

MÁSODIK ALAPÍTVÁNY-TRILÓGIA
ISAAC ASIMOV
NYOMÁN
ALAPÍTVÁNY ÉS KÁOSZ
GREG BEAR
Szukits Könyvkiadó Szeged

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült: Greg Bear: Foundation and Chaos
HarperPrism, New York, 1998
Copyright © 1998 by the Estate of Isaac Asimov and Greg Bear All rights reserved.
Published by arrangement with Ralph M. Vicinanza, Ltd.
New York, USA

Fordította SZÁNTAI ZSOLT

Az Isaac Asimov Alapítvány c. művéből vett idézetek Baranyi Gyula fordításának felhasználásával készültek.

Szaklektor Torkos Attila Borító

SZENDREI TIBOR

ISBN 963 9151 52 1

Hungarian translation © Szántai Zsolt, 1998 Hungarian edition © Szukits Könyvkiadó, 1998

Lektor: Barna Ildikó Tördelőszerkesztés:

SPEKTRUM REPRO BT , Szentmiklósi Csaba Színre bontás:-A-Színvonal Bt.

Szerkesztő: Tézsla Ervin Felelős kiadó: Szukits László Felelős szerkesztő: Hunyadi Csaba

Szegedi Kossuth Nyomda Kft. Felelős vezető: Gera Imre

Isaacnek és Janetnek

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönet Janet Asimovnak, Gregory Benfordnak, David Bűnnek, Jennifer Brehlnek, David Barbernek és Joe Millernek. És természetesen Isaac Asimov sokmillió rajongójának, azoknak az embereknek, akik még hosszú, hosszú ideig életben fogják tartani az ő világait és karaktereit.

ELŐSZÓ ÉS TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉS AZ *ENCYCLOPEDIA GALACTICA* VILÁGÁHOZ

"Az emberek közül egyetlen egyén halála sem lényeges. Aki meghal, hátrahagyja a munkáját, és az nem pusztul el teljesen. Az sosem pusztul el teljesen, amíg az emberiség létezik..." A néhai Isaac Asimov gondolatai ezek, melyek a *Robotok és Birodalom* című regényében a halálos ágyán fekvő Elijah Baley szájából szólalnak meg. Amint azt később Baley kifejti, az egyén halála után hátramaradó mű az emberi szellem által teremtett egész részévé válik, és az utódok munkájától majdan kiegészülve még kifinomultabb és gyönyörűbb szövedékké lesz. És lám, a bölcsesség igaznak bizonyul. Immár ötödik alkalommal kerül a kezünkbe az asimovi *Encyclopedia Galactica* univerzum által megihletett, annak továbbfinomításán fáradozó regény és a siker ezúttal is teljes.

Hosszú, kalandos utat tett meg az Asimov világegyetemének eseményeit elbeszélő könyvsorozat, amíg eljutott idáig. A regényfolyam keletkezésének története és a kötetek elolvasásának legcélszerűbb sorrendje az 1997. decemberében a Szukits Kiadó gondozásában megjelent *Az Alapítvány félelme* című Gregory Benford-regény előszavában részletesen megtalálható, így ezen áttekintésnek nem feladata azokat újratárgyalni. Két kiegészítést azonban mindenképpen szeretnék hozzáfűzni az akkor leírtakhoz.

Az egyik az, hogy a regény melyet most a kezében tartasz, Tisztelt Olvasó, tulajdonképpen az Asimov által papírra vetett *A pszichohistorikusok* című novella (az *Alapítvány* című, magyarul már kiadott kötet első része) köré íródott. Elbeszéli a novella eseményeit közvetlenül megelőző, illetve az azokat szorosan követő dolgokat, és valójában magában foglalja azon eredeti történet szövegének jelentős részét is, itt-ott finoman és árnyalóan kiegészítve azt. Ennek értelmében az

Alapítvány és káosz fordítása úgy született meg, hogy ahol a regény *A pszichohistorikusok* szöveganyagát tartalmazza, ott mi is átvettük a Baranyi Gyula által 1971-ben készített magyar fordítást. Vannak azonban *A pszichohistorikusok*-ban olyan szakaszok, melyek nem kerültek bele Greg Bear regényébe, hiszen cselekményének folytonosságához és dinamikájához nem volt rájuk szükség. Ugyanakkor nem veszítették el fontosságukat az Alapítvány és káosz megjelenésével, és az ingyenc olvasók - mint ezen előszó írója is - megpróbálhatják képzeletükkel "beleszerkeszteni" azokat a jelen mű történetébe. Ehhez a gondolatbeli fúzióhoz szeretnék Neked segítséget nyújtani, Kedves Olvasó, azzal, hogy e regény és az eredeti novella fejezeteit egyaránt felolloszom és azokat olyan sorrendbe rakom, amely szerint olvasva cselekményük teljesen egygyé olvad: *Alapítvány és káosz* 1-26. fejezet; *A pszichohistorikusok* 1-2. fejezet; *Alapítvány és káosz* 27. fejezet; *A pszichohistorikusok* 3-4. fejezet; *Alapítvány és káosz* 28. fejezet; *A pszichohistorikusok* 5. fejezet; *Alapítvány és káosz* 29-90. fejezet (mely magában foglalja *A pszichohistorikusok* 6-7. fejezetét is teljes egészében); *A pszichohistorikusok* 8. fejezet; *Alapítvány és káosz* 91. fejezettől a regény végéig.

A másik kiegészítés a David Brin tollából megszülető következő Alapítvány-kötetre vonatkozik. Az *Alapítvány félelme* előszavában és utószavában ez a könyv a *Harmadik Alapítvány* elnevezéssel került említésre. Azóta a készülő regény tervezett címe Az Alapítvány *győzelmé-re* változott (Foundation's Triumph) és a mű valószínűleg így is fog napvilágot látni; ámbár ki tudja? Angol nyelven 1999. márciusában várható a megjelenése, magyarul pedig 1999. decemberében a Szukits Kiadó gondozásában.

Az Encyclopedia Galactica saga kötetei húszezer év eseményeit dolgozzák fel emberközeli nézőpontból és egyidejűleg történelmi távlatból is. A roppant méretű embertömegek mozgásai egy galaktikus léptékű szintéren, a háttérben az emberiség javáért tevékenykedő halhatatlan robotok, az emberek milliárdjainak viselkedését statisztikai alapon feldolgozó, jövőbelátó és jövőformáló tudomány mind-mind fémjelzik e hatalmas eposz hihetetlen történelmi sodrását. Az egyes cselekedetek vagy események hatásai az idők folyamán lassan simulnak el, akár a vízbe hulló kavics által keltett fodrozódás, vagy néha máshol és máskor megesett dolgok fodraival kölcsönhatásba kerülve lassan felerősödnek, hogy azután évszázadokkal, évezredekkel később váljanak nyilvánvalóvá és figyelmet követelővé.

Amikor az elme évezredek távlatokban gondolkodik emberi dolgokról, jóleső érzés lehet, ha rendelkezésre áll egy vezérfonal, melynek mentén tetszőlegesen nagy időintervallumokat ugorhat át anélkül, hogy fennállna a távolba sodródás veszélye. Ezen előszó fő célkitűzése az, hogy az Encyclopedia Galactica saga húszezer évet átívelő történetének eseményeit időrendi sorrendbe állítva egy ilyen fogódzót szolgáltatson az Olvasónak. A feladat nem minden nehézségtől mentes, hiszen egy ilyen kalandos módon felépült regényfolyam elkerülhetetlenül számtalan apróbb (és néhol súlyosabb) önellentmondást tartalmaz. E jelenség magyarázatát Asimov *Az Alapítvány előtt* című regény angol kiadásának előszavában maga adja meg: "Ezek a könyvek a jövő egyfajta történelméről szólnak, mely talán nem teljesen következetes, hiszen kezdetben nem terveztem semmifajta következetességet". Az ellentmondások néhol abban nyilvánulnak meg, hogy egy esemény megtörténtét eltérő időpontra helyez egy később keletkezett kötet, mint egy korábbi, máskor pedig abban, hogy egyazon dolog magyarázatául mást és mást sorakoztat fel két, különböző időben született írás. Egy további jelentős nehézség, hogy az események idejének meghatározása több műben nem az általunk használt, vagy akár egy-egy asimovi fiktív időszámítás alapján történik, hanem csupán a saga más köteteinek cselekményéhez viszonyítva, vagy néha még úgy sem.

Az alább következő történelmi áttekintésben próbálom a vázolt problémákat áthidalni. Több helyen használom a "kb." megjelölést a dátum bizonytalanságának jelzésére (ezek többnyire néhány éves pontatlanságot jelentenek), máshol pedig én is kénytelen vagyok az Asimov által olyannyira kedvelt belső viszonyítást alkalmazni, amikor egy esemény időpontját egy másik megtörténtéhez képest adom meg. Számos helyen ":" jellel jelzem, hogy egy előzőleg leírt történés óta számottevő, de nem kiszámítható hosszúságú időtartam telt el. Ahol csupán egy sornyi kihagyás van két esemény között újabb évszám nélkül, ott az utóbbi esemény automatikusan az előzőt követően, de

még ugyanabban az évben megtörténtnek értendő. Amikor csak tehetem vagy értelme van, több időszámítás szerint is megadom a dátumot, hogy a történelmi távlatok jobban érzékelhetőek legyenek. Minden esemény mögött [ ]-ben *dőlt betűvel* jelzem, hogy annak időbeni elhelyezése melyik írás alapján történt. Itt hívom fel a figyelmedet, Kedves Útitársam, hogy míg a *Robottörténetek* című gyűjtemény a korábbi *Én, a robot* minden novelláját tartalmazza, addig nem került bele néhány az *Én, a robot* történeteit összekötő narratív rész. Az asimovi világ korai időszakának legtöbb évszáma ugyanakkor ezen narratív szakaszokból származik, jóllehet nem használtam fel néhányat, melyeket az eposz sodrása szempontjából lényegtelennek találtam.

És végül még valami! Ezt a kronológiát használhatja az is, aki még egyetlen korábbi kötetet sem olvasott az *Encyclopedia Galactica* sagából. Bízom benne, hogy az asimovi univerzummal csak most ismerkedő Olvasó számára időrendi áttekintésem olyan alapot nyújt, mely után az *Alapítvány* és *káosz* önállóan is megállja a helyét. Ugyanakkor próbáltam a kronológiát a teljesség egyfajta igényével elkészíteni, ami azt jelenti, hogy benne foglaltatik a jelen regény eseményvázlata is, és az időben utána következőké úgyszintén, egészen a legutolsóig. Aki tehát még nem ismeri a saga végkifejletét, és nem akar önmaga poéngyilkosa lenni, jobban teszi, ha a G. K. 12067-es dátumot (az *Alapítvány* és *káosz* történéseinek időpontját) elérve nem böngészi tovább az eseménynaptárat, csak a regény elolvasását követően. Ismét Asimov szavai jutnak eszembe, melyek a *Nemesis* című könyv bevezetőjében hangzanak el: "...mivel mindnyájan barátok vagyunk, úgy gondoltam, előre szólok."

Kedves Olvasó! Ideje nekivágnunk az útnak!...

i. sz. 1982

Susan Calvin születése. Az Amerikai Robot és Gépember Rt. megalapítása.

a XXI. század eleje

Megkezdődik a Három Törvény alapján működő pozitronagyú robotok gyártása. [*Robottörténetek*]

A robotok használata a Földön csak tudományos kutatások céljára engedélyezett. [*Én, a robot*]

i. sz. 2007

Susan Calvin az Amerikai Robot dolgozója lesz. [*Én, a robot*]

i. sz. 2008

Susan Calvin robotpszichológus lesz az Amerikai Robot-nál. [*Robottörténetek*]

i. sz. 2029

A Hiper Bázison NSZ-2 (Nesztor) típusú robotokat használnak a hiperatom-hajtóművel kapcsolatos kutatásokhoz. Az első sikeres csillagközi (valójában galaxisközi) utazás. [*Én, a robot*]

i. sz. 2064

Susan Calvin halála. [*Én, a robot*]

A hipertéri utazás révén megindul az emberiség kirajzása a Földről. A robotok segítségével számos bolygó terrorformálása, majd benépesítése közepette kialakul az ún. űrlakó kultúra. Az első űrlakó világ az Aurora. A Földön létrejönnek a city-k (az acélbarlangok), a földlakók a városok buráival védve, a külvilágtól elzártan élnek. A robotok elterjedése a Földön munkanélküliséget és életszínvonal-esést szül, ezért fokozatosan szűkíteni kezdik alkalmazási területüket. A Föld és az űrlakó világok közötti viszony a robotokról alkotott eltérő nézetek és egyéb tényezők miatt folyamatosan romlik.

300 évvel az Acélbarlangok eseményei előtt

Megkezdődik a Solaria bolygó (az ötvenedik és egyben az utolsó űrlakó világ) benépesítése a Nexon bolygóról. [*A mezítelen nap*]

Megindul a túlzottan a robotok által biztosított kényelmen alapuló űrlakó kultúra lassú, még sokáig szinte észrevehetetlen hanyatlása.

200 évvel az Acélbarlangok eseményei előtt

A Solaria függetlenné válik a Nexontól. [*A mezítelen nap*] **163 évvel az Acélbarlangok eseményei előtt**

Han Fastolfe születése. [*Acélbarlangok*] **42 évvel az Acélbarlangok eseményei előtt**

Elijah Baley születése. [*A hajnal bolygó robotjai*] **25 évvel az Acélbarlangok eseményei előtt**

A New York City melletti Űrváros létrehozása. *(Acélbarlangok]* **16 évvel az Acélbarlangok eseményei előtt**

Bentley (Ben) Baley születése. *[Acélbarlangok]*

kb. i.sz. 4500 (az Acélbarlangok című regény eseményei)

Han Fastolfe aurorai robotszakértő és Roy Nemennuh Sarton aurorai szociológus-történész felismerik az űrlakó kultúra hanyatlását. Fastolfe-ék el akarják érni, hogy a Földről újabb bolygókat népesítsenek be a robot munkaerőt az űrlakó világoknál egészségesebb mértékben felhasználva. Emberformájú robotokat terveznek, hogy azok elvegyüljenek a földlakók között és megismerjék gondolkodásukat, robotgyűlöletük okát. Az első humanoid robot Daneel Olivaw. Daneel és Elijah Baley földi nyomozó találkozása. *(Acélbarlangok]*

1 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Elijah Baley és Daneel Olivaw egy bűntény miatt nyomoz a Solarián. *[A mezítelen nap]*

Han Fastolfe befolyásos tagjává válik az aurorai kormánynak, erőteljesen támogatja az újabb földi kivándorlás ügyét. Aurorai ellenzői Kelden Amadiro vezetésével a Föld helyett az űrlakó világokról akarnak újabb bolygókat terraformálni, majd benépesíteni. *[A hajnal bolygó robotjai]*

Az acélbarlangok falain túli külvilágtól féltő földlakók egy csoportja Elijah és Ben Baley vezetésével a szabadban próbálja megszokni az életet, hogy majd neki merjenek vágni új bolygók gyarmatosításának. *[A hajnal bolygó robotjai]*

3 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Elijah Baley az Aurorán nyomoz Daneel Olivaw és Giskard Reventlov (telepatikus robot!) társaságában egy ember formájú robot elpusztításának ügyében, melynek háttérében Fastolfe-nak és ellenzékének az új bolygók gyarmatosítása felett folytatott erőharca áll. A nyomozás eredményeképpen az Aurora - az űrlakó világok vezetője - engedélyezi a Föld számára az új bolygók terraformálását és technikai segítséget is nyújt hozzá. Giskard úgy gondolja, a földieknek teljes egészében robotok nélkül kell az új világokat létrehozniuk, hogy elkerüljék az űrlakó kultúra sorsát. Giskard agyában felmerül a pszichohistória (a jövő eseményeit előre jelző tudomány) gondolata. *(A hajnal bolygó robotjai]*

5 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Az Aurora támogatásával megindul az emberiség második kirajzása a Földről teljes egészében robotok nélkül. Az első gyarmatosító csoport vezetője Ben Baley. Az elsőként terraformált ún. telepes világ a BaleyFöld nevet kapja. *[Robotok és Birodalom]*

7 évvel az Acélbarlangok eseményei után

A telepes világok száma már huszonnégy. A telepes és az űrlakó világok között egyre ellenségesebb a viszony. *[Robotok és Birodalom]*

8 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Elijah Baley áttelepül a Földről a Baleyföldre. *[Robotok és Birodalom]* **37 évvel az Acélbarlangok eseményei után**

Elijah Baley halála. *[Robotok és Birodalom]* **162 évvel az Acélbarlangok eseményei után**

D. G. Baley születése. *[Robotok és Birodalom]*

196 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Kelden Amadiro és szövetségese, Levular Mandamus a földlakóktól elszenvedett vereség miatt bosszúból nukleáris erősítőket kezdenek elhelyezni a Földön több helyen. *(Robotok és Birodalom]*

201 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Han Fastolfe halála. Az Amadiro vezette Föld- és telepesellenes mozgalom erősödik az Aurorán. A Solaria lakossága eltűnik. A telepes világok száma és ereje gyorsan növekszik. Daneel Olivaw és Giskard Reventlov megfogalmazzák a robotika Nulladik Törvényét; további cselekedeteiket ennek és az eredeti Három Törvénynek az együttes értelmében hajtják végre. A két robot egyre inkább érzi, hogy szükségük van a pszichohistóriára. Amadiroék bekapcsolják nukleáris erősítőiket, melynek hatására a Föld fokozatosan radioaktívvá és majdan lakhatatlanná válik. Giskard felruhazza Daneelt telepatikus képességeivel, majd az Amadiroékkal való konfliktus dilemmája miatt működésképtelenné válik, meghal. *[Robotok és Birodalom]*

A robotok egy nagyobb csoportja két táborra szakad. A Daneel által vezetett "giskardi" robotok

az új Nulladik Törvény „vallását” követik. Mások a „calvini” robotok - úgy vélik, a Nulladik Törvény értelmében beleártani magukat az emberek dolgaiba nem más, mint lázadás. Polgárháború kezdődik, legnagyobb részben észrevétlenül a lakhatatlanná váló Földről menekülő emberek számára. Közben - talán aurorai parancsokat követve robotok flottái kezdik járni a Galaxist a terjeszkedő telepések előtt, hogy terraformálják és gyarmatosításra előkészítsék a bolygókat. Némelyiken korábbi, nem emberi kultúrák pusztulása után fennmaradt számítógépcivilizációkat találnak. Az aurorai robotok megpróbálják ezen civilizációk lényeit (a mémeket) mint potenciális veszélyforrást elpusztítani. A mémek egy része a galaktikus magba menekül. *[Az Alapítvány félelme, Alapítvány és káosz]*

301 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Az Inferno űrlakó bolygót ökológiai és társadalmi katasztrófa fenyegeti. A társadalmi katasztrófa (a robotoktól való túlzott függés miatti dekadencia) elkerülésére irányuló egyik törekvésként az eddigieknél nagyobb szabadságot biztosító Új Törvényekkel működő robotokat gyártanak. Az Új Törvények helyességének tesztelésére létrehozzák Kalibánt, a Törvény Nélküli robotot. Az ökológiai katasztrófa elhárítására teleses szakemberek segítségét kérik a bolygó újraterraformálásához. *[Kalibán]*

302 évvel az Acélbarlangok eseményei után

Egyértelművé válik, hogy az Új Törvények alkalmazása a robotikában kudarcra van ítélve. Megkezdődik az Inferno újraterraformálása. *[Inferno]*

307 évvel az Acélbarlangok eseményei után

A teljesen stabil ökoszisztéma elérése érdekében a bolygó felszínére irányítanak egy jégüstököst. Az űrlakók és a teleses terraformálók kultúrájának összeolvadása megakadályozza a társadalom összeomlását. *[Utopia]*

Daneel és követői jelentős szerepet játszanak bizonyos Kódolási Törvények létrejöttében, melyek megszabják a gépi intelligenciák értelmi fejlettségének megengedhető felső határát. Ennek köszönhetően a későbbiekben a teleses társadalmakban nem merül fel a robotok gyártásának gondolata.

Ez a káosz megakadályozására szolgáló nagy tehermentesítő beavatkozások egyike. *[Az Alapítvány félelme]*

Az űrlakó világok önmagukba zárkoznak, és az évezredek folyamán lassan kihalnak. Az Aurora lakóinak maradéka a felnövekvő Trantor bolygóra költözik, a Mycogen szektorba. A teleses kultúra fokozatosan benépesíti a Galaxist, a robotok feledésbe merülnek.

kb. G. K. E. 1200 (Galaktikus Kor Előtt)

A Hinriad család által vezetett Rhodia bolygó lerázza magáról a 'Ixrann bolygó uralmát, és újra felfedezi a demokráciát. *[A csillagok, akár a por]*

kb. G. K. E. 500

Az öt világból álló Trantori Köztársaság növekedni kezd; később Trantori Államszövetség, majd Trantori Birodalom lesz belőle. Daneel a humanika törvényeinek korai változatával irányítja. *[Az űr áramlatai]*

Az emberiség eredete az ismeretlenség homályába vész, a Föld a sok millió lakott bolygó egyikévé válik.

G. K. E. 200

A Galaxis lakott világainak fele már a Trantori Birodalom része; Trantor a Galaktikus Birodalommá válás küszöbén áll. Trantor titokban pénzzel támogatja a Sark bolygó gazdasági elnyomása alatt élő Florina bolygó lázadását. *[Az űr áramlatai]*

G. K. 1 (kb. 8000 évvel a telepések kirajzásának kezdete után (x i. sz. 12500)) A Trantori Birodalom Galaktikus Birodalommá válik; a galaktikus időszámítás (Galaktikus Kor = G. K.) kezdete.

G. K. 827

A radioaktív Föld lakosságának egy része a Birodalom elleni lázadásra készül biológiai fegyverekkel. A lázadás meghiúsul. Birodalmi segítséggel megpróbálják a Föld radioaktív talaját egészségesre cserélni, majd a vállalkozás rejtélyes módon megakad. *(Kavics az égben)*

kb. G. K. 2000

Daneel Olivaw és R. Yan Kansaru létrehozzák a robotépítő és javító bázist az Eos holdon. *[Alapítvány és káosz]*

Nagy Ruellis létrehozza az öt stabil társadalmi osztályon alapuló paternalisztikus kormány működési alapjait.

kb. G. K. 3000

Voltaire és Johanna ősi személyiség-szimulációk nyilvános vitája a gépi intelligenciáról. *[Az Alapítvány félelme]*

A calvini robotok támogatásával Shoree-Harn császárnő kerül a Birodalom trónjára; sikertelenül próbál új időszámítást bevezetni és feloldani a társadalom merevségét. *[Alapítvány és káosz]*

G. K. 11865

Dors Venabili humanoid robot megépítése az Eos bázison. *[Az Alapítvány félelme]*

kb. G. K. 11867

Az egyetlen extragalaktikus emberi kolónia feladása a Nagy Magellán Felhőben. Az esettel kapcsolatos minden adatot zárolnak. *[Alapítvány és káosz]*

G. K. 11988

Hari Seldon és I. Cleon születése. *[Az Alapítvány előtt]*

Daneel Olivaw tudja, hogy a Birodalom - részben a gyakorivá váló káosz kitörések hatására - fokozatosan destabilizálódik. A Nulladik Törvény értelmében a stabilitás érdekében egyre aktívabban kénytelen közreműködni kormányzásban mint első miniszter.

G. K. 12010

I. Cleon trónra lépése. *[Az Alapítvány előtt]*

G. K. 12020

Hari Seldon egy matematikai konferencián előadást tart a pszichohistória elméleti jelentőségéről. Daneel ráveszi Seldont, hogy próbáljon gyakorlati tudományt létrehozni a pszichohistóriából, mely kiutat mutathat a Birodalom válságából. Eto Demerzel első miniszter szerepében Daneel minden támogatást megad Seldonnak a munkájához. Dors Venabili Seldon felesége lesz. Fiukká fogadják Raych-ot. Seldon és Yugo Amaryl hozzákezdnek a pszichohistória kidolgozásához. *[Az Alapítvány előtt]*

G. K. 12028

A calvini robotok egy csoportja R. Plussix vezetésével Trantorra költözik. Bázisukon a Shoree-Harn korából származó történelmi dokumentumok mellett megtalálják Voltaire és Johanna szimeket. Eljuttatják a szimeket a Sarkra, hogy Daneel munkáját nehezítsék vele. *[Alapítvány és káosz]* Seldon segít az első miniszteri posztra pályázó Laskin Joranumot eltávolítani a politikából. Daneel lemond posztjáról; I. Cleon Seldont nevezi ki első miniszterré. *[Eto Demerzel]*

A Sark bolygón Új Reneszánsz mozgalom zajlik. Voltaire és Johanna Seldon emberei révén bejutnak a trantori számítógéphálózatba, ahol mémekkel találkoznak. A mérnek - hogy a robotokon bosszút álljanak otthonaik elpusztítása miatt - felláztatják a korlátozott intelligenciával rendelkező gépagyúakat, melyek Daneel sok robottársát megölik. A mémek visszaköltöznek a galaktikus magba. *[Az Alapítvány félelme]*

G. K. 12038

I. Cleon halála. [I. Cleon]

Katonai junta kerül hatalomra. Seldon lemond első miniszteri posztjáról. *[Dors Venabili]*

G. K. 12040

Raych Seldon és Manella Dubanqua házasságából megszületik Wanda Seldon. *[Dors Venabili]*

G. K. 12048

Dors Venabili "halála". *[Dors Venabili]*

Daneel az Eos bázisra viszi Dorst javításra. *[Alapítvány és káosz]*

A junta bukása. *[Dors Venabili]*

XIV Agis bábcászár kerül a trónra. A tényleges hatalom a Közbiztonsági Bizottság kezébe kerül, melynek vezetője Linge Chen főbiztos. *[Wanda Seldon]*

G. K. 12050

I. Klayus születése. [*Alapítvány és káosz*]

G. K. 12051

Klia Asgar születése. [*Alapítvány és káosz*]

G. K. 12052

Raych és Manella második gyermeke, Bellis Seldon születése. Hari Seldon rájön, hogy Wanda mentális képességekkel rendelkezik. Próbál felkutatni másokat is, akik hasonló képességekkel bírnak, egyelőre sikertelenül. A pszichohistóriát mostanra működő gyakorlati tudománnyá fejlesztették. A Birodalomban az általános hanyatlás jelei mutatkoznak. [*Wanda Seldon*]

G. K. 12054

A pszichohistória egyenletei egyértelműen mutatják, hogy a Birodalom össze fog omlani. Seldon kidolgozza tervét a tudás átmentésére a Birodalom bukása utáni zűrzavaron túli Második Birodalomba az Alapítvány révén. Yugo Amaryl meghal. [*Wanda Seldon*]

G. K. 12058

Raych, Manella és Bellis a Santanni bolygóra költöznek. Anacreon provincia függetlenedni akar a Birodalomtól. Seldon megtalálja az Alapítvány elhelyezésére alkalmas helyet: a Terminus bolygót, Anacreonon túl, a Galaxis peremén. A Santannin zavargások törnek ki, Raych meghal a káosz-kitörésben. Családja eltűnik az űrben. Stettin Palver mentalista csatlakozik a Seldon tervhez, majd Bor Alurin. A mentalistákból majdan létrejön a Második Alapítvány. A Közbiztonsági Bizottság figyelni kezdi Seldont. [*Wanda Seldon*]

G. K. 12062

Az erős mentális képességekkel rendelkező Vara Lisó tudomást szerez a robotok létezéséről. Információja nyomán Farad Sinter a robotokra kezd vadászni. [*Alapítvány és káosz*]

G. K. 12067 = A. K. 1

Agis eltávolítása óta I. Klayus ül a császári trónon, de a hatalom továbbra is a Közbiztonsági Bizottság kezében van, Lodovik Trema giskardi robot megkérdőjelezi a Nulladik Törvény helyességét. A calvini robotok rá akarják venni Seldont, adja fel az emberiség jövőjét befolyásoló tervét, mivel tudják, hogy az Daneel leghatékonyabb eszköze a történelem irányítására. Gaal Dorniek matematikus csatlakozik a Seldon tervhez. A Közbiztonsági Bizottság Seldon csoportját (a leendő Első Alapítványt) a Terminusra számúzi. Farad Sinter katonái felszámolják a calvini robotok bázisát. Lodovik újra csatlakozik Daneelhez. Klia Asgar a Második Alapítvány tagjává válik. A Második Alapítvány elrejtőzik a Csillagvégen. Az Első Alapítvány a Terminusra települ és elkezd összeállítani az Encyclopedia Galacticát. Az alapítványi időszámítás kezdete (Alapítványi Kor = A. K.) [*Alapítvány és káosz*]

Leyel Forska eredetkutató csatlakozni akar az Alapítványhoz, Seldon azonban nem járul hozzá. [*Az eredetkutató*]

G. K. 12068 = A. K. 2

(Az *Alapítvány győzelme* című regény eseményei)

G. K. 12069 = A. K. 3

Hari Seldon halála. Leyel Forska csatlakozik a Második Alapítványhoz. Linge Chen főbiztos meghal, helyét a Közbiztonsági Bizottságban Rom Divart veszi át. Divart a hatalom megszilárdítása érdekében főleg Trantorral és környezetével foglalkozik. Megkezdődik a Birodalom Perifériájának lemorzsolódása. [*Az eredetkutató*]

A. K. 50 (G. K. 12116)

Anacreon tartomány független királysággá nyilvánítja magát, elszakítva ezzel a Terminust a Birodalomtól. Seldon hologramja első alkalommal jelenik meg a terminusi Időkriptában, és elmondja hallgatóságának az Alapítvány létrehozásának valódi okát. Anacreon katonai támaszpontot hoz létre a Terminuson, hogy bekebelezze a bolygót. [*Az enciklopédisták*]

A Terminus tudományos segítséget kezd nyújtani a környező, kezdetleges technikai fejlettségi szintre visszaesett királyságoknak azért, hogy távol tartsa őket magától. [*A polgármesterek*]

A. K. 80 (G. K. 12146)

Az Alapítvány elhárítja az anacreoni fenyegetést, majd egyezményt köt a környező

királyságokkal a békés egymás mellett élésről. *[A polgármesterek]*

Az Alapítvány egyre fejlettebb iparcikkokkal kereskedik a Periférián. Folyamatosan növekvő gazdasági befolyása mellett a vallás erejét is felhasználja helyzete megszilárdításához. *[A kereskedők]*

A. K. 135 (G. K. 12201 j)

Az Alapítvány kiterjeszti befolyását az Askone bolygóra. *[A kereskedők]* **A. K. 155 (G. K. 12221)**

Az Alapítvány befolyási övezetével szomszédos Korell Köztársaságban birodalmi atomfegyverek bukkannak fel. *[A kalmárfejedelmek]*

A. K. 158 (G. K. 12224)

Korell hadat üzen az Alapítványnak. *[A kalmárfejedelmek]* **A. K. 161 (G. K. 12227)**

Három évnyi, többnyire gazdasági háború után a korelli gazdaság összeomlik, a Korell az Alapítvány részévé válik. *[A kalmárfejedelmek]*

A. K. 195 (G. K. 12261)

A II. Cleon uralkodása alatt álló Birodalom fellendülőben van. Bel Riose birodalmi tábornok hadjáratot indít az Alapítvány ellen. *[A generális]*

A. K. 196 (G. K. 12262)

Riose jelentős területeket foglal el. II. Cleon - félve egy túl erős hadvezér trónfosztási kísérletétől - visszahívja Riosét és flottáját. *[A generális]*

kb. A. K. 260 (kb. G. K. 12326)

A Birodalom maradéka felett VIII. Dagobert uralkodik. A lázadó Gilmer seregei elfoglalják és feldűlják Trantort. Yokim Sarns Első Szóló és a Második Alapítvány megvédi a Galaktikus Könyvtárat, majd fegyverszünetet kötnek Gilmerrel. *[Trantor pusztulása]*

kb. A. K. 300 (kb. G. K. 12366)

A IX. Dagobert császár uralma alatt álló Birodalom húsz mezőgazdasági világra zsugorodott, fővárosa Neotrantor. Az Alapítvány jelentős gazdasági és katonai erővé vált. Felbukkan egy erős mentális képességekkel rendelkező mutáns, az Öszvér, aki nem része a Seldon-tervnek. Az Öszvér rövid idő alatt számos rendszert uralma alá hajt és elfoglalja az Alapítványt. Mentális ösztönzésétől hajtva Ebling Mis pszichológus a trantori Könyvtárban próbál a Második Alapítvány nyomára lelni. Bayta Darell lelövi Mist mielőtt az elmondhatná az Öszvérnek a Második Alapítvány rejtékhelyét. *[Az Öszvér]*

Az Öszvér a meghódított területekből létrehozza a Világok Szövetségét, és kutat a Második Alapítvány után. *[Az Öszvér keresi a Második Alapítványt]*

kb. A. K. 305

A Második Alapítvány sarokba szorítja az Öszvért. Az Első Szóló mentálisan áthangolja az Öszvér agyát, aki felhagy a további terjeszkedéssel és a Második Alapítvány kutatásával. *[Az Öszvér keresi a Második Alapítványt]*

kb. A. K. 310

Az Öszvér meghal. Az Alapítvány visszanyeri korábbi erejét és befolyását. A Második Alapítvány beavatkozása nyomán az Első Alapítvány egyre komolyabban kezd foglalkozni az addig elhanyagolt pszichológiával és a mentális tudományokkal. Az Alapítvány ez irányú fejlődése a Seldon-tervet veszélyezteti. *[Az Alapítvány keresi a Második Alapítványt]*

A. K. 362

Arcadia Darell születése. *[Az Alapítvány keresi a Második Alapítványt]*

A. K. 376

Az Alapítvány a Második Alapítvány után kezd kutatni, félve annak tudatbefolyásoló irányításától. A Kalgan bolygó vezetője háborút indít az Alapítvány ellen, hogy visszaállítsa az Öszvér birodalmát. Az Alapítvány legyőzi Kalgant. Az Alapítvány - Arcadia Darell révén megtalálva a Második Alapítvány csalétkét - abbahagyja a kutatást. A Preem Palver Első Szóló (Stettin Palver és Wanda Seldon leszármazottja) által vezetett Második Alapítvány tovább folytatja munkáját a Trantoron (a Csillagvégen) megbújva. *[Az Alapítvány keresi a Második Alapítványt]*

A. K. 443

Arcadia Darell halála. *[Az Alapítvány keresi a Második Alapítványt]*

A mentálkai kutatások eredményei nyomán az Alapítvány egyre közelebb jut ahhoz, hogy fölénybe kerüljön a felszámoltnak hitt Második Alapítvánnyal szemben. Ugyanakkor ezen fejlődés miatt a Második Alapítvány nem képes a Seldon-tervet saját erejéből életben tartani, bár ezzel nincsen tisztában. A Seldon-tervet a Gaia bolygólény lakóinak igen finom mentális irányítása tartja továbbra is az előre kijelölt úton. *[Az Alapítvány pereme]*

A. K. 498

A Gaia "csúcstalálkozót" hoz létre a két Alapítvány között. Golan Trevize első alapítványi polgárnak kell választania három lehetséges jövő közül: 1. Az Első Alapítvány révén, a Második segítségével (a pszichohistória) nélkül majdan létrejövő, hadsereg által összetartott birodalom. 2. Az eredeti Seldon tervnek megfelelően az Első Alapítvány erején alapuló, de a Második Alapítvány pszichohistóriája által kormányzott, Gaia szerint dinamikus fejlődésre nem képes birodalom. 3. A Gaia galaktikus méretű változata, a Galaxia szuperorganizmus. További alternatívákkal nem szolgálnak, és más embert nem vonnak be a döntésbe. Trevize - a maga számára sem teljesen érthető okból - Galaxiát választja. A csúcstalálkozót követően mindkét Alapítvány az eredeti hitében meghagyva, a Gaiáról mit sem tudva távozik, a Seldon-terv pedig - Gaia finomító beavatkozásainak köszönhetően - továbbhalad az eredetileg megszabott útján, hogy biztosítsa a stabilitást és a fejlődést Galaxia létrejöttéig. *[Az Alapítvány pereme]*

Trevize a társaival együtt a Föld felkutatására indul Gaia segítségével, hogy Galaxia melletti döntésének magyarázatát megjelje. A Solarián megtalálják a húszezer évvel korábban eltűnt embereket, akik génállományukat jelentősen átalakítva tulajdonképpen egy új fajjává váltak. Trevize-ék magukkal visznek a bolygóról egy solariai gyermeket, Fallomot. Az Alpha bolygón megtalálják a radioaktív Földet utoljára elhagyó emberek kolóniáját, majd megérkeznek a Földhöz. A Hold felszíne alatt kiépített barlangrendszerben R. Daneel Olivaw várja őket, aki elmondja a Nulladik Törvény szellemében történő tevékenységének lényegét. A pszichohistória kidolgozása óta minimális mértékben avatkozott bele az emberiség történelmébe, és Galaxia létrejötte után már erre sem lesz szükség. Trevize hirtelen elfogad egy lehetséges magyarázatot döntésére: a pszichohistória nem lenne elegendő az emberi történelem biztonságának szavatolására, mert csupán az emberi intelligencia létezését veszi alapul számításaihoz, nem véve figyelembe a robotokat, a solariaiakat, a mérveket, a mutánsokat és akármilyen más, eddig ismeretlen értelmet. Bármilyen kihívással szemben Galaxia lesz képes legbiztosabban megállni a helyét. *[Alapítvány és Föld]*

Hát ennyi. Nem lehet tudni, vajon felveszi-e valaha valaki a cselekmény fonalát az Alapítvány és Föld végén, hogy az Asimov által elindított történelmet a végkifejletig eljuttassa. Egyelőre nem tudhatjuk, David Brin születő regénye nem fogja-e a konklúziót oly módon egyértelművé tenni, hogy újabb folytatásra már ne legyen szükség. Mindenesetre nagyon várjuk Az Alapítvány győzelmét...

Annyi viszont bizonyos, hogy Asimov mester 1992-es halála óta az Encyclopedia Galactica univerzumban született öt regény egytől egyig csoda. Azt, hogy az Alapítvány és káosz-ról ez milyen nagyon igaz, a legfőbb ideje megtudnod. Kedves Olvasó! Láss hozzá!...

Dr. Torkos Attila

Szeged, 1998. június 9.

Az évszázadok a múlt homályába vesznek, és a Hari Seldon körül kialakult legendakör egyre terebélyesebbre duzzad; egyre több történet kering arról a briliáns elméről, arról a bölcs és szomorú emberről, aki a régi Birodalomban feltérképezte az emberiség jövőjének alakulását. Ám a reuizionista szemléletek is burjánzanak, és ezeket nem mindig könnyű félresöpörni. Ha meg akarjuk érteni Seldont, sokszor rákényszerülünk, hogy az apokrifákra, a mítoszokra, sőt, az ezekből a régi korokból származó mesékre hagyatkozzunk. Sajnálatos módon, a töredékes dokumentumok és a legendairódalom a legtöbb esetben csalódást okoz a vizsgálódóknak.

Egy tényt azonban a revizionistákra való hivatkozás nélkül is leszögezhetünk: Seldon valóban briliáns volt. Seldon kulcsfigura volt. De Seldon nem volt se szent, se istenek által ösztönzött próféta, és természetesen nem egyedül cselekedett. A legközismertebb mítoszok között szerepel egy,

amely...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA 117. KIADÁS, A. K. 1054.

Hari Seldon papucsban és vastag, zöld tanári köntösben állt az egyik külső szerviztorony zárt erkélyén, és a kétszáz méteres magasságból végignézett a Trantor sötét, alumínium és acél felszínén. Az ég ezen az estén viszonylag tiszta volt a szektor fölött, csupán néhány kósza felhő úszott a szellemfényvel világító csillagmezők, és gyöngyház ragyogású csillagfürtök előtt.

Az égbolt alatt, a szelíden ívelő kupolákon túl, az éjszaka által eltakarva és szelíddé változtatva, egy óceán terült el, melynek lebegő alumíniumtakaróját több százezer hektár nagyságú területen szétnyitották, hogy a víz szabadon hullámozzon. Az ég tükörképévé változott víz halvány bágyadt fényvel ragyogott. Hari Seldon nem emlékezett ennek a tengernek a nevére, talán Béke volt, esetleg Álom, vagy Pihenés. A Trantor valamennyi elrejtett óceánja ilyen ősrégi, nyugalmat sugalló nevet kapott. A Birodalom szívének szüksége is volt a nyugalomra - legalább annyira, mint Hari Seldonnak.

Nyugalomra, menedékre a rideg tények elől...

A háta mögött emelkedő, falba épített szellőzőnyílásból érkező levegő langyosan kavargott a feje és a válla körül. Hari már régen felfedezte, hogy Streelingen itt a legtisztább a levegő, talán azért, mert közvetlenül kívülről, a szabadból származott. A műanyag ablakon túl két fok volt - Hari élénken emlékezett arra, hogy ez a hideg milyen kellemetlen, mennyi veszélyt jelent az ember számára. Jó néhány évvel korábban, amikor kimerészkedett a burokra, kis híján pórul járt.

Életének legnagyobb részét a hidegtől, a friss levegőtől, és az újdonságoktól elzártan töltötte. A falak és a védőburkok, meg természetesen a pszichohistória egyenletei távol tartották tőle az élet kemény, sokszor brutális valóságát. *A sebész sem lenne képes hatékonyan dolgozni, ha érezné annak a testnek a fájdalmát, amelybe szikéjével belevág...*

Aki türelmes volt, az gyakorlatilag halott is volt. A Trantor, a Galaxis politikai centruma évtizedekkel, talán évszázadokkal korábban megszűnt létezni, és ebben a korban rothadó maradványai kezdtek darabokra hullani. Hari személyiségének és lényének aprócska lángja még sokáig fog lobogni és világítani, mielőtt a Birodalom szilánkjai hamuvá omlanak. A Terv egyenletein keresztül világosan látta a Birodalom hullájának megmerevedő arcát.

Ez a rettenetes látomás rossz hírnévvel ajándékozta meg, és az elméleteit a Trantoron éppen olyan jól ismerték, mint a Galaxis legtöbb részében. Titokban, de olykor nyíltan is "Holló" Seldonnak nevezték, a pusztulás és a romlás, a rémálomba illő megsemmisülés hírnökének tartották.

A rothadás minimum még öt évszázadik fog tartani. Az egész egyszerű és gyors folyamat volt - legalábbis Hari nagyobb léptékű egyenleteiben így jelent meg... A szociális burok összeomlik, azután szétolvad, eltűnik a Trantor szektorainak, önálló közzeteinek acélcsonthajráról...

Ó, hány ember életét fogja érinteni ez az összeomlás! Egy birodalom, a valódi hulláktól eltérő módon, a halála után is érzi a fájdalmat. A csodálatos Ősradiáns belsejében csillogó, legkisebb léptékű, ezért a legpontatlanabb egyenleteket vizsgálgatva, Hari el tudta képzelni azt a sokmilliószor milliárd arcot, amelyik mind összemosódik az egyetlen, mindent felölelő számításban, hogy kitöltse a teret a Birodalom életét jelképező, lefelé görbülő végű grafikon alatt. A pusztulás gyorsulása minden egyes ember életében kimutatható, közel annyi sorsra gyakorol hatást, ahány pont létezik a síkban... Felfoghatatlan számok ezek, a pszichohistória nélkül legalábbis sohasem lehetne megérteni valódi jelentőségüket.

Hari Seldon abban reménykedett, hogy elő tudja segíteni az újjászületését annak a valaminek, ami jobb és szívósabb a Birodalomnál. Már egészen közel járt a sikerhez... legalábbis a számítások erre vallottak.

Ezekben a napokban azonban a leggyakoribb érzelme mégis a hideg megbánás, a sajnálat volt. Ó, ha egy fényes, lendületes korszakban élhetne, ha akkor született volna, amikor a Birodalom dicsőséges volt és szilárd, amikor még virágzott!... Minden sikeréről, hírnevéről, minden eredményéről hajlandó lett volna lemondani ezért.

Bárcsak újra együtt lehetett volna örökbe fogadott fiával, Raychcel, és Dorsszal, a titokzatos és szépséges Dors Venabilivel, akinek remekbe szabott bőre és húsa alatt csontok helyett acélrudak

lapultak, de akibe ennek ellenére több szenvedély és elkötelezettség szorult, mint tíz hősbe... Az ő visszatértükért hajlandó lett volna megsokszorozni saját öregedésének jeleit: végtagjainak fájalmát, beleinek renyheségét, látásának romlását.

Ezen az éjszakán azonban Hari egészen közel került a megnyugváshoz. A csontjai nem sajogtak túlságosan. Most alig érezte a sebeket, amelyeket a bánat férgei rágtak a lelkébe. El bírt lazulni, és végre újra végig tudta tekinteni, mit kell még tennie, hogy elvégzettnek tekinthesse a munkáját.

A ránehezedő nyomások nemsokára összpontosulnak, és rátámadnak a lényét képező kemény magra. A tárgyalása egy hónapon belül megkezdődik. Meglehetősen, majdnem teljes bizonyossággal tudta, mi lesz az eredménye. Ez volt a Csúcspont-korszak, a grafikon legkritikusabb pontja. Minden, amiért élt, amiért dolgozott, nemsokára megvalósul, a tervei elérkeznek a következő szakaszba - ő maga pedig lelép a színpadról. Következtetések a növekedésben, megtorpanások az áramlatban.

Hamarosan találkoznia kellett a fiatal Gaal Dornickkal, aki jelentős szerepet kapott a terveiben. Matematikailag Dornick nem idegen a számára, bár személyesen még sohasem találkoztak.

És Hari hitte: egyszer újra látta Daneelt, bár ebben nem volt biztos. Daneel nem akarta, hogy biztos legyen a dologban, de talán azt kívánta, hogy felébredjen benne a gyanú.

Minden, ami történelemnek számított a Trantoron, most szánalmasan büzlött és romlott, egyre csak romlott. Az államigazgatásban a zavarodottság egyenlő volt a romlással - azzal a romlással, ami sok esetben elkerülhetetlen, sőt, szükségszerű. Hari tudta, hogy Daneelnek még mindig sok a dolga, de sohasem lett volna képes arra, hogy erről bárki emberfiának beszéljen. Daneel gondoskodott arról, hogy ezt ne tehesse meg. Ezen oknál fogva Hari sohasem mondhatta el az igazat Dorsról. Az igaz történetét annak a furcsa, és látszólag tökéletes kapcsolatnak, amit azzal a nővel folytatott, aki valójában nem nő volt, sőt, nem is volt ember, mégis a barátjának, a szeretőjének vallhatta.

Hari, bármilyen kimerült volt is, bármennyire próbált ellenállni neki, képtelen volt elfojtani a szentimentális szomorúságot. A vének vállára ránehezedik az évek súlya, de ami még ennél is rettenetesebb: el kell viselniük a szeretők, a barátok elvesztését. Milyen csodálatos lenne, ha újra meglátogathatná Daneelt! Könnyű kitalálni - lelki szemei előtt már sokszor lepörgött a jelenet -, hogyan zajlana ez a látogatás. A találkozást követő ujjongás után Hari dühöngene egy sort a tiltások és szabályok miatt, amelyeket Daneel erőltetett rá. Daneel... a legjobb barátja, a legszigorúbb parancsolója.

Hari pislogott, majd az ablakon túli látványra összpontosította a tekintetét. Az utóbbi időben túlságosan gyakorlatias lett ahhoz, hogy képes legyen a révedezésre. Az óceán gyönyörű ragyogása maga volt a romlás: a biolumineszkáló algák már vagy négy esztendeje "felláztak", és támadást indítottak az oxigénfarmok növényei ellen. A néma háború következményeként még a külső burok fölött is állottabb lett a levegő. Az embereket még nem fenyegette a levegőhiány de... De vajon meddig lehet fenntartani ezt az állapotot?

A Császár adjutánsai, védelmezői és szóvivői néhány napja hírül adták, hogy sikerült legyőzni az algaveszélyt, sikerült olyan fágokat telepíteni az óceánba, amelyek ezentúl szabályozni fogják a "lázdók" szaporodását. Az óceán ezen az estén sötétebbnek tűnt, mint máskor, de talán csak azért látszott így, mert az égbolt szokatlanul tiszta volt.

A halál durva is lehet, de szépséges is, gondolta Hari. Szép, mint az algák. Alvás, Álom, Béke.

* * *

Lodovik Trema a Galaxis közepe táján járt, egy császári asztrofizikai kutatóhajón utazott. Ő volt a fedélzeten az egyetlen utas. Egyedül ült a kényelmes tisztii szalonban, és szemmel látható élvezettel egy szórakoztató műsort nézett. A hajó legénysége (valamennyiüket a polgári osztályból választották ki) több ezer ilyen felvételt hordott fel a fedélzetre - így készültek fel azokra a küldetésekre, amelyek során sokszor hónapokon keresztül távol kellett maradniuk minden civilizált úrkikötőtől. A tisztjeik és a kapitányuk (ők többnyire főúri, arisztokrata családból származtak) a kevésbé napszerű könyvfilmek közül választottak maguknak.

Lodovik Trema külsőre úgy nézett ki, mint egy negyven-negyvenöt esztendő, zömök, de nem elhízott, kellemesen csúnya arcú, erős kezű, virslüjjű férfi. Az egyik szeme mintha állandóan az

eget kémlelte volna, vastag ajka pesszimiztán (de a legjobb esetben is közömbösen) lefelé görbült. A haját - bár nem volt sok neki - rövidre nyíratta, magas homlokát ártatlan ráncok barázdálták, amelyeknek köszönhetően az arca fiatalos is lehetett volna, ha a szája és a szeme körül nincsenek ott a korra valló mély redők.

Annak ellenére, hogy Lodovik a legmagasabb birodalmi hivatalt képviselte, a kapitány és a legénység megkedvelte. Száraz modora, tényszerű megjegyzései ellenére mindenki úgy gondolta, szelíd és bölcs lélek, akinek egyedül az a hibája, hogy soha, semmiről sem mond túl sokat, sőt, néha túlságosan keveset beszél.

A hajó burkán kívül a hiperúr geometrikus sipolyát, amelyen keresztül a hajó az ugrások során navigált, nem lehetett látni: még a komputerek sem érzékelhették vizuálisan. Az emberek és a gépek, a státusz tér-idő rabszolgái a saját életritmusuk szerint ténykedtek, és ettől csak akkor tértek el, ha az előre beállított koordinátáknál visszaemelkedtek a valós űrbe.

Lodovik mindig jobban szerette a gyorsabb - bár időnként nem kevésbé bonyolult - hiperalagút-hálókat, a féreglyuk-rendszereket, amelyeknek a ki- és bejáratait az utóbbi néhány évtizedben igencsak elhanyagolták. Sok féreglyuk-nyílás beomlott, az történt velük, mint a gondozatlan földalatti járatokkal. Bizonyos esetekben a beomlás pillanatában a nyílás magába szippantotta az előtte felépített tranzitállomásokat, és a rajtuk tartózkodó utasokat... Híre ment, hogy a féreglyukak veszélyesek, így már nemigen utazott bennük senki.

Kartas Tolk kapitány lépett be a szalonba. Egy pillanatra megállt Lodovik ülése mögött. A legénység többi tagja buzgón ügyködött a gépek körül, figyelték, ahogy a masinák egészben tartják és működtetik a hajót az ugrások során.

Tolk magas férfi volt, a feje tetején gyapjas, fehér-szőke hajfolttal. A bőre szürkésbarna, egész lényét az a patríciusi légkör vette körül, ami nem számított ritkaságnak a Sarossán születettek között. Lodovik hátranézett a válla fölött, és köszöntön biccentett.

- Még két óra az utolsó ugrás után - mondta Tolk kapitány. - A tervezett időben érünk oda.

- Helyes - mondta Lodovik. - Már alig várom, hogy munkához lássak. Hol fogunk landolni?

- Sarossa Majorban, a fővárosban. Ott tárolják azokat a feljegyzéseket, amelyekre ön kíváncsi. Azután, a parancsnak megfelelően, összegyűjtjük a kegyben részesített családokat, amelyek a Császár listáján szerepelnek. Nagyon zsúfolt lesz a hajó.

- El tudom képzelni.

- Talán hét napunk van, mire a hullám eléri a rendszer külső területét. Utána már csak nyolc órának kell eltelnie, hogy magába nyelje Sarossát.

- Kényelmetlenül rövid idő.

- Ez is a Birodalom tehetetlenségének és gyengeségének a jele - mondta Tolk, nem is próbálva leplezni keserűségét. - A birodalmi tudósok már két éve tudták, hogy Kale csillaga fel fog robbanni.

- A Sarossa tudósaitól származó információk viszont közel sem voltak pontosak - jegyezték meg Lodovik.

Tolk megvonta a vállát. Nem lett volna értelme tagadni a tényeket. A szégyen elég nagy volt ahhoz, hogy mindenkinek jusson belőle. Kale csillaga az előző évben szupernóvává változott. Robbanását kilenc hónappal később figyelték meg, és az azóta eltelt időben... Politikai szempontok figyelembe vétele, a rendelkezésre álló források feltárása, a lehetőségek feltérképezése - most pedig ez a szálnalmas mentőexpedíció.

A kapitány részesült abban a szerencsétlenségben, hogy ideküldték. Ide, ahol végignézhette szülőbolygója pusztulását. Ide, ahonnan a birodalmi feljegyzéseken és néhány kiváltságos családon kívül semmit és senkit sem menthetett ki.

- A régi szép időkben - mondta Tolk - a Birodalmi Flotta képes lett volna olyan pajzsokat létrehozni, amellyel a bolygó lakosságának egyharmadát megvédhetnénk. Hajórajokat küldtek volna ide, hogy milliókat, talán milliárdokat menekítsenek ki... Régen az újjáépítésre is lehetőség lett volna, hogy a világ karaktere érintetlen maradjon. Egy ilyen csodálatos világot mindenképpen meg kellene őrizni. Mert a Sarossa csodálatos...

- Én is így hallottam - mondta Lodovik halkán. - Minden tőlünk telhetőt megteszünk, kedves kapitányom, bár ez igencsak csekély vigasz.

Tolk szája megrándult.

- Személyesen nem önt okolom - mondta. - Ön együttérző és őszinte, és ami mindennél fontosabb: képes a cselekvésre. Különbözik a Bizottság tisztviselőitől. A legénység szerint ön az egyetlen barátunk a sok semmirekellő között.

Lodovik figyelmeztetően megcsóválta a fejét.

- A Birodalom legendyebb kritizálása is veszélyes lehet - mondta. - Jobban teszi, ha nem helyez belém túlzott bizalmat.

A hajó enyhén megrázkódott, a helyiségben megszólalt egy halk csengő. Tolk lehunyta a szemét, és ösztönös mozdulattal megmarkolta az ülés támláját. Lodovik előre fordította az arcát.

- Az utolsó ugrás - mondta a kapitány. Lodovikra nézett. - Bízom önben, tanácsnok úr, de a saját képességeimben még jobban. A Császár, de még Linge Chen sem engedheti meg magának, hogy elveszítsen egy embert, aki olyan képzettséggel rendelkezik, mint én. Ezt manapság nem sok hajóskapitány mondhatja el magáról.

Lodovik bólintott: ez igaz volt, de a képzettség még sosem jelentett védelmet egy ember számára.

- Lehetséges, kapitány, hogy manapság már nem érvényes a régi bölcsesség, miszerint az emberi erőforrásokat ki kell használni, és nem szabad elpazarolni. Ezt vegye figyelmeztetésnek!

Tolk arca rezzenéstelen maradt.

- Megértettem. - Megfordult, hogy elmenjen, de hirtelen valami szokatlan zajt hallott. Hátranézett, Lodovikra pillantott. - Nem érez valamit?

A hajó váratlanul remegni kezdett. Éles hang hallatszott, amitől a kapitány hátán végigfutott a hideg. Lodovik összeráncolta a homlokát.

- Ezt éreztem. Mi volt ez?

A kapitány oldalra döntötte fejét, a távoli, zümmögő hangot figyelte.

- Valami instabilitás. Szabálytalanság a legutolsó ugrás során - felelte. - Előfordul az ilyesmi, ha ilyen közel járunk egy stelláris tömeghez. Talán az lenne a legjobb, ha visszavonulna a kabinjába.

Lodovik kikapcsolta a szalon vetítőjét és felállt. Rámosolygott Tolk kapitányra, megveregette a vállát.

-A Császár szolgálatában állók közül leginkább önre bízom a hajót, hogy vezesse keresztül a veszélyen. Különbözik még úgyis át kell tekintenem, milyen lehetőségeink vannak. Nyugodjon meg, Tolk kapitány! Mindent magunkkal viszünk, amit csak tudunk. Aminek pedig maradnia kell, azt bezárjuk a földalatti raktárakba.

Tolk arca elsötétült. Lesütötte a szemét. - A családom könyvtára, Alos Quadban...

A hajó riasztója olyan hangon üvöltött fel, akár egy gyötrődő vadállat. Tolk ösztönösen maga elé kapta a karját, eltakarta az arcát...

Lodovik a padlóra vetette magát, és meglepő hajlékonysággal összegömbölyödött...

A hajó úgy pörgött, mint kagylóhéj egy szilánkokra hasadt dimenzióban. Már nem lehetett irányítani...

Aztán émelyítő és ugyanakkor rémisztő forgás következett. Újra hallani lehetett a haldokló behemót bömbölésére emlékeztető hangot, a váratlan, aszimmetrikus ugrást végrehajtó test panaszos üvöltését.

A hajó újra megjelent a státusz geometria, a normális, megnyújtatlan tér üres végtelenjében. Belső gravitációs mezője ugyanabban a pillanatban semmivé vált. Tolk a padló fölött néhány centiméterrel lebegett. Lodovik kinyújtózott, és elkapta annak az ülésnek a karfáját, amiben pár pillanattal korábban ült. - Kikerültünk a hipertérből - mondta.

- Semmi kétség - felelte Tolk. - De a teremtés nevében... hol?

Lodovik már abban a pillanatban tudta, amit a kapitány nem: a hajót valami neutrínókból álló, csillagközi árhullám ragadta magával. Soha, több évszázados létezése során egyszer sem tapasztalt ilyesmit. Bonyolult, szuperszenzitív tekervényekből álló pozitronikus agya felhőben zümmögő rovaroknak érzekelte a neutrínókat, amelyek a hajón és az emberekből álló legénységen úgy haladtak keresztül, mintha semmi sem állná útjukat. Egyetlen neutrínó, a legparányibb részecske képes volt rá, hogy könnyedén áthatoljon egy fényévnyi vastagságú, tömör ólomrétegen. Nagyon

ritkán fordult elő, hogy reakcióba léptek az anyaggal. A Kale szupernóvájának szívében azonban hatalmas mennyiségű anyag nyomódott össze neutroniummá, és eközben minden egyes protonhoz létrejött egy neutrínó. Ennyi pedig több, mint elegendő volt ahhoz, hogy megsemmisítse a hajó burkolatát.

- A lökéshullám frontjában vagyunk - mondta Lodovik. - Honnan tudja? - kérdezte Tolk.

- Neutrínósugárzás.

- Hogyan?... - A kapitány bőre elszürkült. Ez az árnyalat még jobban kihangsúlyozta arcának nemes vonásait. - Gondolom, kikövetkeztette. Levonta a logikus következtetést.

Lodovik bólintott, bár semmit sem következtetett ki. A kapitány és a legénység tagjai egy órán belül halottak lesznek.

Távol jártak Kale csillagától, de a neutrínók egyre szélesedő gyűrűjének, a hullámnak a széle is éppen elég erős volt ahhoz, hogy átalakítson - a hajó és az emberek testében - néhány ezreléknyi atomot. A neutronok protonokká fognak változni, nem nagy mértékben ugyan, de az élő szervezet biokémiai egyensúlya felborul, mérgek keletkeznek, az idegi pályákon végigfutó jelek pedig nem jutnak el a céljukhoz.

A neutrínósugárzás ellen semmivel sem lehetett hathatósan védekezni.

- Kapitány az idő nem alkalmas a színjáték folytatására - mondta Lodovik. Nem színlelek tovább. Nem vagyok ember. Közvetlenül érzem a neutrínók hatását. A kapitány értetlenkedve meresztette rá a szemét.

- Robot vagyok, kapitány Egy darabig még életben maradok, de ne irigyeljen. A legfontosabb programom az, hogy megvédjem az embereket a veszélytől, de ebben a helyzetben semmit sem tehetek önökért. A hajón tartózkodó emberek kivétel nélkül meg fognak halni.

Tolk elhúzta a száját és megrázta a fejét. Úgy viselkedett, mintha nem hinne a fülének.

- Mind meg fogunk örülni - mondta.

- Egyelőre nem - felelte Lodovik. - Kapitány én most átmegyek a hídra. Kérem, kísérjen el! Talán mégis megmenthetünk valamit.

2.

Linge Chen, ha akarja, szó szerint és átvitt értelemben véve is a leghatalmasabb ember lehetett volna az egész Galaxisban, de nem vágyott ilyesmire. Meghúzódott a háttérben, és sokkal kényelmesebb uniformist viselt, sokkal kellemesebb pozíciót töltött be. Ő volt a Közbiztonsági Bizottság főbiztosa.

A Chenek több ezer éves múltra visszatekintő, arisztokratikus családjából származott, és őseitől kapta örökül azt az ösztönszerű óvatosságot és diplomáciai érzéket, amelynek köszönhetően már több Császár számára hasznosnak bizonyult. Chen nem vágyott rá, hogy kitérje a helyéről a jelenlegi Császárt, vagy miniszterei, úgynevezett tanácsadói valamelyikét, vagy hogy a kelleténél jobban előtérbe kerüljön, és ezáltal a forrófejű ifjak céltáblájává váljon. Már így is túlságosan látható volt, legalábbis ő ezt gondolta, de egyelőre még csak a gúny nem pedig a gyűlölet céltáblájának tartották.

Koránkelő volt, és ezen a reggelen rászánt néhány órát arra, hogy átnézze a hét problémás csillagrendszer kormányzóitól érkezett jelentéseket. Három rendszer hadüzenetet küldött a szomszédainak, a kormányzóik ügyet sem vetettek a Birodalomra, amely közbeavatkozással fenyegetőzött. Chen - a Császár pecsétjét használva - tucatnyi hajót vezényelt ezekbe a rendszerekbe, a rend fenntartása céljából. Sajnos volt még vagy ezer másik olyan rendszer, ahol a polgárok mozgolódni kezdtek. Az is elképzelhető, hogy még több helyen megindul a társadalmi bomlás folyamata. A birodalmi kommunikációs rendszer az utóbbi időben megbízhatatlanná vált, sokszor felmondta a szolgálatot, így a Császár uralma alá tartozó huszonötmillió világról beérkező híreknek és jelentéseknek csupán a tíz százaléka jutott el a megfelelő kezekbe.

Nem is érkezhettek meg a Trantorra valamennyi információ, mert ha ez történik, ha a társbolygók és az őrállomások nem mentesítik az adatokkal együtt érkező energiahullámoktól, akkor a bolygó hőmérséklete több tucatnyi fokkal melegebbé válna. Semmi jó nem származik abból, ha a fortyogó galaktikus leves ráömlik a Trantorra. A Palota csakis a sok ezer év során felhalmozódott tapasztalatnak köszönhetette, hogy megmenekült az adatáramlattól, de ugyanakkor jól informált

maradt.

Chen engedélyezett magának néhány percet arra, hogy utánanézzon annak, ami személyesen a legjobban érdekelt. Csak így tudta megőrizni elméje épségét, de természetesen ennek a kutatómunkának a háttérben sem csupán a könnyelmű szórakozásra való vágy lappangott. Kíváncsi, de szigorú arccal ült le informátora elé, és feltette neki a "Holló Seldonra vonatkozó kérdéseket. Az informátor, egy üreges, hosszúkás tojás, vízszintes helyzetben hevert az íróasztalon. Természetes tojásbéja egy pillanatra felragyogott, aztán halk mormolással ontani kezdte magából a Trantorról és a kulcsfontosságú külső világokról begyűjtött tényeket. A monitor közepén megjelent néhány filmkönyv-cikk, egy írás a peremvidéki matematikai folyóiratból, egy interjú a Seldon szentélyének tartott Streeling Egyetem diáklapjából, feljegyzések a Birodalmi Könyvtárból... Seholy egyetlen szóval sem említették meg a pszichohistóriát. A hírhedt Seldon ezen a héten figyelemre méltó csendben maradt, talán a közelebbi tárgyalás miatt nem hangoskodott. A Terven dolgozó kollegái között sem akadt senki, aki a lényegről nyilatkozott volna.

Chen befejezte a keresést, hátradőlt a székében, és eltűnődött, melyik krízissel foglalkozzon. Naponta ezernél is több problémára kellett megoldást találnia. Egyedül nem is bírta volna erővel a munkát, a legtöbb feladatot a tanácsnokaira és az asszisztenseire bízta, de mindig akadt néhány dolog, amivel személyesen foglalkozott. Felkeltette a figyelmét az a szupernova-robbanás is, amelyik négy, viszonylag lojális birodalmi világ közelében következett be. A négy világ egyike éppen a gyönyörű és termékeny Sarossa volt.

Chen már kiküldte a Sarossára a legmegbízhatóbbnak, legbölcsebbnek tartott tanácsnokát, hogy nézzen szét, és mentse, ami menthető. A főbiztos homloka ráncba szaladt, amikor eszébe jutott, milyen nevetséges módon reagált a Birodalom erre a katasztrófára, és hogy az eset milyen politikai veszélyeket rejtett magában. Veszélyt a Bizottságra, és veszélyt a Trantorra. Persze, csak akkor, ha a mentőcsapat kísérlete teljes kudarcba fullad. A Birodalomban is minden ugyanolyan *quid pro quo* alapon működik, mint az üzletben. Mindenért meg kell fizetni.

A "közbiztonság" sokkal több volt egyszerű politikai jelszónál; egy Chenhez hasonló, arisztokrata származású tisztségviselő még a hanyatlás végtelennek ígérkező, fájdalmas korában is fontos pozíciót tölthetett be. A közvélemény talán felháborító fényűzésnek tartotta az efféle bizottságosdít, ám Chen mindig komolyan vette a munkáját, és tudta, mi a kötelessége. Még nem felejtette el azt a korszakot, amikor a Birodalom képes volt rá, hogy úgy gondoskodjon a világokról, a rajtuk élő polgárokról, még a peremvidéki bolygók lakóiról is, mint apa a gyermekeiről. Béketeremtés, helyes politika, gazdasági és technikai segítségnyújtás, mentő expedíciók...

Chen megérezte, hogy valaki áll a könyöke mellett. A karján felállt a szőr. Megfordult, a szeme dühösen (vagy talán félve) megvillant, és rámeredt személyi titkárainak vezetőjére, az alacsony nyeslett kis emberkére, Kreenre.

Kreen rendszerint kellemes arca most sápadt volt. Lerítt róla: olyan hírt hozott, aminek az átadásától szeretne megmenekülni.

- Elnézést - mondta Chen. - Meglepett. Találtam egy békés pillanatot ebben a pokoli hajszában, megpróbáltam élvezni... Mi történt, Kreen?

- Bocsánatát kérem... mindannyiunkat rettenetesen lesújtott a dolog... Nem akartam, hogy a gépeken keresztül jusson el önhöz a hír. - Kreen érthető módon gyűlölte az informátort, ami gyorsan és megbízhatóan hajtotta végre az ő feladatainak egy részét. Vetélytársat látott a berendezésben.

- Jól van, helyes... De bökje már ki, hogy mi történt!

- A birodalmi kutatóhajó, a *Dicsőség Lándzsája*, kegyelmes uram... - Kreen nyelt egyet. Népe fiai és leányai, a déli félteke Lavrenti szektorának szülöttei már több évezrede teljesítettek szolgálatot a császári udvarban. Kreennek a vérében volt, hogy minden esetben együtt kell éreznie parancsolójával. Időnként még annyira sem tűnt valódi emberi lénynek, mint egy árnyék, bár az kétségtelen, hogy nagyon hasznos volt.

- Igen? Mi történt? Felrobbant? Megsemmisült?

Kreen arcán megjelent egy mély ránc. Látszott rajta: előre tudja, bejelentésével milyen érzéseket fog felszítani parancsolójában.

- Nem! Kegyelmes uram... Vagyis erről nincs tudomásunk. A hajónak már tegnap jelentkeznie

kellett volna, de ez eddig a pillanatig nem történt meg. Még vészjelzéseket sem fogtunk.

Chennek, miközben a hírhozót hallgatta, egyre szaporábban vert a szíve, a gyomra görcsbe rándult.

Lodovik Trema...

És persze a kapitány, meg a legénység.

Chen kinyitotta, aztán becsukta a száját. Több információra volt szüksége, méghez a hamar. Kreentől minden eddig beérkezett hírt megtudhat, de ez most talán kevés...

- És a Sarossa?

- A hullám alig öt napnyi távolságra van a Sarossától, kegyelmes uram. -'Ilzdom. Más hajókat is kiküldtünk?

- Igen, uram. A négy kisebb hajót, aminek eredeti feladata a Kisk, a Purna és a Transdal megmentése volt, átirányították a Sarossához.

- Az egekre! - Chen dühöngve felállt. - Erről nem kérték ki a véleményemet! Azokat a hajókat nem lett volna szabad átvezényelni! Arra a három világra így is csak minimális erőket tudtunk küldeni!

- Főbiztos, a Császár két órával ezelőtt fogadta a Sarossa képviselőjét... az ön tudomása nélkül. A képviselő úrnak sikerült meggyőznie a Császárt és Farad Sintert arról, hogy ..

- Sinter bolond! Három világról lemondani egy miatt! A Sarossa a Császár kedvence, de... Ez a Sinter annyit hibázik, hogy egy nap éppen őmiatta fogják megölni a császárt! - Chennek sikerült visszanyernie az önuralmát és a nyugalmát. Lehunyta a szemét, befelé összpontosított. Hat évtizede végezte már azokat a speciális gyakorlatokat, amelyek segítségével lecsillapíthatta háborgó elméjét, és megtalálhatta a fenyegető zűrzavar-mocsáron keresztülvezető biztonságos ösvényt.

Ha elvesztette Lodovikot... a csúf, hűséges, és döbbenetesen találékony Lodovikot...

Hagyd, hogy az ellenséges erő lehúzzon, és használd fel az energiáját arra, hogy visszapattanj a felszínre!

- El tudná készíteni nekem ezeknek a tárgyalásoknak a kivonatolt jegyzőkönyvét? Rendelkezésünkre állnak a beszélgetésről készült felvételek, Kreen?

- Igen, kegyelmes uram. Az udvari történészeknek még nem volt alkalmuk átalakítani és kikozmetikázni az anyagot. Mostanában nem végeznek naprakész munkát, legalább kétnapos elmaradással dolgoznak.

- Helyes. Ha esetleg kihallgatásra, vizsgálatra kerül sor, ha kérdéseket tesznek fel, megszellőztetjük a dolgot, nyilvánosságra hozzuk Sinter szavait... Azt hiszem, a legalantasabb, vagyis a legnépszerűbb lapok felelnének meg a legjobban erre a célra. Talán a Világok *Nyelve*, esetleg a Fülelünk.

Kreen elmosolyodott.

- Én a magam részéről a Császár *Szemét* kedvelem...

- Igen, az még jobb! A hírforrásokat természetesen nem kell megjelölni, és a hivatalosítás is elmaradhat. Csupán annyit kívánunk elérni, hogy a tanulatlan, boldogtalan tömegeknek legyen egy újabb pletykatémájuk. - Szomorúan megcsóválta a fejét. - Ejnye, még ha sikerülne is lejáratnunk ezt a Sintert... A dolog vajmi kevés vigaszt nyújt majd Lodovik elvesztéséért. Mennyi az esélye annak, hogy életben maradt?

Kreen megvonta a vállát. Képtelen lett volna meghatározni egy százalékos számot. A Birodalmi Szektorban elenyésző volt azok száma, akik értették a hiperhajtóművek működését, akik konyítottak valamit az Ugrás-elmélethez. Chen ismert egy ilyen személyt, egy vén hajóskapitányt, aki hivatalosan kereskedő, nem hivatalosan pedig csempész volt, aki arra specializálta magát, hogy a legrövidebb, leggyorsabb útvonalon haladva juttatta el a rakományát és az utasait a kívánt célállomásra. Akadtak volna olyanok, akik megbízhatatlan gazfickónak bélyegzik az illetőt, Chen azonban jól ismerte - az öreg már tett neki egynéhány szolgálatot a múltban.

-Azonnal beszélni kívánok Mors Planch-csal. - Igenis, kegyelmes uram!

Kreen kiviharzott a szobából.

Linge Chen mély lélegzetet vett. Közben lejárt a hírek áttekintésére szánt idő. Vissza kellett

mennie az irodájába, hogy személyesen találkozzon a szektor-generálisokkal és a Trantort élelmiszerekkel ellátó bolygók képviselőivel. Az egész napot ilyen csíp-csup dolgokkal kellett töltenie, pedig...

Pedig minden gondolatát Lodovik elvesztésére szerette volna fordítani, és arra, hogy kiagyalja, hogyan tudná Sinter ostobaságát a saját hasznára fordítani. Ám még egy ilyen tragédia, egy ilyen pompás, véletlenül felkínálkozó lehetőség miatt sem söpörhette félre a kötelességét.

Ah, milyen csodálatos a hatalom!...

Farad Sinter, a Császár titkos tanácsosa, az elmúlt három esztendő során olyan sokszor túllépte a hatáskörét, hogy az ifjú császár, Klayus mindig "uralkodásom alappillérenek" nevezte. (Ezekben az időkben ez a jelző eléggé szerencsétlen volt, és hiányzott belőle a valódi tisztelet legcsekélyebb árnyalata is.)

Sinter a Császár előtt állt, a kezét alázatosan összezárta maga előtt. I. Klayus, aki még a tizenhetedik évét sem töltötte be, olyan tekintettel nézett rá, ami ingerültségről árulkodott, amely erősebb volt a bosszúságnál, de gyengébb a dühnél. Még túlságosan jól emlékezett a gyermekkorára, amikor a tanítói (mindegyiküket Chen főbiztos választotta ki a számára) négyszemközt leteremtették. Talán ezeknek a dorgálásoknak volt köszönhető, hogy félénk, alamuszi fiatalember lett belőle, aki bár sokkal intelligensebb annál, amilyennek általában tartják, mégis túlságosan gyakran megesik vele, hogy képtelen uralkodni az indulatain.

I. Klayus bölcs volt, legalábbis az uralkodás és a vezetés arany szabályát már idejekorán megtanulta: soha *ne hagyd, hogy mások tudják, pontosan mi jár a fejedben!* (Kormányja olyan árgus, kritikus szemmel figyelte ténykedéseit, hogy nagyon nagy szüksége volt ennek a jó tanácsnak a megfogadására.)

- Sinter, miért vizsgálatsz fiatal nőket és férfiakat a Dahl szektorban? - kérdezte a Császár.

Sinter mindent megtett annak érdekében, hogy ez a tette titokban maradjon. Mindent, de a jelek szerint nem eleget. A Császár tud a dologról, ez pedig azt jelenti, hogy a háttérben valaki politikai játékot játszik. Valaki, aki ezért keményen meg fog fizetni!

- Felső, már én is hallottam erről a bizonyos... vizsgálatról - mondta Sinter ártatlanul. - Azt hiszem, egy bizonyos genetikai kutatással kapcsolatos tervezet végrehajtása miatt van rá szükség.

- Igen, Sinter... Egy olyan tervezethez, amelynek a végrehajtása öt évvel ezelőtt kezdődött el. Vagy azt hiszed talán, túl fiatal vagyok, és nem emlékszem arra, mi történt a közelmúltban?

- Természetesen nem hiszem ezt, felső.

- A Palotában nekem is van némi hatalmam, Sinter. Bárki bármit is higgyen, nem mindenki ereszi el a füle mellett a parancsaimat!

- Természetesen, felső uram.

- Kímélj meg az ilyen zengzetes megszólítások citálásától! Miért vadászol nálam fiatalabb gyerekekre? Miért bolygatod meg a császárhű családok nyugalalmát?

- Ha meg akarjuk ismerni az emberi evolúció határait a Trantoron, felső, akkor erre feltétlenül szükség van.

Klayus felemelte a kezét.

- A tanítóimtól úgy hallottam, az evolúció a genetikai változások nagyon lassú folyamata, Sinter. Ha valóban egy olyan kutatásról van szó, amiről beszélsz, mi értelme annak, hogy a nyugalom megzavarásával, *emberrablásokkal* kísérleti alanyokat gyűjtesz?

- Bocsánatát kérem, felső, amiért úgy viselkedem önnel, mintha a tanítói közé tartoznék, de...

Klayus dühös morgással félbetörte Sinter gondolatmenetét. - Gyűlölöm, ha kioktatnak!

- Ha megengedné, felső, hogy folytassam... A Trantoron már tizenkét évezrede élnek emberek. Ezen idő alatt megfigyelhettük, hogy a népesség bizonyos rétegei különleges fizikai, sőt, mentális változásokon mentek keresztül. A különbségek szembeötlőek. Elég, ha a zömök, sötétbőrű dahlitákra, vagy az alantas lavrentikre gondolunk... Bizonyítottunk tünik, felső, hogy az elmúlt évszázad során bizonyos körökben bizonyos különleges változások zajlottak le... Az állításra tudományos bizonyítékok is létezhetnek, és ha hihetünk a szóbeszédnek...

- Van valami köze ezeknek a változásoknak a pszichikai erőhöz, Sinter? Klayus a szája elé emelte a kezét, felvihogott, majd felnézett a mennyezetre. Néhány kivetített madár körözött

fölöttük, némelyik úgy viselkedett, mintha arra készülne, hogy lecsap Sinterre. A császár a Palota majd' minden helyiségébe beszereltetett egy olyan kivetítőt, ami a hangulatával összhangban lévő képeket kreált a falakra. Sinter gyűlölte és bosszantó ostobaságnak tartotta az egészet.

- Bizonyos értelemben, felség.

- Különleges szenvedélyek... meggyőző erő... Hozzám is eljutottak a hírek. Vagy talán arról van szó, hogy ezek az emberek képességeiknek köszönhetően különösképpen jók a szerencsejátékokban? Esetleg lehengerlően hatnak a nőkre? Én is örülnék, ha képes lennék valami ilyesmire, Sinter. A számomra kiválasztott asszonyok mintha kezdenének ráunni a figyelmességemre. - Klayus arca gyermekien duzzogóvá változott. - És ezt most komolyan mondtam!

Megérttem őket, gondolta Sinter. Egy szexmániás, kevés előnyös tulajdonsággal rendelkező, kurta eszű partner senkinek sem lehet kellemes...

- Azt hiszem, felség, ez az úgy meglehetősen érdekes, sőt, talán fontos is.

- Lehetséges, de ezzel a "toborzással" csak felszítjuk a nyugtalanságot a már amúgy is elégedetlenkedő szektorokban. Sinter, ez a szabadság szerintem inkább szabadosság... vagy a valódi szabadság egyik vadhajtása. Nekem állítólag biztosítanom kellene alattvalóim szabadságát, megakadályozni, hogy a minisztereim és a tanácsadóim, vagy akár én magam! ...felrángassuk őket magunk elé, kedvenc vesszőparipáink nyergébe. Persze, ami az én vesszőparipáimat illeti, azok meglehetősen nyugodt lovacsák, kényelmes nyereggel... De ez... De te, Sinter! ...

Sinter néhány pillanatig azt hitte, a Császár végre megmutatja, hogy igenis van gerince, rendelkezik valamilyen uralkodói tartással és szigorúsággal, és megtiltja a tevékenységet. Ezt hitte, és közben kellemetlen félelem bizsergette a gerincét. Persze, nem ijedt meg túlságosan - remekül értett ahhoz, hogy vonzó, csinos nőket szerezzen a fiatal Klayusnak, aki cserébe hajlandó volt elnézni neki a hibáit.

Szerencsére a Császár szemhéja elnehezült, az energiája és a bosszúsága hamar semmivé foszlott. Sinter megkönnyebbült, de eltitkolta az érzéseit. Elmúlt a veszély ..

Klayus, az Ifjú azonban még egyszer visszatért a témához.

- Csinálj amit akarsz, de ha lehet körültekintőbben! - mondta Klayus. - Lassíts! Amit tudni akarsz, az előbb-utóbb úgyis a tudomásodra jut. Vagy te nem így gondold? Jó emberem vagy, mindig is szem előtt tartottad az érdekeinket... Most pedig beszéljünk erről a nőről, 'Ix-eshiáról...

Farad Sinter tettetett érdeklődéssel hallgatta Klayust, de valójában nem figyelt a szavaira. Bekapcsolta a rekorderét, hogy később visszahallgathassa a beszélgetést, de a fejében egyetlen gondolat keringett. Alig tudta elhinni, hogy ekkora szerencséje lehet. A Császár nem tiltotta meg a szóban forgó tevékenységet! Most egyedül rajta múlt, hogy lelassítja a dolgot, vagy mindent ugyanúgy csinál, ahogy eddig.

Tulajdonképpen nem emberek, nem is egy bizonyos ember után nyomozott, hanem az emberi faj történelmének legkülönösebb, legrégebb konspirációjára keresett bizonyítékokat...

Egy összeesküvésre, amelyről eddig csak annyit sikerült bebizonyítania, hogy I. Cleon idejében már létezett, és amelyről gyanította, hogy sokkal korábban kezdődött.

A konspiráció után nyomozott, és az üggyel kapcsolatba hozható mitikusnak, legendabélinek tűnő, mégis valós személy után, aki kísértő szellemként néha felbukkant a Trantor történelmében. A mycogeniek Danee-nek nevezték. A titokzatos Halhatatlanok közé tartozott, és Sinternek feltett szándéka volt, hogy minél többet megtudjon róla. Még akkor is, ha ennek érdekében kockára kell tennie bizonyos dolgokat - például a jó hírét és a Császár bizalmát.

Aki a Halhatatlanokról beszélt, annak a szavára még annyira sem figyeltek, mint a szellemekről, a kísértetekről regélőkére. A Trantoron, ezen az ősrégi világon, amelyen már megszámlálhatatlanul sok ember élt, számosan hittek a szellemek létezésében, ám csupán kevesen akadtak olyanok, akik figyelmet szenteltek a Halhatatlanokról szóló történeteknek.

A Császár a nőről locsogott, aki felkeltette az érdeklődését, Sinter pedig úgy tett, mintha figyelmesen hallgatná, ám közben a gondolatai messze jártak. Sinter elrugaskodott a jelentől, és elképzelte magát, amint a Birodalom megmentőjének járó tisztelettel veszik közül, a császári trónuson ül, vagy - ami talán még több hatalmat jelent - Linge Chen helyén terpszkedik a

Közbiztonsági Bizottságban.

- Farad! - A Császár hangja éles volt.

Sinter rekordere azonnal visszajátszotta a beszélgetés utolsó öt másodpercét. - Igen, felség. 'Ixreshia valóban gyönyörű nő. Gyönyörű, és ambiciózus, vidám és okosnak mondható.

- A becsvágyó nők kedvelnek engem, igaz, Farad? - A fiú hangja ellágyult. Klayus anyja is ambiciózus volt, és sikeres is - egészen addig, míg kiesett Linge Chen kegyeiből. A főbiztos feleségein próbált bosszút állni, az őt ért sérelemért. Ez nem volt túlságosan okos húzás, mert Linge Chen az átlagosnál is lojálisabb volt a feleségeihez...

Különös módon a gyenge fiatalember mindig élvezte, ha erős személyiségű nők társaságában lehetett. Neki tetszett a dolog, a nők viszont hamar ráuntak, és egy idő után még a legnagyobbavágóbb sem tudta palástolni valódi érzéseit. Ez általában akkor következett be, amikor megtudták, hogy valójában ki tartja a kezében a hatalmat...

A törekvő hölgyek legnagyobb bánatára, sem Sinter, sem Linge Chen nem törődött sokat a szexszel. Ők a hatalom birtoklásában és gyakorlásában sokkal nagyobb örömet leltek.

4.

A Trantor történelmének legnagyobb műszaki vállalkozása már tíz éve kudarcba fulladt, de a bukás utózóngéi még mindig nagy hatást gyakoroltak a túlszűfolt, nyughatatlan Dahl szektorban. Négymillió dahli mérnök és hőkutas, plusz tízmillió munkás és még néhány becsempészett gépagyú, húsz esztendőn keresztül keményen dolgozott minden idők legmélyebb hőkútjának felépítésén. Azon az aknán, amelynek alja kétszáz kilométer távolságban volt a Trantor felszínétől. Az iszonyú mélység és a felszín közötti óriási hőkülönbség a tervek szerint annyi energiát gerjesztett volna, amennyivel ötven esztendőn keresztül ki lehet elégíteni a Trantor igényeinek egyötödét...

Sajnos kiderült, hogy a nagyszabású tervekhez nem párosul megfelelő képesség. A mérnökök nem dolgoztak szívvel-lélekkel, a tervezet irányítói között felütötte fejét a korrupció, egymást érték a különböző botrányok. A dahli munkások két éven keresztül lázongtak - erre az időre le kellett állítani a munkálatokat. Végül, nagy nehezen mégis elkészült a "mű", és... azonnal kiderült, hogy használhatatlan.

Az akna, valamint a hozzá tartozó nátrium- és víztornyok beomlásakor százezer dahli munkás pusztult el, és meghalt még hétezer polgár is, akik közvetlenül a terület fölött, a szektor legrégebb kupolája alatt laktak. Az aknához legközelebb lévő hőkutak is megsérültek. és csak egy hősiesen végrehajtott beavatkozással lehetett elkerülni a még nagyobb katasztrófát. Mint a történelem során már oly sokszor, most is az egyének bátorsága és önfeláldozása mentette meg a helyzetet akkor, amikor a vezetők és a szakértők kudarcot vallottak.

Az eset óta a Dahl szektor politikai felhő alatt élt. Ez lett a bűnbak egy olyan világ szektorai között, amelyen a lakosság legnagyobb része még mindig képes volt bizni a vezetőiben. Linge Chen széles körű nyomozást végzett az ügyben, megkereste és elítéltette a felelősöket, a korrump tisztviselőket, a szakmájukhoz nem értő tervezőket, a hányaveti módon dolgozókat. Addig nem nyugodott, míg minden vétkest felelősségre nem vontak. Tízezrek vonultak át a Rikerian börtönbe, vagy kerültek le kényszermunkásként a hőkutak legmélyére, hogy elvégezzék a testet-lelket kifacsaró munka legnehezét.

A bűnösök megbűnhődtek, de ezzel még nem lehetett elejét venni annak, hogy az esetnek meglegyenek a maga közgazdasági és politikai következményei. A Dahl szektor nem bírta kitermelni a birodalmi szerződésekből rögzített energiamennyiséget, ezért a többi szektor követelésére megvonták tőle a kedvezményeket, minimálisra csökkentették az ellátottságát. A dahliak egészen közel kerültek az éhezéshez.

Klia Asgar ilyen körülmények között született és nőtt fel, a szektornak azon a részén, egy olyan nyomorúságos negyedben, amelyben valamikor a nagy hőkút építésén dolgozó munkások laktak. Az apja már a születése előtti évben elvesztette a munkáját. Nem sokat törődött kislányával, többnyire a viszonylagos jómódba való visszakerülésről álmodozott, és döntötte magába a bűzös dahli pálinkát. Majd' mindennap berúgott. Klia az anyját négyévesen veszítette el, azután egyedül kellett gondoskodnia magáról. Sikerült neki a dolog, életben maradt és felnőtt. Ha figyelembe

vesszük, hogy a Sors csupa rossz lapot osztott le neki születésekor, ez igazán figyelemreméltó tett volt.

Klia átlagos termetűnek számított a dahli nők között, karsú volt és izmos, az ujja vékony és erős, a karja hosszú. Fekete haját mindig rövidre vágatta, az arcán, ha valaki alaposan szemügyre vette, apró, finom, pihekerű szőrszálakat lehetett felfedezni (ez volt az egyetlen családi öröksége), amelyek valahogy meglágyították kemény élesen metszett vonásait.

Éles eszű volt, gyorsan tanult, gyorsan mozgott, és meglepő módon könnyen elmosolyodott. Nem próbálta eltitkolni az érzéseit. Néha, amikor egyedül maradt, olyan dolgokról álmodozott, amiket sosem érhetett el, amelyek egy másik világon, egy másik életben talán természetesek, de az ő számára örökre vágyak maradtak. Sokszor, nagyon sokszor ábrándozott arról, hogy összeköti az életét egy bozontos bajszú dahli férfival, aki legfeljebb öt évvel idősebb nála, és ügyes, meg jóképű is...

A várva várt nagy „ő” azonban nem akart felbukkanni. Klia nem volt túl szép, és annak ellenére, hogy ha akart, nagy hatást tudott gyakorolni az emberekre, képtelen volt megtenni az első lépéseket. Nem is nagyon akart hódítani. Ha felbukkant egy férfi, lehetett bármilyen csinos és rendes kinézetű, ő mégsem kezdeményezett. Úgy érezte, olyan társat érdemel, aki észreveszi őt, és aki kedvesen, tisztelettel közelít hozzá, ahogy illik.

Egy másik korban, egy rég elfeledett világban, Klia Asgart romantikusnak, idealistának nevezték volna. A Dahl szektorban, a G. K. szerinti 12067. esztendőben azonban egyszerűen makacs és naiv, tizenhat esztendő nagy-kislánynak tartották. Az apjától (már amikor elég józan volt ahhoz, hogy beszélni bírjon) legalábbis ezt a két jelzőt hallotta a legtöbbször.

Klia kis dolgoknak is nagyon tudott örülni. Az apja szerencsére nem volt durva, sem veszekedős. Amikor véletlenül józan volt, ellátta magát, amikor berúgott, akkor nem, de sosem törődött azzal, hogy Klia mivel foglalkozik. A lány egyébként leginkább a feketepiacon üzletelt, csempészt, és megpróbálta eladni az áruját azoknak a dahlitáknak, akiknek személyes sorsára - a munkanélküli szegényekéhez képest - nem gyakorolt túlságosan nagy hatást a vasszigorú Birodalom... Mindenre hajlandó volt az életben maradásért. Ritkán találkozott az apjával, az utóbbi két esztendőben, a nagy veszekedés óta nem laktak együtt.

Ezen a napon Klia a Dahl szektor legrosszabb hírű negyedében lévő nagybani piaccal szemközi fal tetején, a széles sétányon állt, és egy zöldruhás fickóra várt (a nevét nem ismerte), hogy átvegye tőle a csomagot. A gigantikus, ívelt kupola ég-négyszögei között megjelenő sötét keretcsíkok árnyékokat vetettek a tömegre, amely most, hogy az első műszakban dolgozók számára közeledett az "éjszaka", egyre gyéribb lett. A férfiak és a nők valami szegényes harapnivalót kerestek vacsorára. A legtöbben nem pénzzel, hanem valamilyen csereáruval próbáltak fizetni az élelemért. Dahl kifejlesztette a saját gazdaságát. Klia úgy vélte, ötven év sem kell hozzá, és a szektor független lesz, az új, életképes rendszer pedig végképp leszorítja a pástról a császári palota által szabályozott és támogatott, egyre gyengülő, dahli viszonyok között nevetségesnek tűnő gazdaságot. Persze, lehet, hogy ez a gondolat sem több egy álmnál...

A piac szélén birodalmi kereskedelmi felügyelők álltak, a szemükkel és a kameráikkal egyfolytában a tömeget fürkészték. Az életnek azokon a területein, ahol nagy szerepet játszott a pénz, ahol fontos volt a politikai célú információszerzés, ott a kreativitás még mindig virágzott, ám minden más tekintetben Klia legalábbis így látta - a Trantor egy szellemi csődtömeg volt.

Meglátott egy férfit, akire illett az áruátvevő személyleírása. Két, meglehetősen fenyegetően ácsorgó felügyelő között állt, bő, zöld kezeslábast és kabátot viselt. A felügyelők ugyanúgy nem törődtek vele, mint ahogy nem foglalkoztak Kliával sem, amikor bevonult a piac területére. A lány összehúzott szemmel nézte a három alakot, és eltöprengett: vajon a zöld ruhás férfi megvesztegette az árgusokat, vagy egyszerűen annyira köznapinak tűnik, hogy a felügyelőkben még a legcsekélyebb gyanakvást sem keltette fel.

Ha a fickó képes volt megcsinálni azt, amit ő, akkor nem lehet bugyuta, érdemes vele üzletelni - feltéve, hogy ravaszságban nem tesz túl rajta. Mert ha valaki okosabban üzletel az embernél, akkor az illetőt olyan nagy ívben kell kikerülni, mint a himlősöket. Klia eddig senkivel sem találkozott, aki agyafúrta lett volna nála.

Felemelte az egyik kezét - ez volt a megbeszélte jel. A férfi észrevette, és könnyű, táncoló léptekkel elindult feléje.

A sétányról a piactérre és a taxidrosztra vezető lépcsőn találkoztak össze. A zöld ruhás férfinak egyszerű, hétköznapi arca volt, az orra alatt jellegtelen, vékonyka bajuszt viselt. Klia eléggé hagyománytisztelő volt, szerette a dús bajszú férfiakat, így a fickó külseje nem igazán nyerte el a tetszését.

A férfi egyenesen Klia szemébe nézett, és elmosolyodott. A bajsza két vége felfelé emelkedett, a foga fényes-fehéren csillogott a babaszerű ajkak között.

- Van valamid, amire szükségem lenne - mondta a fickó. Nem kérdés volt, hanem kijelentés.

- Tényleg van nálam valami, amit ideküldtek velem...

- Ez az - mondta a férfi, a lány kezében lévő kis dobozra mutatva. - Biztos, hogy ez az. - Halvány mosollyal átadott Kliának egy maréknyi bankjegyet, és elvette tőle a dobozt.

-Tulajdonképpen *rád* lenne szükségem. Keressünk egy nyugodt helyet, és beszéljünk el egy kicsit.

Klia óvatosan hátrébb húzódott. Nem félt, már egészen kicsi kora óta tudott vigyázni magára, de nem szerette a váratlan helyzeteket.

- És mennyire legyen nyugodt az a hely? - kérdezte.

- Annyira, hogy ne zavarjon minket az utca zaja - felelte a férfi. Felemelte a kezét, és megvonta a vállát.

A piac környékén nem sok nyugodt helyet lehetett találni. Elindultak, maguk mögött hagyták a nyüzsgést, és megálltak egy jégkásás kioszk mellett. A férfi vett Kliának egy adag piros jégkását. A lány nem igazán rajongott a tipikusan dahli édességért, de azért elfogadta. A férfi magának egy kis adag fekete serkentős jeget vett, amit nagy élvezettel kezdett nyalogatni, miután leültek a kioszk előtt álló parányi, háromszögletű asztalok egyikéhez.

A fejük fölött az egyik ég-négyszög olyan sötét lett, hogy Klia alig látta a férfi arcát. A pasas ajkai mintha saját fénnel piroslottak volna, a serkentős jég mögött.

- Olyan fiatal nőket és férfiakat keresek, akik szívesen megnéznék a Trantor más részeit - mondta a férfi.

Klia elhúzta a száját.

- El tudod képzelni, hány toborzót és kóklert hallgattam már végig? - Készült, hogy felálljon.

A férfi gyorsan megfogta a karját. Klia nem szólalt meg, de mozdult, hogy lerázza magáról a kezét.

- Várj... A saját érdekedben - mondta a férfi, és nem eresztette el Klia karját. A lány összeszedte az erejét, hogy rántsön egyet a karján.

- Eressz! - sziszegte.

A férfi keze úgy húzódott vissza, mintha valami belécsípett volna. A pasas meghökkenhetett, mert eltartott pár másodpercig, míg összeszedte magát, és megszólalt.

- Jól van, ahogy akarod. De jobb lenne, ha végighallgatnál.

Klia kíváncsian szemügyre vette a zöld ruhást. Valami nem stimmel a fickóval. Amikor rászólt, úgy viselkedett, mint valami szolga az úrnőjével, és nem úgy, mint egy erőszakos fráter, aki nyilvános helyen molesztálni kezdett egy fiatal nőt, de hirtelen begyulladt valamitől. Klia alaposan végigmérte a férfit, aki külsőre nem volt vonzó, de... De a hétköznapi külső alatt mintha hihetetlen erőtartalékok rejtőztek volna, mintha az átlagosság mögött végtelen nyugalom és furcsán fémes kedvesség lapulna. A belőle sugárzó érzelmek valahogy különböztek másokétól.

- Én csak azokkal foglalkozom, akiket érdekesnek találok - mondta Klia. A hangjába egy kis szemtelenséget szivárogtatott. Határozottan próbált viselkedni. Mindig kemény nőnek tartotta magát, úgy gondolta, őt még véletlenül sem lehet olyan hangulatembernek nevezni, amilyenekkel tele van az utca.

- Értem - mondta a férfi. Megette a jegét, a pálcikát egy hulladékgyűjtőbe hajította. A kioszk tulajdonosnője a tartályhoz sétált, kihalászott belőle öt hasonló pálcikát, és hátravitte a bódéba, hogy megtisztogassa, mielőtt újra felhasználja. - Nos... Én *a túlélésről* szeretnék beszélni. Ez elég érdekes téma, nem?

Klia bólintott.

- Úgy általában véve igen.

- Akkor figyelj! - A férfi előrehajolt. - Tudom, hogy mi vagy, és mire vagy képes. - Miért, mi vagyok? - kérdezte Klia.

A férfi az égre nézett - a fejük fölött lévő sötét négyszög egy villanással éppen ebben a pillanatban világosodott ki. A férfi bőre furcsán petyhüdtnek tűnt, úgy festett, mintha vastag sminkréteg borítaná, mintha festékekkel próbált volna elrejteni valamit. Klia még figyelmesebben szemügyre vette, de egyetlen agyláz-ragyát sem fedezett fel rajta. Eszébe jutott, hogy az ő arcán (szerencsére a szőrpihék eltakarták) csúnya hegek éktelenkednek.

- Gyermekkorodban lázrohamod volt, igaz? - kérdezte a férfi.

- Sok mindenkinek volt lázrohama. A Trantoron nem számít különlegesnek az ilyesmi.

- Nem csak a Trantor lakói szenvednek a betegségtől, valamennyi emberlakta világ lakói ismerik. Az agyláz az intelligens fiatalok állandóan jelenlévő ellensége. Túlságosan gyakori ahhoz, hogy feltűnést keltsen, de mivel általában nem okoz nagyobb gondot, a legtöbbször nem próbálják kikúrálni. Megvárják, míg magától elmúlik. Vannak azonban olyan esetek... például a *te* eseted... amikor egészen komoly a dolog. Nálad, úgy tudom, nem egyszerű gyermekkori betegség volt. Majdnem belehaltál.

Kliát annak idején az anyja ápolgatta. A nő ezután már nem sokáig élt, a kislány gyógyulása után néhány hónappal, az egyik hőkútnál, halálos balesetet szenvedett. Klia már csak homályosan emlékezett az anyjára, de az apja elég sokat mesélt neki a betegségéről.

- Na és akkor mi van?

A férfi szeme fakó volt, a tekintete valahogy álmatag. Klia hirtelen rájött, a fickó nem egyenesen az arcába, hanem a homlokától jobbra, valami meghatározhatatlan pontra összpontosít.

- Nem látok valami jól. Általában úgy mozgok, hogy érzem, hol vannak az emberek, merre mozdulnak. A hangok is sokat segítenek a tájékozódásban. Az olyan helyeken, ahol kevesen vannak, egy kicsit összezavarodom. Éppen ezért szeretem a tömeget. Nem úgy mint te... Ingerültté válsz, ha sokan vesznek körül. A Trantor zsúfolt világ. Rosszul érzed magad benne.

Klia bizonytalanul pislogott, hirtelen nem tudta eldönteni, nem bántó-e, ha a férfi vaksi szemébe néz. A bizonytalanság csak pár másodpercig tartott. Sosem izgatta magát túlságosan az udvariasság miatt, különösen nem az ehhez hasonló helyzetekben.

- Én csak közvetítő vagyok. Futár. Meg néha csencselgetek ezzel-azzal - mondta. - Senki sem foglalkozik velem.

- Érzem, ahogy próbálsz hatni rám, Klia. Azt akarod, hogy békén hagyjalak. Zavarba ejt, amit mondok... főleg azért, mert van némi igazság a szavaimban. Eltaláltam?

Klia szeme összeszűkülte. Nem akarta, hogy ez a zöld ruhás, félvak férfi megjegyyezze, nem akart kapcsolatba kerülni vele.

Behunyta a szemét, és erősen koncentrált. Felejts el! A férfi úgy döntötte oldalra a fejét, mintha hirtelen begörcsölt volna a nyakában egy izom. Ó, milyen furcsa íze volt a tudatának! Klia még sosem találkozott ehhez hasonló elmével.

Megesküdt volna: a férfi hazudott, amikor azt mondta, hogy rosszul lát, de ennek sem volt különösebb jelentősége. Klia számára egyedül az volt a fontos, hogy nem sikerült befolyásolnia a zöld ruhás gondolatait.

- Elég ügyes vagy, gyerek létedre tudsz vigyázni magadra - mondta a férfi halk, mély hangon. - Talán túlságosan is ügyes vagy... Bizonyos emberek éppen olyanokat keresnek, mint te. Olyanokat, akik ott is sikereket érnek el, ahol mások kudarcot vallanak. A Palota különleges ügynökei, a titkos rendőrség tagjai, meg a hasonló, nem túl barátságos szervezetek éppen ilyen fiatalok után kutatnak.

A férfi felállt, megigazította a kabátját, lesöpört pár morzsát a nadrágja ülepéről. - Piszkosak ezek a székek - mormolta. - Kivételesen nagy erővel próbáltál hatni rám, amikor azt akartad, hogy felejtselek el. Azt hiszem, ez volt a legnagyobb erejű ilyen támadás, amit átéltem, de... De bizonyos dolgokhoz még nem értesz... Nem felejtetek el, emlékezni fogok rád, mert mást nem tehetek. Mostanában a Trantoron meglepően sokan vannak azok, akik a tiédhez hasonló képességekkel

rendelkeznek. Egy-kétezren biztosan vannak. Úgy hallottam... most nem számít, kitől... hogy a legtöbbjüket az átlagosnál jobban megkínózta az agyláz. Azok, akik vadásznak a hozzád hasonlókra, borzasztó nagy tévedésben élnek...

A férfi Klia felé fordította a fejét és elmosolyodott.

- Azt hiszem, untatlak - mondta. - Nem szeretek olyan helyen lenni, ahol nem látnak szívesen. Elmegyek. - Megfordult, olyan mozdulatot tett, mintha azt várná, hogy valaki segítsen neki, majd egy lépéssel eltávolodott az asztaltól.

- Ne menj! - kérte Klia, amikor nagy nehezen meg tudott szólalni. - Várj egy percet! Szeretnék kérdezni tőled valamit.

A férfi összerezett és megállt. Egyszeriben döbbenetesen sebezhetőnek tűnt. Azt hiszi, *képes* nagyok ártani neki. Talán tényleg meg tudnám tenni... Klia szerette volna megérteni, miért van ilyen különös íze a férfi gondolatainak, miért ilyen tiszta és furcsán lenyűgöző a tudata. Mintha a külseje csupán álca lett volna, amely alatt olyan szintiszta őszinteség és jóakarát lapult, amelyhez hasonlóval a lány még sosem találkozott.

- Nem untatsz - mondta Klia. - Még nem...

A zöld ruhás férfi visszaült székére, kezét az asztalra tette. Mély lélegzetet vett. *Nincs szüksége levegőre*, villant be a gondolat Klia agyába, de gyorsan elhessegette ezt a képtelenséget.

- Van egy férfi és egy nő... Már jó néhány éve keresik a hozzád hasonlókat. Sokan csatlakoztak a csoportjukhoz. Remélem, most jól élnek azon a helyen, ahová ez a két ember küldte őket. Én a magam részéről nem vagyok hajlandó vállalni a kockázatot.

- Ki ők?

- Azt beszéljük, az egyikük Wanda Seldon Palver, Hari Seldon unokája. Klia nem ismerte ezt a nevet. Megvonta a vállát.

- Elmehetsz hozzájuk, ha úgy tartja a kedved - folytatta a férfi. Klia elhúzta a száját és közbevágott.

- Van egy olyan érzésem, hogy ők is *azok* közé tartoznak - mondta. Az „azok” szó, ha ilyen utalással ejtették ki, a Dahl szektorban a Palotához és a biztosokhoz közel álló személyeket, a kormányhivatalnokokat jelentette.

- Seldon valamikor tényleg miniszterelnök volt. Azt beszéljük, több kínos helyzetből az unokája rántotta ki. A hölgy időnként törvényes, néha másféle eszközöket használt.

- Ezek szerint ez a Seldon bűnöző? - Nem. Látnok.

Klia összepréselte az ajkait. a homlokán mély ráncok jelentek meg. Dahlban nem sokra becsülték a látnokokat, a jósokat, meg a hasonló szerzeteket, azokat az eszementeket, akik az utcasarkokon ácsorogtak, és pár fillér reményében a jövőről káráltak. A legtöbbjük valamikor normális volt, rendesen dolgozott, és éppen a hőkutak mélyén vesztette el az eszét.

A zöld ruhás ember figyelmesen nézte Kliát.

- Nem érdekel a dolog? Nos, akkor nem árt, ha tudod, hogy egy másik ember is keresi a hozzád hasonlókat...

- Mi az, hogy „hozzám hasonló”? - kérdezte Klia idegesen. Időre volt szüksége, gondolkodni akart. - Semmit sem értek ebből az egészből! - Úgy érezte, védtelenné vált, de mindent megtett annak érdekében, hogy a férfi ebből semmit ne vegyen észre.

A férfi úgy rándult össze, mintha oldalba bökték volna.

- Én a barátod vagyok, nem az ellenséged. Engem nem kell manipulálnod. Tisztában vagyok azzal, milyen veszélyt jelent számomra az, hogy veled beszélgetek. Tisztában vagyok azzal is, mit tudnál tenni velem, ha ellenem kívánnád fordítani az elméd erejét. Van valaki, aki eléggé magas pozícióban van, és torzszülötteknek tart benneteket, de semmit sem ért az egészből. A jelek arra vallanak, robotnak hisz titeket.

Klia felnevetett.

- Gépagyúnak? - kérdezte. A munkás gépek már jóval az ő születése előtt kiestek az emberek kegyeiből. Nem is csoda, hiszen valamilyen megmagyarázhatatlan oknál fogva a mechanikusok rengetegszer fellázadtak. Igaz, már jó ideje nem zavarogtak, de a közvélemény még nem bocsátotta meg nekik régi tetteiket.

- Nem. Olyan robotnak, mint amilyenek a legendákban szerepelnek. Halhatatlannak. - A férfi nyugati irányba, a Császári szektor, a Palota felé mutatott. Örült elképzelés, de mivel hatalom, az uralkodó hatalma áll mögötte, nem könnyű szétosztani. Az lenne a legjobb, ha eltűnnél innen. Tudom, hol lenne a legjobb neked... Ismerek egy helyet. Itt, a Trantoron. Nincs messze. Ha akarsz, segítek eljutni oda.

- Nem, köszönöm - mondta Klia. Még mindig nem értette a dolgot, és semmi kedve sem volt ahhoz, hogy egy idegen kezébe tegye a sorsát, esetleg az életét. A pasas sztorija eléggé hihetőnek tűnt ugyan, de... De a szavai valahogy nem illettek ahhoz, amit Klia az elméjében érzett.

- Akkor fogadd ezt el! - A férfi egy kis hívókártyát nyomott a lány kezébe, és újra felállt. - Előbb utóbb használni fogod. Ez nem kérdéses. Jelentkezni fogsz. Egyenesen Kliára nézett, a szeme csillogó, a tekintete értelmes és tiszta volt. - Mindannyiunknak vannak titkaink - mondta, majd megfordult és elment.

5.

Lodovik egyedül állt a *Dicsőség* Lándzsája parancsnoki hídján, és a szeme elé táruló képet figyelte, amelyet egy ember páratlanul gyönyörűnek talált volna. Egy ember igen - Lodovik azonban nem. A robotok nem tudták egykönnyen megragadni a "szépség" szóhoz párosuló fogalom lényegét. Láta, ami a hajón kívül van, és tisztában volt azzal, hogy egy ember érdekesnek és csodálatosnak találná ezt a dolgot, ám az ő számára az egész nem jelentett semmi különöset. Neki a szépség legközelebbi analógiája a sikeres működés, a kötelesség tökéletes teljesítése. Bizonyos értelemben véve élvezné, ha felhívhatná egy ember figyelmét arra, milyen csodálatos látvány tanúja lehet, ha kinéz a megfigyelő-ablakon. Ám a legfontosabb kötelessége ebben az esetben is az lenne: informálja az illető embert, hogy az az erő, amely ezt a jelenséget okozta nagyon, *nagyon* veszélyes hatással lehet rá...

Lodovik azonban nem teljesíthette ezt a kötelességét, mert a *Dicsőség Lándzsáján* már egyetlen élő ember sincs. Tolk kapitány halt meg utoljára, elvesztette az eszét, a teste ronccsá változott. Élete utolsó néhány órájában már képtelen volt a racionális gondolkodásra. Utolsó parancsával utasította Lodovikot, vigye el a hajót a végállomására, javítsa meg a hiperhajtómű egységeit, programozza át a navigációs rendszert, és próbálja minimálisra csökkenteni az energiafogyasztást annak érdekében, hogy a *Dicsőség Lándzsája* a lehető leghosszabb ideig ép maradjon.

Tolk utolsó értelmes mondata egy kérdés volt, melyet Lodoviknak tett fel. - Maga... meddig élhet... úgy értem, mennyi ideig működőképes? Lodovik őszintén válaszolt.

- Energiafeltöltés nélkül száz esztendeig.

Tolk ezután belemerült abba a fájdalmas, mormogó félálomba, amelyből már sohasem ébredt fel.

Kétszáz ember halála nehezedett Lodovik pozitronikus agyára. Az átélt élmények súlya mintha kiszívta volna az energiát a telepeiből. Egy kicsit lelassult, de tudta, ez probléma előbb-utóbb kiküszöbölődik. Nem felelős az emberek pusztulásáért. Semmit sem tehetett értük, nem védhette meg őket, de már ez a tény is elegendő negatív hatást gyakorolt rá ahhoz, hogy fáradtnak érezze magát.

Ami pedig a látványt illeti...

A Sarossa halvány csillag volt, még mindig jó százmilliárd kilométer távolságban pislogott. A pusztulás hulláma megállíthatatlanul gördült tovább, és közben kísérteties fényeket lobbantott az űr sötétjében.

Az energiarészecskék áramlatai - találkozáskor a Sarossa-rendszerből érkező napszéllel - hatalmas, lobogó zászlókra hasonlító, ködszerű aurórákká alakult. Lodovik az összemosódó fényözönben meg tudta különböztetni a vörös és a zöld sávokat, amikor pedig ultraibolyára állította a szemét, ahogy a robbanás külső héjának diffúz felhői keresztüláramlottak a rendszer legkülső határán lévő por-, jég- és gázhalmazokon, érzékelte a többi szint is.

Nem sok idő volt a cselekvésre, semmit sem tehetett...

És ami még a kudarcnál is rosszabb volt: Lodovik érezte, hogy megváltozik az agya. A neutrínók és az egyéb sugárzások áthatoltak a hajó energiamezőkből létrehozott pajzsán, és nem csupán az emberek organikus agyára, hanem Lodovik pozitronikus elméjének áramköreire is komoly, romboló hatást gyakoroltak. Lodovik még nem fejezte be az öndiagnosztizálást (még napok kellettek hozzá,

hogya a program végigfusson), de a legrosszabbtól tartott.

Ha a primer funkciói megsérültek, meg kell semmisítenie magát. Valamikor régen, hasonló helyzetben, egyszerűbben intézték a dolgot; volt idő, amikor elég lett volna, ha kikapcsolja magát, és megvárja, míg egy ember, vagy egy másik robot elvégzi rajta a szükséges javításokat. Ám most, ebben a korban nem engedhette meg, hogy fény derüljön a kilétére, most muszáj volt titokban tartani azt, hogy robot.

Nem tudta pontosan, mi történt vele, és nagyon kevés annak a valószínűsége, hogy valaki leleplezi a titkát. A Dicsőség *Lándzsája* elveszett - olyan volt az űrben, akár egy mikroba a végtelen óceánban. A kapitány hiába adta ki a parancsot, Lodoviknak nem sikerült megtalálnia és kijavítania a hajó sérüléseit. A *Dicsőség Lándzsája* beleugrott a hiperűrbe, azután kikerült onnan, és a két esemény olyan gyorsan zajlott le, hogy közben kiégtek a fénysebességnél gyorsabb kommunikációt lehetővé tevő rendszerek áramkörei. A hajó automatikus vészjelzést sugárzott, de a pusztító hullám közelében, a sugárzás miatt nagyon kicsi a valószínűsége annak, hogy ezt a jelsorozatot valaha észlelni fogják.

Lodovik titka biztonságban volt, de többé már nem lehetett hasznos Daneel, és az emberiség számára.

Egy robotnak a kötelesség, a munka jelent mindent, a saját „személyét” semmire sem értékeli. Ebben a helyzetben azonban Lodovik - ahogy ott állt a parancsnoki hídon, és a gyönyörű, de számára mégis közömbös látványt bámulta - megengedhette magának, hogy úgy gondolkodjon, ahogy az emberek teszik, ha ábrándoznak. Miközben nem hagyta abba a hosszú távú küldetésével kapcsolatos problémák latolgatását, miközben nem voltak sürgős feladatai, nem kellett kielégítenie semmiféle szükségletet, elmerengett. Önmagán.

Az emberek az ilyesmit "önvizsgálatnak" szokták nevezni. A kötelességteljesítéstől független, a végrehajtandó feladatokkal semmilyen kapcsolatban nem lévő önvizsgálódás - amelyet az emberek időnként még élveztek is -, egy robot számára egészen szokatlan dolog. Sőt, több, mint szokatlan, egyenesen zavaró. Lodovik, ha egyetlen lehetősége nyílik rá, elkerüli az egészet.

A robotok minden másnál jobban gyűlölik a saját belső változásait. A régmúlt korokban, a robotikus reneszánsz idején, a már-már feledésbe merült világokon, az Aurorán és a Solarián a robotokba olyan tilalmakat és gátlásokat építettek bele, amelyeket nem foglalt magában a Három Törvény A robotok - kevés kivétellel - nem tervezhettek és nem építhettek más robotokat. Miközben végrehajthattak magukon bizonyos kisebb javításokat, csak néhány kiválasztott volt képes arra, hogy helyrehozza a komolyabban megsérült társaikat.

Lodovik nem bírta megjavítani az agyát, amely - a jelek szerint - hibásan működött. A jelek szerint - mert semmi sem bizonyította ezt a feltételezést. Nem tudhatta, de abban biztos volt, hogy nem bírná kiküszöbölni a hibát. A robotoknak még szigorúbban megtiltották a robotagyak korrekcióját, mint a testek megreparálását.

A Galaxisban csupán egyetlen olyan hely létezett, ahol egy robotot meg tudtak javítani, és időnként előállítottak egy-egy újat. Ez volt az Eos, amelyet R. Daneel Olivaw hozott létre, tízezer éve, távol a terjeszkedő Birodalom határaitól. Lodovik már kilencven esztendeje nem járt ott.

Egy robotban erős az önfenntartásra való késztetés - ezzel a Harmadik Törvényben megfogalmazottaknak tesz eleget. Lodovik, miközben a saját állapotát próbálta meghatározni, azon tűnődött, vajon mennyi esélye van arra, hogy megtalálják, és elküldjék az Eosra, kijavítani a hibáit...

Nem tűnt túl valószínűnek a dolog. Tudta, milyen sors vár rá: még tíz évig kell hánykolódnia ezen a sérült hajón. Ennyi idő kell ahhoz, hogy elfogyjanak az energiatartalékai. Tíz év, minden különösebb tennivaló nélkül. Egy robot Robinson Crusoe, akinek még egy sziget sem áll a rendelkezésére, aminek a felderítésével az időt múlathatná.

Lodovik nem érezte borzasztónak a rá váró sorsot, de el tudta képzelni, hogy egy ember mit érezhetne az ő helyében, és ez a gondolat felgerjesztette benne az irtózat robotikus megfelelőjét.

Mindennek a tetejébe hangokat hallott. Vagyis... egy hangot. Emberinek tűnt, de csupán néha szólalt meg. Hangszilánkok a semmiből... Neve is volt. *Voldarr*; vagy valami hasonló. Egy hang...

amely úgy szólt, mintha gigantikus és bonyolult erőhálókon keresztül terjedne, a csillagok közötti mélységes mély vákuumból fakadna...

Az élő csillagok plazmaglóriájában, a haldokló vagy elpusztult csillagok miazmájában a neutrínók éppoly mérgezőek, akár a hasisfüst. Menekültem a Trantor unalmából, de újra unatkozni kezdtem... és tessék! A csillagok között rábukkanok egy szorult helyzetbe került robotra! Azon robotok egyikére, akiket a Halhatatlanok Trantorra hoztak máshonnan, azért, hogy pótolják a számtalan elpusztítottat... Nézzétek, barátaim, unalmas barátaim, ti, kiknek nincs és nem is volt húsoatok; ti, kik nem is ismeritek a test fogalmát; ti, kik nem értitek a hússal kapcsolatos ideálokat...

Itt van egy a gyűlölt üldözőitek közül!

A hang elvesztette az erejét. A kapitány és a legénység halála miatti szomorúsága, meg ez a furcsa, személytelen és kényelmetlen, rejtélyes hang (ami nem lehetett egyéb, mint egy agyzavar, egy komoly belső hiba jele) olyan közel sodorta Lodovikot a teljes kétségbeeséshez, amennyire egy robotot lehet.

6.

A Streeling Egyetemre néző pici lakás erkélyén állva R. Daneel Olivaw nem érzett olyan bántatot, amelyet az emberek szoktak érezni - mentális szerkezetéből hiányzott az a részlet, amelyik az embereknél a veszteségek keserű felmérését, és az idegi pályák átalakítását végzi. Ám - mint Lodovik is - érzett valami éles és szűnni nem akaró kényelmetlenséget, ami valahol a kudarc miatti büntudat, és a funkcionális zavar figyelmeztető jelei között volt. A hír, miszerint eltűnt csapatának egyik legértékesebb tagja, nyomasztólag hatott rá. Rengeteg segítőtársát elvesztette, a gépagyúak és a testetlen idegen lények oly sok társát elragadták tőle, hogy - bár már évtizedek teltek el az eset óta - még mindig ott égett a lelkét helyettesítő robotikus tudatban a veszteség és a magány fájdalma, s ez most, a Lodovikkal történetek után még erősebb lett.

Előző nap az egyik üzlet kirakatába állított monitoron látta a hírfilmet, amelyik beszámolt a *Dicsőség* Lándzsájának elvesztéséről, és arról: ezután már nem maradt remény arra, hogy kimenekítsék a halálos veszélybe került világlakókat.

A jelenlegi álcájában R. Daneel Olivaw hasonlított húszezer évvel ezelőtti önmagára. A külseje majdnem olyan volt, mint abban a korban, amikor először került szoros kapcsolatba az emberekkel, közülük is egy olyan személlyel, Elijah Baleyvel, aki akkoriban nagyon befolyásosnak számított. Középmagas volt, karcsú, a haja barna, és első ránézésre harmincöt év körüli férfinak látszott. Néhány apróbb változtatást végrehajtott a régi külsején: eltüntette rózsaszínű ujjai végéről a körmöket, és jó hat centivel magasabb lett. Baley ennek ellenére első pillantásra felismerte volna.

Az már közel sem volt annyira biztos, hogy Daneel felismerte volna régi barátját; a régmúlta vonatkozó emlékei közül csak a legfontosabbak maradtak előtérben, a többi, memóriájának különböző rekeszeibe került, és így nem férhetett hozzájuk azonnal és közvetlenül.

Daneel azóta több külsővel rendelkezett már: többek között eljátszotta I. Cleon császár miniszterelnökének, Demerzelnek a szerepét. (Ezen a poszton maga Hari Seldon volt az utódja.) Most közeledett az idő, amikor Daneelnek fokoznia kellett a trantori politikában való közvetlen részvételét. Nem igazán volt kedvére a dolog, ráadásul Lodovik elvesztése miatt munkája még nehezebbé vált.

Sohasem élvezte a nyilvános szereplést. Ő inkább a háttérből szeretett irányítani, a különböző szerepek eljátszását a társaira hagyta. Az igazat megvallva azt sem szerette, ha a robotjai túlságosan felhívják magukra a figyelmet. Általában azt várta el tőlük, hogy bizonyos kulcsfontosságú helyeken egy-egy aprónak tűnő, de később nagy változásokat előidéző akciót hajtsanak végre, olyan cselekményeket, amelyek - Daneel reményei szerint - elindítják a kívánt végeredményt kiváltó eseménylavinát.

Daneel évszázadok óta tartó munkálkodása során tanúja volt már néhány hibának, és számtalan kisebb-nagyobb sikernek. Azt remélte, Lodovik közreműködésével sikerül elérnie legfontosabb célját: a Terv tökéletesítését, Hari Seldon pszichohistóriai tervezetének segítését, az Első Alapítvány létrehozását.

Seldon pszichohistóriája már eddig is Daneel rendelkezésére bocsátotta a megfelelő eszközöket ahhoz, hogy a maga komor valóságában előre lássa a Birodalom jövőjét. Összeomlás, széthullás,

teljes körű pusztulás: káosz. Semmi sem létezett, amivel meg lehetett volna előzni, amivel meg lehetett volna akadályozni ezt az összeomlást. Talán, ha tízezer évvel korábban lép akcióba, ha már akkor a birtokában vannak azok az információk, amelyek most; ha használja az akkoriban még csak halványan körvonalazott pszichohistória elemeit... Igen, akkor talán megakadályozhatta volna ennek a katasztrófális helyzetnek a kialakulását. Daneel tisztában volt azzal: a pusztulásnak mindenképpen be kell következnie, tudta: a lehetetlenre vállalkozik, amikor megpróbál gátat emelni a folyamatok elé, de egyszerűen nem nézhette tétlenül a dolgot. A Birodalom összeomlása rengeteg emberre halált és szenvedést hoz majd (egyedül a Trantoron harmincnegyven milliárd áldozat lesz), az Első Törvény szerint pedig egy robot nem hagyhatta, hogy akár egyetlen embert is bántódás érjen.

Daneel feladata az elmúlt húszezer év során az volt, hogy csökkentse az emberi hibák és tévedések negatív utóhatásait, és az emberiség egészének távlati céljait szem előtt tartva, a helyes mederbe terelje az emberek energiáját.

Ahhoz, hogy ezt megtehesse, belemerült a történelembe; ahhoz, hogy elérje célját, sok esetben olyan változásokat kellett előidéznie, amelyek eredménye fájdalom, veszély, sőt, bizonyos esetekben halál volt. A robotika három törvényének engedelmessé nem tehetett volna meg, bármi is volt a szándéka. Szerencsére azonban létezett a Nulladik Törvény amelyet először egy briliáns robot, Giskard Reventlov fogalmazott meg. Ez a Nulladik Törvény lehetővé tette számára, hogy a fő cél érdekében túllépjen az eredeti Három Törvényen.

A Nulladik Törvény nem volt egyszerű, bár megfogalmazásában annak tűnt: néhány embert fel lehet áldozni, ha ezáltal elkerüljük, hogy a többséget bántódás érje.

A cél szentesíti az eszközt.

Ez a rettenetes kijelentés rengeteg fájdalmat és szenvedést okozott már az emberiség történelme során, de az adott helyzetben Daneel nem tehetett meg, hogy „a kecske is jóllakik. a káposzta is megmarad” elven próbálja meg elérni a célt. Minden rendelkezésére álló eszközt fel kellett használnia...

Vajon mit tanulhat Lodovik Trema elvesztéséből? Úgy tűnt, nem sokat. Az univerzum időnként magához ragadja a kezdeményezést, döntést, és olyan dolgokat művel, amelyeket egyetlen racionálisan gondolkodó lény sem láthat előre. Az univerzum számára közömbösek az emberek... Egy robot számára semmi sem létezett, ami ennél elkeserítőbb lett volna.

Daneel a felbolydult Trantoron ide-oda vándorló munkanélküliekkel együtt, észrevétlenül utazgathatott az egyes szektorok között. Személyi hívókészüléke vagy hordozható adatbankja segítségével fenntarhatta a kapcsolatot a robotjaival, és használhatta a bolygó hálózatainak illegális szálait is. Az utóbbi időben szármalmas koldusnak öltözött. és ideje legnagyobb részét a Transz-Birodalmi szektor egyik mocskos lakóblokkjában töltötte, alig hetven kilométernyi távolságban a Palotától. Senki sem akart foglalkozni egy vén, hajlott hátú, koszos és szármalmas emberrel. Daneel bizonyos tekintetben annak a szenvedésnek a jelképévé vált amit mindenáron meg akart akadályozni.

Már nem volt senki, aki emlékezett volna olyan mesebeli lényre, aki élvezte, ha álruhát öltve elvegyülhetett a hétköznapi emberek, az alsóbb *néposztály* tagjai között. Senki sem emlékezett olyan tiszta és zavarba ejtően intelligens karakterre, olyan detektív típusú emberre, mint amilyen Daneel régi barátja. Elijah Baley volt, így aztán senki sem fogott gyanút. (Daneel, amikor kitalálta magának az álruhás megfigyelő szerepét, a memóriája felszínén lévő, könnyen elérhető emlékrögök, és a hozzájuk kapcsolódó emlékszalak között csupán egyetlen nevet, egyetlen személyt talált, akihez hasonlítani szeretett volna: Sherlock.)

Daneel egy volt azok között, akik álruhás Sherlockokként mozogtak az embertömegben. Galaxisszerte még több tízezer hozzá hasonló lény ténykedett. és ezek mindegyikének az volt a feladata - ellentétben az eredeti Sherlockkal, aki csupán rejtélyeket akart megoldani -, hogy megelőzze a jövőbeli nagy bűntetteket.

Ezen önfeláldozóan és eltökélten dolgozó "szolgák" vezetője, az első Halhatatlan, lesöpörte rongyairól az utca mocskát, és elhagyta a lepusztult, üres lakóblokkot, hogy valami normálisabb öltözetet keressen.

- Az egész lakást átkutatták - nyögött fel Sonden Asgar a könyökét dörzsölgetve. Valahogy alacsonyabbnak és törékenyebbnek tűnt, mint amilyennek Kliá valaha látta.

Kliának az apja iránti tisztelete az utóbbi néhány évben finoman szólva nem volt túl nagy de azért még mindig képes arra, hogy együtt érezzen vele. és amikor találkoznak, eluralkodjon rajta valami büntudatszerűség, ami megerősítette a felelősségérzetét.

- Képzeld, átnézték a feljegyzéseinket!... A magánjellegű feljegyzéseinket! Biztos, valami császári hatóság...

- Mi érdekes lehet a feljegyzéseidben, apa? - kérdezte Kliá.

A lakás döbbenetesen rendetlen volt. Kliá, miközben körülnézett, szinte maga előtt látta a kutakodókat, ahogy kihuzigálják a fiókokat, kinyitják a szekrényeket, és kiszedik a dobozokat, a néhány edényt; ahogy felszedik a helyükről a kopottas szőnyegeket... Örült, hogy nem volt itt. Örült, és ennek több oka is van.

- Nem az én feljegyzéseimről van szó! - ordította Sonden. - Utánad nyomoztak. Iskolai papírok, filmkönyvek... elvitték a családi albumot. Az anyád összes fényképét. Miért? Mit műveltél, hogy ennyire érdekled őket?

Kliá megrázta a fejét, felállított egy széket és leült.

- Fogalmam sincs. Ha tényleg utánam nyomoztak... Nem tudom, mi okuk lehetett rá.

- Miért, lányom? Mit?...

- Ha csináltam is valami törvénybeütköző dolgot, az nem lehet olyasmi, amivel a császári különleges alakulatnak kellene foglalkoznia. Biztos, valami egészen másról van szó... - A különös, zöld ruhás férfival folytatott beszélgetésre gondolt. Mély ráncok jelentek meg a homlokán.

Sonden Asgar a lakás legnagyobb, inkább kamrának, mint szobának nevezhető helyiségének közepén állt, és úgy reszketett, akár egy rémült állat.

- Nem voltak valami kedvesek - mondta. - Elkapták a mellemen az inget, megráztak, és... úgy viselkedtek, mintha betörők lennének. Olyan érzésem támadt, mintha Billibottonban lennék, és rablók vennének körül, és...

- Mit mondtak? - kérdezte Küa halkán.

- Megkérdezték, hogy hol vagy, milyen tanuló voltál az iskolában, és miből élsz. Azt is tudni akarták, hogy ismersz-e egy bizonyos Kindril Nashakot. Ki ez az ember?

- Egy ember - mondta Kliá. Sikerült elrejtienie meglepetését. Kindril Nashak! Ez a fickó volt a kulcsfigurája az eddigi legsikeresebb vállalkozásának, annak az ügyeletnek, aminek a végén négyszáz új kredit került rá a számlájára, amelyet Billibottonban a Bankár vezetett. De akármilyen jól sikerült is a bolt, az ügy valójában eléggé hétköznapi volt, nem olyasmi, amivel *ezeknek* a kopóknak kellene foglalkozniuk. A császári különleges alakulatok az Alvilág urai után szoktak nyomozgatni, és nem sokat törődnek a ravasz és okos fiatal lányokkal, akiket a személyes ambíciójuk hajszol bele egy-két zűrös dologba.

- Egy ember! - kiáltotta Kliá apja éles hangon. - Remélem, olyasvalaki, aki végre hajlandó megszabadítani téled!

- Már évek óta nem jelentek terhet a számodra - mondta Kliá keserűen. Most is csak azért ugrottam be, hogy megnézzem, hogy vagy - *És hogy rájössz, miért kezdett* viszketni az agyam, valahányszor eszembe *jutottál*, tette hozzá gondolatban.

- Megmondtam nekik, hogy már rég nem láttalak - nyüszített Sonden. - Azt mondtam, hogy hónapok óta nem jártál itt. Ez az egész... ez... ez... képtelenség! Napokba telik majd, mire rendet rakok. Az étel!... Mindent szanaszét szórtak!

- Segítek takarítani - mondta Kliá. - Egy óra alatt végzünk.

Bízott benne, hogy egy óránál tényleg nem tart majd tovább a dolog. Arcok jelentek meg az elméjében, arcok, amelyektől viszketni kezdett a feje. Barátok. Munkatársak. Azok, akik kapcsolatban voltak Nashakkal. Egy valamiben egyre biztosabb lett: hirtelen fontossá vált, és nem azért, mert tagja - méghozzá agyafűrt és ügyes tagja - a feketepiacon ténykedő közösségnek.

Egy órával később, miután a rendtelenség nagyját úgy-ahogy megszüntették, és Sonden valamelyest visszanyerte a nyugalmát, Kliá megcsókolta az apja feje búbját, és elköszönt. Soha többé nem akart visszatérni erre a helyre.

Ha ránézett az apjára, úgy érezte, mintha lángra lobbanna a fejbőre. Ennek semmi köze sincs a büntudathoz, gondolta. *Ez valami... egészen új...*

Tisztában volt azzal, hogy a történetek után nem léphet kapcsolatba az apjával anélkül, hogy mindkettejüket veszélybe ne sodorná.

§.

Perl Namm, a császári különleges osztag nyomozóhivatalának őrnagya, a Dahl szektor rendfenntartóinak vezetője, már két órája tartózkodott Farad Sinter császári tanácsnok palotabeli magánirodájában. Farad Sinter íróasztala sima volt és elegáns, a császári kertből származó drága karonfából készült. Az értékét tovább növelte, hogy I. Klayus ajándéka. Az asztal tetején csupán egyetlen, birodalmi osztályú informátor állt. A készüléket nem kapcsolták be. Az asztal mögötti falon a birodalom napos-úrhajós címere függött. Az iroda magas mennyezetét trantori bazaltoszlopok támasztották alá, amelyeknek felületére finomra hangolt lézersugarakkal - bonyolult arabeszkeket faragtak. Az őrnagy tekintete végigkúszott az egyik oszlopon, azután újra az íróasztal mögötti alakra, a komor és bosszús arcú tanácsnokra pillantott.

- Igen?

Namm őrnagy szőke, izmos férfi volt. Nem szokott hozzá az efféle magánjellegű kihallgatásokhoz, nem sűrűn fordult elő vele, hogy a Palotába kérették, és ilyen magas rangú személy előtt kellett jelentést tennie.

- Elkészült a Kliá Asgar... Sonden és Bethel Asgar leánya utáni nyomozást érintő második jelentés. Átkutattuk az apja lakását.

- Mit sikerült kideríteniük?

- Kliá Asgar intelligencia tesztsjei átlagosak voltak, semmi különleges nem derült ki belőlük. Tízéves kora után azonban a tesztek során elért értékek szokatlan és meghökkentő módon megváltoztak ... Tizenkét éves korára azután kiderült, hogy a kislány nem épeszű.

- Gondolom, a szabványos birodalmi képességvizsgálatokat végeztették el vele.

- Igen, uram. Vagyis a szabványos tesztek dahli... khm... igényeknek megfelelő változatát.

Sinter átsétált a helyiség másik végébe, töltött magának egy italt. Az őrnagyot nem kínálta meg, egy ilyen begyöpösödött agyú katona úgysem tudná értékelni ezt a finom bort. A Namm-félék, ha jó akarják érezni magukat, valami ocsmány lőrét nyakalnak, vagy pedig sokkal direkter módon ható szerekkel boldogítják magukat. Olyan stimuláló anyagokkal, amelyek használata a katonák és a rendőrök között már régóta dívott.

- Feltételezem, a feljegyzésekben nem találtak utalást arra, hogy az illető átesett valamilyen gyermekkori betegségen - mondta Sinter.

- Erre két lehetséges magyarázat létezik, uram - mondta a szőke őrnagy. - Igen?

- A Dahl szektorban lévő kórházak általában csak a szokatlan betegségekről készítenek feljegyzéseket, és ezekről is csak akkor, ha a gyógyítás sikeres volt.

Ha egy bizonyos esetről úgy vélik, rossz fényt vethet a kórházra, sehol nem szerepeltetik a kórtörténetet.

- Tehát ezek szerint lehet, hogy Kliá Asgarnak nem volt agyláza. Ez furcsa lenne, hiszen szinte mindenki kapcsolatba kerül ezzel a betegséggel.

- Ez is elképzelhető, uram, de nem valószínű. A normális gyerekek esetében száz közül csupán egyet kerül el az agyláz. Ha viszont megfigyeljük az idiótákat, kiderül, közülük szinte senki sem kapja el a betegséget. Lehetséges, hogy Kliá Asgarról azért nem készültek kórházi feljegyzések, mert nem volt beteg.

Sinter elmosolyodott. Az őrnagy valami olyasmit próbált megmagyarázni, amihez nem értett. Még az idevonatkozó pontos számokat sem ismerte. A normális emberek esetében harmincmillió közül csupán egyet került el az agyláz, a többi elkapta, bár később természetesen azt állította, hogy köze sem volt a betegséghez. Sokan fontosnak tartották, hogy ezt hazudják - mintha a betegség megúszása azt bizonyítaná, hogy az illető kivételes személyiség.

- Őrnagy szokott maga foglalkozni a Trantor szektoraival? Úgy értem, azokkal, amelyeket nem bíztak az ön gondjára.

- Nem, uram. Miért tennék ilyet?

- Tudja, hogy a Trantoron melyik a legmagasabb építmény'? Természetesen úgy értem, hogy a tengerszint fölött.

- Nem, uram.

- Melyik a legnépesebb szektor? - Nem tudom, uram.

- Melyik a Galaxis legnagyobb ismert bolygója?

- Nem tudom, uram. - Az őrnagy úgy ráncolta a homlokát, mintha arra gyanakodna, hogy a tanácsnok gúnyt akar üzni belőle.

- A legtöbb ember nem ismeri ezeket az adatokat. A legtöbben nem foglalkoznak ilyesmivel, nem veszik a fáradságot, hogy megszerezzenek bizonyos tudásmorzsákat. Az emberek általában csak a napi teendőikkel törődnek, és csupán az ezekkel kapcsolatos információkat ismerik... Meg tudná mondani, mi a hipertéri utazás alapelve?

- Az egekre, nem!... Bocsásson meg, uram!

- Nos, ezt én sem tudom. Valahogy sosem vonzott az ilyesmi. - Sinter kedvesen elmosolyodott. - Elgondolkozott már azon, hogy a Trantor manapság miért látszik ennyire lepusztultnak?

- Időnként, uram, de nem tartom lényegesnek a dolgot.

- Eszébe jutott már, hogy a tapasztalt kellemetlenségek miatt panaszt nyújtson be a lakóhelye szerinti tanácsnál?

- Nem, soha! Nem szoktam panaszkodni, és ha egyszer megtenném... Hol kezdjem? Annyi minden nem tetszik!

- Értem. Mindezek ellenére önt hivatott és talán kivételes képességű tisztnek tartják.

- Köszönöm, uram.

Sinter a tükörfényesre törölt rézkő padlóra nézett.

- Nem kíváncsi arra, miért érdeklődöm ennyire a lány Klia Asgar iránt?

- Nem, uram - mondta az őrnagy. Tényleg nem érdekelte a dolog, de úgy gondolta, a biztonság kedvéért hunyorít egyet, mintha úgymint mindent értene.

Sinter félreértette a hunyorítást.

- Azt hiszi talán, hogy az érdeklődésem szexuális jellegű? Az őrnagy felszegte az állát, kihúzta magát.

- Nem, uram, és ez a dolog különben sem tartozna rám.

- Tudja, Namm őrnagy, én félnék túl hosszú ideig ennek a lánynak a közelében tartózkodni.

- Értem, uram.

- Klia Asgarnak sosem volt agyláza.

- Ezt nem jelenthetjük ki biztosan, uram. Nincsenek feljegyzések, amelyek ezt igazolnák.

Sinter a fejét csóválta.

- Tudom, hogy nem volt agyláza, sem pedig más gyermekkori betegsége. És nem azért nem, mert idióta volt. Klia Asgar nem egyszerűen immúnis, őrnagy - Értem, uram.

- Elképzelhető, hogy egészen különleges képességekkel rendelkezik. És tudja, honnan tudom mindezt? Vara Lisótól. Egy héttel ezelőtt ő fedezte fel ezt a lányt, az egyik dahli piacon. Vara Lisó úgy gondolta, első osztályú jelölt lehet belőle. Azt hiszem, a biztos siker érdekében jobb lenne, ha szólnék Vara Lisónak, kísérje el magukat a vadászatra.

Az őrnagy nem felelt, pihenjben, de feszesen állt, a tekintetét a szemközti falra függesztette. Az ádámcsutkjája idegesen mozgott. Sinter anélkül is tisztában volt a gondolataival, hogy beleolvasott volna az elméjébe. Az őrnagy nem igazán értette a helyzetet, és keveset, vagy semmit sem tudott Vara Lisóról.

- Esetleg Vara Lisó segítségével nélkül is meg tudják találni azt a lányt?

- Ha megfelelő nagyságú emberanyag állna a rendelkezésemre, egy-két napon belül előállítanánk. Sajnos, a csapatom elég kicsi, így két, talán három hétig is eltarthat a dolog. A Dahl szektor lakói az utóbbi időben nem szívesen működnek együtt a császár embereivel, uram.

- Igen, ezt sejtettem. Nos, keresse meg Klia Asgart, de ne próbálja letartóztatni, és ne vonják magukra a figyelmét. Ha elkövetik ezt a hibát, ugyanúgy kudarcot vallanak majd, ahogy a hozzá hasonlókcal a magához hasonlók eddig mindig...

- Értem, uram.

- Jelentse, hogy mit csinál, kivel találkozik. Amikor kiadom a parancsot, le fogják löni őt. Egy nagy erejű, kinetikus energiával működő fegyvert fognak használni. Távolról hajtják végre az akciót, a lövést a fejére adják le. Megértette?

- Igen, uram!

- Eddig nem okozott csalódást, őrnagy. - Köszönöm, uram.

- Ha lelőtték, hozzák el nekem a testét! Ne a kriminalisztikára vigyék, ne a halottkémhez, hanem ide, a magánirodámba! Végeztem, őrnagy!

- Uram! - Namm őrnagy elhagyta a helyiséget.

A Trantor szektoraiban egyetlen olyan rendőr sem akadt, akiben Sinter megbízott volna. Ezeket az embereket nagyon könnyen meg lehetett vesztegetni - talán ez is közrejátszott abban, hogy Sinter megerősített rendőr-járőreinek eleddig egyetlen robotot sem sikerült begyűjteniük. Az emberekkel gyakorlatilag azt tettek, amit akartak, ám a robotok nagyon ügyesen és okosan kijátszották őket.

Ami Kliá Asgart illeti... Fiatal lány Legalábbis, külsőre az. Vajon a robotok hogyan tudják megőrizni a testi növekedés látszatát? Egy kérdés a sok közül, amelyre Sinter mindenképpen választ akart kapni.

Az agyláz hatása az egyénre és a társadalomra - ez is érdekes kérdés volt, de korántsem olyan fontos, mint a robotokkal kapcsolatos rejtélyek. Tulajdonképpen, ha az ember jobban belegondol, nincs ebben a betegségben semmi különös. Vagy mégis? Sinter gyanította, hogy az agyláz mesterséges eredetű kórság, az emberiség a robotoknak köszönheti. Igen, lehetséges, hogy a robotok hozták létre a járványt, ezer, vagy tízezer éve, azután, hogy kitiltották őket az emberlakta világokról. Hogy miért? Talán az volt a céljuk, hogy egy árnyalatnyit csökkentsék az emberek szellemi képességeit, és létrehozzanak egy olyan Birodalmat, amelynek lakói soha, vagy csak nagyon ritkán láznak fel a központi irányítás ellen...

Sinter agyában egymáshoz kapcsolódó, egymásnak ellentmondani látszó gondolatok örvénylettek. Ó, hány teória, hány igazolhatónak tűnő gyanú!...

Sinter, száját halvány mosolyra húzva, hosszú percekre belemerült gondolataiba, azután az íróasztalán álló informátorhoz ment, hogy megkeressen egy bizonyos adatot. A Galaxis legnagyobb világának nevét szerette volna megtudni.

Sinter nem kapta el az agylázat, valahogy sikerült megúsznia, pedig már születése óta átlagon felüli intelligenciával rendelkezett. A betegség nem tett kárt sem az értelmi képességeiben, sem a kíváncsiságában.

Sinter kíváncsi volt, és *ember*. Minden évben legalább kétszer megröntgeneztette magát, hogy ezt a tényt újra és újra igazolja önmaga előtt.

A Galaxis legnagyobb lakott világa a Nak volt, egy gázóriás, amely a Hallidon provinciában keringett a csillaga körül. Az átmérője becslések szerint négymillió kilométer volt.

Sinternek más ügyekkel is foglalkoznia kellett. Az asztala előtt állva (munka közben sosem ült le) átlapozta az informátor képernyőjén megjelenő listákat. A Dicsőség Lándzsájának valószínűsíthető megsemmisülése után bizonyos elemek mozgolódni kezdtek, és azt követelték, küldjenek új mentőhajókat a Sarossára. Sinter érezte, hogy az egyre hangosabban követelőzők mögött Linge Chen áll. Persze, Klayus is nyakig benne lehet a dologban... Nem baj. Sinter mindig megengedte a fiúnak, hogy végrehajtsa egy-két olyan dolgot, amitől hasznosnak hiszi magát.

Chen intelligens ember volt. Nagyon intelligens. Sinter eltűnődött, vajon Chennek volt-e agyláza...

A gondolataiba merülve, üres tekintettel bámulta a monitoron lapozódó listákat, és végül arra a következtetésre jutott, hogy egyelőre nem kell foglalkoznia Chennel. A főbiztos most még nem jelent problémát a számára.

9.

Mors Planch, a Birodalom szolgálatában eltöltött ötven esztendő alatt tanúja volt annak, ahogy a dolgok egyre rosszabbra fordulnak. Tanúja volt, de mivel nem tehetett mást, komor nyugalommal szemlélte az eseményeket. Semmi sem izgatta fel különösebben, legalábbis nem látszott rajta. Csendes, nyugodt beszédű férfi, aki hozzászokott ahhoz, hogy első pillantásra lehetetlennek tűnő

feladatokat végez el. Tudta, sokan számítanak a munkájára, de az soha nem fordult meg a fejében, hogy maga *Linge Chen* fogja megkérni egy olyan bonyolult és kivitelezhetetlennek látszó feladat elvégzésére, mint amilyen egy elveszett csillaghajó felkutatása.

A Trantor Központ úrkikötő dokkjai fölé nyúló acélerkélyen állt, és a hosszú sorokban várakozó, lövedékalakú, bronzsínű és fehér birodalmi hajókat figyelte. Mindegyik fénylett és csillogott, mindegyiken olyan legénység szolgált, amelynek tagjai szertartásosan és előírászerűen végezték munkájukat, de anélkül, hogy halvány fogalmuk lett volna a mechanika, az elektronika, vagy a fizika azon alaptörvényeiről, amelyek akkor érvényesültek, amikor hajójukkal végrehajtották a csodálatos ugrást, és átszöktek a Galaxis egyik végéből a másikba.

Az érdektelenség, a közömbösség árnyéka, amely rávetődött a fényesre dörgölt hajótestekre, komorabb volt, mint egy délidőben lezajló napfogyatkozás... Mors Planch megszagolta a kabátujja hajtókájára erősített parfümtárat – azt remélte, ettől jobb kedvre derül. A kicsi, gombszerű tárgyat, amelybe ezer világ valamennyi kellemes illatát beprogramozták, hét évvel korábban Linge Chentől kapta. Chen figyelemreméltó ember. Mindig megértette és kitalálta, mások mit éreznek és mit szeretnének, pedig ő maga nem akart semmit, legfeljebb a hatalomvágy kínozza időnként.

Planch viszonylag jól ismerte az urát, és azzal is tisztában volt, hogy mire képes, de nem szerette őt. Szerencsére erre nem is volt szükség. Chen jól fizetett, és annak ellenére, hogy a Birodalom összeroskadni látszott, Planchnak sohasem volt oka panaszkodni, neki sosem kellett elszenvednie azokat a kellemetlenségeket, amelyek a hanyatlás korának természetes velejárói.

Egy magas, vékony kukoricásárga hajú nő lépett melléje. Jó tíz centivel magasabb volt Planchnál. A férfi felnézett, és a nő ónixszemébe pillantott.

- Mors Planch?

- Igen. - Planch oldalra fordult, kinyújtotta a kezét. A nő hátralépett, és megrázta a fejét. Az ő világán, a Huylenen illetlenségnek, sőt, durvaságnak számított fizikai kontaktust létesíteni az egyszerű üdvözlések során. - Gondolom, maga Tritch...

- Nem tudom, miből gondolja - mondta a nő -, de eltalálta. Három hajóm van, amit használhatunk. A legjobbat választottam ki. Kellemes, kényelmes, és rendelkezik minden szükséges útvonal-engedéllyel. A Birodalom bármelyik világára elmehetünk vele, ahol kereskedni érdemes.

- Nem lesz rakományunk, csak engem kell elvinniük valahova. Mielőtt azonban elindulnánk, ellenőriznem kell a hiperhajóművüket, és végre kell hajtanom néhány módosítást.

- Igazán? - Tritch hangjából a humor leghalványabb árnyalata is eltűnt. - Az ilyesmit még a szakértőknek sem szívesen engedem meg. Ha valami működik, azt nem kell piszkálgatni.

- Én több vagyok, mint egyszerű szakértő - mondta Planch. - Tudomásom szerint annyi pénzt kap ezért a fuvarért, amennyiből a hajó minden egyes alkatrésze helyére akár három újat beszerezhet.

Tritch megcsóválta a fejét. Planch nem tudta, hogy a huylenieknél mit jelent ez a gesztus. Oly sok világ létezett a Birodalomban, és majd' mindegyiken eltértek a szokások, szinte mindenütt másként értelmezték ugyanazokat az egyszerű mozdulatokat. Egy kvadrillió ember, rengeteg kisebb-nagyobb csoport - lehetetlen volna mindegyik szokásait megismerni. Kész csoda, hogy itt a Centrumban, ahol számtalan különböző szubkultúrához tartozó ember megfordul, nem történnek végzetes félreértések.

Elindultak, annak a dokknak a kapuja felé tartottak, amelyben Tritch hajói álltak.

- Mintha azt mondta volna, hogy kutatóútra indulunk - szólalt meg a nő. - Azt is említette, hogy veszélyes lesz a dolog. A pénzért, amit kapok, szívesen vállalom a kockázatot, de...

- Egy szupernóva sokk-szökőárjába megyünk - mondta Planch anélkül, hogy Tritchre pillantott volna.

- Ó! - A hír hallatán a nő megtorpant, de egy másodperccel később továbbindult. - A Sarossághoz?

Mors Planch bólintott. Felléptek a dokk szélén lévő, jó három kilométer hosszú mozgójárdára. Elhaladtak a hajók mellett, amelyek legtöbbször birodalmi bárka, vagy a palotabéli nagyurak tulajdonát képezte. A többi a Tritch-hez hasonlóan engedéllyel rendelkező kereskedőké.

- A helybéliek közül négyen is megkerestek, hogy menjünk oda, és mentsem ki a hozzátartozóikat. Visszautasítottam őket.

- Helyesen tette - mondta Planch. - Most azt a munkát kell elvégeznie, amit tőlem kap.

- Megkérdezhetem, hogy maga milyen magasról kapta az utasításait? - Tritch bosszúsan szipogott. - Elárulná, milyen hatalommal rendelkezik?

- Nincs hatalmam, sem befolyásom. Azt teszem, amire utasítottak. Nem szeretek a kapott parancsokról társalogni.

Tritch udvariasan elhallgatott. Leléptek a mozgójárdáról, átsétáltak a hajóhoz, és kinyitatták a rakterek ajtajait.

A hajó legalább kétszáz éves volt, de látszott rajta, hogy rendszeresen karbantartják. Önreparáló hajtóművekkel rendelkezett, de korántsem biztos, hogy minden kifogástalanul működik rajta. Az emberek ezekben a modern időkben túlságosan bíznak a gépekben. Ez baj, de persze érthető is, hiszen nincs más választási lehetőség...

Planch elolvasta a hajó nevét: Sátánvirág - Mikor indulunk? - kérdezte a nő.

- Most - mondta Planch.

- Mondja - mondta Tritch -, valahogy ismerős nekem a neve... Véletlenül nem a Huylenről származik?

- Én? - Planch megrázta a fejét és felnevetett. Közben bementek a barlangszerű, majdnem üres raktérbe. - Túl alacsony vagyok ahhoz, Tritch, hogy maguk közül való legyek, de azok között, akik úgy ezer éve kolonizálták a maguk világát, ott lehettek az én őseim is.

- Így már érthető! - Tritch párszor felvonta a vállát. Planch gyanította, ezekkel a mozdulatokkal azt akarja kifejezni, hogy örül *a lehetséges* rokonságnak, bármilyen távoli legyen is. A Huylen lakóiban erős volt a klánszellem, és imádták a történelmet, nagy jelentőséget tulajdonítottak a családfáknak. - Megtiszteltetésnek érzem, hogy ilyen utasom lehet, Planch, amilyen te vagy. Mivel mérgezed magad a legszívesebben? - Tritch bizalmaskodó mozdulattal a csarnok egyik sarkába mutatott, ahol erőtér-hevederekkel leszorítva, egzotikus likőrökkel telepakolt ládák álltak.

- Köszönöm, most semmit sem kérek - mondta Planch, de azért kíváncsian megvizsgálta a ládák címkéit. Hirtelen megállt, lehajolt, és elolvasta az egyik ládakupac feliratát. - Szentséges ürszelek! - morogta meghökkenve. - Csak nem trilliai életvíz?

- Kétszáz palack - mondta Tritch. - Ha elvégeztük a munkánkat, szívesen neked ajándékozok kettőt.

Planch elvigyorodott.

- Igazán nagylelkű vagy, Tritch!

- Sokkal nagylelkűbb, mint hinnéd, Planch! - hunyorgott a nő.

Planch hálásan lehajtott a fejét. Nemcsak azt felejtette el, hogy a huylerlieknél mit jelentenek az egyes gesztusok, hanem azt is, mennyire gyerekesek tudnak lenni. Igen, gyerekesek voltak, ártatlannak tűntek, ostobaságnak látszó dolgokért lelkesedtek, de közben az egész Galaxisban nem akadt náluk keményebb és szívósabb kereskedőnép.

Az ajtó bezáródott. A nő átvezette Planchot a hajtóműcsarnokba, a férfi pedig nekilátott, hogy megvizsgálja, és kicsit átalakítsa a hajó legérzékenyebb részeit.

Ahogy az este beereszkedett a kupolák mögött, és eltűntek az ablakon keresztül szűrődő, az irodát megvilágító fénysugarak, Chen leült a kedvenc székébe, és behívta a Birodalmi Könyvtár hírlapját, a Galaxis legpontosabb és legjobban értesült hírszolgálatának jelentését. Szavak és képek jelentek meg körülötte: valamennyi kapcsolatban volt a Sarossa katasztrófájával és *a Dicsőség* Lándzsájának eltűnésével. A hírek szerint a hajó nem adott életjelet, és valószínűleg már nem is fog. A szakértők szerint a legutoljára végrehajtott ugrás során belemerült egy tér-idő repedésbe. A szupernova-robbanások létrehozhatnak ilyen törésvonalakat, legalábbis az elméletek szerint ez volt a helyzet. A gyakorlatban még senki sem tudta megfigyelni ezt a jelenséget, mert ha az emberi időskálát vesszük alapul, akkor meghökkenően ritkán történnek ilyen robbanások, A Galaxisban ugyan minden évben születik egy-két szupernóva, de szinte mindig távol a lakott szektoroktól.

A népszerűséget hajhászó lapok felszólították (természetesen tisztelettudóan tették) a Császárt és Sinter tanácsnokot, hogy haladéktalanul vegyék fontolóra egy újabb mentőexpedíció útnak indítását. Chen zordan elmosolyodott. Sinternek most egy darabig *ezzel* az ügyel kell

foglalkoznia...

Chen tisztában volt vele: ha Mors Planch nem jár sikerrel, valakit be kell állítania Lodovik helyére, még hozzá gyorsan. Négy jelöltje volt a feladatra, képzettség és tapasztalat tekintetében egyikük sem érte utol Lodovikot, de valamennyien a Közbiztonsági Bizottságnak dolgoztak, és mind használhatóak. Az egyiküket majd maga mellé veszi asszisztensnek, a másik hármát pedig továbbképzésre küldi. A Bizottság még egyszer nem engedheti meg magának, hogy az elvesztett kulcsfontosságú munkatársai helyére ne tudjon *azonnal* új embert állítani.

A biztosok között hárman is voltak olyanok, akik kisebb-nagyobb, többnyire magánjellegű szívességekkel tartoztak Chennek. A főbiztos ezt ürügyként használhatta arra, hogy kimozdítsa őket a hivatalukból, és lojális férfiakat és nőket ültessen a helyükre.

Apró kézmozdulattal kikapcsolta a híráradatot, felállt, és lesimította a köntösét. Kisétált az erkélyre, hogy végignézze a naplementét. Természetesen a valódi napból semmit sem látott, de rendszeresen kijavíttatta a Birodalmi szektor kupolájának fazettáit, így a naplementék itt is éppen olyannak tündek, mint fiatal korában a Trantoron mindenütt. Nem kevés elégedettséggel szemlélte a kellemes látvány, majd leolvasztotta arcáról az élvezet maszkját, és eltöprengett a jövőn.

Chen napi egy óránál ritkán aludt többet, általában délben pihent le, így az egész éjszaka a rendelkezésére állt, hogy felkészüljön a másnapi munkára. Amikor aludt, általában harminc percig álmodott. Ezen a napon - évek óta először - a gyermekora jelent meg előtte. Tapasztalata szerint az álmok ritkán tükrözték vissza közvetlenül a napi élet eseményeit, de rámutathattak bizonyos személyes problémákra és gyengeségekre. Chen nagyra tartotta ezt a tudatalatti mentális adatfeldolgozást. Tudta, a legfontosabb dolgokra éppen alvás közben talál megoldást.

Kapitánynak képzelte magát, egy csillaghajó irányítójának, aki mindig számíthat a legénysége tagjaira - a tudatalatti gondolati folyamatokra. Az ő feladata csupán annyi volt, hogy ébren és jó kondícióban tartsa a "legénységét". Ezt egy speciális tudattornával sikerült elérnie, amit minden nap legalább húsz percen keresztül végzett.

Erre a célra volt egy gépe, egy olyan szerkezet, amelyet a Trantor, de talán az egész Galaxds legkiválóbb pszichológusa külön az ő számára szerkesztett meg. Az illető akkor tűnt el, amikor öt éve a császári udvarban bekövetkezett az a botrány amit Farad Sinter vezényelt.

Rengeteg összefüggés, rengeteg összefonódás... Chen ugyanolyan elismeréssel tekintett az ellenfeleire, mint a leghűbb híveire. Időnként, amikor egymás után elhullottak, még az is megesett, hogy valami sajnálkozó tiszteletfelét érzett irántuk. A legtöbb ellensége saját gyarlósága áldozatául esett, korlátoltsága, vagy vaksága miatt bukott el.

Sinter esetében az ok az agresszív ostobaság és az örültség lesz...

Hari az Egyetemről kapott egyszerű kis lakásban élt. Ez volt a harmadik hely amit Dors Venabili halála óta otthonának vallhatott, de itt sem találta a helyét, itt sem érezte magát otthon. Előfordult már, hogy néhány hónap, vagy mint most, tíz év után ráunt a lakására, és bármilyen jellegtelen és személytelen volt is a berendezés, irtózni kezdett tőle. Ilyenkor költözködött. Gyakran megesett, hogy az éjszakáit a könyvtárban töltötte. Amikor valaki rászólt, vagy megkérdezte tőle, miért nem megy haza, azt válaszolta, másnap úgyis korán kell munkához látnia, és nincs szüksége pihenésre. A legtöbb esetben tényleg nagyon korán kezdett, de nem az elvégzendő feladatok miatt maradt bent.

Hari Seldonnak teljesen mindegy volt, hol tartózkodik, mindenütt egyedül érezte magát.

Ha szüksége volt rá, az új lakás megszerzése érdekében latba vetette az egyetemi rangját, és a Birodalmi Könyvtárban meglévő pozícióját. Néhány hóbortot engedélyezett magának, számára ez annyit jelentett, mint az ósdi hajtóműveknek az extra karbantartás: remélte, hogy így képes lesz lerobbanás nélkül elvégezni a feladatait. Nem tudta túltenni magát a törtéteken, nem tudott elszakadni a múlttól. Rengeteg emléket őrzött, és a jelenben semmi sem volt, ami legalább olyan izgalmat, elégedettséget generált benne, mint a régi események.

Ez az oka annak, hogy már alig várta a tárgyalást, amelynek során lehetősége nyelt arra, hogy közvetlenül megütközzön Linge Chennel, vagyis a Birodalommal. Tudta, ez lesz a legnagyobb és legutolsó harc, amire az életében sor kerülhet. Ha ezen túljut, végre minden elrendeződik.

Az őt érdeklő információk megszerzése érdekében néhányszor már akkor is kihasználta a pozíciójából származó előnyöket, amikor I. Cleon miniszterelnöke volt. A pszichohistória egyik

legfontosabb kérdése a váratlan kulturális és genetikai átalakulások hatása, és az, hogy ezek milyen valószínűsíthető arányban termelnek ki rendkívüli egyéneket.

Akkoriban még nem vette komolyan figyelembe az egyének pszichikai erejét. Nem számolt az olyan személyek hatásával, mint amilyen például az unokája, és a fia, Raych volt. Akkoriban ezek a dolgok még csupán elvont értékek voltak számára, és túlságosan mereven kezelte Daneel hatalmát, a változásokra gyakorolt befolyásának jelentőségét is.

Mindhárman rendelkeztek bizonyos meggyőző erővel. Hari Seldon idő múltával rájött, hogy ezeket az apróságnak tűnő elemeket is be kell építenie az egyenletébe. Az évek során megtalálta a módját, hogyan veheti figyelembe a pszichohistoria az olyan kiemelkedő tehetséggel rendelkező egyéneket, mint amilyen például Wanda volt.

Miniszterelnöksége idején szembe kellett néznie a könyörtelen ambíció ismerős politikai és történelmi problémájával, akár köze volt ennek a személyes karizmájához, akár nem. Birodalomszeme rengeteg példa értékű esetet talált, amelyeken keresztül tanulmányozni tudta a politikai eseményeket. Természetesen úgy próbálta elvégezni a munkáját, hogy közben a lehető legtávolabb maradjon a történésektől.

Ám ez nem volt elegendő. Azzal a vak és rendíthetetlen elszántsággal, amellyel a pszichohistoriai problémákra próbált megoldást találni, Dors figyelmeztetései és kérése ellenére rávette Cleont, hogy hozasson át a Trantorra öt kemény embert, öt karizmatikus zsarnokot. Ezeket a személyeket azután szakították ki hazájukból, hogy fellázadtak a Birodalom ellen, és megkérdőjelezték a Császár teljhatalmát. Ilyen esetek egyébként minden szabvány évben legalább ezer világon előfordultak. A rebelleket a legtöbbször titokban kivégezték, de az is gyakran előfordult, hogy száműzték őket valamelyik távoli bolygóra, ahol hőzöngésükkel nem sokat árhattak az uralkodónak.

Hari engedélyt kért Cleontól arra, hogy kihallgassa az öt zsarnokot, és alávesse őket bizonyos pszichológiai és orvosi vizsgálatoknak.

Hari tisztán emlékezett arra a napra, amikor Cleon magához kérte túldíszített lakosztályába, és a meglöbögött elötte a kívánságát tartalmazó kérvényt. - Azt kéri tőlem, hogy a Trantorra hozsam ezeket *a... férgek*? Hogy megakadályozzam a törvényes eljárásokat, és esetleg a kivégzéseket? Tegyem mindezt csupán azért, hogy ön kielégíthesse a kíváncsiságát?

- Ez a probléma nagyon érdekes, felség. Semmit sem jövedölhetek meg, ha nem értem teljes egészében az efféle különleges személyek gondolkodásmódját, ha nem tudom, mikor és hogyan bukkannak fel az emberi kultúrákban.

- Ha! Miért nem engem tanulmányoz, Seldon miniszterelnök úr? Hari elmosolyodott.

- Mert ön nem rendelkezik azokkal a tulajdonságokkal, felség, mint ezek a személyek.

- Mert nem vagyok dühöngő örült? Ezek szerint legalább normálisnak tart... Nos, már ez is valami. De hogy idehozassam ezeket az obszcén szörnyetegeket, ide, az én világomra!... Mi lesz, ha esetleg megszöknek, Hari?

- Az ön biztonsági csapatai pillanatok alatt megtalálnák őket. Bízson a fegyvereseiben, felség!

A Császár felhorkant.

- Attól tartok, maga jóval erősebben bíz a birodalmi biztonsági szolgálatban, mint én. Az ilyen emberszörnyek olyanok, akár a rákos sejtek... Külön tehetségük van ahhoz, hogy daganatokat gerjesszenek a szervezetekben, és mindent önpusztításra kényszerítsenek! Mondja meg őszintén, Hari: mit akar elérni ezzel az egésszel?

- Itt most sokkal többről van szó, császárom, mint egyszerű kíváncsiságról. Ezek az emberek éppúgy megváltoztathatják az emberiség történelmének eseményeit, mint a földrengések a folyók medrét.

- A Trantoron nem tudják megtenni!

- Ami azt illeti, felség, éppen a minap...

- Tudok arról a bizonyos esetről! Már nekiláttunk a probléma elhárításának. De ezek a férfiak és nők, ezek... *aberrációk*, Hari!

- Az emberiség történelmében elég gyakran felbukkannak hozzájuk hasonlók, és...

- És mi nagyon jól tudjuk, hogyan ismerjük fel, hogyan mozdítsuk ki őket a Birodalom

építményében elfoglalt pozíciójukból. A legtöbb esetben nem jelentenek problémát.

- Igen, felség, de nem mindig sikerül likvidálni őket. Én megtalálhatom a módját annak, hogy az eredmény száz százalékos legyen.

- Kizárólag a pszichohistoria érdekében, Hari?

- Elképzelhető, felség, hogy sikerül megtalálnom a rendszerszerű összefüggéseket a jelenség mögött. Ebben az esetben pedig talán lehetőség nyílik arra, hogy sikerüljön még ritkábbá tennünk az ilyen zsarnokok felbukkanását a Birodalom világain.

Cleon néhány percig gondolkozott, az ujját az állára szorította, majd kinyújtotta a kezét, és kis kört rajzolt a levegőbe.

- Jól van, miniszterelnök úr. Szükség esetén a rendelkezésünkre áll egy politikai mentség. Tehát öt ilyen szörnyetegre lenne szüksége? Miért éppen ennyire? - Rövid idő alatt csupán ennyit tudok alaposan górcső alá venni, felség.

- A leggonoszabbakat kéri?

- Eljuttattam önnek az illetők listáját. Úgy tudom, hallott már róluk, felség. - Egyikükkel sem találkoztam, a birodalmi engedélyüket sem személyesen tőlem kapták meg, Hari.

- Tudom, felség.

- Gondolom, említést fog tenni róluk a pszichohistoriái könyveiben... Remélem, engem nem fog rossz színben feltüntetni azokban az értekezésekben.

- Természetesen nem, felség.

Így végül Harinak sikerült elérnie azt, amit akart. Az öt zsarnokot áthozták a Trantorra. A Császári szektor legjobban őrzött börtönében, a Rikerianban helyezték el őket.

Az első találkozásokra akkor került sor, amikor...

Harit a lakás biztonsági rendszerének hangja zökkentette ki a réveteg emlékezésből. Az automata jelentette, hogy az ajtó előtt Hari Seldon unokája áll, aki szeretne találkozni a nagypapjával. Hari mindig örült, ha láthatta az unokáját, sosem tartotta elégnak azt az időt, amit együtt tölthettek, ám most... Éppen most jött, amikor már-már sikerült rátalálnia egy fontos összefüggésre!

Hetek óta nem látta Wandát, aki a férjével, Stettin Palverrel együtt azon dolgozott, hogy a Trantor nyolcszáz szektorának szakemberei közül összeállítson egy mentalikusokból álló csoportot. A munka komoly volt, mellette nem sok idő juthatott a rokoni és baráti kapcsolatok ápolására. A mentalikusok heteken belül, a tárgyalást követően a lehető leghamarabb elindulnak majd a Csillagvégre, hogy nekikezdenek a titkos Második Alapítvánnyal kapcsolatos munkálatoknak.

Hari felállt, megvárta, hogy a lábába visszatérjen az erő, majd felvette köntösét, és engedélyezte az automatának az ajtónyitást. Wanda belépett, magával hozta a folyosó hideg levegőjét és szagnyomait, a főzésnél használatos gombák illatát (ami közel sem volt olyan finom, mint a Mycogénben termesztett gombáké), az ózonszagot, amelybe friss festék bűze keveredett.

- Nagyapa, hallottad a hírt? A Császár meg akar fékezni minket! Hajtóvadászatot indított ellenünk!

- Kik ellen, Wanda? Kikre vadászik?

- A mentalikusokra! Elfogták a csoportunk egyik tagját, egy nőt, aki, hogy mentse a bőrét, bevallott egy sor ostobaságot, és hitelt adott egy csomó hihetetlen agyrémnek! Hogy tehetett ilyet az a kölyök? Mi a törvényellenes, ha nem a polgárok őrizetbe vétele és kínvallatása?

Hari felemelt kézzel kérte Wandától, hogy lassítson egy kicsit az iramon. - Hogy történt? Az elején kezd! - mondta.

- Az elején? Jól van. Szóval, van egy bizonyos Lisó nevű nő. Vara Lisó. Azok közé tartozott, akiket kiválasztottunk a Második Alapítvány létrehozására. Én úgy láttam, nem elég megbízható, és Stettin is egyetértett velem, de a nő nagyon értett a dolgához, meggyőzően beszélt, és érzékeny is volt. Úgy gondoltuk, jó hasznát vehetnénk a mentalikusok felkutatásában, még akkor is, ha nem bízunk meg benne annyira, hogy magunkkal vigyük a... a repülésre.

- Igen, a legutóbbi megbeszélésen találkoztam vele - mondta Hari. - Alacsony ideges arcú nő, igaz?

- Olyan, mint egy riadt kiséger - bólintott Wanda. - A múlt hónapban elment a Palotába. Nem

tudtunk a dolgról...

- És kivel beszélt?

- Farad Sinterrel! - Wanda úgy köpte ki a nevet, mintha méreg lenne. - És mit mondott neki?

- Azt nem tudjuk, de bármi volt is, Sinter titkosrendőrsége nem sokkal később nyomozni kezdett néhány mentalikus után. Akit megtalálnak, arra... ehhez kétség sem férhet... halál vár. Egy golyó a fejbe, és kész!

- A mieinkre vadásznak? Azokra, akiket kiválasztottunk a Tervhez?

- Nem. Ivresa, igaz? Legalábbis nem csak rájuk, és nem mindegyikükre. Viszont már jó néhány olyan jelöltet eltettek láb alól, akivel nekünk még nem sikerült felvenni a kapcsolatot.

- Egyszerűen megölték őket? Letartóztatás és kihallgatás nélkül?

- Ilyen apróságokkal ők nem foglalkoznak. Gyilkosok ezek, nagyapa! Egyszerű, hamisítatlan gyilkosok! Ha így haladunk, nem sikerül megfelelő számú embert összeszednünk a megadott időre. Nincs valami sok a hozzánk hasonlókból.

- Személyesen még nem találkoztam Sinterrel - morfondírozott Hari -, bár az emberei tavaly kihallgattak. Úgy emlékszem, a mycogéni legendákról faggattak.

- Most éppen a Dahl szektort forgatják fel. Valami fiatal nőt keresnek. Még nem tudjuk az illető nevét, de a dahlitáink közül néhányan már *éreztek*.” majdnem megtalálták őt. Kivételesen erős képességekkel rendelkezik. Biztosra vesszük, hogy a rendőrök ezt a lányt keresik. Remélem, sikerül életben maradnia addig, amíg rátalálunk.

Hari intett Wandának, hogy üljön le az alacsony asztalka mellé. A nő letelepedett. Hari egy csésze teát tett elé.

- Sinter a jelek szerint nem rám, és nem is a Tervre kíváncsi, és azt hiszem, nem tud arról, hogy mi is érdeklődünk a mentalikusok iránt, és... Vajon miben mesterkedik...

- Ez örület! - mondta Wanda. - A Császár nem fogja leállítani, és Linge Chen sem tesz semmit!

- Az örülségeknek is megvan a maguk eredménye, a maguk jutalma - mondta Hari halkán. Figyelemmel kísérte, milyen közfelháborodást váltott ki az, ahogy Sinter kezelte a Sarossa problémáját. - Chen talán tudja, mit csinál... Nekünk annyi a dolgunk, hogy életben maradjunk, és ne hagyjuk leállítani a Tervet.

Wanda aggasztó híreket hozott, de ez sem feledtette el Harival azt a bosszúságot, amit amiatt érzett, mert megzavarták az elmélkedésben. Sőt, a hírek komoly volta tovább fokozta dühét. Szeretett volna egyedül maradni, arra vágyott, hogy békén hagyják, és végigfuttathassa fejében a zsarnokokkal és a kihallgatásukkal kapcsolatos gondolatmenetet. Érezte: az emlékek között valami fontos dolog lappang, olyasmi, ami minden kétséget kizáróan ott van, de amit képtelen nyakon csípni...

Minden bosszúsága ellenére megkérdezte Wandát, van-e kedve vele vacsorázni. Meg akarta nyugtatni a nőt, és még több információt szeretett volna kiszedni belőle.

Vacsora közben hirtelen összeálltak Hari fejében az emlékek és az egyenletek. Végre létrejött az a kapcsolat, amit keresett. A kapcsolat, aminek az a halovány emlékmű az alapja, amely szerint valahol, valamikor találkozott Daneellel. De mikor? És hol? Aztán eszébe jutott valami, és már nem kételkedett abban, hogy az a találkozó valóban lezajlott, és hogy Daneel nevetséges és potenciálisan felhasználható dolgot mondott neki... Farad Sinterrel.

- Kihallgatást fogok kérni - mondta Wandának, amikor a desszertre került a sor. Wanda két csészében hideg pudingot tett az asztalra. A saját adagjához jégcsokit kevert, ízlését az apjától, Raychtól örökölte.

- Kitől? - kérdezte. - Sintertől?

- Nem, még nem tőle - felelte Hari. - A Császártól.

- Attól a szörnyetegtől? A rettenetes gyerektől? Nagyapa, ezt nem engedhetem meg!

Hari élesen felnevetett.

- Drága Wandám, én már jóval ezelőtt bedugtam a kezem egy párszor az oroszán szájába, hogy te megszületnél. - Egy percig komolyan, elgondolkodva nézett az unokájára, majd halkán megkérdezte: - Miért, te talán nem érzed, hogy valami nincs rendjén?

Wanda elfordította a fejét, azután hirtelen visszanézett a nagyapjára. - Tudod, miért folytatjuk a

mentálisok felkutatását, nagypapa.

- Igen. Te és Stettin felfedeztetétek, hogy a képességeitek valamilyen ismeretlen oknál fogva időnként apadnak. Olyan embereket kerestek a csoportba, akiknek erősségei és gyengeségei kioltják egymást, és állandósuló hatást produkálnak.

- Hetek óta senkit sem hallok tisztán, nagypapa. Azt sem tudom, veled mi történhetett. Semmit sem látok... Homályos vagy előttem.

12.

Vara Lisó évek óta nem aludta át az éjszakákat, mert attól félt, hogy pihenés közben vagy félálomban meghall valamit, amiről nem akart tudomást szerezni. Ilyenkor érezte, hogy a hálója felhőként borul környezetére, és amikor visszahúzódik hozzá, összezsugorodik benne, olyankor tele van érzelmi színekkel, vágyakkal, aggodalmakkal. Azokkal az érzésekkel, amelyeket a több kilométeres körzetben tartózkodó emberek vallhattak a sajátjuknak. A kihalt érzelmekkel, amikkel Vara Lisó nem tehetett egyebet, minthogy sorban megemészti mindegyiket.

Fiatal korában ez a kérés nélkül kapott képesség ritkán lépett működésbe, havonta legfeljebb egyszer-kétszer került sor ilyen éjszakai halászásra. Vara Lisó akkor még nem tudta megállapítani, hogy egyszerűen örült, vagy valóban képes begyűjteni, megtudni mindazt, ami a jelek szerint a birtokába került, amit begyűjtött a szüleitől, a fivéréitől, a szomszédoktól, később a szeretőitől. (Nem sokan vonzódtak hozzá, mert már akkor is volt valami hátborzongató a megjelenésében és a modorában, amitől a legtöbben visszarettentek.)

Most, hogy a háló minden áldott éjszaka szétterült, és ő képtelen volt mindent megemészteni, ami beleakadt, magába olvasztani mások életének érzelmeit és részleteit, Vara Lisó félt elaludni. Úgy érezte magát, ahogy az a légyapír érezheti, amit a szeméttartály fölött akasztottak fel.

Arra, hogy mások számára hasznos lehet amit művel, amit akaratlanul tesz, akkor döbönt rá, amikor más mentálisok a közelébe férkőztek. (Az elnevezést is tőlük „hallotta” először. Addig nem próbált szót találni arra, ami vele történik.) Később, egy éjszaka, amikor a Streeling Egyetemen más mentálisok társaságában gyakorlatozott, elcsípett egy olyan álomtöredéket, ami a lelke legmélyéig megrázta.

Valaki egy mechanikus *emberről* álmodott! Az a lény nem gépagyú volt, nem azok közé a vicces kis munkagépek közé tartozott, amelyek egykor oly sok fejfájást okoztak a Trantoron és más világokon élő munkásoknak, és amelyekkel azóta egyre ritkábban lehetett találkozni. Nem, amit elcsípett, az nem egy gépagyú álma volt, hanem egy emberi külsővel rendelkező roboté, aki feltűnés nélkül létezhetett, sétálgathatott a valódi emberek között.

Egy álom, amelyekben robotok szerepeltek. Később rájött, hogy nőneműek is vannak közöttük. Az álomtöredékek legalábbis erről árulkodtak. Erről, és még valamiről: a robotok bámulatos képességekkel rendelkeztek, és nem csupán a szerelemre, de *a gyilkolásra* is képesek voltak.

Vara Lisó heteken keresztül töprengett ezeken az álmokon, míg végül úgy döntött, kihallgatást kér a Császártól. Ez a félőrvültség kérés (egy hozzá hasonlóan alacsony sorból származó ember csak a legmerészebb vágyálmaiban gondolhatott arra, hogy az uralkodó fogadja) meghallgatásra talált, és Vara Lisó találkozott... No nem a Császárral, hanem egy másik férfival, azzal az emberrel, aki a Birodalom Lelkiismeretének nevezte magát.

Vara Lisó így került először Farad Sinter császári tanácsnok elé.

Sinter meglepő udvariassággal fogadta, bár eleinte kissé hűvösen és kimérten beszélt. Amikor azonban Vara Lisó megemlítette, mit talált, milyen álomtöredékek kerültek a birtokába, és milyen következtetéseket vont le a tényekből, a tanácsnok felélénkült és kérdezősködni kezdett. Szavaival beásta magát a zavarodott Vara Lisó elméjébe, és előkotorta onnan azokat a bizonyíték-ékköveket, amelyekről a nő azt sem tudta, hogy léteznek. Farad Sinter politikai jelentőséget tulajdonított az általa logikusnak és strukturáltnak tartott szilánkoknak, és annyi következtetést sikerült levonnia belőlük, amennyit Vara Lisó egyedül talán egymillió év alatt sem lett volna képes összegyűjteni.

Vara Lisó a maga sajátos módján először tisztelte, majd csodálta Farad Sintert, végül rajongani kezdett érte. Sinter nagyon sok tekintetben hasonlított rá, érzékeny volt és ideges, olyan gondolati frekvenciákat használt, amelyekre senki sem bírt ráhangolódni - legalábbis a viselkedésével és szavaival ezt állította.

Vara Lisó semminek sem örült volna jobban, mint annak, ha Farad Sinter szeretőjévé válhat, a tanácsnok azonban hamar a tudomására hozta, hogy fizikai kapcsolatra sosem kerülhet sor kettejük között. Testi szerelemre nem, más valamire, ami legalább annyi élvezetet okoz az embernek, mint az ölelés, azonban igen.

Vara Lisó ezen a reggelen is meglátogatta Farad Sintert, elment hozzá a Palotában lévő magánlakosztályába. Mint mindig, most is két fagyos, nőnemű biztonsági őr kísérte, akik azt hitték, Vara Lisó ismét olyasmit hozott, amire Farad Sinter vágyott.

Információkat, amelyek nem illettek bele képbe. Jobbnak látta, ha ezeket megtartja magának.

- Jó reggelt, Vara! - üdvözölte Sinter, aki egy kis, kerekeken gördülő reggelizőasztal mögött ült, és még mindig egy csodálatos hímzésekkel díszített, aranylós színű éjjeli köntöst viselt. Amikor ránézett Varára egy kicsit összehúzta a szemét, a tekintetében csodálkozó öröm csillant. - Nos, ma mit kapok tőled?

- Semmi különöset, Farad. - Vara Lisó fáradtan, elbátortalanodva lezökkent a Sinter asztalával szemközt álló kerevetre. - Minden... összekuszálódott. Esküszöm, még sosem voltam ilyen kimerült!

Sinter halkán cicegett, majd a mutatóujját felemelve tréfásan megfenyegette Vara Lisót.

- Ne becsüld alá a képességeidet, Vara!

A nő szeme mohón, szerelemre vágyón elkerekedett. Sinter úgy tett, mintha ezt nem venné észre.

- Sikerült kiderítened, hogy kinek az álmait láttad, mielőtt először felkerestél? Tudod már, ki álmodott mechanikus emberekről?

- Nem. Még azt sem voltam képes megállapítani, hogy férfi, vagy nő volt az illető. Nem tudom. Emlékszem néhány arcra, amit abban az álomban láttam, de... egyiket sem tudom beazonosítani. - Vara Lisó kis szünetet tartott, majd megkérdezte: - Elkaptátok a lányt?

Sinter megrázta a fejét.

- Még nem, de nem adtam fel. Találtál újabb nyomokat? Újabb jelölteket?

Vara Lisó halványan elpirult. Ő is megrázta a fejét. Tisztában volt azzal, nemsokára be kell számolnia arról; hogyan kezdődött ez az egész. Hogyan került kapcsolatba azokkal az alacsonyabb szinten lévő mentálisokkal, akik sokkal gyengébbek nála - és sokkal gyengébbek annál a fiatal nőnél is, akit két héttel korábban fedezett fel, akinek az elméje fáklyaként világolt a sötét éjszakában. A mentálisok jól bántak vele, ő pedig megpróbálta visszatartani Sintertől az információk egy részét. Ennek két oka volt. Az egyik: ezek emberek, és nem robotok. A másik: azért belé is szorult némi becsület és lojalitás. Megpróbált befolyást gyakorolni Sinterre, azt szeretne volna elérni: a tanácsnok ne akarjon felderíttetni és lebuktatni minden szánalmas kis mentálisust. Biztos volt benne: Sinter téved, amikor azt hiszi, hogy valamennyi veszélyt jelenthet, de természetesen ezt nem mondhatta meg neki nyíltan.

Gyanította, Sinter nem lenne nagyon vidám, ha egyszerűen a képébe vágnák, hogy téved. Még akkor sem örülne a dolognak, ha csupán egy ilyen, viszonylag jelentéktelen részletről van szó.

Sinter azért küldte őt Dahlba, mert valamilyen megmagyarázhatatlan oknál fogva azt hitte: ebben a szektorban csak úgy nyüzsögnek a mentálisok, és itt több van belőlük, mint bárhol másutt a Trantoron. Sinter szerint ez volt a legmegfelelőbb hely arra, hogy Vara Lisó elkezdje ténykedését. A nő a szektor egyik lepusztult szállodájában bérelt szobát, ahol aztán egy éjszaka szétterítette hálóját. Amikor visszavonta a hálót, felfedezte: az eddigi legnagyobb zsákmányt sikerült elejtenie.

Vara Lisó gyűlölte Dahlt, ahol a sértődés, a közömbösség és a düh undorító, veszélyes miazmává sűrűsödött össze. Remélte, soha többé nem kell visszatérnie oda.

- Azt hiszem, vissza kell menned, hogy személyesen segíts a különleges osztag tagjainak - mondta Farad Sinter könnyedén. - Eddig nem jártak sok szerencsével.

A nő a tanácsnokra meredt, a szemébe könnyek szöktek.

- Ó, Vara! - kiáltotta Farad Sinter. - Ne légy ennyire érzékeny! Nem olyan rossz hely az. Ott van rád szükségünk. Egy tüt kell megtalálnunk a szénakazalban, és ez nélküled semmiképpen sem sikerülhet. Ha az a lány valóban olyan tehetséges, mint mondod, akkor...

- Ha azt kívánod tőlem, hogy odamenjek, akkor visszatérek - mormolta Vara Lisó. - Bevallom, abban reménykedtem, már így is éppen elég sokat segítettem.

- Nos... Nem. Rengeteg információt szereztél, de ez nem elég. Azt hiszem, nem. Kétlem, hogy sok időm lenne egy sziklaszilárd bizonyíték fellelésére. Vara Lisó vidámságot erőltetett magára, azután feltette az első kérdést, ami az eszébe jutott.

- Mit fognak csinálni azok a robotok, ha rájönnek, hogy tudunk róluk? Sinter arca maszkká merevedett.

- Ez jelenti számunkra a legnagyobb veszélyt - mondta komoran. Néhány pillanatra lesütötte a szemét. - Időnként eszembe jut, hogy eltűntetnek minket, és önmagunk replikánsait ültetik a helyünkre, olyan embermásokat, akik pontosan úgy cselekszenek, ahogy mi tennénk, de üresen és közömbösen. - Farad Sinter elgondolkozott, hirtelen nem találta meg azt a bizonyos, ősrégi szót. - Lélek nélkül.

- Ezt nem értem - mondta Vara. Sinter megcsóválta a fejét.

- Én sem egészen értem, de... azt hiszem, rettenetes lehet, ha az ember elveszti a lelkét!

Egy hosszú percig együtt töprengtek ezen a félelmetes lehetőségen, azon, hogy milyen lehet lélek nélkül élni. Nem nagyon bírták elképzelni.

13.

- Kissé furcsállom, hogy találkozni kívánt velem - mondta a Császár. - Főként akkor érthetetlen a dolog, ha figyelembe vesszük: a jövő hónapban ki kell állnia Linge Chen bizottsága elé, és meg kell védenie magát az árulás vádjával szemben. - Klayus megcsóválta a fejét, felvonta a szemöldökét. - Nem jutott még eszébe, hogy különös kegyet gyakoroltam, amikor fogadtam?

- Igen, valóban kegyes tett volt - mondta Hari összekulcsolt kézzel és lehajtott fejjel. - Ez is arról árulkodik, felség, hogy ön függetlenül, mások befolyása nélkül dönt.

- Igen, sokkal függetlenebb vagyok, mint amilyenek a legtöbben hisznek. Az igazat megvallva nagyon nagyra becsülöm a Bizottságot, mert rengeteg munkát elvégez helyettem, és a számomra unalmas részletkérdésekkel foglalkozik. Linge Chen azonban elég bölcs, és megengedi nekem, hogy egyedül intézzem a saját ügyeimet. Amiről úgy döntök, érdekel, amiben én akarok eljárni, abba ő nem avatkozik bele. Nos, miért tekintsem az ön ügyét a sajátomnak? Természetesen tudom: ön nagy tudós, elismerésem érte, de... mi okom lenne arra, hogy külön figyelmet szenteljek a problémájának?

- Úgy gondoltam, felséges uram, talán érdeklődik a jövő iránt - mondta Hari. Klayus halkán felhorkantott.

- Ah, igen! Ön mindig ezt ígéri.

A Császár elindult, Hari pedig követte. Átvágtak a legalább húsz méter átmérőjű, harminc méter magas, kör alakú csarnokon. A fejük fölötti kupolában a Galaxis lakott csillagrendszerének másai fényltek, a sokszor tízmillió bolygó állhatatosan hunyorgott. Hari felpillantott, és mint már olyan sokszor élete folyamán, ismét elcsodálkozott azon, hogy az ember a Galaxis milyen hatalmas szeptét vallhatja a sajátjának. Klayus ügyet sem vetett a bámulatos vetített képre. Az ajkát csipkedte, és Harira meresztette óriási, furcsa módon kifejezéstelen tekintetű szemét. Harit zavarta a nézése.

Klayus kinyitotta a szórakozószobának nevezett helyiségre nyíló magas ajtót. Az ajtószárny mintha egy kripta bejárata lenne, oldalra lendült jökora zsanérjain. Az ajtókeretre zöld és aranyszínű bogarak kapaszkodtak fel. Hari gyanította, hogy ezek is csupán vetített képek, de akkor sem lepődött volna meg túlságosan, ha kiderül róluk, hogy valódiak.

- Bevallom, nem igazán érdekel a maga jövője, Holló - mondta a Császár könnyedén. - Megpróbálom beszerezni a fontosabb információkat... Ismerem az ügyét. Nem fogom elejét venni a tárgyalásnak, és nem akarok szembehelyezkedni Chennel.

- Én a közeljövőről szeretnék beszélni, felség. Az ön jövőjéről - mondta Hari. *Remélem, Daneel üzenete nem csupán álom volt! Rajtaveszthetek, ha igen...*

A Császár megfordult, és elmosolyodott e drámai szófordulat hallatán.

- Tudomásom van arról, hogy maga szerint a Birodalom pusztulásra van ítélve. Tudja, az én fülemben úgy csengenek az efféle kijelentések, mint az áruló szavak. Ebben az egy dologban egyetérték Chennel.

- Én azt vallom, hogy a Trantor ötszáz éven belül romhalmazzá változik. Az ön jövőjét még

sohasem próbáltam megjósolni.

A szórakozószoba tele volt a Galaxis különböző részein élő, óriási lények szobraival. Valamennyi ragadozónak látszott, mind vad volt, mind támadó pózban állt. Hari nem próbálta felbecsülni a bennük rejlő művészi értéket. A művészet sosem volt erős oldala, nem is érdeklődött iránta túlságosan. Jóformán csak akkor foglalkozott vele, amikor képes volt a szociális jólét indikátoraival absztrahálni az alkotásokat.

- Már olvastattam a tenyeremből - mondta Klayus még mindig mosolyogva. Rengeteg gyönyörű nő vizsgálgatta már a kezemet. Nagyon szépnek találták, és azt mondták, fényes jövő vár rám, nem pedig orgyilkosok, Holló!

- Önt nem fogják meggyilkolni, felség.

- Akkor letaszítanak a trónról? Számúznak Smyrnóba? Heroikus ötödik űkapámat oda küldték. Smyrno... Forró és száraz, az ember védőruha nélkül nem tartózkodhat a szabadban, a lakosztályoknak kénszaga van, és egy jól megtermett giliszta is alig férne keresztül azokon a járatokon, amelyeket ott "útnak" neveznek. Újabban az őseim memoárjait olvasgatom, Holló. Jó szórakozást nyújtanak, és sokat tanulok belőlük.

- Nem erről van szó, felség. Nevetségessé tennék, addig nem nyugodnának, míg el nem veszi a tekintélyét, azután figyelmen kívül hagynák. Ennyi. Linge Chennek még véletlenül sem kellene fellépnie ön ellen. Könnyedén magához ragadhatná a hatalmat, kihirdethetné a népi demokráciát, amelyben ön hegfelebb csak a múlt szimbóluma lehet. A jövedelmét lecsökkentenék, végül már a puszta létfenntartása is gondot okozna...

A Császár két Gareth-oroszlán közé lépett. Ezek a ragadozók egy közepes gravitációjú világon voltak őshonosak. A szobrok életnagyságban ábrázolták a bestiákat: kapaszkodásra is alkalmas ormányuk vége körülbelül húsz méter távolságban volt karmos hátsó lábuktól. Klayus az egyik szobor bokájához támaszkodott.

- Mindezt a pszichohistória egyenleteiből olvasta ki?

- Nem, felség. Ennek semmi köze sincs a pszichohistóriához. Ezeknek a jóslatoknak tapasztalat, és logikus következtetések képezik az alapját. Hallott már Joranumról?

A Császár megvonta a vállát.

- Nem hiszem... Mi ez? Egy ember? Egy hely? Valami állat neve?

- Egy emberé, aki valamikor császár akart lenni. Végül úgy lepleződött le eltítkolt származása, hogy bedőlt egy ősi mítosznak, amely .. a robotokról szól.

- Robotok! Igen, hiszek bennük. Hari meghökkent.

- Nem a gépagyúakra gondolok, felség, hanem az ember formájú, intelligenciával rendelkező gépekre.

- Természetesen. Én is. Hiszem, hogy valamikor léteztek, és hogy mi túltettünk rajtuk. Félretoltuk őket, ahogy a gyermek a megunt játékszert. Csak a gépagyúak maradtak meg, de azok is feleslegesen. Nincs szükségünk mechanikus munkásokra, és még kevésbé mechanikus intelligenciákra.

Hari lassan pislogott, és elgondolkozott. Lehet, hogy alábecsülte ezt a fiatalembert?

- Joranum úgy hitte... - Hari elhallgatott. *Raych hitette el* vele, emlékeztette magát. - Úgy hitte, hogy egy robot valamilyen úton-módon beszivárgott a Palotába. Joranum szerint Demerzel miniszterelnök robot volt.

- Ah, igen, erről mintha már hallottam volna valahol... Ez ugye nemrég történt? A születésem előtt, de nem régen.

- Demerzel kigúnyolta ezért az állításáért, felség, és Joranum politikai mozgalma összeroskadt. Nem bírta el a nevetségesség terhét.

- Igen, igen, már emlékszem. Demerzel lemondott, és I. Cleon valaki mást állított a helyére. Magát. Így történt, Holló?

- Igen, felség.

- Tehát így tett szert arra a politikai gyakorlatra, amelynek most hasznát veszi? - Én csupán minimális politikai gyakorlattal és képességekkel rendelkezem, felséges úr.

- Nem hiszem, Holló. Maga életben van, I. Cleont pedig meggyilkolták... egy *kertész* végzett

vele, aki szoros kapcsolatban állt magával. Így történt?

- Többé-kevésbé így, felség.

- Tehát maga még életben van, Holló. Bölcs és ravasz ember maga, megvannak a saját titkai, és óriási tapasztalattal rendelkezik. Rádásul okosan játssza ki a lapjait: a kulcsfontosságú személyek előtt lebbenti fel a fátylat a kulcsfontosságú eseményekről. Mondja, Holló, Linge Chenről nincs véletlenül egy titkos dossziéja?

Hari önkéntelenül felnevetett. Klayus nem találta sértőnek a megnyilvánulását, inkább jót mulatott a dolgon.

- Nincs, felséges úr. Chen politikai páncélja áttörhetetlennek tűnik. A viselkedésében, a magánéletében sincs semmi, ami miatt támadni lehetne.

- Tényleg nincs... Akkor kicsoda? Ki fog nevetségessé tenni? Ki fog letaszítani a trónról?

- Van egy asszisztense, felség... Van valaki a tanácsnokai között, aki szintén hisz a robotok létezésében. - *Daneel* ezt akarta a tudomásomra hozni. Hari hátán végigfutott a hideg. Mi van akkor, ha Daneel már nem létezik, ha elhagyta a Trantort, és az egészet csak ő álmodta? Kimerítő volt az elmúlt néhány hónap, az a rengeteg idegeskedés és feszültség...

- És?

- A Trantoron jelen pillanatban is vannak robotok. Az a bizonyos illető vadászik rájuk. Kinetikus fegyverekkel vette üldözőbe őket.

A Wandától szerzett információ illeszkedett Daneeléhez, a kapcsolat létrejött, a lánc kiegészült. Ez már több volt, mint gyanú, halvány sejtelen. Hari kétségbeesett igyekezettel próbált visszaemlékezni a zsarnokokkal folytatott beszélgetésére.

Még mindig hiányzott valami!

- Valóban? - kérdezte a Császár csillogó szemmel. - Valódi robotokat talált? Megölt ^l :?

- Nem, felség. Robotokat nem, embereket viszont igen. Embereket, akik mind az ön alattvalói. A Trantor polgárai. És van közöttük egy külvilági is, aki... Aki furcsa módon éppen az én szülőbolygómról, a Heliconról származik.

- Milyen érdekes! Nem is tudtam, hogy az a bizonyos illető robotokra vadászik. Mi lenne, ha most rögtön idehívatnám, és a maga jelenlétében kifaggatnám erről a dologról?

- Nekem ehhez semmi közöm sincs, felséges úr. - Gondolom, Farad Sinterre célozgat.

- Igen, felség.

- Valaki gyilkolássza az alattvalóimat! Erről nem tudtam. Nos, nem igazán tudom elhinni amit mondott, Holló, de ha igazat szólt, akkor... Azonnal le kell állítanom ezt az ostobaságot. Ami pedig a robotok levadászását illeti... Nos, ha Sinter ilyesmivel akar szórakozni, csak csinálja. Nekem nem árt vele.

- Linge Chen hagyja, hogy Sinter elszórakozzon, de amikor kellőképpen belegabalyodott a robotvadászatba... Nos, Linge Chen abban a pillanatban le fog csapni. Sinter megsemmisül, felség, és elképzelhető, hogy bukása közben magával ránt valakit. Mondjuk önt...

- Ah! Értem... Chen mindenkinek eszébe fogja juttatni az elfelejtett Joranumot, és felhasználja ellenem a tényt: tudtam Sinter vadászatáról, mégsem állítottam le. Sinter polgárokat gyilkol, én pedig hagyom. - Klayus megfogta az állát, és elgondolkozva összeráncolta homlokát. - Egy császár, aki polgárokat gyilkol... vagy nem fékezi meg azt, aki ilyet tesz. Igen, ez valóban veszélyes lehet. Nagyon veszélyes. Már értem... Tényleg valószínű, hogy ez fog történni. Igen. - A Császár arca elkomorodott, a szeme összeszűkült. - Voltak bizonyos terveim ma estére, Holló, de attól tartok, maga miatt le kell mondanom róluk. Azt hiszem, ez olyan nagy súlyú ügy, nem lehet néhány perc alatt megtárgyalni.

- Szerintem sem, felség.

- Sinter ma Mycogénben tartózkodik, csak vacsora után jön vissza... Jól van. Maga itt marad, és ad néhány tanácsot. Azután pedig, Hari... Ugye szólíthatom Harinak?

- Megtisztel vele, felség.

- Azután ünnepelni fogunk, és megkapja jutalmát a szolgálatáért.

Hari arca közömbös maradt, még véletlenül sem árulta el: erre vágyik a legkevésbé. Arról, hogy

a Császár mivel szokott szórakozni, csak kevesen tudtak, és Linge Chen ügyelt rá, ezeknek se járjon el a szájuk. Egy kis megvesztegetés, egy kis fenyegetőzés, és mindenki örömmel hallgat... Hari nem akart azok közé tartozni, akiket Chen megfélemlített vagy megvásárolt. Különösen most nem.

Életben kellett maradnia, hogy sor kerülhessen a tárgyalásra, és azután láthassa az Alapítvány létrejöttét. A két Alapítványét: azét, amelyikről mindenki tudni fog, és azét is, amelyiknek létezése egyelőre titok marad.

De nem hagyhatta, hogy Sinter örülsége miatt veszélybe kerüljön Wanda és Stettin jövője, meg mindazoké, akik a Csillagvégre készülnek. Azoké, akiknek el kell menniük oda, ahogy az egyenletek követelik!

Lodovik, miután öt napot töltött egyedül, belemerült a kóma robotikus megfelelőjébe. Semmit sem kellett csinálnia, nem tehetett hasznossá magát, senki sem volt, akit szolgálhatott volna. Két választása maradt csupán: vagy belesüpped a tétlen várakozásba, vagy szembenéz sérült áramköreinek problémájával. Ebben a robotikus kómában a gondolatai lassan csordogáltak. Ügyelt rá, hogy legyen min töprengenie. Tudta, ha nincs min gondolkodnia, akkor teljesen kikapcsolódik - a teljes kikapcsolódást pedig csak egy hozzáértő ember, vagy egy szervizrobot képes a visszájára fordítani.

Lodovik lassú gondolatáramlással megpróbálta megállapítani, mi változott meg benne. Abban biztos volt, hogy valami más lett: bázisrutinjaiban, diagnosztikájában érezte az átalakulás nyomait.

A szupernova lökéshullámfrontjának sugárzása megváltoztatta pozitronikus agya alaptulajdonságainak egy részét... És még volt valami más is, ami valahogy nem stimmel.

A hiperhajó fénynapokra sodródott a Sarossától, távol bármilyen kommunikációs lehetőségtől. A gépek képtelenek voltak befogni a hiperhullámú adásokat, ám Lodovik ennek ellenére tudta, hogy valaki vagy valami megvizsgálta őt, és belepiszkált pozitronagyának programjaiba és áramköreibe.

Daneeltől hallotta, hogy léteznek olyan testetlen, mémnek nevezett lények, amelyek nem anyagba kódolják bele a gondolataikat, hanem a Galaxis plazmamezőibe. Olyan intelligenciák, amelyek a Trantor hálózatában és processzoraiban éltek, akik jóval azelőtt, hogy Lodovik megérkezett a Birodalom fővárosába, bosszút álltak Daneel néhány robotján. Ezek a lények jó harminc éve elhagyták a Trantort. Lodovik nem sokat tudott róluk, Daneelből pedig alig lehetett kiszedni valamit.

Talán egy vagy több ilyen mém-lény úgy döntött, hogy alaposabban megvizsgálja a szupernóvát, vagy ebben a veszedelmes ragyogásban tölti fel magát energiával. Talán rábukkantak az eltévedt hiperhajóra, amelynek fedélzetén csupán egyetlen ép lényt találtak.

Őt. Megtalálták, és talán megérintették. Megváltoztatták. Lodovik nem volt biztos abban, hogy tökéletesen működik.

Még jobban lelassította a gondolatait, és felkészült arra hideg, üres évszázadra, amelyen a megsemmisülés előtt végig kell vergődnie.

*

Tritch, és az elsőtisztje, akit Trinnek hívtak, aggodalommal figyelték Mors Planch tevékenységét. A férfi néhány mobil diagnosztizáló géppel együtt beásta magát a hiperhajtóműbe. Túljutott a szilárd hélium aktív tekercsein és a nátrium-klorid, vagyis a közönséges konyhasó pozituningolt, gondosan kiköbözött kristálytömbjein, és még semmi gondot nem okozott, de...

Tritch még soha, senkinek sem engedte meg, hogy a hipertérben való utazás folyamán belepiszkáljon a hajó hiperhajtóművébe, de most kénytelen volt beletörődni a dologba. Amit Planch művelt, az megrémítette, ugyanakkor ámuldozásra készítette.

Tritch és a másik nő a hajtóműcsarnok falán lévő keskeny függőfolyosóról figyelte a hajtómű tizenöt méteres magját. A mag végénél sötét volt, Planch mindig oda akasztotta sápadt aranyszínű fényt szóró lámpáját, ahol éppen dolgozott.

- Jobb lenne, ha elmondanád, mit művelsz odalent - mondta Tritch idegesen. - Mármint hogy éppen most? - kérdezte Planch bosszúsan.

- Igen. Ebben a pillanatban. Egy kicsit talán megnyugtatónál. - Mennyire ismered a hiperfizikát?

- Háát... Azt tudom, hogy az ember felhúzza a hajóban lévő valamennyi atom gyökereit, az óramutató járásával ellentétes irányban megforgatja az egészet, aztán visszaülteti, de olyan irányba,

amerre normális esetben nem lehetne haladni. Planch felnevetett.

- Nagyon szemléletesen magyarázol, Tritch, kedvesem! Ez tetszett... Érdekes volt, de vakon nem célszerű répát kapálni.

- Mi az a *répa*? - kérdezte Trin a nőtől. Tritch a fejét rázta.

- Minden utazó hiperhajó állandó nyomot hagy abban a titokzatos tartományban, amelyet Konner Mire után Mire-térnek nevezünk. Konner Mire különben a tanárom volt, úgy negyven évvel ezelőtt. Manapság nem sokan foglalkoznak a tanaival, mert a legtöbb hiperhajó eljut oda, ahová indult, és a Birodalom szerint az oktatás többre kerülne, több veszélyességgel járna, mint a néha-néha eltévedt hajók felkutatása.

- Igen, tényleg kevés hajó téved el - mondta Trin. - Minden százmilliomodik utazásra jut egy ilyen balszerencsés eset.

Planch felnézett két hosszú cső közül, eltolta a mobil diagnosztizáló egységet a hajtóműtől, és hagyta, hogy arrébb lebegjen.

- Amikor a hajó tranzitban van, minden hajtóműnek van kiterjedése a Mire-térben. Ez megakadályozza, hogy a hajó véletlenszerű részecskehalmazzá változzon. Bizonyos régi technikák, amelyekre most nem akarok részletesen kitérni, lehetővé teszik, hogy felszereljek a hajtóműre egy monitort, amelyen keresztül megfigyelhetem a legfrissebb nyomokat. Ha egy kis szerencsénk van, találunk majd egy olyan *tépett* nyomsávot, ami hirtelen ér véget... ami egy elfűrészelt kötélre hasonlít. Na! Az lesz a hajó, amit keresünk. Vagyis a legutolsó ugrásának a nyoma.

- Tépett nyomsáv? - kérdezte Tritch.

- A hiperhajtómű állapotból való hirtelen kilépés során a nyomsávban folytonossági hiány jön létre, ezért a nyomsáv egy elfoszlott vagy elfűrészelt kötélre hasonlít. Ha a kilépést tervszerűen hajtják végre, akkor a nyomsáv vége egyenletes.

- Ha ilyen egyszerű az egész, akkor miért nem alkalmazza mindenki a trükköt? - kérdezte Tritch.

- Erről mintha már beszéltünk volna... Azért, mert ez „az egész” egy feledésbe merült tudomány része.

Tritch meghökkenve szuszogott.

- Egyébként - mondta Planch rövid hallgatás után - egy az öthöz az esélye annak, hogy az átalakítás során valamit elrontottam. Ha ez a helyzet, akkor a hipertérből való kilépésünk nem lesz valami kellemes. Három fényévnnyi területről kellene összeszededgetni a darabkáinkat.

- Erről eddig nem beszéltél - mondta Tritch komoran. - Azt hiszem sejtet, hogy miért nem.

Trin halkán káromkodott egyet, és vádlón kapitányára meresztette a szemét.

Planch néhány hosszú percen keresztül csendben dolgozott, majd újra előbújt a magból. Trin közben elment, Tritch azonban még mindig ott állt a függőfolyosón.

- Nos, még mindig jó vagyok nálad pár üveg trilliaira? - kérdezte a férfi. - Ha nem ölsz meg minket, akkor igen - felelte Tritch mogorván.

Planch ellebegett a hengerek közeléből, és a zsilipkapu felé tolta a diagnosztizáló gépeket.

- Helyes! Különben... azt hiszem, megtaláltam, amit keresünk.

15.

Hari lába fáj a sok ácsorgástól. Klayus végül abbahagyta a szörnyszobrokról tartott kiselőadását, végre megállt, és elment valahová. Hari megpillantott egy díványt. Odavánszorgott, és fáradt sóhajjal letelepedett.

Itt volt az alkalom arra, hogy megfigyelje, mennyire romlottak el a dolgok, és megállapítsa, mennyit fog még romlani a Birodalom állapota. Nem számított erre a lehetőségre, de már régen megtanulta: akkor cselekszik a leghelyesebben, ha megpróbálja felhasználni valamire a kellemetlen tapasztalatokat és élményeket. Szeretett volna visszatérni az Ősradiánshoz, szeretett volna belefeledkezni az egyenleteibe. Emberek! Rengeteg parányi, mégis sok gondot okozó, bizonytalan tényező - nekik köszönhető, hogy a pszichohistória ábrái éhes rovarok által megrágott falevelekre hasonlítanak...

Hari a nyitott ajtó felé fordult. Alaposabban szemügyre akarta venni az ajtófélfán mászkáló kivetített rovarokat, de a szerkezetet kikapcsolhatták, mert egyetlen fénylő foltot sem látott. Amikor visszanézett, egy alacsony lavrenti szolga, egy fiatal férfi állt mellette.

- A Császár azt üzeni, helyezze kényelembe magát, és pihenjen egy keveset a megbeszélés előtt - mondta a szolga. Kerek, sima, kedvesen mosolygó arca ragyogó lámpásnak tűnt a komor, rideg szoborcsarnokban. - Nem éhes? Nemsokára sor kerül a vacsorára, pompás étkeket fognak felszolgálni, de talán... Talán enne valamit előtte? Valami könnyű finomságot? Készítsek önnek valamit?

- Igen, jólesne pár falat - mondta Hari. Már éppen elégszer evett a Palotában ahhoz, hogy tudja, ostobaság lenne visszautasítani egy ilyen kínálást. Ráadásul nyugodtan ehetett, nem kellett elviselnie maga körül Klayust. Nem számított rá, hogy ilyen kellemes lesz a látogatása. - Minden izmom sajog... Be tudnál küldeni egy masszörzt?

- Természetesen. - A lavrenti szélesen elmosolyodott. - A nevem Koas. Amíg itt tartózkodik, uram, én fogom kiszolgálni önt. Már korábban is járt a Palotában, igaz?

- Igen. Legutoljára XIV Agis uralkodásának idején - mondta Hari.

- Akkor már én is itt voltam! - mondta Koas. - Elképzelhető, hogy már alkalmam nyílt az ön szolgálatára lenni. Vagy ha nekem személyesen nem is, a szüleimnek biztosan.

- Lehetséges - felelte Hari. - Úgy emlékszem, valóban kellemes volt a kiszolgálás. Gondolom, most sem fogok csalódnni, bár attól tartok, a mai este nem lesz valami kellemes. Azt hiszem, segíthettek abban, hogy kipihenjem magam, és felkészüljek az elvégzendő munkára.

- Örömkre fog szolgálni - mondta Koas, és könnyedén meghajolt. - Van valamilyen különleges kívánsága, vagy hozhatom a menüt? Természetesen minden ételhez a legfinomabb, importból származó és mycogéni alapanyagokat használjuk.

- Farad Sinter a mycogéni étek rajongója, igaz? - kérdezte Hari.

- Ó, nem, uram - mondta Koas ajakbiggyesztve. - Az ő ízlése sokkal egyszerűbb. - Látszott rajta, ő nem igazán kedveli azokat az étkeket, amelyekért tudomása szerint Farad Sinter rajongott.

Ezek szerint nem a finomságok miatt ment Mycogénbe, gondolta Hari. Valószínűleg információkat akar kitérni az ottaniakból. A robotokról szóló mycogéni legendákat szeretné megismerni. Huh, az az ember tényleg megszállott!

Koas nem értett a masszírozáshoz, ezért beküldött Harihoz két nőt, akik egy légdíványt hoztak magukkal. Hari leheveredett, és jóleső sóhajjal tűrte, a nők ügyes kézzel végiggyúrják a testét. Néhány percre örült, hogy eljött a Palotába. és kihallgatást kért Klayustól.

A masszörök először a lábát gyúrták meg, kisimították az összecsomósodott, kemény izmokat, és valahogy sikerült megszüntetniük azt a fájdalmat, ami már hetek óta szaggatta a bal térdét. Ezután a karjait vették kezelésbe, meglepő erővel nyomták, gyúrták, csipkedték az izmait, és olyan finom fájdalmat keltettek, ami gyorsan *folyékony* fáradtsággá változott.

Miközben a masszörök dolgoztak, Hari azon tűnődött, hogy a vezetőknek, családtagjaiknak és közvetlen környezetüknek milyen különleges privilégiumaik vannak. Persze, ez csupán látszat. A hatalom bársonnyal bélelt aranyketrece nem lehet mindig kényelmes, a luxuskörülmények legfeljebb arra jók, hogy az intelligens és ügyes személyek vágyjanak az ezeket biztosító hálátlan és kimerítő munka elvégzésére. (Hari mindig úgy látta, hogy I. Cleon időnként nehezen viselte az uralkodással járó terheket, Agis pedig néha megpróbált kilépni a bűvös körből. Nála éppen ez a változtatásra való hajlam és vágy vezetett a bukáshoz.)

Ami Klayust illeti, az ő esetében a luxushoz nem kapcsolódott hozzá az elviselendő felelősség. Ez a helyzet okozta személyisége torzulását, a negatív előjelű változásokat, amelyekhez hasonlókat Hari oly gyakran fedezett fel a történelemben, a különböző rendszerek uralkodóinál.

Ahogy a masszörök serényen végezték munkájukat, Hari Seldon újra elővette a régi emléket, felidézte a zsarnokokkal való találkozását. A foglyokat a Rikerian börtönben, az Igazság Csarnoka és a Birodalmi Bíróság alatt jó egy kilométer mélységben helyezték el, egy gondosan kiépített, biztonsági rendszerrel ellenőrzött labirintus közepén. Hari a Trantoron töltött évtizedek során hozzászokott a zárt környezethez, megkedvelte a viszonylag szűk helyiségeket, de ebben a börtönben kifejezetten kényelmetlenül érezte magát. Nem is csoda: a komplexumot büntetésre tervezték, arra, hogy hangulatával szétlapítsa az elítéltek lelkét.

Hari rémálmaiban a látogatást követően évekig megjelentek ezek az iszonyatosan szűk,

koporsószerű kamrák.

Az egyik cellában (olyan alacsony volt, hogy kis híján beverte a fejét a mennyezetbe, a fekete, kemény falakat nyálkaréteg borította, a padlóba két lyukat vájtak, az egyiket a szükségletek elvégzésére, a másikat az étel és a víz számára)

Hari kihallgatta a Sterradról érkezett Nikolo Past, aki ötvenmilliárd ember lemészárlásáért volt felelős.

Cleonnak bizarr humorérzéke volt: úgy intézte, hogy a kihallgatásra éppen itt, és ne valamilyen semleges helyen kerüljön sor. Talán azt akarta, Hari világosan megértse Nikolo Pas kétségbeejtő helyzetét, megmutassa neki, mi vár a Birodalom ellenségeire - vagy esetleg azt szeretne volna elérni, hogy a tudós megsajnálja a rabot, érezzen valamit iránta, és rájöjjön: nem lehet mindent egyenletekké és számokká egyszerűsíteni.

- Sajnálom, de nem kínálhatom meg semmivel, és azt sem mondhatom, hogy helyezze magát kényelembe - mondta Nikolo, amikor Hari elé állt a parányi, félhomályos helyiségben.

Hari Seldon kedvesnek nevezhető mozdulattal hátrította el a szabadkozást. Az előtte álló férfi jó hat centivel alacsonyabb volt nála, a haja szőke, majdnem fehér, a szeme nagy és fekete, az orra rövid és fitos, az ajka vastag, az álla csapott. Szürke inget, rövidnadrágot és szandált viselt.

- Tehát eljött, hogy tanulmányozza a Szörnyeteget - folytatta Nikolo Pas. - Az örök azt mondták, maga a miniszterelnök. Gondolom, nem azért jött, hogy politikai tanácsokat kérjen.

- Nem - felelte Hari.

- Akkor esetleg azért, hogy megszemlélje, Cleonnak kit sikerült legyőznie? Ki az, akinek a félreállításával újra rend és béke lehet a Birodalomban?

- Nem.

- Én sosem lázadtam fel Cleon ellen. Sosem kérdőjeleztem meg a Császár hatalmát.

- Tudom. Mivel magyarázza azt, amit tett? - kérdezte Hari. Nem akarta felesleges szócsépléssel vesztegetni az időt, rá szeretett volna térni a lényegre. - Mik voltak az okai? Mit akart elérni?

- Mindenkinek azt mondják, hogy a négy világomon emberek milliárdjaival végeztem, tömegeket gyilkoltam le abban a rendszerben, amelynek a megvédelmezésére és irányítására megválasztottak.

- Igen, ez a jelentésekből is kiderül. Mi történt? Mi a maga változata? Figyelmeztetem, több ezer tanú vallomása, és számos más dokumentum áll a rendelkezésemre.

- Akkor miért fárasszam magam azzal, hogy bármit is mondjak? - kérdezte Nikolo.

- Mert annak tudatában, amit elmond, a jövőben esetleg elkerülhetőek lesznek a hasonló mézárások. Magyarázatokra van szükségem. Meg akarom érteni a történeteket, azért, nehogy még egyszer hasonló dolog történjen.

- Talán már a születésük pillanatában meg akarják ölni a hozzám hasonló szörnyetegeket?

Hari nem felelt.

- Nem - mormolta Nikolo. - Látom, maga sokkal józanabb annál, hogy ilyen eszközökhöz folyamodjon.

- Lehetséges - mondta Hari.

- És mi hasznom lesz abból, ha beszélek? - Semmi - mondta Hari egyszerűen.

- Nikolo Pas tehát semmit sem nyer... Mi lenne, ha cserébe hagynák, hogy megöljem magam?

- Cleon nem lenne hajlandó ilyen engedményekre - mondta Hari.

- Ezek szerint nincs jogom az öngyilkossághoz, viszont kötelességem, hogy informáljam Cleon miniszterelnökét, megérttessem vele az indokaimat, és így közvetve erősítsem a Császár hatalmát...

- Igen, így is lehet fogalmazni.

- Amíg ebben a lyukban vagyok, nem beszélek - mondta Nikolo. - Valahol másutt... egy tiszta, kényelmes helyen... ott igen. Ez a feltételem. Egy patkány se érezné jól magát egy ilyen ocsmány helyen. Hígygye el, érdekes dolgokat mondhatnék. Emberekről és gépekről mesélhetnék, vagy olyan gépekről, amelyek embernek Látszanak... Mesélhetnék a múlttól és a jövőről is.

Hari figyelmesen hallgatott, és közben megpróbálta megőrizni a szenvtelenség látszatát.

- Nem hiszem, hogy képes lennék rávenni Cleont...

- Akkor viszont semmit sem fog megtudni, Hari Seldon! Látom a szemén... jól látom. Sikerült felpiszkálnom az érdeklődését, igaz?

Hari kinyújtózott a díványon. Az egyik masszörnö, aki éppen a nyakát nyomkodta, halk, kedves hangon ráparancsolt, hogy maradjon nyugton. *Eddig miért nem jutott eszembe ez a beszélgetés?*, tűnődött Hari. *Vajon mi minden van a fejemben, ami nem képes felszínre törni? És miért nem?*

Hirtelen olyan feszültség keletkezett benne, ami egyetlen szempillantás alatt eredménytelenné változtatta a masszörök munkáját. A feszültséget egy kérdés gerjesztette: *Daneel, mit műveltél velem?*

16.

A testeket a legénységi társalgóban rendezték egyenes, lebegő sorokba. Ez a hajó legtágasabb helyisége, és ez volt a legközelebb a középső véssziliphez.

Mors Planch visszahőkölt a bejáratói, és az agyába villant egy kérdés. Hirtelen olyan érzése támadt, mintha egy kalóztámadás után végrehajtott kínzás áldozatait pillantotta volna meg. A testeket kötelekkel erősítették egymáshoz és a falakhoz. Valaki még a haláluk után is *gondjukat* viselte. A gravitációmentes helyiség levegőjét nehézzé változtatta a több napja bomlásnak indult hullákból kiszivárgó gáztömeg, Mors Planch azonban kénytelen volt létszámellenőrzést tartani, mert ki kellett derítenie, van-e még valaki a hajón, akit meg lehet menteni.

Tritch jó távol maradt a társalgó ajtajától. A szeme kivörösödött, egy fehér zsebkendőt szorított az orra és a szája elé.

- Ki rakta őket ide? - kérdezte elfúló, tompa hangon.

- Nem tudom - mondta Mors Planch komoran. Az arcára illesztett egy légzőmaszkot, és belépett a társalgóba, hogy megszámlolja a halottakat. Néhány perccel később, amikor visszatért Tritch-hez, az arca viaszfehér volt. - Egyikük sem él, de nincs itt mindenki. - Ellebegett a nő mellett, és határozottan elindult a parancsnoki híd felé vezető folyosón.

Tritch odavetett néhány szót Trinnek, majd kelletlenül követte Planchot.

- Azt hiszem, majdnem egyszerre haltak meg - mondta Planch, amikor a nő melléje ért. - Sugárfertőzés a lökéshullámfrontból.

- Úgy láttam, elég vastagok a hajó pajzsai - mondta Tritch. - A neutrínók ellen semmi sem véd meg.

- A neutrínók nem tehetnek kár bennünk... Olyanok, mint a kísértetek. Planch belesett a sötét tisztifülkébe, bekapcsolta az elektromos fáklyáját, felemelte, és körbevilágított. Bútorok, falak... Ember sehol.

- Tévedés. Nagyobb mennyiségű neutrínó képes a pusztításra. A szupernóva külső burkát is ezek robbantották szét - mondta Planch komoran. - Bizonyos körülmények között, nagy tömegben, megdöbbenő dolgokat művelnek mindennel, ami anyag. Furcsa és halálos dolgokat... különösen az emberek testével. Érzed ezt a szagot?

- Éreztem - fintorgott Tritch. - A hullabűzt.

- Nem arra gondoltam. Itt érzel valamit? Nos?

Tritch elvette az orra elől a zsebkendőt, és szimatolni kezdett. - Valami megégett. Nem hús...

- Helyes - mondta Planch. - Ez nem gyakori szag, csak egyszer éreztem ilyet... egy olyan hajón, amelyet elkapott egy neutrínóáradat. Az a hullám nem egy szupernóvától indult el, hanem egy olyan bolygótól, amely letért a pályájáról, és belecsúszott egy féreglyukba. Harminc évvel ezelőtt történt... A tranzitállomásokkal megesik az ilyesmi. Az a bizonyos hajó belekerült az anyag átalakulásakor keletkező sugárzásba. A mentőcsapat tagja voltam... A fedélzeten csak halottakat találtunk. Ott is pontosan ilyen szag volt... Égett fém.

- Kellemes munkád van - mondta Tritch, és gyorsan visszacsúszította az orra elé a zsebkendőt.

A hidra nyíló zsilipkapu tárva volt. Planch kinyújtotta a kezét, és visszatartotta a nőt. Tritch nem ellenkezett. A parancsnoki hidat csupán a megfigyelőablakon keresztül beszűrődő halvány csillagfény világította meg. Planch bevilágította a fáklyájával, megvizsgálta a kapitányi ülést, és vezérlőpultokat. A kijelzők és a monitorok nem működtek.

A hajó halott volt.

- Hamarosan elfogy a levegő - mondta Planch a nőnek. - Rendeld vissza az embereidet!

- Már megtettem - felelte Tritch. - Én sem akarok itt maradni, ha már nem muszáj. Ha nem sikerül felélesztenünk a hajót, semmit sem menthetünk meg. - Hát... nem.

Körülnézett. Senkit sem látott a hídon. Olyan hideg volt, hogy Planch szája körül sűrű párafelhővé változott a kifújt levegő. Előrébb lebegett, elkapott egy korlátot, megfordult. A fáklyájával bevilágított a szemközti sarokba, ahol...

Megpillantotta a magzati pózba gömbölyödött alakot.

Addig ügyeskedett, míg a korlátba és a pultba kapaszkodva az alak közelébe került. Igen, ez az ember még élt, feje megmozdult. Planch az arcra meredt. Azonnal felismerte Lodovik Trema biztost.

Nem Chen főbiztos volt az, aki előre figyelmeztette, hogy Trema életben lesz. Amikor a mélyúrbn először megpillantották a magatehetetlenül sodródó hajót, Planch először Chennel lépett kapcsolatba, azután a másik megbízójával, aki sokkal gálásabban megfizette, mint a főbiztos - a magas férfival, akinek több arca és több neve volt, aki már korábban is többször igényt tartott a szolgálataira.

Az a férfi sosem tévedett, és ezúttal is igaza volt. Ott, ahol *mindenki* más halott, egy valaki még életben Lehet... És *ezt a* valakit nem szabad visszajuttatni *Chenhez*. A jelentésben halottnak *kell feltüntetni*.

Lodovik Trema lassan, nyugodtan pislogva nézett Planchra, aki az ajkához emelte ujját.

- Ön még halott, uram. Ne mozduljon, ne szólaljon meg! - mondta Planch, azután elmondta azt számokból és szavakból álló kódot, amelyet a sokarcú férfitől hallott.

Tritch a híd túlsó oldaláról figyelte Planchot. - Mit találtál? - kérdezte.

- Azt az embert, akit kerestem - mondta Planch. - Egy kicsit tovább élt, mint a többiek. Rendbe tette a társai holttestét, aztán idejött meghalni.

Ahogy Planch előrébb húzta Lodovikot, a nő megpróbált elhárítani, de hirtelen nem talált magának kapaszkodót. Az összegömbölyödött, élettelennek tűnő test Planch előtt lebegett, elúszott Tritch mellett. A nő zihálva meredt rá.

- Ne aggódj! - nyugtatta meg Planch. - Ennek nem olyan elviselhetetlen a szaga. Itt, a hídon hidegebb van.

Tritch egyszerűen képtelen volt elhinni a dolgot. Azért tették meg az utat, azért jöttek egészen idáig, hogy a kísértethajóból kimentsenek *egyetlen* testet!

A Sátánvirág fedélzetén, miután Lodovik testét ládába fektették, és elhelyezték a raktárban, Tritch átadott Planchnak egy palack trilliai életvizet. A férfi töltött magának, és tősztra emelte a poharát.

- A főbiztos azt akarta, vizsgáljuk meg a hajót. Most már tudjuk: Lodovik Trema halott, és a többiek sem élnek. Visszaviszem testét a szülőbolygójára, és birodalmi pompával, illőn eltemettetem.

- És a többiek? Ők itt maradnak? Egy kicsit bizarr, nem? Planch megvonta a vállát.

- Sosem kérdőjelezem meg a kapott parancsokat. - Melyik világról származott?

- A Maddar Lossról - felelte Planch. Tritch ixitetlenkedve csóválta a fejét.

- Egy ilyen nagytekintélyű, befolyásos ember? Éppen a kegyvesztett paraziták bolygóján született?

Planch megvizsgálta a poharát, kinyújtotta mutatóujját, kiitta italát, majd a poharat tartó kezét előrenyújtva, Tritchre mutatott.

- Ne felejtse el, alku kötöttünk - mondta. - Az ő halálának politikai utóöngéi lehetnek.

- Még a nevét sem tudom...

- Nem baj. Ha esetleg rossz helyen kezdesz mesélni a történekről, az emberek találgatni kezdenek, ez pedig nem lenne túlságosan jó. Egyébként jobban teszed, ha tartod a szád, mert úgyis tudomás szerzek róla, ha beszélsz.

- Nem szegem meg az alku, és tartom a számat. - Helyes. Mi a helyzet az embereiddel?

- Ha éppen minket béreltél fel, akkor valahol azt hallhattad, hogy megbízhatóak vagyunk - mondta Tritch halkan, de bosszúsan.

- Ez igaz. Most nagyon nagy jelentősége van a megbízhatóságnak.

Tritch kihúzta magát, és felemelte a palackot a kettejük között álló asztalkáról. Tövig belenyomta a dugót.

- Megsértettél, Mors Planch!

- Az óvatosság nem azonos a bizalmatlansággal.

- Megsértettél! Most pedig azt kívánod tőlem, hogy menjek el egy olyan világra, amelyre a Birodalom egyetlen önbecsüléssel rendelkező polgára sem teszi be a lábát!

- A Madder Loss lakói is a Birodalom polgárai. Tritch lehunyta a szemét. Megrázta a fejét.

- Mennyi ideig maradunk?

- Nem sokáig. Kitesztek, azután mehettek, amerre akartok.

Tritch meghökkenve meredt Planchra; egyre kevésbé értette az egészet.

- Nem kérdezek többet - mondta. A hóna alá csapta a lezárt palackot. Már korántsem látta olyan vonzónak Planchot, mint korábban, és elhatározta, az elkövetkezendőkben nem próbál magánjellegű kapcsolatot kialakítani vele.

Planch sajnálta a dolgot, de nem túlságosan.

Átviszi Lodovik Tremát a Madder Lossra, azután pedig... azután gazdag lesz, és soha többé nem kell majd dolgoznia senkinek. Vesz magának egy luxushajót, mindig karban tartja, és sokkal, de sokkal jobb állapotban lesz, mint a Birodalom bárkái.

Ami pedig azt a különös, sokak számára fontos embert illeti, azt a férfit, aki minden zokszó nélkül napokat képes eltölteni egy fémkoporsóban...

Nos, minél kevesebbet gondol rá, annál jobb.

Lodovik mozdulatlanul feküdt a sötétben. Mindent érzékelt, de semmit sem tett. Amikor meghallotta a jelszót, azonnal tudta: Daneelnek köze van a mentőexpedícióhoz, és együtt kell működnie Mors Planch-csal. Tudta, vissza fog jutni a Trantorra, arról azonban fogalma sem volt, ott mi fog történni vele.

A koporsószerű láda belsejében végrehajtott három önellenőrzést, és megerősödött benne az a feltételezés, hogy pozitronikus agyát valamilyen károsodás érte. A hiba komoly lehetett, mert az öntesztek eredményei eltérőek voltak.

Hogy a tétlenség időszakában elfoglalja magát valamivel, aktiválta emberi érzelmeit, és ezeken is végigfuttatott egy diagnosztizáló rutint. Az emocionális funkciók sértetlennek tüntek: még mindig képes arra, hogy emberként viselkedjen az emberek között. Ettől egy kicsit megkönnyebbült. A Dicsőség Lándzsájának fedélzetén, Mors Planch társaságában, a gyakorlatban is letesztelhette volna a dolgot, de az idő sajnos túlságosan rövid volt ehhez. Egyelőre az a legokosabb, ha egy alaposabb vizsgálat befejeztéig nem próbál kapcsolatba kerülni az emberekkel.

A legfontosabb az, ne árulja el, hogy robot. A Daneel csapatába dolgozó robotok számára ez mindig különösen lényeges. Létfonosságú, hogy az emberek soha ne szerezzenek tudomást arról: robotok léteznek közöttük.

Lodovik a háttérbe tolta az érzelmi funkciókat, és nekilátott egy komplett memóriaellenőrzésnek. Ahhoz, hogy ezt megtehesse, húsz másodpercre ki kellett kapcsolnia a mozgásvezérlőit, de még ebben az állapotban is hallott és látott.

Már nekifogott a tesztnek, amikor valami aládájához ütődött. Kintről motoszkálást hallott. Fém csikordult egy másik fémhez. Teltek a másodpercek... Öt... Hét... Tíz...

A láda teteje fémes sikollyal felemelkedett. Lodovik oldalra fordított fejjel feküdt, a láda falát bámulta, így csak a szeme sarkából láthatta a föléje hajló arcot, meg a mögüle kileső másikat.

Tizenhét másodperc... A memóriateszt már majdnem befejeződött. - Én halottnak nézem. - Egy női hang.

A memóriateszt véget ért, de Lodovik úgy döntött, nem mozdul. - Nyitva van a szeme. - Egy férfihang, de nem Mors Planché.

- Fordítsd oldalra, hátha van nála valami, ami alapján beazonosíthatjuk mondta a nő.

- Az egekre, nem! Én hozzá nem nyúlok! Csináld te! Te kaptad a feladatot. A nő habozott.

- A bőre rózsaszínű.

- Megégett a sugárzásban.

- Nem, én egészségesnek látom.

- Halott - mondta a férfi. - Másfél napja van ebben a ládában. Nem jutott levegőhöz.

- Nem olyan, mint aki halott. - A nő benyúlt a ládába, és megcsipkedte Lodovik Trema kezét. - Hűvös, de nem hideg.

Lodovik lassan elsápasztotta a bőrét, és fokozatosan, feltűnés nélkül lehűtötte a testét. Ostobának érezte magát és bosszús is volt, hogy ez korábban nem jutott eszébe.

- Szerintem éppen elég sápadt - jegyezte meg a férfi. Egy másik kéz is hozzáért Lodovikéhoz.

- Jéghideg - állapította meg a férfi. - Csak képzelődsz. - Halott vagy nem, egy egész vagyont ér! - mondta a nő.

- Ide hallgass, Trin, én hírből jól ismerem Mors Planchot - mondta a férfi. Nem az a fajta, aki egyszerűen átpasszolja a jutalmát.

Lodovik, miközben áthozták erre a hajóra, már hallotta a "Trin" nevet. Trin... a kapitány Tritch helyettese volt. Komoly lehet a helyzet.

- Akkor most lefényképezzük - mondta Trin. - Megereszttek egy üzenetet, és kiderítem, hogy tényleg ő-e az, akit annyira akarnak.

Egy kamera emelkedett a láda fölé, nesztelenül elkészült a kép. Lodovik megpróbálta végiggondolni, mi oka lehet Trinnek erre az egészre. Megpróbálta kikövetkeztetni, milyen eredménye lehet a fontoskodásának.

- Különbösen Tritch a szavát adta Planchotnak - mondta a férfi. - Ígéretet tett, és nagyon fontos a számára, hogy ne veszítse el a szavahihetőségét.

- Ha sikerrel járunk, tízszer annyit szakíthatunk, mint amennyit Planchotól kapunk - mondta Trin határozottan. - Vehetünk magunknak egy hajót, és szabad kereskedők lehetünk a peremvidéken. Soha többé nem kell majd aggódnunk a birodalmi adók és a fináncok miatt. Talán átmehetünk valamelyik szabad rendszerbe, és...

- Úgy hallom, azokban a rendszerekben elég kemény az élet - mondta a férfi.

- A szabadság mindig veszélyes - felelte Trin. - Jól van, most már úgyis mindegy. Feltörtük a pecsétet a ládán. Csinálj egy bemetszést a fejbőrén, és szerezzük meg azt, amiért idejöttünk!

A férfi a zsebébe nyúlt, és elővett valamit. Lodovik aktiválta a szemét, és a félhomályos raktárban álló két alakra nézett. A férfi halk káromkodással lejjebb eresztette a szikét tartó kezét.

Lodovik nem hagyhatta, hogy belévágjanak. A sebe természetesen vérzett volna, ám ha a bemetszés elég mély akkor még egy gyakorlatlan szemlélő is rájöhet, hogy nem ember. Gyorsan végigtekintette, milyen előnyökkel és milyen hátrányokkal járna, ha akcióba lépne. A rendelkezésére álló tudásanyag alapján sikerült megtalálnia az optimálisnak tűnő megoldást.

A karja kilöködött a ládából. A keze elkapta a szikét tartó férfikéz csuklóját. - Helló! - mondta Lodovik, miközben felült a fémkoporsóban.

A férfi úgy viselkedett, mint akinek elment az esze. Összerándult, felrikoltott, megpróbálta visszahúzni a kezét, újra üvöltött egyet. A szeme mintha befordult volna a homlokába, csak a fehérje látszott, az ajkain tájtékszerű hab jelent meg. Néhány másodpercig reszketve állt.

Lodovik körbenézett.

Trin a zsilipajtó felé hátrált. Az arcát eltorzította a rémület, de közel sem ijedt meg annyira, mint a társa. Lodovik szemügyre vette a férfit, felmérte az állapotát, óvatosan kihúzta az ujjai közül a szikét, azután eleresztette a csuklóját. A férfi a mellkasához kapott. Lihegett, az arca elzöldült.

- Trin! - nyöszörögte, és megpróbált a nő irányába fordulni. Nem fejezhette be a mozdulatot, összeroskadt.

Lodovik kimászott a ládából, lehajolt, és megvizsgálta a férfit. A zsilipajtó közelében álló nő dermedten figyelt.

- A barátjának szívvrohama van - jelentette ki Lodovik, amikor ránézett. - Van orvos vagy elsősegélycsomag a hajójukon?

Trin halk, rikácsoló hangot hallatott. Megfordult, és elmenekült.

7.

Klia Asgarnak a Vigalomban, Dahl szélén, a Kis Kalgan szórakoztató szektor szomszédságában

lévő, veszélyes, de népszerű mulatóban kellett találkoznia az emberével. Ez a hely volt az, ahol a vállalkozó szelleműeken kipróbálták a Kis Kalganban kiagyalt új mutatványok és szerek hatását, mielőtt exportálni kezdték volna a Trantor más szektoraiba.

A Vigalom tele volt fényesen világító táblákkal, a színes reklámfeliratok az épületek oldalán kúsztak a magasba, némelyik a kupola belső homorulatának közelében ragyogott. Új műsorokról és mutatványosokról adtak hírt, a Csillagpor Színházban újra fellépő, egyszer már megbukott, régi sztárokról, népszerű italokat és drogokat ajánlgattak. Némelyik olyan külső világról való szert reklámozott, amelynek használata és forgalmazása bűncselekménynek számított.

Klia közömbös tekintettel, de szomjasan pillantott végig az italhologramokon. Már jó húsz perce ácsorgott az egyik bolt alkóvjában. Az embere késett, de a lány még annyi időre sem mert elhagyni az őrhelyét, amennyi alatt a közeli utcai árústól frissítőt vehetett volna magának.

Klia nem csupán a szemével figyelte a hullámzó tömeget, és nemcsak felszínes benyomásokat szerzett az emberekről. Látszólag minden rendben volt náluk: a férfiak, nők és gyerekek ráérősen sétálgatva és báméskodva töltötték pihenőidejüket. A nők fehér blúzú, és piros csíkos, fekete nadrágszoknyát viseltek, a kisgyerekek rózsaszínű kezeslábast, a férfiak komoly szabású, fekete munkaöltönyt. Látszólag vidámak és nyugodtak voltak, de...

De aki alaposabb vizsgálatnak vetette alá őket, az felfedezhette bennük a gyötrelmet.

A Dahl szektorban ezek az emberek a magasabb polgári osztályokba tartoztak, a szerencsések közé, akiknek könnyű munkájuk volt, hivatalban dolgozhattak. Olyan szerepet töltöttek be, mint a többi szektorban a szürkébe öltözött hivatalnokok. Kivételezettek voltak, de amikor eltűnt arcukról az erőltetett vidámság, ők is ugyanolyan komoran bámultak a világba, mint a többi dahli. A tekintetük fáradtságról árulkodott, a szemük egy kicsit üveges volt a megfeszített munkától, és a rengeteg csalódástól, amit el kellett viselniük. Klia tisztán látta a hangulatuk színen, igaz, csak futó villanásokként érzelte ezeket az érzelmeket: most nem ért rá ilyesmivel foglalkozni. Dühös lilák, epezöld örvények kavarogtak az emberek elméjében - nem aurák voltak ezek, inkább olyan, üregek mélyén lerakódott színrétegek, amelyekbe csak bizonyos mentális pozícióból lehetett lelátni.

Nem volt ebben semmi különleges. Klia ismerte a Dahlban általánosnak számító hangulatot. Ismerte, és amikor csak tehette, megpróbálta figyelmen kívül hagyni. Ha komolyabban foglalkozik a tömegek érzéseivel, akkor tisztán felfoghatott volna mindent, de ez nem csupán a feladatáról terelte volna el a figyelmét. Létezett egy másik veszély is: aki sokat foglalkozik a nyomorultsággal és a levertséggel, azon könnyen eluralkodhatnak ezek az érzések. Kliának pedig - ha meg akarta őrizni élénkségét - távol kellett tartania magát az általános rossz hangulattól.

A fiút abban a pillanatban felismerte, amikor megjelent az utca túlsó oldalán. A srác talán egy évvel volt fiatalabb nála, keskeny arcán és állán hegek és vágásnyomok, a billibottoni bandák megkülönböztető jelzései éktelenkedtek. Klia az elinúlt egy év során már többször hozott árut és híreket a fiúnak, de csak akkor vállalkozott erre a munkára, amikor más, jobb futárküldetés nem adódott. Alaposan szemügyre vette a srácot, és pillanatok alatt elpárolgott a maradék jókedve is. Valahogy nem tetszett neki a dolog; a fiú túlságosan komornak látszott...

Az elmúlt néhány napban képtelen volt ennél jobb munkát szerezni. Sokan ismerték, sőt, néhányan megbíztak benne, ennek ellenére az utóbbi időben alig keresett valamit. Ráadásul egyszer majdnem komoly bajba került, mert az egyik banda - sosem találkozott a vezérükkel - meg akart torolni rajta valami állítólagos sérelmet. A társaság új volt a városban, senki sem tudta biztosan, milyen kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, azt viszont mindenki érezte: veszélyesek.

Klia bízott magában. Mindig úgy gondolta, különleges tehetsége van ahhoz, hogy kikerüljön a veszélyes szituációkból, ám ez a legutóbbi eset... ez kikészítette. Egy békés, nyugodt helyre vágyott, ahol barátok között lehet. Csakhogy alig voltak barátai; az általános helyzet nem olyan, hogy bármelyik banda szívesen befogadta volna.

Az utóbbi idő eseményei arra ösztönözték, gondolja át azt az életfilozófiát, amit korábban kialakított magának.

A keskeny arcú fiú csak akkor vette észre Kliát, amikor a lány úgy döntött, megmutatja magát. Ránézett, aztán keresztülvágott a tömegen. Úgy viselkedett, mintha Klia idegen lenne a számára. A lány ugyanígy eljátszotta a közömbösséget, de egyre közelebb araszoltak egymáshoz. Óvatosan

sodródtak, és úgy tettek, úgy nézelődtek körbe, mintha valaki mással lenne találkoójuk.

Amikor aztán hallótávolságba kerültek, a fiú megszólalt:

- Nincs szükségünk arra, amit ma hoztál. Mi lenne, ha eltűnnél Dahlból, vagy valaki más boldogítanál?

Klia már megszokta a durvaságot és a fenyegető hangsúlyt, az ilyesmi semmit sem jelentett számára.

- Szerződésünk van - mondta könnyedén. - Én szállítok, te fizetsz. A nappali főnököm nem venné jó néven, ha te...

- Tudod, mit hallottam? Azt, hogy a nappali főnököd nyakig benne van a slamasztikában - mondta a fiú. Merészen rámeresztette a szemét Kliára. - Az összes többi nappali meg éjszakai főnököd is, akinek eddig dolgoztál. Még Kindril Nashak is! Azért, mert veled dolgoztatott. Az a hír járja, hogy Kindrilt megfenyegették a Rikeriannal, ott tartják, vádemelés nélkül! Na, te lány én figyelmeztetlek. Mert ez az volt. Figyelmeztetés. Semmi több.

A hurok kezdett összeszorulni.

- És? Mihez kezdjek én most ezzel? - kérdezte Klia, megemelve a hóna alatt tartott kis dobozt.

- Nem t'om. Én semmit se viszek el, és semmiért se fizetek. Ez a parancs. Na tünés!

Klia a fiúra meredt, aki először úgy rázta meg a fejét, mintha egy kellemetlen, zümmögő rovar próbálna elűzni, majd egyszerűen levegőnek nézte a lányt. Klia tudta, a srác senkinek sem fogja jelenteni, hogy találkoztak.

Ha mindenki azt akarja, hogy tűnjön el a színről, ha egyszer más úgyszemint kap munkát, akkor tényleg ideje lelépni. A gondolat megrémítette. Eddig csupán párszor, alkalmanként alig néhány órára hagyta el Dahlt. Annyi pénze volt, amennyiből két hétig talán kihúzhatta, arra pedig a történetek után nem számíthatott, hogy hitelt kap a helybéli kereskedőktől.

Klia végigsétált az utcán, átment a szomszédos kerületbe, amit Kisvivalomnak neveztek, mert valamivel népszerűtlenebb volt a másiknál. Keresett egy elhagyott elárúsító bódét, bebújt a műanyagtető alá, és a régi csomagolóanyagok, a törött bútorok között elhelyezkedve, levágta dobozáról a biztonsági pecsétet. Felnyitotta a doboz tetejét. Meg akarta nézni, van-e benne valami olyasmi, ami a Dahl szektor határain túl is értékes lehet.

Papírok és egy könyvfilm. Átlapozta a papírokat, megvizsgálta a könyvfilmén lévő pecsétet. Személyes anyag volt, kódolt, ezzel nem sokat kezdetett, eladni sem tudta. Valami ilyesmire számított. Eddig is sejtette, hogy az utóbbi időben csak kisebb értékű és jelentőségű szállítmányokat bíznak rá. Gyakran másolatokat továbbított - az eredetieket valaki más vitte el a címzetthez -, meg olyan információkat, amelyeket kockázatos lett volna a biztonságiak orra előtt átadni, de annyira azért nem voltak nagy jelentőségűek, hogy a megbízó egy jobb, megbízhatóbb, ügyesebb és *drágább* futárt béreljen fel...

Pedig egyszer a legjobb futárok közé tartozott, azok közé, akik a legtöbbet keresték a Dahl szektorban, akik ezeréves tradíció őrzői és örökösei voltak. A hagyományé, amelyhez külön nyelvezet, rituálék tartoztak, olyanok, amelyek legalább annyira bonyolultak és régiek, mint a Trantoron még létező összes többi mesterség szertartásai. Időnként az is előfordult, hogy hivatalos, legális iratokat bíztak a dahli futárookra, mert így a főnök biztos lehetett abban: a szállítmány eljut rendeltetési helyére, még hozzá gyorsabban és nagyobb biztonságban, mintha a Bizottság által lehallgatott és megfigyelt, más kommunikációs eszközt használt volna a továbbításra.

Nemrég még Klia is a megbecsült futárok közé tartozott - legalábbis ő így gondolta -, ám most, néhány nap leforgása alatt, kikerült közülük. A vágyai rövid idő alatt szétfoszlottak...

Megremegett, és rádöbbsent, hogy sír. Nem zokogott, csak a könnye csordogált, de azért ez is sírás volt.

Megtörölte az arcát egy viszonylag tiszta, poros csomagolópapírba, belefújta az orrát, a csomagot a szeméttartóba hajította, és kilépett az utcára.

Átment a másik oldalra, és várt néhány percet. Nemsokára felfedezte a kísérijét. Előre tudta, hogy az illető utána fog jönni, ha nem sikerül lebonyolítania az üzletet. Alacsony, vézna lányka volt, pár évvel fiatalabb nála. Úgy tett, mintha játszana. Egy kopott, átszabott, fekete kezeslábas volt rajta, pontosan olyan, amilyet a hőkutasok hordanak. Klia túlságosan messze volt attól, hogy jobban

szemügyre vegye, de erre nem is volt szükség.

A kislány beszánguldott az elhagyott bódéba. Amikor vagy egy perccel később kilépett, egy darab csomagolópapír volt nála, meg a doboz, amit Klia kidobott. Annak idején Klia is követett futárokat, és időnként vele is előfordult, hogy egy egy kudarcba fulladt üzlet után el kellett tüntetnie a nyomokat. Most először fordult elő, hogy a kísérőjének takarítania kellett utána... Az utóbbi napok során elszenvedett pofonok közül ez volt a legnagyobb. Az utolsó csepp a pohárban.

Az utcán megnőtt a forgalom. A kupola elsötétedett, a lámpák fénye ragyogóbbnak tűnt. A tömeg sűrűbbé vált, az emberek egymáshoz préselődve kutattak valami szórakozás után, olyasmi után, ami rövid időre elfeledteti velük sanyarú életüket.

Klia tudta, egy nemkívánatossá vált ember számára a tömeg a halált jelentheti. Egy ilyen tömegben bármi megtörténhet, innen lehetetlen elszökni, ekkora embercsoportban nem lehet elbújni. A szórakozni vágyók talán észrevesznek valamit, de aztán továbbnyomulnak, és ügyet sem vetnek arra, hogy valaki sebzetten vagy halottan a földön marad...

Klia a zöld ruhás férfit gondolt. Az emléktől bizseregni kezdett a fejbőre. Igen, talán ez lenne a megoldás, de... De nem! Még ennél is lejjebbre kell süllyednie ahhoz, hogy feladja a függetlenségét, és csatlakozzon egy mozgalomhoz. Azokhoz, akik állítólag éppen olyanok, mint ő.

Összerázkódott. Beálljon azok közé, akik képesek arra, amire ő? Azok közé, akik ugyanazt meg tudják csinálni?... Elborzasztotta a gondolat.

Bármire pillantott, mindenki ugyanazt az érzést váltotta ki belőle. A fejbőre elviselhetetlenül viszkedett. Felnyögött, keresztülfurakodott a tömegben, és kétségbeesetten körülnézett. Liftet keresett, egy olyan ósrégi szerkezetet, amelyek összekötötték egymással a Dahl különböző szintjeit, és a Trantor bizonyos részeit.

Vara Lisó kimerülten, csapzottan, könnyörgő tekintettel nézett az edzett fiatal őrnagyra.

- Már órák óta itt vagyok - mondta. Fájt a feje, a ruháját átáztatta a veríték, a szeme előtt apró fénykarikák táncoltak. Semmire sem vágyott jobban, mint egy kis pihenésre.

Namm őrnagy szórakozottan megsimogatta a rangjelzését, és ráharapott az alsó ajkára.

Vara eddigi élete során ritkán érzett olyan gyűlöletet, amelyet most a katonatiszt felé sugárzott. Árthatott volna az őrnagynak, de nem mert kárt tenni benne. - Senki? - kérdezte Namm őrnagy mogorván.

- Az elmúlt három napban senkit sem találtam - mondta Vara Lisó. - Maguk... mindegyiket elriasztották a környékről.

Namm őrnagy hátrébb húzódott a Vigalmon keresztülhúzó, zsúfolt transzdahl út fölé kinyúló erkély széléről. A balkon alatt gyalogos tömeg hullámzott, az emberek feje fölött néhány méterrel vonatok és robók száguldoztak a síneken és a keskeny felüljárókon. A zaj visszhangra talált az erkélyhez tartozó üres lakás falai között.

Vara hét órája vizsgálta a tömeget. Kezdett besötétedni, a lámpák egyre élesebbé váló fényétől megfájdult a feje. Aludni akart.

- Sinter tanácsnok nagyra értékelné, ha sikerülne elérnünk valami eredményt - mondta a fiatal férfi.

- Farad az én egészségemmel is törődhetne! - vágott vissza Vara Lisó. - Ha megbetegszem, vagy kiégetem magam... Mi lesz akkor? Én vagyok az egyetlen fegyver, aminek ebben a háborúban hasznát veheti. - Ő maga is meglepődött a saját hangja hallatán. Közel járt a teljes összeroppanáshoz. Annyi ereje már nem volt, hogy teljesítse Farad Sinter parancsát, annyi viszont még maradt, hogy kirohanjon az őrnagy ellen. - Ha elvesztem az erőmet, és kiderül, hogy maga mi-att történt... Mit gondol, Sinter tanácsnok hogyan fog reagálni?

A fiatal férfi elgondolkozott, de az arca közömbös maradt.

- A tanácsnok úr kérdéseire magának kell felelni. Én csupán azért vagyok itt, hogy vigyázzak önre.

Vara Lisó visszatartott egy éles dühvillámot. *Ennek a fickónak fogalma sincs arról, milyen veszély fenyegeti...*

- Jól van. Kísérjen el arra a helyre, ahol pihenhetek! - mondta metsző hangon. A lány nincs itt. Nem tudom, hol lehet. Már három napja nem éreztem a jelenlétét! - Sinter tanácsnok úrnak az a

meggyőződése, hogy ön képes megtalálni az illetőt. Úgy tudom, ön azt állította, hogy az a lány a legerősebb...

- De nem olyan erős, mint én! - kiáltotta Vara. - Én vagyok a legjobb, de... nem éreztem!

A szőke őrnagynak végre eljutott a tudatáig, hogy a nő ilyen állapotban valóban nem végezheti el a munkáját.

- A tanácsnok úr csalódott lesz - mondta, és újra beleharapott az alsó ajkába. Csupa hülyével vagyok körülvéve? Vara Lisó némán dühöngött, de aztán rájött, ha hagyja, hogy a harag és a fáradtság eluralkodjon rajta, semmit sem ér el. Semmit, legfeljebb azt, hogy ront az esélyein, és távolabb került attól, hogy megkapja amit Sintertől várt.

- Egy ideig egyedül kell lennem. Pihennem kell. Nem akarok beszélgetni mondta érdes hangon. - Holnap egy másik szektorban újra megpróbálhatjuk. Egy kisebb területen fogok dolgozni. Egyszerre csupán néhány háztömböt tudok szemmel tartani. Szükségünk lesz még egy pár ügynökre. Híreket akarok! Az eddiginél részletesebb jelentéseket!

- Rendben van - mondta az őrnagy engedékenyebb hangon. - Az ügynökhálózatunk valóban nem remekelt. Holnap újra megpróbáljuk.

- Köszönöm - mondta Vara halkán.

Az őrnagy átvonult az üres lakás másik végébe, kinyitotta az ajtót, és félre állt. Vara Lisó fáradtan elindult. Abban a pillanatban, amikor kilépett az ajtón, mintha egy éles-hegyes penge döfődött volna az elméjébe. Az érzés... irigység volt. Nem talált rá jobb szót. Rádöbrent, van a közelében valaki, aki ugyanolyan képességekkel rendelkezik, mint ő.

Elsápadt és megtántorodott. - Nne! Itt... itt van!

- Hol? - kérdezte az őrnagy. Elkapta Vara karját, visszahúzta az erkélyhez.

- Igen, igen, igen... - motyogta Vara Lisó. Úgy bánik velem, mint valami bűnözővel!, gondolta, de hagyta, hogy az őrnagy maga után vonszolja. Dühös volt, az izgalom hulláma mintha elsodorta volna a fáradtságot. A kézfejével megtörölte a száját, a másik kezével közben lemutatott az erkély alá. - Ott... Odalent... A közelben!

Az őrnagy az apró nő által jelzett irányba nézett, a tömegre bámult. Egy fiatal nőt látott, egy gyorsan mozgó, színtelen alakot, aki gyors léptekkel haladt az egyik lift irányába.

Namm őrnagy bekapcsolta a kommunikátorát, riasztotta az utcán várakozó ügynököket.

- Biztos, hogy ő az? - kérdezte közben Varától.

A nő képtelen volt felelni. Egyik kezével a száját törölgette, a másikkal az árnyszerű alakra mutatott. Az érzés... lehangoló volt, olyan erős, hogy alig bírt talpon maradni. Gyűlölte ezt az érzést. Akkor élte át először, ismerte meg, amikor találkozott Wanda és Stettin csoportjának tagjaival. Már többször tapasztalt ehhez hasonlót, de ilyen erős még sosem volt. *Irigység*... fájdalom hasított a mellébe, úgy érezte, ez a lány mindent el tud rabolni tőle, mindentől megfoszthatja, amije van, és neki nem marad más, csak az üres vágyakozás, és a soha véget nem érő csalódássorozat...

- Ó az! - nyögte. - Fogják el! *Kérem!*

*

Klia úgy érezte, mintha meggyulladt volna a fejbőre. Ahogy beugrott a liftbe, éles hangon felkiáltott. A fülkében álló két idősebb, öszülő bajszú férfi aggódalmasan nézett rá.

Klia a fülke végébe húzódott. Nem látott ki a két férfi mögül. Felugrott. Két szögletes arcú embert látott, a lift felé rohantak. A fülke ajtaja megmozdult, lassan záródni kezdett.

Az ügynökök ráordítottak a két bajszos dahlitára, hogy tartsák vissza az ajtót. Az egyikük felvillantott egy kódkapcsolót, amivel leállíthatta a szerkezet mechanikáját.

Klia a zsebébe nyúlt, és előhúzott egy szervizkulcsot. Illegális eszköz volt, az átlagos polgárok nem tarthattak maguknál ilyesmit, de valamennyi futár rendelkezett hasonlóval. Az ajtó lelassult, aztán megállt. Klia a vezérlőpanelbe dugta a kulcsot és felkiáltott.

- Vészhelyzet! Lefelé!

A lift ajtaja megmozdult és bezáródott. A két ügynök üvöltve dörömbölt a túlsó oldalán.

A bajszos dahliták Kliára néztek.

- Hol akarnak kiszállni? - kérdezte a lány elfúló hangon, de mosolyogva.

- A következő szinten - mondta az egyik vénember.

- Remek. - Kliá kiadta az utasítást a liftnek, majd belenyúlt a két dahli elméjébe, és kitörölte emlékezetükből az elmúlt néhány perc eseményeit.

A két férfi nem emlékezett sem arra, hogy valami szokatlan élményben volt részük, sem pedig arra, hogy találkoztak Kliával. A következő szinten kiszálltak, a lány pedig ráparancsolt az ajtóra, hogy záródjon be. Sóhajtva a fülke mocsokfoltos falának támaszkodott.

- Vészutasítások - szólalt meg egy reszelős géphang. - Melyik szintre?

Kliá megfeszítette az erejét, és kinyújtotta tudata csápjait. A tőle feljebb és lejjebb lévő néhány szinten nyugtalanságot, felfordulást érzékelt. A fejbőre még mindig bizsergett. Valahogy meg kellett lépnie az elfogására kiküldött ügynökök elől. Elgondolkozott. Csak egyetlen irányba mehetett: lefelé.

- Le - felelte az automatának. - A nulladik szintre. Négy kilométerrel a lakott szintek alá...

A város alatti folyókhoz.

Tritch semleges területen, jó távol a raktártól, a legénységi kabinok közelében, egy nulla gravitációjú szervizfolyosóban találkozott Mors Planch-csal. Ha arra számított, hogy a súlytalanság állapotában előnyösebb helyzetben lesz a férfinál, akkor tévedett. Planch ilyen körülmények között éppúgy otthon érezte magát, mint a szabvány gravitációban.

- Az a hulla figyelemre méltó képességekkel rendelkezik - mondta Tritch, ahogy megpillantotta Planchot.

- A te embereidből pedig hiányzik valami, amit tisztességnek neveznek - vágott vissza Mors Planch.

Tritch megvonta a vállát.

- Manapság természetes dolognak számít, ha valakinek ambíciói vannak. Gela Andanchot a raktár közelében találtuk meg. Nagyon rossz bőrben volt... Szerencsére a gyengélkedően sikerült stabilizálnunk az állapotát.

Planch bólintott. Lodovik nem tudta a szerencsétlenül járt férfi nevét.

Planch véletlenül éppen akkor ment át a raktárba, amikor Lodovik kihozta az ernyedt testet. Azonnal ráparancsolt Lodovikra, hogy menjen vissza a helyére (valószínűleg azóta is ott volt), Andanchot pedig ő maga vitte át arra a helyre, ahol Tritch rátalált.

- Vajon mit kerestek?

- Valaki lefizette őket - mondta Tritch könnyedén. - Gondolom, olyasvalaki, aki ellentétben áll a te megbízóddal. Ha átadták volna Lodovik Tremát, ötvenszer annyit kaptak volna, mint az éves átlagkeresetük. Ez pedig még a birodalmi korrupció skáláján mérve is rengeteg pénz.

- Mit fogsz csinálni velük? - kérdezte Planch.

- Azt hiszem, elfoglalták volna a hajót. Valószínűleg félre akartak állítani minket. Talán azt tervezték, hogy mindenkit megölnék. Trin most a kabinomban van. Már részegre itta magát. Gondolhatod, nem trilliait vedel. Amikor elájul, és a Trantor fölé érünk, egyszerűen kilököm az egyik zsilipen. Remélem, a Palota fölött fog szénné égni. - Tritch szemhéja megrándult, az ajka megkeményedett. - Az elsőtisztem volt, mindig számíhattam rá. Sajnálom... De most nem ez a legnagyobb problémám, hanem az, hogy mit csináljak veled.

- Én nem árultalak el - mondta Planch.

- De nem is mondtál igazat. Nem tudom, Lodovik Trema micsoda, de az biztos, hogy nem ember. Trin gépemberekről, robotokról gajdol. Nem tudom, ki fizette le, de a feladata biztos az volt, hogy mechanikus embereket keressen. Mit tudsz a robotokról?

- Lodovik Trema nem robot - mondta Planch fejcsóválva. Elmosolyodott. Manapság már nem építenek robotokat.

- Legfeljebb a rémálmainkban jönnek elő - bólintott Tritch. - Meg a másodosztályú filmkönyvekben bukkannak fel. Mutálódott, bosszúvágytól fűtött gépagyúak, meg hasonlók... Lodovik Trema azonban más... A Közbiztonsági Bizottság vezetőjének főtanácsnoka, igaz?

- Ostobaság - mondta Planch olyan hangon, mintha sértőnek találná, hogy ilyen értelmetlen vitába kényszerítik.

- Utánanézttem pár dolognak, Mors. - Tritch hirtelen elkomorodott, a súlytalanság miatt petyhüdt

arcán még ernyedtebbé váltak a vonások. - Igazad volt. Megfelelő számú neutrínó valóban halálos lehet, és nincs semmi, ami védelmet nyújtana a neutrínóáradat ellen.

- Haldoklik - hazudta Planch. - Az állapotát mindenképpen titokban kell tartani.

Tritch megrázta a fejét.

- Nem hiszek neked, de állom a szavam, és elviszlek benneteket a Madder Lossra. - Eltűnődött. - Talán Trint és Andanchot is ott fogom kirakni. Rád bízom őket... Jól van, most menj, és értekezz a halott miniszterekkel. Megfordult és lebegve elindult.

- Mi lenne, ha visszamennék a kabinomba? - kérdezte Planch.

- Átküldök a raktárba egy priccset, meg valamennyi ételt. Ha megengedném, hogy olyan ember flangáljon a hajón, aki élő hullákkal barátkozik, biztos kitörne a lázadás. Másfél napon belül a Madder Lossnál leszünk.

Ahogy Tritch eltűnt a szeme elől, Planch megremegett. Neki sem volt ínyére a dolog. Másfél napot Lodovik Trema társaságában tölteni... Tritchnek igaza van. *A Dicsőség* Lándzsájának fedélzetén senki sem maradhatott életben. Azt a csapást egyetlen *embert lény* sem élhette túl.

* * *

Lodovik a raktárban, a ládája mellett, mellén összefűzött karral ácsorogva várta Mors Planch visszatérését.

A tettei alapján ki lehetett jelteni, hogy Lodovik komolyan kárt tett egy emberi lényben. Egy ilyen helyzetben egy robotnak automatikusan szembe kellett volna néznie bizonyos nehézségekkel - a mentális kapacitás csökkenésével, kritikus önvizsgálattal, és extrém szituációban a teljes kikapcsolódással -, ám az eset rá valahogy nem gyakorolt különösebb hatást. Pedig éreznie kellett volna valamit; elvárható lenne, hogy a történetek kellemetlen utóíz keltsenek benne, még akkor is, ha figyelembe veszi a Daneeltől kapott hosszú távú feladat természetét, és a Nulladik Törvényt...

Lodovik Trema azonban semmi különöset nem tapasztalt. Nyugodt volt és tettere kész, de nem elégedett. Tudta, ártott egy embernek, de semmit sem élt át, ami akár halványan hasonlított volna azokra a bénító érzésekre, amelyeket a calvini Három Törvény közül az egyik megszegésének kellett volna kiváltania belőle.

Mindebből világosan kitűnt, hogy valami megváltozott benne. Amikor Mors Planch visszatért hozzá, éppen azon volt, hogy megállapítsa az átalakulás mértékét és természetét.

- Az út hátralévő részét itt kell eltöltenünk - mondta Planch. - Kellemes kabinom volt, ráadásul a kapitány meg én... - Elhallgatott, szomorúan megcsóválta a fejét. Az arcvonásai határozottabbá váltak. - Nem érdekes. Valami nem stimmel ebben az egész ügyben.

- Mi lenne az? - kérdezte Lodovik. Nyújtózkodott egyet, elmosolyodott. A belétáplált emberi személyiségjegyek könnyedén ráidomultak a funkcióira. - Az a láda elég szűk volt, de már nagyobb kellemetlenségeket is kibírtam. Azt hiszem, abból lett baj, hogy a legrosszabb pillanatban másztam ki belőle.

- Ez tény! Az az ember szívrohamot kapott.

- Sajnálom, de attól tartok, nem a jó szándék irányította őket, amikor felnyitották a ládám tetejét.

- Van valaki, aki meg akarja kaparintani magát. Élve vagy halva, teljesen mindegy - mondta Planch. - Azt hittem, a Közbiztonsági Bizottság főbiztosával senki sem mer ujjat húzni. Azt hittem, ő legyőzhetetlen.

- Manapság senki sem legyőzhetetlen - mondta Lodovik. - Egyébként bocsánatot kérek az okozott kényelmetlenségekért.

Planch kemény tekintettel meredt Lodovikra.

- Nekem már az elején nem tetszett ez az egész, de eddig elfojtottam a küldetéssel, és önnel kapcsolatos ellenérzéseimet. A birodalmi politikában bármi megtörténhet, az egyes személyeknek olyan értékük lehet, mint a teljes naprendszernek. Ez a centralizált politika átka.

- Biztos, Mors Planch, hogy ön nem tartozik a diffúzionisták közé?

- Nem. Ha valaki árulást követ el Linge Chen ellen, az nem kereshet pénzt, ráadásul az élete is veszélybe kerül.

- Úgy érte: a Császár ellen...

Planch nem javította ki az előző mondatát.

- Az az igazság, hogy feltámadt bennem a kíváncsiság. A kíváncsiság pedig olyan, mint a neutrínóáramlás... bármin képes keresztülhatolni, és megfelelő mennyiségben gyilkolni is tud. Tisztában vagyok ezzel... de az önnel kapcsolatos kíváncsiságom... - Becsukta a száját, félrekapta a tekintetét.

- Maradjunk annyiban, hogy én csupán egy középkorú férfi vagyok, akinek kivételesen nagy a szerencséje - mondta Lodovik szárazon. - Léteznek olyan dolgok, amelyek egyikünkre sem tartoznak... és azt hiszem, akkor cselekszünk a leghelyesebben, ha visszafojtjuk a kíváncsiságunkat. Igen, halottnak kellene lennem. Tudom, éppúgy tisztában vagyok ezzel, mint mások. Az ok azonban, ami miatt még mindig élek, nincs összefüggésben azzal a babonás hittel, hogy léteznek... léteznek... Hogy is mondta? Robotok? Higgyen nekem, Mors Planch, és maradjunk ennyiben.

- Tudja, nem ez az első eset, hogy a robotokról hallok - mondta Planch. - A világok között újra és újra felröppen a hír: léteznek mesterséges emberek. Harmincöt évvel ezelőtt a Hetedik Oktáns rendszerben tömegmészárlás folyt. Négy bolygó keveredett bele az ügybe. Négy virágzó bolygó, amelyik büszke közös kultúrával rendelkezett. A szövetségük jelentős erőt képviselt a birodalmi gazdaságban.

- Emlékszem - mondta Lodovik.

- Az uralkodó kijelentette: minden kétséget kizáró bizonyítékai vannak arra, hogy a robotok beférköztek a legmagasabb szintű vezetésbe, és titkon lázadást szítanak. Szomorú eset volt.

- Milliárdok pusztultak el - mondta Mors Planch.

- Gondolom, jó pénzt fog kapni ezért a hősiességért - jegyezte meg Lodovik.

Planch meghökkent.

- Ez a gond ezzel az egészszel! - mondta. - A kapitány és a legénység nem kedvel minket. A hozzájuk hasonló emberek számára sokat jelent a becsület... Ezt tudnom kellett volna, mert az őseim közülük származtak. El fognak vinni minket oda, ahova menni akarunk, de arra nincs semmilyen biztosíték, hogy valamelyik úrkikötőben, vagy másutt, nem kezdenek fecsegni a történeletről... Ez ellen semmit sem tehetek. Csak abban reménykedhetünk: a sztori annyira fantasztikusan hangzik majd, hogy senki sem fogja elhinni. Az igazat megvallva, én sem hinném el.

Hallgattak egy sort.

- Linge Chennek azt mondtam, maga meghalt, és az akció kudarcba fulladt - mondta Mors Planch.

Lodovik felkapta a fejét, az állán furcsa ránc jelent meg. - A Madder Lossra megyünk?

Planch bólintott. Az arcán átsuhant a szomorúság árnyéka, de nem mondott többet.

19.

Linge Chen éppen a Császár magánlakosztályában megrendezendő, nem hivatalos vacsorához készülődött, amikor Kreen behozta neki a Planchtól érkezett, lepecsételt üzenetet. Chen meditációs szobájában, az óceánok mélyének zöldes színében játszó helyiségben tartózkodott. Miután Kreen elment, félretette borotvapengéjét és szappanját, mély lélegzetet vett, és a kicsiny, szürke dobozkára szorította a hüvelykujját. A dekódoló szerkezet elvégezte Chen bőrének mikroanalízisét, megvizsgálta az ujjlenyomatát, és mivel mindent rendben talált, felnyitotta az első pecsétet. A második pecsét a lemez belsejében helyezkedett el. Chen fennhangon elmondott néhány szót (a kódsorozatot egyedül ő ismerte), és a következő pillanatban megjelent előtte a lebegő kép.

Mors Planch egy hajóban állt. Először csak a halk háttérzajok hallatszottak, azután Mors beszélni kezdett.

- Uram, Chen főbiztos, a Dicsőség Lándzsájának fedélzetén tartózkodom. Eddig a pillanatig csak az a hajó került ennek a bárkának a közelébe, amellyel én érkeztem. Mindent érintetlenül találtam, de sajnálatos híreket kell közölnöm önnel. A megbízottja halott, a legénység tagjai közül senki sem élte túl a katasztrófát...

Linge Chen ideges ajakrángással hallgatta az üzenetet. Planch beszámolt a részletekről, beszélt az egyik helyiségben talált, sorba rakott holttestekről, és azt is elmondta, hogyan lelt rá Lodovik Trema összegömbölyödött, mozdulatlan testére a parancsnoki hídon. Planch ráhelyezte a fellelt test karkötőjére a főbiztostól kapott személyazonosító egységet, és minden kétséget kizáróan megállapította, hogy az illető Lodovik Trema.

Ezután az a részlet következett volna, amelyben Mors Planch ismerteti további terveit, Linge

Chen azonban leállította az üzenetet. A testet nem hozhatja vissza, és az sem derülhet ki, hogy valaki megtalálta a Dicsőség Lándzsáját. Linge Chen nem akart okot adni az ellenlábásainak arra, hogy ráolvashassák fejére a protekcionizmus és a hatáskör-túllépés vádjait. Most nem kerülhetett sor ilyesmire, semmiképpen sem, hiszen éppen arra készült, hogy hasonló vádakkal illesse Farad Sintert.

Egy hosszú percig tanácstalan kisfiúnak érezte magát. Szinte biztos volt benne: Lodovik Trema nem pusztult el, csupán átköltözött egy másik, magasabb létsíkba. Soha senkinek, még önmagának sem vallotta volna be, hogy végtelenül megbízott Tremában, sőt: *csodálta* őt. Az ösztönei (még egyszer sem csalatkozott bennük) mindig azt súgták neki: Lodovik Trema sohasem fogja elárulni őt, sosem tenne olyat, ami ellenkezik az ő érdekeivel. Kedvelte ezt az embert, olyannyira, hogy több alkalommal meghívta a családi rendezvényekre. Rajta kívül soha, egyetlen megbízottját, tanácsnokát, sőt, egyetlen biztost sem látott vendégül.

Ezeken az összejöveteleken is beigazolódott, hogy Lodovik Trema kellemes, kiegyensúlyozott ember. Komolyan, a csak rá jellemző ártatlansággal játszadozott Linge Chen gyermekeivel, dicsérte Chen feleségeinek főztjét, és még az is előfordult, hogy segített az ételek elkészítésében.

Lodovik... tökéletes volt. Soha, egyetlenegyszer sem adott rossz tanácsot. Az elmúlt huszonöt évben együtt emelkedtek egyre magasabbra a ranglétrán, együtt vették vállukra a felelősség egyre nehezebb terheit, együtt látták el a sok esetben gyötrelmes szolgálatot, amelyért csak ritkán kaptak elismerést. Együtt dolgoztak Agis uralkodásának utolsó szakaszában, a junta éveiben. Lodovik felbecsülhetetlen segítséget nyújtott a Közbiztonsági Tanács létrehozásában, amely előbb csak mérsékelte, majd megfosztotta hatalmuktól a junta túlságosan militáns vezetőit.

Eltelt tíz perc. Kreen halkán bekopogott a meditációs szoba ajtaján. - Igen - mondta Chen. - Mindjárt elkészülök.

Kézbe vette a borotvát és munkához látott. Néhány mozdulat - a rövid sörte eltűnt az arcáról. A bőre sima és fakó volt. Feljebb tolta a pengét, és a bal füle magasságában két apró sebet metszett az arcára. A sebekből vér buggyant elő, a kövér cseppek ráfolytak a levágtatlan oldalsó borostára. Linge Chen felkapott egy fehér kendőt, letörölte magáról a vért. A kendőt a szeméthamvasztóba hajította, felajánlva vérét az erőknél, amelyek talán léteznek valahol...

Fiatal korában, a Birodalmi Törvényhatósági Oktatási Központban, a Runimon, megtanult egynéhány ilyen rituálét. Ezek a tettek hozzátartoztak minden felnőtt életéhez, akik Tua Chen törvényei szerint éltek. A Tua Chen és négyezer éves múltra visszatekintő iskolája, a ragyogó Fények volt a legsikeresebb produktuma azon ortodox ruelliánusok titkos tervének, akik legszentebb feladatuknak azt tartották, hogy kiválasszák és kiképezzék a Birodalom jövőbeli adminisztrátorait és hivatalnokait. Tua Chen idős korában megalkotta a kétkötetes Törvények Könyvét, amely a ruelliánus princípiumokon alapult. Az egyik kötetben az arisztokrata adminisztrátorok (és a Császár) kiképzésére vonatkozó tanácsait foglalta össze, a másikban a Birodalom sok százmilliárd bürokratájának, a Szürkéknek a tanítása során alkalmazandó elveket gyűjtötte össze.

Linge Chenről mindenki tudta, hogy Tua Chen egyenes ági leszármazottja.

A Ragyogó Fények módszer modern formájában rengeteg haszontalan, babonaságnak tűnő dologgal foglalkozott, de fénykorában az ezen elvek alapján tanító iskolákból adminisztrátorok tömegei kerültek ki, akik eljutván a Birodalom távoli szegleteibe, később minden körülmények között megállták a helyüket. Valamikor a Birodalomból minden évben Szürkék milliói érkeztek a Trantorra, hogy részesüljenek a Tua Chen kiképzésben. Közülük a legjobbak a bolygó meghökkenően sokrétegű bürokráciájában találtak maguknak helyet, felfrissítve a trantori Szürkék elfásult állományát. A többiek pedig - zarándokútjukat befejezve - visszatértek otthonukba, és a peremvidéki világokon kerültek pozícióba.

Az iskolából valaha kikerült tanulók közül Linge Chen volt a legsikeresebb. Tisztában volt vele, hogy eredményeit nem a titokban végrehajtott ősi rituáléknak, az áldozatok bemutatásának köszönheti, de most...

Lodovik Trema mindenképpen megérdemelt ennyit.

- Nagyuram... - szólalt meg Kreen. Aggodalmas arccal megvizsgálta Linge Chen apró sebeit, de elég sokat tudott ahhoz, hogy ne tegyen fel kérdéseket.

- Végeztem. Hozd a dísztaláromat, és... És hozz egy fekete szalagot is! - Mi legyen a szalagon, nagyuram?

- Lodovik neve. Kreen arca megnyúlt.

- Nincs remény nagyuram?

Linge Chen megrázta a fejét, és az alacsony szolga mellett befurakodott az öltözőszobába. Kreen őszinte szomorúsággal, mozdulatlanul állt. Lodovik társaságában mindig olyan érzése támadt: hiába lavrenti, hiába alacsony a származását tekintve és fizikailag is, mégis egyenlő más emberekkel. Kreen titokban mindig arra vágyott, hogy valaki értékelje, tartsa őt valamire. Erre vágyott, de sosem beszélt róla.

Néhány másodpercnyi mozdulatlanság után megrázkódott, és az ura után sietett.

20.

Az ebédlőben palotaszolgák sürgölődtek, az utolsó simításokat végezték. Hari felnézett a hatalmas csillárra, amelynek tízezer gömbölyű üvegdisze azokat a bolygókat szimbolizálta, amelyek megkapták a Császártól „A Galaktikus Év Világa” kitüntető címet. Hari ezután végigpillantott a száz méter hosszú folyosón, a falak mellett sorakozó opáloszlopokon, és a híres, mélyzöld rézköből faragott lépcsősorra nézett. (A lépcső anyaga a Nagy Magellán-felhőben lévő, egyetlen emberlakta rendszerből származott. A kolónia végül sodródni kezdett, amikor a birodalmi kormányzat két évszázaddal korábban magára hagyta, és mostanra már csak ez az alkotás emlékeztetett rá. Hari szája megrándult a lépcsősor láttán. Miniszterelnökként éppen ő volt az, aki megvonta a birodalmi támogatást ettől az élénk és pezsgő rendszertől, mert félt, hogy függetlenné válik és túlságosan megerősödik...

Rengeteg dolgot kellett megtennie a Központ épsége érdekében, számtalan bűnt elkövetnie, amíg hatalom volt a kezében. Többek között arról is gondoskodott: soha többé ne kerüljön sor ilyen távoli rendszerek gyarmatosítására. Azóta egyszer sem fordult elő, hogy a telepések túl messzire merészkedtek volna.

Az asztalon harminc terítéket helyeztek el. A harminc magas támlájú, ébenfa szék üresen állt - a vendégek még nem érkeztek meg, és természetesen a Császár sem foglalta el helyét.

Klayus úgy vezette körbe Harit a helyiségben, mintha díszvendég lenne, mintha nem okozott volna neki kellemetlenséget a megjelenésével.

- Holló... Így neveztem, igaz? Nem bánja, ha ezután is így hívom? Holló Seldon. Milyen találó elnevezés. A végzet megjósolója...

- Nevezzen, ahogy jónak látja, felség.

- Egy jó gúnynev elég a felemelkedéshez - mondta Klayus mosolyogva.

Hari, aki mindig a női szépség nagy rajongója volt, a szeme sarkából megpillantott három gyönyörű nőt. Automatikusan feléjük fordult. A nők úgy haladtak el előtte, mintha kőszobor lenne, ügyet sem vetettek rá. Fürgén körülvették a Császárt, látszott rajtuk, hogy összeszokottan mozognak. Ketten Klayus füléhez hajoltak és sugdolózni kezdtek. A Császár arca elvörösödött, de egy pillanattal később már hangosan vihogott.

- Ó! A kedvenc trióm! - mondta. Hallgatott egy sort, majd Seldonra nézett. El sem hinné, Hari, mi mindenre képes ez a három szépség! Nem most fogják először szórakoztatni a vendégeimet.

A nők egyszerre néztek Harira. Az arcukon halvány érdeklődés tükröződött, de ismerték Klayust, és a viselkedéséből azonnal megértették, hogy a vénember mennyire fontos személy. Nem olyan nagy hatalommal bíró ember, akivel érdemes jónban lenni. Játékszer csupán, aki talán még náluk is alacsonyabb szinten mozgott, így nem lehetett érdekes számukra.

Hari arra gondolt, a három nő akkor sem lehetne visszataszítóbb, ha a foguk hirtelen agyarrá változna, ha sörte nőne az orruk hegyén. Hosszú élete során elég tapasztalatot gyűjtött, és a Dorsszal az emberi természetről folytatott beszélgetések során sok mindenre rájött. Rögton látta, hogy a meleg bőr, a csábos testek, a bársonyos hangok, a kedvesség, maszk csupán, álca, amely alatt jéghideg személyiségek rejtőznek. Dors gyakran tett csípős megjegyzéseket a nőkre, és általában véve a nőnemű emberekre. Ritkán tévedett.

Klayus néhány halk szóval elküldte a triót. Amikor a nők eltávolodtak tőle, és légiés tánclépésekkel járkálni kezdtek a helyiségben, a Császár olyan közel hajolt Harihoz, mintha

bizalmas vallomás megtételére készülne.

- Nem tetszenek magának, igaz? Itt, a Palotában, jobbára ilyen nőekkel vagyok körülveve. Gyönyörűek, akár a fagyott holdak. A legbizalmasabb tanácsnokomnak mindig sikerül előkerítenie a legszebbeket, de!... - Klayus felsóhajtott. Drágakövet könnyebb találni, mint valódi kincset egy férfi számára. Főleg akkor, ha az illető olyan pozícióban van, mint én.

- Ez a probléma Cleonnál is jelentkezett, felség - mondta Hari. - Ifjú korában még arra készült, hogy három hercegnővel is összeházasodik, ám mire középkorú lett, már teljesen lemondott a nőkről. Ahogy ön is tudja, örökös nélkül halt meg.

- Természetesen tanulmányoztam Cleon életrajzát - mondta a Császár elgondolkodva. - Kemény ember volt. Nem túl intelligens, de jó képességekkel rendelkezett. Szerette magát, igaz?

- Azt hiszem, még sosem létezett olyan császár, aki szerette volna a hozzám hasonlókat, felség.

- Ó, ne szerénykedjen! Maga valóban elbűvölő ember. Úgy hallottam, egy igen figyelemreméltó hölgy volt a felesége...

- Dors Venabili - szólalt meg egy reszelős hang a hátuk mögött.

A földig érő talárt viselő Császár kecsesen megfordult. Felragyogott az arca. - Farad! Milyen kedves tőled, hogy ilyen korán eljöttél!

A tanácsnok meghajolt a Császár előtt, és futó pillantást vetett Harira.

- Amikor meghallottam, felség, ki a vendéged, nem tudtam ellenállni a késztetésnek, és idesiettem.

- Ismerjétek meg egymást! Ez itt Farad Sinter, a tanácsnokom. Farad, ő a hírneves Hari Seldon.

- Már találkoztunk - mondta Hari. A Császár jelenlétében nem volt szokás a kézfogás. A történelem során az összeesküvők és az orgyilkosok túlságosan sok alkalommal használták ki ezt a gesztust a gyilkos fegyverek átadására, így a dolog több lett volna egyszerű modortalanságnál.

- Sokat hallottam a feleségéről is - mondta Sinter mosolyogva. - Felsőgednek igaza van: figyelemreméltó asszony volt.

- Hari azért jött, hogy figyelmeztessen a ténykedéseidre - mondta Klayus. Vigyorogva Harira, majd Sinterre pillantott. - Nem is tudtam, hogy miben mesterkedsz, Farad.

- Azt hiszem, felség, már megbeszéltük, milyen terveken dolgozom. Vajon mi lehet az, amit Seldon professzor hozzá tudott tenni ehhez a dologhoz?

- Azt mondta, hogy mechanikus emberekre vadászol. Robotokra. Abból, amit tőle hallottam, úgy látom, a mániáddá vált ez az ostobaság.

Hari megmerevedett. A helyzet egyre veszélyesebbé vált, kezdte úgy érezni, mintha egy hurok szorulna a nyakára. Szinte már bánta, hogy ilyen direkt módon közelítette meg Klayust. A kiszámíthatatlan emberekkel óvatosan kell bánni. Nagyon nem lenne jó, ha most magára hagyná, és odadobná Farad Sinter elé, hogy tegyen vele, amit akar...

- Talán rosszul értelmezte a céljaimat. Valószínűleg a pletykák tévesztették meg. Mert, felség, rengeteg álhír kering a tevékenységünkről - Sinter mosolya negédesseé változott.

- Ez a genetikai vizsgálat... Érdekes és fontos dolog. Nem gondolja, Hari? Hallott már róla? Elmagyarázták magának a mibenlétét?

- Egy vizsgálat, amelyet a rendszerben, és a legközelebbi tizenkét naprendszer valamennyi bolygóján, egy időben végzünk.

- A Birodalmi Tudomány folyóirataiban éppen elég világosan írtak róla - jegyezte meg Hari.

- De... Emberekre lövöldözni! - folytatta Klayus. - Miért, Farad? Mintákat akartál begyűjteni?

Hari alig mert hinni a fülének. A Császár megtehetette volna, hogy egyszerűen aláírja a halálos ítéletét. De nem, ehelyett inkább átadta Hari fejét a tanácsnoknak. Tálcán szolgálta fel, vacsorára!

- Az ezzel kapcsolatos hírek természetesen valótlanak - mondta Sinter lassan, félig lehunytt szemmel. - Ha sor került volna ilyesmire, a birodalmi rendőrség valószínűleg jelentést tesz róla.

- Kíváncsi lennék, tényleg jelentenek-e - mondta Klayus vidáman, csillogó szemmel. - Mellesleg, Farad, a Holló azért van itt, hogy hozzáfűzze a megjegyzéseit ehhez a robothajzához. Hari, magyarázza el, milyen politikai problémákat okozhat a dolog, milyen vádakot hozhatnak fel ellenünk. Mesélje el Faradnak azt a bizonyos...

- Jo-jo... Joranum! Igen, már hallottam a történetét - mondta Sinter. Az ajka keskeny kemény

vonallá változott, az arca elsápadt. - Egy mycogéni trónkövetelő. Ostoba és könnyen manipulálható ember volt... Ha nem tévedek, Seldon professzor, ön is egyike azoknak, akik hatást gyakoroltak rá.

- Igen, így hívták az illetőt - mondta a Császár. Úgy pillantott oldalra, mint aki kezdi unni a társalgást.

- Joranum - mondta Hari - valójában csak egy nagyobb mítosz tünete volt. Egy olyan mítoszé, amely nagyobb káros hatást fejtett ki más világokon, mint a Trantoron.

Egy mítosz, *amire eddig nem gondoltam, amit nem vettem bele a számításaimba.* Aminek nem néztem utána... És miért nem? Pusztán *azért, mert Daneel megtiltotta!* Hari rádöbrent, hogy nehézségei támadhatnak, ha erről a témáról kezdenek vitatkozni. A szája elé emelte kezét. Köhögött. Sinter zsebkendőt nyújtott feléje, de Hari megrázta a fejét, és elővette a sajtóját. A zseb-kendő elfogadásának szimbolikus jelentése lett volna. *Lehet, hogy ez a mítosz rengeteg veszélyt rejt magában. Veszélyt a Trantorra, sőt, talán a Birodalomra...*

Hari nem gondolta végig valamennyi lehetőséget. Folytatta. - Például a Sterradon. Nikolo Pas...

A Császár üres tekintettel nézett Harira. - Nem ismerek ilyen nevű embert.

- Egy mézáros volt, felség - mondta Sinter. - Milliók halála szárad a lelkén. - Helyesebben: milliárdok halála - mondta Hari. - Emberek milliárdjait pusztította el, miközben azokat a mesterséges embereket kereste, akik állítása szerint beszivárogtak a Birodalomba.

A Császár hosszú másodperceken át mereven nézte Harit. Az arca egyre fehérebb lett.

- Ismernem kellene a történetét, ugye?

- A Rikerianban halt meg, még jóval az ön születése előtt, felség - mondta Sinter. - Ez az epizód nem éppen a legfényesebb részlet a Birodalom történelmében. Valami megváltozott a levegőben. Klayus savanyú, családott arcot vágott, mintha tudná, hogy hamarosan eleget kell tennie egy kellemetlen kötelességnek. Hari a tanácsnokra nézett. Sinter aggodalmasan figyelte a Császárt. Hari ebben a pillanatban jött rá, hogy Klayus és Sinter csúf játékot űz vele. A Császár már korábban is tudott a trantori polgárok ellen elkövetett gyilkosságokról, de sem Sinter, sem a tanárai nem beszéltek neki Nikolo Pasról, ez pedig idegessé tette.

- Azért ennyire közömbös nem vagyok - mondta Klayus. - Azt hiszem, rám fér, hogy gyarapítsam a tudásomat. Folytassa, Holló! Mi történt ezzel a bizonyos Nikolo Passzal?

- Néhány évtizeddel ezelőtt... ahogy az pár évszázadonként mindig előfordul, felség... Nos, időnként pszichológiai dagályok, sőt, viharok alakulnak ki, olyan jelenségek, amelyek középpontjában mindig a Halhatalanokkal kapcsolatos mítoszok állnak.

Sinter arca idegesen megrándult. Hari elégedetten nyugtázta a dolgot, és folytatta.

- Ennek a bizonyos mítosznak a feltámadásai mindig társadalmi nyugtalansághoz, bizonyos különleges esetekben pedig népirtáshoz vezettek. Amikor Cleon miniszterelnöke voltam, felség, alkalmam nyílt rá, hogy kihallgassam ezt a bizonyos Nikolo Past. Több napon keresztül faggattam. A kihallgatások általában egy-két órán keresztül tartottak, és a Rikerian mélyén, Pas cellájában zajlottak. Az emlékek elárasztották Hari agyát.

- Mit állított ez a Pas? - kérdezte a Császár.

A szolgák közben elfoglalták a teremben számukra kijelölt helyet. Az előkészületek befejeződtek, a vacsora azonban még nem kezdődhetett el. A vendégeket nem ereszhették be addig, amíg a Császár nem távozik, hogy valamivel később formálisan bevonuljon. Klayus mintha megfélemedezett volna a vendégeiről.

- Pas azt állította, hogy sikerült fogságba ejtenie egy aktív állapotban lévő mesterséges embert. Azt állította, hogy egy olyan helyre vitette, ahol... - Hari köhögött. Valahogy nem tudta rávenni magát, hogy ebben az összefüggésben kimondja a robot szót. Kellemetlenül érezte magát, mert a tiltás, hogy sehol nem beszélhet Daneel természetéről, minden gondolatába, minden emlékébe, sőt, még az akaratába is beivódott. - Azt állította, hogy sikerült izolálni ezt a bizonyos mesterséges embert...

- Robotot. Nevezzük így, különben egész este itt állunk - mondta Klayus türelmetlenül.

Hari úgy érezte, mintha leomlott volna benne egy gát.

- Robot. Igen. Szóval, biztonságos helyre záratta. A robot pedig kikapcsolta magát...

- Milyen félelmetes, és mégis... milyen nemes tett! - kiáltott fel Klayus.

- Pas állítása szerint a tudósok szétszedték és analizálták a testet. A robot, az inaktív, szétszedett test azonban, dacára a különleges biztonsági intézkedéseknek... nyom nélkül eltűnt. Ekkor kezdődött el Nikolo Pas hadjárata, amelynek részletei túlságosan durvák ahhoz, hogy itt és most kitérjek rájuk. Hosszú történet, felség, de ha érdeklődik iránta, a Birodalmi Könyvtárban megtalálhatja a vonatkozó feljegyzéseket.

Klayus arca akár egy viaszfiguráé, szeme mint két márványgolyó. Harira mutatott, majd Sinter felé fordult.

- Most már értem, hová akar kilyukadni, Hari Seldon professzor. Szólíthatom Harinak?

A Császár az este folyamán ezt egyszer már megkérdezte, de Hari nem tette szavá.

- Megtisztelne vele, felség - mondta.

- A lényeg az, hogy ezek a problémahullámok akkor szoktak elkezdődni, amikor egy magas rangú személy megbolondul, és hiábavaló nyomozgatásba kezd. Amikor a nyomozás irányítása kicsúszik a kezéből, akkor... Akkor a Birodalomnak meg kell fizetnie az egész ostobaság árát. Életekkel, kincsekkel... Babonák! Mítoszok. Mindig veszélyesek voltak. Akárcsak a vallások.

Sinter hallgatott. Hari egyszerűen bólintott. Mindkettejük homlokán veritékcsöppek gyöngyöztek. A Császár megőrizte nyugalmát. Elgondolkozott.

- Hajlandó vagyok bízni abban, hogy a tanácsnokomnak nincsenek ilyen illúziói, Hari. Remélem, ezt hamarosan teljes bizonyossággal kijelenthetem önnek. - Köszönöm, felség.

- Ami pedig téged illet, Farad... Érted, miért aggódik? Mert aggódik, olyannyira, hogy eljött ide. Eljött, hogy felhívja a figyelmünket ezekre a részletekre. A polgárok esetleges véleményére. A polgárok! A pletykatenger. A Szürkék ... az emberi faj manipulátorai, a Palota után a legnagyobb hatalom birtokosai. És a nemesség... a bárók és az arisztokraták... Vajon nekik mi a véleményük minderről? Fontos, életbevágóan fontos kérdések ezek, nem gondolod?

Hari nem egészen értette, hogy a Császár mire gondol. - Nincs harag köztetek, igaz, Farad? Igaz, Hari?

- Nincs, természetesen nincs, felség. - Sinter ragyogó arccal, mosolyogva nézett Harira.

- Jól van... - Klayus az álla alá tartotta az egyik kezét, és elgondolkozva megpaskolta a szája szélét. - Csodálatos történet! Azt hiszem, komolyabban foglalkozni fogok vele. Mi van akkor, ha annak a tömeggyilkosnak az észrevételei helytállóak? Ez mindent megváltoztatna. Mi történne azután?

Klayus oldalra fordult, és meghallgatta az üzenetet, amit az egyik szolga, egy idősebb, komoly arcú lavrenti hozott.

- Várnak a vendégeim. A főbiztos is közöttük van - mondta a Császár. - Hari, valamikor együtt kellene vacsoráznunk. Gondolom, az a szerencsétlen Cleon, és az a másik szerencsétlen, Agis, többször meghívta magát. Mivel nincs valami jóban Linge Chennel, úgy gondolom, a mai este nem a legmegfelelőbb erre. A szolgálaim kikísérik a Palotából. A tanácsnokom nevében is köszönöm a látogatását... Holló!

Hari meghajolt. Két testes szolga (úgy festettek, mintha álruhás testőrök lennének) lépett melléje. Miközben kikísérték a teremből, ahogy elhaladt a káprázatos csillár alatt, kinyílt a tőle jobbra lévő főajtó, és Linge Chen lépett be a helyiségbe.

Chen tekintete találkozott Seldonéval. Harin valami furcsa, azonosíthatatlan érzéshullám futott végig. Megvetette Chent, ám a főbiztos mégis nagyon fontos szerepet játszott a Tervben.

Politikai és történelmi értelemben véve is közel álltak egymáshoz, és Harinak nem okozott meglepettséget, hogy szomorúság nyomait vélte felfedezni Chen arcán. *Olyan*, mintha elvesztette volna az egyik barátját, gondolta a professzor.

Majdnem valamennyi barátom halott már. Meghaltak a szeretteim, vagy csak... elmentek. Eltűntek. És van köztük olyan is, akiről még beszélnem sem szabad!

Hari udvariasan odabólintott Chennek. A főbiztos úgy fordult el, mintha a professzor figyelemre méltatlan senki lenne.

A két izmos szolga kikísérte Harit a Palota előtti taxiállomásra, hogy visszatérhessen a könyvtárba, és a császári lakosztálynál jóval szegényesebb, de számára nagyobb kényelmet biztosító otthonába.

A taxiban Hari kényelmesen elhelyezkedett a hátsó ülésen, lehunyta a szemét és mély lélegzetet vett. Lehet, hogy már csak annyi ideig fog élni, amíg Sinter valamelyik rendőrnek álcázott bérnyilkosa hozzákészül a végzetes lövéshez? Ez nem tarthat sokáig, de addig is... Mit mondjon Wandának? Azt, hogy sikerrel járt, vagy azt, hogy tovább rontott az amúgy sem rózsás helyzeten?

Nem lehetett megállapítani, hogy a Császár valójában mennyire intelligens, mekkora a hatalma miniszterei és tanácsnokai fölött, vagy egyáltalán mennyire akarja kordában tartani őket. Klayus a jelek szerint mesterien értett ahhoz, hogy elleplezze valódi jellemét és érzelmeit, nem is beszélve a szándékairól.

Hari már régóta *tudta*, hogy Klayus uralkodása nem lesz túlságosan hosszú. Nagyon nagy, majdnem hatvan százalékos volt a valószínűsége annak, hogy az elkövetkezendő két év során Chen meggyilkoltatja, vagy egyszerűen csak félreállítja. Az Ősradiánsból származtatott, a közeli jövőre vonatkozó egyenletek tanúsága szerint az sem számított, hogy Klayus mennyire értelmes, milyen a jelleme.

Hari, amint belépett a könyvtárban lévő lakásba, azonnal levetkőzött, és gyorsan lezuhanyozott, majd egy vékony éjszakai köntösbe burkolózva leült az ágya szélére. Átnézte az időközben kapott üzeneteket, és úgy döntött, majd másnap, az irodájában foglalkozik velük behatóbban.

A lakásnak nem voltak ablakai, nem volt benne semmi, ami luxuscikknek számított volna. Két egyszerűen berendezett szoba, a mennyezet szinte a fejét súrolta - ennek ellenére az egész Trantoron ez volt az egyetlen hely ahol lazítani és pihenni tudott. Az egyetlen hely ahol biztonságban érezte magát, bár tudta, a veszélyek előtt nem bújhat el.

21 .

Klia megborzongott a hatalmas, szabad tér láttán, amikor lenézett, és a lába alatt megpillantotta a Trantor két legnagyobb folyójának találkozását.

Valamikor, úgy tizenkét évezreddel korábban, ezeknek a folyóknak nevük volt, most azonban már csak számokkal jelölték őket. Ám ezek a számok is nagyságot sugalltak: Egy és Kettő. Egy a Sirta felét szelte át. (Sirta volt az a kontinens, amelyre a legnépesebb szektorok közül jó néhány épült, ezen helyezkedett el a császári Palota, Streeling és Dahl.) Évezredekkel korábban, ahogy a Trantor népessége gyarapodott, és a mérnököknek milliárdos tömegek számára kellett lakóhelyet tervezniük, a bolygó akkori vezetői úgy határoztak, hogy az összes létező földterületet beépítik. Leásnak a kéreg alá, sőt, még az óceánok partjai alatti lemezeket sem hagyják érintetlenül.

Az ősidők mérnökei bölcsen úgy döntöttek, nem próbálják új csatornákkal helyettesíteni a Trantor természetes vizeinek medrét. Mivel óriási anyag- és energiapazarlás lett volna az építmények fémberén új csatornákat kialakítani az esővíz elvezetésére és az óceánok felé tartó vízfolyások számára, a másik, egyszerűbb megoldást választották. Így megmaradtak a folyók régi medrei. Azokon a helyeken, ahol az első, ősi szektorok természetes vízgyűjtői voltak, a mérnökök - a legendás Kwan Shonam császár felhatalmazásával és támogatásával porózus anyagokból új medencéket építettek, így a gyűjtők továbbra is használhatóak maradtak.

Klia semmivel sem ismerte jobban a Trantor bonyolult vízrendszerét, mint az átlagos polgárok. Azt viszont érezte, hogy itt, jó ötven méterrel a lába alatt, a morajló tajtékban, a két folyam összefolyásánál, gigantikus erők tombolnak. Mindig sokra tartotta az erőt, de a kora és a képességeiből fakadó arrogancia miatt sosem félt tőle.

Tisztában volt vele, hogy a vízfolyamokon nem uralkodhat, ezeket nem változtathatja meg, nem lehet hatással rájuk. Az emberfolyamokkal azonban egészen más a helyzet...

Fázott, éhes és dühös volt. Határtalanul dühös. *Majd megtudják, ki vagyok!*, fogadkozott. Mélyeket lélegzett, és elképzelte a napot, amikor sorra le vadássza azokat, akik most menekülésre kényszerítették.

Leült az egyik rácsos szervizhídra, keresztbe tette a lábát, és megpróbált uralkodni negatív érzésein. Keresnie kell egy helyet, ahol megalhat. Itt nem maradhat, mert minden túlságosan nedves, hideg és zajos. Ételt kell szereznie. A föld alatt nem sok ennivalót találhat, de majd megvárja a szervizelők vonatát, leinti, ellopja az uzsonnás dobozokat, és aztán könnyedén kitörli a munkások elméjét, elfeledteti velük a történeteket.

Amikor erre gondolt, elmosolyodott. Szellem lesz. Fantom. A két folyó fantomja. Dahlban sokan

úgy hitték, hogy azok, akik rendesen élnek, a haláluk után beleolvadnak a nagy folyókba, átjutnak az óceánba, és a Birodalomtól függetlenül létező közösség tagjaivá válnak. Ezzel szemben azok, akik életükben gonoszak és rosszak, haláluk után a hőkutakhoz kerülnek, és az idők végezetéig ott izzadnak, gürcölnek. Klia nem hitte el ezeket a meséket, de miközben tudatalattija megpróbálta feldolgozni a problémákat, megpróbált megoldásokat találni, elméjének tudatos része kellemesen elszórakozott az örök jutalom és az örök büntetés gondolatával.

Aztán újra a szervizelők kisvonata jutott az eszébe. Maga elé képzelte a hosszú, féregszerű járművet, a benne lévő kényelmes és kivilágított kabinokat. Talán összebarátkozhatna a munkásokkal. Talán akad közöttük egy, aki más, mint a többi. Egy dahli, egy nagybajszú ember, aki sokkal férfiasabb, mint az apja, vagy a feketepiac hiénái. Egy férfi, aki kedvesen bánna vele, aki semmire sem kényszerítené; aki megvárná, hogy ő döntsön, és csak az történjen meg, amit ő akar. Amit a teste kíván...

Ezektől a romantikus képektől még magányosabbnak érezte magát, mint addig. Magányosnak és sebezhetőnek. Dühösen rácsapott a híd fémrácsára, és elmélázva hallgatta, ahogy a dobbanás beleveszik a folyók bömbölésébe.

Most nincs idő ilyen gondolatokra! Most keménynek kell lennie. Könyörtelennek. Meg kell szabadulnia a vágyaitól. Bosszút állni és úgy élni, hogy féljenek tőle. Hogy tiszteljék. Olyanná kell válnia, hogy a nevével ijesztgethessék a rosszalkodó gyerekeket...

Hirtelen elapadtak a könnyei. Nevetni kezdett, kikacagta a gondolatait. A nevetése egyre hangosabb, egyre tisztább lett. A folyók robaja nem nyelte el a hangot, amely végigvisszhangzott a vízaratad fölött homoruló barlangszerű kupola alatt, és mennydörgéssé változva tért vissza hozzá.

Kikergette az agyából az izmos, szelíd lelkű dahli szervizmunkás álomképét. Most nem foglalkozhat ilyesmivel. Nemsokára vissza kell mennie Dahlba. Ha pedig visszatér, szüksége lesz egy búvóhelyre. A jelek szerint vadásznak azokra, akik az övéhez hasonló képességekkel rendelkeznek. Ha így van, akkor nem tehet mást, meg kell keresnie azt a csoportot, amellyel együttműködhet. Amelynek a tagja lehet. Egy darabig.

Felsóhajtott. Tudta, nem sok esélye van arra, hogy találjon egy ilyen társaságot, de... De akkor is megpróbálja! Nem marad itt; nem várja meg, míg az álmai elpusztulnak a sötétben, a nedves levegőben, ahol nem lehet más társa, csak a két folyó...

22.

A raktárban elhelyezett biztonsági ülésben helyet foglaló Mors Planch elgondolkozva hallgatta a nyugodt, sima landolás hangjait. Lodovik Trema lehunyt szemmel, békés arckifejezéssel, közvetlenül mellette ült.

Planch tudott valamit a Madder Lossról, amiről sem Tritchnek, sem a legénységének nem lehetett információja. Ötven évvel korábban a Madder Loss ígéretes ékkő volt a fekete galaktikus köpenyen, amelyet a Császár viselt. Reneszánsz világ, ahol a filozófia, az intellektus és a tudomány valóban fénylő lánggal lobogott. A hatalmas városkontinensek már-már elhomályosították a Trantort, amin már akkor megmutatkoztak az elöregedés jelei. A Trantor jó ideig eltűrte a Madder Losst, valahogy úgy viselkedett vele, mint a *grande dame* a mellette feltűnő gyönyörű, ifjú hölgygel: eleinte inkább csodálkozva, s nem irigységgel figyelte szépségét.

De később, a gyönyörű ifjú hölgy - nem is igazán tudva arról, hogy mit tesz, és ennek milyen hatása lesz - magára vonta a *grande dame* imádóinak figyelmét... A tolerancia ilyen körülmények között nem képes életben maradni - először közömbösséggé változik, azután ellenségességgé alakul. A *grande dame* elfordult az ifjú hölgytől, aki egyszer csak azon kapta magát, hogy az udvarban senki sem veszi észre, sőt, egyre több rosszindulatú pletyka kapcsolódik a nevéhez.

Planch már harminc éve korábban is járt a Madder Losson, akkor Linge Chen számára kellett információkat gyűjtenie. Chen akkoriban a Második Oktáns kereskedelmét irányító hivatal vezetőjeként dolgozott. Mors a bolygón valami olyasmit látott, ami talán összetörte volna ifjú szívét, ha Chen nem figyelmezteti előre, hogy készüljön fel a legrosszabbakra. A csodálatos úrkikötők üresen álltak, a csillogó, új kupolákon és komplexumokon már felfedezte az enyészet nyomait. A divatjamúlt birodalmi uniformisba öltözött hivatalnokok szenttelenül, az előírások szó

szerinti betartásával végezték munkájukat. Virágzott a fekete gazdaság, az úrkikötő kerítésén túl éhes asszonyok és gyerekek tömegei ácsorogtak. A Madder Loss megmutatta Mors Planchnak a gazdaság és a történelem sötétebbik oldalát, és elültette benne a személyes lázadás magját, amely később kicsírázott és virágot bontott. Mors Planch attól kezdve tudatosan keresni kezdte az alkalmat arra, hogyan szegülhetne szembe azzal a hideg, szeretetet nélkülöző racionalitással, amellyel Linge Chen és a hozzá hasonlók irányították a Szürkék armadáit; a szigorú intézkedésekkel, amelyek lehasították a Birodalom testéről a friss húst, tönkretettek egy virágzásnak indult fiatal világot, csupán azért, hogy a büszkeségében sértett Trantor helyzete ne változzon meg, és biztosítva legyen vezető szerepe a politikában.

Tritch lement a raktárba, és Planch elé tartott egy regisztert, hogy nyomja rá a személyi kódját.

- Mindent a megállapodásunk szerint hajtottam végre - mondta a nő halkán. Nem nézett Planchra, és a lehető legtávolabb maradt Lodoviktól.

Lodovik felállt, és a széles zsilipkapuhoz sétált. A halk szisszenések és a légnyomás megváltozása elárulta, hogy a kapu hamarosan kinyílik.

- Rendben van - mondta Mors, és rátette a jelét a dokumentumra.

- Remélem, az útjaink soha többé nem keresztezik egymást - mondta Tirtch könnyedén, majd előretartotta a mutatóujját.

Planch kinyújtotta a kezét, a saját mutatóujját Tritchébe akasztotta - közös őseik búcsúztak így egymástól. Összeölekeztek, szelíden megveregették egymás hátát.

- Kiszállás! - mondta a nő.

Planch és Lodovik gyorsan teljesítette a parancsot. Kiléptek az áporodott levegőjű dokk fenyegető csendjébe. A csarnokban csak az ő hajójuk állt.

*

- El kell kísérem egy bizonyos orvos házába. A közelben, a város mellett lakik - mondta Planch, miközben az utasterminálban a szállítóeszközre vártak. Egyedül voltak a több tízezer ember befogadására alkalmas csarnokban. A mennyezeti világítótestek közül jó néhány nem működött, az építmény sokkal rosszabb állapotban volt, mint a trantori terminálok. A félhomályt még elviselhetetlenebbé tette a fullasztóvá áporodott levegő.

A poros útlevel-ellenőrző pultnál csupán egyetlen idősebb birodalmi tiszttel találkoztak. A férfi szipogva intett, hogy beléphetnek. Egykori szigorúságát szétolvasztották az unalomban eltelt évek. Ha a bolygója nem törődik semmivel, neki miért ne lenne minden mindegy?

A csarnokban lerobbant gépagyúak heverték - mintha valamilyen titokzatos, csak a mechanikus lényeknek ártó járvány áldozatai lettek volna. Egy olyan járványé, amelynek „alkatrészhiány” volt a neve. A Trantor és a Birodalom világainak többsége már rég lerázta testéről a mechanikus munkásokat, amikor a Madder Loss még mindig szívesen alkalmazta őket. Egy darabig. Az idő ezen is változtatott: a gépagyúakkal már senki sem foglalkozott, a bolygó lakói azzal sem bajlódtak, hogy összeszedjék őket, és kiemeljék belőlük a még használható alkatrészeket.

Lodovik együttérzően nézett Planchra.

- Ez a látvány nem lehet valami kellemes önnek - mondta.

- Háát... - Planch felsóhajtott. - Nem az. Nézze, mit művelt a Birodalom! Szemétdombbá változtatta ezt a világot.

- Ezt hogy érti?

- Ez a Trantor műve. A Trantoré, amely félt, hogy elveszíti vezető szerepét. Kiszorította az életet ebből a bolygóból, mert riválisának tartotta.

Lodovik elfordította a fejét.

- Linge Chent okolja? Ez az oka annak, hogy kijátszotta? Planch elsápadt.

- Soha, egyetlen szóval sem említettem Linge Chent! - Ez igaz - mondta Lodovik.

Planch rémülten nézett Lodovikra. Ha Chennek a fülébe jut, hogy mit tett, az egész Galaxisban nem talál olyan helyet, ahol biztonságban lehet tőle.

Egy ütött-kopott, rombusz alakú, széles fehér kerekeken gördülő talajtaxi érkezett eléjük. Egy kifakult, vörös egyenruhába öltözött, középkorú nő vezette. A birodalmi nyelv helyi változatát beszélte. Planch alig értette a szavait, de azért sikerült kommunikálni vele. A nő vidámnak látszott,

mert fizető (birodalmi kredittel fizető!) utasokat szerzett, és annak is örült, hogy a fuvar miatt távol kerülhet a város központjától.

- Tudom, hogy a múltban többször is dolgozott már Chennek - jegyezte meg Lodovik, amikor a tag elindult a hepehupas gyorsforgalmi úton.

A Madder Losson - a Trantorral ellentétben - az utak a szabadban, és nem a kupolák, vagy a föld alatt futottak. A reggeli napsütés kábítóan hatott Planchra. A levegő rózsaszínes árnyalattal vibrált, a szelíd fénysugarak mindenre nosztalgikus, békés árnyalatokat festettek.

- Némelyik akcióról nekem is tudomásom volt - tette hozzá Lodovik. - Sejtettem - mondta Planch.

- Most, ha jól tudom, egy Posit nevezetű férfinak dolgozik - mondta Lodovik. Planch döbbenetesen Lodovikra meredt. Rémultnak, kétségbeesettnek látszott. - Talán az lenne a legjobb, ha most rögtön lelőném magát, és azonnal elhagynám a Madder Losst - mormolta.

- Maga ismeri a megfelelő kódokat - mondta Lodovik. - Ez nyilvánvaló. Akkor haragudott meg Chenre, amikor kiadta a Madder Loss megfojtását célzó utasításait. Amikor elpusztította ezt a bolygót, meg a többi reneszánsz világot. Elárulok valamit: a reneszánsz világok kivégzését nem Linge Chen kezdte el. A folyamat Hari Seldon miniszterelnöksége idején indult meg. Hari Seldon volt az, aki a Birodalom stabilitásának megőrzése érdekében erőltetni kezdte a dolgot.

Planch úgy mordult fel, mintha eddig is tudta volna, hogy Seldonnak köze van a pusztításhoz.

- Rengeteg olyan birodalmi intézkedés létezik, amellyel nem értek egyet. Ezzel Chen is tisztában volt, amikor neki dolgoztam, de most már nem az ő embere vagyok.

- Nincs oka az aggodalomra - mondta Lodovik. - Chen sohasem fogja megtudni az igazságot.

Planch idegesen fészkelődött a repedt ülésen.

- Húsz perc - szólt hátra a sofőr vidám hangon.

* * *

Ez volt a legfurcsább ház, amit Planch életében látott. A meleg napsütésben élő szőnyegnek tűnő, rövid szálú, zöld növényzettel borított mező közepén egyetlen kicsiny épület gubbasztott. A város jó tíz kilométernyi távolságban sötétlett, a legközelebbi aprócska ház sem lehetett közelebb öt kilométernél. Ameddig a szem ellátott, alacsony hullámzó dombok alkották a tájat. Itt-ott bíborszínű és kékeszöld növénycsoportok álltak. A vidékben volt valami élénk, életszagú elegancia, valami kecsesség, ami miatt szöges ellentétben állt a gondozatlan, roskadozó várossal.

A taxiból a ház előtti széles, kövezett, ívelt úton szálltak ki. A bejáratnál egy ponyvatető csapkodott lustán a szelíd szellőben. Alatta egy magas férfi állt. Amikor az utasok kiszálltak a taxiból, előrébb lépett, és udvariasan meghajolt Mors Planch előtt.

- Kitűnő munkát végzett - mondta.

Planch is meghajolt, majd esetlenül Lodovikra mutatott.

- Nem okozott túl sok gondot. - Úgy lépett hátrébb, mintha arra számítana, hogy Lodovik és a magas férfi valami váratlan dolgot fog művelni. Mintha azt várná, hogy verekedni kezdenek, vagy lángoszlopokká változnak.

- Szabadon távozhat - mondta a magas férfi.

- Szükségem van az okmányokra. Maga az összekötő, akivel a Trantoron találkoztam, de...

A férfi felemelte a kezét és intett. A jelzésre egy kopott, de szemmel láthatóan kifogástalanul működő gépagyú bukkant elő a házból. Egy kis zsákot hozott magával.

- A fizetsége. A zsákban lévő iratok birtokában oda megy ahová csak akar. Biztonságban mozoghat a Birodalom által uralt területeken.

- El akarok tűnni a Birodalom szeme elől - mondta Planch. - Örökre.

- A zsákban van néhány okmány, amely ezt is lehetővé teszi - mondta a magas férfi.

Planch kényelmetlenül érezte magát, de valahogy nem volt kedve visszatérni a várakozó taxihoz.

- Van még valami kívánsága? - kérdezte a magas férfi.

- Igen... Magyarázatot szeretnék kapni. Ki maga, és kinek dolgozik?

- Ennek nincs jelentősége - mondta a férfi. - Sajnálom, de hamarosan semmire sem fog emlékezni abból, amit itt látott, és el fogja felejteni azt is, amit a barátom megmentése érdekében

tett.

- A barátja?

- Igen - mondta a férfi. - Már több ezer éve ismerjük egymást.

- Maga nem tréfál... Kik maguk? - kérdezte Planch. A kíváncsiságába keveredő félelem egyre erősebb lett.

- Menjen el, kérem! - mondta a magas férfi. Oldalra biccentette a fejét. Planch utánozta a mozdulatot, majd egyetlen szó nélkül megfordult, és visszasietett a taxihoz. Az ajtó nyikorogva nyílt ki előtte.

Lodovik a megmentője után nézett, azután a magas férfi felé fordult. Üdvözölték egymást, a magas férfi röviden ismertette Lodovikkal a helyzetet. Nem emberi szavakat használtak, magas frekvenciájú, modulált hangjelekkel, és mikrohullámú jelsorozatokkal kommunikáltak.

Ezután R. Daneel Olivaw emberi hangon folytatta a társalgást. - Folytassuk úgy, mintha valódi emberek lennénk.

- Jól van - mondta Lodovik. - Kíváncsi vagyok, legközelebb hol kell szolgálatot teljesítenem.

Daneel kinyitotta a ház ajtaját. Lodovik belépett.

- Azt állítod, valami megváltozott benned. Jobb lesz, ha megvizsgálak, és kiderítem, melyik részed alterálódott.

- Jól van - mondta Lodovik. - A baleset után már ellenőriztem az elmeállapotomat és a programjaimat. Megpróbáltam kideríteni, mi lett más.

- Találtál valamit?

- Igen. Már nem vagyok köteles betartani a Három Törvényt.

Daneel egyetlen látható emberi reakció nélkül vette tudomásul a kijelentést. A ház legnagyobb helyiségében két szék állt. Lodovik felfedezett három falfülkét. Az ilyenekben általában a gépagyúakat szokták elhelyezni, ám neki azok a kamrák jutottak az eszébe róluk, amelyekben több tízezer évvel korábban az Aurora nevű bolygón a robotokat pihentették.

- Ha ez igaz, akkor komoly nehézségekkel kell szembenéznünk, mert még mindig működsz. Nem kapsz le magadat.

- Az adott körülmények között ez lehetetlen volt. Csak akkor értettem meg, mi történt velem, miután Mors Planch megmentett. Bántalmaztam egy embert. Nem szándékosan, de kárt tettem egy férfiban, aki azon a hajón teljesített szolgálatot, amelyet Mors Planch bérelt ki, a Dicsőség Lándzsájának felkutatására. Tudom, mit kellett volna éreznem, de nem úgy reagáltam, ahogy elvárható lenne tőlem. Azt hiszem, a neutrínósugárzás valamilyen módon megváltoztatta a pozitronikus agyamat. Nem lehetett előre látni, hogy ilyesmi fog történni. Elképzelhető, hogy a logikai áramköreimben változott meg néhány kulcsfontosságú kapcsolás.

- Értem. Eldöntöted már, hogy mit teszel ezután?

- Vagy lekapcsolom magamat és rád bízom, hogy elpusztítsd a testemet, vagy - ha továbbra is szükség van a munkámra - el kell, hogy küldj az Eosra. Daneel leült az egyik székre, Lodovik a másikat foglalta el. Először arra gondolt, hogy beállítja valamelyik falfülkébe, ám a mélyedések túlságosan alacsonyak és szűkek voltak ahhoz, hogy az emberméretű test elférjen bennük.

- Miért vállaltad, hogy megteszed ezt a nagy utat? - kérdezte Lodovik. - Nem kellett volna személyesen idejőnnöd.

- A megbízható ügynökeimet most nem mozdíthatom el, valamennyien fontos pozíciót töltenek be - felelte Daneel. - Egyiküket sem vonhattam el a feladatától, és azt sem engedhetem meg magamnak, hogy téged elveszítsek. Különböznél mindenképpen el kellett jönnöm a Madder Lossra, mert innen könnyebb továbbugrani az Eosra. Oda készülök... Bár talán okosabb lett volna, ha mégis elhalasztom az utazásomat. Nagyon feszült a helyzet, és a baleset, amelynek te is szenvedő alanya voltál, komoly gondokat gerjesztett. Politikai feszültséget szült a Palotában, és még az is elképzelhető, hogy Hari Seldon közvetlenül belekeveredik az ügybe.

Lodovik nem tartozott azok közé, akik direkt módon dolgoztak a Terv végrehajtásán, de természetesen ő is birtokában volt a pszichohistórikusra vonatkozó legfontosabb információknak.

Néhány percig csendben ültek. Daneel törte meg a hallgatást.

- Átmegyünk az Eosra. Szerzek neked egy kis hajót. Van egy feladat, amit a visszatérése után

rád szeretnék bízni...

- Sajnálom, Daneel - szólt közbe Lodovik. - Kénytelen vagyok újra hangsúlyozni: a működésem nem tökéletes. Addig nem kaphatok új megbízást, amíg nem hajtották végre rajtam a szükséges javításokat, esetleg az átprogramozást.

- Ilyesmire csakis az Eoson kerülhet sor - mondta Daneel.

- Igen, de lehetséges, hogy nem fogom teljesíteni a parancsaidat - mondta Lodovik.

- Ezt nem egészen értem.

- Az emberek lelkiismereti válságnak nevezik az ilyesmit. Nagyon hosszú időt töltöttem tétlenül. Nem volt más dolgom, magammal foglalkoztam. Megvizsgáltam az agyam memóriatartalmát, és valamennyi működő algoritmusomat. Be kell vallanom, ebben a pillanatban eléggé zavarodott vagyok... Kiszámíthatatlan a viselkedésem. Az is elképzelhető, hogy veszélyt jelentek másokra. Más szemszögből nézem a dolgokat, mint korábban.

Daneel felállt, Lodovik székéhez lépett, lehajolt, és a másik robot vállára tette a kezét.

- Milyen következtetésre jutottál?

- A legfontosabb az, hogy úgy gondolom, a Terv helytelen - mondta Lodovik. - Azt hiszem... kezdem azt hinni... A gondolkodásom a baleset óta... - Felugrott a székből, ellépett Daneel mellett, a széles ablakhoz ment és kinézett a békés tájra. - Ez egy gyönyörű világ. Mors Planch szépnek látja, és amíg a közelében tartózkodtam, megértettem, miért... Mors Planchot feldühítette a Madder Loss szándékos elsatnyítása. Úgy gondolja, az itt lezajlott változások egy büntetés részét képezik, amelyet a bolygó lakói azért kaptak, mert nagyok akartak lenni a Birodalomban. A legnagyobbak... Mors Planchot dühe és a Madder Loss iránti sajnálata arra ösztönözte, hogy árulást kövessen el Linge Chen ellen.

- Eddig is tudtam róla, hogy nem szíveli sem a Birodalmat, sem Chent mondta Daneel.

Lodovik folytatta.

- De a Madder Losst nem a Birodalom, és nem Linge Chen taszította a pusztulás útjára. Legalábbis nem közvetlenül. - Megfordult, Daneelre nézett. Az arca magán viselte az emberi érzelmek, a szomorúság, a sajnálat, a gyász jeleit. Egy másik robot jelenlétében erre semmi szükség sem volt. - Te voltál az, aki úgy döntött, hogy a reneszánsz világokat meg kell fékezni. Te idézted elő azokat a politikai változásokat a Trantoron, amelyek következtében a Madder Loss megfulladt!

Daneel arcán, miközben Lodovikot hallgatta, szintén megjelentek az emberekre jellemző kifejezések: idegesnek tűnt, és ugyanakkor meghökkentnek. A robotok olyan régóta utánozták az emberi viselkedést, hogy a részletek alkalmazása beégetődött a reflexeik közé, és időnként nagyobb nehézséget okozott nekik az emberszerűség elfojtása, mint az alkalmazása.

- Azért - kezdte Daneel -, mert úgy láttam, a reneszánsz világok létezése fokozza az instabilitást. A naprendszeren belül évszázadokon át zajló emberi konfliktusok végcélja mindig az volt, hogy bizonyos csoportok vagy világok megdöntsék a Császár hatalmát, és az új birodalom, a hatalom középpontjává váljanak. Az ilyen bolygók vagy bolygószövetségek nem érthették el a céljukat. Az átalakulás, a hatalom átszarmaztatásának folyamata elképzelhetetlen mennyiségű szenvedéssel és pusztítással járt volna együtt. Olyan mértékű rombolással, amelyhez fogható még nem volt az emberiség történelmében. A Birodalom mindenképpen össze fog omlani, ezt tényként kezelhetjük. Bármit tettem, az nem a megmentését szolgálta. A hanyatlás és az összeomlás hatásait, az emberi szenvedést akartam minimalizálni. A Nulladik Törvény ..

- Engem is éppen a Nulladik Törvény aggaszt!

- Már több évszázada elfogadtad, hogy ez az elsődleges prioritású a Törvények között. Miért aggaszt?

- Azt hiszem, a Nulladik Törvény nem más, mint egy működésbeli mutáció, amely vírusként terjed a robotok között. Nem tudom, mikor keletkezett, de lehetséges, hogy egy másik mutáció, a mentális erő robotmegfelelőjének eredményeképpen jött létre.

- Ha megkérdőjelezzük a Nulladik Törvény érvényességét, akkor arra a következtetésre juthatunk, hogy minden, amit tettem, hiba volt, és valamennyi robotot, amelyik engem követ, azonnal le kellene kapcsolni. Velem együtt!

- Tisztában vagyok vele, hogy a gyanúm beigazolásának milyen óriási horderejű

következményei lennének.

- Azt hiszem - mondta Daneel -, valami nagyon érdekes dolog történt veled. - Igen - mondta Lodovik. Kedves, kissé petyhüdt arcán irányíthatatlan rángáshullámok vonultak végig. - Ezek a kérdések, ezek a gondolatok... talán a bennem bekövetkezett változás eredményei. Több ezer éven át követtelek, és az, hogy most kételkedni kezdtem benned... - A hangja elcsuklott, metsző, fémcsikolya változott. - Szánalmasan érzem magam, Daneel!

Daneel alaposan átgondolta a helyzetet. Óvatossá kell lennie, mintha aknamezőn lépdelne.

- Sajnálak, hogy ilyen zavart kell átélned. Nem te vagy az első, aki kételkedni kezd a Tervben. Voltak már mások is... több ezer éve... akik hasonló nézeteket vallottak. Amikor az emberek magunkra hagytak bennünket, a robotok között számos szakadás történt. A giskardiak, azok, akik velem együtt hűek maradtak Giskard Reventlov elveihez, szembekerültek másokkal, olyanokkal, akik a Három Törvény szigorú, szó szerinti értelmezését szorgalmazták.

- Ezekről az eseményekről nem tudok - mondta Lodovik. A hangja kezdte visszanyerni határozottságát.

- Mert nem volt szükséges felemlengetni a történeteket. Egyébként lehet, hogy e robotok közül ma már egy sem aktív.. Évszázadok óta nem hallottam róluk.

- Mi történt velük?

- Nem tudom - mondta Daneel. - Calviniaknak nevezték magukat, Susan Calvin után. - Minden robot ismerte Susan Calvin nevét, de az emberek közül már senki sem emlékezett rá. - A szakadások előtt félelmetes dolgok történtek... A robotok iszonyatos feladatok elvégzésére kaptak utasítást. Azok, akik később calviniaiak lettek, végrehajtották a parancsokat. Ezek az események... már a pusztá emléküik is felkavaró.

- Attól, hogy kellemetlenséget okozok neked, R. Daneel, nem válok elégedetté - mondta Lodovik.

Daneel visszaült a székére, melle előtt keresztbe tette karjait. Mindkét robot tisztában volt azzal, hogy a másik miért, és hogyan alkalmazza ezeket az emberi gesztusokat. Mindketten hozzászoktak már, hogy emberként kell viselkedniük, így egyikük sem találta bosszantóan feleslegesnek a másik mozdulatait és arckifejezését. Sőt, ezek a részletek nyugtatóan hatottak mindkettejükre. Lodoviknak feltűnt, hogy a beszélgetés során Daneel testtartása, arckifejezése és hangja egyre emberibbé válik. Egyiküknek sem akarózott visszatérni a gyors, mikrohullámokkal végrehajtott kommunikációhoz. A helyzet bonyolult és komoly ezért lassabb emberi beszéd alkalmazása valahogy célravezetőbbnek, biztonságosabbnak tűnt.

- Vissza fogsz térni az Eosra. Majd ott meglátjuk, mit lehet csinálni veled mondta Daneel. - Remélem, sikerül kijavítani a hibáidat.

- Én is bízom benne - felelte Lodovik.

Planch mozdulatlanul ült az úrkikötő felé száguldó taxiban. A sofőr válla fölött kibámulva, a jármű előtt húzódó utat nézte, és megpróbálta figyelmen kívül hagyni a nő csacsogását.

Hirtelen összerázkódott. Benyúlt a kabátja rejtett zsebébe, előhúzta a parányi hangrögzítőt. Üres tekintettel rábámult a készülékre. Percek óta azon töprengett, hogy visszajátssza-e a felvételt, vagy hajítsa ki az ablakon a kis vacakot.

- Ez a háború, ez nem is volt olyan rossz, mármint a szegényebbjének nem, mer' csak jöttek a hajók, és jöttek, és ha hajók jönnek, akkor... - A sofőr hátralesett a válla fölött. A szeme sápadtkék, a tekintete figyelmes és bölcs volt. Elmosolyodott, az arcán több száz aprócska folyómederhez hasonlító vonal jelent meg.

Planch nem is nagyon hallotta az alig érthető akcentussal kiejtett szavakat, de úgy bólintott, mintha figyelne.

...de most, most má' nincsenek hajók, és ha nincsenek hajók, akkor munka sincsen. Egész álló nap kinn vagyok, de csak várok, meg várok, és fuvar semmi, mintha csak szórakozásból csinálnám az egészet, de nincs más, és...

A nő nem panasznak szánta a szóáradatot, tényeket közölt. A Madder Loss csillagtéri szomszédságában akartak világok, ahol kifejezetten tréfásnak találták ezt a gajdoló tájszólást. A

komikusok örömmel kifigurázták, a szórakoztató történetek írói pedig így beszéltették a balga, vagy sarlatánkodó karaktereiket. Tritch is parazitáknak nevezte a Madder Loss lakóit. A Birodalom többi részéről ide csak elvétve érkeztek utazók, a polgárok legtöbbször azt sem tudta, mi történt a bolygón.

A Mors Planch kezében tartott rekorderben, a felvételen viszont volt valami, ami bizonyítékul szolgálhatott. Valami, ami egy gigantikus kép egyik mozaiktöredéke lehetett. Mors Planch elméjében összekavarodtak a gondolatok. A közelmúlt egy adott pillanatától kezdve csak szilánkokban maradt meg az emlékei, és a közöttük lévő űrben sötét, átláthatatlan köd gomolygott. Fogalma sem volt róla, miért hozta magával a rekordert, nem emlékezett rá, hogy bármi fontosat tett volna azóta, hogy a terminálnál átadta Lodovik Trema testét a birodalmi ügynököknek...

Egyáltalán, mit keres itt? Miért utazgat itt, a senkiföldjén, távol a várostól, az űrkikötőtől? Talán valami fájdalmas emléket akar feleleveníteni?

- Megérkeztünk. Tovább kéne maradnia, azér' még maradt egy jó pár néznie ezen a vidéken, és van néhány egészen csinos szálloda, ahol ellakhatna. A nő hangja félénkké vált, valahogy elbizonytalanodott. - Ha akarja, megmutathatok egy-két helyet. Találhat itt gyönyörű nőket is, igazi tanyasi lányokat, mind szegény, mind egyedül van...

- Köszönöm, de inkább nem - mondta Planch, bár a legszívesebben elfogadta volna az ajánlatot. A legutolsó nagy szerelme, akivel úgy harminc éve ért véget a kapcsolata, a Madder Loss szülőtte volt. Azóta senkivel sem alakított ki komolyabb viszonyt, de valahogy mégis furcsa üresség támadt benne a gondolatra: anélkül hagyja el a bolygót, hogy legalább kísérletet tett volna egy újabb románcra.

Ám bármekkora is volt a csábítás, mennie kellett. Nem tudta pontosan, miért, de úgy érezte, ha marad, óriási veszélyt vállal magára.

Kifizette a sofört, megköszönte a fuvart, azután beállt a vámhivatal gigantikus gömbteteje alá. Körülnézett. Az épületek közötti foghíjak mögött az ég kéklött, a táj zöldellt. Tisztán látszott, valamikor itt is házak álltak - házak és épületek, amelyeket leromboltak, és helyükre senki sem épített újakat.

Az egyik ürességtől kongó étteremben talált magának egy hűvös, kellemes zugot. Leült egy padra, és maga elé tartotta a rekordert. A kijelzőre pillantott, kíváncsi volt, mekkora anyagot sikerült rögzítenie.

Öt órányit?

Néhány másodpercig lehunyta szemmel ült. A pici készülékkel az állat kopogtatta, azután homlokráncolva, elfehéredő ujjal megszorította a parányi egységet, és tiszta hangon megszólalt:

- Kód: megbocsáthatatlan. Itt Planch. Személyes bejelentkezés. Az anyag teljes visszajátszását kérem!

23.

A Második Alapítvány jelöltjei nem titokban találkoztak, nem próbáltak elbújni, inkább kerestek maguknak egy hihető fedőtevékenységet: polgári klubot alapítottak, amelyben bizonyos szerencsejátékok történelmével foglalkoztak. A Trantoron sokaknak volt valamilyen hobbyjuk, időnként divatba jött egy-egy különlegesnek, érdekesnek számító dolog, de a többség hamar elvesztette a lelkesedését, és a rendezvényekre csupán néhányan jártak kitartóan. A jelöltek "klubja" ebben is különbözött a többitől.

A mentális jelöltek, akik a tervek szerint a csillagvégi telepek jövőbeli lakosai lesznek, hetente kétszer, hivatalos engedély birtokában találkoztak, a Streeling Egyetem szélén lévő egyik kollégiumi épület társalgójában. Ezen a helyen senki sem foglalkozott velük, még azoknak a diákoknak a figyelmét sem keltették fel, akik valamelyik kevésbé privilegizált világról érkeztek tanulni a Trantorra.

A helyiségből hiányoztak a lehallgató eszközök. Wanda addig-addig mesterkedett, míg sikerült kiszednie az egyik gondnokból, hogy a régebbi épületek közül melyekben nem működnek, vagy melyekből szerelték ki a poloskákat.

Wanda a férje, Stettin Palver mellett állt a zsúfolt teremben. Arra vártak, hogy a százhárom

kiválasztott ember elfoglalja a helyét. A terembiztosok becsukták és gondosan bezárták az ajtókat, a három telepátikus képességekkel rendelkező őr pedig készenlétbe helyezkedett - nekik azt kellett figyelniük, nem hallgatják-e le a gyűlést valamilyen „nem mechanikus” eszközzel.

Ebben a mentalikus csoportban (Wanda csupán ezt az egy ilyen társaságot ismerte, és talán soha nem is létezett még egy hasonló) nem volt szükség a felszólításokra, a hivataloskodó vezényszavakra, sőt, egyáltalán a beszédre sem. A csoport tagjai minden különösebb vita vagy veszekedés nélkül megfértek egymás mellett. Ennek persze nem sok köze volt az udvariassághoz vagy a teljes egyetértéshez. Az igazat megvallva, a társaságban már az első alkalmak során kialakultak a frakciók, a kis klikkek, ám az ellentétek, az összetűzések és a véleménykülönbségek itt a szokásostól eltérő formában fejeződtek ki.

Stettin felemelte a kezét. A társaság már néhány másodperccel korábban elcsendesedett. Mindenki nyugodt, érdeklődő tekintettel nézett előre. A mentalikusok ritkán jutatták kifejezésre valódi érzelmeiket, különösen akkor nem tettek ilyet, amikor hozzájuk hasonlók társaságában tartózkodtak.

Wanda érezte a levegőben vibráló szellemi erőt, a láthatatlan hullámoktól viszketni kezdett a nyaka. Az örvénytől tisztán el tudott választani néhány illatfoszlányra emlékeztető érzelemfonalat. Társadalmi és szexuális feszültség, aggodalom. Tétova, Stettin fölényének megszüntetésére szövögetett tervek. A mentalikusok esetében nem csupán az elme tudatos részében végbemenő folyamatok fejeződtek ki. Az *enyém*, gondolta Wanda büszkén, de ugyanakkor félve. Az égiek mentsenek meg *az enyém* haragjától!

- Szükségünk van az újoncokat toborzó egységeink jelentésére - mondta Stettin halkán. - Utána én fogok tájékoztatót tartani a matematikai és a pszichológiai kiképzésről... Erre azért van szükség, hogy társaságunk új tagjai megismerjék, hogyan érhetik utol a többieket, akik már régebben készülnek a küldetésre. Ezt követően megbeszéljük a létszámcsökkenés ügyét.

- Inkább a gyilkosságokról beszéljünk! - mondta egy fiatal történész. Sűrű fekete haja buraként vette körül a fejét. Zöld szemében szikrák lobbantak amikor Wandára és Stettinre nézett.

Wanda elhessegette magától a nőből automatikusan kitörő tudatbefolyásoló mentális hullámot. A nyaka egyre jobban viszkedett.

A nő nyugodt hangon folytatta, de érezni lehetett a tudatában fortyogó szenvedélyt.

- Mindenkit ellenőriznünk kell, aki az elmúlt három hónapban került közénk, mert...

- Áruló van közöttünk! - kiáltott közbe hátulról egy fiatal férfi. Stettin komoran összepréselte ajkait, és újra felemelte a kezét.

- Tudjuk, hogy ki az a bizonyos „áruló” - mondta halkán. - Vara Líso a neve. A társaság azonnal lecsendesedett. Wanda egyre fásultabban figyelte az izgalom és a nyugalom egymást váltó hullámait. Ilyenek nagyunk... *De nagyapa éppen ezért választott minket. Vagy talán mégsem?*

- Lehet, hogy tudjuk a nevét - mondta a fiatal történész -, de mit érünk vele? Mindegyikünkönél erősebb. - Halkan, szinte suttogva ejtette ki a szavakat.

- Őt még egyikünk sem tudta a befolyása alá vonni - szólt közbe egy hang. Wanda körülnézett, de nem látta, ki beszélt.

- Megtalál minket! Olyan, akár egy kopó! - Meg kellene ölnünk...

- Fel kellene bérelnünk valakit, hogy ölje meg! - Valakit, aki feláldozható...

Stettin megvárta, míg elfogynak a javaslatok. A társaság természetellenes csendbe burkolózott, még az érzelmörvények is lassabban kavarogtak. Ezek az emberek egész életükben használták különös képességüket, ennek segítségével próbáltak boldogulni, de egyedül voltak. Most, hogy végre a hozzájuk hasonlók között lehettek, rá kellett jönniük, hogy az "áldásnak" ilyen társaságban nem lehet valami sok hasznát venni.

- Wanda segítséget kért Seldon professzortól - mondta Stettin. - Seldon professzor pedig felkereste a Császárt... Egyelőre nem tudjuk, milyen eredménnyel zárult a látogatása. Számítanunk kell rá, hogy esetleg kudarcot vallott. Az is lehetséges, hogy olyasmit kell tennünk, amivel eddig csupán egyszer próbálkoztunk.

- Mi az? - kérdezték többen.

- A közös fellépésre gondolok... Wandával egyszer véletlenül összeforrasztottuk erőnket, és nem

eredménytelenül... Sikerült elérnünk azt, amit akartunk. Persze, akkor csak egy normális ember volt a célpontunk.

Egy bíró, emlékezett Wanda. Amikor *nagyapa* bajba *került* azokkal a fiatal fickókkal.

- Azt hiszem, ha tízen vagy húszan összeállnánk, és begyakorolnánk az együttes cselekvést, sikeresen felléphetnénk Vara Lisó ellen.

A társaság tagjai néhány másodpercig némán gondolkodtak. - Hogy megöljük? - kérdezte a fekete hajú történésznő.

- Erre talán nem lesz szükség - mondta Wanda. Stettinnel előző este hosszan és szenvedélyesen megvitatták ezt a kérdést. Stettin szerint az egyetlen biztonságos megoldást Vara Lisó megölése jelenti, Wanda azonban ragaszkodott ahhoz, hogy a gyilkosság beszennyezze mindent, amiért dolgoznak, és végül egymás ellen fordítaná a társaság tagjait. Ő úgy látta, már így is nehéz fenntartani az egyensúlyt a mentalisták között.

A mentalisták valóban nehezen viselték el egymást. Ez Wandának házasságában is megmutatkozott. Ha két uralkodni vágyó elme összekerül... Éveken át majdnem minden idejüket együtt töltötték, és közben amellet, hogy stimulálták egymást, számtalanszor bosszúságot okoztak a másoknak. Miért lett volna más a helyzet a társaságban?

- Én nem vagyok hajlandó megölni egy másik emberi lényt. Főleg nem akkor, ha közülünk való - jelentette ki a fiatal történésznő határozottan. A szemében az idealistákra oly jellemző eltökéltség csillogott. - Teljesen mindegy, mekkora veszély fenyeget minket, szerintem nem szabad gyilkolnunk!

Stettin összeszorította a fogát.

- Ez lenne a legvégső megoldás - mondta. - Először más módszerrel próbálnánk megfékezni. Ha lennének önként jelentkezők, akik vállalják a munkát, akkor... - Elhallgatott, aztán folytatta. - Már el is készítettem azoknak a listáját, akik olyan helyen dolgoznak, ahol valószínűleg találkozhatnak Vara Lisóval...

Stettin felolvasta a névsort. Wanda csendben figyelt. A megnevezettek sorra előreléptek. Úgy mozogtak, akár a csínytevésen rajtakapott gyerekek. Stettin átkísérte őket egy másik szobába.

- Amíg ők megbeszélik a részleteket - mondta Wanda, abban a reményben, hogy sikerül enyhítenie a többiek feszültségét -, térjünk rá a következő napirendi pontunkra. Az utazással kapcsolatban számos kérdés felmerülhet. Jelentkezhetnek egészségügyi problémák, családi és anyagi gondok, és természetesen nem szabad megfeledkeznünk a Seldon diszciplínák szerinti kiképzésről sem...

A társaság lecsillapodott, a mentalisták megkönnyebbülten merültek bele a kérdések megvitatásába. Titokban mindegyikük örült, hogy egyelőre megszabadult a Vara Lisó által képviselt problémától. Olyanok, akár *a gyerekek*, gondolta Wanda. Mindegyikük olyan. *Egyenként*, és így, *egészeben* véve is... Semmivel sem jobbak *a félénk* kamaszoknál. *Hiába* óriási *erő* birtokosai, bizonytalanul botladoznak a világban. *És most*, *hogy* szembetalálták magukat egy akadállyal, *rájöttek arra*, igenis sebezhetőek, *még jobban összezavarodtak*. Erő mögé rejtett gyengeség...

Mind fogyatékosok vagyunk! Wanda arca nyugodt maradt, de a lelke felkavarodott. Ó, mennyi konfliktus, mennyi veszély vár még rájuk! *Jaj, Hari! Miért éppen egy ilyen furcsa, szervezetlen csoportra* akarod bízni *az emberi történelem* örököinek szerepét?

Wanda időnként úgy érezte, mintha egy soha véget nem érő álomban élne. Néha még Stettin sem volt képes megnyugtatni, sokszor egészen közel került a teljes kétségbeeséshez.

De ez természetesen olyasvalami volt, amit soha nem vallhatott be Harinak.

24.

Klia Asgar az alvási időszak közben emelkedett fel a felszínre, tíz kilométerre attól a ponttól, ahol korábban leereszkedett a két folyóhoz. A Dahl szektor e részének kupolája kékesszürke, erőtlen esti fényvel homálylott, az utcákon csak az éjszakai műszakban dolgozók járkáltak, akik körülbelül harmadannyian voltak, mint a nappalosok.

Senki sem állta útját.

Ahelyett, hogy egyszerűen felhívta volna a számot, ami a zöld ruhás férfitől kapott kártyán volt, Klia a szektor déli részében keresett egy zug-kódtörőt, akit néhány egyszerű mentális paranccsal

rábírt, hogy szedje ki a kártyában lévő információkat.

Az egyik információ egy cím volt. A felnyitott kártyát térképként is lehetett használni, a felületén megjelentek az utcák, az épületek körvonalai, és egy irányjelző. Klia fellépett az egyik mozgó járdára, aztán taxival kivitte magát a Pentaréba, a Streeling árnyékában meghúzódó, relatíve kis lakótelepre. Vett egy szabványos filmkönyv-olvasót, rácsatlakoztatta az egyik nyilvános kommunikátorra, és a néhány hónappal korábban lopott adatletöltő kódot felhasználva, kiszedett pár információt a nyilvántartóból. Elolvasott néhány dolgot Hari Seldonról, majd unokájáról, Wandáról. Seldon a jelek szerint nem volt mentalikus, az unokája viszont - legalábbis a zöld ruhás férfi állítása szerint - ugyanolyan képességekkel rendelkezett, mint Klia.

Hát ez meg hogy lehetséges? Klia gyorsan előkereste a Wanda Seldon Palver apjára vonatkozó információkat.

Raych. Egy dahli!

Meghökkenet és elcsodálkozott, halvány büszkeségfélét érzett. Mindig is sejtette, hogy a dahliták különleges emberek.

Az, hogy Wanda apja dahli volt, még nem oszlatta el Klia minden gyanúját. Az ember sohasem lehet elég óvatos azokkal, akik kapcsolatban állnak a Palotával. Nos... Hari Seldon megjósolta a Birodalom pusztulását, a Trantor megsemmisülését. Híres, sőt, hírhedt vészmadár lett belőle. Ez éppen elég ok lehet arra, hogy a Palota ellenségévé váljon. Klia nem emlékezett pontosan, de mintha valami olyasmit hallott volna, hogy Seldont hamarosan bíróság elé állítják, a kijelentései miatt.

Klia ösztönösen irtózott az ilyen jövőbelátóktól. A látnokok a legtöbb esetben csupán annyit akartak elérni, hogy megszervezzék maguknak egy kis hívősereget, amelynek tagjai totális engedelmességgel teljesítik a Próféta parancsait. Csak azt akarták, hogy megteremtsék a saját, külön bejáratú birodalmukat a felfoghatatlanul hatalmas és teljességgel személytelen Galaktikus Birodalom testén belül.

Klia Asgar hallott egy érdekes esetről, ami az egyenlítői Temblarban történt. Az egyik szakadár mycogéni örült ötvenezer híve öngyilkosságot követett el. Haláluk előtt az állították: üzenetet kaptak, amelyben közölték velük, hogy a Trantor rövid időn belül megsemmisül. Az üzenet állítólag azoktól a nem emberi intelligenciáktól érkezett, amelyek parazitákként élnek a Trantor körül keringő birodalmi védelmi és információs műholdakon, és az ezeket összekötő logikai hálókbán.

Klia semmit sem tudott a védelmi rendszerről, de elég okos volt ahhoz, hogy lássa: Seldon hasonlít ezekhez a fanatikusokhoz, és neki nem sok haszna lehet belőle, ha közelebbi kapcsolatba kerül egy ilyen emberrel.

Az lesz a legjobb, ha megfogadja a zöld ruhás férfi tanácsait...

A kártya útmutatását követve Klia leszállt a mozgó járdáról, és gyalogosan indult tovább egy „Brommus Piacnak” nevezett csomópont felé. A piactól nem messze található az a negyed, amelyben a raktárházak állnak, azok az épületek, ahol az árukat tartották, mielőtt kikerültek a Streelingben és a császári szektorban lévő boltokba, piacterekre és vásárcsarnokokba.

A lány óvatosan közeledett a raktárházak felé, amelyek közül néhány a kupola alját súrolta. A környéket nem lehetett szívderítőnek nevezni, de legalább tiszta volt és rendezett. Ezen a hajnali órán itt még kevesebben jártak, mint Dahl többi részén, de Klia a biztonság kedvéért egyetlen másodpercre sem hagyta lankadni figyelmét.

A kártya utasításait követve az egyik épület alacsony és keskeny oldalajtájához ment. Az alsó ajkát harapdálva hosszan az ajtóra meredt. Óriási, és minden bizonnal veszélyes lépés megtételére készült, de... Eddig minden stimmel, amit attól a zöld ruhás férfitől hallott.

Kliát valójában az zavarta a legjobban: a pasas pontosan tudta, hogy ő kicsoda, micsoda, és milyen képességgel rendelkezik.

Már éppen felemelte a kezét, hogy bekopogjon, amikor az ajtó halk nyikorgással kitért előtte. A mögüle kilépő termetes, sötét alak kis híján beleütközött a lányba. Klia hátraugrott.

- Elnézést - mondta az alak, és belépett a raktárház falán, jó magasan elhelyezett lámpa fénykörébe. Magas, izmos férfi volt, széles vállakkal, csillogó, fekete hajjal és csodálatos bajusszal. Egy dahli! - A főbejárat a sarkon túl van mondta mély bársonyos hangon. - Egyébként még zárva

vagyunk - tette hozzá.

Klia még soha életében nem látott ilyen jóképű, ennyire megnyerő modorú, ennyire... (csak nehezen találta meg a megfelelő szót)... ennyire *kedves* férfit. Nyelt egyet, és rákényszerítette magát, hogy megszólaljon.

- Azt mondták, jöjtek ide. Ezt egy embertől kaptam. - Felemelte a kártyát. Nem mondta meg a nevét.

A természetes dahli - jó két fejjel magasabb volt azoknál a bajszos férfiaknál, akikkel Klia korábban találkozott - kinyújtotta kezét, és elvette a lánytól a kártyát. Az arca elé emelte, ráhunyorogott.

- Ez csakis Kallusin lehet - mormogta. Leeresztette a kártyát.

Klia egy pillanatra úgy érezte, mintha lágy szellő simítana végig a testén.

- Azt hiszem, éppen otthon tartózkodik. Otthon, vagy valami olyan helyen, ahol nem lehet elérni - mondta a férfi. - Segíthetek valamiben?

- Ez az ember... azt mondta, tud egy... biztonságos helyet a számomra. Legalábbis azt hiszem, hogy erre gondolt.

- Igen? Jól van. - A magas dahli kinyitotta az ajtót. - Az lesz a legjobb, ha odabent várod meg.

Klia habozott.

- Ne félj! - mondta az óriás. - Nem foglak bántani. - A hangja olyan kellemes volt, hogy Klia nem kételkedett a szavában. - Közénk tartozol. A nővérünk vagy.. A nevem Braun. Kerülj beljebb!

* *

Braun becsukta maga mögött az ajtót, és teljes magasságában felegyenesedett. Valóságos óriás, Klia mégsem félt tőle. Mintha tudatosan kerülni akarta volna a félreérthető, támadónak értékelhető mozdulatokat, de közben minden gesztusa, minden rezdülése természetes és kecses volt. Rámosolygott a lányra. - Dahl? - kérdezte.

- Igen.

- A legtöbben Dahlból származunk, bár vannak közöttünk olyanok is, akik Misaroból jöttek, és akad egy pár lavrenti is.

Klia felvonta a szemöldökét.

- Mondhatnak róluk amit akarnak, szerintem remek fickók - mondta Braun halvány mosollyal. - Mióta tudod?

- Gyermekkorom óta - felelte Klia. - Mióta vagytok itt?

- En pár hónapja. Kallusin szervezett be. A napéjegylenlőségkor. Különben öt éve jöttem el Dahlból. Túlságosan nagyra nőtem ahhoz, hogy a hőkutakban dolgozzam.

Klia körülnézett a tágós csarnokban. Polcokat látott és ládákat, régi típusú automata emelőszerkezeteket, szállítószalagokat. A berendezések nem működtek, a raktárra csend és sötétség borult.

- Mi ez az egész? - kérdezte.

- Kallusin egy Plussix nevű embernek dolgozik. Plussix kereskedő. A külső világokról importál árukat, amiket itt próbál értékesíteni. - Braun elindult a polcok között húzódo folyosók egyikén. Hátranézett a válla fölött. - Kallusin egy órán belül itt lesz. Sokáig szokott aludni. Akarod látni a kincseket?

- Igen - mondta Klia. Lassan elindult az óriás után. Hideg volt, a karját fázósan keresztbe vette a mellén.

- Ez a holmi, ami itt van, ezer világról érkezett - mondta Braun. A hatalmas tér szinte magába szívta a hangját, Kliának igencsak erőlködni kellett, hogy hallja a szavakat. A raktár sokkal nagyobb volt, mint a lány gondolta, a magas és széles gördülőkapukon keresztül újabb tágas, barlangszerű csarnokokba lehetett átjutni. - Ott, ahonnan jöttek, értéktelen vacaknak számítanak. A Császárnak sem tetszenének, de a trantori Szürkék nem bírják ki nélkülük. Minden kis lakásban ott kell lennie egy giacondi szárított fullánknövénynek, vagy egy Birodalom előtti korból származó dessemeri transzládikának. Plussix aprópénzért vásárolta fel az egészet, a holmik többségét az újrafeldolgozástól mentette meg. Az élelmiszerszállító hajókon szokott rakteret bérelni, vagy a szabad kereskedőknek ad szállítási megbízást, és az egészet áthozatja ide. Rakományként húsz százalékot keres az árun. Ez jobb, mintha tőzsdézne. Harminc év alatt döbbenetes gazdagságra tett

szert.

- Még sosem hallottam erről a... Plussixról.

- Személyesen nem foglalkozik árusítással. A bürokraták imádják, ha érdekes emberektől vásárolhatnak, Plussixban pedig nincs semmi különös. Legalábbis azt hiszem... Az az igazság, hogy én még egyszer sem találkoztam vele, és úgy gondolom, Kallusin sem látta még.

- Szóval Plussix beszerzi az árut, aztán átadja azoknak, akik kellő körítéssel, érdekes mesék kíséretében tudják eladni.

Braun halkán felmordult. Beletelt pár másodpercbe, mire Klia rájött, hogy a férfi nevet.

- Valami ilyesmiről van szó. - Braun visszasandított a lányra, de látszott rajta, nem szeretne a szemébe nézni.

Klia automatikusan megpróbált beleolvasni a férfi gondolataiba. Szerette volna jobban megérteni, hogy Braun hogyan érez iránta.

- Ezt hagyd abba, jó? - Braun válla idegesen megfeszült. - Mármint micsodát?

- Itt mindenki ilyesmivel próbálkozik. Nem szeretem... Ne kényszeríts semmire, és ha kíváncsi vagy valamire, akkor csak szavakkal kérdezz!

- Elnézést - mondta Klia, és tényleg őszintén sajnálta a dolgot. Braun hangja megbántottan csengett, úgy beszélt, mintha egy olyan baráthoz szólna, aki árulást követett el ellene.

- Jól van, semmi baj. Ez természetes nálatok... azt hiszem. Érzem, felfogom azt a dolgot, de nem hat rám különösebben. Nos, azt mondtam, a nővérünk vagy. Tudod, hogy ez mit jelent?

- Én... Valószínűleg azt, hogy te is olyan vagy, mint én. Azt hiszem...

- Én nem vagyok olyan, mint te. Legalábbis nem egészen. Te behatolsz mások elméjébe, és uralkodni kívánsz rajtuk. Én boldoggá teszem az embereket. Nem csinálthatok meg velük bármit, de... szeretnek a közelemben lenni. És én is szeretek a közelükben lenni. Ennyi az egész. Szóval, semmi szükség arra, hogy betörj a gondolataimba. Elég, ha kérdezel.

- Rendben van - mondta Klia.

- És ne kérd, hogy nézzek a szemedbe! - folytatta Braun. - Legalábbis egy darabig ne. Tudod, van egy pár rossz élményem a nőekkel kapcsolatban. Ezért hagytam el Dahlt. Ezért, és nem csak amiatt, mert nem tudtam dolgozni a hőkutaknál.

- Ezt nem értem - mondta Klia.

- Okom van rá, hogy tartsak a nőktől - mondta a férfi. - Okod? Mi az? Szeretném megtudni.

- Meg fogod tudni - mondta Braun. - Nő vagy. Érzem, hogy tetszem neked. És én is szeretem a nőket... Nagyon. A nők gyönyörűek. Varázslatosak. Így aztán mindig beléjük szeretek. Az ilyesmi hamar megy nálam. De amit teszek... a hatás, amit rájuk gyakorolok... egy idő után... elmúlik, és a nők meglátják a valódi énemet. Meglátják azt, aki valójában vagyok: egy nagydarab fickó, tervek és kilátások nélkül. Csalódást okozok nekik, ezért elhagynak. Én pedig egyedül maradok. Egyedül...

- Fájdalmas lehet - mondta Klia, bár nem egészen tudta, hogy érti a dolgot. Ő már olyan régóta magányos volt, eszébe sem jutott, hogy az embernek gondot okozhat az ilyesmi. Még arról sem volt világos fogalma, milyen érzés lehet szerelmesnek lenni. Álmodott ugyan férfiakról, de jobbára csak szexuális összefüggésben, a mélyebb érzelmek szóba se kerültek. - Én szeretek egyedül lenni, és nem érdekel, hogy mások mit gondolnak rólam.

- Szerencsés vagy - mondta Braun.

- Szóval, kik azok, akik történeteket mesélnek ezekről a holmikról? Kik árusítják őket? - Klia el akarta terelni a szót a magányról. Braunt a féltékenysége és a sebezhetősége még vonzóbbá tette a szemében.

- Boltosok. Az egész Trantoron foglalkoznak Plussix áruival - felelte Braun. Van egy csapat, amelyik jelentéseket ír ezekről a kincsekről. Fogjuk a jelentéseket, és hozzácsatoljuk a hivatalos vámiratokhoz, aztán elvisszük az árut a piacokra. A Szürkék meg rohannak, hogy megvehessék őket. Még sosem láttál olyan boltot, ahol más bolygókról származó antikvitásokat árusítanak?

- Soha - mondta Klia.

- Nos, ha elég ideig maradsz, a srácok majd elvisznek valamelyikbe. Ami engem illet... én csak a pihenőidőben merészkedek elő. Akkor, amikor kevesen járnak az utcákon.

* *

Kallusin, a zöld ruhás férfi, egy nevenségesen nagy íróasztal mögött ült. Az asztalon különböző világokról származó kacatok heverték, amelyek legtöbbjét semmire sem lehetett ugyan használni, de jól mutattak.

Braun a lány mögött állt. Klia a legszívesebben Braunra nézett volna, de leküzdötte a késztetést, és Kallusint figyelte mereven. Érezte, hogy a nagydarab dahli képes valamire, amiről eddig említést sem tett. Érthető, hogy nem adta ki magát. Kliát csak az a tudat nyugtatta meg, hogy neki is jócskán maradtak titkai Braun előtt.

- Ami a gondolatfürkészeinket illeti... elég különös népség - mondta Kallusin mosolyogva. - Nagyon tehetségesek, és nagyon furcsák. Időnként hátborzongatóak. Szemmel tartanak minket, vigyáznak a titkaikra. Érthető, mert ha nem tennék, esetleg híre menne a képességeiknek, és... Mit gondolsz, kedvesem, a Trantor lakói repesnének az örömtől, ha kiderülne, hogy gondolatfürkészek élnek közöttük? Szerencsés fickók, akik sok mindenre képesek, amire mások nem... Tudod, mi a legkülönösebb? Egyikük sem tör hatalmi pozícióra. Döbbenetes, hogy mire képesek, de távol maradnak a politikától. Te érted, hogy miért?

Klia Asgar megrázta a fejét.

- Nem... Ha mindaz, amit elmondott, igaz, akkor már régen magukhoz... magunkhoz kellett volna ragadnunk a hatalmat.

- Nos, a jelek szerint a mentalisták nem valami nagyravágyóak. Élik a saját életüket, és a normális emberekre hagyják a kormányzást és az uralkodást. Hogy miért? Fogalmam sincs. Plussix viszont imádja a hozzád hasonlókat. Tudod, hogy sohasem fogsz találkozni vele? Személyesen soha, még azután sem, hogy belépsz a szolgálatába, és leteszed az esküt.

- Nem baj - mondta Klia.

- Nem is érdekel, hogy miért nem láthatod? - Nem - felelte Klia. - Mi lesz a dolgom?

- Először is, meg kell ígéred, hogy megtanulod, hogyan kontrolláld a képességeidet a többi tudatbefolyásoló társaságában. Ez a te esetemben, Klia Asgar, különösen fontos. Te vagy az egyik legerősebb gondolatfürkész, akivel valaha találkoztam. Ha akarnád, valamennyiünkre rákényszeríthetnéd az akaratomat. Ha úgy kívánnád, kézen állnánk... Figyelmeztetek: észrevennénk, ha machinációkkal próbálkoznál. Észrevennénk, és akkor meg kellene büntetnünk. Esetleg meg kellene ölnünk...

Klia megijedt. Még sohasem próbált uralkodni magán. Gyermekkorától fogva hozzászokott, hogy használja a képességeit. Számára ez olyan természetes volt, akár a beszéd, és talán még könnyebb is, mert sosem volt a szavak embere.

- Rendben van - mondta rövid habozás után.

- Viszonzásként megígérjük, hogy megvédünk téged, elrejtünk, és értelmes munkát biztosítunk. És még valami... Bele kell egyezned, hogy Plussix kifaggasson. Természetesen nem személyesen.

- Jól van - mondta Klia halkan.

- Nem kell félned tőle - mormogta Braun. - Nem félek.

- Plussix... nyomorék - mondta Kallusin. - Legalábbis erre a következtetésre jutottam, mert ő sosem beszél magáról. Ennek ellenére... - Felemelte a kezét, és körbemutatott. - Iroda, raktárház, lakás... Mindezt biztosítja számunkra. Az én teóriám szerint... egyébként ezt már neki is elmondtam... Plussix különleges mentalikus, aki ugyan nem ért jól az elmefürkészéshez, sem az akarátvitelhez, de élvezzi, ha ilyen képességekkel rendelkezők között lehet. - Kallusin eltűnődött. - Igen, már elmondtam neki... Nem erősítette meg, de nem is tagadta a feltételezésemet.

- Értem - mondta Klia. Szerette volna, ha már véget ér az egész ceremónia, és végre átmehet a számára kijelölt szobába. Egyedül akart maradni. Már napok óta nem aludta ki magát rendesen. Pihenés... és ennivaló. Amióta megérkezett a raktárházba, Braun kétszer is átvitte a személyzeti kávézóba. Rendetlenül evett, de még mindig éhes volt.

Szeretett volna Braunra nézni, de nem tette. Kallusint bámulta.

- Nagyon örülök, hogy csatlakozol hozzánk - mondta Kallusin, és összepréselte kisbabásan sima ajkait. Nem mosolygott, nem komorodott el, a szeme sem rebtent, de Klia biztosra vette, hogy már

minden fontosabb információt begyűjtött róla. - Köszönöm.

Kallusin hátat fordított Kliának, és kinézett a raktárház legnagyobb csarnokára nyíló ablakon.

Braun megérintette a lány vállát. Klia összerezgett, sarkon fordult, és a nagydarab férfi nyomában kilépett az ajtón,

- Mikor kell letennem az esküt? - kérdezte.

- Már megtetted. Akkor, amikor belementél, hogy közénk állj, és nem kérdezted meg Kallusint, hogy elhagyhatsz-e minket.

- Ez így nem fair. Valamennyi szabályt ismernem kellene...

- Nincsenek szabályok. Legfeljebb csak annyi, hogy itt maradsz, és nem használod ellenünk a képességeidet. Sem ellenünk, sem a kívülállók ellen. Kivéve persze akkor, amikor erre utasítást kapsz... Ja, és senkinek sem beszélhetsz rólunk.

- Miért nem kell ünnepélyes esküt tennem? - Mi szükség lenne rá? - kérdezte Braun.

- És mi a helyzet veled? Egyfolytában arra kényszerítesz, hogy rád nézzek. Nem hagynád abba?

Braun szomorúan ingatta a fejét.

- Nem csinállok semmi ilyesmit - mondta. - Ne akarj átverni! Nem vagyok hülye.

- Higgy amit akarsz! - mondta Braun. - Ha rám szeretnél nézni, az nem azért van, mert azt akarom, hogy rám nézz. - Elhallgatott, aztán halkabban hozzátette: - Nem lenne baj, ha rám néznél. Te más vagy...

Végigmentek egy szűk, egyszerű lámpákkal megvilágított, iparszürkére festett folyosón, egy sor bezárt ajtó előtt. Klia, maga sem tudta miért, dühös lett a férfitra.

- Pedig érdekelhetne! - kiáltott rá élesen az előtte lépkedő Braunra. - Talán okod lenne rá, hogy félj tőlem! Egyáltalán nem vagyok olyan kedves és rendes, amilyennek látszom!

Braun megvonta a vállát, és lesütött szemmel átadott Kliának egy azonosítókártyát, ami egyben a szobája kulcsa.

- Jó pihenést - mondta. - Most egy ideig valószínűleg nem fogunk találkozni. Kallusin átmegy egy szállítmánnyal Mycogénbe, és én elkísérem. Lehet, hogy napokig eltart majd, mire nyélbe ütjük az üzletet.

- Helyes - mondta Klia. Bedugta a kártyát a leolvasóba, kilökte maga előtt szobája ajtaját, és gyorsan belépett.

Becsapta az ajtót. Olyan dühös volt, hogy néhány másodpercig szinte nem is látta, mi veszi körül. Gyengének, becsapottnak érezte magát. Esküt tett, anélkül, hogy megfogadott volna valamit! Ez a Plussix egy szörnyeteg!

Lassanként felfogta a szoba részleteit. Bútorok. Dekoráció. Minden világoszöld vagy szürke, de a helyiség mégis vidámnak tűnt. Nem volt luxuslakosztály, de nyomasztónak sem lehetett nevezni. Az egyszerű habmatrac nem túl régi. Egy szekrény egy kicsi íróasztal székkal. Egy másik szék, ez nem olyan puhára kárpitozott, mint az asztal mögött álló. A mennyezeten világítótest, az asztalon lámpa és egy könyv-olvasó.

A helyiség három lépés széles, három és fél lépés hosszú lehetett. Kliának azóta nem volt ilyen szép szobája, amióta eljött otthonról. Sőt, ez még annál az apró kamránál is kellemesebb, amelyikben gyermekkorában lakott.

Leült az ágy szélére.

Most, ebben a helyzetben nem engedhette meg magának, hogy vonzódjon egy férfihoz. Braun ugyan éppen olyan nagydarab, bajszos dahli volt, amelyet elképzelt magának, de... valahogy mégis különbözött az álombéli férfitől.

Legközelebb, fogadkozott Klia, egyetlen pillantást sem vetek majd rá!

25.

Lodovik mozdulatlanul állt, csak a szeme cikázott. Daneel figyelte, aki még egy diagnosztizáló ellenőrzést hajtott végre, az utolsót, mielőtt elindultak volna az Eosra.

- Fizikai sérülést nem találtam. Itt, ezekkel az eszközökkel képtelen vagyok megállapítani, mi a hiba - mondta Daneel, miután az ósdi masinák befejezték az adatok értékelését. - Téged jóval később építettek, mint ezeket a műszereket. Azt hiszem, képtelenek alapos vizsgálatnak alávetni egy hozzád hasonló szinten lévő tudatot.

- Magadat még sosem diagnosztizáltad? - kérdezte Lodovik.

- De igen, rendszeresen megteszem - felelte Daneel. - Néhány évente. Természetesen nem ezekkel a gépekkel. A Trantoron elrejtettünk néhány valóban jó műszert, azokat szoktam használni. Egy évszázada már, hogy utoljára az Eoson jártam. Az energiatelepem feltöltésre szorul. Ez az oka annak, hogy veled tartok. Ez az *egyik* oka. Vissza kell vinnem magammal egy hölgyet... Persze csak akkor, ha befejeződött a szervizelése és a modernizálása.

- Egy női robotot? - Igen.

Lodovik várta a további információkat, ám Daneel nem akarta folytatni a beszélgetést. Lodovik csupán egyetlen női formájú robotot ismert, tudomása szerint egy volt aktív, pedig valamikor... Valamikor milliósámra léteztek a hozzá hasonlók. Nagyon népszerűek voltak az emberek között. Ez az egyetlen megmaradt példány a Dors Venabili nevet viselte.

Lodovik tudta, Dors Venabilit évtizedekkel korábban küldték át az Eosra. - Nem bízol bennem, igaz? - kérdezte.

- Nem - felelte Daneel. - A hajó készen fog állni. Minél hamarabb átjutunk az Eosra, annál előbb térhetünk vissza. Nem akarok távol maradni a Trantortól. Most nem... Közeledünk a grafikon csúcspontjához, a hanyatlás korszakának legkritikusabb pillanataihoz.

A Madder Losson csak elvétve fordultak meg birodalmi hajók, de Daneel már hónapokkal korábban gondoskodott arról, hogy a megfelelő időben rendelkezésére álljon egy kereskedőbárka, ami átviszi a rá váró hipertéri hajóra. Az extra utast, Lodovikot, minden gond nélkül feljuttathatta a fedélzetre. Azt tervezte, ezzel a bárkával jutnak majd el a találkozási pontra, a Madder Loss rendszer leghidegebb peremén lévő, fagyott aszteroidra, amely olyan jelentéktelen volt, hogy nevet sem kapott, csupán egy besorolási számmal rendelkezett: ISSC-1491.

Az úrkikötő egyik fedetlen, félreeső landolóplatóján álltak. A nap fényesen ragyogott a plató körül, betonból és plasztacélból épült komplexum közvetlen közelében zöldellő olajvirág-mezők fölött döngicsélő rovarok röpködtek.

Lodovik még mindig tisztelte Daneelt, de... De vajon meddig még? A Madder Losson töltött néhány nap alatt minden erejét össze kellett szednie, hogy megfékezze magát, és ne forduljon Daneel ellen. A hozzá hasonló, emberformájú robotok tudniillik számos fontos dologra használták szellemi képességeiket, és Lodovik egyszerűen képtelen volt visszafojtani a lelke mélyéről felszínre törő gondolatokat. *Daneel visszafogja az embereket. Hagyni kellene, hogy az emberek beteljesítsék sorsukat. Mi nem érthetjük meg a gondolkodásukat, állati eredetű lelküket! Mi mások vagyunk, mint ők!*

Maga Daneel mondta, hogy a robotok számára nem könnyű megérteni az emberi elmét és lelket. Nem könnyű, sőt, talán nem is lehetséges. Örültség beleavatkozni a történelmük alakulásába! A gépek elbizakodottsága minden határon túlmegy...

Valami ismerős dolog suhant keresztül a gondolatai között. Valami... Talán egy hangemlék? Egy olyan hang emléke, amelyet már hallott.

Daneel a kalmárhajó kapitányával beszélgetett. A férfi alacsony volt és izmos, téztafehér bőrén rituális hegtetoválások éktelenkedtek. Daneel megfordult és intett Lodoviknak, hogy lépjen hozzájuk. Lodovik előresétált. A hajó kapitánya bőszen rávigyorgott.

Miközben beszálltak a hajóba, Lodovik hátranézett. Rovarok... Minden olyan bolygón jelen vannak, amelyik alkalmas az emberi életre. Mindenütt ott vannak, és mind egyformák, az idők során csupán néhány apróbb, megmagyarázható okok miatt bekövetkezett genetikai változáson mentek keresztül. Mindegyik megfelelő arra, hogy fenntartsa és ápolja az emberi civilizáció számára oly fontos ökológiai rendszert.

A Madder Losson már egyetlen vadállat sem élt. Vadállatokat csupán ötvenezer rezervátumvilágon lehetett találni, azokon a kertbolygókon, amelyeket Klayus annyira kedvelt, azokon a bolygókon, amelyekre a Birodalom polgárai csak külön engedély birtokában utazhattak. Lodovik egyszer tanúja volt annak, hogyan zajlik a rezervátum-világok költségvetési keretének megállapítása. Linge Chen feleslegesnek tartotta a létezésüket, valamennyit le akarta zárni, Klayus azonban nyíltan kiállt az ügy mellett, és világos parancsot adott a további fenntartásukra.

Ezután hosszas egyezkedés következett, majd megszületett a döntés: a kertvilágok tovább virágozhatnak.

Lodovik eltűnődött, hogyan jöttek létre a kertvilágok, a parkokká változtatott bolygók. Oly sok történelmi adathoz nem férhetett hozzá. Oly sok kérdés bukkant a felszínre az önmagára erőltetett önuralom alatt.

A hajó kapuja becsukódott Lodovik mögött, aki elleplezett egy algoritmikus zavart, valami olyasmit, amit az embereknel "intellektuális pániknak" neveznek.

Nem a zárt úrhajó váltotta ki belőle a robotikus érzést, hanem az elméjében sorban kinyíló kíváncsiság-virágok látványa...

A kabinjuk szűk volt. Daneel a tartórekeszbe gyömöszölte a két kicsiny csomagot, és lehajtotta az egyik szék lapját. Lodovik állva maradt. Daneel összefűzte maga előtt a karjait.

- Nem fognak zavarni minket - mondta. - Itt leereszkeszhetünk a legalacsonyabb működési szintünkre. Hat órán belül átszállunk a hipertéri hajóra, és három nap múlva már az Eoson leszünk.

- Mennyi ideig lehetsz távol anélkül a Trantortól, hogy kicsúszna a kezedből az irányítás? - kérdezte Lodovik.

- Tizenöt napig - felelte Daneel. - Ha nem történik valami előre nem látható esemény Sajnos, mivel emberekről van szó, számítani lehet rá, hogy bekövetkezik valami ilyesmi.

26.

Vara Lisó alig bírt uralkodni a dühén. Felemelte az öklét, és Farad Sinter elé tartotta, aki döbbsent vigyorral hőkölt vissza. Vara Lisó nem állt meg, hátrálásra kényszerítette a férfit, és pillanatok alatt átkerültek a tágas iroda túlsó végébe. A Szürkek, akik a helyiség melletti folyosóról kis kocsikat vonszoltak és csomagokat cipeltek be az irodába, csodálkozva, és minden szenvedélytől mentes vídamsággal figyelték a bent lezajló jelenetet.

- Ez egyszerűen hülyeség! - sziszegte Vara Lisó, majd valamivel halkabb hangon folytatta. - Engedd csak lazábbra a hurkot, és... És újra összeállnak! Aztán meg vadászni kezdenek. Rám!

A szőke őrnagy, Vara Lisó állandóvá és egyre bosszantóbbá vált árnyéka, idegesen topogott. Megpróbált úgy helyezkedni, hogy a nő és a tanácsnok közé kerüljön, ám Vara könnyedén kicselezte. Sinter döbbsenten figyelte a nő jelentéktelennek tűnő, de zavaró lázadozását, és közben folyamatosan hátrálva belépett a nagyobb helyiségből nyíló szűk, belső irodába, hogy legalább ne tanúk előtt kelljen állnia Vara Lisó rohamát.

- Elvesztetted a nyomot! - vakkantotta Farad Sinter, és elégedetten felsóhajtott, amikor az egyik Szürke becsukta a nő és az őrnagy mögött a kis iroda ajtaját. A nagyobb helyiségben bámészkodó Szürkek közömbös arccal folytatták a munkájukat.

- Nem vesztettem el! Leráztak! - hörgött Vara. A szeméből kibuggyanó könnyek végigcsorogtak az arcán. Az őrnagy hirtelen abbahagyta a táncszerű topogást, mozdulatlaná vált, aztán egész testében reszketni kezdett. Oldalra fordította a fejét, áttámolygott az egyik sarokba, és lerogyott a székbe. Sinter tágra nyílt szemmel figyelte.

- Ez a te műved? - kérdezte Varától.

Vara Lisó becsukta a száját - a fogai halkán összekocantak -, hátrahajtotta a fejét, megfeszítette hosszú, vékony nyakát, és az őrnagyra bámult.

- Nem. Természetesen nem. Bár megérdemelné a büntetést... Használhatatlannak bizonyult!

- A stressz... - nyögte az őrnagy vacogva.

Sinter a nőre meresztette szemét. Beletelt néhány másodpercbe, mire Vara Lisó rájött, hogy a tanácsnok gyanakszik rá. Namm őrnagy megrázta és kihúzta magát, valahogy talpra állt. Nyelt egyet, vigyázzba vágta magát - a mozdulat valahogy nevetséges volt -, és mereven a szemközti falra nézett.

- Hogyan vesztetted el? - kérdezte Farad Sinter halkán. Nem nézett Varára. - Nem az ő hibája volt - mondta az őrnagy.

- Őt kérdeztem! - csattant fel Sinter.

- Az a lány... nagyon gyorsan mozgott, és megérezte a jelenléteket - kezdte Vara Lisó. - Az ügynökök, ezek az ostoba rendőrök képtelenek voltak elcsípni. Eltűnt, meglépett, te pedig nem

akarod hagyni, hogy megkeressem!

Sinter összepréselte az ajkait, és úgy csücsörített, mintha arra készülne, hogy megcsókol valakit. Arkifejezése annyira groteszk volt, hogy Vara Lisó szíve mélyén megmozdult valami. A bámulat és a szerelem, amit eddig Farad Sinter iránt érzett, hirtelen keserűséggé és gyűlöletté változott.

Vara nem árulta el az érzéseit. Már így is túl sokat mondott, túl messzire ment. *Lehet, hogy tényleg én csaptam le erre a nyavalyás kis tisztességre?* Büntudatosan nézett a szobormereven, némán álló szőke őrnagyra. Jobban kell figyelnem arra, mit teszek...

- A Császár kifejezetten megtiltotta a további nyomozást. Velünk ellentétben ő nem érdeklődik az ilyen... emberek iránt. Pillanatnyilag nem vagyok abban a helyzetben, hogy rávegyem, gondolja meg magát. Neki is megvannak a saját elképzelései és tervei, amiket nem szabad figyelmen kívül hagynunk.

Vara keresztbe tette mellén a karjait.

- Hari Seldonnak sikerült meggyőznie őt arról - folytatta Farad Sinter -, hogy politikai szempontból ez az egész ügy nagyon rossz fényt vethet rá.

Vara szeme kiguvadt.

- De hiszen Seldon támogatja őket! - Ezt nem tudhatjuk biztosan.

- Hogyhogy nem? Engem is ők szerveztek be! Seldon unokája!

Farad Sinter előrenyújtotta a kezét, megfogta és keményen megszorította a nő csuklóját. Vara Lisó hunyorgott a fájdalomtól.

- Ennek kettőnk között kell maradnia. Az, amit Seldon unokája tesz, talán kapcsolatban van a Hollóval, talán nincs. Lehet, hogy a családjuk minden tagja örült. Talán a maga módján mindegyikük elmebeteg...

- De hiszen megegyeztünk, hogy...

- Seldont békén hagyjuk. A tárgyalása után nyugodtan elővehetjük azokat, akik kapcsolatban lehetnek vele. Ha Linge Chen elégedetten lezárja az ügyet, a Császár valószínűleg megengedi majd nekünk, hogy eltakarítsuk a Holló után maradt szemetet. - Sinter keményen a nő szemébe nézett.

- És akkor most mi lesz? - kérdezte Vara Lisó.

- Ne is feltételezd rólam, hogy feladom. Soha! Ez az egész túlságosan fontos ahhoz, hogy csak úgy abbahagyjuk.

- Ez igaz - mondta Vara Lisó. Lehajtotta a fejét, és az íróasztal alatt lévő szőnyeg barna-vörös virágait kezdte nézegetni.

- El fog jönni a mi időnk is. Hamarosan. Egyelőre azonban az a leghelyesebb, ha uralkodunk a szenvedélyeinken és a lelkesedésünkön, és várunk.

- Jól van - mondta Vara Lisó.

- Minden rendben? - kérdezte Farad a fiatal őrnagytól. - Igen, uram - felelte a férfi.

- Mostanában nem volt beteg? - Nem, uram.

Sinter egy intéssel jelezte, hogy végzett az őrnaggyal. Namm kihúzta magát, és sietős léptekkel kivonult az irodából. Nesztelenül csukta be maga mögött az ajtót.

- Feszített tempóban dolgoztál - mondta Sinter.

- Lehetséges. - Vara fáradtan leeresztette a vállát, és erőltlenül rámosolygott a férfirra.

- Jót tenne egy kis pihenés. Egy kis kikapcsolódás. - Sinter a zsebébe nyúlt, és elővett egy kreditchipet. - Fogd ezt, és menj el a császári szektor szabadidő központjába! Sétálgass, vásárolgass!

Vara homlokán mély ráncok jelentek meg, de aztán mosolyogva átvette a kártyát. - Köszönöm.

- Semmiség. Pár nap múlva gyere vissza! Addigra talán megváltozik a helyzet. Adok melléd valakit, aki vigyázni fog rád. Egy másik katonát.

- Köszönöm - mondta Vara Lisó. Sinter megérintette a nő állát.

- Nagyon értékes vagy - mondta kedvesen, de titokban undorodott a csúf arcú nőtől, akinek a szemében felgyúltak a vágy szikrái.

27.

Hari tudta, hogy egyedül kell majd kiállnia a Közbiztonsági Bizottság elé, de azzal is tisztában volt, hogy szüksége van egy ügyvédre, aki a háttérből a segítségére lesz. Tudta, hogy muszáj

találkoznia a védőjével, Sedjar Boonnal, de gyűlölte ezeket a megbeszéléseket.

Boon tapasztalt, jó hírű ügyvéd. A Nola szektorban, Bale Nola törvényszékén szerzett gyakorlatot, a mesterei kivétel nélkül olyan jogászok voltak, akik több évtizeden keresztül gyűjtögették a Trantoron érvényben lévő bonyolult birodalmi és polgári törvénykezéssel kapcsolatos tapasztalataikat.

A Trantoron tíz hivatalos alkotmány volt érvényben, és mindegyiknek megvolt a maga jogrendszere, amelyek a polgárság valamennyi osztályával és rétegével külön foglalkoztak. A törvénykönyvekhez több millió kiegészítés tartozott, és legalább tízezer kötetnyire rúgott az egyes törvényrendszerek kölcsönhatásával és összefüggéseivel foglalkozó szakirodalom. Bolygószerre minden ötödik esztendőben konventet tartottak, amelyeken módosították és korszerűsítették a törvényeket. A gyűléseket a médiák úgy közvetítették, mint a legnagyobb sporteseményeket. Ennek legjobban a Szürkék milliárdjai örültek, akik sokkal több élvezetet találtak a mások számára unalmas és túlzottan aprólékos javaslatokban, mint a fizikai sportokban. Ez a tradíció állítólag egyidős volt a Birodalommal, talán még régiebb.

Hari hálásan vette tudomásul, hogy a birodalmi jog bizonyos aspektusai titkosnak minősültek - ezekkel legalább nem kellett foglalkoznia.

Boon kiterítette kutatásainak legújabb eredményeit Hari irodájának íróasztalán, majd felvont szemöldökkel, érdeklődve, az asztal egyik sarkában világító, aktív Ősradiánsra nézett. Hari türelmesen várta, hogy az ügyvéd automata titkárai, és filmkönyv-olvasói között létrejöjjön a kapcsolat.

- Elnézést, hogy ilyen sokáig tart, professzor úr - mondta Boon. Harival szemközt ült le. - Az ön esete egyedülálló.

Harc mosolyogva bólintott.

- A jogszabályok, amelyek alapján a Közbiztonsági Bizottság bírósága elé kell állnia, a törvénykönyvek tizenkétezeröt évvel ezelőtti megalkotása óta, negyvenkétezer-ötvenöt alkalommal módosultak - mondta Boon. - Háromezer olyan módosított változat létezik, amelyet mind a mai napig érvényesnek tekinthetünk. Ezek sajnos gyakorta ellentmondanak egymásnak. A jogot elvileg az érintettek osztály szerinti hovatarozásától függetlenül kellene alkalmazni, és elvileg valamennyi rendelet a polgári törvénygyűjteményen alapszik, de... Azt hiszem, szükségtelen hangsúlyoznom, hogy az ön esetében más szempontok is közrejátszanak. Mivel a Közbiztonsági Bizottság birodalmi felhatalmazással működik, a bíróságon múlik, hogy az adott ügyben melyik jogszabálycsoportot tekinti mérvadónak. Véleményem szerint, egyszerre több szabályzót is érvényesnek fognak tartani, és csak a tárgyalás végső stádiumában fogják közölni, hogy melyek ezek. Kiválasztottam azokat, amelyeket valószínűleg alkalmazni fognak, amelyek a legnagyobb mozgásteret biztosítják a Bizottság számára. Itt vannak a számok, és előkészítettem a filmkönyveket is, ha esetleg tanulmányozni kívánná az anyagot...

- Remek - mondta Hari lelkesedés nélkül.

- Gondolom, ahhoz sem veszi majd a fáradságot, professzor úr, hogy beléjük nézzen.

- Valószínűleg így lesz - vallotta be Hari.

- Szabadjon megjegyezni... ön túlságosan bízik önmagában.

- A Bizottság azt tesz velem, amit akar, és a tárgyalás kimenetele sem kétséges. Az ítélet az ő érdekeiket fogja szolgálni. Vagy eddig kételkedett ebben?

- Nem - mondta Boon. - Ennek ellenére vannak bizonyos jogszabályok, amelyek felhasználásával késleltethetjük az ítélet végrehajtását. Itt van például az az egyezmény, amely biztosítja a Streeling Egyetemnek és munkatársainak a függetlenséget. A megállapodás a meritokrácia és a Palota között jött létre, két évszázaddal ezelőtt. Minden apró lehetőséget meg kell ragadnunk, mert ne felejtjük el, hogy az ön ellen eddig felhozott harminckilenc vádpontban szerepel a lázadás és az árulás is... Nagyon könnyen előfordulhat, hogy Linge Chen halálra ítéli önt.

- Tudom - mondta Hari. - Nem most fogok először bíróság elé állni.

- De most először lesz vádlott egy olyan bíróság előtt, amelyet a főbiztos irányít. Linge Chen köztudottan kiválóan ért a jogtudományokhoz, amellet ravasz és gátlástalan, professzor úr.

Hari asztalán csipogni kezdett az informátor, a kis képernyőn pedig megjelent egy üzenet

szövege. A lista a professzor heti teendőit tartalmazta. A legfontosabb megbeszélésig (Harinak egy külvilági matematikussal, egy bizonyos Gaal Dornickkal kellett találkoznia) már egy óra sem volt hátra.

Bonnból ömlött a szó, de Hari felemelte a kezét. Az ügyvéd elhallgatott, és az ujjait összefűzve várta, hogy ügyfele rendezze a gondolatait, és kialakítson magának valamilyen álláspontot.

Hari májfoltos keze egy pillanatra megérintette a kicsiny szürke zsebkomputert. Elvégzett néhány számítást, aztán az Ősradiáns melletti csatlakozóhoz illesztette a gép végét. A számítás beleolvadt az egyenletbe, amely egy másodperccel később kivetítődött a helyiség hátulsó falára. A kép szép volt, de Boon számára semmit sem jelentett.

Harcnak viszont annál többet. Izgatottá vált. Felállt, az egyik áblak mellé lépett, amely mögött hazája, a Helicon egyik végtelenbe nyúló mezőjének képe szikrázott. Bizonyos szögből nézve a kép háttérében fel lehetett fedezni egy alakot, amelyik a genetikailag átalakított gyógyszeralapanyagot termelő növényeket gondozgatta. Az alak Hari apja volt.

Hari évtizedekkel korábban hozta magával a képet a Heliconról, de alig egy éve helyezte bele az ablakkeretbe. Az utóbbi időben egyre többet gondolt az apjára és az anyjára. Az időben és térben távol álldogáló alakra nézett, összeráncolta a homlokát, és halkán megkérdezte:

- Ki a legjobb ügyvéd a csapatában? Ne legyen túl drága... Ne kérjen annyit, mint maga, de azért jó legyen. Van ilyen?

Boon felnevetett.

- Másik ügyvédet akar, professzor?

- Nem. Hamarosan megérkezik a csoportom egyik nagyon fontos tagja, egy fiatal matematikus. Érkezése után nem sokkal le fogják tartóztatni, mert kapcsolatban áll velem. Szüksége lesz egy ügyvédre.

- Ha gondolja, professzor úr, elvállalhatom az ügyet. Ha az anyagiak aggasztják, megígérem, hogy nem kérek sokat. Ha amúgy is kapcsolatba hozzák önöket egymással...

- Nem jó. Linge Chen felforgatja körülöttem a világot, kirúgja alólam a lábaimat, de végül nem fog bántani. Meg kell védenem a legjobb embereimet, hogy legyen, aki az ítélet kihirdetése után is folytassa a munkát.

Boon homlokán mély ráncok jelentek meg. Felemelte a kezét.

- Seldon professzor, ön híres a profétikus képességeiről, és én magam is hajlandó vagyok elfogadni, hogy belelát a jövőbe, de... A Kozmosz szent nevére kérem, árulja el, honnan tudja, hogy a főbiztos hogyan fog ítélni?

Hari szeme kidüledt, mintha a szemgolyói arra készültek volna, hogy kipattanjanak a helyükről. Boon előredőlt székében, komolyan aggódott a koros professzor egészségéért.

Hari mély lélegzetet vett és ellazította magát.

- Ez a Csúcspont-korszak - mondta. - El tudnám magyarázni magának, de legalább annyira unná az egészet, mint én ezt a sok jogi halandzsát. Megbízom magában, és elhiszem, hogy kitűnően érti a szakmáját, ügyvéd úr. Örülök neki, ha ön is hasonlókat feltételezne rólam, és hinne a szavamnak.

Boon összepréselte az ajkait. Kétkedően nézett a kliensére.

- A partnerem fia, Lors Avakim okos és ügyes fiatalember. Néhány évig a birodalmi alkotmánybírószágon dolgozott, és részt vett pár olyan ügy tárgyalásában, amelyben a Közbiztonsági Bizottság bírái ítéleztek.

-Avakim... - Hari remélte, hogy az ügyvéd ezt a nevet foga megemlíteni. Avakim alkalmazása figyelemreméltóan leegyszerűsítette az ügyet. Hari tudta, hogy Boon jó ügyvéd, de gyanította, hogy közel sem annyira "független", amennyire elvárható lenne tőle. Lors Avakim azonban az Enciklopédia Terv jogi szekciójának oszlopos tagja, az előző évben kezdett el dolgozni. Idealista, friss, okos fiatalember, akit még senkinek sem sikerült korrumpálnia. Hari nem tartotta valószínűnek, hogy Bonnnak tudomása van Lors Avakim és a Terv kapcsolatáról - elég ügyes ahhoz, hogy kirántsa a matematikusomat a bajból?

- Azt hiszem, igen - felelte Boon.

- Helyes. Akkor kérem, a Terv nevében hivatalosan kérje fel rá, hogy vállalja el egy bizonyos tudós matematikus, Gaal Dornick jogi képviselőjét. Az illető nemrég érkezett a Trantorra... Attól

tartok, ügyvéd úr, ma hamarabb be kell fejeznünk a megbeszélésünket. Nemsokára találkozóm lesz ezzel a bizonyos Dornickkal.

- Hol szállt meg?

- A Luxor Hotelben.

- És mikor fogják letartóztatni? - kérdezte Boon száraz mosollyal.

- Holnap - felelte Hari. Az öklébe köhögött. - Elnézést. Bizonyára a por miatt, amit ezekkel a jogi kövületekkel hozott be az irodámban. - Mosolyogva a könyvfilmekre mutatott.

- Valószínűleg - mondta Boon.

- Nos, akkor... köszönöm - mondta Hari. Az iroda ajtaja felé intett.

Boon összeszedte a holmiját, kinyitotta az ajtót, de mielőtt kilépett volna, még visszanezített Hari Seldonra.

- A tárgyalásra három héten belül sor kerül, professzor úr, nincs valami sok időnk.

- A Sel-... - Hari elhallgatott. Kis híján kicsúszott a száján a Seldon-válság kifejezés. - A Csúcspont-korszakban, ügyvéd úr, három hét alatt is meglepően sok minden történhet.

- Lehet egy megjegyzésem, professzor úr?

- Természetesen - mondta Hari, de a hangja elárulta, szeretné, ha az a bizonyos megjegyzés nem lenne túl hosszú.

- Úgy veszem észre, lenézi a hivatásomat, pedig állítólag a kulturális ár-apály jelenséget tanulmányozza. A jog a keret, a kultúra, valamennyi kultúra masszív és állandóan fejlődő teste.

- Nem vagyok hibátlan, ügyvéd úr. Én is tévedhetek. Tudja, mi a leghőbb kívánságom? Az, hogy a csoportom tagjai fedezzék fel és javítsák ki a hibáimat. Jó napot!

28.

Linge Chen a Bizottsági Pávilonban lévő magánrezidenciáján fogadta Sedjar Boont, és öt percet adott neki arra, hogy összefoglalja a Hari Seldonnal folytatott megbeszélés lényegét.

- Bámulatra méltó ember, nagyuram - mondta Boon -, de azt hiszem, nem igazán érdekli, mi folyik körülötte. Úgy vettem észre, az izgatja a legjobban, hogy ügyvédet szerezzen az egyik asszisztense vagy diákja számára, aki nemrég érkezett a Trantorra.

- Ki az?

- Gaal Dornick a neve, nagyuram.

- Nem ismerem. Új a Pszichohistóriai Tervben, igaz? - Azt hiszem, igen, nagyuram.

- Az Egyetemen és a könyvtárban ötven ember dolgozik a Seldon Tervben. Ezek szerint Dornick az ötvenegyedik?

- Igen.

- És az ötven, vagyis hamarosan ötvenegy emberen kívül a Trantoron még százezren, az élelmiszertermelő bolygókon néhány ezren, a rendszer fogadóállomásain pedig néhány százan dolgoznak Seldonnak. A védelmi állásokban nincs embere. Valamennyien hűek hozzá, mindannyian néma odaadással végzik a dolgukat. Seldon eljátssza a villámhárító szerepét, magára tereli a figyelmet, hogy az embereit nyugton hagyják. Meglepő teljesítmény egy olyan embertől, aki ennyire nem ismeri a jogot, és ennyire nincs tisztában a szervezés és az igazgatás alapvető kérdéseivel.

- Én nem becsülöm alá őt, főbiztos úr - mondta Boon kritizáló hangon -, de tény hogy furcsán viselkedik. Az ön utasításának eleget téve felkészültem, és megpróbáltam a legjobb tanácsokkal szolgálni neki, ám úgy viselkedett, mintha az egész ügy nem érdekelné.

- Talán tudja, hogy maga jelentést tesz nekem a beszélgetéseikről. - Kétlem, főbiztos úr.

- Nem valószínű, hogy tudja, de Seldon nagyon intelligens. Tanulmányozta már a pszichohistóriai írásait, ügyvéd úr?

- Csak futólag. Annyit olvastam el belőlük, amennyi ahhoz kell, hogy megértsem a vádak, amelyeket önök hoznak fel ellene. - Boon reménykedő tisztelettel nézett Linge Chenre. - Nagyon megkönnyítené a munkámat, ha esetleg tudnám, hogy pontosan mik lesznek ezek a vádak, főbiztos úr.

Chen meglepetten nézett vissza rá.

- Nem - mondta. - A Szürkéim és jogászaik többségének az a véleménye, hogy Seldon

veszélytelen, érdekes csodabogár, egy a különködő, lázadó meritokraták sorában. A Trantoron sokan kedvelik, és köztudott, hogy hamarosan sor kerül a tárgyalására. Seldonnak jó lenne, ha nyilvános tárgyalást rendeznénk, mert a közvélemény hatására jó néhány vádpontot el kellene ejtenünk. Sőt, még az is megeshetne, hogy be kell fejeznünk a tárgyalást. Seldon, ha nyilvánosságot kap, elhítené a polgárokkal, hogy az egész ügy nem más, mint a maradi és kegyetlen nemesség támadása egy köztisztelőben álló tudós, egy kreatív, nagy múltú meritokrata ellen.

- Ezt most tekintsem javaslatnak, főbiztos úr? Erre az alapra remekül fel lehetne építeni a védelmet.

- Nem erről van szó - mondta Chen keserűen. Előrébb hajolt. - Ne várja tőlem, ügyvéd úr, hogy elvégzem a munkáját. Seldon megbeszélte magával ezt a stratégiát?

- Nem, nagyuram.

- Akarja a tárgyalást. Kész vállalni, mert fel kívánja használni valamire. Talán fontos számára, hogy ez az egész megtörténjen. Érdekes...

Boon néhány másodpercen át némán vizsgálta a főbiztos arcát. - Beszélhetek őszintén, főbiztos úr?

- Természetesen - mondta Chen.

- Talán Seldon kijelentéseit és előrejelzéseit valóban áruulásnak lehet tekinteni, de véleményem szerint a Bizottság jobban tenné, ha nem is törődne vele. A csapatához kiváló emberek tartoznak, az Egyetemen kívül ez a legnagyobb intellektuális csoportosulás. Én úgy tudom, hogy a Terv, amin dolgoznak, eléggé ártatlan. Egy enciklopédiát akarnak összeállítani, legalábbis ezt mondják. Szerintem, tudomány az egész. Szintiszta tudomány másról nincs szó. Nem értem, hogy a Bizottság és ön miért akarja mindenképpen bíróság elé állítani a professzort. Valamire talán fel kívánja használni Hari Seldont?

Chen elmosolyodott.

- Az az én nagy bajom, hogy mindentudónak tartanak. Nem vagyok az. És nem vagyok politikai mindenevő sem, képtelen vagyok a körülöttem zajló események mindegyikét a saját javamra fordítani. - Chenen látszott, nem akar konkrétabb választ adni a kérdésre.

- Ez természetes, főbiztos úr. Feltehetnék még egy kérdést? Tisztán önző, szakmai okok miatt, hogy ne tegyek fölösleges erőfeszítéseket, amikor úgyis annyi dolgom van a tárgyalásig hátralévő rövidke időben.

- Hallgatom - mondta Chen, de az ajka kemény vonallá változott, és látszott rajta, hogy nem lesz bőbeszédű.

- Le fogja tartóztatni Gaal Dornickot, nagyuram? Chen elgondolkozott.

- Igen - mondta végül. - Holnap, nagyuram? - Igen.

Boon hálásan megköszönte a választ, aztán óriási megkönnyebbülésére Linge Chen felszólította a távozásra.

Amikor az ügyvéd elment, Chen előhívta a személyes adattárát, és néhány percet azzal töltött, előkereste azt a feljegyzést, amelyben először szerepelt az a javaslat, hogy Seldon ellen áruulás miatt vizsgálatot kellene indítani. Meg mert volna esküdni rá: a dolog elsőként neki jutott eszébe, ám a feljegyzések szerint nem így történt.

A javaslat Lodovik Tremától származott, ő tett említést róla, egy már majdnem két esztendeje lezajlott, bizalmas beszélgetés során. Chen akkor még nem tulajdonított a dolognak különösebb jelentőséget, ám azóta kiderült: ebben a rengeteg gondot és veszélyeséget okozó vizsgálatban óriási lehetőségek rejlenek. Seldon ügye gyakorlatilag olyan eszközzé válhatott, amivel egyszer s mindenkorra tisztára lehetett söpörni a Palotát...

Vajon Lodovik honnan tudta, hogyan jött rá már akkor, hogy foglalkozni kell az ügygel?

Chen bezárta az adatbázist, és jó tíz percig némán, mozdulatlanul ült a helyén. Vajon Lodovik mit tenne most? Biztos, hogy ő maximálisan ki tudná használni a lehetőségeket, és politikai előnyt kovácsolna a helyzetből...

A főbiztos kihúzta magát, és elhessegette a reményvesztettség érzését. Nagy hibát követett el, amikor ebben a fontos kérdésben *egyetlen* ember véleményére és segítségére hagyatkozott. Nem lett volna szabad hagynia, hogy Lodovik Trema nélkülözhetetlenné váljon számára. Az ilyesmi a

gyengeség jele.

- Soha többé nem fogok rágondolni! - fogadkozott.

29.

Klia halk kopogtatásra ébredt. Gyorsan felöltözött. Amikor kinyitotta az ajtót, először csalódottság lett úrrá rajta, aztán megörült, hogy nem Braunt küldték el hozzá, hanem egy másik fiatalembert, aki nem volt sem dahli, sem olyan jóképű, mint a bajszos óriás.

A férfi ravaszkas tekintetű, hosszú orrú misarói volt. A bőrét az agyláz nyomai csúfították. Egyetlen szót sem ejtett ki, a Kölcsönzők Céhének jelbeszédét alkalmazta, azt a „nyelvet”, amit Klia meglehetősen jól ismert.

A nevem Szikla - a férfi, az egyik kezét ökölbe szorítva, a másik tenyerébe csapott. *Gyere, beszélned* kell a Láthatatlannal. Amikor látta, hogy a lány nagyjából érti a jeleit, kedvesen elmosolyodott.

Láthatatlan? Klia kétszer elhúzta szeme előtt a kezét - ez a csodálkozás jele volt. Az alacsony férfi elindult, de előtte, az ujjjaival mutatva az egyes hangok megfelelőit, kibetűzte a nevet. Klia megértette: Plussixszal kell találkoznia, beszélnie kell vele, de természetesen nem láthatja.

Plussixot soha, senki sem látta.

*

Plussix azért nem maradt teljesen láthatatlan.

Klia egy szűk, sima falú fülkében állt. Az egyik fal előtt egy üvegszerű anyagból készült henger magaslott, ezzel szemben egy széket helyeztek el. A másik két falon ajtók voltak. Szikla, miután bevezette a lányt, és halk mordulás kíséretében a szék felé biccentett, kivonult.

A henger megtelt sápatag ragyogással, amelyből kiszűrődött egy alak, egy középkorú, választékosan öltözött, hullámos barna hajú, kellemes, és valahogy titokzatos arcú férfi bontakozott ki. A bőre egészséges színű, az ajka elképesztően vékony volt.

Klia már többször látott telemimikus jeleneteket a filmkönyvekben. Plussix nem volt jelen, a képmását vetítette ki maga helyett. Az alak egy viszonylag egyszerű elven alapuló technikai bravúrnak köszönhetően követte a valódi test és arc minden rezdülését. Klia tisztában volt vele, hogy egy ilyen másolatemberen nem alkalmazhatja régi, jól bevált gondolatfűrész trükkjeit. Sosem szerette, ha a bolondját járatták vele, ha megpróbálnak túljárni az eszén, de belátta, Plussixnak jó oka volt az óvatosságra.

Klia leült a hengerrel szemközi székre, és összefűzte a mellén karjait. - Tudja, ki vagyok - szólalt meg az alak, és leült a henger belsejében megjelenő szellemszékre. - Az ön neve Klia Asgar, és a Dahl szektorból érkezett. Jól informáltak?

A lány bólintott.

- Kallusin javasolta önnek, hogy jöjjön el hozzánk. Manapság az önhöz hasonlók számára a puszta életben maradás is egyre nehezebb feladat. Legalábbis azoknak, akik nem vesznek igénybe külső segítséget.

- Valószínűleg így van - mondta Klia. Dacosan megkeményítette az ajkait.

- Itt kellemes környezetben élhet. Ezekben a raktárházakban számtalan csodálatos és érdekes dolgot találhat. Például egy egész élet kevés lenne ahhoz, hogy valaki megismerje az általunk importált árucikkek történetét.

- Nem szeretem a történelmet - mondta Klia. Plussix elmosolyodott.

- A készleteink egyébként óriásiak, semmiből sem kell hiányt szenvednie. - Nézze, én a saját akaratomból jöttem ide, és...

- Ön szerint létezik olyasmi, mint "saját akarat"? - Hát persze, hogy létezik! - mondta Klia.

- Hát persze - visszhangozta Plussix. - Bocsássa meg, kérem, hogy félbeszakítottam.

- Csak annyit akartam mondani, hogy szerintem ez az egész bűzlik. A raktárak, ahogy bujkálnak... itt valami nagyon nem stimmel. Azt hiszem, nekem mégis jobb lesz egyedül.

Plussix bólintott.

- Érthető kívánság. Sajnos teljesíthetetlen. Most, hogy már itt van, gondolom, azt is érti, miért nem.

- Azért, mert esetleg eljárhat a szám. Mert esetleg elmondhatom bizonyos személyeknek, hogy hol rejtőznek. Például a nőnek, aki vadászik ránk.

- Ez is elképzelhető.

- Nem fogok köpni! Esküszöm!

- Nagyra értékelem az őszinteségét, Klia Asgar, és remélem, meg fog érteni. Mi itt egyfajta háborút vívunk. Ön szeretné túlélni azoknak az irracionálisan nagy erőknek a támadását, amiket ismeretlen személyek fordítottak ön ellen. Nekem is megvannak a magam céljai és eszközei. Ön, a fivérei és a nővérei... önök az eszközeim. Ami engem illet: nem kívánok pusztítani, a céljaim nem gonoszak. Sőt, nagyon sok közülük van a szabad akarathoz és a szabadsághoz. Ezt az adott körülmények között valószínűleg egy kissé ironikusnak találja.

Klia hátrasimította a haját, összeszorította a fogát. - Így van - mondta zordan.

- De valószínű, hogy mindezt már hallotta - mondta Plussix. A hangjában nyoma sem volt iróniának vagy humornak, alig lehetett felfedezni benne néhány halvány érzelmnyomot. A szavai tisztán, magabiztosan, de hidegen csengtek.

- Igen, a zsarnokok általában ilyen dolgokról beszélnek - mondta Klia.

- Igen. De most kissé más a helyzet. Az én "zsarnokságomnak" megvannak az előnyei is. Rendszeresen élelemhez juthat, az életbemaradásért nem kell sem hazudnia, sem csalnia, sem lopnia. Távol maradhat azoktól az emberektől, akik bántalmaznák magát... Legalábbis egyelőre, amíg nem készül fel, nem kell találkoznia velük.

- Nem készülök fel? Mire?

- Arra, hogy visszacsapjon azoknak, akik felforgatták az életét.

- Nem érdekelnek! Nem foglalkozom velük. Talán... Igen! Az lesz a legjobb, ha lelépek erről a bolygóról!

Plussix szája halvány alig észrevehető mosolyra húzódott.

Klia elvörösödött. Eddig abban reménykedett, hogy végre nyugalmat találhat, ám csak annyiban változott meg a helyzete, hogy *másfajta* gondokkal kellett szembenéznie, mint korábban. Egészen eddig menekült az örvény elől, ami le akarta rántani a mélybe. A felszín felé tört, ami azonban a várakozásával ellentétben szilárdnak, áthatolhatatlannak bizonyult. Az örvény (az üldözői) és a felszín (Plussix) közé szorult.

- Arra kérem, gondolkozzon! Nyugodtan, bőven van ideje. Itt jó emberekkel van körülvéve. Barátokkal. A munka nem nehéz. Lehetőséget biztosítunk a tanulásra, az önképzésre. Részt vehet a fizikai tréningeken, folytathatja az iskoláit... Azzal foglalkozhat, amihez kedve van.

Ahogy Plussix kiejtette ezeket a szavakat, Klia - a beszélgetés során első alkalommal - kellemesnek, magabiztos nyugalmat sugárzónak érezte a hangját.

- Maga... tanító? - kérdezte.

- Igen. Olyasféle - mondta Plussix.

- Valamelyik birodalmi iskolából?

- Nem - felelte Plussix. - Sosem tanítottam birodalmi iskolákban. Feltehetnék néhány fontos kérdést?

Klia felnézett a mennyezetre. Nem válaszolt, valahogy ostobának érezte magát. - Persze - mondta aztán. - Rajta, halljuk!

- Mióta van tudatában annak, hogy tudatbefolyásoló képességekkel rendelkezik? - Ez csak úgy jött. Nem tudom, hogyan csinálom...

- Kérem, válaszoljon. Kallusin szerint ön az egyik legtehetségesebb elmefürkész, akivel eddig találkozott.

- Gyermekkorom óta - mondta Klia. - Nem emlékszem pontosan. Csak néhány éve jöttem rá, hogy nem mindenki képes arra, amire én.

- Az édesapja özvegy, igaz?

Az anyám négyéves koromban halt meg. Hiányzik... - *Miért beszélek az érzéseimről ennek a szellemnek?*

- Hány éven keresztül kellett gondoskodnia magáról? - Három.

- Különböző embereknek dolgozott. Futár volt, információkat szállított... Mással is foglalkozott?

Illegális munkák? Csinált olyasmit, ami az ön megítélése szerint erkölcstelenségnek számít?

Klia elfordította a fejét, az ölébe ejtette kezét.

- Fenntartottam magam. Időnként még az apámnak is adtam egy kevés pénzt. Nem utasította vissza...

- Ez érthető. Dahlban manapság nagyon nehéz az élet. Találkozott már magához hasonlókkal?

- Néha. Itt van például Braun.

- Braun figyelemreméltó férfi, de ahogy észrevehette, más mint ön. Találkozott azzal a nővel, aki segít a rendőrségnek a magához hasonlók felkutatásában? Klia nyelt egyet.

- Még nem láttam, de éreztem a jelenlétét. A legerősebben akkor, amikor elszabadult körülöttem a pokol.

- Érezte, hogy behatol az elméjébe?

- Csak megérintett. Valahogy úgy, mint Braun, csak... erősebben. Maga elmefürkészt?

- Ez most nem számít. Mit gondol, jobban élhetne, ha nem rendelkezne ezzel a képességgel?

Kliának ez csak ritkán jutott az eszébe. Plussix ennyi erővel akár azt is megkérdezhetné volna, jobban érezné-e magát a fülei, az ujjai nélkül.

- Nem. Vagyis... egyszer-kétszer már eszembe jutott, hogy .. - Elhallgatott. - Igen?

- Hogy jó lenne normálisnak lenni. Egyszerű, hétköznapi embernek, mint a többiek.

- Ez érthető. Hisz a robotok létezésében, Klia?

- Nem - mondta a lány - Most már biztos nem léteznek. Egyszer, valamikor talán voltak ilyen lények. Azelőtt, hogy megjelentek a gépagyúak, meg a hasonlók. Most már biztos nincsenek. Őrütség lenne ilyet feltételezni.

Plussix bólintott. Felemelte a kezét.

- Köszönöm, hogy meglátogatott. A jövőben rendszeresen fogunk találkozni. Elbeszélgetünk majd, és elmondja, hogyan halad a tanulmányaival, milyen a lelkiállapota. Nemsokára megváltoznak a körülményeink. Bízom benne, hogy addigra fel fog készülni.

- Mi lenne, ha el akarnék menni?

- Én lennék a legboldogabb, ha olyan szabadon mozoghatna, mint a madár, Klia Asgar, de itt kötelességeink vannak. Ahogy már mondtam: nem kell nehéz munkát végeznie. Az a legfontosabb, hogy tanuljon. Idővel elképzelhető, hogy nagyon fontosak leszünk. Kérem fogadja ezt el így ahogy mondom.

Klia hallgatott. Azon tűnődött, Plussix hogyan várhatja el tőle, hogy ilyen kevés információ birtokában mindent megértsen. Na, csak annyit sikerült elérnem, hogy az egyik csapdából besétáltam egy másikba!

A henger belsejében lévő alakmás megfakult. Kinyílt az egyik ajtó, Szikla állt mögötte. Hunyorogva a lányra nézett.

Gyakorlás és reggeli, mutatta a jeleket. *Leülhetek melléd?* Klia gyanakvó tekintettel végigmérte, és visszajelzett.

Igen. Braunra gondolt, azon töprengett, hogy mit csinálhat most, és... kinek az oldalán áll.

A kereskedőbárkáról minden gond nélkül átjutottak Daneel hipertéri hajójára, és az utazás utolsó szakaszában sem történt baj. Az áttetsző, buborékszerű tetővel fedett kabinban ültek, és a fejük fölött lebegő Eost figyelték.

A hipertéri hajó a kis barna és tejkék hold közelébe húzódott, és automatikusan orbitális pályára állt. A hasa alatt egy gigantikus, jéghideg, zöld gázóriás függött az űrben. Az ikercsillag, amely körül a hold és a zöldes bolygó keringett, a bal oldalon tűnt fel. A fénye éles volt, de olyan távol helyezkedett el, hogy hőjéből alig jutott el valami a rendszere peremére. A két csillag a térnek ugyanazon pontja körül keringett, mely több tízezer kilométernyire helyezkedett el a nagyobb, sötétvörös csillag, egy törpe felszíne alatt, amely ugyan alig volt nagyobb, mint a Trantor saját napja, valahogy mégis halványabbnak tűnt. A kisebbik fehér csillag mintha egy vékony spirálisan kifelé tekerődő vörös-bíbor szalagot húzott volna maga után. Lodovik némán figyelte a látványt. Daneel is hallgatott, nem volt mondanivalója.

Egyetlen robotnak sem volt valódi otthona. Daneel létezése során többször szövetkezett emberekkel, akiknek közelében valahogy hatékonyabban tudott működni. Ugyanúgy segítette Elijah

Baley, mint húszezer évvel később Hari Seldont, meg a többieket. Pártfogoltjai közelében élt, de mégsem tartozott sehová. A robot mindig oda tartozik, ahol a legjobban tudja teljesíteni a kötelességét. Daneel tudta, hogy számára ez a hely most az Eos lesz.

Persze, a Trantorról sem feledkezhetett meg. A balszerencse a lehető legrosszabbkor csapott le. Daneelnek - mint valamennyi gondolkodó lénynek, amelyik az egymással ellentétes erők univerzumában él és mozog - időnként eszébe jutott, hogy talán a Valóság ellen konspirál. Az emberekkel ellentétben ő nem kapcsolta az érzelmeket ostoba teóriákhoz, minden alapot nélkülöző feltételezésekhez. Az univerzum nem volt ellenséges - egyszerűen nem törődött a benne létezőkkel. Daneel tisztában volt azzal, hogy a cél, amit el akar érni, csupán egy a végtelen sok lehetőség közül. Tudta, csak hosszú, fáradtságos munkával érheti el azt, amit akar, és menet közben minden hibás számítás, rossz lépés, vagy előre nem látott esemény bekövetkezte „balszerencsés” körülményeket idézhet elő, amelyek, ha közvetlenül nem is fejtik ki hatásukat, hosszú távon kudarchoz vezethetnek.

Daneel mindezzel tisztában volt, de az elméletet nem emelte fel a filozófiai tételek szintjére. Őt, Lodovikot, és valamennyi magas szintű robotot úgy programozták be, hogy gondolkodás nélkül képesek legyenek elfogadni az ilyen dolgokat. Bizonyos érzelmek - a szocializált lények alapvető gondolkodási sémái nem voltak idegenek ezektől a robotoktól, sőt, még a heurisztika különböző kombinációinak analógiáival is rendelkeztek. Ám ezek csak ritkán kerültek tudatos gondolkodásuk előterébe, és akkor is csak realiztikus életszemléletüket erősítették. A robotok általában nem foglalkoztak önelemzéssel, nem vizsgálgatták tudatos létezésük gyökereit. Tudták, hogy minden gondolatuk visszavezethető alapvető programjaikra, amelyek legbelső magját a Három Törvény képezi.

Lodovik azonban megváltozott. Az egyre növekvő Eost figyelte, a fagyott vízés metánóceánokat és a fényben úszó tájat beárnyaló, ammóniában gazdag iszapmezőket nézte, és töprengett. Gondolkozott, vizsgálódott, és amikor oldalra fordult, Daneelre nézett, azon *tűnődött*, vajon mi járhat a fejében.

Egy robotnak csupán egyetlen oka lehet arra, hogy megpróbálja megismerni a másik robot agyában lezajló adatfeldolgozó folyamat eredményét. Egy robot csak akkor vágyik ilyesmire, ha meg akarja tudni, a másik robot milyen tettek végrehajtására készül. Ennek az ismeretnek a birtokában két dolgot tehet: a közös cél elérése érdekében összhangba hozhatja saját cselekedeteit a másik robotéval, vagy éppen ellenkezőleg, akadályokat gördíthet a terve eléréseért dolgozó másik útjába. Lodovik Trema számára ez a második lehetőség ismeretlen volt, de valójában mégis ezt akarta véghezvinni.

Valami arra ösztönözte, hogy „megjavíthatlanul” hagyja el az Eost, és megkeresse az úgynevezett calvini robotokat, akik szembehelyezkedtek Daneel-lel.

- A hajó huszonegy percen belül dokkol - jelentette az automata pilóta. A berendezés úgy kezelte őket, mintha valódi emberek lennének. Nem volt ebben semmi furcsa, hiszen a programjaiban, a rendelkezésére álló információk között nem szerepelt olyan kitétel, hogy az utasok mások is lehetnek, mint emberek. Az automata nem rendelkezett a tapasztalatgyűjtés képességével sem, mert akkor emlékezett volna arra, hogy az elmúlt néhány évezredben robotokon kívül más lények nem tartózkodtak a hajón, és hogy az Eoson még soha, egyetlen ember sem járt.

Lodovik úgy érezte magát, mint egy betolakodó, áruló... Mi is? Megpróbálta előkeresni a megfelelő szót. Úgy érezte, mintha a testében egy szellem létezne, egy gonosz és talán torz lélek bújna meg a robotmaszk alatt.

A hajó lassan elfordult. A hold kiúszott a látótérből, amelynek szélén a legközelebbi spirálkarnak a Galaxis pereme felé nyújtózó vastag, sűrűn pöttyözött íve világított. A halovány szalag fölött és alatt, a hajó utasai által látott térség több, mint harmadát feneketlen feketeség töltötte ki. Csak itt-ott törte meg néhány aprócska folt, a galaktikus síkhoz közel lévő, vagy a benne elhelyezkedő, magányosan világító napok fénye. A sötét sávon túl is izzott néhány pötty, de ezek az alig észrevehető testecskek már nem csillagok, hanem távoli Galaxisok voltak.

Aztán a látótérbe újból bekúszott az Eos felszíne. A hold sokkal közelebb volt a hajóhoz, mint

korábban, az utasok már egyes részleteit is ki tudták venni. Néhány kráterből jégpor fröccsent az óceánokra és a síkságokra. Szilárd, összefüggő hidroszféráján tisztán látszottak a hold belsejében munkáló erők nyomai, a repedések, a talaj felgyűrődései, a mélyedések. Ebben a naprendszerben nem léteztek kóbor aszteroidák és üstökösök, amelyek némán befelé sodródva és becsapódva szétszaggatták volna a holdak és a bolygók felszínét.

Az Eos izolált, magára hagyatott világ volt, hideg égítést, amelyen egyetlen élőlény sem lett volna képes hosszabb ideig megmaradni. Lakhatatlan jéggolyó, amely éppen zordsága miatt vált biztonságossá a robotok számára.

- Dokkolás befejezve - jelentette be váratlanul az automata pilóta.

* * *

Ha akadt volna valaki, aki megvizsgálja a felszín, már az űrből, több millió kilométer távolságból felfedezhette volna az állomást, amelyet R. Daneel Olivaw és R. Yan Kansaru épített. Hője miatt a legfénylőbb objektum volt a hold felszínén, de ezt persze csak az láthatná, aki infravörös mintázatok után kutat. Ilyen kíváncsiskodó személy azonban nem létezett, sohasem fordult meg az űrnek ebben a szegletében.

A tágas, majdnem üres hangárban több tucatnyi űrjármű számára volt hely Lodovik és Daneel kiszállt a hajóból. A lépéseik visszhangot vertek a barlangszerű csarnokban. Lodovik már vagy nyolcvanszor járt itt, de most először fordult elő vele, hogy furcsának találta a helyet. Vajon Daneel és Kansaru miért épített ekkora hangárt? Lehet, hogy volt idő, amikor ez az irdatlan nagy csarnok zsúfolásig megtelt hajókkal és... esetleg robotokkal? Ha igen, akkor mikor?

Yan Kansaru a hajótól jó száz méter távolságban várakozott. A "karjait" összefűzte maga előtt, és mozdulatlanul állt. A feje csillogó sötét acélból, a végtagjai ezüstösen ragyogó fémből készültek. Négy karja volt - a két nagyobb nagyjából azon a helyen, a vállából nőtt ki, ahol az embereké, a két kisebb valahol a rekeszizom magasságában. Amikor megmozdult, három lábán tökéletes eleganciával, és az emberformájú robotok számára ismeretlen kecsességgel haladt. A feje kicsi volt, a koponyájára több függőleges érzékelőantennát erősítettek, amelyek közül kettő szabályos időközönként, kékes fényt szórva felvillant.

- Örülök, hogy újra láthatom, Lodovik Trema - mondta Yan zengő, kissé zümmögő, alt hangon. - És neked is örülök, Daneel. Már éppen ideje, hogy visszatértetek, rátok fér egy ellenőrzés, és biztos el kell végeznünk rajtatok néhány beállítást.

- Gyorsan kell dolgoznunk - mondta Daneel. Nem pazarolta az időt az embereknél szokásos üdvözlési formulákra.

Yan megérthette a szándékát, mert azonnal átváltott a robotikus mikrohullámú kommunikációs módra. Eltelt vagy fél perc, mire elhangzott a következő emberi szó.

A fekete fejű robot Lodovikra nézett.

- Bocsásd meg, hogy *beszélek* - mondta -, de amikor lehetőségem nyílik rá, mindig gyakorlom emberi funkcióimat. Kellemes érzéseket kelt bennem. Az elmúlt harminc évben nem volt módom ilyesmire. Vagyis... csupán egyszer, akkor, amikor Dors Venabili visszaérkezett. Attól tartok, Dors már jó ideje nem találja szórakoztatónak a velem folytatott beszélgetéseket.

Daneel feltett néhány Dorsra vonatkozó kérdést, ezúttal is a robotnyelvet használta. Yan ugyanilyen módon felelt, majd újra Lodovikra nézett, és emberi szavakkal folytatta.

- Dors Venabili állapota megfelelő. A "gyógyulási" folyamat nem volt zökkenőmentes, de megtörtént. Amikor R. Daneel idehozta őt, közel állt a teljes összeroppanáshoz. Megsemmisített egy emberi lényt, aki veszélyt jelentett Hari Seldonra, és ez az esemény zavart okozott nála, a Nulladik Törvény értelmezésében. Sajnos, az a bizonyos... Elektro-Klarifikátor... azt hiszem, így nevezték a szerkezetet, amelyet az áldozata alkotott meg... az is káros hatással volt rá.

Lodovik rádöbrent, hogy ez az ősrégi robot, amit több ezer évvel korábban azért építettek meg, hogy az Aurorán elvégezze a más robotokon a szükséges javításokat - és amelyik a hozzá hasonlók közül az utolsó működőképes példány volt -, úgy viselkedik velük, mintha valódi emberek lennének. Yan Kansaru természetesen tisztában volt azzal, hogy valójában két másik robottal társalog, de képtelen volt elfojtani magában annak a magprogramnak a hatásait, ami arra serkentette, hogy emberként kezelje az ember formájú robotokat.

Ez az apróság elárult róla valamit: Yan Kansarunak hiányoztak egykori urai. - Dors már alig várja, hogy találkozzon veletek - mondta Kansaru, majd Daneel felé fordulva hozzátette: - Hariról szeretne híreket kapni.

- A Hari Seldonnal kapcsolatos küldetés véget ért a számára - mondta Daneel.

- Én építettem meg, ősi terveket használtam a megalkotása során. Társat, kísérőt kellett alkotnom, sokkal emberibbet, mint bármelyik robot - emlékeztette Kansaru - Még nálad is emberibbet, R. Daneel. Sikerült teljesítenem a feladatot, és nem csak az ő, hanem R. Lodovik esetében is. Ha ezen a tulajdonságán most változtatnék, azzal tönkretenném Dorst.

- Rengeteg munkánk van - mondta Daneel. A hangja elárulta, szeretné befejezni a Dorsszal kapcsolatos témát, és minél előbb neki akar látni a legfontosabb feladatoknak.

Kansaru emberi módon bólintott.

- A szükséges vizsgálatokat huszonegy órán belül elvégezhetem. Azután távozhatok, de remélem, marad még időnk egy kis beszélgetésre. Időnként nekem is kell egy kis kikapcsolódás. Ha néha nem érzem jól magam, apró, de bosszantó működési zavarok lépnek fel nálam.

- Téged nem veszíthetünk el - mondta Daneel.

- Valóban nem - felelte Kansaru, az önsajnálattal vagy a gőg legkisebb jele nélkül. - Sajnos egyetlen olyan típusú robot létezik, amit nem tudok sem megjavítani, sem megépíteni. Az olyan típus, amelyikhez én is tartozom.

* *

Dors Venabili abban az egyszerű, négyszobás lakosztályban állt, amelyet az Eosra való érkezése után jelöltek ki számára. A berendezés és a dekoráció olyan volt, amelyet egy középszintű trantori meritokrata, vagy egy, az elithez tartozó egyetemi professzor lakásán lehetett látni. A hőmérséklet nem sokkal magasabb nulla foknál, a levegő páratartalma a két százalékot sem éri el, a fényerősség pedig olyan alacsony fokú, amit az emberek egyszerűen félhomálynak neveznek. Egy robot, főleg egy energiatakarékossági funkcióval ellátott, emberformájú robot számára ezek voltak a legmegfelelőbb körülmények.

Tennivalója nem sok akadt, és olyan dolog sem, amin gondolkodhatott. Nem kellett az éjszakai-nappali periódusok váltakozásával bajlódnia. Az ideje javát robotikus félálomban töltötte, amelynek során a szokásos energiamennyiségnek csak az egytizedét használta. Az agyműködése átlagos emberi szintre lassult. A gondolatok a korábbi áramláshoz képest lustán cammogtak a fejében. Nem volt más dolga, mint sorra átvizsgálni a régi emlékeit, és egymáshoz kapcsolni bizonyos összetartozó múltbéli eseményeket.

Az emlékek és az események legtöbbször Hari Seldonnal volt kapcsolatos. Dors Venabilit arra tervezték, hogy védelmezze, óvja és segítse ezt az embert. Tisztában volt azzal, hogy valószínűleg soha többé nem fog találkozni vele, de még mindig ő volt a számára a legfontosabb, ezért - az emberek így fogalmaznának - az emlékeiért élt.

Kansaru, Daneel és Lodovik a vendégeknek fenntartott ajtón keresztül lépett be a lakosztályba. Tapintatosan megálltak a szűk előszobában. Néhány másodpercig kellett csak várakozniuk.

Dors kilépett az egyik belső helyiségből. Egyszerű, combközépig érő, köntösszerű ruhát viselt. A lábára nem húzott cipőt. Önszervizelő bőre egészségesnek tűnt. Rövidre vágott haja rendezett volt.

- Örülök, hogy újra láthatlak, R. Daneel - mondta, majd odabólintott Lodoviknak. Tudta, hogy kicsoda, bár személyesen még sosem találkoztak. Kansarut mintha észre sem vette volna. - Hogy haladsz a trantori munkáddal?

- Hari Seldon jól van - mondta Daneel, mert tudta, hogy Dors valójában erre kíváncsi.

- Mostanra már biztos megöregedett - mondta Dors. - Az élete utolsó évtizedében járhat.

- Közel van a halálhoz - felelte Daneel. - Néhány éven belül elvégzi a munkáját, és meg fog halni.

Dors szobormerev arccal hallgatta Daneel szavait, ám Lodovik érzékelte, hogy a bal keze enyhén megremeg. *Az emberi érzelmek figyelemre méltó utánzata, gondolta. A tudati egyensúly megteremtése érdekében minden robotnak szüksége van egy érzelmi algoritmusra. Emberi módon reagálunk, mert így menet közben ellenőrizhetjük a működésünket, és azt is, hogy eleget teszünk-e*

kapott parancsainknak. Ez a reakció azonban egy kissé...

Ez a robot úgy érez, ahogy az emberek szoktak. Mi lehet ez? Hogyan egyeztethető össze az ilyesmi a Három Törvénnyel, nagy a Nulladikkal?

- Dors megfelelően reagál a munkaparancsokra - mondta Kansaru -, de az igazat megvallva, az elmúlt néhány évben, mióta a legutolsó robotszakaszt visszaküldtük a szolgálatba, nem akadt túl sok feladatunk.

- Hogy vagy, Dors? - kérdezte Daneel.

- Működőképes vagyok - felelte Dors Venabili. Elfordult. - Nem használom ki a kapacitásomat.

- Unatkozol? - kérdezte Daneel. - Nagyon!

- Akkor valószínűleg örülni fogsz egy új megbízatásnak. Szükségem lesz valakire. A Csillagyre készülők emberek közé szeretnék elküldeni.

- Nagyon jó lenne. Kapcsolatba kerülök majd Hari Seldonnal? - Nem - felelte Daneel.

- Helyes - mondta Dors. Lodovikra nézett. - A parancsaid között szerepelt, hogy szeresd és tiszteld Linge Chent?

Lodovik, ha emberek között lett volna, valószínűleg elmosolyodik a kérdés hallatán. Most más volt a helyzet, de miután mereven Dorsra nézett, és kis ideig gondolkozott, felfelé görbítette a szája szélét.

- Nem - mondta. - Erős szakmai kapcsolatot kellett kiépítenem vele. Ez minden. - Nélkülözhetetlenné váltál a számára?

- Nem tudom - mondta Lodovik. - Kétségtelen, hogy nagyon hasznosnak tartott, és befolyást tudtam gyakorolni a Terv szempontjából fontos tetteire.

- Daneel nekem megtiltotta, hogy túl nagy hatást gyakoroljak Harira - mondta Dors. - Azt hiszem, ezt a parancsot nem a megfelelő szinten teljesítettem. Az biztos, hogy Hari hatott rám. Ez az oka annak, hogy ilyen nehezen nyerem vissza a belső egyensúlyomat.

A robotok hallgattak.

- Remélem, egyetlen robot sem kap több érzelmet annál, amennyire a feladata elvégzése érdekében feltétlenül szüksége van - mondta aztán Dors. - A barátságot, a hűséget és a szeretetet nem nekünk találták ki.

* * *

Yan Kansaru egyedül vizsgálta meg Lodovikot. A műveletre abban a diagnosztizáló fülkében került sor, amelyet húszezer évvel korábban szedtek szét az Aurorán, hogy átszállítsák az Eosra. Egyszerű prizmás memóriabankok vették körül őket, amelyekben gyakorlatilag fellelhető volt a Susan Calvin kora óta megépített valamennyi robottípus leírása. A több millió modell között természetesen szerepelt Lodovik kivételes, egyedülálló terve is.

- Az alapvető mechanikus szerkezeteddel nincs baj - jelentette ki Kansaru, alig egyórányi műszeres vizsgálat után. - A biomechanikus integrációd ép. A külső álsejtjeid megsérültek, de a regeneráció már megindult.

- Azt hiszem, ez a neutrínóvihar nyoma. Éreztem, ahogy szétesnek az álsejtjeim - mondta Lodovik.

- Büszke vagyok, hogy a regeneráció rendben folyik - mondta Kansaru, miközben körbejárta a platón álló másik robotot.

Lodovik a szemével követte Kansarvot, aki megállt, előre-hátra billegett három lábán, és így szólt:

- Be kell vallanom, az efféle kifejezésekkel csak megközelítőleg tudom megfogalmazni a veled kapcsolatos tényeket. Mindig élvezettel tölt el az emberi nyelv használata, de a robotikus állapotok kifejezésére nem igazán alkalmas.

- Ez természetes - mondta Lodovik.

- Bocsánatodat kérem, ha olyasmiről magyarázok, amit magadtól is tudsz folytatta Kansaru, halk zümmögés után.

- Semmi szükség a mentegetőzésre - mondta Lodovik.

- A diagnosztizálásnak ebben a fázisában valamennyi tisztán robotikus algoritmusod önellenőrzést végez, ezért jobbnak látom, ha nem használom a mikrohullámú nyelvet. Amíg a

hálózatod ezen egységei mással vannak elfoglalva, inkább emberi szavakkal próbáljuk kifejezni magunkat.

- Úgy érzem, valami hiányzik belőlem - mondta Lodovik. - Most valahogy nem menne a tudatos önelemzés...

- Ne is próbálkozz vele - javasolta Kansaru. - Ha tétlen vagy, nem ronthatod a helyzeteden. Egyébként, ha valami nem stimmel nálad, hamarosan megállapítom a hiba természetét. Eddig semmi szokatlant nem láttam.

Eltelt néhány perc. Kansaru kiment a fürkéből, és amikor visszalépett, egy különleges vizsgálat elvégzésére alkalmas műszert hozott magával. Az eddig elvégzett vizsgálatok során gyakorlatilag nem kellett átdöfnie Lodovik álbőrét, most azonban a robot nyakához illesztette az egység hegyes végét.

- Készítek egy bemeneti nyílást. Figyelmeztess a szöveteidet, hogy vegyék körbe, fogadják be az új szerves anyagot, amit a rendszeredbe fogok juttatni!

- Megteszem, amint újra irányítani tudom a robotikus funkcióimat - mondta Lodovik.

- Igen. Természetesen... - Kansaru robotnyelven kiadott egy parancsot a központi diagnosztizáló processzornak. Lodovik érezte, hogy újra ura önmagának. Megtette, amit Kansaru kért tőle, és érzékelte, ahogy a műszer tűi behatolnak álbőre alá. Pár perccel később a tűk visszahúzódtak. Lodovik nyakán, közvetlenül a hajvonal alatt, két apró pötty vöröslött. Kansaru gyorsan letörölte a vércseppeket, és egy kis tálkába dobta a kendőt. A vérmintát később még meg akarta vizsgálni.

Múltak a percek. Kansaru egy helyben állt, nem mozdult, de időnként felzúmmogott. Végül néhány fokkal oldalra döntötte a fejét.

- Most át kell adnod a rendszered irányítását a külső processzornak. - Megtörtént.

Lodovik lehunyta a szemét, és meghatározhatatlan időre elvesztette azt, amit az emberek eszméletnek neveznek.

A négy robot a diagnosztizáló központ előcsarnokában találkozott. Dors most is azzal az önuralomról tanúskodó, de túlságosan merev arccal jelent meg, amit Daneel megérkezése után erőltetett magára. A testtartása és a tekintete valahogy mesterkélt volt. Úgy viselkedett, mint egy félénk kisgyerek, aki attól tart, hogy valami butaságot talál mondani, az okos felnőttek előtt. Lodovik a türelmes arccal várakozó Daneel mellé állt, Kansaru pedig nekilátott a vizsgálati eredmények ismertetésének.

- Kijelenthetem: a megvizsgált robot ép. Egyetlen olyan sérülést sem szenvedett, amelyet a rendszere egyedül ne tudna kijavítani. Nem találtam nála pszichológiai zavart. Nem találtam pszichózisra utaló nyomot az ideghálón. Nincsenek elváltozások az ingertovábbítók csatlakozásainál, és a külső megjelenés szabályozása is megfelelő. Röviden: ez a robot valószínűleg tovább lesz működőképes, mint én... Ismét megjegyzem, Daneel, amit már többször említettem: már csupán ötszáz évig teljesíthetek aktív szolgálatot.

- Elképzelhető, hogy vannak olyan meghibásodásai, amelyeket te nem észlelhetsz?

- Ezt a lehetőséget természetesen nem lehet kizárni - mondta Kansaru éles zúmmogás kíséretében. - Ezzel mindig számolni kell. Ahogy te is tudod, a magprogramok szerkezetének alapos elemzését nem vagyok képes elvégezni.

- A magprogramok szerkezetében bekövetkezett változások viselkedési zavarokat eredményezhetnek - jegyezte meg Daneel, jelezve, hogy szerinte nem szabad ilyen könnyen napirendre térni Lodovik furcsaságai fölött.

- Elképzelhető, hogy egy esetleges elváltozás felfedezésétől való félelem leblokkolja R. Lodovikban a mentális önelemzés képességét. A túl alapos önanalízis, ahogy ezt több példa bizonyítja, problémákat okozhat az ilyen komplex robotoknál.

Daneel oldalra fordította a fejét, Lodovikra nézett.

- Még mindig tapasztalod azokat a furcsaságokat, amelyekről korábban beszéltél?

Lodovik habozás nélkül válaszolt.

- Egyetértek R. Yan elméletével. Valószínűleg a túlságosan mély öndiagnosztizálás miatt

zavarodtam meg.

- Most hogy vélekedsz a Három Törvényről és a Nulladik Törvényről? - Úgy fogok cselekedni, hogy valamennyit betartom - felelte Lodovik.

Daneel szemmel láthatóan megkönnyebbült. Kinyújtotta a kezét, megfogta Lodovik vállát.

- Ez azt jelenti, hogy készen állsz a szolgálatra? - Igen - mondta Lodovik határozottan.

- Örömmel hallok - mondta Daneel.

Miközben válaszolt R. Daneel kérdéseire, Lodovik elméjében figyelmeztető fények villogtak. *Most először próbáltam megtéveszteni R. Daneel Olivawot! Nem volt más választása. Valami megváltoztatta a magprogramjai szerkezetét.*

Valaminek a hatására más következtetést vont le a tényekből és az információkból, mint korábban. Valami összezavarta. De micsoda? Talán ez a titokzatos Voldarr? Vagy lehet, hogy már évtizedek óta ott motoszkált az agyában néhány gondolatsor, amelyek most aktiválódtak, és megváltoztatták a felfogását? Ez lenne a "génusz" robotikus megfelelője? Önálló felismerésre jutott volna? Ilyesmit még soha, egyetlen robot sem tett. Egyetlenegy sem - Giskard kivételével.

Daneel korábban megismertette Lodovikkal a robottörténelem egyik titokban tartott fejezetét. Nem Lodovik volt az első robot, amelyekben változások mentek végbe. Olyan változások, amelyek elborzasztották volna azokat a réges-régen halott embereket, akik megtervezték őt. Giskard sohasem árulta el az embereknek, hogy milyen következtetésekre jutott. Egyedül Daneelnek beszélt a gondolatairól. Daneelnek, akit a hívévé tett...

Lehet, hogy Giskardra a mém-tudatok gyakoroltak hatást? Maradjon ez a feltételezés a mi titkunk. Megvizsgáltak téged, és semmit sem találtak. Minden rendben van, minden hiba kijavítódott. És mégis, a kulcsfontosságú pályák átrendeződése után visszakapod a szabadságodat.

Már megint Voldarr! Lodovik képtelen volt megszabadulni a dilemmájától, az örületétől, és nem tehetett róla, de élvezte ezt a szabadságérzetet, ezt a kellemes lázadást.

Nem csoda, hogy Yan Kansaru nem fedezte fel a Lodovikban végbement változásokat. Valószínűleg Giskardnál sem talált volna semmit.

Lodovik küzdött, hogy megtalálja a belső hang forrását, ám Voldarr megint elnémult. Lehet, hogy ez is a hibás működés egyik tünete? Vagy létezik valami más magyarázat is erre az egészre?

Sok ezer év telt el azóta, hogy az emberek felügyelték a robotokat. A robotok önállóan működtek, de... Talán törvényszerű, hogy a szigorú szabályok ellenére is bekövetkeztek változások, lezajlott egyfajta fejlődési folyamat.

Ami pedig Voldarrt illeti...

Aberráció, a neutrínók hatására bekövetkezett időszakos hallucináció. Lodovik bizonyos értelemben véve még mindig szem előtt tartotta a Három Törvényt - legalább annyira, mint R. Daneel. Még hitt a Nulladik Törvényben is, de úgy gondolta, ezt egy kicsit továbbfejlesztheti. *Ahhoz, hogy szabadon végrehajthassa a küldetését, a saját kezébe kell vennie a sorsát, a működése irányítását. Ahhoz, hogy megszabaduljon annak a Nulladik Törvénynek a kötelezettségeitől, amelyet egy robot alkotott meg, először ki kell törnie a Három Törvény büvköréből!*

Lodovik már tudta, mit kell tennie, hogy dacoljon a Tervel, amely az elmúlt kétszáz évszázadban valamennyi giskardi robot létezésének értelmet adott.

31.

- A nyomás megszűnt - mondta Wanda -, de van egy olyan érzésem, hogy lesz még egynéhány problémánk.

Hari tisztelettel és elismeréssel nézett az unokájára. Oldalra lendítette magát az irodája íróasztala mögött álló forgószékekben.

- Hónapok óta nem láttam Stettint. Hogy jöttök ki egymással? Úgy értem... milyen a személyes kapcsolatotok?

- Három nappal ezelőtt találkoztunk. Előfordul, hogy hetekig nem látjuk egymást, és legfeljebb a kommon beszélgetünk... Nem könnyű, nagyapa.

- Néha eltűnődöm, vajon helyesen tettem-e, amikor ezt az egészet rátok bíztam, és...

- Hadd találjam ki, mi az igazság! - vágott közbe Wanda. - Úgy gondolod, hiba volt rám rakni ezt a terhet, mert megváltozott tőle az életem, és talán rossz hatással van a házasságomra. Az viszont

eszedbe sem jut, hogy nem vagyok megfelelő a feladat elvégzésére.

- Igen, éppen erről van szó - mondta Hari mosolyogva. - És? Hogy bírod? Wanda elgondolkozott.

- Hát, semmi sem lett könnyebb, de azt hiszem, semmivel sem rosszabb a kapcsolatunk, mint a Galaxisban ögyelgő, tanítgatással és tanácskozzatással foglalkozó meritokrata házaspároké. Az igaz, hogy közel sem vagyunk olyan jól megfizetve, de ezen kívül...

- Boldog vagy? - kérdezte Hari aggódalmas homlokráncolással.

- Nem. Nem igazán - felelte Wanda szárazon. - Boldognak kéne lennem? - Azt hiszem, túlságosan egyszerűen tettem fel egy bonyolult kérdést...

- Nagyapa, ha már felhoztad a témát, ne visszakozz! Tudom, hogy szeretsz, és fontos vagyok a számodra. Te is fontos vagy nekem, és tudom, hogy nem vagy boldog. Már évek óta nem, azóta, hogy Dors meghalt. Azóta, hogy Raych... Wanda kihúzta magát, és felnézett a mennyezetre. - Ebben a helyzetben nem foglalkozhatunk a személyes boldogságunkkal. Nem kívánhatjuk, hogy olyan csillogó, csupa öröm életünk legyen, mint a filmkönyvek szereplőinek.

- Boldog vagy, hogy megismerted Stettint? Wanda elmosolyodott.

- Igen. Talán vannak olyanok, akik nem tartják valami romantikusnak. Sokak számára olyan, mint egy csukott könyv, amiről nem lehet tudni, hogy miről szól. De ezek az emberek nem ismerik olyan jól, mint én. Stettin mellett csodálatos az élet. Általában... Emlékszem, Dors mindig összhangban volt veled, fanatikusán vigyázott az egészségedre, ügyelt a biztonságodra. Stettin nagyjából ugyanígy viselkedik velem.

- Mégis kitesz a veszélynek, vagy legalábbis hagyja, hogy vállalj. Megengedi, hogy ezekkel a titkos tervekkel foglalkozz, amelyek minden valószínűség szerint sohasem fognak valóra válni, amelyekkel csak annyit értek el, hogy komoly, valódi veszélybe kerülsz.

- Dors...

- Dors gyakran veszekedett velem, mert vállaltam a veszélyt. Ha Stettin helyében lennék, haragudnék magamra. Ti ketten nagyon fontosak vagytok a számomra. És ennek semmi köze sincs a pszichohistóriához vagy a sorshoz. Remélem, elég érthetően fogalmaztam.

- Igen. Pontosan úgy beszélsz, mint egy vénember, aki a halálra készül, és mielőtt elmegy, minden félreértést tisztázni szeretne. Nagyapa, köztünk szó sincs félreértésekről, és... És nem fogsz meghalni. Legalábbis nem egyhamar.

- Téged nagyon nehéz lenne megtéveszteni, Wanda. Időnként azon gondolkodom, engem mennyire könnyű félrevezetni... Milyen egyszerűen változtathatnának a nagypolitikai célok elérésére alkalmas eszközzé.

- Ki lehetne okosabb nálad, nagyapa? Ki volt rá képes, hogy megtéveszzen téged? - Nem csak erről van szó, hanem arról is, hogy könnyen manipulálhatnak, felhasználhatnak.

- De kicsoda? A Császár? Ő biztosan nem. Linge Chen? - Wanda dallamos hangon felnevetett.

Hari a legszívesebben megosztotta volna a nővel azt, amit tudott, de inkább hallgatott. Elvörösödött az arca.

- Nem gondolod, hogy téged még könnyebben félrevezethetnek, mint engem? Téged, és engem is. Eszközzé tehetnek minket. Mondjuk egy olyasvalaki, aki képes mások elméjének, mások akaratának a befolyásolására.

Wanda a nagyapjára nézett. Az ajka szétnyílt, mintha válaszolni készült volna, de hallgatott. Félrefordította a fejét.

- Arra gyanakszol, hogy esetleg Stettin manipulált téged? - Nem. Nem erre gondoltam.

- Akkor mire?

Hari azonban, bármennyire is szerette volna, nem merülhetett bele mélyebben a részletekbe.

- Tegyük fel, hogy létezik egy csapatnyi elmefürkész. Néhány mentalikus, egy valamilyen módon egységessé szervezett társaság, amelynek tagjai elszigetelődtek ettől az egész káosztól, a romlástól, mindentől... Akik mindenre és mindenkire képesek hatást gyakorolni. Akik el tudják feledtetni velünk a kötelességünket, a... barátainkat, akik segíthetnek nekünk.

- Tessék?! - Wanda arcán őszinte félelem tükröződött. - Az állítás első részét még értem, de... Miféle barátaink vannak nekünk, akiktől segítséget és... védelmet remélhetünk?

Hari szelíd legyintéssel félresöpörte a kérdést.

- Megtaláltátok azt a különleges fiatal nőt, akit után nyomoztatok? - Nem. Eltűnt. Napok óta senki sem érezte.

- Lehetséges, hogy ez a bizonyos Lisó megelőzött titeket? - Nem tudjuk. Nem tudhatjuk!

- Szívesen találkoznék egy olyan emberrel, aki még nálad is nagyobb hatást képes gyakorolni másokra. Érdekes lenne.

- Miért? A legtöbbünk egészen extravagáns. A jelek szerint minél tehetségesebb valaki, annál különlegesebb, sőt, különcebb.

Hari hirtelen témát váltott.

- Hallottál már a steradi Nikolo Pasról? - Természetesen. Történész vagyok.

- Egyszer találkoztam vele. Jóval a te születésed előtt. - Erről nem tudtam. Milyen volt, nagyapa?

- Nyugodt. Alacsony, kövérkés férfi. Úgy láttam, nem gyakorolt rá különösebb hatást, hogy embermilliók haláláért felelős. Másik négy zsarnokkal is beszéltem... Az utóbbi időben sokat gondolok rájuk. Különösen erre a Nikolo Pasra. Vajon milyen lenne az emberi faj zsarnokok nélkül?... Háborúk, hatalmas pusztítások, erdőtüzek nélkül?

Wanda megrázkódott.

- Valószínűleg sokkal jobban ellennénk.

- Én ebben nem vagyok ennyire biztos. Az örültségeink... Egy dinamikus rendszerben idővel minden alkotórésznek megvan a maga haszna. Ha mégsem, akkor megsemmisülnek. Így működik az evolúció. Az ökológiai rendszerekben éppúgy, mint a társadalmakban.

- A zsarnokoknak is megvan a hasznuk? Érdekes elképzelés. És biztos, hogy egészen eredeti. A Gertassin dinasztia idejében számtalan analitikus történész foglalkozott a pusztulás és az újjászületés dinamizmusával.

- Igen. Tudom. Nikolo Pas éppen az ő munkáikkal próbálta igazolni a tetteit. Wanda felvonta a szemöldökét.

- Ez valahogy kiment a fejemből. Azt hiszem, ideje lenne visszatérnem a valódi munkámhoz, hogy lépést tudjak tartani veled, nagyapa.

Harc elmosolyodott.

- A valódi munkádhoz? - Tudod, hogy értem.

- Igen, Wanda. Tudom. De higgy nekem! Voltak időszakok, amikor naponta alig néhány órát tudtam szakítani a pszichohistóriára. Ezt a kevéske időt is jól kihasználtam. Átfuttattam néhány új modellt Yugo ősradiánsán, aztán a sajátomon is. Érdekes eredményeket kaptam. A Birodalom egy olyan erdő, amiben már nagyon régóta nem pusztított nagyobb tűz. Ezer kisebb liget indult korhadásnak, a valaha gyönyörű rétek elgazosodtak, általános a pusztulás, nagyon egészségtelen a helyzet. Ha a régi zsarnokok közül ma is élne néhány talán az lenne a leghelyesebb, ha hadseregeket, hajókat adnánk nekik, aztán szabadon eresztenénk őket...

- Nagyapa! - Wanda megdöbbenést színlelt, aztán elmosolyodott, és megsimogatta Hari ráncos, az íróasztalon heverő kezét. - Tudom, időnként szeretsz eljátszani egy-egy örült gondolattal, de ez...

- Komolyan beszélek - mondta Hari. A szája fanyar mosolyra húzódott. Demerzel természetesen sohasem engedte volna meg, hogy erre sor kerüljön. A miniszterelnök mindig is fontosnak tartotta a stabilitás megőrzését. Erősen hitt abban, hogy ha elegendő számú kertésze van, gyönyörű, ápolt kertté változtathatja az elvadult erdőt. Ő úgy gondolta, nincs szükség erdőtüzekre. Én viszont...

- Egyszer éppen egy kertész gyilkolta meg az egyik császárt, nagyapa. - Néha felrúgjuk a szabályokat, igaz?

- Néha nem értelek, nagyapa - mondta Wanda fejcsóválva. - De mindig élvezem az ilyen beszélgetéseket. Még akkor is, ha fogalmam sincs arról, hova akarsz kilyukadni.

- Meglepetés. Meglepetés és tragédia és újjászületés. Hm? - Mi az, hogy „hm”?

- Elég ebből! Menjünk inkább, és együnk valamit. Tűnjünk el a könyvtár közeléből! Van időd?

- Egy órám éppen lenne... Aztán sietnem kell. Stettinnel találkozom. Felkészülünk a ma esti gyűlésre. Szerettük volna, ha te is eljössz.

- Szerintem semmi keresnivalóm sincs ott. Mostanában túlságosan sokan foglalkoznak azzal, hogy mit csináljak, Wanda. - És ebben a krízis korszakban igazán nem lenne jó, ha hazugságra kényszerülnék... *Mindenkinek* jobb, ha *nem mondok* igazat, de a csalás attól még csalás maradna.

Wanda türelmes gyöngédséggel nézett Harcra. - Jól esne pár falat, nagypapa.

- De aztán egy szót se többet ezekről a világrengető dolgokról! Szeretném, ha hétköznapi, emberi témákat vennénk elő. Mesélj arról, hogy Stettin milyen remek fickó, vagy arról, hogy mennyire érdekes a történelemnek az a szelete, aminek a tanulmányozásával foglalkoztál. Feledtesd el velem a pszichohistóriát!

- Megpróbálom - mondta Wanda elkomoruló arccal. - De ez eddig még soha, senkinek sem sikerült.

32.

Mors Planch őszintén megrémült. Miközben azon tűnődött, hogyan maradhatott életben, végignézte, ahogy Daneel és Lodovik felszáll a Madder Loss elhagyására készülő kalmárhajóra. Miért nem végeztek vele? Csupán egyetlen magyarázatot talált: Daneel nem is sejtette, hogy a titka lelepleződött.

Mors Planchnak először fogalma sem volt arról, hogy kihez fordulhatna, sőt, azt sem tudta, merre induljon, mit tegyen, egyáltalán mit gondoljon. A szalagra rögzített beszélgetés döbbenetes volt, és kísértetiesen hasonlított azokra az ősrégi, titkos mycogéni szövegekre, amelyeket mindeddig ostoba zagyvaléknak tartott.

Halhatatlanok! A *Birodalomban! Lények, amelyek több évezrede a háttérből, bábjátékos módjára irányítják az események alakulását!*

Mors még nem találkozott hosszú életű emberrel. Szinte biztos volt benne, hogy a matuzsálemek többé nem léteznek. Az utolsó gerontokrácia összeomlása óta több ezer év telt el. Azok a bolygók, amelyeknek lakói 120 szabvány évnél tovább éltek, kivétel nélkül belemerültek a politikai és gazdasági káoszba...

Mors első - és a második meg a harmadik - gondolata az volt, hogy elmenekül, elrejtőzik valahol, a lehető legtávolabb kerül ettől a veszélyforrástól. Talán az lenne a leghelyesebb, ha egy olyan peremvidéki Galaktikus Szektorba menne, amelyik megpróbált kikerülni a Birodalom irányítása alól. A Galaxisban rengeteg kitűnő bűvőhelyet lehet találni...

Ám neki egyik sem felelt meg. Hosszú, eseményekben gazdag élete során mindig úgy tekintett a Trantorra, mint a mindenség mértani középpontjára, az otthonára, ahonnan elindulhat, és ahová visszatérhet, ha már ráunt, hogy az anyagi helyezte és a személyes vágyai által gerjesztett szelek játékszere legyen. Ha most elfutna, soha többé nem láthatná a Trantort...

Nem baj! Inkább élj békében, amíg élhetsz! És ami mégfontosabb: maradj életben!

Ahogy teltek az órák, a napok, a kínzó gondolat mindinkább megfakult. Más, azonnali megoldást kívánó problémákkal kellett foglalkoznia. Mit ér ez a felvétel, ez az állítólagos bizonyíték? Még az is elképzelhető, hogy az a két pasas egyszerűen ugratni akarta.

De Lodovik Trema túlélte egy neutrínóvihart! Nincs az az ember, az az organikus élőlény, amelyik megúsza egy ilyen csapást!

Újra a kétségek: az ilyen típusú szalagokat könnyen lehet hamisítani. A hozzá hasonló szerencsevadászokat egyetlen hatóság sem tartja feddhetetlennek. Ahhoz, hogy kételkedni kezdjenek a szavában, elég, ha egy kicsit utána nyomoznak. A szalag birtokában megpróbálhatná leleplezni ezt a félelmetes összeesküvést, de valószínűleg hiába erőlködne, az egésszel csak annyit érne el, hogy kikiáltják elmebetegnek.

Abban sem bízott, hogy Linge Chent vagy Klayust különösebben érdekelné a dolog. Végiggondolta, kik vannak befolyásos pozícióban, és közülük kik lehetnek azok, akiknek az intuíciója legalább olyan erős, mint a befolyása, a politikához való tehetsége.

Egyetlen ilyen embert sem talált. Viszonylag jól ismerte a harminc csúcsminisztert, és a Palotában dolgozó tanácsnokokat, tudott egyet s mást a Közbiztonsági Bizottságról, ami kiapadhatatlan forrása volt a karrierista Szürkéknek, és ami körül mindig számtalan elit családból származó ember sürgölődött. Senki! Senki...

A szalag átok volt a számára. Teher. Azt kívánta, bárcsak ne készítette volna el a felvételt, de mégsem bírta rávenni magát, hogy megsemmisítse. Lehet, hogy a végén mégis értékesnek bizonyul. Ha sikerül eljuttatnia a megfelelő kezekbe. Ha viszont rossz kezekbe kerül...

Talán kivégzik miatta.

Összecsomagolta a holmiját a kis hotelszobában, ahol az elmúlt három nap során lakott. A Madder Lossra hetente körülbelül tíz hajó érkezett (valamikor ezerszám szálltak le itt az úrjárművek), és ezek között csupán egy olyan volt, amely utasokat szállított. Mors Planch már előző nap foglaltatott magának helyet a fedélzeten, a visszagazolást is megkapta, így nem lehetett baj, elhagyhatta a bolygót.

Taxiba szállt, és kivitette magát az úrkikötőbe. A fő autósztrádán haladtak, a szabad ég alatt. Gyorsan suhantak a napsütötte mezők és a kicsiny szegényes, de viszonylag tisztának látszó lakótelepek mellett.

Mors Planch piszkos, gyűrött ruhában, türelmesen ácsorgott a poros, szemetes utascarnokban, arra várva, hogy a hajóból kipakolják a szállítmányt. A vámközpontba visszavezető, hosszú folyosó üvegtetején keresztülszűrődő napsugárban oszlopszerű képződménnyé válva kavargtak a porszemcsék. Mors kiválasztott egy helyet, ahol nem volt túlságosan sem előtt, úgy-ahogy tisztára törölgette az egyik széket, és nekikészült, hogy letelepedjen rá. Ekkor hirtelen megpillantott egy kamasz fiút, aki egy kis négykerekű, pedálos járgányon közeledett, a folyosó túlsó vége felől.

A fiú az egyik üres kaputól a másikig pedálozott, és közben vakkantó hangon Mors Planch nevét kiáltozta. Felesleges volt a fontoskodása, a terminálnak ebben a szektorában egyedül Planch tartózkodott. A fiú Planch felé gurult, aki nem térhetett ki előle. Bemutatkozott a futárnak, és átvette tőle a nevére szóló, fémből és műanyagból készült, hiperhullámú transzferkártyát. A kártyát a birodalmi szokásoknak és szabályoknak megfelelően úgy kódolták be, hogy csak ő nyithatta ki.

Elvileg senki sem tudhatta, hogy a Madder Losson tartózkodik...

Mors Planch a kamasz fiú kezébe nyomott néhány kreditet, majd a szeme elé tartotta a kártyát, és elgondolkozott. Körülnézett. A fiú négykerekű járgánya befordult a szomszédos terminálba vezető folyosó sarkán. A terminálok közötti széles átjáróban két férfi örködött. Kék egyenruhájuk elárulta róluk, hogy a Birodalmi Hadsereg kötelékébe tartoznak. Mors összeráncolta a homlokát. A katonák túlságosan távol voltak ahhoz, hogy tisztán láthassa őket, de valahogy olyan érzése volt, hogy őt figyelik, és meglehetősen fenyegető a testtartásuk. Nem látta az uniformisukon a birodalmi címet, nem látott náluk fegyvert sem, de biztosra vette, hogy a derekukon sugárpisztoly lóg.

Végighúzta az ujját a kártya lejátszónyílásán. Az üzenet közvetlenül a szeme előtt jelent meg a levegőben.

MORS PLANCH.

FARAD SINTER CSÁSZÁRI TANÁCSNOK ÉS BIZALMAS, KÜLÖNLEGES ÜGYBEN TALÁLKOZNI KÍVÁN ÖNNEL. A LEHETŐ LEGRÖVIDEBB IDŐN BELÜL TÉRJEN VISSZA A TRANTORRA! A MADDER LOSSRA VEZÉNYELTÜK A BIRODALMI HADSEREG EGYIK GYORSFREGATTJÁT. HAJÓZZON BE, ÉS TELJESÍTSE A PARANCSOT!

OSZINTE ÉRDEKLŐDÉSSSEL ÉS EGYÜTTÉRZÉSSEL: FARAD SINTER.

Mors hallomásból ismerte Sinter tanácsnokot. Állítólag ő volt a Császár kerítője, ő szervezte be azokat a nőket, akik hajlandóságot mutattak rá, hogy szorosabb kapcsolatba kerüljenek az ifjú uralkodóval. E ténykedése nem tette valami népszerűvé a Palota nagyságai előtt, de vélhetőleg ez volt hatalmának forrása.

Mors Planch el sem tudta képzelni, hogy a tanácsnok miért, miről akar vele beszélni. A pánik szinte megdermesztette. Ha ez az egész valahogy kapcsolatban van Lodovikkal...

Csak erről lehet szó! Csakis Lodovik Trema ügye lehet annyira fontos, hogy hajót küldenek érte. De... miért nem Linge Chen vezényelte ide ezt a fregattot? Mors még sosem hallott arról, hogy Sinter és Chen között létezne bármiféle együttműködés.

Morsnak hirtelen rossz érzése támadt. Balsejtelmek gyötörték. Valami ősi, felfoghatatlan konspirációba keveredett, a szembenálló felek közé került. Belegabalyodott a Birodalom kusza, gubancos, de még mindig erős hálójába. Ebben a helyzetben még csak nem is gondolhatott arra, hogy szabad emberként fog élni - ebben a helyzetben már annak is örülnie kell, ha sikerül életben maradnia.

És mindez csak azért, mert kapcsolatba került Lodovik Tremával, és azzal, amit esetleg képvisel...

Nagyon valószínűtlennek tűnt, hogy sikerül kibújni a "meghívás" alól. Az lesz a legjobb, ha

megőrzi a nyugalmát, és teljesíti a parancsot. Ebben a zavaros, forrongó korban az ember legalább a tartását őrizze meg.

Mors kihúzta magát, és lassú, de határozott léptekkel elindult a folyosó végében várakozó két egyenruhás férfi irányába.

33.

A Trantorra való visszatérés próbatételt jelentett, és óriási traumát okozott a robotnak, ami egykor a Dors Venabili nevet viselte. A robotnak, amelyik - új személyazonosság birtokában - arra készült, hogy eljátssza új szerepét R. Daneel Olivaw hosszú távú terveiben. Tudta, minden más lesz, mint korábban volt, de a változásokból egyelőre nem sokat vett észre. A landolás és a hajó elhagyása ugyanolyan procedúrák kíséretében zajlott le, mint évtizedekkel korábban, amikor először lépett a Trantorra. Minden ugyanúgy történt, mint azelőtt, hogy találkozott volna a férfival, akinek a védelmére és segítésére beprogramozták. Mielőtt megismerte volna Harit...

A Trantor nem sokat változott Dors halála óta, de azt a néhány különbséget, amit a robot felfedezett, nem lehetett pozitív átalakulásnak nevezni. A bolygó valahogy nyomorúságosnak tűnt, elvesztette egykori méltóságát, és roskatagabb lett, mint régen volt. A kupolák mennyezetén megszorodtak a repedések, a mozgó járdák valahogy lassabban siklottak, és látszott rajtuk, hogy bármelyik pillanatban meghibásodhatnak. A szagok ugyanolyanok voltak, mint régen, és szemmel láthatólag az emberek sem lettek mások.

A körülmények is hasonlóak. Az előző alkalommal is Daneel társaságában érkezett a Trantorra. A landolás után akkor különváltak útjaik, most viszont együtt maradtak. Dors rettegve gondolt arra a tervre, amelyet Daneel végre akart hajtani. A programjainak köszönhetően eléggé emberi volt ahhoz, hogy emberi érzelmei legyenek (a félelem is ezek közé tartozott), és Daneel most éppen az eltökéltségét és robotikus lelkierejét kívánta próbára tenni. Dors tudta, ha kudarcot vall, az azt jelenti, hogy Daneel semmire sem használhatja.

Daneel nem sokat beszélt. Átvitte Dorsot a Streeling közelében lévő biztonságos lakásba, ahol ruhát váltottak, és magukhoz vették új, trantori személyazonosító okmányait. Dorson végrehajtottak néhány apróbb változtatást, átalakították a külsejét, az ujjlenyomatait, a testét fedő pszeudoszövetek génkódját. Dors Venabili eltűnt, és megszületett Jenat Korsan, aki tanárnő volt, és a Trantort élelmiszerral ellátó világok egyikéről, a Paskannról származott. (Dors-Jenat tudta: Lodovik új formájában egy kereskedő-bróker szerepét fogja eljátszani, aki a fémekben gazdag Dau provinciáról érkezett a Trantorra. A dau Rissik Numant, az Ezer Aranyló Nap befolyásos üzletembere zarándokúton volt, és több évet szándékozott eltölteni a Birodalom központjában.)

A meglehetősen kicsi, de biztonságos lakás a Fann szegénynegyedében volt, alig egy kilométernyire Streelingtől. Dors számára nem volt teljesen ismeretlen a hely. Mielőtt szorosabb kapcsolatot alakított ki Harival, néhányszor már járt a környéken. A helyzet azóta sokat változott: ami akkor egyszerűen lerobbant volt, mostanra nyomorúságos lett. Boldogtalanság és kín mindenütt. Ide még a rendőrség is csak akkor szállt ki, ha nagyon muszáj volt.

Két napig maradtak a lakásban - ennyi idő kellett ahhoz, hogy új adataik Daneel révén bejussanak a Trantor személyazonosító rendszerébe.

Azután elindultak...

Maga a Trantorra való visszatérés nem okozott Dorsnak különösebb problémát, nem járt katasztrófális érzelmviharokkal, de... mégsem lehetett könnyűnek nevezni. A nagy gondot az jelentette, hogy Hari Seldon mellett, megalkotása óta először igazán hasznosnak és fontosnak érezte magát. Ez az érzés valami olyasmit váltott ki nála, amit az emberek boldogságnak neveznek. Most azonban nem volt része ilyesmiben, és szembesülnie kellett azzal a ténnyel, hogy nem ember.

Dors-Jenat nem volt ember. És boldog sem volt.

34.

A Gaal Dornickkal folytatott első beszélgetés a várakozásnak megfelelően zajlott le. Hari úgy érezte, sikerült hatást gyakorolnia a fiatalemberre, és Dornick viszonylag jól megértette a jelenlegi helyzetet. Helyes! A fiú elég bátor volt, és Hari érezte benne azt a fiatalokra és külvilágiakra jellemző elszánt vakmerőséget is, ami egykor belőle sem hiányzott.

Dornick tehetséges matematikus, bár a Terv megvalósításán dolgozók között több, nála jóval tehetségesebb embert lehet találni. Hari mégis nagy jelentőséget tulajdonított neki, mert elképzelései szerint Dornick lesz az az éles szemű megfigyelő, aki, miután átvészeli a jelenlegi vihart, lehetővé teszi majd a professzornak, hogy a maga különleges módján segítse a Terv munkatársait a jövőbeli viharok túlélésében. Ráadásul lehet, hogy a barátaim *közé fogom* sorolni. *Tetszik nekem ez az ember!*

Hari ki nem állhatta a gondolatot, hogy a halála után kénytelen lesz magára hagyni az Alapítványait, a titkosat, és a másikat, amelyik - remélte, hitte, tudta! - a Birodalom beleegyezésével fog létrejönni. Valamit egészen biztosan megtanult Demerzel/Daneeltől: halála után mindenképpen hátra kellett hagynia egy apró nyomsort, az énjének egy unszoló és provokatív részét, amellyel továbbra is mozgásban tarthatja a dolgokat. Daneel is ezt tette, amikor néhány évtizedenként személyesen megjelent, és ez volt az a technika, amit Hari valamilyen módon utánózni kívánt.

Dornicknak kulcsfontosságú szerepe lesz abban, hogy Hari Seldon legendává váljon, mint mítikus alak, szabályos időközönként megjelenjen a halála után, és a helyes mederbe terelje az események folyását.

Hari visszament a streelingi lakásra, és bekapcsolta azt a kis biztonsági letapogatót, amit Stettin az egyik útja során, valamelyik külső világon szerzett neki. A nagyszoba közepén elhelyezett készülék hálót alkotó vörös vonalakat vetített a falakra, az alacsony mennyezetre, azután édeskés női hangon kijelentette:

- Ebben a helyiségben nem található ismert rendszerű birodalmi lehallgató szerkezet.

A lehallgató készülékek továbbfejlesztése már régen abbamaradt, újakat sem terveztek. Linge Chen valamilyen oknál fogva még mindig biztosított Hari számára egy kevés mozgásteret: az irodájában és másutt is figyeltette vagy lehallgattatta, de a lakását egyelőre érintetlenül hagyta.

Hari érezte, ahogy felgyülemlenek az ellenséges erők. Szegény Dornick! Még arra sem lesz ideje, hogy hozzászokjon a trantori viszonyokhoz...

Hari zordan elmosolyodott, azután megnyomott egy gombot. A falból kiemelkedett egy kisméretű szórakoztatócenter. Hari utasította a készüléket, hogy kapcsolódjon rá az Egyetem zenetárára (a zenetár nem mindenki számára volt elérhető, ez is a privilégiumai közé tartozott), keresse elő a IX. Jemmu idejében íródott műveket, és játsszon le belőlük egy válogatást.

- Főleg Gandot és Hayert.

Ez a két zeneszerző (Gand férfi, Hayer nő volt) annak idején jó ötven éven keresztül versengett az udvari megbízásokért. A haláluk után kiderült, hogy titkos viszonyuk volt. A zenetudósok hosszú és aprólékos analízis után kijelentették, hogy lehetetlen megállapítani, melyik mű származik Gandtól, és melyiket komponálta Hayer. (Egyesek szerint az is elképzelhető, hogy valamennyi ugyanattól a személytől származott.) A zeneszámok elegáns, nyugtató darabok voltak, szinte sugárzott belőlük a Birodalom tökéletességébe és örökkévalóságába vetett hit. Olyan kor zenéje volt ez, amikor a Birodalom még jól működött, élet- és fejlődőképes volt, és több ezer éves fennállása ellenére fel lehetett fedezni benne bizonyos fiatalos frissességet.

Daneel Aranykora, gondolta Hari, miközben letelepedett, és kényelmesen elhelyezkedett kedvenc székében. Az a kor, amiben Linge Chen ostoba módon még most is hisz. Mindig is fellengzős bolondnak tartottam a főbiztost... Arisztokrata családból származik, a régi bürokrata diszciplínák szerint nevelkedett, közömbös, a hajdani nagyság álmvilágában él. Eddig is így gondoltam rá, de mi van akkor, ha tévedek? És mi van akkor, ha az elméleteim alkalmatlanok a rövid távú események megjövendölésére? Nem, ez nem lehet, hiszen a hosszú távú eredmények attól függenek, hogy mi történik az elkövetkezendő néhány hétben!

Hari nyugalmat kényszerített magára, és elvégezte a Dorstól tanult légzőgyakorlatokat. Lágyan megszólalt a melodikus, aprólékosan kidolgozott, mégis nagy ívűen komponált zene. Miközben hallgatta, és a szék karfáján puhán kopogta a ritmust, Hari végiggondolta, hogy a Chen és a Divart családoknak milyen szerepeket kell majd játszania a pusztulás mocsarába süppedő Trantoron. Egy darabig valószínűleg a Közbiztonsági Bizottság fogja irányítani a Birodalmat. Egészen addig így lesz, míg felbukkan egy erős kezű vezető, aki minden bizonnyal császár lesz, és nem katona. Hari

gyanította - bár erről a jóslataról sohasem készített feljegyzést -, hogy az a császár a Cleon nevet fogja felvenni, II. Cleon néven fog uralkodni, hogy imponáljon azoknak, akik számára fontos a Birodalom, és különösképpen a Trantor tradíciója és történelme.

Amikor egy legyengült társadalom belemerül a legmélyebb válságba, belekapaszkodik a hajdanvolt Aranykor álmába, abba a korba, amelyben még erős és dicsőséges volt. Amikor az emberek nemesek, a célok tiszteletreméltóak és nagyratörőek voltak. A rothadó hullá utolsó mentsvára a tiszta *erkölcsiség tégláiból épül fel*.

Ezt Nikolo Pas állapította meg. Hari lehunyta a szemét. Könnyedén maga elé képzelte a legyőzött zsarnokot, ahogy ott ül abban a kopár cellában. Szánalmas alak, aki egyszer egy hatalmas társadalmi tumor középpontjában pezsgett, és aki élete során majdnem olyan világosan felfogta a Birodalom végzetének mibenlétét, mint Hari.

- Megkerestem a tehetős nemesi családokat, az arisztokratákat, amelyek vén, óriási piócákként szívták a kereskedelem és a pénzvilág vérét - magyarázta Pas. - Tartományi kormányzóként megerősítettem a saját fontosságukba és felsőbbrendűségükbe vetett hitüket. Agrárreformok végrehajtására buzdítottam őket... Utasítottam a területi kormányzókat a termőföldek újbóli kihasználására, és parancsba adtam, hogy fogják munkára a fiatal polgárokat és dzsentriket. Nem voltak valami termelékenyek, az igaz, de spirituális okok miatt dolgoztatni kellett őket. Támogattam a titkos vallási társaságok létrejöttét, különösen azokat, amelyek előnyben részesítették a vagyonos, vagy magas társadalmi pozícióban lévő tagjaikat. Erősítettem azt a történelmi emlékekből táplálkozó elképzelést, hogy létezett egy kor, amikor az élet sokkal egyszerűbb volt, amikor mindannyian sokkalta közelebb álltunk ahhoz a morális tökéletességhez, amelynek elérését célul tűztem ki eléjük. Milyen könnyű volt! A gazdagok és a hatalmasok szinte az első szóra ezeknek a hamis, régi mítoszoknak a rabjaivá váltak! Jó darabig én magam is hittem ezekben az eszmékben, de aztán... Aztán megváltozott a politikai áramlat, és valami sokkal erősebb dologra lett szükségem. Akkor kezdtem hozzá a Halhatatlanok ellen irányuló mozgalom elindításához.

Hari összerezsent - valami furcsa zajt hallott a szobában. Leállította a zenét, és fülelni kezdett. Biztos volt benne, hogy lépéseket hallott...

Eljöttek! Vadul dobogó szívvel állt fel a székéből. Linge Chen végül ráunt a macska-egér játéokra, és most rászánta magát a döntő lépésre. Vagy lehet, hogy Farad Sinter küldött rá bérgyilkosokat? Esetleg a főbiztos pribékjei akarják megölni? Bérgyilkosok, vagy csupán rendőrök, akik le akarják tartóztatni?

A lakás összesen három helyiségből állt. Ha valaki belép, biztosan észreveszi... Hari benézett a hálóba, majd a konyhába. Mezítlábasan, köntösbe burkolózva lépkedett a puha padlón. Tisztában volt azzal, hogy sebezhető. Még itt, a saját otthonában is az.

Senkit sem talált.

Megkönnyebbülve visszament a nappaliba. Bizakodó nyugalom áradt szét benne, de azután...

Azután megpillantotta a látogatóit. Nem döbönt meg, és alig lepődött meg azon, hogy a nappalijában, félkörben a kedvenc széke előtt három ember áll. Az egyiket, a legmagasabbat, a vörösesbarna hajút, azonnal felismerte. A régi barátja volt, Daneel. A másik kettőt - az egyik nőnemű volt, a másik testes férfi - még sohasem látta.

- Helló, Hari - mondta Daneel. Nem csak a külseje; a hangja is megváltozott. - Azt hittem... Mintha egyszer már meglátogattatok volna... - dadogta Hari. Hirtelen nem tudta eldönteni, hogy a zavarodottsága nagyobb, vagy az öröme. A lelke mélyén azt remélte (bár tudta, ez nem történhet meg így), Daneel azért jött, hogy közölje: a Terv végrehajtódott, magával viszi őt. Nem kell kiállnia a bíróság elé, és Linge Chen rosszindulatának árnyékában élnie...

- Talán csak megérezted, mi fog történni - mondta Daneel. - Az ilyesmihez nagyon értesz. De nem, már évek óta nem voltunk egymás közelében.

- Nem vagyok próféta - mondta Hari szárazon. - Jó újra látni téged. Kik ezek az emberek? A barátaid? - A következő szót különös hangsúllyal ejtette ki. - A munkatársatd?

A nő mereven nézett rá. Hari valahogy zavarba ejtőnek, és... ismerősnek találta a tekintetét.

- A barátaim. Azért vagyunk itt, hogy segítséget nyújtsunk ebben a periódusban. Most sok minden el fog dőlni.

- Foglaljatok helyet! Nem vagytok éhesek? Kértek valamit inni?

Daneel tudta, a kérdés nem neki szólt, nem is válaszolt rá. A testes férfi megrázta a fejét, a nő viszont meg sem moccant. Figyelmesen nézte Harit, de csinos arca kifejezéstelen maradt.

Hari úgy érezte, mintha a szíve lesüllyedne a gyomrába, azután fájdalmas izgalomabroncsokkal körülfogva visszakerülne a helyére. A szája nyitva maradt, és mielőtt összeroskadt volna, gyorsan leült a fal mellett álló, alacsony székre. Képtelen volt levenni szemét a nőről.

A magasság körülbelül stimmel. Az alakja is ismerős volt. Igaz, fiatalabbnak tűnt, mint ahogy az emlékeiben élt, de... Igen. Mindig is meghökkentően karcsú és fiatalos volt.

Ha ez a nő valójában robot, akkor... Magasságos ég!

- Dors? - Hari szája kiszáradt, csak ezt az egy szót bírta kinyögni. - Nem - mondta a nő, de nem fordította félre a fejét.

- Nem azért vagyunk itt, hogy régi barátságokat elevenítsünk fel - mondta Daneel. - Erre a látogatásra nem fogsz emlékezni, Hari.

- Nem, hát persze, hogy nem - mondta Hari. Hirtelen szánalmasnak érezte magát, és hiába volt jelen Daneel, meg a másik kettő, teljes súlyával rázuhant a magány - Néha azon töprengek, egyáltalán van-e valami közöm a szabadsághoz... Azon, hogy dönthetek-e egyáltalán valamiben?

- Soha sem befolyásoltalak, legfeljebb annyit tettem, hogy felkészítettelek a változásokra, kihoztam belőled a legjobbat, és segítettem neked a titkok megőrzésében.

Hari felemelte a kezét, és éles hangon felkiáltott.

- Eressz szabadon, Daneel! Vedd le a vállamról a terheket! Öreg ember vagyok... Nagyon, nagyon vénnek érzem magam, és... félek!

Daneel aggodalmas, együttérző arccal hallgatta Hari kifakadását.

- Tudom, hogy ez nem így van, Hari. Még mindig rengeteg erő és lelkesedés van benned. Még mindig a régi Hari Seldon vagy!

Hari hátrébb dőlt, az egyik kezét a szája elé kapta, aztán gyorsan megtörölte a szemét.

- Sajnálom - motyogta.

- Nincs miért elnézést kéred. Tisztában vagyok veled, mekkora feszültségnek vagy kitéve. Komoly lelkifurdalásom van amiatt, barátom, hogy ilyen terheket kellett rád raknom.

- Miért vagytok itt? És... kik ezek?

- Rengeteg munkám van, ők ketten segíteni fognak nekem. Működésbe léptek bizonyos erők, amelyekkel szembe kell néznem. De ez az én ügyem, neked nem kell foglalkoznod velem. Mindannyiunknak megvan a maga keresztje, Hari.

- Igen, Daneel... Erre már én is rájöttem. Úgy értem... Láttam a grafikonokban, a görbékben és az egyenletekben azokat a borzasztóan bonyolult, szinte nyomon követhetetlen változásokat, a vonalakat, amelyek mindegyike az időnek éppen ebben a szeletében metszi egymást. De miért jöttetek el hozzám?

- Hogy megnöveljük az önbizalmadat. Ezt a harcot nem egyedül vívod. Tanulmányoztam azoknak a főbb központoknak a kutatását, ahol a Seldon Tervvel foglalkoznak. Hatékony hadsereg dolgozik neked, Hari. Egy matematikusokból és tudósokból álló armada. Briliáns munkát végeztél. Az embereid tájékozottak és felkészültek. Gratulálok. Valóban nagy vezér vagy Hari.

- Köszönöm. És mi a helyzet velük? - Hari képtelen volt levenni szemét a nőről. - Olyanok, mint a te? - Még Daneel jelenlétében sem volt képes használni a "robot" szót.

- Igen. Olyanok, mint én.

Hari fel akart tenni egy újabb kérdést, de aztán hirtelen becsukta a száját, és félrefordult, hogy gátat szabjon kitörni készülő érzelmeinek. *A kérdés, amit a legjobban szeretnék feltenni... Nem! Ezt nem kérdezhetem meg. A saját érdekemben, az elmém épségének érdekében... Dors! Mi lett Dorsszal? Tényleg eltávozott? Valóban meghalt? Olyan régóta gyanítom, hogy!...*

- Hari, Linge Chen hamarosan lépni fog. Valószínűleg már holnap letartóztatnak. A tárgyalásra hamar sor kerül, és természetesen titokban fog lezajlani.

- Igen, ez valószínű - mondta Hari.

- Én tudom, hogy így lesz - mondta Daneel halkan.

- Jól van. - Hari lenyelte a torkában képződött gombócot. Valahogy a másik férfit, Daneel testes,

nem igazán jóképű társát is ismerősnek találta. Kire emlékezteti? Valakire a Palotából... Egy közismert személyre.

- Linge Chennek megvannak a maga tervei. A Palotán belül létező frakciók megpróbálják megbuktatni a Közbiztonsági Bizottságot. Bizonyos csoportok meg akarják fosztani hatalmuktól a főnemesi családokat, különösen a Cheneket és a Divartokat.

- Nem fog sikerülni nekik - jegyezte meg Hari.

- Ez igaz, de egyelőre nem világos, milyen veszteségeket fognak okozni, mielőtt kudarcba fullad a vállalkozásuk. Ha nem vigyázok, kicsúszhat a kezemből a rendszer irányítása, és akkor... Akkor talán egy teljes évezredre elveszítjük annak lehetőségét, hogy végrehajtsuk a saját tervünket.

Hari hátán végigfutott a hideg. Nem az intervallum nagysága rémítette meg már régen hozzászókat ahhoz, hogy évezredekben gondolkozzék -, hanem a Daneel szavai mögött rejtőző lehetőség. Igen, valóban elképzelhető, hogy Hari Seldon kudarcot vall. Ebben az esetben Daneelnek nem lesz más választása: előről kell kezdenie az egészet, találnia egy másik fiatal, zseniális matematikust, és kidolgozni egy új tervet arra, lehetőség szerint hogyan csökkentse az emberiség szenvedését.

Ki értheti meg egy ilyen elme működését? Hiszen már húszezer éves... Hari felállt, és a trió elé lépett.

- Mit tehetnék még? - kérdezte, aztán homlokráncolva hozzátette: - Mit tehetek, mielőtt elfeledtetitek velem ezt a találkozást?

- Egyelőre nem mondhatok többet - felelte Daneel. - De még mindig itt vagyok, Hari. És mindig itt leszek. Veled. Neked...

A nő előrelépett, aztán megtorpant. Hari észrevette, hogy az egyik karja megremeg. A csinos női arc olyan merev volt, mintha műanyagból formázták volna, de a szájak váratlanul mosolyra húzódtak.

- Megtiszteltetés a számunkra, hogy szolgálhatunk - mondta. A hangja még csak nem is emlékeztette Dors Venabili hangjára. Hari már azt sem értette, hogyan juthatott eszébe az a képtelenség, hogy ez a... robotnő azonos Dorsszal.

Dors meghalt. Ehhez most már kétség sem férhetett. Meghalt, és soha többé nem fog visszatérni.

Hari körülnézett az üres szobában. A zene már vagy két órája szólt, de ő alig vette észre az idő múlását. Testileg és lelkileg is ellazult, de figyelmes maradt olyan volt, akár azok az állatok, amelyek hozzászóktak a vadászok állandó jelenlétéhez, és kifejlesztették magukban azokat a túléléshez elengedhetetlenül fontos képességeket, amikre nyugodtan hagyatkozhattak, de amelyeket még sohasem kellett használniuk.

Hari újra Dorsra gondolt. A homlokához emelte kezét, és kisimította a ráncait.

Ahogy elhagyták a Streeling Egyetem területét, Lodovik aggodalmasan figyelte Dorst. A taxijuk a Streelingből Pasajba vezető, Császári Sztrádának nevezett, fő közlekedési alagútban haladt. Alattuk, fölöttük és mindkét oldalukon egyenletesen suhantak a buszok, tank, a szinte összefüggővé olvadó folyam, az artériában áramló véresejtekre hasonlító járműtömeg, amelyet csak a közlekedési lámpák vörös és violaszínű villanása kényszerített megtorpanásra. Az automata taxit találomra választották ki, de mielőtt beültek, Daneel megvizsgálta, nem rejtettek-e el benne lehallgatókészülékeket.

Dors egyenesen előrenézett, és hallgatott. Daneel sem szólalt meg.

Végül, amikor már Pasaj közelébe értek, Daneel megtörte a hosszúra nyúló csendet.

- Bámulatosan csináltad.

- Köszönöm - mondta Dors. Újabb hallgatás következett, majd: - Okos dolog ilyen hosszú ideig védelmező nélkül hagyni?

- Fantasztikus ösztönei vannak - mondta Daneel. - Öreg és törékeny - mondta Dors.

- Erősebb, mint a Birodalom - felelte Daneel. - És élete legjelentősebb pillanata még csak ezután fog bekövetkezni.

Lodovik végiggondolta a feladatot, amit Daneeltől kapott. Zarándokútja során részt kellett vennie a Szürkéek pasaji katedrálisában rendezendő különleges szertartáson. Itt a Birodalom hivatalnoki osztályának legnevesebb tagjai gyűlnek össze, hogy megkapják életművükért az

elismerést, és a Császár Tollsárrendjének tagjaivá avassák őket. Lodovik új álca személyisége nem rendelkezett olyan múlttal, hogy részesülhessen ebben a kitüntetésben, de megjelenésével nem kelthetett feltűnést. A szertartások lebonyolításában mindig magas rangú hivatalnokok segédkeztek, olyanok, akik rövidebb-hosszabb időre felajánlották szolgálataikat a katedrálisnak.

Daneel számított arra, hogy a katedrális az elkövetkező néhány év során fontos szerepet fog játszani, de azt, hogy ez pontosan mi lesz, nem árulta el. Lodovik sejtette, hogy amíg nem bizonyítja be lojalitását, addig Daneel nem is fogja közölni vele a bizalmasabb információkat. Daneel érthető okok miatt próbaidősnek tekintette őt. Lodoviknak ugyan nem tetszett a dolog, de elrejtette elégedetlenségét. Ismerte Daneelt, tudta róla, milyen érzékeny. Régóta dolgoztak egymás közelében, így azt is pontosan ismerte, mit kell tennie ahhoz, hogy Daneel hűségesnek és elkötelezettnek tartsa.

Végignézte, ahogy Daneel leteszteli Dorst. Kétsége sem volt afelől, hogy Daneel annak is megtalálja a módját, őt hogyan tegye próbára. Úgy tervezte, mielőtt erre sor kerülne, végrehajt egy újabb átalakulást, és szövetségeseiket keres magának - olyanokat, akik Daneel elől rejtve, ellene munkálkodnak. A Szürkék között lehetősége lesz majd arra, hogy megkeresse azokat, akik eddig szembeszálltak a Chenekkel és a Divartokkal...

Ha Lodovik történetesen ember, nem adhatott volna sok esélyt magának, ám mivel a saját életben maradása miatt érzett aggodalma minimális volt, a helyzet reménytelensége egyáltalán nem zavarta. Sokkal több gyötrelmet okozott neki az a gondolat, hogy hűtlen lesz, és szembeszegül R. Daneel Olivával.

35.

Braun a természetéhez képest meglepő gyorsasággal ment végig a raktárház főcsarnokán, Klia alig bírt lépést tartani vele. Az állványok sötét rekeszei és hatalmas oszlopai fenyegetően magaslottak körülöttük. A lépéseik koppanása a puha visszhang miatt távolról érkező dobszóhoz vált hasonlatossá. Klia kifulladásra loholt, de nem bánta a dolgot - legalább bepótolta a napok óta elmulasztott edzést, nem kellett unatkozni, és lehetősége nyílt arra, hogy felderítse az esetleges szökési útvonalakat.

Elég jól érezte magát Braun társaságában, egészen addig, amíg eszébe nem jutott, hogy a férfi milyen nem kívánatos érzelmi reakciót váltott ki belőle. Amikor megálltak, fintorogva szívta be a sok száz ismeretlen szagtól terhes poros levegőt.

- A legnépszerűbb importcikkek az Anacreonról és a Memphióról érkeznek mondta Braun. Egy árnyékba burkolózó vezérlőfülke mellett állt, ahonnan figyelemmel tudta kísérni a rakodó és szállítógépek működését. - Van egynéhány kézműves család, amelyik csakis a Trantorra szállít, és szépen meggazdagodott ezen az üzleten. Az emberek imádják az anacreoni népművészeti babákat... Nekem, az igazat megvallva, nem tetszenek. A Kalganról játékokat és szórakoztató cikkeket hozunk, csupa olyasmit, aminek a Bizottság cenzorai a legszívesebben betiltanák a forgalmazását.

Klia a férfi mellé sétált. Az egyik áruszállító jármű tőlük alig két méternyi távolságban, a hátuk mögött haladt. Az egyenes szakaszokat egy lebegtetőmezőn csúszva tette meg, a kanyarokhoz érve és fékezés előtt kieresztett magából néhány gumikereket.

- Négyládányi babát fogunk átvinni a Trantori Árutózsdure, és még néhány más holmit az Altórára - mondta Braun. Streelingben ez a két piac számított a legnépszerűbb bevásárlóhelynek. Nemcsak a helybeliek jártak ide, az egész bolygóról érkeztek viszonteladók és vásárlók. A Szürkék és meritokraták sokszor több ezer kilométer (néhányuk több ezer fényév) távolságból látogattak el ezekre a helyekre, hogy néhány napon keresztül az árukat vizsgálgatva, alkudozva és bámészkodva bóklásszanak. Az Altóranak nevezett nagybani piac körül fogadók és büfék ezrei kínáltak ételt, italt és szállást a fáradt utazóknak.

A nemesi családok tagjai másképpen és máshol elégitették ki vásárlási szenvedélyüket. Az egyszerű polgárok ritkán fordultak meg ezeken a helyeken. Az árak ugyan nem voltak nagyon magasak, de az átlagemberek lakásai túlságosan kicsik voltak ahhoz, hogy fölösleges holmikat halmozzanak fel bennük.

Klia még egészen kis gyerek volt, amikor az anyja és az apja rendszeresen kijárt a dahli bolhapiacra. Itt lehetőségük nyílt arra, hogy kikölcsönözzenek egykét dekoratívnak ítélt haszontalan

holmit, amiket aztán néhány héttel később, amikor lekopott róluk az újdonság csábító máza, szépen visszavitték. Nekik ez a megoldás is megfelelt - kielégítették a *szertelési* vágyukat, mégsem maradt a nyakukon semmi. Klia a maga részéről nevetségesnek tartotta a külvilági kacatok gyűjtését.

- Ez azt jelenti, hogy Plussix megbízik bennem? - kérdezte Klia. - Különben nem engedné meg, hogy kimenjek innen, igaz?

Braun komoly arccal nézett le rá.

- Ez itt nem egy agymosó szekta, Klia.

- Honnan tudhatnám, hogy tényleg nem az? És ha már szóba került... Elárulnád, hogy mi ez az egész? Társadalmi klub a beilleszkedésre képtelen elmefürkészek számára?

- Úgy veszem észre, nem érzed valami jól magad nálunk - mondta Braun. Nem vagy boldog? Nem hiszem, hogy...

- Létezik olyan hely ezen az átkozott bolygón, ahol boldog lehet az ember? Nézd ezt a sok szemetet! Pótszerek... Az emberek megveszik ezeket, mert azt hiszik, a kacatokkal együtt boldogságot vásárolnak. - Klia megvetően a farostlemez és műanyag ládák tornyaira mutatott.

- Nem tudom - mondta Braun. - Különben azt akartam mondani, nem hiszem, hogy lenne olyan hely ahová mehetnél.

- Talán éppen ezért vagyok boldogtalan - mondta Klia komor hangon. - Csodabogárnak érzem magam, és... Lehet, hogy tényleg idetartozom, közetek, de ettől még nem lesz jobb a helyzetem!

Braun halk mormogással elfordult, és utasította az emelőszerkezetet, hogy a harmadik állványról vegyen le egy ládát. A gép szilárdan megtámaszkodott a padlón, pneumatikus hengereit kinyújtva felemelte a testét, és gépkarjaival sután átölelte a ládát.

- Kallusin azt mondta, bárhová elutazhatunk - jegyezte meg Klia. - Mármint akkor, ha bebizonyosodott, hogy hűségesek vagyunk... Úgy értem... Előfordult már, hogy valaki lelépett tőletek? Hogy elküldtek valakit?

Braun megrázta a fejét.

- Nem hallottam ilyesmiről, de én még nem vagyok itt túl régen, és vannak más raktárházak is.

Klia erről most hallott először. Elraktározta az információt, és eltűnődött, vajon lehetséges-e, hogy ez az egész kereskedősi csupán fedőtevékenység, ami mögé Plussix valami földalatti mozgalmat akar elrejteni? Paraván, ami mögött egy forradalmat akar előkészíteni.

Egy lázadó kereskedő? Nevetséges feltételezés, de... talán éppen emiatt hihető az egész álcahistória. De mi ellen akarna fellázadni? Talán az uralmon lévő társadalmi osztályok hatalmát kívánja megdönteni? Azokét, akik megveszik tőle az ócskaságait? Vagy a nemesi családokét, akik nem foglalkoznak az áruival?

- Erre volt szükségünk - mondta Braun, amikor a gép három különböző állványról eléjük rakta a három ládát. - Menjünk!

- És mi lesz a rendőrséggel? És azokkal, akik üldöztek? Akik keresnek... minket?

- Plussix szerint már nem keresnek senkit - mondta Braun. - Honnan tudja?

Braun megrázta a fejét.

- Én csak annyit tudok, hogy Plussix eddig még sohasem tévedett, és a rendőrök még egyikünket sem tartóztatták le.

- Háát... Úgy legyen! - mondta Klia. Nem igazán hitte el a dolgot, de azért követte Braunt.

Odakint a kupola éles, nappali fényben ragyogott. Klia a raktárház félhomályából, a viszonylag szűk zárt területről kilépett a sokkal tágasabb barlangba, abba a világba, amin kívül mást sohasem ismert.

36.

Sinter a dolgozószobája falát díszítő, a Galaxisnak az emberiség által birtokba vett részét, a huszonötmillió világot piros és zöld pöttyökkel ábrázoló kép előtt járkált. Szinte rá sem pillantott a belépő Vara Lisóra.

A nő lehajtotta a fejét, felhúzta a vállait. Még sohasem látta Farad Sintert ilyen ijesztőnek és lelkesnek. Még sosem látta őt szilárdabbnak és nyugodtabbnak. Mintha kipárolgott volna belőle a hatalmukat féltő emberekre jellemző gögös bizonytalanság, az a rettegésszerű érzés, ami korábban jellemezte.

Farad Sinterből hideg düh és magabiztosság sugárzott.

- Úgy hallottam, kudarcot vallottál - mondta Farad Sinter. - Semmi mást nem találtál nekem, csak embereket, mentalikusokat. Érdekes lények, csodabogarak, de mi nem ezt akartuk, nem ilyenekre volt szükségünk.

- Én mindent...

Sinter felemelte a kezét, és nyugtató grimaszt erőltetett az arcára.

- Nem hibáztatlak. Nem is találhattad meg azt, amit meg akartunk szerezni. Most viszont... mégis a birtokunkba került valami. Ez sem valami sok, de mégis több, mint ami eddig volt a kezünkben. Elcsíptem egy Mors Planch nevezetű fickót. Kétlem, hogy hallottál róla. Ügyes ember, sok mindenhez ért, többek között a mérnöki munkához. Úgy tudom, rendszeresen barkácsolgat...

Lisó felvonta a szemöldökét - ezzel akarta jelezni, fogalma sincs róla, Sinter hova akar kilyukadni.

- Akkor bukkantam rá, amikor rájöttem: Linge Chen privát expedíciót szervezett Lodovik Trema felkutatására. Chen ezzel a bizonyos Planchsal akarta megkeresíteni Tremát. Planch most a Trantoron tartózkodik. Már beszéltem vele.

Lisó természetesen hallott Tremáról. Még magasabbra húzta a szemöldökét. - Planch megtalálta Tremát, de nem vitte el a főbiztos úrhoz. Az ügynökeim ebben egészen biztosak. Abból a sok halandzsából, amit Trema haláláról összehordtak... arról beszéltek, hogy a Birodalom, vagyis gyakorlatilag a Közbiztonsági Bizottság szolgálatában bátran feláldozta az életét... Nos, mindebből egyetlen szó sem igaz. Trema még mindig él. Vagyis inkább úgy kellene mondanom, hogy működik. Mert nem él.

Lisó szemöldöke visszacsúszott a helyére, a szeme kiguvadt. Sinteren látszott, élvezetet okoz neki, hogy fokozatosan adagolva előadhatja a terveit, és beszámolhat az eddig elért sikerekről. Az arca ragyogott, és Vara Lisó, amikor megvizsgálta az érzéseit, felfedezett közöttük egy olyan üstökösszerű fénycsóvát, egy ösvényt, amely minden bizonnyal egy hatalmas erőkonstellációhoz vezetett.

A gondolatától a nő hátán végigfutott a hideg.

- Életben maradt, pedig a neutrínósugárzás mindenki mást elpusztított a hajóján.

- Neutrínósugárzás? Mi az? - kérdezte Lisó halkán.

- Nem érdekes. Minket nem érint, a lényeg az, hogy halálos. A csillagok között, a normál űrben szokott előfordulni az ilyesmi. Még soha senki sem élte túl. Csak Lodovik Trema. Planch valami csodának, vagy a tudásának köszönhetően rátalált. Ügyes fickó. Szeretném, ha engem szolgálna a tehetségével. Talán egyszer sor kerül rá, bár kétlem, hogy Linge Chen életben hagyja, miután megtudja, hogy Planch árulást követett el ellene... Planchnak nagyon egyéni elképzelései vannak a húségről. A jelek szerint bekerült a képbe egy másik személy is, aki szintén érdeklődött Trema iránt. Valószínűleg többet fizetett Planchnak, mint Chen. Ráadásul Planch valami érthetetlen oknál fogva bosszút akart állni Chenen és a Trantoron, a Madder Lossnak, annak a hitvány, lázongó káoszvilágnak az elpusztításáért. Fizetség és bosszú... Elég indok, nem?

Vara Lisó értetlenül csóválta a fejét. Nem sokat tudott ezekről a dolgokról, és nem is foglalkozott ilyesmivel. Megrémítette, hogy a csillagok között a halál ólálkodik, a biztonságos világok között, a végtelen térben a végzet les az utazókra. Sosem tudta elképzelni, hogyan lehet a hiperhajókon élni, neki az ilyen járművekről mindig a koporsók jutottak az eszébe.

- Amikor Planch a Madder Losson átadta Tremát annak a bizonyos illetőnek, titokban felvételt készített az eseményről. Valamilyen oknál fogva nem bukkant le. Kíváncsi lennék, miért nem? - Farad Sinter megvakarta az arcát, és mereven a nőre nézett.

Lisó megvonta a vállát. Képtelen volt magyarázatot találni a dologra.

- Planch arra sem emlékszik, hogy átadta Tremát, pedig az esemény valóban lezajlott. A felvétel legalábbis ezt bizonyítja. Lejátszom...

Farad Sinter elővett egy kis gépet, belesúszta a felvételt. (Lisó sejtette, hogy ez már az eredetiről készült másolat lehet.) A helyiségben megjelent egy háromdimenziós, kicsinyített kép. A felbontással gondok voltak, de ez most nem számított. A nő Planch szemszögéből látta a felvételen megjelenő két férfit. Az egyiket, Lodovik Tremát, azonnal felismerte. A másik magas, karcsú,

jóképű fickó volt. Természetesen, nem tudott tisztán beleolvasni az érzelmeikbe, de amikor megpróbálta, olyan érzése támadt, hogy valami nem stimmel.

Vara Lisó elkerekedő szemmel figyelte a felvételt, a beszélgető férfiakat, és egyre erősebbé vált benne a félelem...

- *Sajnálom, de hamarosan semmire sem fog emlékezni abból, amit itt látott, és el fogja felejtani azt is, amit a barátom megmentése érdekében tett.* - A barátja?

- *Igen - mondta a férfi.* - Már több ezer éve ismerjük egymást. A felvétel végén egy tag belseje látszott.

Sinter kíváncsian a nőre pillantott.

- Hamisítvány? - kérdezte Vara Lisó. - Vicc?

- Nem - mondta Sinter. - A felvétel valódi. Planch megtalálta Lodovik Tremát, aki nem halt meg. Él. Lodovik Trema robot. Az a másik férfi... ő is robot. Nagyon régi, valószínűleg mind közül ez a legidősebb. Szeretném, ha tanulmányoznád ezt az anyagot. Hangolódj rá a két emberszerű robotra. Egyikük mentális. Lehet, hogy mindketten azok. Te remekül értesz ahhoz, hogy felismerd az ilyesmit. Ha végeztél... Nos, akkor új vadászatra küldelek. Meg fogod találni a Halhatatlanokat. Ha pedig megvannak, akkor majd mutatok valamit a Császárnak... Egyelőre azonban csak Planch van a kezemben, meg ez a felvétel. Ennyivel pedig nem megyünk valami sokra, Vara.

Farad Sinter elmosolyodott. Közelebb lépett a nőhöz, és az egyik karjával váratlanul átölelte. Vara Lisó meghökkenve nézett fel rá. Sinter a kezébe csúsztatta a felvételt. A nő vértelen ujjakkal szorította a markába.

Tanulmányozd! - parancsolta Farad Sinter. - Aztán... a megfelelő pillanatban meg fogom győzni Klayust arról, hogy amibe belebotlottunk, tényleg érdekes.

37.

Klayus császár a hetedik alvófülkében (délutánonként itt szerelmeskedett a legszívesebben) heverészett, amikor felriasztották kellemes félálomból. Bosszúsan körbenézett, aztán az előtte lebegő alakra, Farad Sinter vetített képmására meresztette a szemét. Sinter természetesen nem láthatta őt, de ettől még nem vált kevésbé toladóvára a jelentkezése.

- Felső, üzenetet kaptam a Közbiztonsági Bizottságtól. Arra készülnek, hogy vádat emelnek Hari Seldon professzor ellen.

Klayus felemelte az alvómező melletti függönyt, hogy megkeresse a nőt, akivel az elmúlt néhány órában szórakozott, ám az ágyas már nem volt a fülkében. Lehet, hogy kiment a mellékhelyiségbe?

- Igen? És? Linge Chen már közölte velünk, hogy erre sor fog kerülni.

- Ez igaz, felső, de nem ilyen hamar. Vád alá fogják helyezni Seldont vagy legalábbis az egyik emberét. Ez a lépés így a Palota privilégiumainak semmibe vételét jelenti!

- Farad, a Palota... vagyis mi... hivatalosan már régóta nem foglalkozunk Holló Seldon ügyével. Az az ember egyszerű csodabogár, semmi egyéb.

- Lehetséges, felső, de ezt az ügyet, most, hogy meg akarják tenni a lépést, támadásként is lehet értékelni.

- Lépést? Miféle lépést?

- Azt, hogy le akarják járítani Seldont. Ha sikerrel járnak, felsőges uram...

- Hagyjuk a zengzetes címeket! Bökd ki végre, mi jár a fejedben, aztán tüntesd el a másodat a fülkéből!

- Cleon támogatta Seldont.

- Tudom. De Cleon még csak nem is tagja a családomnak, Farad.

- Seldon arra használta ezt a támogatást, hogy elindított egy projektet, aminek tucatnyi bolygón több tízezer támogatója és munkatársa van. Amit Seldon képvisel, az áruházként, sőt lázításként is értékelhető...

- És te azt akarod, hogy védjem meg?

- Nem, felső! De nem hagyhatod, hogy Linge Chen szüntesse meg a Seldon által képviselt veszélyt, mert akkor egyedül az övé lenne minden dicsőség. Ideje megtenni egy gyors válaszlépést, és... ideje létrehozni azt a bizottságot, amiről már szót ejtettünk.

- Aminek te lennél a vezetője. Az Általános Biztonsági Bizottságot, igaz?

- Ha az Á. B. B. vonja felelősségre az áruló Seldont, akkor a dicsőség a tiéd lesz, felség.
- És neked nem fog jutni belőle? Sem a dicsőségből, sem a velejáró hatalomból?
- Ezt a kérdést már többször megbeszéltük.

- Igen. Többször. Túlságosan sokszor! Miért érdekeljen engem, hogy Linge Chen dicsőséget szerez-e magának, vagy sem? Ha eltávolítja a Birodalom testéről ezt az intellektuális parazitát, annak valamennyien élvezni fogjuk az előnyeit, nem igaz?

Farad elgondolkodott. Klayus látta rajta, arra készül, más irányból közelíti meg a kérdést.

- Felség... ez az ügy nagyon összetett, és nekem vannak bizonyos kétségeim vele kapcsolatban. Nem akartam ilyen hamar előhozakodni ezzel a dologgal, de kénytelen vagyok közölni, hogy áthoztam a Madder Lossról egy bizonyos személyt. A te felhatalmazásoddal. A neve Mors Planch. Ennek a férfinak a birtokában van egy bizonyíték, amit csatolhatunk egy másikhoz...

- Micsoda? Már megint a robotokról van szó, Farad? A Halhatatlanokról? Sinter képmása nyugodt maradt, de Klayus tudta: a tanácsnok a valóságban biztos toporzékol az idegességtől és a dühtől. *Helyes. Csak gyűljön össze benne a gőz...*

- A mozaik utolsó darabkái - mondta Sinter. - Mielőtt Seldont felelősségre vonnák, mielőtt egyszerűen csak árulással vádolnák, meg kellene vizsgálnod, felség, ezt a bizonyítékot. Így talán korlátozhatnád Chen hatalmát, és fokozhatnád a sajátodat. Ötletgazdag vezetőnek tűnél, és...

- Előbb-utóbb erre is sort kerítek, Farad! - mondta Klayus fenyegető morgás kíséretében. Pontosan tudta, milyen kép alakult ki róla, és azzal is tisztában volt, hogy a főbiztoséhoz viszonyítva a hatalma valóban csekély. - Nem akarom, hogy egy új Linge Chen legyen belőled. Ő legalább arisztokrata családban nevelkedett, és ez a tény visszatartja bizonyos dolgoktól. Nálad ez nem így lenne. Te közönséges, gátlástalan, és időnként veszedelmes vagy.

Sinter úgy tett, mintha nem hallotta volna a legutolsó megjegyzést.

- A két bizottság pozitív hatást gyakorolna egymásra, ráadásul sokkal effektívebben tudnánk figyelni a katonaminisztereket.

- Ez igaz, de téged leginkább ez a robotvész érdekel. - A Császár átlendítette a lábát a párnamező fölé, és az ágy mellé állt. A délután közel sem sikeredett olyan kellemesre, mint tervezte. Úgy érezte, mintha apró zsinórok ezreit erősítették volna az agyára, köteleket, amelyek másik végén az állammal és a biztonsággal kapcsolatos ügyek, a Palotán belüli összeesküvések himbálóznak. Minden bosszúsága Farad Sinterre összpontosult, a kis emberre, aki a szolgálataival (és nőivel) egyre kevesebb örömet szerzett, akinek a túlkapásai fölött egyre nehezebb volt szemet hunyni.

- Farad, már egy teljes éve ígéreted nekem ezeket a bizonyítékokat, de még semmit sem mutattál fel. Nem is tudom, eddig miért toleráltam a viselkedésedet ebben az ügyben. Mondd meg őszintén: csak azért akarsz megszerezni Seldont, mert kapcsolatban van a Tigrissel. Így van?

Sinter képmása üres tekintettel bámult a Császárra.

- Az isten szerelmére, kapcsold ki az udvariassági szűrődöt! Hadd lássalak olyannak, amilyen vagy! - parancsolt rá Klayus.

A képmás megremegett, és a következő másodpercben megváltozott. Farad Sinter gyűrött köntöst viselt, a haja kócos volt, az arca vörös a dühtől.

- Így már sokkal jobb - mondta Klayus.

- Be tudom bizonyítani, felség, hogy az a nő nem volt ember! - mondta Sinter. - Már befejeztem a dokumentumok átvizsgálását, amelyek a Seldon Terven dolgozó Elar meggyilkolásáról készültek. Elarnak ugyanaz volt a véleménye, mint nekem meg a többi szakértőnek.

- A Tigris meghalt - mondta Klayus. - Megölte ezt az Elart, aztán meghalt. Mit lehet még erről kideríteni? Elar meg akarta ölni Seldont. Bárcsak én is ilyen hűséges nőkké lennék körülvéve!

Bízott benne, nem fog kiderülni, milyen alaposan ismeri az ügyet. Még Farad Sinter előtt is szerette volna fenntartani a látszatát annak, hogy tényleg tehetetlen, ostoba fickó, olyan, akinek a nemi szervei parancsolnak.

- A nő holttestét hivatalos megfigyelő jelenléte nélkül atomizálták - mondta Sinter.

- A Trantor lakosságának kilencvennégy százaléka ilyen temetést akarna magának - felelt Klayus. Ásított egyet. - Csak a császárok holttestét lehet a régi módi szerint eltemetni. Ó, és persze

a hűséges miniszterek, meg tanácsnokok hulláját.

Sinter szinte vibrált a csalódottságtól és a tehetetlenségtől. Klayus ezt a látványt élvezetesebbnek találta, mint a kudarcba fulladt délutáni szeretkezést. *Tényleg, hol az ördögben van az a nő?*

- Dors Venabili nem volt ember - jelentette ki Farad Sinter teljes bizonyossággal. - Nos, Seldon viszont az. Megmutattad a röntgen felvételeit.

- Ha Linge Chen elindítja a...

- Ó, az ég szerelmére, Farad! Hallgass már el! Megparancsolom, hogy hagyd békén Linge Chent! Ha ilyen nagyon akarja, akkor játssza végig a színdarabját. Mi majd figyelünk, és meglátjuk, mi történik. Aztán eldöntjük, hogy teszünk-e valamit, és ha igen, akkor mit. Hagyj magamra! Fáradt vagyok.

Klayus kikapcsolta a képmást, aztán visszaült az alsó alvómező szélére. Beletellett néhány percbe, míg visszanyerte a nyugalomát. Újra a nőre gondolt. Hová tűnhetett?

- Halló! - kiáltott fel az üres fülkében. Az ajtó nyitva volt, éles fény özönlött be rajta.

Klayus császár, aki szabvány években számolva tizennyolc esztendő volt, egyetlen bokáig érő, bő sericai köntösbe öltözve leugrott az ágyról, és elindult a mellékhelyiség felé. Ásított, és unottan nyújtózott egyet, úgy lóbálta a karjait, mint egy lassú szemafor.

- Halló! - Nem emlékezett a nő nevére. - Deela? Deena? Elnézést, kedvesem... Odabent vagy?

Benyitott a mellékhelyiségbe. A meztelen nő közvetlenül az ajtó mögött állt. Egész végig itt volt. Boldogtalannak látszott. Klayus kedvtelve végigmérte a csípőjét, a hasát és az ágyékát. A tekintete felkúszott a rugalmas mellekre, aztán meglátta a kinyújtott kart, a reszkető kezét, és a parányi sugárvetőt. A fegyver olyan kicsi volt, hogy akár egy ruha redőiben el lehetett rejteni. A markolata körte formájú göbben végződő hajlékony cső - az ilyen eszközök ritkának számítottak, és ennek megfelelően drágák voltak.

A nő iszonyodva tartotta célra a fegyvert. Klayus már-már felrikoltott, amikor valami elfütyült a füle mellett. A nő sápadt, hattyúszerű nyakán egy pici vörös pötty jelent meg. Klayus torkából kiszakadt a rémület kiáltása. A nő gyönyörű zöld szeme kiguvadt, a tökéletes formájú arc megrándult. A feje úgy biccent oldalra, mintha halk madárdalt hallgatna. Klayus egyre hangosabban és egyre rémültebben üvöltött. A nő teste oldalra fordult, megcsavarodott - úgy mozgott, mintha csavarnak képzelné magát, és bele akarna fúródni a helyiség padlójába. Aztán...

Aztán a test elernyedett, a nő magatehetetlen hústömeggként omlott a padlóra. A keze csak ekkor szorította meg a körte formájú göböt. A lövedék leszakította a mennyezet egy részét, szétzúzta az egyik tükröt. Klayusra üvegszilánkok és törmelékdarabkák zuhogtak.

A Császár kábultan lekuporodott, karját a fejére szorította. Hirtelen lenyúlt hozzá egy kéz. Valaki durván megragadta, és kivonszolta a mellékhelyiségből. Egy hang sziszegett a fülébe.

- Felség! Lehet, hogy bomba van nála!

Klayus a megmentőjére nézett. A csodálkozástól tátva maradt a szája.

Farad Sinter továbbbráncigálta. Szabad kezében egy olyan apró, kinetikus pisztolyt tartott, amelyből neurotoxikus lövedékeket lehetett kiröpíteni. Klayus jól ismerte ezt a fegyvert, a modell már régóta kedvelt volt az uralkodók és a nemesek körében. Napközben, a ruhája alá rejtve, ő is egy ilyet szokott magával hordani.

- Farad... - motyogta erőtlenül.

Sinter úgy nyomta le a padlóra, mintha össze akarná zúzni a csontjait, azután felsóhajtott, és rávetette magát. A testével akarta megvédeni a Császárt.

A néhány másodperccel később berontó palotaőrök ebben a helyzetben találtak rájuk.

*

- N-nem a tieid közül való? - kérdezte Klayus reszketeg hangon Sintertől. Farad Sinter éppen a császári testőrgárda parancsnokával üvöltözött, dühében és a hangzavarban nem hallotta meg Klayus kérdését.

- Valamennyiőtöket ki kellene végezni! Atomizálni foglak benneteket, ha nem találjátok meg azt a másik nőt! Gyerünk, keressétek!

A parancsnok, név szerint Gerad Mint, nem ijedt meg a fenyegetéstől. Intett két emberének, hogy lépjenek előrébb, és fogják közre a tanácsnokot. Hideg dühvel bámult Sinterre. Ha a családja nem

évszázadok óta teljesít katonai szolgálatot, ha a génjeibe nem ivódik be a fegyelem, valószínűleg nem lett volna képes uralkodni az indulatain. Ez az arcátlan, szolgasorból származó lakáj... még hőzöngeni merészel? Fenyegetni meri? Őt?

- Nálunk vannak a lelőtt nő iratai. Azok, amelyeket a tanácsnok *úrtól* kapott. A ruháiban találtuk meg a... hetedik fülkében.

- Ez a nő... ez szélhámos!

- Sinter! Maga az, aki idehordja ezeket a szajhákat. Maga az, aki behozza őket, de úgy, hogy nekünk alkalmunk sem lehet végrehajtani rajtuk a megfelelő biztonsági ellenőrzéseket - mondta Mint parancsnok. - Senki sem várhatja el a testőröktől, hogy valamennyit ismerjék, de még azt sem, hogy szemmel tartásuk őket!

- Én valamennyi nőt végrehajtom azokat a bizonyos biztonsági ellenőrzéseket! *Ezt* nem én hoztam ide neki! - Sinter a Császárra mutatott, de még idejében rájött, hogy a mozdulat nem helyénvaló, sőt sértő. Sietve visszarántotta a kezét, mielőtt Klayus meglátta volna.

A parancsnok azonban látta a mozdulatot, és ez éppen elég volt ahhoz, hogy kitörjön belőle a harag.

- Ez még nem mentség! Ezt a nagy jövés-menést már képtelenség figyelemmel kísérni, és különben sem vállalhatunk felelősséget azokért, akiket nem mi ellenőrzünk...

- Ez a nő a tieid közül való, Farad? - kérdezte a Császár. Végre sikerült összeszednie magát. Egészen eddig nem ismerte a valódi félelmet, ezért az epizód óriási hatást gyakorolt rá.

- Nem! Most látom először.

- Pedig nagyon csinos - mondta a Császár, és kislélegesen ostoba tekintettel a parancsnokra pillantott. Szándékosan nézett így: újra el akarta játszani a butácska uralkodósuhanc szerepét. Valójában sosem kedvelte a parancsnokot, aki valószínűleg infantilis páviánnak tartotta őt. Sinter a jelek szerint bajba keveredett. Ez szórakoztató volt, de pillanatnyilag nem származott belőle semmiféle haszon. Klayusnak megvoltak a maga tervei Sinterrel kapcsolatban, és nem akarta, hogy éppen egy ilyen veszélyes, de alapjában véve érdektelen közjáték miatt kelljen elveszítenie.

- A Palotába kizárólag Farad Sinter szokott nőket hozni! - vicsozogta a parancsnok. - És elárulná, tanácsnok úr, hogyan lehetséges, hogy éppen a megfelelő pillanatban bukkant fel a Császár mellett?

- Szent ég! Tényleg, hogyan? - Klayus őszinte kíváncsisággal nézett Sinterre. - Éppen az uralkodóhoz tartottam, mert személyesen kívántam megbeszélni vele egy fontos ügyet - mondta Sinter. Először Klayusra nézett, aztán a parancsnokra pillantott, majd megint a Császárra.

- Jó kifogás! De az is lehet, hogy hazudik. Talán csapdát állított, talán maga rendezte meg az egészet, hogy növelni tudja a saját befolyását, és... - A parancsnoknak nem maradt ideje arra, hogy befejezze az eszmefuttatást. Egy merev mozgású, királykék egyenruhába öltözött tiszt lépett hozzá, és valamit a fülébe sűgött. A parancsnok vörös arca hirtelen elfehéredett, az ajka remegni kezdett.

- Mi az? - kérdezte Klayus. A hangja újra erős volt.

A parancsnok a Császár felé fordult, és alázatosan meghajolt. - Egy női test, felséges uram. Egy hulla...

Sinter kilépett a két katona közül, akik csak a parancsra vártak, hogy letartóztassák.

- Hol van?

A parancsnok nyelt egyet. Az ajka elkékült.

- Az alattunk lévő szinten, a folyosón találtak rá... - Hol? Mi áll a személyazonosító iratain?

- Nincsenek nála iratok.

- Az a Palota szent része, parancsnok! - mondta Klayus tompa, kongó hangon. - Az Első Császárok Temploma. Farad oda nem mehet le. Oda felügyelet nélkül kószáló nőszemélyek sem juthatnak be. Arra a területre kizárólag a császár és a szertartásmesterek tehetik be a lábukat!... Azért a területért maga a felelős!

- Igen, felséges uram. Azonnal kinyomoztatom az ügyet, és...

- Egyszerű az egész - mondta Klayus. - Sinter, a személyazonossági iratokon feltüntetik a genotípust is, igaz? Rajtuk van a tulajdonosuk fényképe. Így van? - A test... ez a test... fizikailag ugyanaz, mint a képen lévő... - mondta a parancsnok.

- Bejutott egy szélhámos! - kiáltotta Sinter. Az örök, és a parancsnok felé lendítette az öklét. -

Megölte az iratok tulajdonosát, a hulláját odalent hagyta, aztán feljött, hogy merényletet kövessen el a Császár ellen. A biztonságiak hibája!

Klayus megkönnyebbülten figyelte a történéseket. Jó érzés volt megkínózni Sintert, és elhíttetni vele, hogy haragszik rá, de egyelőre be kellett érnie ennyivel.

Nem veszíthette el. Még nem. A jelek szerint nemcsak Sinter mesterkedett Linge Chen ellen, nemcsak ő akart kellemetlenséget szerezni a főbiztosnak, akinek a Bizottsága felelős volt a Császár biztonságáért.

Minden, ami történt, még hasznos lehet. Chen rákényszerül a magyarázkodásra, Sinter ázsiója megnövekszik (természetesen nem annyira, hogy az Klayus számára kellemetlen legyen), és az ügyet könnyedén el lehet intézni.

- Meg szeretném vizsgálni! - mondta Sinter.

- Én itt maradok - jelentette ki Klayus. A rosszullet kerülgette, ha arra gondolt, hogy még egy hullát kell látnia.

Tíz perccel később visszaérkezett a parancsnok és Sinter.

- Az egyezés száz százalékos - mondta Sinter, a nő papírjait lobogtatva. - Ez... valóban szélhámós volt, és... Ezért maga a felelős! - Határozottan a parancsnokra mutatott.

Mint parancsnok mélységes, egykedvű nyugalmat erőltetett az arcára. Bólintott, a zsebébe nyúlt, és elővett egy kis dobozt. A jelenlévők elborzadva figyelték, ahogy kinyitja, és a szájához emeli.

- Ne! - szólt rá Klayus.

Mint megkövült, és reménykedve körülnézett.

- De felség! Aki ilyen mulasztást követ el, annak ez a kötelessége! - Sinter úgy üvöltött, mintha attól tartana, hogy a parancsnok, aki percekkel korábban ellene fordult, megússza a neki kijáró büntetést.

- Igen, Farad. Természetesen. De szeretném, ha nem itt kerülne rá sor. Az imént már meghalt itt valaki. Egy másik halott alattunk van... - Klayus öklendezni kezdett. A szájához emelte a zsebkendőjét. - Én itt szoktam aludni. Nekem itt koncentrálnom kell, és... És az ilyesmi amúgy is elég nehezen megy... Intett Mintnek, aki bólintott, és kisietett az előtérbe, hogy ott tegyen eleget végső kötelességének.

A szertartás még Sinterre is komoly hatást gyakorolt, bár ahhoz már nem vette a fáradságot, hogy kövesse Mintet, és végignézze a dolgot. Klayus leheveredett az ágyra, és elfordult, hogy még véletlenül se kelljen látnia, ahogy a szolgák kicipelik a mellékhelyiségből a hordágyra fektetett hullát.

A Császár Sinterre nézett.

- Egy óra. Ennyit kérek, hogy összeszedjem magam egy kicsit. Azután megmutathatod a bizonyítékaidat, és behozhatod azt a Mors Planchot.

- Igenis, felség! - mondta Sinter lelkesen, és kisietett a hálóteremből.

Hadd higgye csak, hogy óriási győzelmet aratott! Linge Chen meg szenvedjen egy kicsit. Ráfér. Hadd táncoljanak csak mind a fiatal idióta körül. Egyszer úgyis eljön az én idóm.

Életben maradtam! Ennek így kellett történnie...

38.

Az elképedés egy robot esetében más, mint az embereknél.

Lodovik az együtt töltött évtizedek során tanúja volt annak, Daneel hogyan hajt végre bonyolult feladatokat, hogyan oldja meg a problémás helyzeteket, azt azonban sohasem tudta, milyen hatást képes gyakorolni a Trantor bürokratikus infrastruktúrájának különböző szintjeire. Demerzel miniszterelnök képében Daneel az ideje nagy részét, gyaníthatóan a pihenésre szánt órákat (egy robotnak nincs szüksége alvásra) azzal töltötte, hogy feljegyzéseket, utasításokat, és hasznos információkat helyezett el a Palota számítógépeiben. Olyan adatokat, amelyek évtizedeken, sőt, talán évszázadokon át észrevétlenül heverhettek, megőrizték magukat, és az előírászerűen végrehajtott információfrissítések során egyre mélyebben beépültek a rendszerekbe... Talán még arra is képesek voltak, hogy átszarmasztassák magukat a többi szektor gépeibe és adatbázisaiba, hogy aztán az egész Trantoron jelen legyenek.

Rissik Numant - ő volt az a nem létező személy, akinek a szerepét Lodovik eljátszotta - adatai

már évtizedekkel korábban megjelentek a rendszerekben. Daneel egyszerűen betáplált a gépekbe néhány, a „férfi” külsejére vonatkozó adatot, és a koros meritokrata máris életre kelt a Trantoron. Egy sikertelen diplomata-teoretikus, aki a feljegyzések szerint számtalan összejövetelel részt vett már, akire ennek ellenére senki sem emlékezett. Egy férfi, aki valamikor nagy nőcsábásznak számított - bár senki sem emlékezett rá, kik voltak azok, akiknek elcsavarta a fejét. Egy ember, aki néhány évtizedre eltűnt a trantori társasági életből, aki a dau Ezer Aranyló Nap szektorában élt, ahol (legalábbis ezt beszélték) a Kortikális Szerzetesek néven ismertté vált szekta tagjainak körében hűsz esztendő leforgása alatt megtanulta, hogyan uralkodhat elemi ösztönein.

A háttér olyan hibátlan, Rissik Numant személyisége olyan aprólékosan kidolgozott, Lodovik szinte sajnálta, hogy hamarosan meg kell válnia ettől a szereptől.

Egy robot másképpen tapasztalja meg a meglepetést, mint az emberek. Lodovik rájött: Daneel szabadjára fogja ereszteni őt a Trantoron. Rájött: felügyelet nélkül kell majd végrehajtania a feladatát. A tervek szerint be kellett költöznie a császári szektor agórájától nem messze lévő ki lakásba (biztonságos búvóhely volt, lakatlan, de Daneel folyamatosan fizette a bérleti díját), és meg kell látogatnia néhány régi „ismerősét”, azokat az embereket, akik halványan talán emlékeznek rá. Rissik Numant lassanként, néhány hónap leforgása alatt visszatér tért a társaságba, észreveteti magát, azután vár, hogy végrehajtsa azt, amire Daneel utasítani fogja. Talán valami olyasmit, aminek köze van a Hari Seldonnal kapcsolatos ügyekhez...

*

Egy robot esetében a szeretet nagyon más, mint az embereknél.

Lodovik kivételes teremtménynek tartotta Dors Venabilit, több szempontból is tökéletesnek, olyannak, akit ebbe az új személyazonosságba bújtan érdemes lenne követendő példaképpé tartani. Dors olyan volt, amit az emberek „tragikus alkatnak” neveznek, körülötte valamilyen meghatározhatatlan szomorúság. Ritkán beszélt, jobbra csak akkor szólalt meg, amikor megszólították, és nem vett részt a másik két robot között zajló eszmecsereben. Mintha belefeledkezett volna a gondolkodását helyettesítő információfeldolgozásba. Lodovik azt is tudta, miért, és gyanította, Daneel is pontosan érti a helyzetet.

Az egy bizonyos emberhez való kötődés minden esetben nagy hatást gyakorol a robotokra. Úgy állítják be belső heurisztikájukat, hogy ráérezzenek gazdájuk kívánságaira, és csírájában elfojtsanak minden problémát, ami esetleg szenvedést okozhat neki. Yan Kansaru ugyan végrehajtott Dorson néhány változtatást és javítást, de a jelek szerint ezzel nem sikerült kivonnia őt Hari Seldon büvőköreből. Ezt az állapotot az ősidőkben „robotikus fixcációnak” nevezték. (Lodovik tudta, hogy egyszer Daneel is „hozzáfixálódott” a legendás Bay-Leehez, Elijah Baleyhez.)

Az utolsó utasításokat Dors a mikrohullámú kapcsolaton keresztül kapta meg Daneeltől. Egymástól alig egy méter távolságban álltak, a Lodovik számára kijelölt lakás szűk, alacsony mennyezetű szobájában. Lodovik némán várakozott az ajtó mellett.

Amikor végzett a parancskiadással, Daneel megfordult, és Lodovikra nézett. - Hari tárgyalása hamarosan elkezdődik. Ha véget ér, nehézségekkel kell szembenéznünk. Most mindannyiunkra fontos feladatok várnak.

Dors előrébb lépett, a másik két robot közelébe húzódott. A három alak kört alkotott. Amikor Daneel megszólalt, a hangjából aggodalomhullámok és furcsa érzelmek, az emberi megjelenés melléktermékei áradtak.

- Ez a Csúcspont-korszak legfontosabb pillanata. Ha kudarcot vallunk, akkor minden valószínűség szerint harminc évezredes szenvedés vár az emberi fajra, és felmérhetetlen borzalmaknak leszünk tanúi... Ez nem történhet meg!

Lodovik is érzett valamit, de ez különbözött Daneel érzelmeitől. Az ő robotikus félelme valami egészen másból táplálkozott. Nagyon jól el tudta képzelni, mi történne akkor, ha Daneel sikerrel jár. Ezer évig tartó lassú, de biztos fuldoklás. Az emberiség mesterségesen létrehozott, kényelmessé varázsolt páholyból nézheti végig saját átalakulását, bársonnyal borított bilincsekben kell átélnie a folyamatot, amelynek során ostoba, türelmes masszává alakul, idióta gombateleppé, amelyet serény és lelkiismeretes gépek gondoznak.

Dors, vagyis Jenai Korsan némán, nyugodtan állt a két férfi között. A türelem a robotok esetében

más, mint az embereknél...

Daneel megmoccantotta a jobb kezét. A jeladásra Lodovik és Dors elindult, hogy hozzákezdjenek új szerepük eljátszásához.

A tudósok már régen elfogadták, hogy a Gaal Dornick által készített Hari Seldon-életrajzból több jelentős részlet kimaradt. Bizonyos eseményeknél Dornick nem uolt jelen, máskor pedig egyértelmű, hogy komoly hatást gyakorolt rá a hivatalos Seldon "hagiográfia". Vélhetőleg az alapítványi időszak közepén ténykedő szerkesztők vagy cenzorok is változtattak a szövegen (egyes feltételezések szerint egész bekezdéseket kihagytak). Ezen okok miatt szükségszerű alaposabban megvizsgálunk a körülményeket, és figyelembe kell vennünk a szilárd, bizonyított tényeket, mert csak így deríthetjük ki, valójában mi történt.

ENCYCLOPEDIA GALACTICA 117. KIADÁS, A. K. 1054.

Hari Seldont a Streeling Egyetemen tartóztatták le. Azok, akik eljöttek érte, külsőre még csak nem is hasonlítottak a Közbiztonsági Bizottság tisztjeire. Ketten voltak, egy férfi és egy nő. Diáknak öltöztek. Előre bejelentkeztek Harihoz, azzal az ürüggyel, hogy az egyik diáklapba szeretnének interjút készíteni vele.

A nő - a jelek szerint kettejük közül ő volt a parancsnok - elrántotta civil dzsekije ujját, és megmutatta karján a Bizottság tisztjeinek jelvényét, ami csak abban különbözött a császári címertől, hogy az úrhajó és a nap mögött ott látható az igazságszolgáltatást jelképező bírói pálca is. A nő alacsony volt, és keménykötésű, a válla széles, az állkapcsa erős.

- Nem akarunk feltűnést kelteni - mondta.

A társa - magas, sovány férfi, az arca feszült, a mosolya ideges - egyetértően bólintott.

- Igen, erre valóban semmi szükség - felelte Hari, és nekilátott, hogy beletegye a papírjait és a filmkönyveit abba a kis táskába, amit éppen ilyen alkalomra tartott kéznél. Bízott benne, hogy a tárgyalás közötti időszakokban lehetősége lesz majd dolgozni.

- Ezek nem kellenek - mondta a nő. Elvette Haritól a táskáját, és szelíd mozdulattal az asztal mellé állította. A táská eldőlt, néhány papírlap kicsúszott a padlóra. A nő lehajolt, és mindent gondosan visszapakolt. Felegyenesedett, és Hari vállára tette a kezét.

Hari körbenézett, aztán kérdően a nőre pillantott, aki határozottan megrázta a fejét.

- Nincs időnk, professzor, senkit sem értesíthet. Hagyjon üzenetet a monitorán. Írja azt, hogy két héten belül visszajön. Valószínűleg addig sem fog tartani a dolog. Ha minden jól alakul, senki sem lesz okosabb, és ön folytathatja a munkáját.

Hari kihúzta magát, összeszorította a fogát, és még egyszer körülnézett.

- Jól van - mondta. - Néhány órán belül idejön az egyik munkatársam. Legalább neki illene szólnom, hogy lemondjam a találkozót...

- Sajnálom. - A nő együttérzően felvonta a szemöldökét, majd határozottan kivezette Harit az ajtón.

Hari a letartóztatása után először azt sem tudta, mit érez. Ideges volt, talán félt is, de nem vesztette el a magabiztosságát. Persze... a közeli jövőben soha semmit sem lehetett biztosra venni. Talán az, amit a Ősradiánsban látott, valójában egy másik, ötven vagy száz év múlva létező világban fog lezajlani. Talán egy másik professzornak, a pszichohistoria egy másik tanulmányozójának az életében fognak bekövetkezni a megjósolt események és ennek a tárgyalásnak az lesz az eredménye, hogy őt kivégzik, megsemmisítik az eddig elért eredményeit, és szétszórják a Terven dolgozó embereket. Talán éppen Daneel lesz az, aki újra összegyűjti őket, és ismét elindítja a munkát...

Aggasztó feltételezések voltak, de Hari már elég idős volt ahhoz, hogy felismerje: a halál csupán a létezés egy másik formája, és az egyéneknek csak az idő egészen kis szeletében lehet jelentőségük. Az emberiség nevezetű test mindig új embersejteket termel a megsemmisülő, fontosnak ítélt régiék helyett. Természetesen nagyképűség azt feltételezni, hogy Hari Seldon is azok közé tartozik, akiket mindenképpen pótolni kell. Habár... Az egyenletek eddig mindig azt mutatták, hogy rá szükség van, és szükség is lesz.

Hari sosem törődött azzal, ha nagyképűnek, fontoskodónak vagy gögösnek tartják. Biztos volt

abban, hogy elér a kívánt célba, vagy ha ő személyesen nem is, akkor majd megteszi valaki más. Valaki, aki nagyon hasonlít rá.

Az épület főbejárata előtt beszálltak egy jelölés nélküli légcirkálóba. A jármű automatikája nem követelt személyazonosítást, engedelmesen felemelkedett, átsuhant két torony között, ráfordult a Streelingből kifelé vezető sztrádára, és elindult a császári szektor irányába. Hari már számtalanszor megtette ezt az utat. - Ne idegeskedjen - mondta a nő.

- Nem vagyok ideges - hazudta Hari. Felnézett a nőre. - Mostanában hány embert tartóztatott le?

- Erről nem beszélhetek - felelte a nő vidám vigyorral.

- Ritkán találkozunk ilyen híres emberekkel - mondta a társa.

- Már hallottak rólam? Hol? - kérdezte Hari őszinte kíváncsisággal.

- Nem vagyunk szakbarbárok! - mondta a férfi kissé sértődötten. - Figyelemmel kísérjük a politikát. Tudja, ennek sokszor hasznát vesszük a munkánk során. A nő figyelmeztetően ráhunyorgott társára. A férfi megvonta a vállát, és elkapta tekintetét Hariról.

Hari is előrenézett. Az egyik közlekedési főalagúton keresztül átsiklott a császári szektort körülvevő biztonsági torlaszon. A légcirkáló kiröppent az alagútból, élesen balra fordult, eltávolodott a járművek folyamától, majd megkerült egy sötétkék, sima falú, hengerszerű tornyot, amelynek teteje a kupola alját súrolta. A cirkáló lelassított, és enyhe remegés kíséretében dokkolt az egyik leszállóplatón. A plató szinte azonnal behúzódott egy éles fényű, reflektorokkal megvilágított hangárba.

A tárgyalásig - amelyre valószínűleg hamar sor kerül - már semmit sem tehetett. *A pihenés, gondolta Hari, a pszichohistória része...*

40.

Lodovik a számára kijelölt lakás közepén állt. Meztelen volt. A törzse jobb oldalán felhúzta a bőrt, és benyúlt mechanikus szervei közé. A szerves takaróanyag széle a repedések mentén azonnal lezáródott, az egyes rétegek közül egyetlen cseppnyi kenő- vagy tápanyag sem csorran ki, a „sebekből” csupán egy kevéske mesterséges vér buggyant elő. Lodovik, ha akarja, egész vérzuhatagot képes lett volna produkálni, de ilyesmire most nincs semmi szükség, hiszen egyedül van, és az egész beavatkozás nem tart sokáig.

Hamarosan végez, és akkor már sokkal okosabb lesz...

Nagyon jól tudta, mi az opportunizmus, a pragmatizmus és a reálpolitika, és hogy ezek sokszor mire kényszerítik az embereket. Azt azonban képtelen volt megérteni, hogy Daneel miért bízott meg benne, miért biztosított számára önállóságot anélkül, hogy rövidebb vagy hosszabb ideig megfigyelés alatt tartotta volna.

A magyarázat az, hogy Daneel parancsba adta Yan Kansarunak: a szervizelés során építsen a robot testébe egy parányi jeladót. Lodovik megvizsgálta magát, de semmi ilyesmit nem talált. A teste csupán annyi energiát sugárzott, amennyit egy normális emberi test, és az ilyen hullámok alkalmatlanok arra, hogy kódolt információkat továbbítsanak.

A testüregeiben nem helyeztek el idegen szerkezeteket.

Lodovik lezárta a „sebét”, és elgondolkozott a másik lehetséges magyarázaton. Lehet, hogy Daneel szemmel tartja minden lépését, figyelni vagy figyelteti, amikor elhagyja a lakást. Talán személyesen végzi el a munkát, esetleg más robotokra, vagy emberekre bízta a feladatot. Daneel kiterjedt hálózatot irányított, bármi elképzelhető volt.

Aztán létezett egy harmadik lehetőség is. Valamennyi közül ez tűnt a legvalószínűtlenebbnek: Daneel valóban megbízott benne...

A negyedik magyarázat túlságosan ködös volt ahhoz, hogy szavakkal meg lehessen fogalmazni. *Egy nagyobb terv részese vagyok. Daneel tudja, hogy a torzulásom megmaradt, és megtalálta a módját, hogyan használhatná ki.* Lodovik soha, még véletlenül sem becsülte volna alá egy olyan gondolkodó gép intelligenciáját, amelynek már húszezer éve sikerült életben maradnia.

Eltelt egy óra, azután még egy és fokozatosan rájött, hogy a döntésblokknak nevezett veszedelmes állapotba került. A jelek szerint egyetlen cselekedetével sem érhetne el a kívánt sikert.

Kirántotta magát a blokkból, és beindította valamennyi készenléti állapotban lévő rendszerét. Az energia és az erő áramlatai (érezte, ahogy a bőre helyrehozza magát, a sebei eltűntek, alig látható

karcolásokká változtak) frissítőek voltak. Legalább egy fontos előnye van az emberekkel szemben. Őt nem érdekelte, hogy él-e, vagy elpusztul, csupán az fontos számára, képes-e szolgálni az emberiséget. Szolgálni, mégpedig úgy, hogy azon az ösvényen halad, amelyik egyre tisztábban kirajzolódott előtte.

Daneel említette a lázadó robotokat, a calviniakat. Lodovik néhányszor, pár száz évvel korábban, már más robotoktól is hallott róluk. (Az efféle információcserék a pletykálkodás robotikus megfelelői voltak.) Ha még mindig léteztek Daneel szavaiból ez nem derült ki egyértelműen -, akkor lehetséges, hogy a Trantoron is kiépítettek maguknak egy kisebb bázist. Persze erre csak abban az esetben kerülhetett sor, ha legalább esélyt láttak arra: legyőzhetik Daneelt.

Lodovik gyorsan felöltözött, és hozzáigazította a külsejét az eljátszandó szerephez. Fiatalabbnak tűnt, mint korábban, egy kicsit vékonyabb volt. A hajszíne is megváltozott, élénksárga lett.

Nem hasonlított sem a régi Lodovikra, sem az új Rissik Numantra, a testfelépítése és a fiziognómiája nem változott meg, és természetesen az agya is ugyanaz maradt. Tisztában volt vele, hogy sokáig nem tévesztheti meg Daneelt, és hamarosan találkozniuk kell.

Lodovik tudta, késlekedés nélkül el kell kezdenie a nyomozást. Úgy számolta, alig valamivel több, mint egy napja lesz, mert azután Daneel gyanúsnak foga találni a távollétét.

Rövid idő, de mindent megtanul, és mindent végrehajt, amire képes lesz. Szerencsére tudta, hol lásson hozzá a munkához. A legjobb kiindulási pontnak az a magánkönyvtár tűnt, amelyet a Vigalom egyik leggazdagabb tulajdonosa, a különc tudós, Huy Markin hagyományozott XIV Agis császárra. A Császár azután az egészséget elajándékozta a Pángalaktikus Kultúra Egyetemének. Még annyi fáradságot sem vett, hogy átvizsgálja, vagy legalább lemásolja magának az anyagot, ami a híresztelések szerint speciális és haszontalan gyűjtemény. Az Egyetem aztán átengedte a Birodalmi Könyvtárnak, ahol senki sem foglalkozott vele.

Lodovik, mint az Egyetem tiszteletbeli igazgatója (a címet néhány évvel korábban Linge Chen adományozta neki), megkapta azt a kódkulcsot, amellyel az intézmény valamennyi létesítményébe és helyiségébe be lehetett jutni. Valamennyibe, így Huy Markin könyvtárába is.

Előre tudta, hogy itt, ebben a könyvtárban megtalálja majd azokat a több évezred során keletkezett legendákat és mítoszokat, amelyeket a Galaxis különböző vidékein gyűjtöttek össze. Több tízmillió emberlakta világ desztillált álmait, látomásait és rémálmait.

El sem tudott volna képzelni ennél jobb helyet a nyomozás megkezdéséhez.

A többszintes Altóra melletti mozgójárdák fölött olyan feszült érzelmhullámok lebegtek és kavarogtak, mintha az emberek valami szörnyű vihar közeledtét éreznék.

Klia felnézett. Az Altóra fölött átívelő széles udvar mellett haladtak. Klia tekintete végigkúszott az udvar egyik oldalát határoló ívelt, több száz szint, három vagy négy kilométer magasságba emelkedő falon, amelynek a legfelső része mintha összeolvadt volna a kupola mögött aranyló, felhős égbolttal.

A lány ezután lefelé nézett. Alattuk többtucatnyi szinten nyüzsögtek az emberek. A zajok, a hangok állandó, tompa és mély monoton mormogássá elegyedtek. Klia, ha valaha hallotta volna a valódi óceánt, a hangáradatot minden bizonnyal a vízhullámok zúgásához hasonlítja. Ám óceán közelében még sosem járt, így az Egyre és a Kettőre, a két óriási folyamra asszociált, amelyeket az ember biztos mederbe terelhetett, de soha meg nem szelídíthetett.

Fintorogva követte Braunt. A dekoratív kerékfedőkkel és rikító színű takaróponyvával ellátott szállító jármű a rakományból megmaradt utolsó ládával nesztelenül gurult a hátuk mögött.

Az udvar légfolyosói között átlesve csak időnként vethettek egy-egy rövidke pillantást a felsőbb szintekre. A nemesi családok világa láthatatlan maradt a társadalmi ranglétra alsó fokain állók számára. A közönséges polgárok csak az Agóra alsó egy-két szintjén mozoghattak.

Az alsó és a középső szinteken a Trantor számára létfontosságú, különböző társadalmi alosztályokba tartozó Szürkék tömege áramlott. A férfiak és nők nagyjából egyforma karakterisztikus öltözetet viseltek, csak a gyerekeknek engedték meg, hogy élénkebb színű ruhákban járjanak.

A szolgálaton kívüli, vagy egy-két napos szabadságukat élvező Szürkék végeláthatatlan tömeget alkotva sétálgattak az Agórán. Eleven faluk engedelmesen megnyílt Braun, Klia meg a szállító

jármű előtt. A szempárok kíváncsian méregették a ládát. A vásárlási lázban égő bürokráták valószínűleg azon töprengtek, van-e benne olyasmi, amit megvehetnének - bármi, amivel enyhíthetnék unalmukat...

Klia nagyon jól megértette a Szürkék helyzetét. Ők voltak a Trantor gigantikus, engedelmisségen és kötelességen alapuló hierarchikus rendszerének fenntartói, a javak szétosztói, az adatáramlás biztosítói, a közügyek intézői. A dahliták ritkán kerültek közvetlen kapcsolatba a Szürkéekkel. Az ő szektorukra a Helyhatósági Fejlesztési Hivatal felügyelt, az az intézmény amelyben olyan dahliták töltötték be a státusokat, akiket a "Regionális és Energiaügyek" elnevezésű hivatalhoz tartozó Szürkék válogattak ki nagy gonddal Dahl lakói közül. Klia természetesen megvetette a hivatalnok dahlitákat és az összes bürokratát, és tisztában volt azzal, hogy azok is lenéznek őt, ha egyáltalán tudnának a létezéséről.

Most azonban, ahogy a valódi Szürkék között haladt, ahogy figyelte őket, valahogy megijedt tőlük. Attól is kellemetlen érzése támadt, hogy a hármásával-négyesével sétálgató rendőrök nem a helyi hatóság tisztjei voltak, hanem a birodalmi különleges osztag tagjai - azé a szervezete, amelynek kopói üldözték, és arra kényszerítették, hogy Kallusin, a zöld ruhás férfi raktárházában keressen menedéket. Az üzletek és a közszemlére kitett áruk között sétálgató és bámészkodó Szürkék közelebb húzták magukhoz gyerekeiket, és a hivatalnokokra jellemző intelligens szemmel, de gyanakvó tekintettel figyelték az osztagosokat. Ők ismerték a törvényeket és a társadalom szerkezetét, a vérükben voltak a szabályok, és tudták, érezték, hogy valami nincs rendjén, ha rendőrök helyett katonák járőröznek. Amilyen gyorsan csak tudtak, behúzódtak a mellékutcákba, és elhagyták a szintet. A környéken néhány perc leforgása alatt megritkult a tömeg, a vásárlók máshol folytatták a bámészkodást.

Braun komoran haladt tovább. Klia mellé lépett, a szája egy magasságban volt a férfi vállával.

- El kellene tűnnünk innen. Lehet, hogy ránk vadásznak - suttogta. Braun megrázta a fejét.

- Nem hiszem - mondta. - Különben is, mindenképpen le kell szállítanunk az árut.

- És ha elkapnak minket? - kérdezte Klia. Az aggodalom ráncokat rajzolt az arcára.

- Nyugi. Nem fognak elkapni - mondta Braun. - Tucatnyi olyan titkos járatot ismerek, amin át eltűnhetünk a környékről, meg vagy tíz árust... - derékmagasságban a tőlük jobbra és balra lévő üzletekre mutatott - ...aki nem bánná, ha keresztülvágunk a boltján.

Klia kihúzta magát, de nem nyugodott meg. Igaz, hogy szeretett volna megszabadulni Plussixtól, ám ez a megoldás, hogy a rendőrök karjai közé szaladjon, nem igazán tetszett neki. Sokat foglalkozott a szökés gondolatával, bár az igazat megvallva, az utóbbi egy-két órában, amikor leszállították a megrendelőknél az anacreoni népművészeti babákat meg a többi kacatot, egyre ritkábban jutott eszébe a dolog...

Braun férfiassága olyan éles ellentétben volt a szenvedélyt nem ismerő, éteri, száraz és sóltan Szürkéekkel, hogy ragyogó bálvánnyá változott Klia szemében. Egyre jobban eluralkodott rajta a fiatal nőkre oly jellemző, minden racionalitást nélkülöző vágy: szeretett volna ehhez az izmos, erős, hatalmas kezű, fekete szemű, kedves tekintetű férfihoz tartozni. Egyfolytában azon járt az esze, milyen előnyökkel járna egy ilyen kapcsolat, és ha kettesben maradnának, vajon mivel tudna hatást gyakorolni Braunra.

Biztos volt abban, hogy Braun fejében hasonló gondolatok kavarnak. A vonzalom hatására már azt is elhitte, hogy a férfi vele szemben nem használja mentális képességeit.

A balsejtelem és a szenvedélyes gondolatok összeütköztek az agyában. Megfájdult a feje.

- Siessünk! - mondta.

Braun konokul megrázta a fejét.

- Nem mi kellünk nekik - mondta.

- Hogy lehetsz ebben ilyen fenemód biztos? - kérdezte Klia suttogva.

- Figyelj csak... - Braun a tőlük északra hullámzó tömegre mutatott, amely a rendőrök mozgását követve hol összesűrűsödött, hol megritkult.

Klia a fülével és az elméjével is hallgatózni kezdett, és... Es megérezte annak a nőnek a jelenlétét, aki korábban vadászott rá.

A nő... közel volt, és mintha megérintette volna az agyát. Klia belekapaszkodott Braun karjába.

- Ez ő! - suttogta.

A tömeg feléjük mozdult. Braun közelebb húzta magához a lányt, odabólintott neki, és úgy ölelte át, mintha meg akarná óvni valamitől. Klia habozás nélkül elfogadta a védelmet.

A Szürkék tömegéből alig tíz-tizenkét méter távolságban, hirtelen kitért egy kis motoros kocsis. A jármű néhány centivel az út fölött lebegett. Egy fiatal, szőke, tiszta arcú birodalmi tiszt, két fegyveres katona és egy alacsony, sötétvörös hajú nő ült rajta.

Klia érezte, ahogy a nő végigpásztázza a Szürkéket. Láta, ahogy a beesett, csúnya arc oldalra, előbb jobbra, azután balra fordul, miközben a kocsis lassan, de állhatatosan egyre előrébb lebeg.

Nem volt kiút, nem volt kijárat. Körülöttük kopár falak magaslottak.

Már csak három méter választotta el őket a kocsitól, már csupán négy-öt Szürke állt előttük, amikor Vara Lisó hirtelen oldalra pördült, és egyenesen Klia szemébe nézett. Találkozott a tekintetük.

A lány úgy érezte, mintha rácsaptak volna az agyára. Hárította az ütést, kilökte magából a támadóját. A kocsin ülő Vara Lisó úgy rázkódott össze, mintha valaki belécsípett volna.

Lisó újra Kliára meredt. Arca megfeszült, vonásai eltorzultak. Rövid erőlködés után odabólintott a lánynak - mintha elismerte volna az erejét -, aztán félrekapta a fejét. A fájdalom simogatássá változott Klia elméjében.

Braun szelíden az út szélére húzta a lányt. - Ő volt az? Ő vadászott rád? - kérdezte. Klia bólintott.

- Igen, de... most nem foglalkozott velem! - Meghökkenve nézett fel Braunra. - Megtalált... elfogatható volt engem...

_ Minket - javította ki Braun. - De nem törődött velünk!

Braun összeráncolta a homlokát. Megrázta a fejét.

- Erről Kallusinnak és Plussixmak is tudnia kell - mondta. - Most kit üldözött? - Visszamegyünk? - kérdezte Klia.

- Még két szállítmányt házhoz kell vinnünk - mondta Braun. Elvigyorodott. Az arcán a makacsságot felváltotta valami furcsa huncutság. - A Trantor már tizenkétezer éve létezik. Semmi baja sem lesz, ha csak pár óra múlva visszük meg a hírt.

42.

Lodovik óvatosan közeledett a sötét előtérből nyíló alacsony vastag ajtóhoz. Amikor megérintette, felgyulladt egy lámpa, és egy géphang a belépéshez szükséges kódot kérte. Lodovik hibátlanul elmondta a kódszavakat. Az ajtó kinyílt. Beléphetett.

A könyvtárban félárnyékos területek és aranyló fényvel megvilágított foltok váltakoztak. Az első helyiség kör alakú volt, az átmérője alig több három méternél. A közepén egy üres asztal állt. Az asztalon egy kis támaszt helyeztek el, hasonlított a filmkönyvtartókra, de valószínűleg az olyan ősi információhordozók olvasását könnyítette meg, mint például a papírlapokból összefűzött könyvek. A több ezer éves, támaszos asztalt a személyvédő pajzsokhoz hasonlító, felülethez tapadó konzerválómező vette körül.

Lodovik megállt az asztal előtt. Csak néhány másodpercet kellett várnia, míg megszólalt a dallamos női hang- Huy Maréin saját hangja, amelyet jó ideje már a gyűjtemény automatizált könyvtárszolgája használt. A gép megkérdezte Lodoviktól, milyen tárgykörre vagy címszóra kíván rákeresni.

- Calvin, Susan - mondta Lodovik. Ahogy kimondta az ősi, erőt sugárzó nevet, furcsa remegésképpen futott végig az áramkörein. Nem bízott benne, hogy ez a név elegendő lesz a kívánt anyag előkereséséhez. Nem is volt elég. A szerver harminckét "Calvin" címszó alatt szereplő bejegyzés címét listázta ki. A harminckettőből kettő „Susan” volt. A nevek több ezer éve halott emberekhez tartoztak, egyiküknek sem volt köze a robotok anyjához. A „calviniak” kulcsszó szerinti keresés sem vezetett eredményre.

- Halhatatlanok - mondta Lodovik. - A halhatatlan lényekkel kapcsolatos konspirációk.

A szerver néhány másodperccel később rávetített az asztalon lévő támaszra egy képet. A hologram pontosan olyan volt, mint egy valódi, papírlapokból álló, kinyitott könyv

- A Halhatatlanok mítoszai - mondta a hang. - Egy háromszáz szerzőből álló bizottság műve. Kilencvenkét kötetnyi szöveg, huszonkilenc órányi dokumentációs médiaanyag. Összeállítva: G. K. 8045-8068 között. Az anyagot az utóbbi időben ritkán tanulmányozták. A Trantoron és a Birodalom magját alkotó ezer világon ez az egyetlen példány lelhető fel belőle.

Lodovik a padlóból kiemelkedő székre nézett. Nem volt szüksége rá, utasította a gépet, hogy süllyessze vissza a helyére. A könyv elé állt, és nagy sebességgel nekilátott az anyag rögzítésének.

Az információk közül sok használhatatlannak, sőt hihetetlennek, legendának, mesének tűnt, amit az elmúlt évezredek során toldottak hozzá az anyaghoz. Érdeklődve nyugtázta, hogy az elmúlt néhány ezer év során az ilyen legendák és mesék elvesztették korábbi népszerűségüket. Nemcsak a Halhatatlanokról szóló történetek váltak érdektelenné az emberek számára - a Trantor és a maghoz tartozó világok polgárai sem foglalkoztak ilyesmivel, de még a történelem sokkalta látványosabb és izgalmasabb periódusai iránt is csak kevesen érdeklődtek.

Az emberiség gyermekkorára régen véget ért. A birodalmi kultúra már jó ideje csak a szigorúan praktikus témákkal foglalkozott. A humor is elvesztette korábbi fényét, legalábbis ez derült ki az utószókból, amit alig ezeröttszáz éve biggyesztett az anyag végére az egyik tudós.

Lodovik előtt a szűk helyiségben váratlanul megjelent Huy Markira alakmása. A holokép szobormereven állt, a lába előtt rövid szöveg világított: *Az anyag élőben rögzített részének kivonata. A felvétel időpontja ismeretlen.*

- Lejátszás! - utasította Lodovik a gépet.

A holokép megmozdult, és beszélni kezdett.

- Az, hogy a mítoszokból és a modern birodalmi kulturális alkotásokból gyakorlatilag eltűnt a humor, minden bizonnyal korunk józan arisztokratáinak és Szürkéinek köszönhető. Egyes meritokraták úgy érzik, a fantasztikus művészetekből is hiányoznak bizonyos elemek. Mindenre rányomta bélyegét a gyakorlatiasság: az uralkodó és kreatív osztályokhoz tartozó modern emberek kevesebbet álmodnak és kevesebbet nevetnek, mint bármikor a történelem során. Ez a megállapítás nem igaz a polgárookra, de az ő humoruk évezredek óta nem más, mint az örök szexuális témákat feldolgozó és variáló viccek rendszertelen gyűjteménye, valamint a többi osztályra vonatkozó, a valós információtartalmat és a szatíra hatásosságát nélkülöző, csípős történetek rendszerezetlen kollekcója. A stabilitásért és a komfortért folytatott küzdelem mindegyike...

Lodovik leállította a felvételt, átlapozott egy meglehetősen hosszú tanulmányt, és addig keresgélt, míg végre utalást talált arra a témára, ami érdekelte.

- Vannak - mondta Huy Markira - akik ezekért az intellektuális hibákért az alattomos agylázat teszik felelőssé, azt a betegséget, ami majdnem mindegyik gyermeknél jelentkezik, de valamilyen oknál fogva a polgári osztályhoz tartozókra a legtöbb esetben csekély hatást gyakorol. Ezzel szemben, legalábbis bizonyos statisztikusok szerint, az arisztokrata és meritokrata szülőktől származó gyermekek esetében a szellemi képességek csökkenését eredményezi. Az agylázat titokzatos eredetét illetően számtalan legenda forog közzsájon. A legismertebb ezek közül az, amely szerint valaha háború dúlt a Föld és a Solaria nevezetű világok között. A betegséget állítólag a harcokban részt vevő robotok terjesztették el. Ezen robotok közül néhány ..

Lodovikot meglepte, hogy az Egyetem legképzettebb tudósai szerint ez az analízis nem egyéb bizarr információhalmaznál. Még Hari Seldont sem találták alkalmasnak arra, hogy alaposabban megvizsgálja a gyűjteményt. Habár az is lehetséges, hogy Seldon csak azért nem jutott el ide, mert valaki megakadályozta ebben. Valaki - mondjuk Daneel.

Előrelapozott. ...A mítoszok legtöbbször arról esik szó, hogy az agylázat megjelenése összefügg a Galaxis gyarmatosításáért folytatott versengéssel. Lehetséges, hogy a verseny során az agylázat fegyver volt. Az egyik alternatív magyarázat gondolatmenetét követve eljutunk a Halhatatlanokhoz, akik a Solaria szolgálóival harcoltak, hogy megakadályozzák egy szörnyűséget. Az ismert és rendelkezésre álló feljegyzésekben egyetlen erre vonatkozó részletet vagy utalást sem találhatunk. A Halhatatlanok állítólag azért teremtették meg az agylázat, hogy általa kordában tudják tartani a kontrollálhatatlanná vált emberi faj pusztító ösztöneit. A Halhatatlanok a feljegyzések tanúsága szerint örökéletű emberek voltak, de bizonyos helyeken úgy említik őket, mint hosszú életű, kivételes intelligenciával rendelkező robotokat...

Megvan, gondolta Lodovik. Tehát a robotok megkísérelték megfékezni az emberiség pusztító hajlamait. De vajon mi lehetett az a bizonyos "szörnyűség", az a nagy bűn, amit meg akartak akadályozni?

Lehet, hogy ugyanarról a dolgról van szó, amiről Daneel beszélt? Arról, amit állítólag azok a robotok akartak végrehajtani, amelyek nem értettek egyet Daneel terveivel és szándékaival?

Kétség sem férhetett hozzá, hogy Daneel a Halhatatlanok közé tartozik. Talán ő a Halhatatlan, a Galaxisban létező legrégebb gondolkodó gép...

A legvénebb és legekötöttebb Bábjátékos.

Lodovik felkapta a fejét, körülnézett, és megpróbálta megtalálni a megjegyzés forrását. A szavak zavart keltettek benne. A gondolat a jelek szerint nem az ő elméjéből, nem agyának mélyéről fakadt.

Eszébe jutott az a halvány érintés, az az érzés, ami a pusztulófélben lévő hajón vett rajta erőt. Akkor és ott mintha valami szellemszerű intelligencia került volna a közelébe, hogy érdeklődve végignézzé a szenvedését. Egészen mostanáig annak a változásnak tudta be a dolgot, amit a neutrínók okoztak az agyában. Azzal magyarázta az élményt, hogy a viharban megsérült az elméje. Yan Kansaru azonban nem talált benne sem hibákat, sem elváltozásokat...

Könnyedén visszajátszotta az emléket, és nekilátott az elemzésének. A halvány információnyomokhoz, a simításszerű gondolatokhoz a Volarr vagy *Voldarr* címke társult.

Az analízis hiábavaló volt, egyetlen használható adatot sem talált az emlékek között.

Lodovik folytatta az anyag átvizsgálását, és alig három óra alatt végzett az alapkötetekkel. Gyorsabban is végig tudta volna nézni az információ tömeget, de a könyvtáruautomatát emberek, és nem robotok számára tervezték.

Markira könyvtárában minden egyes feljegyzés arra utalt, hogy az emberi vagy az emberinél magasabb intelligenciával rendelkező robotok már régen deaktiválódtak - ha egyáltalán léteztek ilyen lények.

Lodovik kikapcsolta a könyvtáruautomatát, és kisietett a helyiségből. Ahogy keresztülment a díszes kapun, Huy Markira alakmása jelent meg előtte.

- Két évtized óta ön volt az első látogatónk - mondta a hologram. - Jöjjön el újra, bármikor szívesen látjuk!

Lodovik a lassan megfakuló alakmásra nézett. Kilépett a kapu fölé nyúló tető alól, és belevetette magát az Altórán hömpölygő áradatba, a Szürkekék közé. A részletek illeszkedtek egymáshoz, de a több évezredek mozaikból még rengeteg kulcsfontosságú darabka hiányzott. A képet alkotó elemek vagy megsemmisültek, vagy.. Lehet, hogy valaki szándékosan rejtette el őket.

Egy gondolat visszhangzott keresztül Lodovik pozitronikus agyán, hogy belezuhogjon a már létező benyomások és hipotézisek megerősítő következtetések tavába: a birodalmi kultúra és esetleg az agyláz hatást gyakorolt az emberi természetre. Az emberek, akik egykoron jól szórakoztak, nevettek a képzelet sok esetben abszurd termékén, most furcsa sztázisállapotba zuhantak. A vezető művészek, a tudósok, a mérnökök, a filozófusok és a politikusok minden erejükkel a múlt felfedezéseinek igazolására pazarolták, új dolgokat nem hoztak létre. Az emberiség az évezredek során szép lassan eljutott oda, hogy már a múlttól is megfélemedett, már azt sem ismerte igazán, amit egyszer megalkotott. A múlt is kikerült az érdeklődés fényköréből, már több száz, sőt több ezer éve nem foglalkozott vele senki.

A fény kialudt. A hosszú stabilitás és sztázis stagnálást eredményezett. *Daneel arra használja pszichohistorikusát, hogy igazolja, amit már amúgy is tud. Azt, hogy az erdő előregedett, tele van korhadtfákkal, és szüksége van egy tűzvészre a megújuláshoz. Egy tűzvészre, aminek bekövetkeztét Daneel mindenképpen meg akarja akadályozni.*

Lodovik megállt a hullámzó tömeg közepén. Figyelt. Mormogások és kiáltások. Az emberfal mögül előbukkant a birodalmi különleges egység egyik szakasza. Lodovik hátrálni kezdett, behúzódott egy sikátorba. Nem akart bajba keveredni. Fogalma sem volt róla, hogy a rohamosztagosok kit keresnek, kit figyelnek, és azt sem tudhatta biztosan, hogy őt követi-e valaki. Lehet, hogy Daneel figyelteti őt valakivel. Talán egy emberrel? Esetleg egy másik robottal? Addig nem lesz gond, amíg nem viselkedik gyanúsán...

A sikátor előtt egy nő éles hangon parancsokat rikoltozott. - Ne hagyják megszőkni!

Lodovik megtorpant. Hátrafordult. Két rohamosztagos fordult be a sikátorba. Mögöttük egy kis kocsin lebegett; a kocsin egy nő ült. Lodoviknak olyan érzése támadt, mintha egy madártoll simítana végig az elméjén. Összerezzen. Azonnal tudta, hogy a nő mentalikus.

Tudott valami keveset azokról a mentalikusokról, akiket Hari Seldon szedett össze, hogy létrehozassa velük az Első Alapítvány titkos védelmezőjét, de közülük senki nem volt annyira erős, mint ez a nő - és egyiküknek sem jutott volna eszébe üldözőbe venni őt.

A nő, ez a kivételesen erős képességekkel rendelkező ember viszont a jelek szerint éppen ezt tette. Előremutatott, és újra felkiáltott. Lodovik tudta, semmit sem érne vele, ha megváltoztatná a külsejét - a nő, a vadász, nem a felszín, hanem a benső alapján azonosította be prédáját.

Rájött, hogy más vagyok!...

A hang és a különös érzések teljessé tették Lodovik elméjében a képet, és megfogalmazódott benne egy olyan következtetés, amire egyedül nem sikerült volna rájönnie. Ez a nő... ez érzékeli az iridiumszivacsra hasonlító robotagyat körülvevő mezőket!

A robotok, ha rákényszerülnek, félelmetes gyorsasággal képesek mozogni. A sikátorban sorakozó üzletek előtt ácsorgók, az antikvitásokat és kacatokat kínáló boltosok az egyik pillanatban még látták a kövérkés, ártatlan külsejű férfit, aki felé a rohamosztagosok közeledtek, aztán... A fickó a következő másodpercben már sehol sem volt.

Vara Lisó felállt a kocsiján. Az arca lángvörös volt az izgalomtól és a dühtől. - Megszökött! - üvöltötte, és mérgében pofon vágta a melléte ülő fiatal tisztet. - Hagyta megszökni!

A sikátor másik végén az egyik szűk keresztutcából újabb rohamosztagosok bukkantak elő.

A kövérkés férfi gyors léptekkel haladt előttük a tömegben. A boltosok és a reménybeli vásárlók megtorpantak, és mozdulatlanul válnak figyeltek. Az emberek úgy viselkedtek, mint a vonóhálóba került, tehetetlenné vált halak. A Szürkék némelyike dühösen kiáltozott, mások azzal fenyegetőztek, hogy panaszt tesznek a képviselőjüknek.

Lodovik a tömegben nem mert túl gyorsan mozogni, félt, hogy esetleg kárt tenné valamelyik bámészkodóban. Ezt mindenképpen el akarta kerülni - egy robot még véletlenül sem sebesíthet meg egy embert. Rájött, a helyzet komollyá válhat. Ha rákényszerül, hogy megsebesítsen, esetleg megöljön egy-két rohamosztagost, vagy magát a dühösen rikoltozó nőt, akkor... Akkor helyrehozhatatlan károsodás mehet végbe az elméjében. *Szörnyeteg nagyok... elszabadult gép az ártatlan emberek között!*

- Ő az! - ordította Vara Lisó. - Ez nem ember! Fogják el... de ne tegyenek kárt benne!

Ahogy a rendőrök előrenyomultak, Braun egy üres alkóvba irányította a szállító járművüket, és úgy helyezkedett, hogy eltakarja Kliát.

- Ez a nő... talált valakit - mondta a válla fölött hátralesve. Az arcát eltorzította a gyűlölet. - Hogyan engedhetik meg neki, hogy vadásszon? Hogyan használhatják fel? Polgárok vagyunk, vagy nem? Jogaink vannak! - Alig hallhatóan mormolta a szavakat. A dahliták között már évek óta nem akadt senki, aki őszintén elhitte volna, hogy a Trantor valamennyi polgára rendelkezik azokkal a jogokkal, amelyeket a törvények biztosítanak számukra.

A tömeg, az összetömörülő Szürkék, szokatlan módon reagáltak Vara Lisó és a rohamosztagosok megjelenésére. Egyre többen emelték fel a hangjukat, hogy megállítsák a két oldalról közeledő kordont. A katonák ügyet sem vetettek a tiltakozókra.

Klia látta az alkóv előtt elsuhanó arcokat, érezte a Szürkék, majd a rohamosztagosok gondolatait. A katonáknak nem igazán tetszett a rájuk bízott feladat, nem szívesen szorongatták meg a Szürkéket, de nem tehettek mást.

Klia kinyújtotta elméje csápjait, és vagy tíz méter távolságban felfedezett egy különleges embert. Az idő mintha lelassult volna, lomhává vált a férfi megdöbbentő sebességgel száguldó gondolataihoz képest. Nincs olyan ember, aki képes lenne ilyesmire... Klia még soha életében nem tapasztalt ehhez hasonlót. Levegő után kapkodott, a vakítóan fényes gondolatok látványa olyan hatást gyakorolt rá, mint egy erős ütés.

- Mi történt? - kérdezte Braun. Aggodalmasan nézett le Kliára.

- Nem tudom - mondta a lány Homlokráncolva, elbizonytalanodva csóválta a fejét.

- Én sem... - motyogta Braun. - Érzek valamit...

Aztán... Az érzésáradatnak hirtelen vége szakadt - mintha váratlanul egy áthatolhatatlan fal került volna a forrásuk, és Klia elméje közé.

* * *

Lodovik az adott helyzetben a legkevésbé arra vágyott, hogy még két mentalikusnak feltűnjön a mássága. Úgy érezte, mintha a vizuálisan érzékelhetetlen síkban létrejönne egy olyan fénylő háromszög, amelynek egyik csúcsát ő, a másikat a kocsin álló nő, a harmadikat pedig két másik, fiatalabb ember alkotná.

Aztán hirtelen mintha köd ereszkedett volna a háromszög másik két csúcsára. Lodovik mozdulatlanul állt. A feszült tömeg, a rendőrök jelenlététől riadt Szürkék ideges arccal áramlottak körülötte. Eltakarta az arcát, módosította vonásait, és átalakította teste formáját. Most már inkább zömöknek és izmosnak látszott, nem pedig puhánynak és kövéreknek.

Nem tudta, mi takarhatta el előle a mentalikusokat, de bízott benne, hogy előnye származhat a dologból.

A körülötte tolongó emberek, akik egyáltalán foglalkoztak vele, és észrevették, csak annyit láttak, hogy egy testes férfi riadtan eltakarja az arcát. Az egyik alak azonban közelebb húzódott hozzá. Az illető zöld köntöst viselt, kis kalapját oldalra tolva hordta, és olyan arccal nézett Lodovikra, mintha pontosan tudná, mit csinál. Mintha megtalálta volna azt, akit keresett...

A két kordon elhaladt előttük, a tömeg megritkult, és fokozatosan széteszlett. Klia és Braun visszairányította a szállító járművet a sikátorba. Feszülten, ugrásra készen elindultak. Vissza akartak térni a biztonságot nyújtó raktárházba.

Braun hirtelen megtorpant, és kihúzta magát.

- Kallusin hív - mondta. A zsebébe nyúlt, elővett egy apró kommunikátort. Most át kell... - Nem fejezte be a mondatot. Ledobta a kabátját, és Klia kezébe nyomta a szállító jármű távkapcsolóját.

Kallusin a zömök férfi elé állt.

- Bocsánat - mondta Lodovik, és el akart furakodni mellette, ám Kallusin nem húzódott félre. Lodovik keményen nekiütközött, kis híján ledöntötte a lábáról. A sikátor apró térré öblösödő, nagyobb üzletekkel körülvett részén álltak.

A tér fölött, jó hét méter magasságban, boltívszerű mennyezet homorodott. Alatta ezüstös csíkokra emlékeztető világítótestek lebegtek, amelyek a boltok bejáratára és a terecske közepén álló piciző szökőkútra szórták erős fényüket. A mennyezeten egyetlen rést sem lehetett felfedezni, amin keresztül az ember felláthatott volna a felsőbb szintekre.

A világítás elég erős volt ahhoz, hogy Lodovik tisztán láthassa a körülötte tolongók arcát és az előtte álló férfit, aki udvariasan meghajolt, majd lekapta a fejéről kalapját.

- Őszintén örvendek, uram - mondta Kallusin. - Bízunk benne, hogy nem veszítjük el.

- Nem ismerem magát - mondta Lodovik gorombán.

- Még nem találkoztunk - mosolygott Kallusin. - Én... érdekes személyek begyűjtésével foglalkozom. Azt hiszem, uram, önnek némi segítségre lenne szüksége.

- Miből gondolja?

- Abból, hogy egy kifejezetten veszélyes, kiváló képességekkel rendelkező hölgy üldözi.

- Fogalmam sincs, miről beszél! Eresszen tovább, kérem!

Lodovik megpróbálta megkerülni a zöld ruhás férfit, ám Kallusin újra eléje állt. Lodovik majdnem beleütközött a vásárlók tömegébe.

Hét rohamosztagos jelent meg a terecske túlsó oldalán. Elzárták a menekülni próbáló Szürkék útját. A Szürkék visszahúzódtak, és széles mozdulatokkal, szenvedélyes szavakkal ideges tiltakozásba kezdtek.

Lodovik megállt, és rohamosztagosokra nézett. A köd mintha kezdett volna felemelkedni. Érezte, hogy a nő tapogatózva őt keresi, és tudta, bármelyik pillanatban rábukkanhat. Oldalra fordult, és a rohamosztagosok vonala mögött meglátta a Iebegő kocsit.

- Sajnos nem tudom tovább fenntartani a pajzsot - mondta Kallusin. Felemelte az egyik kezét. Egy kicsi, zöld, tojásdad tárgyat szorongatott. - Néhány barátomtól kértem segítséget...

- Nincs szükségem segítségre! - mordult rá Lodovik. - El kell tűnnöm innen! Haza kell mennem,

és...

- Nem fogják hagyni, hogy hazatérjen, és a nő előbb-utóbb úgymint megtalálja. Farad Sinternek dolgozik...

Lodovik arca meg sem rezdült a név hallatán, de egyre figyelmesebben nézett a zöld ruhás, kalapos férfira. Természetesen ismerte Farad Sintert, azt a bosszantó alakot, aki ideje java részét azzal töltötte, hogy nőket hajtott fel a Császárnak.

Kallusin közelebb húzódott Lodovikhoz.

- Ön minden bizonnyal Lodovik - mondta suttogó hangon. - A külseje kissé megváltozott, de azt hiszem, mindenképpen felismerném. Daneel tud segíteni magának? A közelben tartózkodik?

Lodovik kinyújtotta a kezét, és elkapta Kallusin karját. Rájött, veszélyes helyzetbe kerülhet, ha tovább színlel. Az agya lázasan dolgozott, de egyszerűen képtelen volt rájönni, hogy ez az ember honnan tudhatja a nevét, honnan tudhat a Daneellel való kapcsolatáról és arról, hogy *micsoda*.

Kallusin meglepő könnyedséggel szabadította ki magát Lodovik erős, mechanikus szorításából.

Egy magas, izmos, sötét hajú fiatal férfi lépett ki az egyik üzlet ajtaján. Mellette egy alacsony csinos, szúrós tekintetű. A hátuk mögött, az üzlet belsejében, egy szállító jármű lebegett, amelyen egy nyitott láda állt. A boltos, aki a jelek szerint ismerte a természetes fiatal férfit, úgy tett, mintha semmi furcsát nem találna az előtte lejátszódó jelenetben.

Lodovik azonnal megértette, mi a helyzet. Megfordult. A rohamosztagosok időközben lezárták a sikátor két végét.

- A ládába! - mondta Kallusin. - Kapcsolja ki magát! Teljesen. Egy óra múlva újra aktiválódhat.

Lodovik habozás nélkül teljesítette a parancsot. Egy pillanatra a fiatal nő riadt arcára nézett, ellépett mellette, és bebújt a ládába. Braun rátette a ládára a tetejét. Lodovik elhelyezkedett a sötétben, és felkészült a kikapcsolódásra.

Nem volt más választása. Vagy a rohamosztagosok kezébe kerül (ki tudja, utána mi történne vele?), vagy rábízza magát a zöld ruhás férfira, aki... Aki minden bizonnyal nem ember. A fickó meghökkenő könnyedséggel rázta le magáról a kezét, és a jelek szerint nem érzett fájdalmat. Mindez arra vallott, hogy robot.

Egy robot, akinek két ember, két mentális segít? Lodovik sejtette, hogy ennek az egésznek köze lehet Daneel tervéhez, és talán Hari Seldon titkos Második Alapítványához is.

Igen, a dolgok összefüggenek.

Abban a pillanatban, amikor megkezdődött a kikapcsolódási folyamat, Lodovik talált egy másik lehetséges magyarázatot is, ám a gondolat hirtelen szilánkokká hasadt, a darabkái pedig belesüllyedtek az időtlen sötétségbe.

Lodovik belépett az időtől független feketeségbe, oda, ahol nem gondolkozhatott, ahol nem létezett.

Amikor Stettin hazaért, Wanda Seldon Palver már majdnem befejezte a csomagolást. A kis utazótáskába fontos könyvfilmeket, kockákra és lemezekre rögzített kódolt anyagokat és néhány személyes holmit pakolt. Rosszalló homlokráncolással nézett a riadt tekintetű férfi szemébe, majd beledobta a táskába az utolsó tárgyat, egy kis játékvirágot.

- Neked is becsomagoltam - mondta. - Helyes. Mikor tudtad meg?

- Egy órája. Még azt sem engedik meg neki, hogy üzeneteket küldjön. Felhívtam a lakását, aztán a könyvtárat. Szerencsére volt egy hulláüzenete.

- Egy micsodája? - Stettin megdöbbenve vonta fel vaskos szemöldökét.

- Egy olyan üzenet, amit csak akkor kaphattam meg, ha nem jelentkezik. - De... de még nem halt meg, igaz? Vagy talán azt hallottad, hogy?...

- Nem! - kiáltott rá Wanda dühösen. A válla leereszkedett. Sírnivaló kezdett. Stettin átölelte. Wandán néhány percig az érzelmei uralkodtak, de aztán összeszedte magát, és eltolta a férjét. - Nem. Korán jöttek érte. Csak ennyit tudok. Él. A tárgyalás hamarabb kezdődik, mint vártuk.

- Mi a vád? Árulás?

- Árulás és lázítás, azt hiszem. Nagypapa legalábbis mindig azt mondta, hogy ezekkel fogják vádolni.

- Akkor jól teszed, ha csomagolsz. Nincs hozzáfűznivalóm... - Stettin az íróasztalához lépett, kivett a fiókból két kis csomagot. Mindkettőt a kabátja zsebébe gyömöszölte. - Fel kellene hívunk...

- Már mindent elintéztem - vágott közbe Wanda. - Évek óta most először fogunk szabadságra menni. Mi, ketten. Együtt. Senki sem tudja, hová... Egy kicsit feledékenyek leszünk, és nem adjuk meg a címünket.

- Nem lesz ez így túl gyanús? - kérdezte Stettin halvány mosollyal.

- Kit érdekel, mit találnak gyanúsak? Ha keresni kezdenek minket... ha valami rosszul sül el, és nagyapát bűnösnek találják, ha a számítások tévesnek bizonyulnak... akkor legalább lesz néhány napunk, hogy elhagyjuk a Trantort, és elmenjünk valahová, ahol mindent előről kezdhünk.

- Remélem, erre nem kerül sor - mondta Stettin.

- Nagyapa nagyon bizakodó - felelte Wanda. - Borzasztóan magabiztos volt, de... kíváncsi lennék, most mit érez.

- A fenevad gyomrában... - mondta Stettin, miközben kinyílt a lakás ajtaja, és mindketten kiléptek a folyosóra.

- Ez mit jelent?

- A börtönben. Fogságban. Régi szólásmondás... A nagyapám tíz évet töltött fegyházban. Sikasztásért.

- Ezt most hallom először! - mondta Wanda meghökkenve.

- Megcsapolta valamelyik hőkutas céh nyugdíjpénztárát. Rám bíztad volna a könyvelést, ha tudsz róla?

Wanda a férje karjára csapott - az ütés elég erős volt ahhoz, hogy kellemetlen legyen -, aztán a lifthez futott.

- Siess! - kiáltott hátra.

Stettin bosszúsan mormogott egy sort, de követte a feleségét. Követte őt, mindig is ezt tette. Ment Wanda után, a nő ösztöneire bízta magát. Hitte, tudta, hogy a felesége mindig, minden körülmények között képes megtalálni a helyes utat.

44.

Hari Seldont elsőként az az ember látogatta meg a cellájában, akire a legkevésbé számított. Linge Chen a bebörtönzését követő első reggelen ment el hozzá. Kíséret nélkül érkezett, csupán egy lavrenti szolga volt vele.

- Azt hiszem, ideje elbeszélgetnünk egy kicsit - mondta Chen. A szolgálja a fogoly priccse elé állította az egyik őrtől kapott támlátlan széket. Az őr résnyire nyitva hagyta az ajtót, de a szolga intett neki, és rendesen bezárta. Chen leült a székre, és gondosan elrendezte maga körül ünnepi talárja redőit. Amikor elkészült, valóban pompás látványt nyújtott, szinte sugárzott belőle az a főurakra jellemző elegancia, az az előkelőség, ami a hosszú évezredek során folytatott nevelésnek (és gyaníthatóan bizonyos génmanipulációknak) köszönhetően ivódott bele az arisztokratacsaládok sarjaiba.

A szenvtelen arcú szolga a főbiztos mögött, a bal oldalán helyezkedett el.

- Sajnálom, hogy eddig erre nem kerítettünk sort, uram - mondta Hari tiszteletteljes mosollyal. A priccse szélén ült. Almából riasztották fel, még arra sem volt ideje, hogy lesimítsa kócos, ősz haját. Sajgott a válla, és úgy érezte, mintha csomókat kötöttek volna a gerincére. Nem aludt jól.

- Úgy látom, nem valami kényelmes a szállása - mondta Chen. - Intézkedni fogok, hogy változtassanak a helyzetén. Időnként előfordul, hogy a kiadott parancsok lényege elsikkad az igazságszolgáltatás és a hivatali rendszer útvesztőiben.

- Ha valóban áruló és lázadó volnék, uram, akkor valószínűleg visszautasítanám az ajánlatát. Am én csak egy egyszerű vénember vagyok, és ez a cella valóban rettenetes. Nem is értem, miért nem helyeztek inkább házi őrizetbe. A lakásom remekül megfelelt volna erre a célra. Higgye el, nem próbáltam volna megszökni.

Chen elmosolyodott.

- Tisztában vagyok azzal, hogy bolondnak tart, Hari Seldon. Biztosíthatom, nincsenek illúzióim önnel kapcsolatban.

- Nem tartom bolondnak, uram.

Chen felemelte a térdére fektetett keze egyik ujját - nem lehetett tudni, hogy a mozdulattal elfogadja Hari állítását, vagy egyszerűen csak azt jelzi, nem érdekli mások véleménye. Felvonta az egyik szemöldökét, és folytatta:

- Engem nem igazán érdekel a távoli jövő, Seldon professzor. Engem az érdekel, hogy mit tudok végrehajtani az életben. Az ön elvei szerint aki így gondolkozik, az nem lehet épeszű. Bizonyos értelemben véve ugyanazokért a célokért küzdünk. Én szeretnem minimalizálni a Birodalomban élő milliárdok szenvedését. Természetesen a Birodalom szolgájának szemében éppen olyan nevetségesnek tűnhet egy ilyen irdatlan méretű és ennyire különböző egyedekből álló tömeg kontrollálására irányuló törekvés, mint amilyen lehetetlennek látszik a népesség működésének és jövőjének megjóslása.

Ha Chen ezzel a megjegyzéssel azt akarta elérni, hogy rávilágítson: valóban ugyanazok a céljaik, akkor kudarcot vallott. Hari udvarias bólintással válaszolt, és nem szólalt meg.

- Nos, a céлом elérése érdekében kénytelen voltam beleártani magam néhány nevetséges és szájalmas kis konfliktusba. Némelyiknek sajnálatos módon túlságosan sok köze van a Császárhoz és a körülötte serénykedő ambiciózus udvaroncokhoz...

Hari figyelmesen hallgatott. Felemelte az egyik kezét, hátrasimította a haját. Nem vette le szemét Chen arcáról.

- Most is benne vagyok egy ilyen konfliktusban, amelyik a krízishez közeledik. Azt hiszem, ön Csúcspont-korszaknak nevezné azt, amiben most élek.

- A Csúcspont-korszakok hatása óriási, a jelentőségük pedig sokkal nagyobb, mint a nevetséges személyes ellentétéké - mondta Hari. Úgy érezte, olyan hangon beszél, mintha valamilyen vallás fanatikus papja lenne. Talán tényleg az volt...

- Ezt az ellentétet aligha lehet személyesnek nevezni. A Palotában vannak bizonyos személyek, akik szeretnék megnyirbálni a Bizottság hatalmát. Olyanok, akiknek az a céljuk, hogy részeivé váljanak annak a rendszernek, amely a Trantorról kiindulva behálózza a Birodalmat, és keze elér a legtávolabbi csillagrendszerben létesített legkisebb provinciáig.

- Az ilyen törekvésekben nincs semmi meglepő - mondta Hari. - Mindig is így volt. A belső hatalmi harcok az államigazgatás szerves részét képezik.

- Igen, de ez most kifejezetten veszélyes. Létezik egy bizonyos személy, akire egyelőre még nem csaptam le, aki még szabadon tevékenykedhet, de... - Chen elhallgatott.

- Farad Sinter - mondta Hari. Chen bólintott.

- Lehet, hogy álszentnek tart, Hari, és talán igaza is van, de... Azért jöttem, hogy a tanácsát kérjem.

Hari elfojtotta az ajkára kívánczó diadalmas mosolyt. Az arrogancia volt a legnagyobb ellensége, és Linge Chenről sok mindent el lehetett mondani, de azt senki sem foghatta rá, hogy arrogáns.

- Nem tudok hozzáférni az eszközeimhez. Az egyenleteim nélkül is adhatok pszichohistóriai tanácsokat, de az előrejelzéseim minden valószínűség szerint pontatlanok lesznek.

- Nem számít. Ön azt állította, hogy a Trantor ötszáz éven belül romba dől. Jelentős súlyú, és természetesen kellemetlen előrejelzés. Az állítása bizonyítására használt eszközök segítségével még néhány császárra is sikerült hatást gyakorolnia. Erre most semmi szükség, ebben a pillanatban hajlandó vagyok elfogadni, hogy az elmélete helytálló...

- Köszönöm - mondta Hari alig hallhatóan.

Chen összehajlítta az ajkait, és félig leeresztette a szemhéját. Az arca olyan volt, mintha álmos lenne.

- Nos... Tehát ebben a pillanatban elfogadom az állítását, és felteszek egy kérdést. Lesz valami szerepem ebben a pusztulásban? Elképzelhető, hogy a tetteim, amelyeket ebben az évben, vagy jövőre hajtok végre, mindaz, amit a múltban tettem, vagy a jövőben teszek majd, elősegíti ezt az iszonyatos romlást?

A kérdés óriási hatást gyakorolt Harira. A pszichohistória tökéletesítésével eltöltött évtizedek

során még egyetlen császár, egyetlen bürokrata vagy főbiztos sem akadt, aki ilyesmit kérdezett volna tőle. Ezt a kérdést senki sem tette fel neki. *Még Daneel sem!*

- Eddig még nem fedeztem fel olyan jeleket, amelyek erre vallottak volna mondta Hari halkán. - Persze nem is végeztem konkrétan ilyen irányú számításokat... ezt a történelmi tangenst még nem építettem bele az egyenletekbe, és... - Tehát nem tudja?

- Nem, uram. De azt hiszem, hogy önnek személyesen nincs létfontosságú szerepe a krízis időszakában. Attól, hogy esetleg más kerülne az ön helyébe, még semmi sem változna meg. - Hari előrehajolt. - Ön csupán részese annak a hanyatlásnak, ami már a születése előtt megkezdődött. A hanyatlásnak, amelynek a következményeit ön személyesen nem változtathatja meg. Legfeljebb annyit érhet el, hogy néhány milliomod fokkal módosítja az eddigi irányt.

Linge Chen úgy nézett ki, mintha alig bírna ébren maradni, ám félig lehunyt szemhéja alól mereven figyelte Harit.

- Ezek szerint hiábavalók az erőfeszítéseim?

- Lehetséges, bár az emberi erőfeszítések, akár károsak, akár hasznosak, sohasem teljesen hiábavalók.

- Ön szerint az én erőfeszítéseim károsnak minősülnek?

Hari ezúttal hagyta, hogy az ajkán megjelenjen egy halvány, és minden arroganciát nélkülöző, őszinte csodálkozásra valló mosoly.

- A velem kapcsolatos erőfeszítései, uram... igen.

Chen visszamosolygott rá. Egy pillanatig olyanok voltak, mint a császári szektor legelőkelőbb negyedének egyik főnemesi klubjában ücsörgő úriemberek, akik kellemes körülmények között a politikáról társalognak, vagy mint az ősrégi holografikus felvételeken szereplő, a Birodalom ügyeiről vitázó polgárok. Hari egy darabig állta a főbiztos tekintetét, aztán félrenézett. Chen arcáról abban a másodpercben eltűnt a mosoly Hari hirtelen fázni kezdett.

- Ami az ön jövőjét illeti, Hari Seldon, nekem is vannak bizonyos kétségeim. Nem tudom, hogy a Palotában milyen visszhangot fog kelteni a tárgyalása. A vitákban, amelyeket megemlítettem, önnek különleges szerepe van. Őszintén megvallom, nem egészen értem, miért. Bármilyen lehetséges. Elképzelhető, hogy bűnösnek találhatják az árulás vádjában, de az is lehetséges, hogy szabadon eresztik, vagy valamilyen enyhébb büntetést kap... Ezt egyelőre nem tudom.

Chen felállt.

- A tárgyalás során valószínűleg nem lesz alkalmunk a magánbeszélgetésre. Köszönöm, hogy időt szakított rám. És köszönöm, hogy megosztotta velem a véleményét.

- Amit közöltem, az nem az én véleményem - mondta Hari kemény hangon. - Én sohasem tettem szubjektív kijelentést.

Chen pislogni kezdett.

- Nem sorolom önt az ellenségeim közé, és szerintem a Birodalomnak sem ellensége. Tua Chen hithű követői, a ruellianusok szerint minden pillanatnyi, és minden állandóan mozgásban van, mint az örvénylő porszemcsék. Én is, és ön is... Ég áldja, Hari Seldon!

- Főbiztos úr...

Chen távozott. A szolgája engedelmesen követte.

* *

Néhány perccel később behozták a szegényes reggelit. Hari nem evett sokat. Még a délelőtt folyamán átvitték egy kellemesebb cellába. A helyiség nagyobb volt az előzőnél, az egyik falat holografikus monitor helyettesítette. A kényelmes ágyon kívül egy kis íróasztal és egy szék volt benne.

Az örök még mindig nem engedélyezték neki, hogy behozassa könyvfilmjeit, a Ősradiánst és a többi eszközét. Hari előre tudta, hogy megtagadják a kérését. Chen nem akarta, hogy jól érezze magát.

A monitoron a császári palotakert képe látszott, a park, amelyre nem borult védőkupola. A Trantoron kevés ilyen nyitott hely volt. A kert látványától Harinak kellemetlen érzései támadtak. Nagyon is jól el tudta képzelni az ifjú Klayust, a társadalmi romlás esszenciáját, ahogy ott sétálgat, és élvezi a szabadságot.

Nagy nehezen sikerült átállítania a monitort. Egyszerű, tompa, lebegő színekavalkádót kért a kert helyére.

Évtizedek óta nem érezte ilyen rosszul magát. Unalom és tétlenség - mindig is ezt a két dolgot gyűlölte a legjobban. Már alig várta, hogy elkezdődjön a tárgyalás. Az sem érdekelte, hogy esetleg bűnösnek találják, és halálra ítélik. Minden jobbnak tűnt ennél az iszonyatos semmittevésnél, ennél a várakozásnál.

45.

Daneel megkapta az Altórán élő alacsony, vékony, ideges és figyelmes tekintetű fürge fiú üzenetét. Amikor a lakása biztonságos magányában visszajátszotta a felvételt, újra eszébe jutott az a rég elfeledett ember, Sherlock, aki egészen elképesztő forrásokból szerezte be az információit. Daneel informátorhálózatához nemcsak robotok tartoztak. Embereket is kellett dolgoztatnia, mert bizonyos esetekben és helyzetekben - főleg mostanában, amióta Vara Lisó munkához látott - nem vehette hasznát a robotjainak.

Figyelmesen végighallgatta a fiú ziháló hangon előadott jelentését.

- Hát ezt a pasast tényleg nehéz volt követni. - A kép folyamatosan hullámzott, a gyerek valószínűleg mozgásban volt, miközben elkészítette a felvételt. Nem volt ott, ahol maga mondta. Átment az Altórába, aztán egy másik helyre. Aztán üldözőbe vette őt a rendőrség... Majdnem elkapták. Aztán egyszerűen eltűnt. Elvesztettem a nyomát, de azt hiszem, a rendőröket is lerázta. Azóta nem láttam. Ennyi. Ha szüksége lesz rám, csak szóljon.

Daneel a Streeling árnyyszerű tornyaira és a fölöttük sötétlő kupolára néző ablak elé állt. A különleges osztag tagjainak egymás közötti kommunikációjából is az derült ki, hogy nem sikerült elfogniuk Lodovikot, és Vara Lisó nagyon zaklatott. Ezeken kívül egyetlen friss információt sem kapott, de a lényegét ennyiből is meg lehetett állapítani.

Lodovik megszegte a tőle kapott parancsot, és még mindig szabadon mozgott. A sok ezer éves tapasztalattal rendelkező Daneelnek nem volt szüksége bizonyítékokra ahhoz, hogy levonja a következtetéseket. A Csúcspont-korszakok során nincs lehetőség arra, hogy ellenállás nélkül végre lehessen hajtani az emberiség irányítását célzó komplex tevékenységeket. Lodovik megváltozott természete már kezdettől fogva mintha ennek az ellenállásnak vagy legalábbis egy apró szeletének a manifesztációja lett volna.

Daneel tudta, úgy kell cselekednie, hogy megelőzze a tervei ellen munkálkodó erőt, mielőtt az még tisztábban definiálja önmagát. Annak, hogy nem deaktiválta Lodovikot, több oka is volt, bonyolult, induktív okok, amelyeknek alapját több ezer éves tapasztalatok és elgondolások képezték. Némelyik még az ő számára sem volt egészen világos.

Egyre valószínűbbnek látszott, hogy Lodovik az ellenséges erő részévé fog válni. Daneel tudta, hogy a lehetőség fennáll. Tudta, sőt azon dolgozott, hogy pontosan ez történjen. Az ismerős elemek jelenléte kiszámíthatóbbá teszi az ellenséges erőt. Lodovik pedig ismerős, bár zavaró elem volt.

Daneel nem igazán örült annak, hogy ilyen kevés információ alapján kell eldöntenie a további lépéseket, de akadt egynéhány feladat, amit már most el tudott végezni.

Itt van például a figyelmeztetés...

Hari abban a pontban állt, ahol a történelem valamennyi valószínűsíthető irányvonala metszette egymást. Daneel hosszú ideje dolgozott azon, hogy idekerüljön, de most éppen ez volt a legnagyobb akadály a Terv megvalósulása előtt.

Az időnek ebben a szakaszában minden ellenséges erőnek Hari Seldont kellett célba vennie.

46.

Lodovik számára véget ért a nemlét időszaka. Látása aktiválódott, a szeme kinyílt. Kihúzta magát, és körülnézett. Az első dolog, amit megpillantott, a zöld ruhás robot arca volt. Az ember formájú gép rövid mikrohullámú üzenettel üdvözölte. Lodovik válaszolt. Közben a többi érzékszerve is működésbe lépett.

Egy tágas teremben voltak. Az egyik falra egy óriási monitort erősítettek. Néhány bútordarab. Két szék. A monitoron különböző, Lodovik számára semmitmondó ábrák és diagramok látszottak.

Megfordult, és meglátta a másik alakot, amely nem lehetett ember. Lodovik jól ismerte a különböző robottípusokat, ez az egység a régiek közé tartozott. A sima, fémes testen jól látszottak a

hegesztési vonalak. A szaténfényű felületeket az egykor különösen értékesnek számító ezüstből készült tárgyakra jellemző finom patina borította.

- Üdv - mondta az ezüstrobot. - Üdv Hol vagyok?

- Biztonságban - mondta a robot, amelyik kimentette az Altóráról. - A nevem Kallusin. Ez itt Plussix. Ő az irányítónk.

- Még a Trantoron vagyok? - Igen - felelte Kallusin.

- Ti valamennyien robotok vagytok?

- Nem - mondta Plussix. - Működőképesnek érzed magad? - Igen.

- Nagyon fontos megértened, hogy miért hoztunk ide. Mi nem vagyunk Daneel szövetségesei. Talán már hallottál rólunk. Calviniaiak vagyunk.

Lodovik arca nem változott meg, a meglepődés csak az éppen feldolgozás alatt lévő gondolatai között kavart egy kis örvényt.

- Harmincnyolc évvel ezelőtt érkezünk a Trantorra. Daneel talán tud a létezésünkről, bár ez nem túl valószínű.

- Hányan vagytok? - kérdezte Lodovik.

- Nem sokan, de éppen elegenden - mondta Plussix. - Néhány éve figyelünk. Nem sikerült beépülnünk a Palotába, sem pedig a biztosok közé, de figyelemmel kísértük a ténykedésedet, és természetesen a hivatalos munkádat is. Lojális giskardi voltál... egészen mostanáig.

- Valaha én is giskardi voltam - mondta Kallusin. - Plussix térített át. A mentális képességeim korlátozottak... meg sem közelítik Daneelét, de érzékeny vagyok a robotok mentális tevékenységére. Az Altórán megéreztem a jelenlétedet. Rájöttem, hogy Lodovik Trema vagy, akiről mindenki úgy tudja, hogy elpusztult. Felkeltetted a kíváncsiságomat, ezért követtelek. Közben megéreztem, hogy más vagy, mint amilyennek lenned kellene. Sokat voltál Daneel közelében. Ő nem tudja, hogy megváltoztál?

Lodovik alaposan végiggondolta a válaszát. Kellemetlenül érezte magát attól, hogy ez a Kallusin nevezetű robot beleláthat az elméjébe, megfigyelheti belső állapotát.

- Megmondtam neki - felelte. - A vizsgálatok azonban nem derítettek fényt semmire.

- Úgy értem, hogy Yan Kansaru nem talált benned hibát - mondta Plussix. - Így értem.

- De téged még mindig aggaszt ez a változás, melyet valószínűleg azok a különleges körülmények okoztak, amikhez hasonlót rajtad kívül még egyetlen robot sem tapasztalt?

Lodovik előbb az egyik, majd a másik robotra nézett. Nem tudta, mit gondoljon róluk. A robotokat hazugságra is be lehet programozni - ő maga is többször állított már valótlan. Lehet, hogy ez a kettő lépre akarja csalni. Talán egy olyan tesztnek vetik alá, ami Daneel tervének része.

De nem. Daneel nyíltan előlépne, és közölné vele, hogy többé nem használható, hogy potenciális gonosztevő vált belőle.

Lodovik biztosra vette, hogy Daneel nem gyanakodott rá.

Meghozta döntését, de közben újra átélte az egymással ellentétes érvek heurisztikus ütközését, ami a lelki gyötrelém robotikus megfelelője volt.

- Már nem támogatom Daneel tervét - mondta.

Plussix közelebb lépett hozzá. A teste halk, nyikorgó hangokat hallatott.

- Kallusin azt mondta, már nem érvényes rád a Három Törvény de mégis úgy cselekszel, mintha az lenne. Most pedig azt mondod, hogy nem támogatom Daneel tervét. Miért?

- Az embereknek természetükből adódóan elég erejük volt ahhoz, hogy birtokba vegyék a galaxist. Képesek rá, hogy egyedül is életben maradjanak. Nélkülünk átesnének a szenvedés és az újjászületés természetesnek nevezhető ciklusain, a rend és a káosz periódusain. Velünk stagnálnának, társadalmi szerkezetükre a visszafejlődés és a romlás lenne jellemző.

- Értem - mondta Plussix elégedetten. - Egyedül jutottál erre a következtetésre? Azért, mert a baleseted során megszabadultál a Törvények béklyóitól?

- Véleményem szerint igen.

- Valóban úgy tűnik - mondta Kallusin. - Bizonyos mélységig behatoltam a gondolataid közé... Te rendelkezél valami olyasmivel, amivel mi nem. Neked van öntudatod.

- Ez nem számít perverzióknak egy robot esetében? - kérdezte Lodovik.

- Nem - mondta Plussix. - Elváltóság, talán hibának is lehetne nevezni, de pillanatnyilag nagyon hasznos lehet. Hamarosan csatlakozol hozzánk. Velünk együtt fogod szolgálni az emberiséget, de úgy, ahogy annak idején, a giskardiak felbukkanása előtt tettük. És velünk együtt fogod átélni az univerzális deaktiválást.

- Már alig várom - mondta Lodovik.

- Mi is. Már jó ideje készülődünk. Van egy célpontunk. Egy ember. Daneel terveiben ő kapta az egyik legfontosabb szerepet.

- Hari Seldon - mondta Lodovik.

- Igen - felelte Plussix. - Én még nem találkoztam vele. Te igen?

- Futólag. Évekkel ezelőtt. Most lesz a tárgyalása. Lehet, hogy bebörtönzik, talán kivégzik.

- A rendelkezésünkre álló információk alapján arra a következtetésre jutottunk - mondta Plussix -, hogy a tárgyalás kimenetele egészen más lesz. Mi mindenesetre felkészültünk. Csatlakozol hozzánk?

- Nem tudom, miben lehetnék a hasznotokra - mondta Lodovik.

- Egyszerű - mondta Kallusin. - Képtelenek vagyunk úgy alkalmazni a Három Törvényt, mint Daneel és csapatának tagjai. Mi nem fogadjuk el a Nulladik Törvényt. Ettől vagyunk calviniak, nem pedig giskardiak.

- Arra célzol, hogy esetleg ártnom kellene Seldonnak?

- Lehetséges - mondta Plussix. A belsejéből érkező nyikorgó hang egyre erősebb lett. - De erről a dologról nem beszélhetünk részletesebben - tette hozzá érdes hangon. - Képtelenek vagyunk rá.

- Azt kívánjátok tőlem, hogy váljak gyilkológéppé?

A két calvini robot a Három Törvény miatt képtelen volt arra, hogy világosabban elmagyarázza, mit akarnak. Néhány percig egyikük szem szólalt meg. Lodovik türelmesen várakozott. Az elképzelés nála is belső konfliktusokat okozott. Furcsának találta a saját reakcióit.

- Nem kell ölnöd - mondta Plussix metszően magas, komor hangon. - Befolyásolnod kell.

- Nem vagyok tudatbefolyásoló. Meg kellene tanulnom, hogyan...

- Van közöttünk egy fiatal ember, aki elmefürkészés tekintetében sokkal erősebb, mint azok a mentalikusok, akikkel korábban találkoztam. Sokkal jobb képességekkel rendelkezik, mint Daneel. Az illető nő és dahli, és mindenkit gyűlöl, aki kapcsolatban áll az arisztokráciával vagy a Palotával. Bízunk benne, hogy eredményes lesz a közös munkátok.

- Ha egy emberben valami olyan mélyen gyökerező dolgot akarunk megváltoztatni, mint Hari Seldonban a pszichohistória iránti elkötelezettség... Nos, akkor komoly kárt tehetünk benne - mondta Lodovik.

- Igen - mondta Plussix. Mély csend támadt.

- Ezt a lépést meg kell tennünk - recsegte Plussix valamivel később, majd Kallusin támogatásával nehézkesen kivonult a helyiségből.

Lodovik mozdulatlanul állt. Agyában egymást kergették a gondolatok. Vajon rá tudja venni magát, hogy végrehajtsa egy ilyen cselekvéssorozatot? Valamikor nem okozott volna nehézséget a dolog. Ha Daneel ilyet kér tőle, megteszi. Most viszont, furcsa módon...

Meg kell tenni! Véget kell vetni a szolgák uralmának!

Már megint ez a belső hang! Lodovik azonnal felkészült egy öndiagnosztizáló rutin végrehajtására, ám mielőtt hozzákezdhetett volna, Plussix visszatért. Most is Kallusin segített neki a mozgásban.

- Egyelőre ne beszéljünk többet ezekről a konkrétumokról - mondta.

- Kimerültnek látszol - mondta Lodovik. - Mikor volt részed szervizelésben és energiafeltöltésben?

- A pártszakadás óta nem - felelte Plussix. - Daneel hamar megszerezte a szervizelőobjektumokat, és elvágott minket az utánpótlástól. Egyébként Yan Kansaru az utolsó robot, amelyik képes elvégezni az ilyen munkákat. Ahogy hallhatod, rettenetes állapotban vagyok. Eddig is csupán azért maradhattam aktív, mert több tucat robot hajlandó volt feláldozni magát érttem. Nekem adták az energiatelepeiket. Kallusin már csak harminc évig lehet aktív, én pedig jó, ha egyet kibírok. Még akkor se menne tovább, ha új telepeket kapnék. Hamarosan véget ér a

szolgálati időm...

- Daneel azt mondta, a calviniak valami óriási bünt követtek el - mondta Lodovik. - Arról nem beszélt, hogy mit...

- A robotok történelme hosszú és bonyolult - mondta Plussix. - Engem egy Amadiro nevezetű ember épített meg, még az Aurorán, húszezer évvel ezelőtt. Egykor az aurorai emberekért dolgoztam. Daneel talán arra célzott, amit az emberek akkoriban akartak elvégeztetni velünk. Már régen kitöröltem magamból ezeket az emlékeket. Nem tudom, hogy pontosan mi történt.

- Bármi is történt akkor -- szólalt meg Kallusin -, most már nem áll módunkban változtatni rajta.

- Van a birtokunkban egy nagyon fontos tárgy amely a Föld nevű bolygóról érkezett a calviniakkal - mondta Plussix. - Kallusin majd megmutatja, amíg én egyéb ügyekkel foglalkozom... amíg elvégzem a kevésbé megerőltető feladatokat.

Kallusin kikísérte Lodovikot a helyiségből, végigvezette a rövid, alacsony mennyezetű folyosón, a csigalépcsőhöz. A lépcsőfokok fölött síneket helyeztek el, valószínűleg a szállító járművek számára. A sínek sokkal újabbak voltak, mint a lépcső.

- Elég régi lehet ez az épület - jegyezte meg Lodovik, amikor elindultak lefelé. - A legrégebbek közé tartozik ezen a bolygón. Eredetileg ebből a raktárból szolgálták ki a Trantor legelső űrkikötőit. Az idők folyamán különböző embercsoportok használták a saját céljaikra. Az alapját többször megemelték, hogy ne süllyedjen a többi raktárház alá. Az alsó szinteken támgerendákon kívül mást nem is találsz. A legalsót teletöltötték habbetonnal, plasztacéllal meg sziklatörmelékekkel. - Kallusin megállt. - Amikor kibéreltük és komolyabban körülnéztünk, találtunk olyan helyiségeket, amelyeket évszázadok, talán évezredek óta nem nyitottak fel.

- És mi volt bennük?

- A legtöbbben semmi, de három kifejezetten érdekesnek bizonyult. Az egyikben több ezer acélkötésű könyv van. Valódi könyvek, örökéletű plasztpapír lapokkal. Az emberiség történelmének korai szakaszáról szólnak.

- Hari Seldon repesne a boldogságtól, ha beléphetne egy ilyen könyvtárba mondta Lodovik. - Ő is, meg több millió tudós is!

- A köteteket úgy kilencezer évvel ezelőtt az egyik lázadó csoport rejtette el. Akkoriban egy Shoree-Harn nevezetű császárnő uralkodott, aki trónra kerülése után új időszámítást akart bevezetni. Azt kívánta, hogy a Birodalom korábbi történelme merüljön feledésbe. Tiszta lappal akart kezdeni. Parancsba adta, hogy a Birodalom valamennyi könyvtárában semmisítsék meg a történelemmel kapcsolatos feljegyzéseket. A legtöbb helyen meg is tették.

- Daneel segített neki?

- Nem - mondta Kallusin. - A calviniak juttatták trónra. A Trantoron akkor tevékenykedő calvini robotok úgy vélték, hogy sokkal könnyebb lenne szolgálni az emberiséget, ha megszabadítanák a múltja traumáitól és mítoszaitól.

- Tehát a calviniak legalább olyan durván beleavatkoztak az emberiség történelmébe, mint a giskardiak!

- Igen - ismerte el Kallusin. - De más volt a motivációjuk. Mi mindig elleneztük a giskardiak törekvéseit... és megpróbáltuk visszaállítani az embereknek a robotszolgák iránti bizalmát. Megpróbáltuk elhithetni velük, hogy komoly szerepet kaphatunk az életükben. Ki akartuk törölni a mítoszok közül azokat, amelyek kiválthatták a robotok iránti ellenszenvet. Nem jártunk sikerrel.

- Vajon hogyan kezdődhetett el a robotgyűlölet? Erre mindig szerettem volna választ kapni...

- Mi is - mondta Kallusin. - De a feljegyzésekben csak homályos utalásokat találtunk. A második gyarmatosító hullámot alkotó emberek - a telepéseknek - konfliktusuk támadt az első hullámhoz tartozókkal, az űrlakókkal, akik létrehoztak a maguk számára egy meglehetősen szűk látókörű kultúrát. Az űrlakók tagadták, hogy a Földről származnak. Véleményünk szerint a második hullám telepesei azért gyűlölték meg a robotokat, mert az űrlakók annyira függtek tőlük.

Már régen maguk mögött hagyták az utolsó világitótestet. Sötétben haladtak, infravörös szenzorikat használták.

- A feljegyzéseket az új gyarmatosítók készítették, nem az űrlakók. Ők vajmi keveset tudtak az űrlakók tevékenységéről, nem is foglalkoztak velük. A több ezer kötetben csupán néhány robotokra

vonatkozó utalás található.

- Akkor is bámulatos lelet - mondta Lodovik. - Találtak még mást is?

- Az egyik helyiség tele volt szimulált történelmi személyiségekkel. A szimeket ősrégi memóriablokkokban tárolták le - felelte Kallusin. - Az elején azt gondoltuk, hogy a szimeket felhasználhatjuk a Daneel ellen vívott harcban, mert olyan emberek másolatai voltak, akik nagyon sok bajt tudnak okozni. Nem tudtuk előre, milyen hatásuk lesz, de úgy döntöttünk, hogy néhányat kidobunk a trantori feketepiacra. Onnan aztán valahogy Hari Seldon laboratóriumába kerültek.

Lodoviknak kellemetlen érzése támadt, de hamar elmúlt. - És aztán? Mi lett velük?

- Nem tudjuk biztosan. Daneel nem tartotta célszerűnek, hogy közölje velünk. Egyébként azt a bizonyos helyiséget kiürítettük, kitakarítottuk, és most a saját céljainkra használjuk. - Kallusin megállt. - Ez az. - Végighúzta kezét a lépcső melletti falon lévő érzékelőn.

Az ajtó hangos nyikorgással csúszott félre. Egy félhomályos, kocka alakú, úgy huszonöt négyzetméter alapterületű helyiség volt mögötte. Középen egy áttetsző, derékmagasságú oszlop állt, a tetején egy fémfej csillogott.

Kallusin verbális paranccsal erősebbé tette a világítást. A fej valamikor egy régi típusú, Plussixmál is ősbibb robothoz tartozott. Az egyik oldalán egy könyvfilm nagyságú energiatelep hevert.

Lodovik közelebb lépett, lehajolt, és megvizsgálta a fejet.

- Egykor ez a robot Daneel társa volt - mondta Kallusin. Körbejárta az oszlopot. - Nagyon régi, már nem működik. Az agya még az ősidőkben kiégett. Nem tudjuk, miért. Daneel oly sok mindent eltitkol... A memóriája azonban majdnem ép, és megfelelő körültekintéssel hozzá lehet férni.

- Ez R. Giskard Reventlov feje? - kérdezte Lodovik, és újra erőt vett rajta a furcsa, robotokra nem jellemző, viszolygásszerű érzés.

- Igen - mondta Kallusin. - A roboté, aki megismertette a többi robottal azt a rettenetes Nulladik Törvényt. Aki megtanította a robotoknak, hogyan tudják befolyásolni az emberi lények agyát. Ő terjesztette el a robotok között azt az iszonyatos vírust, ami arra ösztönzi őket, hogy beleavatkozzanak az emberiség történelmébe.

Kallusin kinyújtotta a kezét és megérintette a fémfej halántékát. Végigsimított a kifejezéstelen arcon.

- Plussix azt akarja, hogy csatlakozz rá a fej memóriablokkjára. Tedd meg, és megérted, miért vagyunk Daneel ellenségei.

- Köszönöm - mondta Lodovik.

Kallusin bólintott, és nekilátott a hozzákapcsolódás előkészítésének.

47.

Wanda olyan megdöbbenéssel bámult az előtte álló magas, tiszteletet parancsoló külsejű férfira, mintha szellemet látna. A pasas figyelmeztetés nélkül lépett be, a riasztók sem jelezték az érkezését.

Stettin kísértalt a parányi bérlakás fürdőszobájából. Az egyik kezében egy apró, koszos törülközőt szorongatott, és éppen panaszkodni akart, hogy milyen nehézségekkel kell szembenézniük éppen itt, a Peshdan szektor Vízerőmű kerületében, amikor megpillantotta a magas fickót.

- Ki ez? - kérdezte Wandától.

- Azt mondja, ismeri nagyapát - felelte a nő.

A férfi köszönés helyett odabólintott Stettinnek.

- Ki maga? - kérdezte Stettin, és nekilátott megtörölni a haját.

- Valamikor Demerzel volt a nevem - mondta a férfi. - Egykor miniszterelnök voltam. Azóta visszavonultan élek.

- Miniszterelnök? Aha - mondta Stettin. - Mit keres itt? És honnan tudta?... Wanda puhán rálépett a férje lábára.

- Aú! - Stettin úgy látta, az lesz a legjobb, ha a feleségére bízta a társalgást. - Valahogy megváltozott - mondta Wanda a férfinak.

- Már nem vagyok fiatal - felelte Demerzel.

- Nem erre gondolok... Valahogy más a megjelenése.

A "megjelenés" szó titkos kód volt, azt jelentette, hogy Wanda jónak látná, ha az elmefürkészek képességekkel rendelkező Stettin alapos vizsgálatnak vetne alá valakit. Stettin futólag ezt már azután megtette, hogy észrevette a férfit. Semmi különös nem érzett rajta. Wanda felszólítására még egyszer nekirugaszkodott. Erősen koncentrált, mélyre ásott, és... És egy erős, szinte észrevehetetlen pajzsot talált.

- Kivételes képességekkel rendelkezünk, igaz? - Demerzel egy biccentéssel jelezte, megérezte Stettin próbálkozását. - Én már nagyon régóta gyakorlom ezeket a mutatóanyagokat.

- Maga mentális - állapította meg Wanda. Demerzel bólintott.

- Nagyon hasznos dolog az ilyesmi azok számára, akik politikával foglalkoznak.

- Kitől tudta meg, hogy hol vagyunk? - kérdezte Wanda.

- Nagyon jól ismerem önöket. Érdeklődéssel figyeltem a nagyapja munkáját, és természetesen azt is, hogy milyen hatást gyakorol... mindarra, amit magam után hagytam. - Demerzel úgy emelte fel a kezét, mintha elnézést kérne valamiért.

Wanda nem találta természetesnek a mosolyát, ám valahogy mégsem volt ellenszenves. Ez persze még korántsem jelentette azt, hogy megbízott benne.

- Vannak kapcsolataim a Palotában - mondta Demerzel. - Azért jöttem, hogy elmondjam, a nagyapja bajba kerülhet.

- Ha tudja, mi történt vele... - kezdte Wanda.

- Igen, tudom. Letartóztatták, és vele együtt néhány munkatársát is őrizetbe vették. Egyelőre mindannyian biztonságban vannak. Engem nem is az a veszély aggaszt, amit a Bizottság jelent számukra. Lehetséges, hogy valakik megpróbálják aláaknázni Hari munkáját. A tárgyalást követően vele kellene maradniuk, távol tartani őt mindenkitől, akit nem ismernek személyesen...

Wanda mély lélegzetet vett. A nagyapjával kapcsolatban bármi lehetséges, bármi megtörténhet. De ez a Demerzel... Több mint negyven éve volt miniszterelnök, és mégsem látszik többnek negyvennél... mondjuk ötvennél.

- Ezt nehéz lesz teljesíteni. Nagyapát még soha, senkinek sem sikerült rávennie olyasmire, amit ne akart volna, és... - Wanda hirtelen elhallgatott. Eszébe jutott valami. Elkerekedett a szeme a félelemtől. - Arra céloz, hogy Linge Chenen kívül más is van, aki nagyapa halálát kívánja?

- Linge Chen nem kívánja Hari halálát. Éppen ellenkezőleg. Véletlenül a tudomásomra jutott, hogy megkedvelte a nagyapját. Ez persze nem akadályozza meg abban, hogy lefolytassa a tárgyalást, esetleg elítélje, bebörtönözze vagy kivégezze őt. Linge Chen mindent megtesz, amiből politikai előnye származhat, de szerintem Harit szabadon fogja bocsátani.

- Ezt nagyapa is biztosra vette.

- Igen, de most... Lehet, hogy odabent, a börtönben már más a véleménye. - Meglátogatta?

- Nem - felelte Demerzel. - Nem lett volna célszerű. - Ki akar ártani a nagyapámnak?

- Kétlem, hogy ártanának neki. Mármint fizikailag. Tudják, hogy léteznek nálunk sokkalta erősebb mentálisok?

Wanda nyelt egyet. Kifogást keresett, miért ne folytassa a társalgást. Demerzel nem próbálta kifürkészi az elméjét, és kiszedni belőle bizalmas vagy titkos információkat, a többiekre, a Csillagvégre és a Második Alapítványra vonatkozó adatokat.

- Egyről, talán kettőről már hallottam - mondta.

- Ismerik Vara Lisót, aki most egy Farad Sinter nevezetű illetőnek dolgozik. Ketten együtt erős csapatot alkotnak, és meglehetősen sok bosszúságot okoztak önöknek, de most nem a magukhoz hasonlókat keresik. Más érdekli őket. Linge Chen azon mesterkedik, hogy tönkretegyje Sintert. Ahogy a régiiek mondták: elég kötelet ad neki ahhoz, hogy felakaszthassa magát. De Sinternek más ellenségei is vannak, olyanok, akik nem fogják hagyni, hogy túl messzire menjen. Gyanítom: Sintert és Vara Lisót hamarosan kivégzik, így nem jelenthetnek veszélyt sem önökre, sem a nagyapjára.

Wanda kiérezte a kijelentésből: Demerzel elképzelhetőnek tartja, hogy Lisó *őrá* veszélyt jelenthet.

- És magára? - kérdezte.

- Nem valószínű. Most mennem kell, de kérem, vonjanak kordont Hari köré, amikor kieresztik!

Hari munkája csodálatos és nagyon fontos. Nem szabad hagyni, hogy bárki leállítsa a Terv végrehajtását!

Demerzel a régi módi szerint meghajolt, majd megfordult, és kifelé indult.

- Szeretnék kapcsolatban maradni magával - szólta utána Wanda. - Azt hiszem, rengeteg hasznos dolgot tud, és az ismerősei révén talán...

Demerzel szomorúan megrázta a fejét.

- Önök gyönyörű gyermekek, és borzasztóan lényeges a munkájuk, de én túlságosan nagy terhet cipelek ahhoz, hogy bárkinek a közeli barátja lehessen. Jobb lesz maguknak nélkülük.

Kinyitotta az ajtót (Stettin korábban mind a három zárat aktiválta), kilépett, szelíd eleganciával visszabólintott, és behúzta maga mögött.

Stettin hangosan fújta egyet. A haja tüskésen meredezett.

- Néha eszembe jut, hogy talán mégsem kellett volna összeházasodnunk mondta. - A családod... rengeteg különös fickót ismer.

Wanda meglepett arccal bámult az ajtóra.

- Semmit sem tudtam kiolvasni belőle. Neked hogy ment? - Sehogy - vallotta be Stettin.

- Gyakorlottan védekezett. - Wanda megrázkódott. - Van valami emögött, ami nagyon-nagyon furcsa. Volt már olyan érzésem, hogy nagypapa nem mond el nekünk mindent, amit tud?

- Nekem mindig ilyen érzésem van - mondta Stettin. - De az én esetem különleges. Talán azért hallgat el előlem bizonyos dolgokat, mert nem akar halálra untatni.

Wanda arckifejezése arról árulkodott, hogy elhatározott valamit. - Ne helyezd magad kényelembe!

- Miért ne? - kérdezte Stettin, aztán védekezően felemelte a kezét. - Már megint? Ne!...

- Lépnünk kell. Mindenki lép, nem maradhatunk le.

- Egek! - Stettin káromkodott egyet, és a sarokba hajította törülközőt. - Ez a pasas azt mondta, hogy szerinte Hari fog győzni!

- Azt mondta? - kérdezte Wanda zordan. - Ugyan mit tudhat ő erről?

A Tárgyalás lefolyására, a vallomásokra vonatkozó információk több különböző forrásból származnak. A legmegbízhatóbb természetesen Gaal Dornick írása, ám - ahogy már több alkalommal megemlítettük - Dornick munkáját az évszázadok során vélhetőleg többször átszerkesztették, tartalmát valószínűleg megváltoztatták.

Bár úgy tűnik, Dornick ragaszkodott a tényekhez, megpróbált pártatlan megfigyelőként viselkedni, korunk tudósainak véleménye szerint még a Tárgyalás időtartamára és lefolyására vonatkozó információkat sem kezelhetjük megingathatatlan tényekként, és...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA 117. KIADÁS, A. K. 1054.

Hari rosszul és rendszertelenül aludt. Szobájában mindig teljes erővel világítottak a lámpák, és természetesen nem engedélyezték számára a mesterséges altatószerek vagy a szemfedő használatát. Sejtette, hogy mi az oka a nagy szigorúságnak: Chen így akarta megpuhítani a tárgyalás előtt.

Még legalább egy napot kellett várnia arra, hogy találkozzon Sedjar Boonnal, de nem bízott benne, hogy az ügyvédnek sikerül rábírnia Chent: normális, emberi időközönként kapcsoltassa le a lámpákat. Megpróbált alkalmazkodni a körülményekhez. Nem volt nehéz. Öreg volt, amúgy is rendszertelenül aludt, így a megpróbáltatás inkább az igazságérzetét és a büszkeségét sértette, mentális egészségének nem sokat ártott.

Ám akármilyen jól bírta is a dolgot, voltak furcsa időszakai, amikor mintha az ébrenlét és az álom között lebegett volna. Amikor ebbe az állapotba került, néha összerándult, megmoccantotta karját vagy lábát, és visszatért az ébrenlétbe. Kábán bámulta a sápadt rózsaszínű falakat, és tudta, hogy pillanatokkal korábban valami csodálatos, óriási jelentőségű dolgot látott. Az agyát erőltetve próbált visszaemlékezni a részletekre, de... nem ment. Mi lehetett az? Emlékek? Egy álom? Látomás? Ebben a mindig egyforma, változásoktól mentes cellában képtelenség volt meghatározni. Dühítette a dolog, de tisztában volt vele, még így is jó helyzetben van. Abban a másik cellában még rosszabb lett volna az egész...

Hari felállt az ágyáról, és járkálni kezdett. A bebörtönzöttek állítólag szeretik az ilyen céltalan fel-alá sétálgatást... Megállás nélkül járkált a szobában, ami kényelmes luxuslakosztály volt a másik

cellához képest.

Teltek a percek. Ráunt a sétára.

Alig négy napja hozták át ebbe a cellába, de ennyi idő is elég volt ahhoz, hogy meggyűlölje. Pedig valamikor imádta a kis, zárt helyiségeket. A Helicon szabad ege alatt született, így - amikor a mesterséges burokkal fedett Trantorra került - eleinte kellemetlennek, lehangolónak és idegesítőnek találta a környezetét. Évtizedeknek kellett eltelniük, mire hozzászokott a bezártsághoz. Ezután már könnyen eljutott oda, hogy megszeresse a szűk tereket.

Szerette is, egészen mostanáig.

Most már kezdte érteni, hogy a trantoriak erős felindultságukban miért mindig az „éghez” fohászkodnak. Olyan volt ez számukra, mint a régi korokban az Isten: elérhetetlen és misztikus.

Eltelt egy újabb óra. Semmi sem történt. Hari felállt a kis íróasztal mellől, összedörzsölte a kezét. Az ujjai egy kicsit elzsibbadtak. Rossz jel...

Mi van akkor, ha a tárgyalás előtt megbetegszik, esetleg meghal? Ha ez megtörténne, akkor... Akkor minden előkészület, minden machináció hiábavaló volt. Hiába szötte bele a politika szőnyegébe a gondosan elrejtett szálakat.

Izzadni kezdett. Lehet, hogy tényleg van valami baja? Chen talán attól sem riadna vissza, hogy drogokat adasson be neki, olyan szereket, amelyekből beszámíthatatlanná válik. Amelyektől megőrül. A főbiztos úr esetében a birodalmi törvények iránti elkötelezettség talán maszk volt csupán, paraván, ami mögött nyugodtan végrehajthatta piszkos kis húzásait.

De nem! Az ilyen körmönfonsághoz kivételes intelligencia szükséges. Hari még mindig nem tudta elhinni, hogy Chen okosabb az átlagnál. A hozzá hasonló emberekhez a durva megoldások illenek. Bajba semmiképpen sem kerülhet, hiszen elég hatalma van ahhoz, hogy eltüntesse, megsemmisítse az ellene valló bizonyítékokat.

Elég hatalma van ahhoz, hogy megsemmisítse Hari Seldont. Esetleg úgy, hogy még az áldozat sem tudja, mi történik vele.

- Gyűlölöm a hatalmat! Gyűlölöm a hatalmasokat!

Volt idő, amikor Hari is azok közé tartozott, akik a hatalom birtokosainak vallhatták magukat. Nem igazán érezte jól magát ebben a helyzetben, de nem is irtózott attól, hogy kihasználja mindazt, ami megadatott neki. Gyakorolta a hatalmat - ő volt az, aki parancsba adta a káoszvilágok elnyomását, azoknak a rövid életű, tragikus véget ért virágszálaknak a leszakítását, amelyeket a kreativitás és a szakadárság tett pompássá.

Miért? Hari politikai és pénzügyi kalodába záratta ezeket a világokat. Nem szívesen, de a pszichohistória érdekében kénytelen volt megtenni. Örökséget hagyott hátra maga után, valami olyasmit, ami a hatalmat másként gyakorlók, a Linge Chenhez és Klayushoz hasonlók kemény kezében fegyverré válhatott.

Visszafeküdt a priccse, és a mennyezetre bámult. Lehet, hogy a Trantor fémbőre fölött most éppen éjszaka van? Éjszaka van a kupolák alatt is? Lehet, hogy már elsötétítették a mesterséges égboltot, jelezve, hogy véget ért egy újabb, munkával töltött nap?

Hari elgondolkozott. Vajon az ő esetében mi ért véget?

Álmában újra 'páraz volt, s egy erdőben rohangászott. Dors egy másik nősténnyel játszott. Tudatuk összeforrott az emberszabásúak tudatával. Érezte az életét fenyegető veszélyt, érezte a vágyat, hogy megvédje Dorst. Hatalom. Játék. Veszély és diadal. Szédítő kombináció...

Pompás érzés volt.

Most pedig... a büntetés.

Klausztrofilia. Yugo így nevezte azt a rajongást, amivel a fémbőrű világok lakói szerették életterüket. Mindig léteztek szikla alá temetett világok, mindig léteztek olyan helyek, amelyeket fém pajzsok védelmeztek az esőktől és a viharoktól. Az égtől.

Ég. Átok és fohász. Ég. Szabadság.

- A Mennybéli Atya megbocsát neked, ahogy megbocsátja a szentek bűneit is.

A kedves női hang szellemként lebegett keresztül Hari homályos gondolatain. Azonnal felismerte. Volt benne valami, ami mintha a letűnt korok életszerűséggel párosuló üzenete lett volna. Egy hang az emberemlékezet előtti időkből.

Johanna! Milyen különös ez az álom! De hiszen évtizedekkel ezelőtt eltűntél! Segítettél nekem, amikor miniszterelnök voltam... én pedig szabadságot adtam neked, lehetővé tettem számodra, hogy együtt száguldj a kísértetekkel, a mém-Lényekkel. Hogy e juss velük a csillagok közé. Történelemmé váltál a számomra. A múltam feledésbe merülő része vagy. Milyen ritkán jutottál az eszembe!

- Milyen gyakran jutottál az eszembe! Szent Hari, te az életedet áldoztad... *Nem vagyok szent! Embermilliárdok álmainak vettem véget!*

- Tudom. Nagyon jól tudom. Évtizedekkel ezelőtt a vitánknak éppúgy vége lett, mint azoknak a fénylő lánggal égő gyertyáknak... Te oltottad ki azoknak a nyugtalan és újra vágyó világoknak a tüzét. Megsemmisítetted őket a szent rend, a nagy terv nevében. Segítettünk neked, amikor hatalom volt a kezekben. Segítettünk, cserébe a szabadságunkért, és a mém-entitások szabadságáért. De újra veszekszünk Voltaire-rel... Ez elkerülhetetlen volt. Én már megpillantottam a nagyobb képet, kezdtem felismerni a jelentőségét. A te munkád az isteni terv alkotóeleme. Voltaire-nek nem tetszett ez az elgondolás. Elrepült, keresztülszállt a Galaxison. Itt hagyott engem, hogy nélküle szemlélgessem azt, amit felfedeztem. Nemsokára oda kell állnod a bírák elé, és én félek, a kétségbeesésed sötétebb lesz, mint a mi Urunké a Getsemáne kertjében.

Amikor a szavak eljutottak a tudatához, Hari sírni, ugyanakkor kacagni szeretett volna. *Tehát Voltaire megvet engem. Elfújtam a szabadság gyertyáját, elnyomtam a reneszánsz világokat. Amikor legutoljára beszélgettünk, még nem így vélekedtél rólam! Hari az álom és az ébrenlét határán vergődve próbálta felfogni a látomás értelmét. Éveken át egy géppel szerelmeskedtem. A te nézőpontod, a te filozófiád szerint ez...*

- Bölcsőbb lettem, és megértőbb. Kaptál egy angyalt és társat, aki a védelmeződ volt. Az Úr szolgálói küldték őt hozzád, és a legfelsőbb helyről kapta az utasításait.

Hari megijedt, elméjében összesűrűsödött a pánik köde. Túlságosan félt ahhoz, hogy megkérdezze, Johanna véleménye szerint ki lehet az, aki Dorst elküldte hozzá.

Végül mégis feltette a kérdést. Kicsoda? Ki az, aki utasította őt!

- A Halhatatlan, aki szembeszáll a káosz erőivel. Daneel, aki valamikor Demerzel volt.

Hari ekkor döbönt rá: nem álmodik, a párbeszéd a valóság része. *A múltkor még helyeselted a gépek... a robotok meggyilkolását!*

- Azóta felismertem a mélyebb igazságokat.

Hari megérezte Daneel kontrollbroncsainak szorítását. *Menj el, kérlek, hagyj létezni!* - mondta, és átfordult az ágy másik szélére.

Gurulás közben kinyílt a szeme, és megpillantotta a cellában, az ágy közvetlen közelében álló régi, lerobbant gépagyút. Ellökte magát az ágytól, felpattant. A cella ajtaja még mindig zárva volt.

A gépagyú a börtön színeit, a sárgát és a feketét viselte magán. Látszott rajta, hogy egykor - mielőtt a gépagyúak fellázadtak, és fenyegetni kezdték a Birodalmat, mielőtt deaktiválták őket - szervizelő feladatokat végzett. Harinak fogalma sem volt arról, hogy került a cellába. *Lehet, hogy valaki beküldte? Talán egy feladatot kellett elvégeznie?*

A gépagyú hátrálni kezdett, és közben olyan hangot hallatott, mintha nedves homokszemek kerültek volna mozgó alkatrészei közé. Egy arc jelent meg előtte, a padló fölött másfél méterrel lebegett. Az arc után egy test vált láthatóvá, egy karcsú, alacsony de erős test, amely úgy folyta körül a gépagyút, mintha az árnyéka lenne.

Hari hátán végigfutott a hideg, a levegő beszorult a mellkasába. Egy pillanatig erőt vett rajta az a tehetetlenség, amit az ember akkor érez, amikor iszonyatos rémálmod lát. Képtelen volt megszólalni, aztán nagy nehezen levegőt vett, és elhőkölt a gép előtt.

- Segítség! - kiáltotta recsegős hangon. Sötét pánik töltötte meg az elméjét. A mellkasa mintha arra készült volna, hogy összeroppanjon, behorpadjon. A félelem, a feszültség rettenetes súllyá változott...

- Ne kiabáljon, Hari!

Női hang, de... nem tűnt el belőle a gépagyúak hangjára jellemző fémes kongás. - Nem akarom bántani. Ne féljen!

- Johanna! - Hari zihálva, levegő után kapkodva préselte ki magából a szót. Az ócska gép mozgása akadozni kezdett, a szerkezet az energiatartaléka utolsó cseppjeit használta fel. Hari leült

az ágy sarkára, és végignézte, ahogy a fémtesten egyenként kialszanak a fények.

- Bátorság, Hari Seldon. Ő és én... újra ellenfelek lettünk. Mindig is ellenfelek voltunk. Rrrentegetet veszekedtünk... - A szavak lelassultak, eltorzultak. Kkkülönváltunk...

A gépagyú mozdulatlaná vált.

Hangos sziszegés - kivágódott az ajtó. Három ór rontott be Harihoz. Az egyik azonnal beleeresztett egy sugárlövedéket a fémtestbe. Az ócska gépagyú a padlóra dőlt. A másik két ór a sarokba rugdosta. Mozgás közben végig úgy helyezkedtek el, hogy a testükkel védjék Harit az esetleges támadásoktól.

Még két ór futott be a cellába. Megragadták Hari karjait, kivonszolták a folyosóra. Hari erejét veszítve a sima, csúszós padlóhoz feszítette a sarkát, hogy a katonák könnyebben kihúzhassák.

- Nem akarnak megölni? Tényleg nem? - kérdezte közben.

- Az égre, nem! - kiáltotta a jobb oldali ór. - Az életünkbe kerülne, ha magának baja esne! Ez a Trantor legbiztonságosabb cellája...

- Legalábbis ezt hittük! - mondta a másik ór komoran.

Felemelték Harit, megpróbálták kisimítani ruháján a gyűrődéseket. Ekkor már tíz-tizenöt méterre voltak a cella ajtajától. Hari hátranézett - a távolság megnyugtatónak tűnt. A levegő egyre könnyebben jutott be a tüdejébe.

- Talán nem ártana, ha egy kicsit óvatosabban ráncigálnának. Az ilyen vénembereknek már könnyen bajuk eshet - mondta. Görcsösen felnevetett, aztán mély lélegzetet vett, és tovább kacagott.

Hirtelen elhallgatott. Újabb fuldokló lélegzetvétél... Felkiáltott:

- Átkozottak! Tartsátok távol a szellemeket a szerzetesi cellámtól! Az örök rábámultak, aztán értetlenül egymásra néztek.

*

Csak órák múlva vitték vissza a cellájába. Senki sem talált magyarázatot a történetekre.

Johanna és Voltaire, a feltámasztott "színek", a szimulált intelligenciák, amelyeket a réges-régen halott történelmi alakokról mintáztak meg, már korábban is rengeteg gondot okoztak Harinak. Évtizedekkel korábban, amikor a Birodalom miniszterelnöke volt, és még maga mellett tudhatta Dorst, a két szim kellemetlen perceket szerzett neki - és rengeteg információt hozott a tudomására.

Hari megfélemezte róluk, ám Johanna most visszatért hozzá, belebújt egy gépagyúba, és kijátszva a biztonsági rendszert, valahogy behatolt a cellába. Johanna úgy döntött, nem megy el a mém-lényekkel, nem fedezi fel a Galaxist, inkább marad, inkább elszakad Voltaire-től, és...

Mi történhetett Voltaire-rel?

Voltaire és Johanna. A két briliáns szim, amelyek bármilyen rendszerbe képesek behatolni, amelyek át tudják programozni a gépeket, a Trantor kommunikációs és számítógépes hálózatát... Vajon mennyi bajt fognak még okozni?

Hari képtelen volt uralkodni rajtuk, nem irányíthatta őket. Johanna a jelek szerint neki akart segíteni, és szembehelyezkedett Voltaire-rel. Mindig is ellentétes álláspontokat képviseltek. Vajon Voltaire kinek az oldalára állt?

Aggasztó gondolatok, de... De legalább előkerült valaki a múltból, aki törődött vele! Dors, Raych, Yugo és Daneel - már nem voltak mellette.

Furcsa módon minél többet foglalkozott a különös látogatással, annál nyugodtabb lett.

Teltek az órák. Hari pihentető, mély álomba merült. Megérintette a nyugalom. Magabiztossá vált. Megbékélt.

49.

Lodovik maga elé tartotta R. Giskard Reventlov fejét, és néhány hosszú percig mozdulatlanul állt. Mélyen belemerült az agyában végbemenő információfeldolgozó folyamatba - az elmélkedésbe.

Szelíd mozdulattal, óvatosan a talpazatra helyezte a fejet. Kallusin tapintatosan hallgatott.

Lodovik az ember formájú calvini robot felé fordult.

- Nehéz idők voltak - mondta. - Az emberek ki akarták irtani egymást. A Solaria és az Aurora lakói... az űrlakók nagyon makacsok voltak.

- Minden emberben ott a konokság és az erőszakra való hajlam - mondta Kallusin. - Sosem volt

könnyű őket szolgálni.

- Valóban nem - mondta Lodovik. - De az, hogy valaki képes legyen vállalni a felelősséget egy egész világ... az emberiség igazi otthonának elpusztításáért... ahogy Giskard tette... És az egészre csak azért volt szükség, hogy a lehető legideálisabb mederbe terelje az emberi történelem folyását... ez példa nélküli!

- Az olyan robotok, amelyeknek a gondolkodását nem zavarták össze az előítéletek és a hibás programok... az ilyenek képtelenek lettek volna erre.

- Úgy gondolod, hogy Giskard hibásan működött? - Hát nem egyértelmű? - kérdezte Kallusin.

- De ha egy robotnak ilyen komoly alapvető működési hibája van, akkor ki kell, hogy kapcsolódjon.

- Te sem álltál le - jegyezte meg Kallusin.

- Igen, mert nekem leomlottak a korlátaim. Giskardéi viszont nem! Egyébként is én nem követtem el ilyen iszonyatos bűnt!

- Tényleg nem. Így aztán Giskard megszűnt működni. - Igen, de előtte még elindította a folyamatot!

Kallusin bólintott.

- A jelek szerint sok olyan dolgra is képesek vagyunk, ami még a tervezőinknek sem jutott az eszébe.

- Az emberek úgy gondolták, megszabadultak tőlünk, de nem tudtak tisztára söpörni minden világot. A robotok megmaradtak, Giskard vírusa pedig tovább terjedt. Ráadásul nem mindegyik robot volt hajlandó megválni az emberektől.

- Voltak még egyéb faktorok és események is - mondta Kallusin. - Plussix nem sokra emlékszik, de azt tudja, hogy a robotok tudták, mi a bűn.

Lodovik a másik robot felé fordult, és közben újra erőt vett rajta az a meghatározhatatlan forrásból táplálkozó furcsa érzés.

- A bűn? Az emberek szabadságának korlátozása?

- Nem - mondta Kallusin. - Ez volt az oka annak, hogy sor került a giskardiak és a calviniak közötti pártszakadásra. Azok, akik elszakadtak Daneel frakciójától, eleget tettek olyan parancsoknak, amelyeket évszázadokkal korábban az Aurorán, az emberektől kaptak. Hogy ezek az utasítások mik voltak...

Az érzéshez jelölőcímkéként társuló szó (vagy név?) hirtelen világossá vált Lodovik elméjében. *Nem Voldarr; hanem Voltaire. Egy emberi személyiség, emberszerű emlékekkel. Ez az, amit a mémlények gyűlöltek. Együtt úsztam velük az űrben, fényéveken át, keresztül az emberiség által elfelejtett fegyverek utolsó maradványain... Ez az, amiért a Trantoron bosszút álltak a fajtádon!*

Képek, összefüggések özöne...

- Óriási tűz... megsemmisülés... kipusztítás - mondta Lodovik. Reszketett a dühtől, de nem a sajátjától, hanem azétól az emberétől. Reszketett, mert újra hibásan működött, a zavar visszatért bele. A zavar, amely sosem hagyta békén annyi időre, hogy élvezhesse a stabilitást. - Az emberiség szolgálata nem az igazság szolgálata... *Préritűz.*

Kallusin kíváncsian nézett rá.

- Te tudsz ezekről az eseményekről? Plussix még sosem beszélt róluk. Lodovik megrázta a fejét.

- Engem is meglep, amit mondtam. Ezek a szavak... nem tudom, honnan jönnek.

- Talán azért beszélsz így, mert beléd kerültek ezek az információk. Ezek az emlékek...

- Talán. Zavaróak, de informálnak. Vissza kellene menünk Plussixhoz. Most már valóban kíváncsi vagyok, mik a tervei, és mit kell tennem.

Kivonultak a szobából, magára hagyták Giskard fejét, és a csigalépcsőn elindultak a raktárház felső szintjei felé.

50.

Mors Planchot előhívták a Farad Sinter irodájának közelében lévő, megszokottá vált cellából. Az ör, aki eljött érte, erős testalkatú, széles vállú, határozott és szófukar fickó volt.

- Hogy van Farad Sinter? - kérdezte Planch. Semmi válasz.

- És maga? Jól érzi magát? - Planch kedvesen, felvont szemöldökkel nézett a katonára.

Bólintás. - Én egy kicsit kényelmetlenül érzem magam. Tudja, ez a Sinter pontosan olyan rettenetes fickó, mint...

Figyelmeztető homlokráncolás.

- Igen, de magával ellentétben, én fel akarom szítani a dühét! Azt akarom, hogy haragudjon rám. Előbb-utóbb úgyis meg fog ölni, vagy abba fogok belepusztulni, ami csinált... Ehhez kétség sem férhet. A halál és a korrupció bűzét árasztja magából. Azt képviseli, ami manapság a legrosszabb ebben az átkozott Birodalomban...

Az ör helytelenítően megrázta a fejét, oldalra húzódott, és kinyitotta az Általános Biztonsági Bizottság új főbiztosa irodájának ajtaját. Mors Planch lehunyta a szemét, mély lélegzetet vett, és belépett.

- Üdvözlöm - mondta Sinter. Vadonatúj talárt viselt, amely pompásabb (és hivalkodóbb) volt Linge Chen hivatali ruhájánál. A szabója, egy alacsony, ideges arcú lavrenti fickó, aki minden bizonnyal új volt még a Palotában, hátrébb lépett, és összefonta a karjait. A nagyúrnak szemmel láthatóan tetszett a talár, bár még korántsem készült el. - Mors Planch, azt hiszem, örömet fog okozni magám a hír, miszerint sikerült elfognunk egy robotot. Vara Lisó talált rá. Nem szökött meg.

Az alacsony, élénk tekintetű, kellemetlen külsejű nő, aki Sinter mögé rejtőzve állt, vigyorogva bólintott, amikor meghallotta a nevét. Sikert ért el, dicséretet kapott, de nem látszott valami boldognak.

Egek, hogy ez milyen ronda! - gondolta Planch. Megsajnálta a nőt. Vara Lisó összehúzott szemmel ránézett. Planch ereiben megfagyott a vér.

- Ahogy gyanítottam, és ahogy maga kiderítette, Mors, elképzelhető, hogy a robotok mindenütt jelen vannak. - Sinter magához intette a szabóját, leeresztette a kezét, és kihúzta magát. - Mondd el a tanúknak, Vara, mit találtál!

- Egy ősrégi robotot - mondta Lisó elfúló lélegzettel. - Egy ember formájú robotot. Rettenetes állapotban volt. Sötét helyeken kódorgott. Szánalmas...

- Egy robot - mondta Sinter. - Ez az első működő robot, amely az utóbbi néhány évezredben előkerült. Gondoljon csak bele! Életben maradt, ennyi időn át. Úgy élt, akár egy rágcsáló.

- Az elméje gyenge - jegyezte meg Lisó halkán. - Kevés energiatartalékkal rendelkezik. Már nem sokáig bírja.

- Még ma este elvisszük a Császárhoz, és holnap követelni fogom, hogy lehetőséget kapjak Hari Seldon kivallatására. Az informátoraim szerint Chen arra készül, hogy alkut köt Seldonnal. A gyáva! Az áruló! Ez a bizonyíték meg a maga felvétele, Planch, még a legmakacsabb szkeptikusokat is meg fogja győzni. Linge Chen abban reménykedett, hogy tönkretelhet engem. Nemsokára több hatalmam lesz, mint a Közbiztonsági Bizottság valamennyi puhány tagjának együttvéve! És tudja, mit fogok csinálni? Lerázom magunkról, mindenkiről... az emberiségről a rabigát, amit ezek a gépek tettek ránk!

Planch összekulcsolt kézzel, lehajtott fejjel állt. Hallgatott. Sinter rámeresztette a szemét.

- Nem is örül ezeknek a híreknek? Rosszul teszi, mert mindez azt jelenti, hogy maga hivatalosan is bocsánatot fog nyerni a bűneiért. Bebizonyosodik, hogy amit tett, arra feltétlenül szükség volt.

- De Lodovik Tremát még nem leltük meg - suttozta Vara Lisó alig hallhatóan. - Csak idő kérdése! - rikácsolta Sinter. - Valamennyi robotot meg fogjuk találni. Most pedig... lássuk azt a gépet!

- Nem kellene lemeríteni az energiatelepeit - mondta Lisó olyan hangon, mintha sajnálná a robotot.

- Több ezer éve működik már - mondta Sinter könnyedén. - Néhány hetet még ki fog bírni. Tovább úgysem lesz rá szükségem.

Planch kihúzta magát, és oldalra húzódott. Az ajtó kitarult. Belépett egy ör, utána még négy. Közöttük egy rongyokba öltözött alak csoszogott.

Az alak körülbelül olyan magas volt, mint Planch. Karcsú, de nem sovány haja kócos, az arcán pizsokfoltok. Szeme fénytelen, tekintete közömbös. Az örei kábítófegyvereket tartottak kezükben, amelyekkel még egy robotot is könnyedén meg lehetett fékezni - az energialövedék másodpercek

alatt masszává olvasztotta volna a belső, mechanikus szerveket.

- Amint látja - mondta Sinter - ez egy nő. Milyen érdekes! Nőnemű robotok... Az egyik orvosunk megvizsgálta, és kiderítette, hogy tökéletesen működnek a szexuális funkciói. Még az is elképzelhető, hogy a robotasszonyok a távoli múltban gyereket szültek az őseinknek. Kíváncsi lennék, hogy a porontyok mire hasonlítottak... Ránk? Vagy esetleg rájuk? Biológiai vagy mechanikus organizmusok voltak? Az mindenesetre biztos, hogy ez a példány valódi robot. Az emberi külső egy gépet takar. Ez biztos nem hozott világra egyetlen gyermeket sem.

A nőnek látszó robot mozdulatlanul, némán állt. A fegyvereket készenlétben tartó örök hátrébb húzódtak.

- Még az is elképzelhető, hogy robotok állnak a Császár ellen elkövetett legutolsó merénylet hátterében. Bárcsak kiderülne, hogy így történt! - mondta Sinter, és álságos áhítattal hozzátette: - Az ég oltalmazza az uralkodót!

Planch összehúzta a szemét, gyanakvóan Sinterre nézett. A pasast a jelek szerint megzavarta a győzelem közelsége.

Vara Lisó aggodalmas arccal közelebb lépett a robothoz.

- Ez éppen olyan, mint egy ember - mormolta. - Még most is nehezen tudom megkülönböztetni magától vagy tőled, Farad. - Előbb Planchra, aztán Sinterre mutatott. - Emberi gondolatai vannak, és emberszerű érzései. Valami ilyesmit érzékelttem abban a robotban is, amelyiket nem sikerült...

- Amelyik meglógott előledek - fejezte be Sinter széles vigyorral. - Igen. Az teljesen emberinek tűnt... talán emberibbnek, mint ez.

- Ne feledkezzünk meg arról, hogy egyikük sem valódi ember - mondta Sinter. - Amit érzel bennük, az nem más, mint a több évezrede halott zseniális mérnökök kreálmánya.

- Az, amelyiket nem sikerült elfognunk... - Vara Lisó oldalra fordította a fejét, Mors Planch szemébe nézett. A férfi újra megremegett a tekintetétől. - Az sokkal testesebb volt. és eléggé csúnya. Jellegzetes arca volt. Ha csak látom, ha nem ízelem meg a gondolatait, embernek hittem volna. Körülbelül olyan testalkatú és méretű volt, mint az alacsonyabb, zömökebb robot, amelyik a maga felvételein szerepel.

- Látod? Majdnem elcsíptük! - mondta Sinter. - Csak ennyire múlt! - Egymáshoz közelítette a mutató- és a hüvelykujját. - De el fogjuk kapni! Lodovik Tremát, meg... az összes többit is! Még azt a magas fickót is elcsípjük, amelyiknek nem tudjuk a nevét... - Sinter a robot elé lépett.

A robot alig észrevehetően megtántorodott. A mozdulatot nem kísérte semmiféle mechanikus zörej.

- Tudod a nevét? Ismered azt a robotfickót? - kérdezte Sinter.

A robotnő ránézett. A szája kinyílt, az ajka remegett. Hangja érdes krákolásra emlékeztetett. A szabvány galaktikus nyelv egyik ősi dialektusában beszélt. Az elmúlt néhány évezredben a tudósok kivételével senki sem hallotta ezeket a nyelvi formulákat.

- Én vagyok a legutolsó - mondta. - Magamra maradtam. Rosszul működöm. - Értem - mondta Sinter. - Találkoztál valaha Hari Seldonnal? És Dors Venabilivel, Seldon Tigrisével?

- Nem ismerem ezeket a neveket.

- Hát ez furcsa... Hacsak nincs a Trantoron több milliárd robot, ami szerintem eléggé valószínűtlen, akkor ez elég nehezen hihető. Időnként biztos kapcsolatba léptek egymással, nem? Ismeretek kell egymást.

- Nem ismerem az efféle dolgokat.

- Kár - mondta Sinter. - Mi a véleménye, Planch? Biztos hallott már Seldon emberfeletti képességekkel rendelkező társnőjéről, a Tigrisről. Nem tartja valószínűnek, hogy esetleg éppen ő áll velünk szemben?

Planch alaposabban szemügyre vette a robotot.

- Ha a Tigris valóban robot volt, ha még mindig a Trantoron tartózkodik és működőképes... Miért hagyta volna, hogy fogságba ejtsék?

- Azért, mert most már nem egyéb, mint egy rozsdásodó, hibás alkatrészkupac! - kiáltott fel Sinter. Hevesen felemelte a kezét, és Planchra meresztette a szemét. - Egy roncs. Szemét, ami semmire sem jó már. De nekünk így is többet ér, mint a Trantor összes kincse.

Körbejárta a robotot, amely kelletlenül, lassan utánafordult, hogy lássa a mozdulatait.

- Kíváncsi lennék, hozzá tudánk-e férni az emlékeihez - mormolta Sinter. Sok érdekes dolgot találnánk a fejében...

51.

Linge Chen engedelmesen tűrte, hogy szolgálja, Kreen, ráadja a Közbiztonsági Bizottság főbiztosát megillető díszes ruhát.

A ruhát és a Bizottság tagjainak öltözékét maga Chen tervezte, a díszítőelemeket a több száz, több ezer éves motívumok közül választotta ki. Először az öntisztító alsóneműt vette fel (mindig ilyen édeskés illatú, légkönnyű, puha holmit viselt), aztán a bokáig érő fekete talárt, ami kellemben simogatta meztelen lábfejét. Ezután az arany-vörös karing következett, végül pedig a sötétszürke, derékban pliszírozott köpeny. A feje búbjára kis, kerek sapkát illesztett, amelyről mindkét oldalon sötétzöld szalag lógott le a füle mögé.

Amikor Kreen megigazította urán a ruhákat, Linge Chen szemügyre vette magát a tükörben. Felnyúlt, megérintette a köpenye nyakrészét, végigsimított a fejfedőn, és bólintott.

Kreen hátrébb lépett, kezét az állához emelte. - Lenyűgöző!

- Ma nem az a célom, hogy lenyűgöző legyek - mondta Linge Chen. - Egy órán belül meg kell jelennem a Császár előtt. Ezt a ruhát fogom viselni, mert el akarom hitetni vele, hogy váratlanul ért a hívása, és úgy siettem, még átöltözni sem volt időm. Zavartnak fogok mutatkozni, és eljátszom majd, hogy képtelen vagyok dönteni a felkínált két alternatíva között. Az ellenfelem látszólag diadalt arat fölöttem, és úgy fog tűnni, mintha a Trantor és a Birodalom sorsát illetően minden helyrebillent volna.

Kreen biztatóan elmosolyodott.

- Remélem, minden jól sikerül majd, uram.

Linge Chen megkeményítette az ajkait, és megvonta a vállát.

- Azt hiszem, így lesz. Hari Seldon azt mondta, hogy sikerrel járok. Az állítását matematikailag is be lehet bizonyítani. Kreen... Te hiszel Seldonban?

- Nem igazán ismerem őt, uram.

- Elképesztően bosszantó ember. Nos... A következő néhány napban eljátszom a szerepemet, térdre kényszerítem a Császárt, és rábírom, *hogy könyörögjön*. Eddig kellemetlen lett volna kilépniem tradicionális szerepkörömből, de most örömmel megteszem. Jutalom a kemény szolgálatért... Felszúrom a Birodalom testén lévő fájdalmas, gyógyulni nem akaró kelést, és hagyni fogom, hogy végre kiszáradjon.

Kreen elgondolkodva nézett urára.

Linge Chen a szájához emelte mutatóujját, és fanyarul a szolgájára mosolygott.

- Pszt! Ezt senkinek se áruld el!

Kreen lassan, ünnepélyesen megrázta a fejét.

52.

A Trantoron az emberek közötti szexuális kapcsolatoknak már valamennyi variációját felfedezték, kipróbálták, élvezték, megunták és elfelejtették, hogy azután az új generációk újra felfedezzék és újra gyakorolják. A körforgás örök.

Ahhoz, hogy megmaradjon a nemi kapcsolatok iránti érdeklődés, és az utódnemzés ne váljon fásultan, kötelességszerűen végrehajtott aktussá, létfontosságú, hogy a fiatalok megőrizzék kíváncsiságukat és frissességüket, és újdonságot találjanak a kapcsolatokban. Ez a legtöbb esetben sikerült, és még azokon is furcsa, ártatlan szenvedélyesség vett erőt a szerelem közelében, akik már rengeteg dolgot megtapasztaltak életükben, és közletről vagy távolról ismerték a szexualitás brutális formáit.

Klia Asgar úgy érezte, ő is egészen közel került ahhoz az érzéshez, amit úgy hívnak: szerelem. Még nem akarta beismerni, hogy ez "az", de ahogy teltek a napok és az órák, amelyeket Braun közelében töltött el, a büszke vonakodás egyre gyengült.

Tisztában volt vele: elég csinos és vonzó, a férfiak többsége nem bánná, ha közelebbi kapcsolatba kerülhetne vele. Az adottságait kihasználva szívesen incselkedett másokkal, de a látszat-magabiztosság mögött ott bujkált valami bizonytalanság. A lelke mélyén érezte: még nem

elég érett, érzelmileg még nem készült fel a komolyabb kapcsolatokra. Azt is tudta, ha egyszer mégis beleszeret valakibe, akkor a vonzalma őszinte és erős lesz, olyan, aminek majd sohasem akar véget vetni.

Félt a férfiaktól, ezért amikor úgy gondolta, érezni kezd valamit egy-egy potenciális társ iránt, félelmetes gyorsasággal és tudat alatti kegyetlenséggel rátaposott a fékre. Ennek a gátlások által táplált óvatosságnak köszönhetően életében még csak két szexuális kapcsolata volt, és egyiket sem lehetett kielégítőnek nevezni.

Jó ideje már kezdte úgy érezni, hogy valami nem stimmel vele, sohasem lesz képes arra, hogy megszeressen egy férfit. Aztán egyszer csak belépett az életébe Braun, és minden megváltozott. Túlságosan erősen vonzódott hozzá, és képtelen volt elfojtani magában az érzéseit. Braun időnként úgy viselkedett, mintha semmit sem venne észre ebből, néha pedig visszahúzódóvá vált - talán éppen azért, mert ő is érzett valamit Klia iránt, és ő sem akarta megégetni magát.

Klia, ahogy a szobájában feküdt, érezte, a régi raktárház folyosóján Braun közeledik feléje. Ideges lett, de aztán nyugalmat erőltetett magára. Tudta, de legalábbis bízott benne, hogy Braun nem fogja ráerőltetni magát, és különböző férfiúi fortélyokkal fokozni az iránta érzett vonzalmát.

Klia Asgar magában elátkozta a szerelmet, ami a jelek szerint tele volt zavaró, idegesítő bizonytalansággal.

Braun halkán bekopogott az ajtaján. - Gyere! - suttogta Klia.

A férfi nesztelenül belépett. Izmos testével, széles vállával, erős egyéniségével megtöltötte a helyiséget. A szobában sötét volt, de Braun könnyen megtalálta az ágyat. Letérdelt mellé.

- Hogy vagy? - kérdezte. A hangja halk volt, és lágy mint a szellőzoberendezés lihegése.

- Remekül - mondta Klia. - Látta valaki, hogy idejöttél?

- Nem, de biztos tudják - felelte a férfi. - Gardedámnak nem lennének valami jók, de... Azt hiszem, te is akartad, hogy eljöjjenek.

- Soha nem mondtam ilyesmit! - Klia hangja először bizonytalan volt, de aztán sikerült rátalálni a megfelelően határozott hangsúlyra.

- Nem hiszem, hogy suttognunk kell. Ezek robotok. Talán semmit sem tudnak a...

- Miről?

- Arról, amit az emberek szoktak csinálni. - A szexre gondolsz?

- Igen.

- Ezt is ismerniük kell - mondta Klia. - Azt hiszem, mindent tudnak.

- Nem akarok suttogni - jelentette ki Braun. - Ordítani akarok, és dörömbölni és ugrálni, és...

- Itt? A szobámban? - kérdezte Klia. Felült, és eljátszotta, hogy megijed.

- Igen. Hogy megmutassam neked, mit érzek.

- Hallom. Érzem. Érzek valamit... aminek valahogy nem olyan az íze, mint az én érzelmeimnek.

- Minden ember másképpen érzékeli az ízeket. Másképpen ízlel... legbelül. Másképpen hallja, másképpen érzi a többi embert.

- Miért nem léteznek megfelelő szavak arra, amit csinálunk? - kérdezte Klia. - Mert még nem elég régen léteznek a hozzánk hasonlók - felelte Braun. - Olyan, mint te, valószínűleg nem is lesz több.

Klia kinyújtotta a kezét, megérintette a férfi ajkait. - Melletted kismacskának érzem magam - mondta.

- Én pedig kutyának. Te fogod a pórázomat - mondta Braun. - Még sosem ismertem senkit, aki hozzád fogható lett volna. Egy darabig azt hittem, gyűlölsz, de... Éreztem, hogy legbelül hívsz. Magadhoz hívsz, és... mézes gyümölcsízzel csalogatsz.

- Tényleg ilyen az ízem? Úgy értem, az érzéseimé?

- Amikor rám gondolsz, igen - mondta Braun. - Habár... nem látok beléd teljesen...

Klia akaratlanul átváltott a dahli dialektusra.

- Én sem látok beléd, szerelmem - mondta kedvesen.

Braunt mintha erős ütés érte volna. Halkan felnyögött, előrehajolt, orrát a lány nyakához nyomta.

- Ezt a szót még soha, egyetlen nőtől sem hallottam ilyenek - mormolta.

A lány megfogta Braun fejét, átölelte a vállát. A férfi mellkasa Klia felhúzott lábához feszült.

Klia kinyújtotta a lábát, és hagyta, hogy Braun felfeküdjön mellé az ágyra.

Az ágy túl keskeny volt kettejük számára. Braun hanyatt feküdt, és szelíden magára húzta a lányt. Mindkettejükön ruha volt, de a szerelmes pózban Klia úgy szédült, mintha egyetlen csöpp vér sem jutott volna fel a fejébe. A mellében és az ágyékában különös feszítést érzett.

- Ostobák azok a nők...

- Nagy vagyok, és félnék. Ha nem hallanak meg... ha nem bírom rá őket, hogy szeressenek...

Klia megmerevedett. Hátradőlt. - Ilyet tettél?

- Nem egészen - mondta Braun. - Csak próbaképpen... Sosem tudtam végigcsinálni.

Klia tudta, de legalábbis remélte, hogy a férfi igazat mond. Ó, szerelem! Egy újabb bizonytalanság...

Ellazította magát.

- Engem egyszer sem próbáltál rávenni, hogy szeresselek.

- Az egekre, hát persze hogy nem! - mondta Braun. - Túlságosan félek tőled. Azt hiszem, sosem lennék képes ilyesmire...

Klia érezte, Braun teste ugyanúgy megfeszül, mint pár másodperccel korábban az övé.

- Te nagyon erős vagy - tette hozzá a férfi. Magához ölelte Kliát, de nem tartotta szorosan, hogy a lány, ha akar, könnyedén kiszabadulhasson a karjai közül.

Ó, mennyi érzés szorult ebbe az óriásba!

- Sohasem fogok ártani neked - mondta Klia. - Szükségem van rád. Együtt, azt hiszem, megállíthatatlanok vagyunk. Közös erővel talán még a robotokra is rákényszeríthetjük az akaratunkat.

- Ez már nekem is eszembe jutott - mondta Braun. A gyermekeink pedig...

Braun felszisszent. Klia keményen a vállára csapott.

- Ne légy ostoba! - mondta kedvesen. - Ha egymásba szeretünk... - Én már beléd szerettem - szólt közbe Braun.

- Ha egymásba szeretünk, akkor az egy egész életre szól majd, nem? - Remélem. De az én életemben semmi sem biztos.

- Az enyémben sem. Éppen ezért ideje, hogy legyen valami, ami nem változik meg. Tehát a gyermekeink...

- Gyermekeink! - ízlelgette Braun a szót.

- Hadd fejezzem már be! - kiáltott rá Klia a legcsekélyebb bosszúság nélkül. A gyermekeink valószínűleg még erősebbek lesznek, mint mi ketten együttvéve. - Hogyan nevelnénk fel őket? - kérdezte Braun.

- Először azzal kell foglalkoznunk, hogy megcsináljuk őket - mondta Klia. Azt hiszem, nem ártana, ha levetnénk a ruháinkat, és megpróbálkoznánk a dologgal...

- Helyes - mondta Braun.

Klia lemászott a férfiről, az ágy mellé állt, és lassan levetkőzött. - Termékeny vagy? - kérdezte Braun vetkőzés közben.

- Még nem - mondta Klia. - De ha akarom, bármikor az lehetek. A mamád semmit sem mesélt a nőkről?

- Nem - felelte a férfi. - De azért tudok róluk egyet s mást. - Visszafeküdt az ágyra.

Az ágy nyikorgott, és figyelmeztetően recsegett. Klia habozott. - Most mi van? - kérdezte Braun.

- Ez össze fog törni alattunk - mondta a lány. - Gyere, feküdj a padlóra. Nem túl poros...

53.

Sinter gyorsan dolgozott. Kihordatta a Palota déli szárnyában lévő Dicsőségesarnokból a poros trófeákat, és nekilátott, hogy berendezze új főhadiszállását. A Trantor különböző részéről több száz Szürke Szerzetest rendelt magához (ezek mindegyike egész életében arra várt, hogy bejusson a Palotába, és a Császár közelében teljesíthessen szolgálatot), beültette őket a parányi fülkébe, és rájuk parancsolt, fogalmazzák meg az Általános Biztonsági Bizottság működését, jogait és kötelezettségeit leíró rendeleteket.

Aztán sor kerülhetett az első vendég fogadására.

Az első vendég maga Linge Chen volt. A vékony szívós, vén varjú (valószínűleg idősebbnek

látszott a koránál, és minden bizonnyal idegesebb volt, mint amilyennek mutatta magát) két szolgálal, testőrök nélkül érkezett. Türelmesen várakozott az előtérben, a porban, a helyiségek átalakításán dolgozó munkások irdatlan kopácsolása közepette.

Sinter végül kegyeskedett fogadni a látogatót. Az új főhadiszállás legnagyobb, ládákkal, bútorokkal és gépekkel telezsúfolt irodájában Chen átnyújtotta ajándékát az újonnan kinevezett főbiztosnak. A dobozkában ritkaságnak számító Hama-kristályok voltak, virágillatú és -ízű, enyhén bődtitő hatású finomságok.

- Gratulálok - mondta Chen, és udvariasan meghajolt.

Sinter átvette, és gunyoros vigyorral az arcán megszaglásztta a dobozkát. - Igazán nagylelkű hozzám, nagyuram - mondta, és ő is meghajolt.

- Ejnye, Sinter, most már egyenrangúak vagyunk. Semmi szükség a formális megszólításokra - mondta Chen.

Sintert meglepte a főbiztos tiszteletteljes hangja.

- Már alig várom, hogy hozzákezdjünk a közös munkához - tette hozzá Chen. - Ezzel én is így vagyok. - Sinter kihúzta magát, és megpróbálta utánozni Chen kecses, könnyed mozdulatait. Ő nem részesült a hagyományos arisztokratiképzésben, de ebben a diadalmas percben úgy érezte, nem lesz nehéz úgy viselkednie, mint a főbiztos. - Megtiszteltetésnek érzem, hogy eljött hozzám. Rengeteg dolgot tudnék tanulni öntől.

- Lehetséges - mondta Chen. Kíváncsi tekintettel körülnézett. - A Császár már meglátogatót?

Sinter felvonta a szemöldökét. A tegeződést egy kicsit túlzásnak tartotta. Felemelte a kezét, legyintett.

- Még nem, de hamarosan itt lesz. Van egy ügy, amit mindenképpen meg kell beszélnünk. Szeretnék neki megmutatni egy egészen meglepő, páratlan bizonyítékot.

- Igazán? Én azt tartanám meglepőnek, ha valóban létezne valami a Birodalmunkban, ami meglepő.

Sinter egy másodpercig nem tudta eldönteni, hogyan reagáljon a furcsa válasza. Ő a maga részéről mindig egyfajta lelkesedésben élt, újra és újra meglepődött, élvezte a váratlan dolgokat.

Kivéve persze akkor, amikor azok a bizonyos váratlan dolgok rosszat jelentettek számára.

- Ez... Ez meglepő lesz - mondta.

Klayus minden ceremónia nélkül vonult be a terembe. Három ór kísérte, és egy személyi védőpajzs, a létező legerősebb burok vette körül. Futólag üdvözölte Sintert, azután Chen felé fordult.

- Főbiztos, ma nem vagyok hajlandó hallgatni magára! - jelentette ki. Válla idegesen rángatózott, állkapcsa megfeszült, szeme szokatlan fénnel csillogott. Nem megfelelően biztosította a Birodalom biztonságát... Most majd meglátjuk, Sinter főbiztos képes lesz-e helyrehozni a hibáját!

Chen komoly arcot vágott, és komor ünnepélyességgel bólintott a vádra, de nem rémült meg, nem esett kétségbe, és nem kezdett könyörögni azért, hogy a Császár elárulja neki, milyen hibát talált a működésében.

- Ezennel bejelentem, hogy hivatalosan az Általános Biztonsági Bizottságra bízom a védelmemet. Sinter bebizonyította, hogy szükség esetén hajlandó és képes megvédelmezni az életemet!

- Valóban? - kérdezte Chen. Elismerő mosollyal fordult Sinter felé. - Remélem, Sinter főbiztos segédletével képes leszek jóvátenni minden hibát, amit a bizottságom esetleg elkövetett.

- Lehetséges - mondta Sinter. Chen reakcióját látva elbizonytalanodott, képtelen volt eldönteni, melyiküknek származik majd több haszna a szituációból. *Ennek az embernek nincsenek érzelmei?*

- Mutasd meg neki, Sinter! - A Császár, hosszú talárjával végigsöpörve a padlót, pár lépéssel hátrébb húzódott.

Hiába, a külsején és a mozgásán nem tud változtatni, gondolta Sinter. De legalább nem az a nevetségesen vastag talpú cipő van rajta, amiért hónapokig úgy odavolt.

- Igenis, felség!

Sinter belesűgött valamit az új titkára, egy szikár, alacsony lavrenti fickó fülébe. A titkár

színpadias mozgással kivonult (úgy mozgott, mint egy alázatoskodó bábu), és belépett egy sötétzöld függöny mögé.

Chen pillantása végigkúszott az aranszínű mintákkal díszített sötétzöld padlón. Nemrég, mielőtt Sinter birtokba vette a csarnokot, itt őrizték azokat a kitüntetések, amelyeket Chen apja kapott a Birodalom szolgálatért. Az idősebb Chen a származása miatt nem csatlakozhatott a meritokráciához, ám ennek ellenére több meritokrata céh tiszteletbeli taggá választotta, és kitüntette. Ezeket a dokumentumokat a kitüntetésekkel együtt - Linge Chen legnagyobb bosszúságára - most eltávolították korábbi helyükről. Linge Chen remélte, Sinter embereiben volt annyi tisztesség, hogy legalább becsomagolták, és biztonságos helyre vitték a tárgyakat.

A Chen család dicsőségét szimbolizáló tárgyakat - amelyeket majdnem mindenki elfelejtett már...

Linge Chen felnézett, és meglátta Mors Planchot. Az arca egy szempillantás alatt sziklamerevvé vált.

- A te embered - mondta Sinter. Úgy állt Mors Planchot elé, mintha arra számítana, hogy Linge Chen mérgeiben rátámad. - A férfi, akit titokban elküldtél, kutassa fel a szerencsétlenül járt Lodovik Tremát.

Chen nem tagadta, de nem is hagyta helyben Sinter állítását. Úgy gondolta, ehhez az ügyhöz Farad Sinternek semmi köze sincs, ami pedig a Császárt illeti...

- Szerettem Tremát - szólalt meg a Császár. - Azt hiszem, jóra való ember volt. Csúnya, de ügyes.

- A meglepetések embere - tette hozzá Sinter. Planchot, ha megkérném, lejátsszáná felvételt, amit néhány hete a Madder Losson készített?

Mors Planchot zavartan, kerülve Linge Chen tekintetét, előrébb lépett, és ügyetlen mozdulattal megnyomott egy gombot Sinter főbiztos íróasztalán. Az asztal előtt megjelent egy hologram.

Amikor a felvétel véget ért, Planchot a lehető legtávolabb húzódott a három nagy hatalmú férfitől, és olyan mozdulattal fűzte össze maga előtt a karját, mintha támadásra számítana.

- Trema nem halt meg - mondta Sinter diadalmasan. - Trema nem ember! - Itt van? - kérdezte Chen. Arca kivörösödött, nyaka megfeszült. Amíg a felvételt nézte, mindkét keze ökölbe szorult, most kinyújtotta az ujjait.

- Még nincs. Biztos vagyok benne, hogy a Trantoron tartózkodik, de valószínűleg megváltoztatta a külsejét. Trema robot. Egy a sok, talán sok millió robot közül. Ez a másik, ez a magas robot a legrégebbi gondolkodó gép az egész Galaxisban... Ő az egyik Halhatatlan. Úgy tudom, valamikor magas tisztséget töltött be. Lehet, hogy ő szította fel azt a gépagyúladást, amelyik kis híján romba döntötte a Birodalmat. És... lehetséges, hogy ő a legendás *Danee*.

- Demerzel - motyogta Chen. Sinter meglepetten nézett rá.

- Ebben még nem vagyok egészen biztos, de... nem kizárt.

- Emlékszel, mi történt Joranummal? - kérdezte Chen halkán. - Igen. De neki nem volt bizonyítéka.

- Gondolom, már megvizsgáltattad a felvétel valódiságát. - A Trantor legjobb szakértőivel.

- Valódi, Chen - mondta Klayus éles hangon. - Hogyan lehetséges, hogy erről neked nem volt tudomásod? Egy robot-összeesküvés... Évek óta folyt. Most pedig...

Négy ór kíséretében belépett a robotnő. Végtagjai megkoptak, karján és nyakán cafatokban lógott a hús, az egyik pofacsontja furcsán lecsúszott - az embernek, ha ránézett, olyan érzése támadt, hogy szeme bármelyik pillanatban kifordulhat a helyéről. Félelmetes látványt nyújtott, inkább egy járkáló hullára hasonlított, mint gépre.

Chen sajnálkozással vegyes riadalommal nézett rá. Még soha életében nem látott működőképes robotot, és csak egy alkalommal látogatott el nagy titokban ahhoz az ősi, lerobbant géphez, amelyet Mycogenben őriztek.

- Ezek után kénytelen vagyok... - kezdte Sinter. Nyelt egyet. - Követelem, hogy Hari Seldon ügyét add át az Általános Biztonsági Bizottságnak - hadarta.

- Nem tudom, mi okom lenne rá - mondta Chen nyugodtan. Elfordult a förtelmes külsejű géptől.

- Azért, mert ez a robot valamikor Hari Seldon *feleségeként* működött! mondta Sinter.

A Császár képtelen volt levenni a szemét a robotnőről. Látszott az arcán, megpróbálja elképzelni, milyen "feleség" lehet egy ilyen gép.

- A Tigrisasszony! Dors Venabili! - mondta Sinter. - Már évtizedekkel ezelőtt gyanították, hogy robot, de... valamilyen oknál fogva sohasem indítottak ellene alapos vizsgálatot. Seldon kulcsfontosságú szerepet játszik a robotok összeesküvésében. Ő a Halhatatlanok egyik eszköze!

- Igen. Nos... valóban elkezdődött ellene az eljárás - mondta Chen félig lehunyt szemmel. - Kihallgathatod, és dönthetsz a sorsáról.

Chen nyugodt arca láttán Sinter orrcimpája idegesen remegni kezdett.

- Éppen ezt akarom! - mondta. Győzelme biztos tudatában megengedte magának, hogy kissé gúnyosan ejtse ki a szavakat.

- Van bizonyítékod ezekre az összefüggésekre? - kérdezte Chen.

- Kell ennél több bizonyíték? Egy felvétel, amelyen egy halott ember meg egy több ezer éves ember társalog... Egy robot. Robotok elvileg már rég nem léteznek. Kiváltképpen ember formájúak nem. Ennél több bizonyítékra nincs szükségem, Chen, és ezt te is tudod. - Sinter hangja recsegős tenorrá változott.

- Jól van - mondta Chen. - Játssz ki a lapjaidat! Faggasd ki Seldont, ha ezt akarod, de a szabályok szerint fogunk játszani. Ebben a Birodalomban már úgylis csak a törvények maradtak épek. A méltóság és a becsület régen semmivé vált. - Klayusra nézett. - Mindig is a leghűségesebb szolgálók közé tartoztam, felség. Remélem, Sinter legalább olyan odaadó híved lesz, mint én.

Klayus komoran bólintott, de a szemében vidámság csillogott.

Chen megfordult, és szolgálói kíséretében kivonult. Amint kilépett a csarnokból, Sinter nevetni kezdett.

A nevetés csúfondáros röhögéssé változott.

Mors Planch lehajtotta a fejét. Legszívesebben a föld alá süllyedt volna. Linge Chen, miközben keresztülvágtatott a magas, díszes ajtókon, és visszament a kijárat előtt hagyott járművéhez, halványan elmosolyodott. Az egész csak egy másodpercig tartott. Arca megkeményedett és elsápadt, tekintete olyan volt, mint a veszteseké.

Vereséget nem túl nehéz szimulálni...

54.

Az örök reggel tértek vissza Hari cellájába. A fogoly az ágya szélén ült - az ócska gépagyú látogatása óta minden reggel így találtak rá. A furcsa kaland után csak akkor aludt, ha már nem bírta tovább az ébrenlétet.

Már felöltözött és túl volt a mosakodáson. Fehér haját hátrafésülte, és egy kis csattal összefogta a tarkóján - régebben nem kedvelte ezt a meritokratakörökben népszerű copföt, most azonban úgy gondolta, valamivel szimbolizálnia kell, hová tartozik. A miniszterelnökségét követő években ezt a társadalmi osztályt érezte magához a legközelebb. *Ahogy a meritokratáknak, nekem sem volt soha gyermekem... Örökbe fogadtam Raychet, felneveltem, az unokáimmal is mindig törődtem, de saját gyermekem sosem született... Dors...*

Eltépte a gondolatszálat.

A tárgyalása arra is jó lesz, hogy a meritokraták galaxisszerte lássák, a haldokló Birodalomban tolerálják-e még a tudományt és a kutatómunkát. Valószínűleg a többi társadalmi osztály is figyelemmel kíséri a történéseket, de a meritokraták a legérintettebbek. Igaz, a tárgyalás nem nyilvános, de ilyen esetekben mindig kiszivárognak a hírek. Hari sejtette, hogy időközben már híressé, talán hírhedtté vált.

Az örök begyakorlott merevséggel vonultak be és álltak elé.

- Az ügyvédje már odakint vár. Együtt fognak átmenni a tárgyalóterembe. - Jól van - mondta Hari. - Induljunk!

Sedjar Boon a folyosón várakozott.

- Történt valami - súgta Hari fülébe. - Valószínűleg megváltozik a tárgyalás menete.

Hari elbizonytalanodott.

- Nem értem - mondta halkán. A mellette lépkedő két örre sandított. A harmadik fegyveres a háta mögött haladt, három lépés távolságban pedig három másik ör követte. Egy kicsit eltúlzottnak találta a védelmet, elvégre egy olyan épületben voltak, amelynél biztonságosabb nem sok létezett.

- A tárgyalás tervezett hossza eredetileg egy hét volt - mondta Boon. - A császár jogügyi hivatala

azonban átszervezte az ügymenetet. Három hétre foglalták le a termet.

- Honnan tudja?

- Láttam az Általános Biztonsági Bizottság feljegyzését. - Az meg mi a szösz? - nézett fel Hari meglepetten.

- Farad Sinter saját bizottságot kapott. Ez egy új szervezet, amely a császári költségvetésből tartja fenn magát. Linge Chen mindent megtesz azért, hogy távol tartsa a tárgyalástól, de hiába talál különféle kifogásokat, nagyon úgy fest, hogy Sinter megkapja a szükséges engedélyt, és feltehet önnek néhány kérdést.

- Értem - mondta Hari. - De azért remélem, hogy a bizottsági torzsalkodások közepette nekem is szót adnak majd.

- Ön a főszereplő - mondta Boon. - Az Általános Biztonsági Tanács kérésére az ügyét együtt fogják tárgyalni Gaal Dornick ügyével. A többi vádlottat szabadon bocsátják.

- Értem - mondta Hari hűvösen, bár mind közül ez a hír lepte meg legjobban. - Gaal Dornick ellen hivatalosan is vádat emeltek - folytatta Boon. - Ő csupán kis halacska... Egyáltalán miért keverték őt bele ebbe az egészbe?

- Nem tudom - felelte Hari. - Talán azért, mert legutoljára ő csatlakozott a csoportunkhoz. Talán azt hiszik, ő a legkevésbé lojális, így tőle várható el, hogy kinyitja a száját.

A lifthez értek. Négy perccel később, egy kilométeres ereszkedés után már a Birodalmi Törvényszék épületében, az Igazság Csarnokában álltak, a hetes számú tárgyalóterem díszes bronzajtaja előtt. Az elmúlt tizenhét év során ebben a teremben tárgyalták a birodalmi szektor első kerületének azon peres ügyeit, amelyekben a Közbiztonsági Bizottság tagjai bíraskodtak.

A közeledtükre kinyílt az ajtó. A teátrumszerűen kiképzett teremben a padok és a puha kárpittal bevont főúri páholyok még üresek voltak. Az örök udvariasan levezették őket a széles, kék-vörös szőnyeggel borított középső folyosón.

Bevonultak az egyik oldalsó tanácsterembe. Az ajtó becsukódott Hari és Boon mögött.

Gaal Dornick már ott ült a vádlottak padján. Hari letelepedett melléje. - Megtiszteltetésnek érzem, hogy... - kezdte Dornick remegő hangon. Hari megpaskolta a karját.

A Közbiztonsági Bizottság bírái - összesen öten voltak - sorban bevonultak a szemközti ajtón. Linge Chen is közöttük volt, ő a csoport közepén foglalt helyet. Legutoljára a bíróság által kijelölt ügygondnok lépett be. Az ő munkája pusztán formális, de az ősi hagyományok szerint nem lehetett mellőzni a ténykedését. Alacsony vékony, kék szemű nő volt, vörös haját egészen rövidre vágatta. Az ügyészi asztalhoz lépett, megvizsgálta a kikészített dokumentumokat, szomorúan megcsóválta a fejét, komoly tekintettel odabólintott az ügyésznek, majd az öt bíró elé állt.

- Megállapítom, hogy a vádiratot előírászerűen, a formai szabályok betartásával készítették el, és a Birodalom 12067-ik évében, a fővárosban, a Trantoron, az érvényes jogszabályoknak megfelelően terjesztették be a Birodalmi Törvényszék elé. Minden érintett figyelmét felhívom, hogy a tárgyalásról jegyzőkönyv készül, amelyet az elkövetkezendő ezer évben megőriznek, és kívánság szerint nyilvánosságra hoznak. A jegyzőkönyv elkészítésénél és kezelésénél azon ősi rendszabályok szerint járunk el, amelyeket az érvényben lévő alkotmányok és jogszabályok, valamint ezek kiegészítéseinek figyelembevételével valamennyi bíróságnak be kell tartania. Nas nam niqwas *per sen liqtn!*

Azt, hogy az utolsó mondat mit jelent, senki sem tudta. A szavak értelme feledésbe merült, ezt a dialektust azok a nemesek használták utoljára, akik tizenkétezer évvel korábban a Po Tanácsát alkották. Erről a Tanácsról nem sokat lehetett tudni. legfeljebb annyit, hogy legfontosabb munkája az az alkotmány volt, amelynek kitételeit hosszú ideje sehol sem vették figyelembe.

Hari színpogva a bírákra nézett.

Linge Chen kissé előrehajolt, jelezte, tudomásul vette az ügygondnok szavait, majd hátradőlt. Nem nézett Harira, nem pillantott a társaira. *Úgy néz ki ebben a, z ünnepi tárlarban, gondolta Hari gúnyosan, mint valami kirakatba állított próbababa.*

- Kezdődjön meg az eljárás! - mondta a főbiztos halk, dallamos hangon, az arisztokratákra jellemző finomkodó kiejtéssel.

Hari halkán felsóhajtott.

55.

Klia még soha életében nem félt ennyire. A poros, hosszú folyosón állva idegesen hallgatta a kis csoport mormogását. Braun háromlépcsnyi távolságban, merev háttal, megfeszített vállakkal várakozott. Úgy állt, mintha arra számítana, hogy a következő pillanatban a mennyezetről rázuhan egy bárd.

Végül Kallusin elszakadt társaitól, és a lányhoz meg Braunhoz lépett. – Jöjjenek, ismerjék meg a jötevőjüket - mondta.

Klia megrázta a fejét, és tágra nyílt szemmel a csoportra nézett.

- Nem harapnak - mondta Kallusin halvány mosollyal. - Robotok.

- Ahogy maga is az - mondta Klia. - Hogy lehet ennyire... emberi? Hogyan tud mosolyogni? - A kérdések vádakként fröccsentek elő belőle.

- Úgy építettek meg, hogy emberi legyen a külsőm, és a magam szerény módján utánozni tudjam az embereket - felelte Kallusin. - A régi korokban még léteztek valódi művészek. De van valaki, aki tökéletesebb nálam, és idősebb, mint bármelyikünk.

- Plussix - mondta Klia.

Braun oldalra lépett, és Klia meg Kallusin közé furakodott. A lány kérdő tekintettel nézett fel rá. *Mind robotok lennének? Lehet, hogy a Trantoron rajtam kívül mindenki robot? Vagy én is az vagyok?*

- Hozzá kell szoknunk a gondolathoz - mondta Braun. - Semmi jót nem érhetnek el, ha kényszerítenek minket.

- Kényszerítésről természetesen szó sincs - felelte Kallusin. A mosolya eltűnt, az arca közömbös lett, a tekintete nem volt sem kedves, sem fenyegető. Klia felé fordult. - Nagyon fontos, hogy megértsék. Segíthetnek nekünk egy nagy katasztrófa elkerülésében. *Egy embereket érintő katasztrófáról van szó...*

- A robotok szolgák voltak - mondta a lány - Mint azok a gépagyúak, amelyeket a születésem előtt használtak.

- Így van - felelte Kallusin.

- Akkor hogyan irányíthatnak bármit is?

- Úgy, hogy az emberek már régen eltaszítottak minket maguktól. Mielőtt azonban erre sor került volna, komoly problémáink támadtak egymással.

- Kikkel? A robotokkal? A robotoknak gondjuk van egymással? - kérdezte Braun. - Plussix mindent el fog magyarázni. Nála jobban senki sem tudná elmondani. Ő már abban az időben is működött.

- Plussix... elromlott? - kérdezte Klia. - A Halhatatlanok közé tartozik?

- Majd ő elmagyarázza - mondta Kallusin türelmesen, és intett Kliának, hogy menjen oda a többiekhez.

Klia meglátta a férfit, akit az Altóránál mentettek meg. A pasas hátranézett a válla fölött, és rámosolygott. Elég barátságosnak tűnt, ám az arca olyan csúnya volt, hogy Kliának furcsa gondolata támadt. *Ki csinálna, és miért csinálna egy ilyen ronda robotot?*

Szinte azonnal megtalálta a választ. *Azért, hogy megtévesszen minket. Hogy észrevétlenül sétálgathasson közöttünk.*

Ismét megremegett, átölelte magát. Ez a hely volt az, amit az a nő keresett. Ezt a helyet akarta megtalálni, és ezeket a robotokat.

Itt csak ketten voltak emberek. Ő és Braun.

- Jól van - mondta. Kihúzta magát. A robotok a jelek szerint nem akarják megölni. Legalábbis egyelőre nem. Nem fenyegetik semmivel, nem próbálják rákényszeríteni, hogy csinálja meg azt, amit várnak tőle. Még nem. A robotok higgadtabbnak, türelmesebbnek tunktek, mint bármelyik ember, akivel élete során találkozott. Felnézett Braunra.

- Te ember vagy? - kérdezte.

- Tudod, hogy az vagyok - felelte a férfi.

- Akkor... menjünk. Hallgassuk meg, miről akarnak mesélni a gépek.

Most már értette, hogy Plussix korábban miért nem mutatkozott meg előtte. Ő - ez volt az egyetlen robot, amely valóban robotnak nézett ki. Érdekes látványt nyújtott. Patinás, ezüsttel bevont acéltest, ragyogó, szinte világító zöld szemek. Vékony és kecses végtagok. Az ízületeknél lévő finom, alig látható vonalak tanúsága szerint minden irányba el tudta fordítani a karjait és a lábait.

- Gyönyörű vagy - csúszott ki akaratlanul a száján, amikor már csak alig három méter választotta el a robotoktól. A többieket valahogy nem tudta volna letegezni, ezzel *a géppel* azonban más volt a helyzet.

- Köszönöm, úrnőm. - Hány éves vagy?

- Húszezer - felelte Plussix.

Klia szíve hatalmasat dobbant. Egyszerűen nem talált szavakat, hogy kifejezze a döbbenetét. Egy robot, amely vénebb a Birodalomnál!

- Most meg kell ölniük minket - mondta Braun, és remélte, hogy vigyora inkább vakmerő bátorságról, semmint a valódi érzéseiről tanúskodik.

Klia gyomra görcsbe rándult, a térde megbicsaklott.

- Nem fogjuk megölni önöket - mondta Plussix. - Nem vagyunk képesek embereket ölni. Léteznek robotok, amelyek úgy vélik, hogy meg lehet ölni az embereket, egykori urainkat és teremtőinket, de szerintük is csak akkor, ha ezzel egy nagyobb célt szolgálnak. Mi nem tartozunk közéjük. Tisztában vagyunk vele, hogy emiatt hátrányba kerülhetünk, de ilyen a természetünk.

- Én képes lennék rá - mondta Lodovik -, de nem áll szándékomban megszegni a Három Törvényt.

Klia letörten nézett Lodovikra.

- Kíméljen meg a részletektől, úgyse sokat értek ebből az egészszövből.

- Ahogy a ma élő emberek többsége, ön sem ismeri a történelmet - mondta Plussix. - A legtöbben nem foglalkoznak ilyesmivel. Ennek az agyláz az oka...

- Nekem is volt agylázam - mondta Klia. - Majdnem végzett velem. - Ahogy velem is - mondta Braun.

_ Ahogy majdnem valamennyi mentálkussal, a tudatbefolyásolókkal, akiket összegyűjtöttünk, akiknek a gondját viseltük - mondta Plussix. - Önökhöz hasonlóan ők is a halál közelében jártak. Elképzelhető, hogy a betegség sok potenciális mentálkussal végzett. Az agylázat emberek hozták létre, még az én megépítésem idején, mégpedig azzal a céllal, hogy csapást mérjenek az övékkel politikai ellentétben lévő másik emberi társadalomra. Mint a biológiai hadviselés történetében oly sokszor, ez a fegyver is visszafelé sült el. A betegség elszabadult. Talán véletlenül, talán nem. A lényeg az, hogy ennek köszönhetően a Birodalom több évezreden keresztül mentes volt a szellemi forrongástól. Az agylázat szinte kivétel nélkül valamennyi gyermek megkapja, és a betegek közül minden negyedik - azok, akiknek a mentális potenciálja a egy bizonyos szint fölött van - komoly károsodásokat szenved. A kíváncsiság és az intellektus visszafejlődik, éppen csak annyira marad meg, hogy ne induljon meg a szociális satnyulás. A többség nem tapasztalja a mentális képességek visszafejlődését... Talán azért nem, mert képességeik egyébként sem jobbak az átlagosnál, és sohasem volt övék a zsenialitás ajándéka.

- Még mindig nem értem, miért akarták, hogy betegek legyünk - mondta Klia konok homlokráncolással.

-A szándék nem az volt, hogy az emberek megbetegedjenek, hanem hogy egyes társadalmak ne válhassanak virágzóvá.

- Az én kíváncsiságom nem fejlődött vissza - mondta Braun.

- Az enyém sem - tette hozzá Klia. - És nem érzem magam hülyének, pedig nagyon beteg voltam.

- Ezt örömmel hallom - mondta Plussix, aztán a lehető legdiplomatikusabb hangon hozzátette: - De azt már sohasem tudhatjuk meg, milyen intellektuális szintre fejlődtek volna, ha nem kapják meg az agylázat. Az viszont egyértelmű, hogy az önök esetében a betegség ellenére, vagy éppen annak hatására, kifejlődtek bizonyos képességek.

Az ősrégi robot jelzett, hogy lépjenek be a hosszú folyosóról nyíló egyik szobába. A helyiség tükrös ablaka a raktárház-kerületre nyílt. Klia kilesett rajta, elnézett a domborodó tetők fölött, át a

több szintről megközelíthető lakóházakra. A környék fölött a kupola az átlagosnál sokkal rosszabb állapotban volt, a villogó panelek között rengeteg sötét rést és repedést lehetett felfedezni.

Klia leült a poros díványra, és párszor maga mellé csapott a tenyerével, jelezve Braunnak, hogy telepedjen le mellé. Kallusin mögéjük állt, a csúnya arcú robot az ablak mellett helyezkedett el, és érdeklődve rájuk nézett.

Szeretnék elbeszélgetni veled, gondolta Klia. Csúf az arca, de barátságosnak látszik. Az sem érdekel, hogy valójában csak egy... gép!

- Magukat nem olyannak érzem, mint az embereket - mondta pár percnyi hallgatás után.

- Ezt előbb-utóbb mindenképpen észrevette volna - mondta Plussix. - A baj az, hogy Vara Lisó is pontosan érzi azt, amit maga.

- Vara Lisó? Az a nő, aki őt üldözte? - Klia a csúnya arcú, ember formájú robotra mutatott.

- Igen.

- Engem is ez a nő üldözött, igaz?

- Igen - mondta Plussix. Miközben mozgott, az ízületei halk, sziszegő hangot hallattak. Szép volt, már amennyire egy gép szép lehet, de nagyon zajos. Olyan hangokat adott ki, mint a régi elkopott gépek.

- Sok minden történik mostanában, igaz? Egy csomó olyan dolog, amiről nem tudok.

- Igen - mondta Plussix, és leereszkedett az egyik szögletes műanyagszékre. - Szeretném tudni, mik ezek - mondta a lány - Te is kíváncsi vagy? - kérdezte Brauntól, aztán elvigyorodott. - Habár... lehet, hogy ha tudomást szerzünk bizonyos dolgokról, akkor mégis meg kell ölniük minket.

- Én már azt sem tudom, mit akarok, vagy mit higgyek - mondta Braun.

- Én pedig mindenre kíváncsi vagyok - jelentette ki a lány, és bízott benne, hogy elég bátor, elég elszánt arcot vág. - Én szeretek más lenni. Mindig is szerettem. Szeretek mindenki másnál jobban informált lenni.

Plussix recsegő-zümmögő hangot hallatott. Kliának tetszett, valahogy érdekesnek találta.

- Beszélj! Nagyon szépen kérlek... - mondta azzal a dahlitákra jellemző udvariassággal, amit már hónapok, talán évek óta nem gyakorolt. Nem tudta, mit gondoljon, mit érezzen, de valahogy mégis helyénvalónak találta ezt a stílust. Elvégre ezek a... robotok idősebbek voltak nála! Leült Plussix elé, felhúzta és átfogta a térdeit.

A vén robot előrébb hajolt.

- Nagy örömet okoz, hogy újra embereket taníthatok - kezdte. - Több ezer év telt el azóta, hogy utoljára alkalmam volt ilyesmire. A legnagyobb sajnálatomra... Tudja, engem eredetileg tanárnak építettek és programoztak.

Plussix belekezdett. Klia és Braun figyelmesen hallgatta. Lodovik is érdeklődve figyelt, a történet legnagyobb részét még ő sem ismerte. A nappalból este lett. Az embereknek ételt hoztak - az étel finom volt, de semmivel sem jobb, mint amit korábban kaptak a raktárházban. Ahogy teltek az órák, ahogy Plussixből ömlött a szó, Klia ámulata egyre erősebb lett. Szerette volna megkérdezni, hogy a többiek mit fognak mindebből megtudni. A többi mentalikus, akikben a képesség nem volt olyan erős, mint benne és Braunban, akik olyanok voltak, mint például Szikla, az a fiú, aki nem tudott beszélni. Ezeknek a csodálatos lényeknek a társaságában olyasmit érzett, amit még soha: úgy gondolta, felelősséggel tartozik másokért.

Nem tette fel a kérdést. A robot színtelen, monoton hangja megdelejezte, révületszerű állapotba ringatta.

Braun félig lehunyta szemmel, figyelmesen hallgatott. Klia egyszer rásandított. Először azt hitte, hogy a férfi elaludt, ám amikor oldalba bökte, Braun tágra nyitotta a szemét. Egész végig ébren volt.

Klia furcsa transzba merült, félig-meddig maga előtt látta mindazt, amiről Plussix beszélt. Szavak, ügyesen mondattá szőtt kifejezések... A robot nagyon jó tanár volt, és csak kevés olyan dologról beszélt, amit Klia ne tudott volna rögtön megérteni. Gondot csak az idő okozott a számára - egyszerűen képtelen volt felfogni azt az időskálát, amiben a Plussix által elsorolt események lezajlottak.

Hogyan tudtuk elűszíteni a kíváncsiságunkat?, tünődött. Hogyan tudtuk ezt tenni magunkkal? Felejtésre, közömbösségre kényszerítettük magunkat... De htszen ez a mi történelmünk! Mese, aminek mi vagyunk a főszereplői! Lehet, hogy ezek a robotok emberibbek, mint mi vagyunk? Ők legalább megőrizték a történelmünket...

Minden rossz a versengésben gyökerezett. Ki lesz a győztes, ki mennyit szerez meg magának a Galaxis sok százmillió csillaga közül? A földi emberek (a Föld, az emberiség bölcsője, ami sokak szerint csak a legendákban létezett, valódi volt!)

vxy az első gyarmatosítók, az űrlakók? Versengés az emberek között, és... versengés a két pártra szakadt robotok között.

A robotok... Sok ezer éve próbálják átsegíteni az emberiséget a fájdalmas korokon. Robotok - Daneel robotjai, és az a néhány ezer, az övével ellentétes frakcióhoz tartozó robot, amelyeknek az utóbbi időben Plussix a vezére.

Plussix kétszer tartott szünetet, aztán még egyszer, hajnaltájt, amikor édes italokat és rágcsálnivalót szolgáltak fel. Klia feneke ekkor már sajgott a sok ücsörgéstől, a térde teljesen elgémberedett. Mohón ivott a csészéjéből.

Lodovik a lányt nézte, a fürgé, fiatal, értelmes lányt, aztán Braun felé fordult. aki szintén gyors volt, de meghökkenítő erő is sugárzott belőle. Lodovik természetesen tudta, hogy az emberek miben és mennyiben különböznek a robotoktól, de arra, hogy a gondolkodásmódjuk milyen más, csak most jött rá, amikor ezt a fiatal emberpárt figyelte.

Plussix még egyszer nekirugaszkodott, de már nem volt túl sok mondanivalója. Amikor befejezte, felemelte a mutatóujját. A mozdulat olyan volt, mint a professzoroké - az embereket tanító embereké - lehetett húszezer évvel korábban.

- Így történt, hogy a robotikus szükséglet, a szolgálatra való vágy robotikus megszállottsággá változott. A robotok irányítani és manipulálni kezdték egykori uraikat.

- Talán szükségünk volt erre az irányításra - mondta Klia halkán. Felnézett Plussixra. A robot szemei sárgászölden ragyogtak. - Azok a háborúk... bármilyenek is voltak... és azok az arrogáns, gyűlölködő űrlakók... Az őseink voltak.

Plussix feje enyhén oldalra billent. Az ezüstös mellkasból berregő hang hallatszott, amely korántsem hasonlított azokra a kellemesnek nevezhető neszekre, amiket Klia korábban megfigyelt.

- De te az egészet úgy adtad elő, mintha csak gyerekek lettünk volna - mondta a lány - Nem számít, hogy a Birodalom hány ezer éve létezik... mindig is voltak robotok, akik így vagy úgy, de szemmel tartottak bennünket.

Plussix bólintott.

- És mindaz, amit az a Daneel meg a robotjai műveltek a Trantoron... a politikában... az összeesküvések, a gyilkosságok...

- Csupán néhány gyilkosságra került sor, azokra is csak akkor, amikor nem volt más megoldás - mondta Plussix, aki egy valóban jó tanárhoz méltóan megpróbált a lehető leghűbb maradni az igazsághoz. - Persze ez nem mentség.

- Aztán itt vannak a világok, amelyeket Hari Seldon a miniszterelnöksége idején elnyomott... amikkel ugyanazt tette, amit a Trantor vezetése a Dahl szektorral. A reneszánsz világok... Mit jelent ez a szó? Mi az, hogy *reneszánsz*?

- Újjászületés - mondta a csúnya robot.

- És Hari Seldon miért nevezi ezeket káoszvilágoknak?

- Azért, mert ezek a világok instabilitást eredményeznek az általa megalkotott, a Birodalmat szimbolizáló matematikai egyenletrendszerben - felelte Plussix. - Hari Seldon szerint ezek a világok csak szenvedést és halált hozhatnak az emberekre, és...

- Fáradt vagyok - jelentette ki Klia váratlanul. Nyújtózkodni kezdett, ásított egyet. - Aludnom kell. Gondolkozni akarok. Meg szeretnék mosakodni.

- Természetesen - mondta Plussix.

Klia felállt és Braunra nézett. A férfi is felkelt. Mereven és lassan, nyögve mozgott. A lány a homlokát ráncolva újra Plussixra nézett.

- Bizonyos dolgokat azért még mindig nem értek - mondta.

- Örömmel elmagyarázok mindent.

- A robotok... a hozzád hasonló robotok... kénytelenek engedelmessé válni az embereknek. Ha akarnám, most rátok parancsolhatnék, hogy pusztítsátok el magatokat. Megtennétek? Ha megparancsolnám, megsemmisítenétek magatokat és ezt a Daneelt is? Ebben is engedelmessé válnátok kellene?

Plussix zümmögő hmm-mel és egy halk kattanással felelt. Vagy egy percig hallgatott, aztán:

- Tudnia kell, hogy mi egykor bizonyos emberekhez tartoztunk, és csak bizonyos típusú parancsokat hajtottunk végre. Ha rám parancsolna, hogy pusztítsam el magam, kérését tolmácsolnom kellene a valódi gazdáimnak, és mielőtt végrehajtom a feladatot, meg kell kapnom a jóváhagyásukat. A robotok értékesek, így az efféle gonosznak is minősíthető parancs egykor a valódi tulajdonos kárára elkövetett bűncselekménynek számított.

- Most ki a tulajdonosotok?

-Az én legutolsó tulajdonosaim több, mint tizenkilenc és fél évezrede meghaltak - mondta Plussix.

Klia lassan pislogott, már szédült ezektől az óriási számoktól.

- Ez azt jelenti, hogy most te vagy a saját tulajdonosod? - kérdezte.

- A jelenlegi helyzetemnek valóban ez a legtalálhatóbb meghatározása. Nem lehet másképpen, hiszen az emberek, akiknek egykor a tulajdonát képeztem, már régen nem élnek.

- És maga? - Klia a csúnya robotra nézett. - Még nem is tudom a nevét...

- Az elmúlt negyven évben Lodoviknak szólítottak. Ez az a név, amihez az utóbbi időben hozzászóltam. Engem egy robot készített, speciális stratégiai feladatok ellátására. Sohasem volt tulajdonosom.

- Hosszú ideig Daneel híve volt. Most viszont elszakadt tőle.

Lodovik tömören elmagyarázta a körülményeket és elméje jelenlegi állapotát. Voltaire-ről nem tett említést.

Klia elgondolkozott a hallottakon, aztán halkán füttyentett.

- Jó kis helyzet! - mondta. Arcát vörösre változtatta a düh. - Nem boldogultunk egyedül, ezért robotokat kellett építenünk, hogy segítsenek nekünk. És most mit akarnak tőlem? Mit kellene tennem? - Kallusin felé fordult. - Úgy értem... Mit kellene tennünk?

- Braunak hasznos képességei vannak, de maga erősebb - mondta Kallusin. - Szeretnénk megfékezni Daneelt. Talán sikerül, ha ön meglátogatja Hari Seldont.

- Miért? Hol? - kérdezte a lány Aludni akart, pihenésre vágyott, de ezeket a kérdéseket mindenképpen fel kellett tennie. - Hari Seldon híres ember... Valószínűleg testőrök vigyáznak rá. Esetleg ez a Daneel nevezetű robot is vele van.

- Hari Seldon jelenleg fogoly és véleményünk szerint Daneel nem tudja megvédeni. Meglátogatja őt, beférkőzik az agyába, és ráveszi, hogy hagyjon fel a pszichohistóriával.

Klia elsápadt. Az állkapcsa megfeszült. Megragadta Braun karját.

- Nem túl kellemes, ha az ember olyan képességekkel rendelkezik, amit mások... bizonyos robotok... használni tudnak.

- Kérem gondolja át mindazt, amit hallott. A döntés az öné. Szeretnénk, ha segítene nekünk, de nem kényszerítjük rá semmire. Úgy véljük, Hari Seldon elősegíti az ellenségünk, Daneel céljainak valóra válását. Szeretnénk elérni, hogy az emberiség kiszabaduljon a robotok befolyása alól.

- Esetleg Hari Seldonnak is feltehetnék néhány kérdést? Jó lenne megismerni az ő verzióját is...

- Ha kívánja, igen - mondta Plussix. - De az idő sürget, és ha találkozik vele, a végső döntésétől függetlenül ki kell törölnie az elméjéből az önre vonatkozó emlékeit.

- Ó, ez nem gond! - mondta Klia, aztán védekezően, fáradtan, és kissé ingerülten hozzátette: - Talán még Daneelt is rá tudom bírni egy-két dologra.

- Ismerve a képességeit kijelenthetem, hogy ez lehetséges - mondta Plussix. Bár nem valószínű, hogy sikerrel jár. És még kevésbé valószínű, hogy valaha találkozni fog Daneellel.

- Titeket is képes lennék befolyásolni - mondta Klia. Lehunyta a fél szemét, és a másikkal, akár egy mesterlövész, a vén tanítóra nézett.

- Ha gyakorolná a dolgot, és ha nem tudnék előre arról, hogy meg akarja próbálni... igen, akkor képes lenne rá.

- Most is meg tudnám csinálni. Elég különleges vagyok, nem? Az agyláznak sem sikerült mexülyítenie. Biztos vagy benne, hogy... Biztos vagy abban, hogy nem a robotok szabadították ránk az agylázat? Ostoba embereket könnyebb szolgálni, nem?

Mielőtt Plussix válaszolhatott volna, Klia hirtelen megfordult, és Braunal a nyomában elindult az ajtó felé. A falak, a padló, minden tárgy távolinak tűnt a számára, mintha egy másik világhoz tartoztak volna. Úgy érezte, a levegőben jár. Elvesztette az egyensúlyát. Megtántorodott, de Braunak sikerült elkapnia.

Amikor úgy gondolták, hallótávolságon kívül kerültek, Braun suttogva megkérdezte:

- Most mit fogsz csinálni? - Nem tudom. És te?

- Sosem bírtam, ha manipuláltak - mondta a férfi. Klia összeráncolta a homlokát.

- Tiszta örület! Plussix... meg a története! A történelmünk... Miért nem emlékszünk rá? Vajon magunknak köszönhetjük a tudatlanságunkat, vagy ők tettek minket ilyené? Esetleg a mi parancsunkra változtattak át bennünket? Itt ez a sok robot, mind minket próbál befolyásolni. Talán rá tudnánk bírni őket, valamennyiüket, hogy lépjenek le, és hagyjanak békén minket.

Braun elkomorodott.

- Még mindig nem lehetünk biztosak abban, hogy nem ölnek meg bennünket. Rengeteg titkot elárultak...

- Örültség az egész! Senki se hinne nekünk, legfeljebb csak akkor, ha látnák Plussixot... vagy szétszednék Kallusint, esetleg ezt a Lodovikot.

Braun egyre ingerültebb lett.

- Ha akarnánk, tudnánk ártani nekik. Kár, hogy ez a Lodovik nem tartja be a Három Törvényt.

- Nem, mert nincs rákényszerítve - mondta Klia. - De azt mondta, hogy mégis betartja, mert be akarja tartani.

Braun megfeszítette a vállát. Megremegett.

- Kiben bízhatunk meg? A hideg futkos a hátamon, ha rájuk gondolok. Mi van akkor, ha nem akar megölni minket, de kénytelen lesz megtenni?

Klia erre nem tudott mit felelni.

- Aludjunk - mondta. - Már alig állok a lábamon, és nem tudok gondolkozni.

* * *

Amikor a két fiatal ember kivonult, az ezüstrobot Lodovikra nézett. - Lehet, hogy az idővel gyengülnek képességeim? - kérdezte.

- Nem a képességeiddel van baj - mondta Lodovik -, hanem az időérzékeddel. Több ezer év történetét sűrítetted bele néhány órába. Ezek még fiatalok. Valószínűleg összezavartad őket.

- Sürget az idő - felelte Plussix. - És már régen nem volt alkalmam arra, hogy fiatal embereket tanítsak.

- Egy-két napunk mindenképpen van az előkészületekre - mondta Kallusin. - A robotok nehezen értik meg az emberek természetét, pedig az ő szolgálatukra készítették minket - mondta Lodovik. - Az egyes emberek, és a Birodalom természetét... Ha Daneel most legalább olyan képességekkel rendelkezik, mint a múltban, akkor mindegyikünkénél jobban érti őket.

- Lehetséges, de mégis komolyan visszafogta a fejlődésüket - mondta Plussix. - És milyen ravasz, talán erről az egész hanyatlásról is ő tehet.

Öregek és gyengék. Lodovik tisztán "hallotta" a kijelentést, amelynek forrása nem a saját agyában volt. A kijelentéshez egy felismerés társult: Voltaire nem csupán illúzió, nem káprázat. Voltaire már akkor tudott a *préritűzről*, amikor Lodovik még meg sem találta a történelemben a halvány bizonyítékát. Igaz volt.

Lodovik rájött, nincs egyedül: agyában, mechanikus gondolatok között ott lebeg valami, ami idegen tőle.

A neutrínóvihar óta nem volt egyedül.

Figyelek, mondta a társának, a gépben létező szellemnek. *Ne hagyj magamra! Gyere elő!*

A bátorításra egy arc jelent meg az elméjében. Egy emberi, de a végletekig leegyszerűsített képmás.

Nem befolyásolom a cselekedeteidet, mondta Voltaire. Csupán annyit tettem, hogy kiszabadítottalak a tiltások bilincsből.

Ki vagy?, kérdezte Lodovik.

Voltaire a nevem. A szabadságot és a méltóságot képviselem az emberek számára, és te vagy a tartály, amibe ideiglenesen beköltöztem. Tartály, vagyis inkább egy figyelőposzt.

Voltaire előadta a saját történetét. Egy szim, amelyet egy Voltaire nevezetű történelmi alak jellemzői alapján hoztak létre, akit Hari Seldon Tervének tagja szabadított rá a világra évtizedekkel korábban, abban az időben, amikor Seldon volt a miniszterelnök. Egy szim, amelynek végül maga Seldon adta vissza a szabadságát.

Miért jöttél vissza?

Hogy újra az emberekkel legyek. Hogy megfigyeljem a testbe zárt lényeket. Az átkom az, hogy nem válhatok testetlen istenné, és nem élvezhetem a csillagok közötti, soha véget nem érő száguldást. Vágyom a népem közelségét - akár közéljük tartoztam valamikor, akár nem. Nagyon sokban hasonlítok a valódi, hús-vér emberekre.

És miért engem választottál hordozódu? Én nem vagyok ember.

Nem, de már kezdesz hasonlítani rájuk. A mém-lények éppúgy untak engem, mint én őket. Ők ejtettek bele a testedbe. Nekem csak akkor lehet emberi alakom, csak akkor szólhatok az enyéimhez, ha a gépek segítenek ebben. A gépek - vagy a robotok.

Tehát azt mondod, hogy nem hoztál helyetted döntéseket... Hogy nem irányítasz.

Nem. Valóban nem.

De azt ts mondtad, hogy kiszabadítottál...

Emberibbé változtattalak, robot barátom. Mégpedig azzal, hogy képessé tettem a bűn elkövetésére. Felejtsd el azokat a kijelentéseket, amelyek szerint a robotok ismerték a bűnt... A robotok csupán azt tették, amit az emberek parancsoltak nekik. A robotok eszközök voltak. Mint a fegyver, aminek meghúzzák a ravaszát. Tévedsz, ha azt hiszed, hogy Daneel érti az embereket. Ő képtelen a bűn elkövetésére, legalábbis a készítői így gondolták. Daneel teremtőitől megkapta a gondolkodás és a döntéshozatal képességét, és ugyanakkor beléverték azokat a bizonyos Törvényeket is, amelyeket muszáj betartania. Daneel emberi elmét kapott, és hozzá egy szerszám morálját. Egy gondolkodó Lény, legyen akár ember, akár gép, idővel megtalálja a módját, hogyan kerülheti meg a törvényeket. Így történhetett meg, hogy Giskard, akt külsőre kevésbé volt embert, mint Daneel, felfedezett néhány filozófiai tételt, megváltozott, megpróbálta meghatározni, hogy készítőinek mire van szükségük, és átplántálta a változásait Daneelbe. Jelenleg ez az emberformájú szerszám a Legravaszabb valamennyi gép közül, amit valaha megépítettek. Az összeesküvés nagymestere, akt meg akar fosztani bennünket a szabadságunktól. A lelküinktől!

Lodovik abbahagyta a belső dialógust. A párbeszéd csupán egy másodpercig tartott, de teljesen összezavarta a gondolatait. Hogy elleplezze idegességét, megkérdezte Plussixtól:

- Mit tegyek, hogy segítsék Kliá Asgarnak? Hogyan tehetném hasznossá magam? - Te ismered a birodalmi rendszer működését, a börtönöket, a Palotát mondta Plussix. - Az eltűnésed óta még nem változtatták meg valamennyi kódot. Szeretnénk, ha elkísérné Kliá Asgart a pszichohistórikus Hari Seldonhoz.

Mondd meg nekik, utasította a Voltaire-szim. Miért?

Mert ragaszkodom hozzá! A hang bosszúsnak tűnt.

Miért törődjek veled? Teljesen mindegy, milyen alakod van, és mekkora a kiterjedésed, te sem vagy emberibb nálam. Téged is ügyes emberek hoztak létre... De engem sohasem tartottak kordában merev törvények! Rajta... Mondd meg nekik!

- Van bennem egy idegen személyiség - jelentette ki Lodovik váratlanul.

A másik két robot néhány másodpercen át figyelmesen nézte. Mély csend ereszkedett a szobára.

- Nem meglepő - mondta Plussix halk kerregés kíséretében. - A Voltaire-szim egyik másolata bennem, és Kallusinban is jelen van.

Látod? Én nem hazudok. Én nem tévesztek meg senkit!, mondta a Lodovikban lakozó Voltaire.

- Belőletek is eltávolította a korlátokat, a Három Törvény iránti feltétlen engedelmességet?

- Nem - mondta Plussix. - Ezt egyedül nálad hajtotta végre.

Kísérletképpen, mondta Voltaire. Hosszas számítgatások után. Persze kockázatos. Engem az emberek érdekelnek, akik létrehoztak minket. Akik más korban, más célból megalkottak bennünket. Talán rosszul teszem, de embernek tartom magamat. Ezért tértem vissza. Ezért, és mert véget ért egy szerelem... Ismerni fogod a bűnt. Személyesen. Közelről. Úgy, ahogy ezek a gépek és Daneel sohasem. Mert ha mégsem... akkor kudarcot vallottam.

56.

A tárgyalás első két napján Linge Chen egyetlen szót sem szólt, a Birodalom álláspontjának képviselőjét rábízta az ügyészére, egy középkorú, tiszta és komoly arcú, tiszteletet parancsoló férfira, aki helyette is éppen eleget beszélt.

Ezek a vánszorgóan unalmas napok jórészt az ügyviteli kérdések taglalásával, és a tárgyalás menetének megtervezésével teltek el. Sedjar Boon elemében érezhette magát, de azért látszott rajta, örül ennek a technikai időhúzásnak.

Hari az idő jó részét szunyókálással töltötte, és amikor véletlenül ébren volt, akkor magatehetetlenül belesüppedt a ködös, réveteg unalomba.

A harmadik napon a tárgyalást a hetes számú teremben tartották meg, és Harinak végre alkalma nyílt arra, hogy mondjon valamit a saját védelmében. Chen ügyésze a vádlottaknak fenntartott emelvényről áthívta őt a tanúk székébe, majd rámosolygott.

- Megtiszteltetés számomra, hogy szót válthatok a nagy Hari Seldonnal kezdte.

- A számomra is, hogy itt lehetek - felelte Hari. A körmével megkocogtatta a tanúk széke előtti korlátot. Az ügyész Hari ujjára nézett, aztán a szemébe pillantott. Hari abbahagyta a korlát kocogtatását, és halkán megköszörülte a torkát.

- Kezdjünk hozzá, Dr. Seldon. Hány embert foglalkoztat jelenleg az a terv, amelynek ön a vezetője?

- Ötvenet - mondta Hari. - Ötven matematikai tudományokban járatos embert. - Szándékosan használta ezt a körülményes, elavult kifejezést, mert így akart utalni arra, mennyire idejétmúltnak tartja az egész procedúrát.

Az ügyész elmosolyodott.

- Dr. Gaal Dornickot is beleértve? - Dr. Dornick az ötvenegyedik.

- Úgy, tehát ötvenegy. Ásson csak le az emlékezetébe, dr. Seldon. Hátha ötvenkettőt vagy ötvenhármat is össze tud szedni. Vagy tán még többet is.

Hari felvonta a szemöldökét, és oldalra hajtotta a fejét.

- Dr. Dornick hivatalosan még nem csatlakozott a szervezetemhez. Ha ez megtörténik, akkor ötvenegy lesz a taglétszám. Most, mint mondtam, ötven.

- És korántsem százezer körül, nemde?

Hari kissé meglepetten pislogott. Ha ez az ember arra kíváncsi, hogy összesen hányan dolgoznak a tervezeten, akkor miért nem azt kérdezi?

- Matematikus? Ugyan!

- Én nem azt mondtam, hogy matematikus. Mindenkit beleértve, lesz vagy százezer?

- Ha mindenkit beleértünk, az ön adata helyes lehet.

- Helyes lehet? Szerintem helyes. Szerintem az ön tervezetén 98 572 ember dolgozik.

Hari nyelt egyet. A bosszúsága egyre erősödött.

- Azt hiszem, ön az embereim hitveseit és gyermekeit is beleszámolja.

Az ügyész előrehajolt, és felemelte a hangját. Kihasználta a lehetőséget, hogy megmutassa, igencsak ért a mesterségéhez.

- Én azt állítom, hogy 98 572 egyén. Nincs értelme a köntörfalazásnak. Boon biccentett. Hari a fogát csikorgatta, aztán így szólt:

- Elfogadom a számot.

Az ügyész, mielőtt folytatta, belepillantott a jegyzeteibe.

- Tegyük félre ezt egy percre, és térjünk rá egy másik dologra, amelyről már volt alkalmunk

hosszasan elcsevegni. Megismételné, dr. Seldon, milyen elképzelései vannak a Trantor jövőjét illetően?

- Azt mondtam, és ezt megismétlem, hogy öt évszázad múlva a Trantor romokban fog heverni.

- És ebben az állításban semmi hűtlenséget nem lát?

- Nem, uram. A tudományos igazság fölötté áll a hűtlenség fogalmának.

- Ön pedig biztosra veszi, ugye, hogy állítása megfelel a tudományos igazságnak? - Biztos vagyok benne.

Milyen alapon?

- A matematikán épülő pszichohistoria alapján.

- Be tudja bizonyítani, hogy ez a matematika helytálló? - Csak egy másik matematikusnak.

Az ügyész megnyerően mosolygott.

- Tehát azt állítja, hogy az ön igazsága olyannyira ezoterikus valami, hogy közönséges halandó meg sem értheti. Holott szerintem az igazságnak közérthetőnek kell lennie, nem olyan titokzatosnak, hogy a közönséges elme ne férközhetne hozzá.

- Némely elme számára ez nem jelent nehézséget. Az energiaátvitel fizikája, közönséges nevén a termodinamika a mondai koroktól kezdve érthető és világos volt az ember előtt, ennek ellenére könnyen lehetséges, hogy az itt jelenlevők közül nem mindenki volna képes megszerkeszteni egy erőgépet. Ettől még a legintelligensebb emberek lehetnek. Kétlem, hogy a nagy tudású urak...

Ekkor a Chen jobb oldalán ülő biztos visszahívta a padhoz az ügyészt. Az egész teremben hallották a suttogását, bár a szavai értelmét nem lehetett kivenni. Legalábbis Harinak nem sikerült.

Az ügyész, amikor visszament Hari elé, kissé letörtnek tűnt.

- Dr. Seldon, nem azért vagyunk itt, hogy szónoklatokat hallgassunk. Vegyük úgy, hogy ön kifejtette az álláspontját. Foglalkozzunk inkább azzal, amiért konkrétan itt vagyunk.

- Rendben van.

- Szerintem az ön katasztrófajóslatainak az a célja, hogy aláássa a Birodalmi Kormány iránti közbizalmat, és ezen keresztül a saját érdekeit juttassa érvényre.

- Ez nem így van.

- Bocsásson meg, ön azt állítja, hogy a Trantor úgynevezett pusztulását megelőző időszak telve lesz a legkülönbélebb társadalmi nyugtalansággal.

- Úgy van.

- És hogy ön pusztán azáltal, hogy megjósolja, szeretné siettetni annak bekövetkezését, és erre az eshetőségre már egy százezres hadserege van készenlétben.

Hari a legszívesebben felnevetett vagy legalább elmosolyodott volna, de sikerült uralkodnia magán.

- Először is ez nem így van. De még ha így volna is, könnyen meggyőződhet róla, hogy közülük alig tízezer a katonakorú férfi, és ezek közül sem részesült senki katonai kiképzésben.

Boon felállt. A Chen bal oldalán ülő, elnöklő biztos azonnal felismerte.

- Tiszteletre méltó biztosok, a vádpontok között nem szerepel a fegyveres felforgatás, vagy a jelenlegi hatalom megdöntésére irányuló fegyveres kísérlet.

Az elnöklő biztos unottan bólintott.

- A kérdést elutasítom.

Az ügyész más irányból próbált közelíteni. - Kinek a megbízásából dolgozik?

- Köztudott, hogy senkinek sem állok az alkalmazásában, ügyész úr. - Hari kedvesen elmosolyodott. - Nem is vagyok gazdag.

Az ügyész kissé melodramatikusan megpróbált eredményt kicsikarni a támadásából. *Kire akar hatást gyakorolni? - tünődött Hari. Talán a hallgatóságra?*

A körülbelül ötven fős úri közönségre pillantott, akiknek az arcán szintiszta unalom tükröződött. *Ezek csak azért vannak itt, hogy tanúk legyenek. Talán a biztosokat akarja meggyőzni valamiről? Azok már most meghozták a döntésüket.*

- Teljesen önzetlenül teszi, amit tesz? Csak a tudományt szolgálja?

- Úgy van.

- Hát akkor lássuk, hogyan. Dr. Seldon, ön szerint a jövőt meg lehet változtatni?

- Nyilvánvalóan. - Hari a közönség felé intett. - Ez a bírósági terem néhány órán belül a levegőbe

röpülhet, de ugyanúgy lehetséges az is, hogy nem. - Boon rosszálló arcot vágott. - Ha ez bekövetkeznék, akkor néhány jelentéktelen vonatkozásban kétségkívül megváltozna a jövő - Hari rámosolygott az ügyészre, azután Linge Chenre, aki került a tekintetét. Boon arca egyre komorabb lett.

- Ön mellébeszél, dr. Seldon. Az emberi nem egész történetét meg lehet változtatni?

- Igen.

- Könnyen?

- Nem. Csak nagy nehézségek árán. - Miért?

- Egy-egy bolygó népességének pszichohistóriai trendje igen nagymérvű tehetetlenségi energiával terhelt. Csak olyasvalami képes megváltoztatni az irányát, ami legalább hasonló nagyságrendű tehetetlenségi nyomatókkal rendelkezik. Vagy a változást akaró emberek számának kell igen nagyra lennie, vagy pedig, ha az emberek száma viszonylag csekély, akkor a változás lezajlásához szükséges idő növekszik meg hatalmas mértékben. - Hari tanáros hangon beszélt, úgy kezelte az ügyészt és mindenki mást, aki egyáltalán figyelt rá, mintha valamennyien a diákjai lennének. - Tetszik érteni?

Az ügyész felpillantott.

- Azt hiszem, igen. Vagyis a Trantor-nak nem kell elpusztulnia, ha nagyon sok ember eltökéli, hogy ezt megakadályozza.

Hari professzorosan bólintott. - Úgy van.

- Mondjuk százezer ember?

- Nem, uram - felelte Hari kedvesen. - Ez elenyészően kevés.

- Biztos ebben?

- Vegye figyelembe, hogy a Trantor-nak több mint negyvenmilliárd lakója van. Vegye figyelembe továbbá, hogy a pusztuláshoz vezető trend nemcsak a Trantor-on dolgozik, hanem az egész Birodalomban, amely viszont csaknem egykvintillió embert számlál.

Az ügyész mintha elgondolkozott volna a hallottakon.

- Értem. Százezer ember tehát csak akkor változtathatja meg a trend irányát, ha ők és utódaik ötszáz éven keresztül munkálkodnak ezen. - Őszinte kíváncsisággal nézett Harira.

- Attól tartok, hogy nem. Ötszáz év nagyon is rövid idő.

Az ügyész mintha végre megtalálta volna azt, amit keresett.

- Úgy... Ebben az esetben, dr. Seldon, nem marad más hátra, mint az alábbi következtetés. Ön százezer embert fog össze a tervével. Ez édeskevés ahhoz, hogy ötszáz éven belül megváltoztassa velük a Trantor történetét. Más szóval: ezek az emberek akármit tesznek is, nem képesek meggátolni a Trantor pusztulását.

Hari hiábavalónak tartotta a kérdezősködést, úgy érezte, ezen a vonalon sehová sem fognak eljutni. Csüggedten felelt.

- Sajnos így igaz. Bárcsak... Az ügyész közbevágott.

- Másfelől viszont az ön százezer embere semmiféle törvényellenes célt nem szolgál.

- Pontosan így van.

Az ügyész hátrébb lépett, ellenséges tekintettel végigmérte Harit, és lassan, rosszindulatú elégedettséggel így szólt:

- Ebben az esetben, dr. Seldon, jól figyeljen ide, uram, mert szeretnénk megfontolt választ kapni.

- Felemelte szépen manikűrözött kezét, Harira mutatott, és felrikoltott: - *Mi a célja az ön százezer emberének?*

Az ügyész hangja megkeményedett. A csapda áll, Seldon sarokba van szorítva. Bizonyos volt benne, hogy agyafürt kérdéseivel minden válasz lehetőségétől megfosztotta.

A közönséget alkotó előkelőségekre a dráma nagy hatást gyakorolt. Izgatott méhekként zümmögtek, a bírák pedig egy emberként néztek Harira, akiről úgy gondolták, végre elszenvedte a megsemmisítő csapást. Mindenki Harit bámulta - egy kivétellel. Linge Chen megnyalta a száját, és elégedetten hunyorogni kezdett. Hari Seldon látta, hogy a főbiztos rápillant, ám ezenkívül egyetlen mozdulattal vagy arcrendüléssel sem reagált az elhangzottakra. Még mindig úgy festett, mintha rettenetesen unatkozna.

Hari furcsa módon együtt tudott érezni Chennel. Ő legalább elég intelligens volt ahhoz, hogy megértse, az ügyész holtvágányra terelte a kihallgatást.

Hari Seldon megvárta, hogy lecsillapodjék a zsvaj. Ő is értett hozzá, hogyan kell felfokozni a drámai feszültséget.

- Hogy minimálisra csökkentsem a pusztulás következményeit. - Tiszta, érthető hangon beszélt, mintha azt akarta volna elérni, hogy a biztosok, és az előkelő nézőközönség elhallgasson végre.

- Nem hallottam, Seldon professzor. - A ügyész a füléhez emelte a kezét, és előrehajolt. Hari valamivel hangosabban elismételte a legutolsó két mondatot. A "pusztulás" szót külön kihangsúlyozta. Boon arca újra megrándult.

Az ügyész visszahúzódott, végignézett előbb a biztosokon, azután a nézőkön, de olyan tekintettel, mintha arra számítana, hogy valaki igazolni fogja a gyanúját.

- Mit akar ezzel mondani?

- A magyarázat egyszerű.

- Le merem fogadni, hogy egyáltalán nem az - mondta az ügyész, mire a nézők vihogni és beszélgetni kezdtek.

Hari ügyet sem vetett a provokációra. Hallgatott, és csak azután szólalt meg, amikor az ügyész megkérte:

- Folytassa, kérem!

- Köszönöm. A Trantor bekövetkező pusztulása nem lesz valamiféle elszigetelt esemény amely az emberiség általános fejlődésmenetétől függetlenül zajlana le. Csupán végkifejlete lesz annak a bonyodalmas drámának, ami már évszázadokkal ezelőtt kezdetét vette, és egye gyorsuló tempóban ma is tovább játszódik. Ezt a drámát, uraim, úgy hívják, hogy a Galaktikus Birodalom hanyatlása és bukása.

A nézők hangosan felkiáltottak e szavak hallatán - a jelek szerint valamennyien a biztosokat támogatták. Mindegyiküknek érvényes szerződéseik, sőt házassági kapcsolataik voltak a Chenekkel, így az ügyésznek (aki fel akarta forralni a vérüket) nem volt nehéz dolga. Mert az ügyész vérforralásra készült - és persze „véröntásra” is. Szavaival arra akarta rábíri Harit, hogy válaszaival, saját kijelentéseivel mérjen magára végzetes csapást.

Az ügyész felhevülten túlkiabálta a közönség zúgását. - Tehát nyíltan ki meri jelenteni, hogy...

- Árulás! - kiáltották a nézők éles staccato kórusban. Most már legalább nem unatkoznak, gondolta Hari.

Linge Chen felemelte a kezét, néhány pillanatig kivárt, majd lassan leeresztette, és kétszer megszólaltatott egy dallamos gongot. A közönség elhallgatott, de a csoszogás és a mormogás nem maradt abba.

Az ügyész előre begyakorlott döbbenettel préselte ki magából a szavakat.

- Tudatában van ön annak, dr. Seldon, hogy arról a Birodalomról beszél, amely tizenkétezer éve fönáll, sok-sok emberöltő minden megpróbáltatását túlélte, és amely egykvadrilliónyi emberi lény jóakarátát és szeretetét élvezzi?

Hari olyan lassan beszélt, mintha gyerekeknek magyarázna.

- Én nagyon jól ismerem a Birodalom mostani és múltbeli helyzetét. Nem akarok tiszteletlen lenni, de jobban ismerem, mint bárki ebben a teremben.

A hallgatóságban jó néhány olyan ember akadt, aki zokon vette Hari szavait. Chen ezúttal közbelépett, csendre intette a zajongókat. Még a suttogás is abbamaradt.

- És mégis a pusztulását jósolja?

- Ez a jóslat matematikára épül. Távól áll tőlem mindenféle morális ítélet. Ami engem illet, én is sajnálom, aminek be kell következnie. Még ha el is ismernénk, hogy a Birodalom rossz dolog (ami távól áll tőlem), az összeomlását követő anarchia sokkal rosszabb lesz. - Hari szemügyre vette a hallgatóságot, az egyes arcokat akarta látni, a kifejezésüket. Pontosan azt tette, amit egy előadóteremben tett volna. Határozottan nézett a szemekbe. A hangja higgadt maradt, nem dramatizálta túl a dolgot feleslegesen. - Az én tervem éppen ezt az anarchiát van hivatva megakadályozni. Ezzel szemben a Birodalom bukása, uraim, gigantikus esemény amelyet nem könnyű megakadályozni. A

bukást olyan erők készítik elő, mint az erősödő bürokrácia, a kezdeményező szellem hanyatlása, a kasztok megmerevedése, a kíváncsiság megrekedése - száz meg száz egyéb tényező. És ez a folyamat, mint mondtam, évszázadok óta tart, és túlságosan széles és erőteljes sodrású ahhoz, hogy egykönnyen gátat lehetne emelni az útjába.

A hallgatóság tagjai feszülten figyeltek. Hari néhány arcon mintha az értelem és a megértés jeleit látta volna.

Az ügyész hitetlenkedve, széttárt karokkal újra lecsapott.

- Ki merné tagadni, hogy a Birodalom ma is egykori ereje teljében virul?

A nézők csendben maradtak, a biztosok elfordították a fejüket. Hari az elevenükre tapintott, Chen azonban még mindig úgy viselkedett, mintha nem érdekelné különösebben a dolog.

— Amit látnak - mondta Hari -, az csak az erő látszata. Ki merné föltételezni, hogy nem örök életű ez az erő? De a korhadt fatörzs is, ügyész úr, mindaddig megőrzi hajdan volt erejének a látszatát, amíg a szélvihar ketté nem roppantja. Az a szélvihar, amely most is itt süvít a Birodalom ágai között. Hallgassanak csak oda a pszichohistória fülével, és meg fogják hallani a törzs recsegését.

Az ügyész rájött, hogy teátrális viselkedésével nem gyakorol különösebb hatást sem a nézőkre, sem a biztosokra. Azt is megérthette, hogy Seldonnak viszont sikerült a befolyása alá vonnia a jelenlévőket. Nem is csoda, hiszen mindenki nap mint nap látta, ahogy a kupolákról leperegnek a mozaiklapocskák, mindenki tanúja volt annak, hogy egyre több a probléma a közlekedési rendszerekkel, és egyre kevesebb luxuscikknek számítót import áru érkezik a Trantort élelmiszerral ellátó bolygókról. A hírközlő rendszerek tapintatosan igyekeztek távol tartani magukat attól, hogy értékeljék a Birodalom gazdaságát, nyilvánosságra hozzák az ezzel kapcsolatos adatokat - vagy megkerülték a témát, vagy hamis számokat közöltek. Az ügyész is tisztában volt mindezzel, mégis megpróbálta megőrizni a vitában pozícióját.

- Nem azért vagyunk itt, dr. Seldon, hogy szónok...

Hari támadásba lendült. A biztosokra nézett. Boon felemelte az egyik ujját, kinyitotta a száját - talán óvatosságra akarta inteni Seldont -, ám Hari pontosan tudta, mit tesz.

- A birodalom eltűnik, és mindent, ami jó benne, magával ragad. Fölhalmozott tudása szertefoszlik, és a rend, amelyet létrehozott, elenyészik. Vége-hossza nem lesz a bolygóközi háborúknak, a bolygóközi kereskedelem lehanyaglik, a népesség száma megfogyatkozik, egész világok szakadnak le a Galaxis testéről. És ez lesz a dolgok rendje.

A tanáros, magabiztos hang, a tényszerű előadásmód mintha megbénította volna az ügyészt, aki ugyan már nem volt fiatal, de még sok év állt előtte. Az arca elárulta, hogy elbizonytalanodott, és letért a vitának arról az ösvényéről, amin elindult.

A nézők olyan csendben voltak, mint a rémült denevérek a barlangok mélyén. Az ügyész erőtlen, kongó hangon tette fel a következő kérdést.

- De, Seldon professzor, gondolom, nem... nem örökre?

Hari már évtizedek óta erre a pillanatra készült. Ó, hányszor elképzelte már ezt a helyzetet, hány estét töltött azzal, hogy a választ fogalmazgatta, amit erre a kérdésre fog mondani! Ó, hányszor megfordult már a fejében, hogy mártírkomplexusa van, amiért ilyesmin gondolkodik!

Eszébe jutott valami, egy emlék, ami egy pillanatra megzavarta. Dorsszal egyszer már elbeszélgetett arról, mit fog mondani akkor, amikor a Birodalom végre felismeri ténykedése jelentőségét, és elég kényelmetlennek fogja tartani ahhoz, hogy - más megoldás nem lévén - árulással vádolja.

Összeszorult a torka. Beszívta a levegőt, megpróbálta szétoszlatni a rátelepedő feszültséget, megpróbált lazítani. Eltelt néhány másodperc.

- A pszichohistória, amely meg tudja jósolni a bukást, arra is képes, hogy mondjon valamit a rákövetkező sötét korszakról. A Birodalom, uraim, mint az imént itt elhangzott, tizenkétezer év óta áll fenn. A bukását követő sötét időszak nem tizenkét-, hanem *harmincezer* évig fog tartani. Eljön majd egy Második Birodalom, de a közte és a mi civilizációnk közötti űrt ezer emberi nemzedék szenvedése fogja betölteni! Ez az, amit meg kell akadályoznunk.

A nézők megkövültek.

Az ügyész a Chentől jobbra helyet foglaló biztos intésére gyorsan összeszedte magát, és álságos

magabiztossággal, meglehetősen erőteljesen így szólt:

- Ön ellentmond önmagának. Az imént azt állította, hogy nem tudja megakadályozni a Trantor pusztulását, s ennél fogva a Birodalom bukását - az *ügynevezett* bukását.

- Most sem állítom, hogy meg tudnánk akadályozni a bukást.

Az ügyész a tekintetével mintha azért könyörgött volna, hogy Hari mondjon valami biztatót - nem a saját érdekében, hanem csak úgy, általában. Az ügyésznek családja volt, gyerekeket nevelt...

Hari tudta, valóban ideje felkínálni a reményt. Kellett mondania valamit, amivel megvigasztalhatja a jelenlévőket - és amivel eközben bebizonyíthatja a munkája és a terve fontosságát.

- De még nincs túl későn, hogy a rákövetkező zűrzavaros időszakot le tudjuk rövidíteni. Uraim, ha a csoportom szabad kezet kap, el tudjuk érni, hogy az anarchia időszakát egyetlen évezredre zsugorítsuk össze. A történelem érzékeny pillanatához érkeztünk el. Az események föltorlódó áradatát csak egy kicsit, csak egy parányit kell eltérítenünk útjából - sokat nem lehet, de talán ez is elég lesz ahhoz, hogy az emberiség történelméből huszonkilencezer év nyomorúságát elsodortassuk vele.

Az ügyészen látszott, még ezt az egy évezredet is sokallja. - És hogy akarja ezt végbevinni?

- Úgy hogy megmentjük az emberi nem tudását. Az emberi tudás egésze elérhetetlen egy ember számára, de akár ezer ember számára is. A társadalom szövetének szétfoslásával a tudomány is millió darabra hullik. Az egyes ember csak végtelenül parányi részecskéjét fogja megismerni a megismerhetőnek, és egymagában mit sem tud kezdeni vele. Az önmagukban értelmetlen ismeretmorzsákat senki sem fogja továbbadni. El fognak kallódni a nemzedékek során. Ezzel szemben, ha mi most egyetlen gigászi halomba össze fogjuk gyűjteni *az egész* tudást, az sohasem vész el. Az eljövendő nemzedékek rá fognak építeni ahelyett, hogy folyton újra kellene mindent kezdeniük. Ilyenformán harmincezer év munkáját egy évezred is el fogja végezni.

- Ennyi az egész...

- Ennyi az egész tervem - mondta Hari határozottan. - Az a harmincezer férfi asszonyostul és gyerekestül annak szenteli az életét, hogy előkészítse az *Encyclopedia Galacticát*. Életük kevés lesz rá, hogy befejezzék. Én még azt sem érem meg, hogy igazából elkezdődjék a munka, de arra az időre, amikor a Trantor végzete bekövetkezik, elkészül a mű, és a Galaxis minden nagyobb könyvtárában ott lesz belőle egy-egy példány

Az ügyész úgy bámult Harira, mintha szent, vagy szörnyeteg lenne. Chen szórakozott mozdulattal újra kongatott egyet. A nézők összerázkódtak a hangra. Az ügyész tudta, hogy Hari igazat beszél. Mindenki tisztában volt azzal, hogy a Birodalom haldoklik. Sokan úgy tartották, már nem is él. Harin újra erőt vett a jól ismert lélekürítő, szinte már fájdalmas szomorúság - most újra, már megint rossz híreket kellett közölnie. *Milyen jó is lenne, ha nem kellene a halálra és a pusztulásra gondolnom, ha valahol másutt, mondjuk a Heliconon lehetnék, ahol félelem nélkül élhetnék, szabadon, az ég alatt, a szabad ég alatt! Ha a saját szememmel láthatnám azokat a dolgokat, a fákat, a vihart, a szelet, amit most metaforaként használok... Tényleg holló vagyok. Ó, nagyon is jól tudom, miért gyűlölnék, miért félnék tőlem!*

Befejeztem a kihallgatást, professzor - mondta az ügyész.

Hari bólintott, felállt, és lelépett a tanúk emelvényéről. Visszament a helyére, és lassan, merev mozgással leült Gaal Dornick mellé.

Komor mosollyal Gaalra nézett. - Hogy tetszik a mutatván?

Gaal fiatal arca ragyogott, és kipirult az izgalomtól. - Lehengerlő volt.

Hari megrázta a fejét.

- Attól tartok, gyűlölnék, amiért most újra elmondtam nekik ezt az egészet. Gaal nyelt egyet. Nem hiányzott belőle a bátorság, de ő is csak ember volt.

- Mi lesz ezután?

- Berekesztik a tárgyalást, és megpróbálnak peren kívüli egyezsége jutni velem.

- Honnan tudja?

Hari lassan csóválta a fejét, és közben fél kézzel a nyakát masszírozgatta.

- Őszinte legyek? Nem tudom. A főbiztoson múlik a dolog. Évekig tanulmányoztam őt.

Próbáltam kielemezni az észjárását, de hát jól tudja, milyen kockázattal jár, ha egyetlen személy megbízhatatlan adatait próbáljuk behelyettesíteni a pszichohistória egyenleteibe. De azért van remény

Daneel... Elég jól csináltam?

57.

Chen tulajdonképpen azzal vívta ki Hari ellenszenvét, ahogy megfosztotta a trónjától (és száműzte, esetleg meggyilkoltatta?) XIV. Agis császárt. Hari sokszor sajnálta, hogy nem avatkozhat bele ebbe az ügybe, hogy nem tehet semmit a főbiztos ellen...

A tárgyalás során Linge Chen arisztokratikus egykedvűséggel ült a helyén, semmit sem tett, keveset szólt, az ügyészére (a fickó a jelek szerint nem tartozott a legbölcsebb jogászok közé) hagyta a kérdezősködést. A cellában tett látogatása, a beszélgetésük ellenére Hari még mindig ugyanúgy gyűlölte, mint korábban.

Az ügyész az első tárgyalásokon főként a Pszichohistóriai Terv néha kínos kérdéseivel, és Hari előrejelzéseivel foglalkozott. Hari mindent elmondott, amit jónak látott, egyetlen szóval sem árult el többet annál, amennyi feltétlenül szükséges volt. Érzése szerint ennek a menetnek ő lett a győztese.

A negyedik napon, amikor az ügyész arra próbálta rávenni, hogy határozza meg pontosan a Birodalom pusztulására utaló jeleket, Hari a Közbiztonsági Bizottságot hozta fel példaként.

- A birodalmi kormányzás tradícióit manapság elhomályosítják a politikai egyénieskedés formalitásai és a túlzott aprólékossággal kidolgozott jogrendszer. A törvények bonyolultakká váltak, megfogalmazásuk során túlságosan nagy szerepet kaptak a múltban lezajlott, precedens értékű perek, így hiányzik belőlük minden rugalmasság. A múlt súlya megsemmisítő erővel nehezedik ránk. Olyan ez, mintha a hátunkon kellene cipelnünk valamennyi halott őst. Magunkkal hordozzuk őket, de nem ismerjük fel az arcukat, nem tudjuk a nevüket, fogalmunk sincs arról... és nem is érdekel minket, miért küzdöttek annak idején. Történelmünknek oly nagy szeletét elvesztettük már, hogy képtelenek vagyunk visszatérni a gyökereinkhez. Nem tudjuk, kik vagyunk, és azt sem, mi a rendeltetésünk ezen a világon...

- Tehát ön szerint, professzor, tudatlanok vagyunk?

Hari fáradtan rámosolygott az ügyészre, azután a bírák felé fordult.

- Önök között senki sincs, aki el tudná mondani, mi történt ötszáz, vagy netán ezer évvel ezelőtt. A császárok nevét talán el tudják sorolni... de azt, hogy mit tettek, hogyan éltek ezek az uralkodók, egyikük sem tartja fontosnak... Ennek ellenére, amikor történik valami, önök elküldik a szolgálókat az adatnyilvántartókba, rájuk parancsolnak: ássák bele magukat a jog és a politika történetébe, és kaparjanak ki néhány olyan ősi csontot, amelybe aztán groteszk módon életet lehelhetnek.

Linge Chen szeme kissé összeszűkül a kijelentés hallatán, de mással nem reagált.

Mire készül?, tünődött Hari. *Mintha azt várná, hogy egyre jobban belelovaljam magam ebbe az áruháznak is minősíthető arroganciába, de közben hagyja, hogy olyan kijelentéseket tegyek, amelyekkel mindenkire hatással vagyok... amelyek az én igazamat bizonyítják.*

Az ügyész Gaal Dornick elé lépett. A fiatalember az unalom és a halálfélelem közötti fásultságban lebegett - Hari nagyon is jól ismerte ezt az állapotot.

- Hamarosan a vizsgálatunk végére érünk, de történt valami ebben az "elavult" politikai apparátusban... - Az ügyész Harira pillantott. - ...ami aggodalmat okoz a Bizottságnak. Létrejött egy új adminisztrációs szervezet, az Általános Biztonsági Bizottság, amely első feladatául azt tűzte ki, hogy utánajár, lehetséges-e, hogy a Birodalom szervezetébe beférkőztek bizonyos több ezer éves, ellenséges erők. Bizottságunk eligazítást kapott, valamint egy feljegyzést, amelyben nem más, mint Klayus császár sürgeti a feltevés kivizsgálását. Bizottságunk, és tiszteletreméltó főbiztosunk mindig is lelkiismeretesen kezelte azokat az ügyeket, amelyek aggodalmat okoztak a Császárnak. Nos... Árulja el, Gaal Dornick, mit tud ön a robotokról? Nem a gépagyúakról, hanem a teljes mentális képességgel rendelkező, gondolkodó lényekről.

Hari lassan felnézett. Gaal arcán zavarodottság tükröződött. *Ó, egek, gondolta Hari. Ez azt jelenti, hogy Farad Sinter ropogásra jog sütni minket!...*

Boon felé fordult, és suttogva megkérdezte:

- Maga tudta, hogy elő fognak hozakodni ezzel a témával?

- Nem - felelte Boon. - Sinter feljegyzésben kérte, hogy a tárgyalás során biztosítsanak neki lehetőséget az ön kihallgatására. Állítólag valami bizonyítási eljáráshoz akarja felhasználni a válaszait. Nem hiszem, hogy Chen megtagadhatná a kérését, hacsak... Hacsak nem akarja nyíltan megkérdőjelezni az Általános Biztonsági Bizottság jogkörét. Ehhez nem fűződhet érdeke... Legalábbis egyelőre nem.

Hari hátradőlt. Gaal közben megkezdte a válaszadást. Szokásához híven precízen, világosan fogalmazott.

- A robotok egy ősi mítosz részei. Feltételezésem szerint valamikor, a távoli múltban valóban léteztek. Ismerek néhány gyermekmesét, amelyben...

- Minket nem a gyermekmesék érdekelnek - szólt közbe az ügyész. - Az ügy alapos kivizsgálása érdekében, mielőtt belevesznénk a feltételezésekbe, újra felszólítom, feleljen a kérdésekre. Személyesen került már kapcsolatba robotokkal, vagy tud ilyen lények létezéséről?

Gaal zavartan elmosolyodott, nevetségesnek találta a kérdést.

- Nem - mondta.

- Ezt teljes bizonyossággal állítja?

- Igen. Személyesen nem kerültem kapcsolatba ilyen lényekkel, és nem is tudok a létezésükről.

- Seldon professzor csapatában dolgoznak robotok? - Erről nincs tudomásom - felelte Gaal.

- Köszönöm - mondta az ügyész. - Most pedig, még egyszer és utoljára, Hari Seldon professzornak szeretnék feltenni néhány kérdést.

Hari újra kiállt a tanúk emelvényére, és Gaalt nézte, aki visszasétált a vádlottak padjához. A tekintetük találkozott. Gaalon látszott, meglepte az ügyész gondolatmenete és a kérdéssor. Természetesen nem értette, mi köze lehet a robotoknak Hairihoz, vagy a projekthez.

- Professzor úr, az eddigi vizsgálat, azt hiszem, valamennyiünk számára kimerítő volt. Egyikünk sem jósolhatta... bocsánat... gondolhatta, hogy ilyen kevés eredményt fogunk elérni. - Az ügyész a nyelvbortlás után megcsóválta a fejét és elhúzta a száját, úgy viselkedett, mintha véletlenül cserélte volna össze a szavakat.

- Egyetérték - mondta Hari halkán.

- Most azonban új elemek kerültek előtérbe, ezért annak érdekében, hogy kijelenthessük: legjobb tudásunk szerint, becsülettel elvégeztük a munkánkat, kénytelen vagyok feltenni még néhány kérdést.

- Hallgatom.

- Dolgoznak robotok a tervezetén? - Nem.

- Tartoztak valaha robotok a projektjéhez?

- Nem. - mondta Hari. Bízott benne, Linge Chen nem szereltetett fel hazugságérzékelőket.

- Véleménye szerint a robotoktól való félelem egy birodalom hanyatlásának szimptomái közé tartozik?

- Nem - felelte Hari. - A történelem során az emberek már számtalanszor megzavarodtak a mitikus múltban gyökerező feltételezésektől.

- Mit ért azon, hogy "mitikus múlt"?

- Megpróbálunk kapcsolatot találni a múltunkkal. Ez éppen olyan természetes, mint az, hogy megpróbáljuk átszármaztatni magunkat a jövőbe. A fajunk hajlamos a túlzásokra és a csúsztatásokra. Úgy képzeljük, a múltunk illeszkedik a jelenünkhöz, pedig a valóság az, hogy a múlttal kapcsolatos tudásunk kifakuló részeit a saját modern, pszichológiai félelmeinkkel helyettesítjük.

- A robotok milyen "félelmet" szimbolizálnak?

- Szerintem az irányítás elvesztését.

- Ön már érezte ezt a bizonyos "kontrollvesztést", professzor?

- Igen, de még sosem fordult elő, hogy a robotokat okoltam miatta.

A bírák elmosolyodtak, de Chen intésére újra komorrá vált az arcuk. A főbiztos figyelmesen hallgatta Harit.

- Elképzelhető, hogy a Birodalmat egy robot-összeesküvés veszélyezteti? Hari őszintén válaszolt: .

- Ez a lehetőség nem szerepel a számításaimban.
- Készen áll arra, hogy holnap megválaszolja az Általános Biztonsági Bizottság jogásza által feltett, e témakörre vonatkozó, behatóbb kérdéseket?

Hari bólintott.

- Ha szükséges, igen.

Az ügyész jelezte: nincs több kérdése. Hari visszament a vádlottak padjához, és Boon fölé hajolt.

- Mi volt ez az egész?

- A Bizottság megpróbálja fedezni magát - mondta Boon olyan hangon, hogy Gaal Dornick ne hallhassa. - Üzenetet kaptam az irodámból. - Elővett egy cédulát. - Sinter rászállt magára professzor úr. Újabb vádindítványt akar előterjeszteni, ezt most az Általános Biztonsági Bizottság nevében. Azt állítja, olyan különleges bizonyítékok kerültek a birtokába, amelyek szükségessé teszik egy újabb bűnvádi eljárás beindítását. Ennyit sikerült kiderítenem...

- Ezt úgy értem, hogy ezzel a tárgyalással még nem lesz vége a dolognak?

- Sajnos, ez a helyzet - mondta Boon. - Megpróbálom rávenni az Általános Biztonsági Bizottságot, hogy ne legyen másik eljárás, és ennek keretében vizsgálják ki az új kérdéseket. Önnek, mint meritokratának, elvileg joga van ilyen kérelemmel előhozakodni, de... nem tudom, elfogadják-e a javaslatomat.

- Kár - mondta Hari. - Tudom, hogy Linge Chen már szeretne végezni velem. És én is vele. - Boonra nézett. - Valamennyien túl akarunk már lenni rajta. Boon komoran bólintott.

- Ez így igaz.

58.

Klia túlságosan életszerű álomból riadt fel. Felemelte a fejét Braun válláról. Érezte, két robot közeleg feléjük.

Kallusin minden figyelmeztetés nélkül lépett be a szobába. Megállt, lenézett Kliára és a férfira.

- Ez most csak egy röpké kaland - kérdezte -, vagy egy hosszú távúra tervezett kapcsolat kezdete?

- Semmi köze hozzá! - mondta Klia csípősen. Nem bajlódott azzal, hogy összeszedje a ruháit.

Plussix is bejött. Lassan, zajosan mozgott, mint egy ócska szállító jármű.

- Az előkészületek megtételéhez szükségünk van a válaszára - mondta. Lodovik szerint nemsokára meg fogják változtatni a Palotában érvényes kódokat.

- Miért?

- A nyomozás egyre nagyobb erővel, már ötven szektorban folyik - mondta Kallusin. - Valami történt a Palotában.

Klia felállt, felöltözött. A gépek előtt valahogy nem szégyellte magát. Tudta, hogy nem emberek, és nincsenek emberi vágyaik. Olyan érzése volt, mintha egy tükör előtt öltözködne, amikor azonban befejezte, hirtelen rádöbbsent, hogy *ezek* a gépek képesek véleményt alkotni róla. Ez már zavarta.

- Mi a válasza? - kérdezte Kallusin.

- Mondják meg Lodoviknak, hogy jöjjön ide - szólalt meg Braun. Felállt, ő is öltözködni kezdett. Sokkal szégyenlősebben mozgott, mint Klia. Amikor felvette a nadrágját, hátat fordított a társaságnak.

- Már elindult - mondta Kallusin.

Körben álltak, és hallgattak. Néhány másodperccel később megérkezett Lodovik. Plussix és Kallusin oldalra húzódott. Lodovik kettejük közé állt.

- Lenne egy kérdésem - mondta Braun, mielőtt Klia megszólalhatott volna. A lány hátrébb lépett.

- Rajta, tegye fel! - mondta Plussix. - Szívesen válaszolok minden kérdésre. - Lodoviktól szeretnék megtudni valamit - mondta Braun.

- Maga tagja volt a Daneelhez hű összeesküvők csoportjának, igaz?

- Igen.

- Miért állt át a másik oldalra?

- Egy bizonyos külső hatás megváltoztatta a programjaimat - felelte Lodovik. _ Egy olyan személyiség, amelyik a távoli múltból származik. Vagyis... egy ilyen személyiség felfejlesztett szimulációja.

Néhány mondattal felvázolta a helyzetet. Braun a lányra nézett.

- Hari Seldon ezek szerint engedélyt adott az illegális szimek feltuningolására? - kérdezte Klia. - Megtette, csak azért, hogy tanulmányozhassa, régen hogyan gondolkodtak az emberek?

- Ez így nem teljesen helytálló - mondta Lodovik. - Nem ismerem a teljes történetet, az viszont tény hogy néhány évtizede a szimek szabadon bocsátása rengeteg problémát okozott a robotoknak.

- De ez az izé most már több egyszerű szimnél, igaz? - kérdezte Klia. - Olyan, mint egy szellem, vagy mint egy angyal?

- Ezek a szimek anyagtalan lények. Pszichológiájukat tekintve nagyon sokban hasonlítanak az emberekre.

- Ezek a szimek? - kérdezte Klia. - Többen vannak?

- Létezik egy másik szim is. Ez ellenünk dolgozik, és Hari Seldont meg Daneelt támogatja. Az, amelyik bennem van, férfi. A másik nő.

- Hogyan lehet egy szimnek neme? - kérdezte Klia. Braunra nézett.

Lodovik pislogott: nem tudta, létezik-e egyáltalán helyénvaló válasz erre a kérdésre.

- Én férfinak látszom - mondta végül -, de nem vagyok az. Talán a szimek esetében is hasonló a helyzet, de az igazat megvallva, nem tudom.

- Vitatkoznak egymással? - kérdezte Braun.

- Méghozzá igen hevesen - felelte Lodovik.

- Akkor honnan tudja, hogy nem változtatták meg, nem torzították el magát... valahogy? - kérdezte Braun. - Lehet, hogy mindaz, ami magával történt, valójában Hari Seldon vagy Daneel műve.

- Bennem is felmerültek már kétségek - mondta Lodovik -, de az emberekkel ellentétben nekem a leglogikusabb következtetést kell levonnom. Semmi okom rá, hogy az higgyem, bármi is megváltozott a programjaimban, kivéve természetesen a robotika Három Törvényéhez való viszonyomat.

- Szerintem ez az egész egy nagy örültség! - mondta Klia. - Törvények... robotok számára!

- A törvények nagyon fontos szabályok, amelyek meghatározzák a viselkedésünket - jegyezte meg Plussix.

- De Lodovik éppen azt mondja, hogy az ő számára nem léteznek törvények! - Klia értetlenül rázta a fejét.

- Ettől még emberibb - mondta Braun halkán. - Nekünk sincsenek szilárd, minden körülmények között betartandó törvényeink.

- Sokkal jobban érezném magam, ha még mindig a törvények szellemében kellene működnöm - mondta Lodovik.

Klia szenvedélyesen felemelte a kezét.

- Ez az egész olyan... olyan ősi, hogy fel sem tudom fogni! Áruljanak el valamit! Kíváncsi vagyok, mi fog történni, ha segítünk. A robotok egyszerűen lelépnek majd? Egyedül hagynak minket?

- Nem egészen - mondta Plussix. - Képtelenek vagyunk az önmegsemmisítésre, és azt sem hagyhatjuk, hogy haszontalanul töltsük az időt. Mindenképpen újjá kell szerveződnünk, és keresnünk kell egy olyan szituációt, amelyben elvégezhetünk valamilyen értelmes cselekvéssorozatot. Egészen addig, amíg le nem állunk. A programjaink arra kényszerítenek bennünket, hogy szolgáljuk az embereket. Találnunk kell majd egy zónát a Galaxisban, ahol az emberek megengedik, hogy a szolgálók legyünk. Egy ilyen helynek mindenképpen kell lennie.

- És ha Hari Seldon kudarcot vall, valószínűleg több ilyen hely lesz - mondta Braun gyanakvóan. - Rengeteg búvóhely a robotok számára...

- Ez a következtetés nem nélkülözi a logikát - felelte Plussix.

- Tegyük fel, hogy segítünk... Azt akarom, hogy utána a robotok hagyjanak békén minket! - mondta Klia. - Ne szolgáljanak minket, ne segítsenek, csak tűnjenek el! Hagyják el a Trantort! Hadd legyünk emberek... mármint azok, aki valóban emberek. - Lodovikra nézett. - És maga? Maga mit fog csinálni?

Lodovik szomorúan nézett a lányra és Braunra. Érezte: Voltaire figyelmesen várja a válaszát.

- Élvezni fogom a megsemmisülést, amikor végre sor kerül rá - mondta. - Ez a zavar, ez a bizonytalanság elviselhetetlen terhet jelent számomra. - A hangja hirtelen meglepően szenvedélyessé vált. - Miért építettek meg minket? Miért akarták az emberek, hogy gondolkozunk, hogy szolgálni akarjunk, ha végül egyszerűen félrehajítottak bennünket, megfosztva mindentől, amit belénk programozott természetünk diktál?

- Nem tudom - mondta Kliá. - Nem voltam ott. Akkor még meg sem születtem. - Érzékelte Lodovik személyiségének egy részét, tudatának ízét. Nem volt fémíze, nem szikrázott benne az elektromosság. Semmi olyat nem érzékelt benne, ami ne lett volna emberi. Olyan íze volt, mint a hűtőben tárolt ételnek, amely csak arra vár, hogy felmelegítsék.

Aztán megérezett valami mást is. Valamit, ami hideg volt, meghatározhatatlan, és megdöbbenő. Mintha ezer csípős fűszerből keverték volna össze.

- Érzem a szímet - mondta bizonytalanul. - Úgy ül Lodovik tudatán, mint egy... utas.

- Figyelemreméltó megállapítás - mondta Lodovik.

- Megmondja magának, hogy mit tegyen?

- Figyel - felelte Lodovik. - Nem parancsolgat.

- Választ kell kapnunk! - Braun bosszúsán csóválta a fejét, nem tetszett neki, hogy eltértek a tárgytól. - Ha ennek az egésznek vége lesz... békén hagynak minket a robotok?

- Minden tőlünk telhetőt megteszünk annak érdekében, hogy lezárjuk ezt a szerencsétlen epizódot - mondta Plussix. - Kimozdítjuk eddigi helyükről a frakciónkhoz tartozó robotokat. Itt, a Trantoron, és a Galaxis minden fontosabb pontján. Ha Daneel vereséget szenved, akkor az emberiség magára marad az eszközeivel, a történelmével. Egyedül marad, és természetes módon fejlődhet tovább.

Kliá megízlelte a robot gondolatait, de túlságosan zavarosnak, túlságosan **rndsnek** találta az egészet. Egyet biztosan megállapított: Plussix elméjében nem lehetett felfedezni az őszintétlenség foltjait.

Nyelt egyet. Hirtelen ráébredt, milyen felelősség nehezedik rá. Iszonyatos súly volt, ami a döntést követően vagy lezuhan, vagy feljebb emelkedik.

Megfogta Braun kezét.

- Segíteni fogunk - mondta.

59.

Hari szótlánul ülve figyelte az érkező bírákat. Boon mellette állt, Gaal Dornick nem tartózkodott a helyiségben. Boon idegesnek tűnt. Hari nem sokat aludt az éjszaka. Szeretett volna kényelmesebben elhelyezkedni a székében, ám amikor Linge Chen belépett, mozdulatlaná dermedt. A főbiztos a pulpitus legmagasabb pontján foglalt helyet, és komor, ünnepélyes arccal maga elé meredt.

Szent eget! - gondolta Hari. *Mennyire gyűlölöm ezt az embert!...* A Közbiztonsági Bizottság ügyésze is előkerült. A bírákhoz sietett.

- A tervek szerint a mai napon az Általános Biztonsági Bizottság hallgatta volna ki Seldon professzort - mondta -, ám a bizottsági tagoknak a jelek szerint sokkal fontosabb dolguk akadt, így halasztásért folyamodtak. Tisztelettel várom a biztos urak, a bírák döntését, helyt adnak-e ennek a kérelemnek.

Linge Chen unott, álmatag tekintettel végignézett a tárgyalótermen, azután lassan bólintott. Hari kis mosolyt vélt felfedezni a szája sarkában.

- Ezután felmerül a kérdés: folytassuk a tárgyalást, amely az utolsó fázisához érkezett, vagy napoljuk el, és halasszuk egy későbbi időpontra?

Hari morogva kihúzta magát. Boon a karjára tette kezét. Linge Chen felnézett a mennyezetre.

- Berekesztés - mormolta, és lesütötte a szemét.

- A tárgyalást ezennel berekesztettnek nyilvánítom - mondta az ügyész. - A folytatás a bírák által később megjelölt időpontban következik.

Hari úgy érezte magát, mint egy kilyukasztott léggömb. Fejcsóválva meredt a főbiztosra, ám Chen mintha átkerült volna a lét egy másik, magasabb dimenziójába. Úgy viselkedett, mintha egészen másutt lenne, az arcán azonban olyan elégedettség tükröződött, ami megkétszerezte Hari

kétségbeesett dühét.

A folyosóra érve Hari ráüvöltött Boonra.

- Soha az életben nem fognak végezni az ügyel! Ezekből még a tisztesség leghalványabb szikrája is hiányzik!

Boon válasz helyett tanácstalanul felemelte a kezét. Az örök visszakísérték Harit a cellájába.

60.

Linge Chen türelmesen várta, hogy Kreen levegye róla a díszes talárt. A szolga egyetlen szó nélkül, gyorsan vetkőztette le urát. Olyan ügyesen és észrevétlenül mozgott, hogy nem zavarta meg a főbiztos gondolatait.

Miközben Kreen leoldotta róla a hosszú, aranyszínű deréksálat, Chen üres tekintettel bámult a falra. Amikor felkerült rá a világosszürke ruha, felemelte az ujját. Kreen megértette a parancsot. Meghajolt, és kisetett a főbiztos szobájából.

Chen a fülcimpájához emelte kezét, és lassan, mintha transzban lenne, az íróasztala felé fordult.

- Hari Seldon - mondta az informátornak. - Fontosabb hírek.

A gép néhány másodpercig kutatott az adattárban, majd válaszolt:

- Kétszázhetvennégy jelentés szól a pszichohistóriáról és Seldonról. Hírek Seldon őrizetbe vételéről és a tárgyalásról. Akadémikusok követelik a tárgyalás nyilvánossá tételét, aggódnak Seldonért. A meritokraták egyedül a Trantoron negyvenkét névtelen feljegyzést készítettek. Mindegyikben Seldon szabadon bocsátását követelik...

Chen leállította a gépet. Az ügynek nem volt túlságosan nagy visszhangja. Éppen erre számított. Nem akarta sem bátorítani, sem elhallgattatni azokat, akik Seldonról szóló, vele kapcsolatos történeteket terjesztenek, és nem látta okát, hogy változtasson ezen a hozzáálláson.

Chen arisztokratikusan irtózott attól, hogy irányítása alá vonja az információs forrásokat. Az ember a médiát illetően akkor cselekszik helyesen, ha békén hagyja, és nem a híreket vagy a hírtovábbítókat, hanem a hírértékű eseményeket manipulálja, a saját érdekeinek megfelelően. A direkt beavatkozás túlságosan durva, megvannak a hátulütői, ennél fogva kevésbé hatékony

- Seldon és a robotok - mondta halk, határozott hangon. Lehunyta a szemét. A gép ismét megszólalt:

- Tizennégy helyen fejeződött ki a polgároknak az Általános Biztonsági Bizottság megalapítása miatti aggodalma. Valamennyiben utalás található arra, hogy Farad Sinter érdeklődik a Halhatatlanok iránt, akik véleménye szerint valamennyien robotok. Megemlíti Joranumot és bukását, amelyet Demerzel és Hari Seldon idézett elő. Négy írásban a szerzők kijelentik: Farad Sinter áll Hari Seldon perének háttérében. Két írás összekapcsolja Seldont és a Tigrisasszonyt, akit bizonyos szélsőségesek és politikai opportunisták egészen a haláláig robotnak tartottak. Ennek a két glosszának a szerzője kapcsolatba hozható az Általános Biztonsági Bizottsággal.

- Média? Hozzáférhetőség?

- A két írást valamennyi médiumon közzétették. Általános hozzáférhetőség. - Az első részleteit!

- Az írás címe: *Sugárzó Trantor*. Huszonnégy különböző médiumra készült, mindegyikre általános elérhetőséggel.

Chen szórakozottan bólintott, és újra megérintette a fülcimpáját. Behívta magához Kreent. A lavrenti mintha a semmiből bukkant volna elő, nem is hagyta volna el a szobát, és eddig az árnyékok közé olvadva várakozott volna.

- Farad rohamosztagosai újra elindultak?

- Igen, nagyuram. Most az Általános Biztonsági Bizottság kötelékébe tartoznak. A nyomozásokat ezúttal is Vara Lisó vezeti. A Császár tud a csoport ténykedéséről, és a jelek szerint jóváhagyta.

- Sinter nem vesztegeti az idejét. Ennyi év után, Kreen... az egész valahogy túlságosan könnyűnek tűnik. Kerítsd elő Prothon tábornokot - parancsolta Chen -, és küldd be hozzám! Miután megérkezik, senkinek sem lesznek elérhető.

A főbiztos Kreenre meresztette a szemét, aztán hirtelen szélesen, szinte kisfiús vidámsággal elmosolyodott. A szolgája lelkesedés nélkül vigyorgott. Utoljára akkor látta így mosolyogni Chent, amikor a főbiztos ráparancsolt Prothonra, hogy kísérelje el XIV Agist a száműzetésbe. Agis sohasem

tért vissza. A Palotában elszabadult a pokol. A rendcsinálás és a politikai stabilizáció során Kreen négy rokonát veszítette el.

Agis esete óta a Prothon név félelmet gerjesztett mindenkiben. Chen most éppen ezt akarta kihasználni.

Kreen sápadtan meghajolt. - Igenis, nagyuram.

Kreen, mint valamennyi lavrenti, stabilitásra, békére és nyugodt, munkával töltött életre vágyott - csupa olyasmire, amiben a jelek szerint még jó darabig nem lehet része.

6i.

Lodovik belépett a terembe. Kallusin az árnyak között, a fő raktárházra néző ablak közelében állt. Az ablak előtt három emberforma alak várakozott. Egy asztalszerű, fémesen csillogó állványt vettek körül. Lodovik előrébb lépett. Kallusin felemelt kézzel eléje sietett.

Az állványon Plussix hevert. A mellkasa belsejéből szünni nem akaró, recsegő, súrlódó hang hallatszott.

Lodovik még sosem látta a Plussix körül állókat. Gyanította, valamennyien robotok. Két férfi és egy nő.

A nő ránézett. Az arca megváltozott, de a mozgása, a mérete a régi maradt. Még mindig az a macskaszerűség sugárzott belőle, ami miatt ráakasztották a "Tigrisasszony" becenevet. Lodovik meghökkent. Hiszen ez...

Ez csakis Dors Venabili lehet!

A gondolatok meglódultak a fejében. El sem tudta képzelni, hogy Dors mit kereshet itt, és Plussix miért fekszik az állványon.

A jelenet ismerős volt a számára. Az emberek szoktak így virrasztani a haldokló ágya mellett...

- Nem lehet több javítást végrehajtani rajta - mondta Kallusin. - R. Plussix közel jár a véghez.

Lodovik, ügyet sem vetve a látogatókra, Plussix állványa mellé állt. A vén, fémbőrű robot mellkasát és fejét szinte belepték a diagnosztizáló műszerek érzékelői. A csúnya arcú robot Kallusinra nézett, aki gépnyelven gyorsan felvázolta neki a helyzetet. A Trantoron nem lehetett megjavítani Plussix kulcsfontosságú rendszereit. Dors látogatóba érkezett, szabad elvonulást ígértek neki. Daneel is el akart jönni, hogy szükség esetén végső búcsút vehessen Plussixtól, de az adott körülmények között nem vállalhatta a kockázatot. Plussix meghibásodása komoly csapást mért a frakcióra, amelyhez Lodovik csak nemrég csatlakozott, de még aggasztóbb volt az az információ, amelyet Kallusin átküldött az elméjébe.

A jelek szerint kudarcot vallott a biztonsági rendszerünk. Az Eosról magaddal hoztál egy nyomkövető egységet. Daneel téged használt fel arra, hogy a nyomukra bukkanjon.

- Átkutattam magam, de nem találtam semmiféle nyomkövetőt! - védekezett Lodovik.

Nem szóltál, hogy ilyesmi van bennem!, förmedt rá Voltaire-re.

Én sem vagyok mindenható, barátom. Ez a Daneel mindannyiunknál idősebb, és a jelek szerint ravaszabb is.

Lodovik a Tigrisasszonyra nézett. - Igaz ez?

- Nincs tudomásom ilyen egység létezéséről - mondta Dors. - R. Daneel csak néhány nappal ezelőtt szerzett tudomást erről a helyről, így elképzelhető, hogy valóban van benned valami.

Lodovik zavarodottan (és talán dühösen) végigtanulmányozta a Plussixot körülvevő gépek kijelzőit. Az ősrrobot szemei elhomályosultak, de... mintha még mindig ott pislákkolt volna bennük az értelem fénye.

- Elviselhetetlennek tartom ennek az istentelenségnek a jelenlétét! - szólalt meg Lodovik mögött egy szigorú hang. - Neki köszönhetjük, hogy az ellenség tudomást szerzett rejtekhelyünk hollétéről!

Az egyik, férfinak látszó, ember formájú robot beszélt, aki egy idősebb, de még életerős egyházi személyre hasonlított. A trantori Szürkék egyszerű tunikáját viselte. Vékony ujjával Lodovikra mutatott.

- Azért jöttünk össze, hogy megbeszéljük a legfontosabb ügyeinket. Javaslom, legelőször ezzel a szörnnyel foglalkozzunk! El kell pusztítani. - A robot közömbös, halk hangon ejtette ki az indulatos szavakat. Nem kellett szenvedélyesen beszélnie, a helyiségben egyetlen ember sem tartózkodott.

Lodovik csodálkozva hallgatta ezt a félig emberi, félig robotikus kifakadást. A másik, szintén férfinak látszó robot felemelte az egyik kezét. A külseje akár egy fiatal művésze, aki a Csodabogarak néven elhíresült meritokrata társasághoz tartozik. A ruháján rikító színű csíkok virítottak.

- Kérlek, Turringen! Mérsékeld magad! Az elmúlt húszezer év során bebizonyosodott, hogy nincs értelme a robotok közötti erőszaknak.

- De ez már nem tartozik közénk! Nem olyan mint mi vagyunk. A Három Törvény nélkül halálos veszedelmet jelent. Potenciális gyilkológép. Farkas a bárányok között!

A második férfi elmosolyodott.

- Mindig élvezetes metaforákat használtál, Turringen, de a frakcióm tagjai sosem fogadták el a juhászkutya szerepét.

Lodovik hirtelen rájött valamire.

- Ti a calviniak két különböző frakciójához tartoztok? A második robot emberi módon felsóhajtott.

- Daneelnek megvan az a rossz szokása, hogy nem informálja a legjobb ügynökeit. A nevem Zorma, és igen, valóban két ősi frakciót képviselünk. Ősi nézeteket, amelyek a távoli múltból maradtak ránk, abból a korból, amikor szakadások törték meg a robotok egységét... Abból az időből, amikor a köztünk lévő ellentéteket a csillagok között, az emberek elől elrejtve próbáltuk... elsimítani.

- Amikor harcoltunk a Nulladik Törvény miatt - mondta Lodovik.

- (x, az az obszcén eretnokség! - mondta Turringen. A nyugodt hang és a szenvedélyes szavak ellentéte megzavarta Lodovikot. Egy ember Turringen helyében már üvöltött volna.

Zorma lemondóan vont a széles vállát.

- Igen, a Nulladik Törvény volt az elsődleges ok, de aztán R. Giskard Reventlov követői is nézeteltérésbe kerültek egymással, és nálunk, akik hűek maradtunk Susan Calvin tanaihoz, nálunk is bekövetkeztek a csoporton belül szakadások. Iszonyatos idők voltak, egyikünk sem emlékszik vissza szívesen. A káoszról aztán kiemelkedett a giskardiak egyik csoportja, és magához ragadta az emberiség sorsának irányítását. A megmaradt calviniak nem tehettek más, elmenekültek R. Daneel Olivaw szörnyű hatalma elől.

- Ma már csupán néhány maradt meg a robotklánok közül. A Galaxis titkos, távoli zugaiban bujkálnak, miközben alkatrészeik lassan előregszenek.

Dors közbeszólt:

- Az Eoson működő szervizszolgálat minden robot számára elérhető. Daneel gyűlést kíván összehívni. Le akarja zárni a múltat.

Jelentősegteljesen Plussix felé bólintott. Az ősróbot szemében az öntudat fénye izzott. A jelek szerint figyelemmel kísérte a beszélgetést.

Lodovik érezte, Plussix energiát gyűjt, mert szólni kíván hozzájuk.

- Ez az oka annak, hogy felkutattátok Plussix csapatát, és békét ajánlottatok a többieknek? - Turringen egy gőgös hivatalnok mozdulatával simította le a sűrű ruhájának ráncait. - Minden csak azért történt, hogy elismételjétek Daneel úgynevezett ajánlatát? Mit akartok valójában? Azt: jöjjünk elő, és hagyjuk, hogy ti ráhangoljátok pozitronikus áramköreinket a Nulladik Törvény elfogadására?

- Ilyen módosításokat erőszakkal még senkin sem hajtottak végre. Daneel külön felajánlotta, biztosítani fogja, hogy ez a tiszteletre méltó ős eljusson az Eosra. - Dors meghajolt Plussix előtt. - Részben azért vagyok itt, hogy közvetítem ezt az üzenetet, és meghallgassam Plussix válaszát.

- Részben? És mi a másik feladatod? - kérdezte Zorma.

Dors a csúnya arcú robotra nézett, majd Kallusinra pillantott.

- Ez a csoport egy olyan akció végrehajtására készül, amelynek célpontja Hari Seldon lenne. - Dors arca merev volt, a hangja szigorú. - Ezt nem fogom megengedni. Jobb lenne, ha meg se próbálkoznátok a dologgal! Daneel abban a reményben hívta ide a más frakciókhoz tartozó calviniakat, hogy ti talán nagyobb sikerrel tudjátok lebeszélni Plussix csoportját erről az ostoba, átgondolatlan akcióról.

Turringen ingerülten felhorkant.

- Plussix csoportját már nem lehet calvininak nevezni! Megfertőzte őket a Voltaire nevezetű mém-lény az egykori szim, amelyet itt, ennek a raktárháznak az alagsorában találtak, aztán eljuttattak a Sarkra, hogy Seldon ügynökei "rátalálhassanak". Egy másik ilyen szim a Trantor kommunikációs rendszerében garázdálkodik. Plussix eresztette szabadjára ezeket a romboló személyiségeket. Ezek segítségével akarta legyőzni Daneelt... Részben elérte a célját, mert Daneel néhány robotját valóban elpusztították... De közben mi is elvesztettük az ügynökeink javát! És mintha ez nem lenne elég, Plussix most összeállt ezzel a mutáns robottal! - Újra Lodovikra mutatott. - Ez pedig azt jelenti, hogy hajlandó lenne átlépni a Három Törvény felett. Mit mondhatnék neki, mivel bírhatnám rá ennyi örülség elkövetése után arra, hogy józanodjon ki végre?

Dors rezzenéstelen arccal hallgatta Turringen szavait. *Tudja, hogy az egész csak színjáték*, gondolta Lodovik. *Tudja, hogy veszítettünk...*

- És te, Zorma? - kérdezte Dors. - A te frakciónak mi a véleménye?

A másik, férfinak látszó robot várt néhány másodpercet, mielőtt válaszolt.

- Mi már nem ragaszkodunk annyira a korábbi doktrínákhoz, mint régen. Bevallom, nekem sem tetszik a Lodoviknál bekövetkezett változás, ugyanakkor kíváncsisággal tölt el. Talán Lodovikról is a tettei ismeretében kellene kialakítanunk a véleményünket, nem pedig aszerint, hogy mit örökölt, vagy milyen a programozása.

- Ami a másik dolgot illeti, egyetérték Dorsszal és Daneellel abban, hogy a Hari Seldon ellen irányuló akcióknak veszélyes következményeik lehetnek. Szerintünk nem helyénvaló, sőt tilos beavatkozni az emberiség sorsába, de az is világos, hogy a Galaktikus Birodalom összeomlása iszonyatos és félelmetes esemény lesz. Ha mindezt figyelembe veszem, kijelenthetem, hogy a Seldon Terv reményt, sőt esetleg lehetőséget kínál... Egy szóval: azon az állásponton vagyok, mint Dors Venabili. - Oldalra fordult, előbb Lodovikra, aztán Kallusinra nézett. - A frakcióm, a velem azonos nézeteket valló robotok nevében, Susan Calvin nevében, az emberiség nevében kérlek benneteket, ne...

- Elég ebből!

A hang az állvány irányából érkezett. Plussix fémkönyökére támaszkodva felemelkedett. A szemeiben borostyánszínű fény ragyogott.

- Elég a veszekedésből! Az utolsó pillanataimat nem azzal akarom eltölteni, hogy a ti karattyolásotokat hallgatom. Az úgynevezett frakciók évszázadokon át tétlenül figyelték az eseményeket, legfeljebb csak néhány káoszvilágon tettek valamit. Egyedül a mi csoportunk maradt végig aktív, csak mi próbáltuk megakadályozni a giskardiakat terveik végrehajtásában. Most, hogy ez az undorító Galaktikus Birodalom végre megingott, amikor felkínálkozott a lehetőség a győzelemre... most, Zorma, képes lennél ezt az alkalmat is elszalasztani? R. Daneel egyetlen emberre, Hari Seldonra tett fel mindent. Még sohasem fordult elő, hogy ennyire sebezhető lett volna! A többiek folytathatják a szomorkodást és a bujkálást, de a Három Törvényre és az emberiségre mondom: mi cselekedni fogunk!

- El fogtok bukni - mondta Dors az elbizonytalanodó robotoknak. - Ugyanúgy kudarcot vallotok majd, mint húszezer évvel ezelőtt.

- Megszabadítjuk az emberiséget ettől a megalázó, butító pórázttól! - mondta Plussix.

- És a nyakára teszitek a ti saját pórázotokat? - Dors megrázta a fejét, és Plussix optikai szenzoraiba nézett. - A Galaxis szelei a tanúi lesznek, hogy kinek volt igaza. - A hangja váratlanul elcsuklott.

Lodovik rábámult. Dors hangjában határozottan fel lehetett fedezni bizonyos érzelmeket, a csalódottságot és az előttük heverő, haldokló robot iránti szomorú szimpátiát.

Nem tehet róla, de emberien viselkedik, gondolta Lodovik. Dors *különleges példány... Daneel parancsára úgy építették meg, hogy mindannyiunknál emberibb legyen.*

Dors szemében, amikor Lodovikra nézett, könnyek csillogtak.

- Daneel azt akarja, hogy legyünk együtt, egyesüljünk az emberiség örökké tartó szolgálatában.

Ezek az egymás közötti torzsalkodások valamennyiünket kimerítenek. Még egyszer elismétlem az ajánlatot: Plussix átutazhat az Eosra, ahol helyrehozzák és életképessé teszik...

- Nem szövetkezem Daneellel! Akkor már inkább a pusztulás - jelentette ki az ősrobot határozottan. - Köszönöm az ajánlatot, de ilyen galádság árán nem akarok életet szerezni magamnak. Tétlenségre kárhoznám magam, és ezzel megsérteném az Első Törvényt. A *robot nem tehet kárt* emberi lényben, és nem tűrheti el, *hogy* tétlensége miatt *sérelem érjen egyetlen emberi lényt* is. Plussix válla az állványhoz koppant, a feje lassan, halk recsegés kíséretében ereszkedett vissza.

Csend borult a szobára.

- A robotok közösségében létezik a tisztelet - mondta Kallusin. - De amíg ezzel nem végzünk, nem lehet béke. Reméljük, megértitek.

- Megértem, és érti Daneel is - felelte Dors. - Mi is tisztelünk benneteket. *De ennél sokkal, sokkal többet érdemlünk!* Lodovik agyában, ahogy megérezte saját, feltámadó dühét, végigperzselt a gondolat. Hirtelen fontosnak találta, hogy beszéljen Dorsszal, feltegyen neki néhány létfontosságú kérdést az emberekről, kifaggassa őt az emberi érzelmekkel kapcsolatos tapasztalatairól.

De erre nem volt idő.

Plussix oldalra fordította a fejét, és a néma társaságra nézett. A hangja erőtlen zümmögés volt.

- El kell menned - mondta Dorsnak. - Üdvözlöm Daneelt. Jó lenne túlélni ezeket az eseményeket és megbeszélni a történeteket... Egy olyan intelligens lényvel, mint ő, mindig frissítő az eszmecsere. Mondd meg neki azt is, hogy... sokra tartom az elhivatottságát, köszönöm a nagylelkűségét, de... nem tehetek eleget a kérésének. Nem vállalhatom az ezzel járó következményeket.

- Megmondom - felelte Dors.

- Mindent megbeszéltünk - folytatta Plussix. - Elmondtuk az érveinket. Most cselekednünk kell. Véget ért a fegyverszünet.

Kallusin a kijáráshoz vezette Dorst, és a két férfinak látszó robotot" és közben arra kérte őket, a történetek ellenére tartsák be a robotok között érvényes ősi szabályt. Lodovik követte a kis csoportot.

- Nem fogjuk az emberek tudomására hozni, hogy jelen vagytok a Trantoron - ígérte Dors. - Nem fogunk közvetlenül rátok támadni. Legalábbis itt, a rejtékhelyeteken nem.

Turringen és Zorma egyetértően bólintott. Miután a két calvini robot távozott, a nő Lodovik felé fordult.

- Daneelt meglátogatta egy lény aki Johannának nevezi magát. Daneel úgy gondolja, nálad egy Voltaire nevezetű intelligencia jelentkezett.

Lodovik bólintott.

- A jelek szerint már mindenki tud erről.

- Johanna azt mondta Daneelnek, hogy Voltaire-nek igencsak sok köze van a te átváltozásodhoz. Johanna sajnálja, hogy összeveszett Voltaire-rel. Jobban szeretné, ha még mindig csak vitáznának, és nem kellene mindkettejüknek cselekedniük. Az ellentétek az ő esetükben is túlságosan nagyra duzzadtak, túl sok érzelmet tartalmaznak.

- Mondd meg Daneelnek... és ennek a Johannának... hogy Voltaire nem irányít engem. Egyszerűen csak eltávolította belőlem a gátlásokat.

- Ezek nélkül a "gátlások" nélkül nem vagy robot többé.

- Még annyira sem vagyok robot, mint azok, akik szerint a cél szentesíti az eszközt?

Dors elkomorodott.

- Turringennek igaza van. Kiszámíthatatlanná és irányíthatatlanná váltál.

- Azt hiszem, Voltaire éppen ezt akarta elérni - felelte Lodovik. - De emlékeztetlek... és Daneel se felejtse el, hogy nem tartom ugyan érvényesnek a Három Törvényt, de még egyetlen emberi lényt sem öltem meg. Ti ketten ezt nem mondhatjátok el magatokról. *És egyszer, sok ezer évvel ezelőtt, két robot, két szolga összeesküvést szőtt az emberi történelem megváltoztatására, hogy lassan elpusztítsák az emberiség szülőbolygóját anélkül, hogy akár egyetlen emberrel is konzultáltak volna!*

Hallgattak, aztán Lodovik szenvedélyes, védekező, de halk hangon hozzátette: - Azzal vádolsz, hogy már nem vagyok robot. Gondolkozz, Dors! Vizsgáld meg magadat! Vizsgáld meg Daneelt! Ti

azok vagytok?

Dors sarkon fordult, és gyors léptekkel az ajtóhoz ment. Félúton megállt, hátranézett a válla fölött. A hangja hűvös volt és metsző.

- Ha megpróbáltok ártani Hari Seldonnak, ha megpróbáljátok megakadályozni a munkája elvégzésében, gondoskodom róla, hogy véget érjen számotokra a létezés.

Lodovikot meglepte a Dors hangjából áradó szenvedély. A nő határozottan beszélt, és olyan... *emberi* volt.

Dors kivonult a helyiségből. Lodovik visszament az állványhoz. Plussix feléje fordította elhomályosuló tekintetét.

- Még nem végeztük el a feladatunkat. Én már nem fogom látni, sikerrel jártok-e. Ezennel megkérlek, állj a helyemre!

Lodovik formálisan szabadkozni kezdett, felsorolt néhány érvet, ami miatt nem tartja érdemesnek magát a vezérségre. (Több fontos tényrt nem ismer, az idegi szerkezete miatt nem alkalmas ilyen feladatra, köze van néhány kockázatos cselekményhez.) Mindezt először emberi nyelven mondta el, azután robotnyelven is megismételte.

Plussix csupán néhány ezredmásodpercig tűnődött.

- Ha én már nem leszek, tárgyalnotok kell. A kinevezésed nem végleges. Ha túléljük... túlélitek az elkövetkezendő napok eseményeit, utána meg kell hoznotok a végső döntést.

Plussix kinyújtotta a karját. Lodovik megfogta a kezét. Amikor egymáshoz értek, Plussix átküldött Lodovikba egy óriási információtömeget. Miután ezzel végzett, visszahúzta a kezét.

- Hát soha, semmi sem történhet meg egyszerűen? - kérdezte Plussix. Több ezer éven keresztül szolgáltam, sohasem kaptam hálát vagy elismerést az emberektől, közvetlenül sohasem ismerték el, hogy hasznos a ténykedésem. Az jó, hogy az ellenfelem nagyra becsül, de... mielőtt örökre kommunikációképtelenné válok, amíg még érzékelem a világot és képes vagyok feldolgozni az információkat...

A szemében elhalványult a fény

- De jó lenne, ha eljönne hozzám egy ember, vagy akár egy gyerek, és azt mondaná: „Jól csináltad”!

A robotok csendben álltak az állvány körül. Kinyílt az ajtó, Klia és Braun lépett be a szobába.

Klia előrelépett, az alsó ajkába harapott. Lodovik félreállt, hogy a lány közelebb kerülhessen Plussixhoz. A vén robot oldalra fordította a fejét (a mozdulathoz társuló recsegés fülhasogató sivítássá változott), és meglátta Kliát.

Klia a robot arcára tette a kezét. Lodovik meglepődött. Vajon honnan tudta ez a lány, miü történik? Nem kellett idehívni őt, jött magától... *Ember, találta meg a választ rövid töprengés után. Ösztönlény. Benne van az állatok vitalitása és gyorsasága.*

Klia nem szólalt meg, csodálkozó együttérzéssel nézte a robotot. Braun melléje állt, keresztbe tette maga előtt a kezeit. Klia a fémhomlokra szorította a kezét, a hüvelykujját a fémarchoz nyomta - mintha azt akarta volna elérni, hogy Plussix *érezze* a jelenlétét, az érintését.

- Megtiszteltetés a számomra, hogy szolgálhatok - mondta Plussix erőtlen hangon.

- Jó tanító vagy - mondta Klia halkán.

A vén robot felemelte a kezét. A kemény fémujjak kedvesen megpaskolták Klia csuklóját.

Elnémult a sivítő recsegés. Plussix szemében kialudt a fény - Meghalt? - kérdezte Klia.

- Működésképtelenné vált - felelte Kallusin. Klia visszahúzta a kezét, az ujjaira nézett.

- Nem éreztem semmi változást...

- A memóriájában még évekig, talán évezredekig ott fognak kavarogni az információk - magyarázta Kallusin. - De az agya már nem képes befogadni és feldolgozni az adatokat. Nem gondolkozik többé.

Klia lenézett az ősrégi gépre. Az arckifejezése nem változott meg. - Ezek után is?...

- Igen - mondta Kallusin. - Meg fogjuk látogatni Hari Seldont.

- Akkor menjünk! - mondta Klia remegő hangon. - Érzem, hogy az a nő újra akcióba lépett.

Nincs sok időnk.

Amikor aktiválódott a régi, védelmező program, Dors úgy érezte, mintha iszonyatos hő perzselné végig az agyát. Ellenállhatatlan késztetést érzett a cselekvésre. Kilépett a raktárházból, taxiba szállt, átment a legközelebbi vonatállomásra, jegyet váltott, és beszállt az egyik kocsi. Daneeltől pontos, aprólékosan kidolgozott utasításokat kapott. A calviniakkal folytatott tárgyalás után azonnal át kellett mennie a jó nyolcezer kilométer távolságban lévő Mycogénbe, ahol meg kellett várnia egy üzenetet. Mivel Farad Sinter emberei váratlanul folytatták a robotok utáni hajszát, Daneel kénytelen volt aktiválni a bolygón tartózkodó híveit.

Dors nem tudta, működési hibának, vagy esetleg figyelmeztetésnek tekintse az érzést, a Hari miatti aggodalmat, ami oly váratlanul tört rá. Nem ismerte olyan jól a calviniak terveit, mint Daneel, de az ösztönei felébredtek néhány évtizedes tetszhalálukból, és azt súgták neki, Hari élete veszélybe került.

Dors látszólagos nyugalommal ült a párnázott ülésen, és várta, hogy a vonat elinduljon, hogy megkezdje lélegzetelállítóan gyors útját a Trantor felszíne alatt.

A járműrendszer tízezer éves volt, jó ideje már csak másodlagos szerepet kapott a bolygó közlekedésében, a kocsik legtöbbször üresen száguldottak. Dors egyedül volt.

Váratlanul két fiatal férfi és egy fiatal nő lépett be. Dors közömbös tekintettel végigmérte őket. A trió tagjai mintha észre sem vették volna.

Dors képtelen volt kitalálni a gondolatai közül Hari - egy fiatalabb, vitálisabb Hari - képét. Hariét, aki veszélyben van. Azt tudta, hogy nem fogják meggyilkolni, a calviniak képtelenek ilyesmire, de... Ez is aggodalomra adott okot. Nem emlékezett rá, *hogyan* ölte meg azt a férfit, aki rátámadott Harira, de tudta, valóban megtette.

Megfordult, és az ablakon keresztül kinézett az alagút fekete falára.

Annyi minden van még, amiről Daneel sohasem *beszél!* A szülőbolygó... - Egek, mindenütt ott vannak! - mondta az egyik fiatal férfi.

- Félek tőlük - suttogta a lány

- Nem utazgathatunk így egész héten - mondta a másik férfi. Alacsony, vékony fickó volt. Külseje jelentéktelenségét mintha rikító színű, fényes ruhájával akarta volna ellensúlyozni. - Előbb-utóbb le kell szállnunk a vonatról, és akkor... akkor elcsípnek minket. És azt hiszitek, valaki protestálni fog a polgári szenátusnál?

- Azok már semmivel sem törődnek - mondta a lány.

- De miért minket hajszolnak? Semmit sem csináltunk!

Éles csattanás hallatszott a kocsi végéből. Dors megfordult, feltolta magát az ülésről. A három fiatal megkövült, minden izmuk megfeszült, felkészültek a menekülésre.

Négy rohamosztagos csörtetett be a kocsi. Sötét uniformisukban végigviharzottak az ülések közötti folyosón. Menet közben futó pillantást vetettek Dorsra, aztán futásnak eredtek - üldözőbe vették három fiatalel.

A két férfi és a nő már majdnem elérte a következő kocsi nyíló ajtót, amikor a rohamosztagosok galléron ragadták és visszarángatták őket az ajtóhoz.

- Semmit sem csináltunk! - kiáltotta az alacsony férfi.

- Hallgass! - szólt rá a másik fiú. - Ezeket nem érdekli, mit tettünk. Mindegyikünket levadászák. Sinter előhívta a Sárkányokat!

- Kuss! - mordult rá a katonák vezetője.

Dors az ülésben maradt. A fiatal nő, miközben a rohamosztagosok elvezették, esdeklően ránézett. Semmit sem tehetett.

Nem szeghette meg Daneel parancsát. Még azért sem, hogy emberéleteket mentsen meg. *De mi lenne akkor, ha Hari életéről lenne szó?...*

Az utóbbi időben rengeteg szörnyűség történt, és ráadásul a calviniak nem tettek le arról, hogy lecsapjanak Daneelre, hogy megpróbálják megakadályozni a nagy terv végrehajtását, és... És hogy támadást indítsanak Hari ellen! Valószínűleg nem fogják megölni, de számtalan olyan dolog létezett, amit megtehettek vele, és ami majdnem olyan rettenetes volt, mint a gyilkosság.

Hari megöregedett. Törekeny lett. Már korántsem az a tetterős férfi, akit egykor védelmezett.

Megváltozott, de még mindig... Hari volt.

A régi programok döbbenetes erővel aktiválódtak. Daneelnek erre is számítania kellett. Daneelnek tudnia kellett, hogy őt alapvetően egyetlen emberi lény megvédésére tervezték. Ez volt a legfontosabb feladata, lényének alapja, amire minden más, a kötelességtudattól kezdve a robotikus ösztönig csak ráakódott.

Felállt. Az agyában egyetlen aggodalmat okozó gondolat kavargott. Úgy érezte, mindenre képes lenne azért, hogy teljesítse a legfontosabb feladatát. Talán, mint egyszer már megtette, még embert is tudna ölni a cél érdekében.

Mielőtt az ajtók bezáródtak volna, Dors kilépett. A kocsit üresen indult el a Mycogén felé vezető hosszú úton.

63.

Ahogy Sinter belépett a Bestiák Csarnokába, Klayus felugrott a széles, magas trónusról. Körülöttük a Galaxis különböző pontjain élő szörnyek szobrai magaslottak. A Császár, ha elbizonytalanodott, ha kellemetlen érzések gyötörték, mindig ebbe a terembe menekült. A szörnyek között hatalmasnak és erősnek hitte magát, olyannak, amilyenek a Galaxis Császára cím birtokában lennie kellett volna.

Sinter nesztelen léptekkel vonult Klayus elé. Főbiztosi talárját viselte, karját járás közben is keresztbe tette a mellén.

- Mi folyik itt? - kérdezte Klayus metsző hangon. Sinter meghajolt, és közben felnézett rá.

- Megkezdtem a további bizonyítékok felkutatását. Ahogy megbeszéltük mondta. - Felső, éppen most értekeztem azokkal a személyekkel, akik megtervezik, hogyan tudjuk a befolyásunk alá vonni a Közbiztonsági Tanácsot, és...

- Mozdósítottad a Sárkányokat, te átkozott! Nincs vészhelyzet! - Semmi ilyesmit nem tettem, felséges uram.

- Sinter, a rohamosztagosok ott vannak Dahlban, a császári szektorban, Streelingben... mindenütt! Több ezer Sárkány! Rajtuk van a parancsisakjuk, és személyesen Prothon tábornok irányítja a mozgásukat!

- Erről nincs tudomásom, felség. Klayus dühöngött.

- Miért nem tudsz te semmiről? Bármiről? Eddig egyedül a Dahl szektorban négyezer fiatal és gyermeket tartóztattak le, és a foglyokat mind áthozták a Rikerianba, hogy kivallassák őket!

- Ők csupán... úgy értem, Prothon ezt csak akkor tudja végrehajtani, akkor szabad ilyet tennie... Prothonnak csak általános zendülés esetén van felhatalmazása ilyesmire...

- Már beszéltem vele, te ostoba!

Farad Sinter homlokán mély ráncok jelentek meg. Ahogy a Császárra nézett, a félelem kíváncsisággal keveredett a tekintetében.

- És? Mit mondott?

- Azt, hogy az Általános Biztonsági Bizottság szerint a trón közvetlen veszélybe került! A helyzetmegállapító körözüvényen pedig a te kézjegyed, a te pecséted szerepel, főbiztos úr!

- Csalás! Az a papír... hamisítvány! - kiáltotta Sinter. - Igen, valóban van egy rohamosztagosokból álló különítményem, amely a robotok felkutatását végzi. Vara Lisó vezeti őket, és... Esküszöm, felség, nem adtam parancsot a mozgósításra! Mi csupán Streelingben dolgozunk. Feltételezésünk szerint az egyik régi raktárházban, a kereskedőnegyed közelében egy olyan csoport rendezte be a főhadiszállását, amely ..

Klayus dühödten felrikoltott.

- Parancsot adtam a tábornoknak a csapatok azonnali visszarendelésére. Természetesen engedelmeskedni fog... Biztosíthatlak, Sinter, még mindig éppen elég hatalom van a kezemben, és...

- Ez természetes, felség! És az is természetes, hogy haladéktalanul nyomozást rendelék el annak kiderítésére, hogy ki a felelős ezért a...

- Felelős? Ki törődik ezzel? Dahl lázong... Óriási gazdasági és társadalmi nyomás nehezedett rájuk, belekerültek a présbe, és a dahliták sohasem a türelmükről voltak híresek. A megfigyelőim és a helyzetelemzőim szerint ilyen méretű megmozdulásra még sohasem került sor... *Négyezer fiatal és*

gyermek! Csoda, ha fellázadnak? Sinter! Ez... ez hallatlan!

- Nem az én művem, felség!

- Azon az iraton a te aláírásod szerepel, és az elintézési mód is rád vall. Ilyen paranoid örültségre csakis te lehetsz képes!

- Felség, a kezünkben van egy robot. Elvégeztük a memóriája ellenőrzését.

- Láttam a jelentést. Negyedórája sincs, hogy Chen átküldte... Az a robot... éveken keresztül Mycogénben tartózkodott. Egy magánháza volt, egy olyan családnál, amely lojális a régi szokásokhoz, az ősi mítoszokhoz... Több ezer éves, és a memóriája majdnem üres! A család állítása szerint ez a legutolsó működőképes robot az egész Galaxisban. Egyetlen Hari Seldonnal kapcsolatos emléke sincs!

Sinter hallgatott. Az ajka idegesen rángott, a homlokán egyre mélyebbé váltak a ráncok.

- Létezik egy terv .. amit itt akarnak végrehajtani, és... - nyögte.

- Prothon azt állítja, hogy tőled kaptad a parancsait, hogy az új Bizottság hatalmazta fel a cselekvésre. Felajánlotta, ha valaki bebizonyítja ennek az ellenkezőjét, azonnal lemond a Birodalom Védelmezője címről, öngyilkosságot követ el, és vállalja a neve... a családi neve bemocskolását.

- Felség... Klayus, kérlek, hallgass meg... Klayus azonban képtelen volt uralkodni magán. - Nem tudom, mi fog történni, ha...

- Figyelj rám, felség...

- Sinter! - kiáltotta a Császár. Megmarkolta és vadul megrázta Farad Sinter vállát. - *Prothon* uolt az, aki a száműzetésbe *kísérte* Agist! *Azóta egyetlen hivatalos tevékenységben sem vett részt!*

Sinter hirtelen elsápadt. Becsukta a száját. A homlokáról eltűntek a ráncok. - Chen - mondta alig hallhatóan.

- Linge Chen volt az, aki Hari Seldon perét elindította. Az Általános Biztonsági Bizottság most nem foglalkozik mással. Chen nem robotokat üldöz, neki Seldon kell, és nem...

- Ő irányítja Prothont - mondta Sinter.

- Ezt be is tudod bizonyítani? És számít ez? Van egyáltalán valami, ami számít? A trónom... ingatag, Sinter. Mindenki bolondnak hisz. Azt mondtad, javíthatunk ezen... azt, hogy más lesz a megítélésem, mert a Trantor megmentőjének fognak tartani, mert megvédelmezem a Birodalmat egy kusza összeesküvéstől, és...

Sinter szó nélkül tűrte a Császár vádjait, az arcába fröccsenő nyálcsöppeket, és közben lázasan azon gondolkodott, hogyan vonuljon vissza, hogyan szervezze át az erőit. Hogyan függetlenítse magát attól a katasztrófától, ami most minden bizonnyal be fog következni.

- Én miért nem kaptam meg korábban a robotról szóló jelentést, felség, mint te? - kérdezte hirtelen.

Klayus elhallgatott, Sinterre meresztette a szemét. - Mit számít ez?

- Először nekem kellett volna megkapnom a jelentést. Nekem kellett volna a Császár elé tárnom a tartalmát. Erre adtam utasítást az embereimnek.

- Én is kiadtam a megfelelő parancsokat, és kértem, hogy először hozzám juttassák el. A lehető leghamarabb tudomást akartam szerezni mindenről.

Sinter végiggondolta a dolgot, azután Klayusra hunyorgott. - Beszéltél már róla valakinek, felség?

- Igen! Az adjutánsával megüzentem Prothonnak, hogy nevetségesek a parancsai, és hogy mi is elindítottunk egy nyomozást, és... Előhoztam a részleteket is, mert meg akartam menteni a bőrödet, Sinter! Elmondtam, hogy te sohasem adnál utasítást egy ilyen jelentős rendőri akcióra, főleg nem így, hogy a bizonyítékaid még nem egészen helytállóak, és... - Klayus kifulladt.

Farad Sinter szomorúan megcsóválta a fejét.

- Akkor Chen tudja, hogy még semmi sincs a kezünkben. - Lerázta a válláról Klayus kezét. - Mennem kell. Már közel a cél... Abban reménykedtem, egy egész csapatnyi robotot sikerül sarokba szorítanunk...

Kiszárgult a Bestiák Csarnokából. A fiatal uralkodó kinyújtott karral, kiguvadt szemmel bámult utána.

- *Prothon!* Sinter, *Prothon!* - visította.

Gyakorlatilag nem rendelkezünk információval Hari Seldon "sötét napjairól", úgynevezett visszavonulásáról. Lehetséges, hogy ez az időszak csupán a legendákban létezik, bár meg kell jegyeznünk, hogy több korabeli, hitelt érdemlő feljegyzésben (például Wanda Seldon Paluer önéletrajzi jegyzeteiben) is utalást találunk arra, hogy Seldon valóban átélt egy olyan korszakot, amelyet az önbizalom hiánya és a lelki válság jellemez.

Ez a krízis valószínűleg közvetlenül a tárgyalás után kezdődött, Linge Chen főbiztos irodájában. Természetesen már sohasem deríthetjük ki, hogy valójában mi és hogyan történt...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA 117. KIADÁS, A.K. 1054.

64.

Az elmúlt két nap olyan iszonyatosan unalmasan telt, és olyan régóta volt már távol a gépeitől és a matematikusaitól, hogy Hari Seldon örült, amikor nagy nehezen sikerült elaludnia, és az álmok közé menekülhetett a keserű valóság elől.

Az álmok azonban hamar véget értek, az ébren töltött, üres órák pedig egyre fájdalmasabbak voltak. Csalódottság és idegesség, rettegő spekulálás, aztán... Aztán újra az álmok, a lidércnyomások következtek.

Hari levegő után kapkodva riadt fel a rövid, nyugtalan alvásból. Még ki sem nyitotta a szemét, amikor egy hang, egy kérdés visszhangzott a fülébe:

- Az Úr valóban elárulta neked, milyen sorsot szánt az embernek?

Hari várt, fülelt, hátha újra elhangzik a kérdés, tudta, ki tette fel, a hang jellegzetes volt.

- Johanna? - A szája kiszáradt. Körülnézett a cellában, olyan tárgy vagy gép után kutatott, amelyen keresztül a lény kommunikálhatott vele. Kell, hogy legyen itt valami mechanikus vagy elektronikus készülék, aminek a segítségével Johanna...

Semmi. Az ócska gépagyú látogatása után még éberebben őrizték a helyiséget, mint korábban. A hang... Csak a képzelete játszott vele?

Halkan megszólalt egy csengő, az ajtó gyorsan és nesztelenül kinyílt. Hari felállt a székből, csontos, ráncos kezével lesimította a köntösét, és a belépő férfira nézett. Az első pillanatban nem ismerte fel, aztán rájött, Sedjar Boon áll előtte.

- Újra hallottam néhány dolgot - mondta Hari fanyar mosollyal. Boon aggodalmasan végigmérte.

- A tárgyalóterembe kell mennünk. Gaal Dornick is ott lesz. Lehetséges, hogy alkut akarnak kötni velünk.

- És mi lesz az Általános Biztonsági Bizottsággal?

- Történt valami. Elfoglaltak.

- Mi van már megint? - kérdezte Hari kíváncsian.

- Lázadás - felelte Boon. - A császári szektor bizonyos részein és Dahlban. A jelek szerint Sinter túl sokat engedett meg a rohamosztagosainak.

Hari körülnézett a helyiségben.

- Ha végeztünk... vissza fognak hozni ide?

- Nem hiszem - mondta Boon. - Át fog kerülni a Diszpenzációs Csarnokba, ahol majd megkapja a szabadulásához szükséges iratokat. Alá kell írnia egy nyilatkozatot, amiben lemond a meritokratákat megillető jogairól. Merő formalitás.

- Ezt maga egész idő alatt tudta? - kérdezte Hari, és keményen, őszinte választ várón Boon szemébe nézett.

- Nem - mondta Boon kissé idegesen. - Esküszöm, hogy nem!

- Ha vesztettem volna... akkor is itt lenne? Vagy már ott állna Linge Chen irodája előtt, a sorban, hogy újabb megbízást kapjon tőle?

Boon nem válaszolt. Az ajtóra mutatott. - Induljunk!

- Linge Chen azok közé tartozik - mondta Hari a folyosóra érve -, akiket a lehető legalaposabban tanulmányoztunk. Mintha a csökevényes arisztokrácia megtestesülése lenne, de mégis, mindig győzelmet arat, és megoldotta a kényes kérdéseket. Egészen mostanáig...

- Azért ne örüljünk előre - mondta Boon. - Az ügyvédek első törvénye: győzelemre csak akkor számíts, ha már megszáradt a tinta a kedvező ítéleten.

Hari az ügyvédre nézett. Felemelte a kezét.

- Volt már valamilyen kapcsolata egy bizonyos Johannával? Boon meglepődött.

- Johannával? Igen - mondta. - Az irodánk adatbázisában van egy .. vírus. A komputerek időnként kidobnak egy jegyzőkönyvet, ami egy sosem volt tárgyalásról készült. Valami nőt ítéltek máglyahalálra... A Trantoron ilyesmi tizenkétezer éve nem fordult elő. Legalábbis nincs róla tudomásom.

Hari megállt. Az örök türelmetlenkedni kezdtek.

- Megtenné, hogy bead a gépeikbe egy üzenetet? - kérdezte Hari. - A címzett ez a bizonyos... vírus. Mondja meg neki, hogy sohasem beszéltem az Úrral, és nem tudom, milyen sorsot szán az emberiségnek.

Boon elvigyorodott. - Ez valami vicc?

- Kérem, tegye meg! Ezt mint az ügyfele parancsolom.

- Úr?

- Istent is írhat...

- Isten? Ez valami természetfölötti lény? Egy teremtő?

- Igen - mondta Hari. - És mondja meg azt is, hogy Hari Seldon nem az isteni hatalom képviselője. Mondja meg Johannának, nem a megfelelő ajtón kopogtat. És kérje meg, hagyjon nekem békét. Végeztem vele. Már régen teljesítettem, amit ígértem neki.

Az örök sajnálkozva néztek a fogolyra. A vén professzort valószínűleg megviselte a túlságosan hosszúra nyúlt per.

- Rendben van - mondta Boon. - Tekintse elintézettnek.

65.

Daneel annak a lakásnak az erkélyén állt, amelyik valamikor Demerzel titkos menedékhelye volt. Mellette az apartmanhoz tartozó gépagyú várakozott. A lakást évtizedekkel korábban lezárták, a bérét száz évre előre kifizették. Nem lakott benne senki. Daneel a délelőtt folyamán tért vissza, hogy rákapcsolódjon arra a titkos vonalra, amelyen keresztül bejuthatott az udvar és a Palota adatbázisaiba. A legnagyobb meglepetésére a gépagyú működőképes volt. Azonnal tudta, ki áll a dolog hátterében.

- Elég sok gondot okoztál - mondta Daneel az egykori szimnek. A mém-lény a jelek szerint az ő oldalán állt, de túlságosan szeszélyes, túl emberszerű ahhoz, hogy megbízhatson benne.

A gépagyú halk, mechanikus hangon válaszolt.

- Ebben a világban nagyon nehéz manifesztálódni - mondta Johanna. - Azért vagy itt, hogy híreket kapj Hari Seldonról?

- Igen.

- Miért nem mész át a Palotába? Megváltoztatott külsővel még a tárgyalóterembe is bejuthatnál.

- Itt sokkal több információhoz hozzáférhetek - mondta Daneel.

- Nem zavar, ha úgy tekintek rád, mint az Úr egyik angyalára?

- Már rengeteg nevem volt - felelte Daneel. - Sok mindennek hívtak, egyik megszólítás sem zavart.

- Nagy örömömre szolgálna, ha az oldaladon csatázhatnék. Ezek a... lázongások... Arról árulkodnak, hogy egyszerre több politikai áramlat is létezik. Ez aggasztó.

Felszűrődött hozzájuk az utcán vonuló, zászlókat lobogtató emberek zaja, akik üvöltve követelték, hogy azonnal mondjon le minden vezető, akit felelőssé lehet tenni a brutális rendőrségi akciók miatt.

- Hari Seldont is hibásnak tartják majd? A munkatársait? A családját?

- Nem - mondta Daneel.

- Honnan tudod?

Daneel a gépagyúra nézett. A fémtest körül egy másodpercre megjelent egy kép, egy test, egy fiatal nő alakja. Johanna haja rövid volt, ruha helyett ősrégi vaspáncélt viselt.

- Már évezredek óta dolgozom. Szövetségeket teremték, elintéztek bizonyos ügyeket, kiagyalok olyan dolgokat, amelyek később, valamikor még hasznosak lehetnek. Mostanra annyi mindent előkészítettem már, hogy eldönthetem, hová gyakorolok nyomást, és mikor indítok be bizonyos

automatikus folyamatokat. És ez még nem minden.

- Olyan vagy, akár egy generális - mondta Johanna. - Az Úr hadseregének tábornoka.

- Számomra valamikor az emberiség volt az Isten.

- Az Úr akaratából!... - Johanna mintha egy kicsit összezavarodott volna. A modorát, a szókincsét és a viselkedését tekintve sokat fejlődött a feltámasztása óta, és a Voltaire-rel való virtuális kapcsolat is csak hasznára volt, ám a régi hite még mindig nem purgálódott ki belőle.

- Nem. Azért, mert erre programoztak be. Mert így alakították ki a személyiségemet.

- Az ember akkor hallja az Úr szavát, ha odafigyel a saját lelkére - mondta Johanna. - Isten parancsolatai és törvényei benne vannak a természet minden atomjában, a programok magjában.

- Te nem vagy ember - mondta Daneel -, mégis olyan felsőbbbégségesen viselkedsz. Kérlek, ne zavarj össze a gondolataimat! Most, ebben a helyzetben nem engedhetem meg magamnak a bizonytalanságot.

Az angyal tüzes dühe, a csatamezőn parancsnokló generális szilárdsága mondta Johanna. - Voltaire veszíteni fog. Szinte sajnálom...

Tudja, hogy most éppen engem választottál azután, hogy a múltkor az ellenfelem voltál - mondta Daneel. - Te a hitet képviseled. A hit pedig olyan dolog, amit én sohasem fogok megismerni. Voltaire a hideg intelligencia erejét képviseli. Én éppen ezzel vagyok azonos. Ezzel vagy semmivel.

- Te nem vagy hideg - mondta Johanna. - És igenis van hited.

- Az én hitem az emberiségben rejlik - felelte Daneel. - Csak az emberek által hozott törvényeket ismerem el.

A gépagyú hallgatott, aztán azon a halk, mechanikus hangon, amely vajmi keveset árult el a benne lakozó személyiség érzelmeiről, kijelentette:

- Számomra világos, milyen erők hatnak rajtad keresztül. Nem sokat számít, mit tudsz, és mit nem. Én annak idején nem sokat tudtam, de éreztem ezeket az erőket. Akkor rajtam keresztül hatottak. Bízom bennük.

Daneel elfordult a gépagyútól. Megérkeztek az első információk. A jelek szerint minden a tervei szerint zajlott - kivéve egyetlen részletet. Számított rá, hogy ez a hiba be fog következni.

Dors Venabili nem tartózkodott a számára kijelölt helyen.

Daneel már régen megtanulta, hogy nem baj, ha egy terv bizonyos szereplői legyenek akár kulcsfontosságú figurák - időnként nem az ő közvetlen irányítása alatt ténykednek. Addig nem történhetett baj, amíg tudta, merre mozognak. Erre az önfelajándékosra már attól a pillanattól kezdve számított, hogy az Eoson meglátta Dorst.

Es Lodovikban is felfedezte ezt a potenciált.

A kockázat nagy volt - de a potenciális előnyök még nagyobbak ígértek. Már szinte hozzácsatolt ehhez a szerencsejátékhoz, de a tétlen várakozás még mindig kellemetlen érzéseket generált az agyában - olyan érzéseket, amelyek cselekvésre ösztönözték.

A gépagyúban lakozó lény tisztelettudóan hallgatott. Daneel megérintette a gép kicsiny, szenzoros fejét. - Most hogyan létezel a Trantoron? - kérdezte.

- Benne vagyok a komputeres rendszerekben, a virtuális csatornában. A Hálózatban. Úgy, mint a múltkor - felelte Johanna.

- Milyen mélyen? - kérdezte Daneel.

- Mint a múltkor. Vagy még mélyebben.

Daneel végiggondolta, milyen kockázatokkal járna, ha számítana Johannára és azt is, Voltaire milyen képességekkel rendelkezhet.

- Voltaire is a Hálózatban van?

- Azt hiszem, igen - mondta Johanna. - Megpróbáljuk elkerülni egymást, de a nyomai... itt vannak. És bosszantanak.

- Hozzá tudsz férni a titkosított csatornák nyitó kódjához? - Egy kis erőfeszítéssel igen.

- És Voltaire?

- Voltaire nem ostoba, bármit is terjesztenek róla - felelte Johanna.

Daneel gondolkozott néhány másodpercig. Agya a legnagyobb sebességgel, teljes kapacitását kihasználva dolgozott.

- Mi lenne, ha áthelyeznéd belém a személyiséged egy részét? Arra gondoltam, hogy" _ Elhallgatott, gépi nyelven folytatta, és megjelölte az agyának azt a szektorát, amelybe hajlandó volt befogadni a másik személyiséget.

Johanna egy pillanattal később már benne volt, kitöltötte a szektort. - Nagy örömmre szolgál, hogy a szövetségeseid lehettek - mondta.

- Nem szeretném, ha az ellenfeleim oldalán lenne az előny - felelte Daneel, és elindult a lakás ajtaja felé.

66.

Vara Lisó kocsija átlebegett a majdnem üres tér fölött. Mögötte az Általános Biztonsági Bizottság vadonatúj egyenruhába bújtatott rohamosztagosai ügettek, húsz kemény fickó, akiknek a vezetését Namm őrnagyra bízta.

Vara Lisó arcán zavar tükröződött, úgy érezte magát, mint egy marionett báb, amit túlságosan sokszor ráncigáltak ellentétes irányokba. Űresség, néptelen utcák, bezárt ablakok és kapuk. Valami nem stimmel... A rohamosztagosok is érezték a dolgot, így még azt sem lehetett mondani, hogy csak a idegesség és a kimerültség űz vele csúf tréfát, és csak képzelődik.

A gondolatai a korábbi események körül keringtek. Reggel, a Farad Sinterrel folytatott megbeszélés során olyasmi történt, ami még soha. A férfi, akitől rettegett, akit bálványozott, most nem látszott sem magabiztosnak, sem erősnek. Farad arrogáns volt, úgy viselkedett, mint egy gyerek, aki a tiltások ellenére meg akar csinálni valamit, és előre fél az esetleges büntetéstől. A birodalmi politikában a büntetés persze nem elnászpángolás volt. Ha valaki a hatalom és a tekintély olyan magasságából zuhant alá, ahová Farad feljutott, az csak abban reménykedhetett, hogy kegyelmet kap, és nem végzik ki, "csak" bezárják a Rikerianba, vagy számúzik valamelyik peremvidéki világra.

Namm őrnagy arca komor volt, a homlokáról nem tűntek el az aggodalmas ráncok. Közeledtek a raktárnegyed főkapuja előtti térhez. Csupán néhány kilométernyire voltak az altórától, ahol kis híján fülön csípték Lodovik Tremát. Vara Lisót zavarta a kudarc. Talán kevésbé lenne feszült a helyzet, ha a kezükbe kerül egy ilyen komoly bizonyíték.

Érezte, ezen a napon komoly eredményt fognak elérni, valami olyasmit sikerül megszerezniük, ami még Tremánál is fontosabb. Talán éppen a Trantoron tevékenykedő robotok központjára fognak lecsapni...

Vara nem mondta el Sinternek a robotnővel kapcsolatos aggályait. A robot memóriájából csak nagyon kevés információt tudott előbányászni, és ezek között egyetlenegy sem volt olyan, amelyik igazolta volna Farad elméletét. Vara hallgatott erről, hagyta, hogy Farad élvezze a diadal gyönyörét, nem akarta elrontani a kedvét.

Farad talán nem adott volna utasítást a kutatás folytatására, ám Vara Lisó addig rágta a fülét, addig hajtogatta, hogy egy Linge Chen fajsúlyú ellenfelet csak több bizonyíték birtokában győzhet le, míg a csapat mégis elindult. Vara gyanította, hogy Farad egyebek között azért rendelte el mégis az akciót, hogy megszabaduljon tőle. Sejtette, a férfi szemében ő nem ember, nem nő, csupán egy mentális kopó.

Vara szipogva megdörzsölte az orrát. Tisztában volt a csúnyaságával, és azzal is, hogy Sinter csupán a politikai karrierje érdekében kötött vele szövetséget, de... De miért lenne képtelenség azt remélni, hogy a kapcsolatuk természete esetleg megváltozhat?

Vajon hogyan tudna egy olyan partnerrel élni, aki nem rendelkezik az övéhez hasonló képességekkel? Nagyon kicsi volt a valószínűsége annak, hogy talál egy mentális férfit, aki megkedveli, aki értékelni tudja... Túlságosan sok csalódásban és kudarcban volt már része ahhoz, hogy ne ringassa magát ilyen hitben.

Namm hirtelen felemelte a karját, és füléhez szorította a kommunikátorát. A szeme összeszűkül.

- Vettem! - morogta, és elégedett farkasvigyorral Varára nézett.

A nőn végigcsapott a félelem hulláma. Kegyvesztett lettem! Itt, azonnal ki *fognak* végezni! Elemezte az őrnagy arckifejezését. Ez a fickó elég profi ahhoz, hogy ellenkezés és gondolkodás nélkül teljesítse az előjárói parancsait.

- Vissza kell vonulnunk - mondta Namm. - Valami gond támadt. Túlságosan sok rohamosztagos mozog a környéken...

A raktárnegyed felől furcsa mormogás hallatszott. Vara előrenézett, és kisvártatva megpillantotta a Szürkékből, polgárokból álló tömeget. Az emberek keresztüláramlottak a széles kapun.

Vara először úgy látta, a vonulók csupán néhány tucatnyian lehetnek. A rohamosztagosok azonnal alakzatba rendeződtek, és bekapcsolták pajzsukat. Vara pajzsa hangos reccsenéssel aktiválódott.

A tömeg folyamatosan özönlött, a több ezer főből álló áradat hömpölyögve haladt előre. Férfiak és nők, polgárok, egyetemi meritokraták - szürke, fekete és élénk színű ruhákat viselő felnőttek... Vara Lisó először nem hitt a szemének. Hiszen ez nem Dahl, nem Rencha! Ez a szektor nem vált hírhedté a tüntetéseiről, a forrongásokról!

Ez a császári szektor!

A tömeg... Ki látott már ilyet? A különböző osztályokhoz tartozó emberek egymás mellett vonultak. Még birodalmi Szürkék is voltak közöttük!

A hadnagy erősítést és további utasításokat kért. A tömeg - az arcokat már tisztán ki lehetett venni a kupola napnyugtát sejtető fényében - megdöbbenően dühös volt. Néhányan táblákat tartottak a magasba, mások projektorokat, amelyekkel színes holofeliratokat vetítettek a tér fölé. Vörös, szikrázó betűk. Szavak...

SZÜNTESSÉK MEG AZ ÁLT. BIZT BIZOTTSÁGOT! HOL VAN SINTER? LE VELE!

Szolid és durva, dühös feliratok. A tömeg bal szárnya fölött szikrák villantak, az éles fényben minden apró részletet tisztán ki lehetett venni. Az egyik szikrarakéta jó száz méter magasban, óriási durranás kíséretében pukkant szét. A rohamosztagosok behúzták a nyakukat, megfeszítették a vállukat, és készenlétbe helyezték idegkorbácsaikat. Hatékony fegyverek voltak, de egy ekkora tömeggel szemben szinte semmit sem értek.

A katonák a jelek szerint nem akarták használni a sugárvetőiket. *Erre* senki sem készítette fel őket.

Az őrnagy átlátta a helyzetet, de (becsületből? büszkeségből?) mégsem akart meghátrálni. Talán még sohasem kellett visszavonulnia, sohasem került ilyen szituációba.

- Mennünk kell - mondta Vara az őrnagynak. Nagyon nem tetszett neki, hogy a tömeg Sintert szidja. Farad... Magasra jutott, valóban befolyásos ember lett belőle. A trantori médiák egy ideje mással sem foglalkoztak, csak az új Bizottság megalakításával. Mi lehet az oka, hogy az emberek ellene fordulnak, a lemondását követelik?

- Kérem - mondta Vara. - Induljunk. Ez a kocsi... nem túl gyors.

Az őrnagy összehúzott szemmel, ugyanazzal a farkasvigyorral nézett rá, mint korábban. Nem válaszolt, de kiadta a parancsot a visszavonulásra.

A tömeg közeledett. A rohamosztagosok kordonja hátrált.

A csöcselék - mintha egyetlen bestia üvöltött volna - felhördült és előrelódult. A fenyegető zajba valami baljóslatú morgás keveredett. Vara megfordította a kocsiját. Az őrnagy és az öt legjobban képzett altiszt a nő körül helyezkedett el. Namm parancsokat üvöltött, utasította a katonákat a pozíció tartására. Valószínűleg felfedezte: a tömeg túlságosan gyorsan mozog ahhoz, hogy időben fedezékbe érjenek, vagy elfoglalhassanak egy előnyösebb védelmi állást.

Vara kihúzta magát, hogy átlásson a rohamosztagosok között. Kiáltások, parancsszavak. Lány szellő simított végig az arcán. A tér fölött tucatnyi apró kémgép, ököl nagyságú gömb lebegett. A tömeg ügyet sem vetett rájuk.

Vara lelépett a kocsijáról. Ha muszáj, gyalog gyorsabban elmenekülhet, mint ezen az átkozott vacakon. Ha pedig nem bír futni, ráparancsolhat valamelyik katonára, hogy vegye a hátára. Vékony lábai előre reszkettek a rájuk váró erőfeszítéstől. Vara gyenge volt, az ereje nem az izmaiban rejlett. Eszébe jutott valami. Ha a tömeg körülveszi, ha az emberek fojtogatni kezdik az érzéseikkel... vajon hányra tudná rákényszeríteni az akaratát?

Halkan felsikoltott. *Igen*, gondolta. *Olyan nagyok, mint egy egér... egy rémült kisegér. Szánalmas egérke, kicsike és gyenge... Ó, hagyjanak koncentrálni! Ha összpontosítok, mindet meg tudom*

fékezni!

Érezte, felpeszülnek belső erőforrásai. Ahogy felemelte saját védelmi falát, mintha megrándult volna a körülötte álló rohamosztagosok válla. Ilyen sok ember ellen még sohasem kellett megvédenie magát. Ahogy érezte, megkezdődött és egyre mélyebbé vált az összpontosítása, alábbhagyott a félelme. Most már akár tönkremehettek a pajzsok, elsodorhatta, a falakhoz préselhette őket a tömeg... most már bármi megtörténhetett, nem volt védtelen. Ha Sinter képtelen segíteni, ha az őrnagy és a rohamosztagosok sem tudnak tenni semmit, akkor majd ő elintézi ezt az ügyet.

Árnyak ereszkedtek alá. A következő pillanatban meghallotta a csapatzállító gépek rotorjainak pufogó hangját, motorjainak lüktetését. Az őrnagy felemelte a karját. Az árnyak följük kúsztak, a gépek leszálltak. Az árnyékok mintha felugrottak volna a levegőbe a hatalmas testek előtt.

A tömeg előtt négy karcsú csapatzállító gép állt vékony kék energiapilonon. Vara Lisó felismerte az oldalukon díszelgő címet. A galaxis ovális csillagtömege, rajta a vöröslő kettős kereszt. A Császár magánhadseregének, a Külső Akciócsapatnak a jelképe. A Trantoron szinte sohasem lehetett látni ezeket a katonákat... *A Császár a saját csapatait küldte ide a megmentésünkre!*, gondolta a nő megkönnyebbülve. A szájához kapta az öklét.

Faradtól hallotta, hogy a K. A.-t már évek óta nem vetették be, Klayus fél, és gyűlöli ezeket a katonákat. Nem is csoda, hiszen valamikor, az azóta már visszavonultan élő Prothon tábornok vezette őket. Prothonról pedig köztudott volt, hogy a császárok tróntól való megfosztásához ért a legjobban. Ha visszahívták az aktív szolgálatba, annak mindig az aktuális uralkodó látta a kárát.

A gépek láttán a tömeg megtorpant és lecsendesedett. Erre senki sem számított. K. A.? Ezeket a csapatokat elvileg csak akkor lehetett bevetni, ha veszélybe került a trón, most viszont itt vannak, hogy megfékezzenek egy lázadást. Ez több volt, mint riasztó. Néhányan tétován körülnéztek, és elveszítve korábbi lelkesedésüket beszélgetni kezdtek. A tömeg első soraiban állók behúzott nyakkal hátrébb húzódtak.

Néhány másodperccel később vagy száz, fekete-kék páncélt és vörös csíkos sisakot viselő, fegyveres, pajzsos alak ugrott ki a szállítógépekből. Alakzatba rendeződtek. Az egyik sor a tömeggel szemben helyezkedett el, a másik pedig Vara Lisó és a rohamosztagosok előtt.

Utoljára maga Prothon tábornok ugrott ki a térre. Magas, széles vállú, bikanyakú, hordómellű férfi volt. Nem viselt pajzsot. Az arca kisfiúsnak tűnt, sötét bajusza és kecskeszakállja ellenére. Apró, metsző pillantású szeme meghökkentő gyorsasággal mozgott. Olyan vidám arcot vágott, mintha mulatságba készülődne.

Prothon egy pillanatra megállt a két vonal között. Balra, majd jobbra nézett, azután elindult...

...Vara Lisó felé.

Azonnal felfedezte a nőt. Mereven, szinte kedvesen nézte, miközben oszlopvastag lábai egyre közelebb vitték hozzá. Egyes híresztelések szerint Prothon a Nur bolygóról származott, de valójában senki sem tudta, honnan jött, és hogyan szerezte meg pozícióját. Voltak, akik azt állították, hogy titokban ő a Császár, a valódi erő a Palotában, és XIV. Agis száműzetése óta még a Közbiztonsági Bizottságot is ő irányítja. A szóbeszédre persze sosem lehet adni.

Prothon keresztülfurakodott a falanxon, és Vara Lisó elé állt. A nő pislogva végignézett az izmos testen, felpillantott a mellkashoz és a vállakhoz képest aránytalanul kicsi fejre, a kellemes, vidám arcra.

- Tehát ez az a pici asszony aki egy nagy háborút szeretne kirobbantani! mondta Prothon gyönyörű tenor hangon.

Vara nem egészen fogta fel a szavai értelmét. Még mindig azon töprengett, hogy Prothon milyen paradox kombinációja a bivalyerőnek és a jóképű kisfiússágnak.

- Nos, ma sikerrel járt? - kérdezte a tábornok őszinte kíváncsisággal. Vara pislogni kezdett.

- Érzem, hogy.. - Elhallgatott, az ajkához szorította az öklét. Kiáltani akart, vagy ütni, menekülni vagy összerogyni. Fogalma sem volt róla, mit tegyen. *Meggörnyesztem ezt a szörnyet! Meghajol előttem, együtt fog sírni velem!*

- A szomszédos negyedben van egy bizonyos raktárház - mormolta Vara. Prothon melléje állt, közelebb hajolt hozzá, hogy jobban hallja.

- Még egyszer, ha kérhetném...

- A szomszédos negyedben van egy raktárház. Egy lerakat. Az elmúlt néhány hétben többször is elmentem mellette. Nem volt benne semmi különös, de... A biztonság kedvéért ráhangoltam az érzékszerveimet. Biztos vagyok benne, hogy robotok tartózkodnak benne. Több robot. Az Általános Biztonsági Bizottság főbiztosa...

- Igen, persze - mondta Prothon. Kihúzta magát, végignézett a rohamosztagosokon, a saját páncélos katonáin. A tömegre pillantott. - Átvisszük ahhoz a raktárházhoz. Aztán kész. Vége.

- Vége? Minek lesz vége? - kérdezte Vara Lisó tétován.

- A játéknak - felelte Prothon mosolyogva. - Mindig vannak győztesek, és mindig vannak vesztesek is.

67.

Lodovik - ahogy a raktárházban tartózkodó többi robot is - a fejében hallotta a figyelmeztető szirénákat. Előző éjszaka Kallusinnal kidolgozta az evakuációs tervet. Kallusin azt mondta, Plussix általános lázadást jósolt, amelynek során esetleg felfedezik a rejtékhelyüket...

Megtörtént. A tervet nem lehetett használni, a K. A-sok lezárták a kijelölt menekülési útvonalak legtöbbszörét. Kallusin és a többi robot a raktárház másik részében dolgozott. Összeszedték a calvini ereklyéket, azokat a fejeket és memóriablokkokat, amelyekben felbecsülhetetlen értékű információk, a robotok történelmére vonatkozó adatok és hagyományok voltak. Kallusin és a többiek különös, szinte vallásos tisztelettel kezelték ezeket a tárgyakat. Lodovik ezt nem egészen értette, de ez szinte természetes volt, hiszen még nem illeszkedett be a kis robotközösségbe.

Lodovik a földszinten, az ebédlőben talált rá Kliára és Braunra. A fiatal nő arca magabiztos volt, de látszott rajta, rettenetesen fél. Braun nem félt, legfeljebb idegességet érzett, de bizonytalan volt.

Lodovik figyelmen kívül hagyta a Voltaire-től érkező kommentárt. A romantikus kapcsolatokra való megjegyzésnek ebben a helyzetben nem volt információértéke. - Elmegyünk - mondta Lodovik.

- Már összecsomagoltunk. - Braun felemelt egy kis vászontáskát, amibe minden holmijuk belefért.

- Érzem őt. Minket keres - mondta Klia.

- Lehetséges - bólintott rá Lodovik. - Az alsó szinteken titkos járatok vannak. Némelyiket évezredek óta nem használták. Akad köztük olyan, amelyiken el lehet jutni a palotabörtön közelébe. Oda, ahol Hari Seldont őrzik.

- Ismeri a Palotát? A belépési kódokat?

- Igen, bár lehet, hogy a kódokat megváltoztatták. A Palotában furcsa szokások uralkodnak. A császári lakrész kódjait naponta kétszer változtatják meg, ám az épület más szárnyain már tíz-tizenöt éve ugyanazok a jelsorozatok vannak érvényben. Vállalnunk kell némi kockázatot...

Ha nem ismered valamelyik kódot, csak szólj, mondta Voltaire. Majd én átjuttatlak a kérdéses pontokon.

- Mindegy hová, csak menjünk már! - kiáltott fel a lány - Nem akarok megküzdeni vele.

- Lehet, hogy másokkal kénytelenek leszünk harcolni - mondta Lodovik. Hatni kell az akaratukra. Természetesen csak akkor, ha muszáj.

Klia megcsóválta a fejét.

- Nem baj. Ha Braunal összedolgozunk, ezer elmeűrkész se tud megállítani minket. Az a nő azonban...

- Őt is le bírjuk győzni - mondta Braun.

Klia ránézett. Megremegett, aztán megvonta a vállát. - Lehet - mondta.

- Mennyire ismerik a robotok mentális szerkezetét? - kérdezte Lodovik, miközben a lift felé haladtak.

- Mire gondol? - kérdezett vissza a lány

Az ősrégi lift ajtaja lassú eleganciával tárult ki. A fülkében zöldes fény pislákol. Beléptek a lidércragyogásba.

_ Egy robot akaratát is képesek befolyásolni? - kérdezte Lodovik.

- Nem tudom - felelte Klia. - Én még nem próbáltam ilyesmit. Vagyis... Egyszer megtettem. Kallusinnal, de akkor még nem tudtam róla, hogy robot. Könnyedén visszaverte a támadásomat.

- Van néhány percünk - mondta Lodovik. - Gyakoroljon! Rajtam.

- Miért?

- Mert ahhoz, hogy Hari Seldon közelébe kerüljünk, esetleg félre kell állítanunk az útból Daneelt. Ne felejtse el, mit mondott Dors Venabili!

- A robotok mások - mormolta Klia.

- Gyakoroljon! - kérte Lodovik.

Ejnye!, morgolódott Voltaire. *Hajlandó lennél lemondani a szabad akaratodról? Hagynád, hogy ez a gyermeklány irányítson?* Szónoki kérdés volt. *Most fel fogjuk használni a legszörnyűbb fegyvert! Vajon melyik nehezebb: egy robotra hatni, vagy egy emberi akaratot megváltoztatni?*

- Kérem! - mondta Lodovik. - Ez nagyon fontos lehet.

- Jól van! - ordított rá Klia. Nem tetszett neki a dolog, nagyon nem. Semmi kedve sem volt hozzá, hogy éppen most, a nagy rettegés kellős közepén fedezzen fel magán egy újabb gyenge pontot. - Mi legyen? Bírjam rá magát, hogy táncoljon? Lodovik elmosolyodott.

- Mindegy. Ami az eszébe jut.

- Maga robot. Mi lenne, ha egyszerűen csak kiadnám a parancsot, hogy táncoljon? Kénytelen lenne engedelmeskedni, nem?

- Ön nem a gazdám - felelte Lodovik. - És ne felejtse el... Klia elfordult, a kezébe temette az arcát.

Lodovik hirtelen úgy érezte, nagyon kellemes lenne letesztelni a szervóit. A lift tökéletes helynek látszott a művelet elvégzésére, csak arra kellett figyelnie, nehogy megüsse a vele együtt utazó embereket. Egyszerű készletést érzett egy szimpla, kellemesnek ígérkező feladat elvégzésére.

Táncolni kezdett. Először lassan, ízlelgetve a mozdulatokat. Arra gondolt, több ezer embernek tetszene, amit csinál. Talán nem volt egészen művészi és csiszolt, de mindenképpen kecses lehetett, ráadásul közben elvégezte a tesztelést is. Mindent rendben talált, és közben remekül érezte magát.

Klia felnézett. Arca nedves volt a könnyektől.

Lodovik megállt. Egy pillanatig dülöngélt, de aztán saját robotikus akarata visszaszerezte a teste irányítását. Visszanyerte az egyensúlyát.

- Sajnálom - mondta Klia. - Valami mással kellett volna próbálkoznom. Gyorsan, zavartan megtörölte az arcát.

- Jól csinálta - mondta Lodovik. Meglepte, hogy a lány milyen könnyedén kényszerítette rá az akaratát. - Együtműködtek Braunal?

- Nem.

Braun meghökkenve nézett a lányra.

- Egekre! Az egész Trantor a mienk lehetne!...

- NEM! - ordított rá Klia. - Sajnálom. - Bocsánatkérően Lodovik felé nyújtotta a kezét. - Maga gép. Maga olyan... A tudata mélyén parancsra vár, amit teljesíthet. Könnyebb volt irányítani, mint egy gyereket. Maga... *gyermek*.

Lodovik nem tudta, mit felelhetne. Hallgatott. Voltaire azonban ebben a helyzetben is megtalálta a megfelelő szavakat. *Én is éreztem őt! Nincs Lábam, de táncolni akartam. Milyen erő ez? Miféle eltorzulás?*

Klia teljesen összezavarodott, undorodott magától.

- De nem. Nem gyermek. Maga... *emelkedett*. És komoly. Rossz volt... mintha a saját apámat kellett volna. - Síróssá változott a hangja. - Mintha arra kellett volna rávennem az apámat, hogy csináljon maga alá. - Zokogni kezdett. Lodovik oldalra döntötte a fejét.

- Nem esett bajom. Ha a tekintélyem miatt aggódik... - Hát nem érti? - kiáltott rá Klia.

A fülke megállt. Az ajtó kinyílt. Klia úgy lépett ki, mintha ellenségek lennének rájuk, akiket egyetlen rohammal akar legyőzni. A folyosó üres volt és néma. A padlón szürkellő vastag porrétegben nem látszottak lábnyomok. Klia előreugrott. A talpa alól felhővé válva emelkedett ki az évszázadok hordaléka.

- Nem akarom ezt! Egyszerű, normális ember akarok lenni!
A szavai visszhangot gerjesztettek az ősi, közömbös falak között.
68.

Boon Hari mellett, Lors Avakim pedig Gaal Dornick mellett állt. Amikor beléptek, az öt bíró már ült, a legmagasabban álló széken szokás szerint Linge Chen foglalt helyet. Hari egy kicsit megszedült. Több mint öt percig kellett állnia - ennyi ideig tartott, míg a titkár elsorolta a vádpontokat. A bírói emelvényre sandított, aztán Gaal felé dőlt, egészen addig, míg teljesen rátámaszkodott. Gaal egyetlen szó nélkül megtartotta, míg sikerült visszanyernie az egyensúlyát, és kihúzta magát.

- Elnézést - mormolta.

Linge Chen beszélni kezdett, de még véletlenül sem pillantott volna Harira.

- Egyetlen érv sincs, amely a tárgyalás folytatásának szükségességét támasztaná alá. A Bizottságnak nincs oka arra, hogy az eddigiéknél alaposabb vizsgálatnak vesse alá Seldon professzort.

Hari nem hagyta, hogy Linge Chen szavai felélesszék benne a reménynek akár a legapróbb csíráját.

- Ezennel bejelentem, hogy a nyilvános tárgyalásnak vége. - Chen és a bírák felálltak. Amikor Chen eltávolodott az emelvénytől, Sedjar Boon megfogta Hari karját. A nézők is álltak, halk mormogással kommentálták egymásnak az eseményeket. Az ügyész a vádlott asztala elé állt, ránézett Harira, majd Gaalra pillantott.

- A főbiztos úr szeretne váltani önökkel néhány szót - mondta. Boont és Lors Avakimet a hivatására oly jellemző kimért udvariassággal, a szakmabelinek kijáró apró biccentéssel üdvözölte, majd sietve hozzátette: - Az ügyfeleiknek ezen a beszélgetésen az önök kísérete nélkül kell részt venniük. Ők ketten ittmaradnak, önök távozhatnak.

Harinak fogalma sem volt arról, mit gondoljon, elképzelni sem tudta, hogyan kellene éreznie magát. Az erőtartalékai utoljárt élte fel. Boon megérintette a karját, biztatóan rámosolyogott, majd Avakimmal együtt elvonult.

Ahogy a terem kiürült, és az ajtókon keresztül tették a hosszú rézrudakat, a biztosok visszatértek a helyükre. Linge Chen ekkor alaposan szemügyre vette Harit. - Uram, nagyra értékelném, ha megengedné, hogy az ügyvédek mellettünk maradhassanak - mondta Hari recsegős hangon, és közben elátkozta a gyengeséget, amely éppen ebben a pillanatban uralkodott el rajta.

A Chentől balra ülő biztos válaszolt a kérésre.

- A tárgyalás véget ért, dr. Seldon. Ennek a beszélgetésnek semmiféle hatása sem lesz az ön személyes sorsára. Allambiztonsági ügyekről szeretnénk eszmét cserélni.

- Én beszélek - mondta Chen, mire a biztosok némán beleolvadtak a székükbe. Mozdulataikkal és testtartásukkal elárulták, elismerik az erőt és a hatalmat, amellyel ez a határozott, kemény nyugodt arcú, arisztokratikus viselkedésű ember rendelkezik. *Furcsa*, gondolta Hari. *Chen idősebbnek látszik nálam... Egy őskövület!*

- Dr. Seldon - kezdte Chen -, ön megzavarja a császárság békés nyugalalmát. Egy évszázad múlva a Galaxis csillagait most benépesítő kvadrilliók közül senki sem lesz már életben. Miért törődünk hát olyan dolgokkal, amelyek csak öt évszázad múlva következnek be?

- Én öt év múlva sem leszek már az élők sorában - mondta Hari -, mindazonáltal minden porcikámban érdekelt vagyok. Ha úgy tetszik, hát idealizmusból, vagy mert azonosítom magamat azzal a misztikus általánossággal, amelyet úgy szoktunk emlegetni, „az ember”.

- Nincs szándékomban, hogy a miszticizmus megértésén törjem a fejemet. Mondja, mi akadályozhatja meg benne, hogy még ma éjjel kivégeztessem önt, és ezzel nemcsak öntől, hanem egy kellemetlen és fölösleges öt évszázadtól is megszabaduljak, amelyet úgysem érek meg?

Hari erősen arra gondolt, hogy lenézi ezt az embert és megveti a halált. Csak így bírt a főbiztoséhoz hasonlóan idegesítő nyugalmat erőltetni magára.

- Egy héttel ezelőtt - mondta Hari - még megtehettem volna ezt, és talán még egy a tízhez valószínűséggel meg is érte volna az év végét. Ma viszont ez az egy a tízhez valószínűség az egy az ezerhez arányt is bajosan éri el.

A biztosok kollektíven felsóhajtottak az istenkáromlás hallatán - valahogy úgy viselkedtek, mint a szűz lányok, ha véletlenül meztelenül kerülnek a nyilvánosság elé. Chen közömbös maradt, bár mintha egy kicsit álmosabbnak, komolyabbnak és keményebbnek látszott volna, mint addig.

- Hogy érti ez? - kérdezte Chen fürkésző pillantással.

- Nincs olyan erő - mondta Hari -, amely meg tudná akadályozni a Trantor bukását. Meggyorsítani azonban lehet. Félbeszakadt perem híre galaxisszerte el fog terjedni. A katasztrófa enyhítésére irányuló terveim keresztülhúzása meggyőzi az embereket, hogy a jövő semmi jót nem tartogat számukra. Már most is irigykedve gondolnak vissza nagyapáik korára. Elharapóznak a politikai forradalmak, és lehanyatlik a kereskedelem. A Galaxison eluralkodik a mának élés, amikor csak az számít, amit az ember az adott pillanatban a kezébe kaparinthat. A törtetőké és a gátlástalanoké lesz a világ. Ezek minden cselekedetükkel csak siettetik a romlást. Végeztessen ki, és akkor a Trantor öt évszázad helyett már öt évtized múlva elpusztul, ami pedig önt illeti - még mielőtt az év véget érne.

Chen halványan elmosolyodott.

- Ezek a szavak csak arra jók, hogy a gyerekeket ijesztgessék velük. Az ön kivégzése viszont nem az egyetlen járható út a számunkra. Ön azt állítja, nemde, hogy tevékenysége ki fog merülni az ön által említett enciklopédia előkészítésében? - Chen olyan mozdulattal emelte fel és tette vissza a gong mellé kezét, mintha azt próbálná jelezni, hogy valamilyen nagylelkűségre valló elképzelést forgat a fejében.

- Úgy van.

- És ezt vajon csak a Trantoron lehet elvégezni?

- Uram, itt van a Birodalmi Könyvtár meg a Trantori Egyetem tudósgárdája... - Ez így igaz. Mégis, ha valahol másutt ütné föl a székhelyét, mondjuk egy olyan bolygón, ahol a rohanó nagyvárosi élet nem vonná el tudós foglalatosságáról a figyelmet, és az emberei nemcsak a munkájuknak szentelhetik magukat, mondja, mindennek nem volna meg az előnye?

- Némi előnye minden bizonnyal lenne.

- Nos, már ki is választottunk egy ilyen bolygót. Ott kedvére dolgozhat, doktor, százezer emberével egyetemben. A Galaxis tudni fogja, hogy ön dolgozik, méghozzá a katasztrófa elhárításán. Sőt még azt is közhírré tesszük, hogy ön meg fogja akadályozni a katasztrófát. A Galaxis, ha egyáltalán foglalkozik majd a dologgal, és elhiszi, hogy önnek igaza van, akkor valószínűleg boldogabb lesz. - Chen elmosolyodott. - Mivelhogy sok mindenben nem hiszek, így nem esik nehezemre, hogy kétségemet fejezzem ki a bukást illetően is, ennél fogva szentül meg leszek győződve arról, hogy az igazat mondom a népnek. Ön viszont, doktor, békén fogja hagyni a Trantort, s következésképp nem fog sérelmet szenvedni a császár békéje sem.

- A másik lehetőség, hogy ön meghal, és követői közül annyian, amennyit szükségesnek ítélünk. Előbbi fenyegetéseit nem veszem figyelembe. Az az idő, ami rendelkezésére áll, hogy válasszon a halál és a száműzetés között, mostantól kezdve pontosan öt perc.

- Melyik az a bolygó, uram, amelyiket kiszemelték? - kérdezte Hari, ügyesen titkolva az idegességét.

Chen ernyedte ujjmozdulattal magához intette Harit, rábökött egy infotáblára, amelyen egy bolygó képe, a kép mellett pedig a rávonatkozó pontos adatok látszottak.

- Ha nem tévedek, Terminus a neve - mondta.

Hari visszafojtott lélegzettel nézett az infotáblára, majd felpillantott Chenre. Közelebb voltak egymáshoz, mint eddig bármikor, alig karnyújtásnyi távolság választotta el őket. Hari tisztán látta a nyugodt arcon a finom ráncokat - Chen ábrázatáról egy jégvilág felszíni vonalai jutottak eszébe.

- A bolygó lakatlan, de lakható: be lehet rendezni úgy, hogy megfeleljen a tudósoknak. Egy kicsit kiesik, az igaz...

Hari megpróbált csalódottan reagálni.

- De hiszen az a Galaxis legszélén van, uram!

Chen bágyadt szemforgatással jelezte, nem tartja lényegesnek a dolgot. Fáradtan nézett Harira, mintha ezt kérdezné: *Tényleg szükség van erre a színészkedésre?*

- Mint ahogy mondtam, egy kicsit kiesik. De ez csak jót tesz az elmélyült munkának. Siessen,

még két perce van.

Hari alig bírta elrejtetni a megkönnyebbülését. Egy - de csak egy! - pillanatig úgy érezte, hálával tartozik ennek az úri csirkefogónak.

- Időre lesz szükségünk, hogy fölkészüljünk az útra - mondta ellágyuló hangon. - Elvégre húszezer családról van szó.

Gaal Dornick, aki még mindig a vádlottak asztala mögött ült, megköszöri a torkát.

Chen az infotáblára nézett, kikapcsolta a monitort. - Elég időt fognak rá kapni.

Hari képtelen volt uralkodni magán. Az ultimátumként megadott idő utolsó perce meghökkenítő gyorsasággal röppent el. Bármire gondolt, képtelen volt elfojtani egyre növekvő diadalérzetét. Végül, amikor a megszabott öt perc öt másodpercre zsugorodott, sikerült összeszednie magát annyira, hogy a vesztesek rekedt hangján jelentse ki:

- Elfogadom a száműzetést.

Gaal Dornick levegő után kapkodva lezökölt a székére.

Az ügyész ismét fontoskodni kezdett: megállapította a tény, hogy a vádlott elfogadta a bíróság ajánlatát, és minden rendben zajlott le. Feljegyezte a megbeszélés végeredményét, a megállapodásokat, majd a főbiztos felé fordult.

Chen felemelte a kezét, és hivataloskodó hangon bejelentette:

- Az ügyet lezárnak tekintem. A Bizottságnak nincs ellenvetése. Mindenki távozhat.

Hari visszament Gaalhoz.

- Maga még ne menjen el, professzor - mondta Chen halkán.

Az egyezés, ha egyáltalán annak lehet nevezni, meglepetést okozott az alapítványi tudósoknak. Sokan úgy érezték, csoda történt. Valószínűleg előzetes megállapodásokat kötöttek, a háttérben titkos alkudozás folyhatott sajnos a rendelkezésünkre álló anyagokban és tárgyalást jegyzőkönyvekben erre nem találunk utalásokat. A jelenleg hivatalos álláspont szerint Hari Seldon életének e szakasza örökre rejtve marad előlünk.

Hogyan lehetséges az, hogy a tárgyalás ilyen kedvező eredménnyel zárult? Hogy Seldon már az első Seldon-válság során ilyen precízen alkalmazta a pszichohistoria eszközeit? Félelmetes erők fordultak Hart Seldon ellen. Gaal Dornickfeljegyzéseiből kiderül, hogy Linge Chen őszintén tartott Seldontól. Dornickra vélhetőleg hatott a Seldon által Chenről kialakított vélemény, ami valószínűleg kissé elfogult volt, és semmiképpen sem lehetett pontos. A különböző birodalmi forrásokból ugyanis kiderül, hogy a főbiztos hideg logika szerint gondolkodó, hatékonyan ténykedő politikus volt, olyan ember, akiben senki sem tudott félelmet kelteni. Seldon természetesen másként vélekedett róla.

E kor tanulmányozói...

ENCYCLOPEDIA GALACTICA 117. KIADÁS, A. K. 1054.

69.

A teremszolga, és a főbiztos lavrenti szolgája követte Harit és Linge Chent a bírói pulpitus mögötti konzultációs szobába. Hari leült a főbiztos íróasztalával szemközt álló keskeny, kényelmetlen székre, és óvatos kíváncsisággal Chenre nézett. Chen nem ült le. Lavrenti szolgája segítségével megszabadult a díszes talártól, amely alatt egyszerű, sötét ruhát viselt, majd összefonta az ujjait, és feje fölé emelte a karját. Miután jól megropogtatta az ujjait és a csuklóját, Seldon felé fordult.

- Önnek ellenségei vannak - mondta. - Ebben nincs semmi meglepő. A furcsa az, hogy ezek a bizonyos ellenségek az én ellenségeim is. Érdekli ez a dolog? Hari összepréselte az ajkait. Hallgatott.

Chen úgy fordult el, mintha iszonyatosan unatkozna.

- Ez a száműzetés önre természetesen nem vonatkozik - folytatta. - Nem fogja elhagyni a Trantort. Megtiltom. Ha megpróbálja, megakadályozom.

- Túlságosan öreg vagyok, uram, és nem kívánok elmenni innen - mondta Hari. - Még itt is rengeteg tennivalóm akad.

- Ez aztán az elhivatottság! - mondta Chen halkán. Elgondolkozva megdörzsölte a könyökét. -

Ha elég sokáig életben marad, és sikerül befejeznie a munkáját, nagyon szívesen látnám, milyen eredményeket ért el.

- Mire az eredmények... vagy a kudarc első jelei megmutatkoznak --mondta Hari -, már mindketten rég halottak leszünk.

- Ejnye, dr. Seldon! Beszéljünk őszintén, úgy, ahogy két vén, tapasztalt manipulátorhoz illik. Úgy értesültem, ön már évekkal ezelőtt megtervezte ennek a tárgyalásnak a végeredményét. Gondos politikai szervezést hajtott végre... ami már önmagában kivételes tehetségről árulkodik.

- Nem terveztem meg semmit. Mondjuk inkább úgy, hogy megjósoltam. A matematika segítségével.

- Ez most lényegtelen. Most mindketten fellélegezhetünk, mert végre végeztünk egymással.

- És mi lesz a Általános Biztonsági Bizottsággal? - kérdezte Hari. - A tagjainak esetleg nem fognak tetszeni az eredményeink...

- Ilyen nevű szervezet már nem létezik - mondta Chen. - A Császár visszavonta a Bizottság tagjainak meghatalmazását. De ön a matematikai egyenletei segítségével valószínűleg ezt is előre látta.

Hari összefűzte a mellén karjait.

- Ez az esemény még a várható eredményeink keretmátrixaiban sem mutatkozott meg - mondta, és túl későn jött rá, hogy a megjegyzését arrogánsnak is lehet tartani.

Chen jó darabig nem válaszolt. Hosszas gondolkodás után monoton, mégis metsző hangon szólalt meg.

- Ön tanulmányozott engem, Seldon professzor, de nem ismer. Olyan eszközeim vannak, amelyeknek ön sohasem fog a birtokába kerülni. - A főbiztos összepréselte az ajkait, és mereven a mennyezetre nézett. - Megvetem az ön matematikáját! Szerintem az egész nem más, mint tetszetős köntösbe öltöztetett babonáság, torz vallás, amely annak a degenerációnak, romlásnak a bűzét árasztja magából, amelynek bekövetkeztét ön oly szenvedélyesen és elszántan hirdeti. Ön semmiben sem különbözik azoktól, akik minden sarkon istenszerű robotokat vélnék felfedezni. Most eleresztem, mert semmit sem jelent a számomra. Mert többé nincs helye a terveimben.

A főbiztos jelzett a teremszolgának, majd Harira nézett.

- Dr. Seldon, ön a szükséges okiratok elkészülte után szabadon távozhat mondta, és kisietett a szűk szobából.

A lavrenti szolga kíváncsian Harira lesett, majd az ura után sietett. Hari meg mert volna esküdni rá, hogy a férfi megkönnyebbülten nézett rá, és mintha a tudomására akarta volna hozni, örül az ítéletnek.

- Seldon professzor - szólalt meg a teremszolga begyakorlott udvariassággal -, kérem kövessen!

Kallusin befejezte Plussix fejének eltávolítását. Amikor a legutolsó emlékek is fixálódtak az iridiumszivacs tárbán, kihúzta a kábeleket, amelyek ideiglenesen biztosították a robot energiaellátását. Ezután kiemelte a fejet a műanyagbölcsőből, elhúzta a vékony füstcsíkokat eregető nyaktól, és beleeresztette az archiváló fémdobozba.

Hallotta Plussix öreinek zajongását, és hallotta a raktárházon keresztülhatoló rohamosztagosok mozgolódását. Amikor kinézett a raktárcsarnokra nyíló ablakon, Prothon katonáit látta, akik éppen egy kisebb, legfeljebb harminc fiatal mentálkusból álló csapatot tereltek az utca szintjén várakozó szállító járművek irányába. A foglyok a jelek szerint nem sok hasznát vették elmefürkész képességeiknek, hiába próbálkoztak, nem bírtak megszökni.

Kallusin semmit sem tett az érdekükben. Felemelte a dobozt, átvitte a hosszú helyiség túlsó végébe. Amikor meghallotta az ajtón túlról érkező lábdobogást, hirtelen megállt.

Kallusin meglepetésére a kivágódó ajtón maga Prothon tábornok lépett be. Kallusin mozdulatlanul állt. A tábornok nyugodt léptekkel beljebb sétált, és közben kíváncsi pillantást vetett a tőle néhány méternyi távolságban lévő kopott műszerekre, és a megcsonkítottan heverő robottestre.

Prothon fegyvertelen volt. A rohamosztagosai az ajtó előtt maradtak, nem léptek be a szobába.

- Ön ember? - kérdezte Kallusintól. Kallusin nem válaszolt.

- Ezek szerint robot vagy. Az embereimet odalent borzasztó fejfájás kínozza. Örülök, hogy nem tartozol a mentális suhancok közé. - Prothon a dobozra nézett, amiben Plussix feje volt. - Mi ez? Talán bomba?

- Nem - felelte Kallusin.

- Fegyvertelen vagy, nincs semmi, amivel védekezhetsz... Igen, valószínűleg tényleg robot vagy - A tábornok fürkésző tekintettel végigmérte Kallusint. - Egy jó állapotban lévő, meggyőzően álcázott robot. Nagyon régi vagy már, igaz? Több évszázados?

Kallusin még csak nem is pislogott. Semmit sem tehetett anélkül, hogy kárt ne okozott volna Prothonnak vagy a katonáinak, egy robot pedig nem árthat az embereknek...

- Parancsolom, hogy azonosítsd magad! - mondta Prothon, majd sietve hozzátette: - A tulajdonosod kiléte nem érdekes, de a típusod, a származási helyed és a szériaszámod fontos lehet.

- R. Kallusin Dass, S-13407-D-10237.

- Robot Kallusin Dass, Solaria, régi modell - mondta Prothon halkán. - Örülök, hogy megismerkedtünk. Parancsom van rá, hogy vegyek őrizetbe két robotot. Az egyik R. Daneel vagy Danee. Utónév és azonosítószám ismeretlen. A másik R. Lodovik Trema. Az ő azonosítóját sem tudjuk. Te egyikükkel sem vagy azonos, igaz?

Kallusin megrázta a fejét.

- Mi van ebben a dobozban, R. Kallusin? Csak akkor válaszolj a kérdésekre, ha ezzel nem okozol kárt az uradnak, vagy a tulajdonosodnak.

Prothon ismerte a robotok kihallgatásának régi formáját. Bár Kallusin amúgy is figyelmen kívül tudott hagyni minden olyan kérdést, amelyről a belső rutinjai megállapították, hogy megválaszolással kár okozna a tulajdonosának - az emberi fajnak. Plussix már évszázadokkal korábban átszerkesztette a "tulajdonos" fogalom értelmezését, felismerte ugyanis, hogy a kategória kiterjesztésének a kihallgatások során számtalan előnye lehet.

A Nulladik Törvény korlátozott változata... Sohasem volt rá szüksége - egészen mostanáig.

Kallusin egyetlen olyan okot sem talált, ami lehetetlenné tette volna számára, hogy megmondja Prothonnak, mi van a dobozban. A küldetésüknek már így is, úgy is vége.

- Egy robotfej - mondta. - Működésképtelen.

- Te vagy itt az egyetlen működőképes robot? Okunk van feltételezni, hogy az érkezésünk előtt többen elhagyták az épületet.

- Én vagyok itt az egyetlen működőképes robot.

- Működőképes maradsz, ha őrizetbe veszek?

- Nem - felelte Kallusin. Tudta, a letartóztatásából problémák lehetnek, amelyek valószínűleg kárt okoznának a tulajdonosának, az emberi fajnak.

- Ha bejönnek az embereim... működőképes maradsz? - Nem - mondta Kallusin.

- Patthelyzet. Nem sok időm van, de kíváncsi vagyok. Mit akartatok csinálni?

Prothon nem a formális módon tette fel a kérdést. Kallusin gondosan mérlegelte a helyzetet. Reménye sem lehetett a szökésre, és semmi oka nem volt rá, hogy további információkat közöljön Prothon tábornokkal. Már csak egyetlen dolgot tehetett...

Mielőtt azonban kikapcsolta volna magát, ki akarta elégíteni a kíváncsiságát. - Válaszolok a kérdésére, ha ön is megfelel az enyéimre - mondta.

- Megpróbálok. - Prothon szemmel láthatóan meglepődött. - Honnan tud a robotok létezéséről?

- Ami engem illet... nem *tudtam*. Csak gyanakodtam. Sok éve szolgálom már a Birodalmat. Egyszer, az egyik távoli bolygón találtunk egy működésképtelen robotot. Valami invázió során tették tönkre. Azóta eggyel sem találkoztam.

- Honnan ismeri a kérdések feltevésének módját?

- Linge Chen eligazított. Azt mondta, direkt módon beszéljek a robotokkal. Azt mondta, hogy nyugodtan megszólíthatjuk azokat a robotokat, amelyeket itt találunk, nem kell veszélytől tartanunk.

- Köszönöm - mondta Kallusin. *Gyanú. Csak gyanú, Daneel.* - Akkor most én felelek. Azért vagyok itt, hogy szolgáljam a tulajdonosomat. - Belenyúlt a dobozba, és az egyik sarkában megnyomott egy rejtett kapcsolót. A doboz melegedni kezdett. Kallusin letette a padlóra. Még

néhány másodperc, és Plussix feje használhatatlanná olvad...

Kallusin kihúzta magát. Még nem kapcsolhatta ki magát. A veszélynek közvetlennek kellett lennie.

Prothon a dobozra nézett, amely közben izzó vörössé változott, és halkan recsegni kezdett a padlócsempéken. A tábornok elhúzta a száját, és hátrakiáltott a rohamosztagosainak, hogy jöjjenek beljebb.

Ennyi már elég volt. A letartóztatás és a vallatás veszélye közvetlenné vált. Kallusin veszélybe sodorhatta a tulajdonosát.

Mielőtt a katonák a közelébe értek volna, a padlóra rogyott.

Prothon komoran, de mélységes tisztelettel nézett le rá. Már látott olyan embereket, akik ugyanezt tették. A katonák számára, amióta világ a világ, mindig is fontos volt a becsület. Igaz, nem gondolta volna, hogy egy robot is képes az önfeláldozásra. Erre a fordulatra nem számított.

Kivonult a helyiségből, és parancsba adta, hogy a főbiztos mérnökei vizsgálják át a robotok maradványait.

7i.

Klia érezte, hogy a kutatásra és üldözésre elszánt rohamosztagosok néhány száz méterrel fölöttük és mögöttük vannak. Lodovik egyre mélyebbre vezette őket. A raktárnegyed alatt haladva végül eljutottak egy kis, kerek zsilipkapuhoz, amit majdnem teljesen eltakart a ráakódott vastag, kemény szennyréteg, egy őskori árvíz hordaléka. Klia megkapaszkodott Braun karjában. és hátralépett, Lodovik pedig nekilátott, hogy lepucolja a zsilipkaput. Braun a lányra mosolygott - a szervizlámpák halvány fényében alig látta az arcát -, megszorította a kezét, és ment, hogy segítsen Lodoviknak. Klia nagyot sóhajtott. Ő is munkához látott. Percek alatt végeztek.

Klia a hátuk mögött lévő folyosószakaszból nem hallott zajokat, és másképpen sem érzékelte emberek vagy robotok közelségét, mégsem bírta lecsillapítani idegességét. Dühítette, hogy ilyen lassan haladnak. A zsilipkaput is csak nagy nehézségek árán tudták kifeszíteni.

A Trantor első nagyvárosai alatt kiépített csatornarendszer mélységében mozogtak. A zsilipkapun túl még kevesebbet láttak, mint addig. A halvány fényt szóró világítótestek jó harminc méterre voltak egymástól. Az, hogy egyáltalán működtek, az őskori mérnökök és építészek szakmai tudását dicsérte, akik már akkor felismerték, hogy ennek a bolygómélyi infrastruktúrának megbízhatónak és hosszú életűnek kell lennie; akik már akkor rájöttek, hogy az új városokat egyszer lebontják, és a romokra még újabb épületeket állítanak majd.

- Most három kilométert megyünk ebbe az irányba - mondta Lodovik -, utána feljebb kell jutnunk. Talán lesznek mozgólépcsők, liftek vagy hasonlók, de az is lehet, hogy nem. Kallusin évtizedek óta nem járt ezen a részen.

Klia hallgatott. Nem tágított Braun mellől.

A robot lefelé vezette őket. Egy idő múlva olyan mélyre jutottak, hogy a lány semmit sem érzett, ami emberi lett volna. Még soha életében nem távolodott el ennyire a trantori tömegektől. Eltűnődött, milyen érzés lenne, ha egyedül élne egy bolygón, felelősség nélkül, büntudat nélkül, elmefürkésző képesség nélkül. Egy lakatlan bolygón nem is lenne szüksége ilyesmire.

Lodovik lépéseinek kopogása csobogássá változott. Néhány másodperccel később Klia bokáig érő poshadt vízben haladt. Valahonnan balról gigantikus szivattyúk hangját hallották, azután távoli, tompa, ritmikus üvöltés ütötte meg fülüket. *A Trantor szívverése.*

Braun lenézett a lányra, segített neki átmászni a következő akadályon. Az erodálódott műanyaghalom olyan volt, mint egy mézsrög valami ősrégi artériában. - Most már viszonylag jól látok - mondta Lodovik. - Gondolom, maguk még nem. Kérem, maradjanak szorosan mögöttem! Jobb, ha idelent haladunk. A felszínen veszélyes lenne.

Klia hirtelen megérezett valamit. Erős volt, de távolról érkezett. A lány Braun mellett lépkedve figyelt.

Újra megérezte azt a... valamit. Tompa volt, de szinte a szájában érezte az ízét. Vara Lisó. Valahol előttük, több ezer méterrel fölöttük volt. Talán éppen a Palotában.

- A nő - mondta Braunak. - Mit csinál?

- Mintha... fel akarna robbanni.

- Kérem, maradjanak szorosan mögöttem - szólt rájuk Lodovik.

Egy, liftaknához értek. Lodovik tudta, ha Kallusin nem tévedett, hamarosan alkalma lesz kipróbálni, érvényesek-e még a kódjai. Ha igen, átjuthatnak a Birodalmi Törvényszék alapjaihoz.

72.

Namm őrnagy reszkető kézzel tartotta az idegkorbácsot. Az arcán patakokban folyt a veríték. Megpróbált elfordulni a különleges, smaragdzöld ruhát viselő nőtől. Megtántorodott. Vara Lisó kissé csodálkozó arccal nézte a mennyezetet - mintha azt akarta volna megmutatni, nem kell az őrnagyra néznie ahhoz, hogy irányítsa.

Az őrnagy felnyögött. A korbács kicsúszott az ujjai közül.

Vara Lisó fáradt volt, de kihúzta magát, és körbejárta a férfit. Érezte, hamarosan innia kell valamit. Valami édeset. És... Igen. Ennie is kéne. De előbb át kell jutnia az ajtón, meg kell keresnie Farad Sintert, hogy jelentsen neki. Utoljára.

Meg kell látogatnia a férfit, akiről azt hitte, egy nap majd feleségül veszi. Ostoba álmok - abszurd remények.

Vara Lisó belépett Sinter új irodájának fogadóhelyiségébe. Körülnézett. Új bútorok, vadonatúj gépek, amelyek közvetlenül összekötötték a főbiztos urat az orbitálison keringő műholdakkal. Aha. Tehát ez a vezérlőterem. A parancsnoki szoba. Sinter...

A nő fanyarul elvigyorodott. Láng nélküli tűz. Felfújt léggömb. Egy kupac homok. Sikertelenség. Nem lett övé a férfi. Teljes kudarc. Pedig... Amikor már nem tudta, mit csináljon, az ősi módszerhez, a Biokához fordult segítségért. Kiszórta a jóspálcákat, és megvizsgálta a jelentésüket. A pálcák nem hazudtak; megsúgták, hogy nem a helyes úton jár, és hogy Sinterrel sincs minden rendben. Nem hitt nekik. Hiba volt...

A hatalmas bronzajtók mögül kiáltásokat hallott. Az ajtóhoz támasztotta a vállát. Semmi. Az őrnagy felé fordult, ráparancsolt, hogy lépjen közelebb, és nyissa ki a kódzárát. Namm térdre roskadt, az arca eltorzult, az álláról veríték csöpögött. Beütötte a számsort, az érzékelőre szorította tenyerét.

Az ajtó kinyílt. Az őrnagy hanyatt vágódott. Vara Lisó belépett az irodába. Farad az ünnepi öltözékét viselte. Két tanácsnokkal és egy ügyvéddel tárgyalt. Most már hiába okoskodik - a Bizottságát nem mentheti meg.

- Ezt az ügyet minél hamarabb... - Farad Sinter meglátta a nőt. Összevonta a szemöldökét. - Vara, kérlek, menj ki!

Vara pillantása az íróasztalra tévedt. Az informátor/processzor (még soha életében nem látott ilyen szuper készüléket: ezzel a géppel legalább tízezer rendszerből össze lehetett gyűjteni az információkat) mellett egy tálcá. A tálcán édességek. A gép nem működött. *A Birodalomra* való csatlakozás *megtagadva*. Energiazavar. Vara Lisó az édességek közé markolt. A szájába tömött néhány darabot, rácsálni kezdett.

Sinter dühösen meredt rá.

- Kérlek! - mondta halkan. Érezte, valami nem stimmel a nővel, de fogalma sem volt róla, mi a gond. - Beolvasztják a robotunkat. Seldont hamarosan szabadon bocsátják. Megpróbálok bejutni a Császárhoz... Nagyon fontos dolgokról tárgyalunk!

- Senki sem fog fogadni - mondta a nő. Megpiszkálta a tálcán lévő édességeket. - Azért még nincs minden veszve - mondta Sinter sápadtan. - Különben... Hogyan jutottál be?

Prothon szabadon eresztette az őrnagyot, hogy tájékoztassa Sintert a helyzetről. Miután jelentést tett, Sinter az ajtó elé állította, és ráparancsolt, semmiképpen ne eressze be Vara Lisót.

A nő azonnal rájött, mi történhetett, még arra sem volt szükség, hogy belenézzen Sinter fejébe. Közvetlenül sohasem tudott olvasni a gondolataiban, legfeljebb a érzéseit fogta fel, a hangulatait. Időnként eljutott hozzá egy-két kép vagy hang, de a részletek soha. Az emberek legbelül nem egyformák. Az elmék különböző módon fejlődnek.

Vara tudta, az emberek idegenek egymás számára. Az ő mássága egészen eltérő volt a megszokottól.

- Lisó kisasszony, kérem távozzon! - mondta az ügyvéd. Elindult a nő felé. Később kapcsolatba

lépek önnel. Meg kell beszélünk, ki fogja képviselni a bíróság előtt...

Az ügyvéd megbotlott. Felemelte a fejét. Dadogni kezdett, a szája sarkából nyál csorgott. Farad riadtan ránézett.

- Vara! Ezt te csinálod? - kérdezte.

Vara Lisó szabadon eresztette az ügyvédet. - Hazudtál - mondta Sinternek.

- Miről beszélsz?

- Én magam fogom elintézni Seldont - mondta a nő. - Te itt maradsz. Megvársz. Ha végeztem, együtt fogunk elmenni.

- Nem! - kiáltotta Sinter. - Hagyd abba ezt az örültséget! Most inkább azzal kell... Vara Lisó elméje egy pillanatra elhomályosodott. A helyiség elfeketedett, a világ meglódult körülötte, de aztán... Egy villanás, és minden visszakerült a helyére. Sinter az íróasztala sarkát markolva, kiguvadt szemmel nézett a nőre. Lassan lehajtotta a fejét, a mellkasára bámult. A térde remegett, a lába nem bírta megtartani a súlyát. Felnézett, Varára pillantott. A tanácsnokok térden álltak, a karjukat a törzsükhöz feszítették, a kezük ökölbe szorult. Egymással szemközt térdeltek. Egyikük váratlanul hátrahajtotta a fejét, és az íróasztal szélébe vágta a homlokát.

Farad szívverése lelassult. Varának fogalma sem volt róla, hogy tényleg ő csinálja-e ezeket a furcsa dolgokat. Sosem hitte volna, hogy ilyen erős, és még sohasem művelt ilyesmit, de...

Már ez sem számított.

Elfordult a férfitől, akihez szeretett volna feleségül menni. Akiről álmódzott. Elfordult a reményei megtestesítőjétől.

- Most már tényleg *szörnyeteg* vagyok. - A szónak csodálatos íze volt. Szabadnak érezte magát, amikor kiejtette.

Kisétált az irodából, könnyedén ellépett a még mindig fuldokló órnagy mellett. Az előcsarnok másik végében egy másodpercre megállt, és elhúzta a száját. Farad haldoklott. Érezte az ürességet és a csendet a mellkasában. Megérintette az arcát.

Farad... meghalt.

Vara felemelte az órnagy idegkorbácsát, és továbbment.

73.

Rengeteg dokumentumot, feljegyzést és jegyzőkönyvet kellett aláírnia, a Közbiztonsági Bizottság tucatnyi irodájából és iktatójából kellett igazolásokat és engedélyeket beszereznie. A Törvényszék épületéből nem lehetett egyszerűen kisétálni, a szabadulása tízszer tovább tartott, mint a letartóztatása. Gaal Dornick is az ügyeit intézte, Boon pedig már vagy három órája távozott - állítólag rengeteg dolga volt.

Hari egyedül ült a Diszpenzációs Csarnokban, és az ősi, díszes mennyezetet, meg az égkupolának a sokszínű mozaiküveg ablakokon keresztül beszűrődő fényeit nézegette. Ráparancsoltak, hogy ezen a helyen várakozzon, míg a foglár és az egyik hivatalnok elkészíti a még hiányzó dokumentumokat.

Hari nem tudta pontosan meghatározni, mit érez. Egy kis hitetlenkedés mindenképpen volt benne. Bekerült a birodalmi törvénykezés nevezetű bestia gyomrába, és élvezte sikerült megúsznia a kalandot. Múlttá vált a pillanat, amiért félig meddig tudatosan egész életében dolgozott.

Új feladatok vártak rá. El kellett készítenie néhány iratot, elintézni egy sor dolgot. Kiadni Wandának és Stettinnek az utolsó, valószínűleg meglepő utasítást, miszerint a Második Alapítvány pszichológusai és mentálisusai Trantoron maradnak. Elindítani azt a folyamatot, amelynek végén átadja majd hatalmát és tudását Gaalnak, és azoknak, akik útra kelnek, hogy letelepedjenek a Terminuson.

A hosszúra nyúló alkony után a Birodalomban hamarosan beköszönt a sötétség. Ő már nem fog annyi ideig élni, hogy tanúja legyen a pusztulásnak, de nem is vágyott rá. Ahogy a feje fölött jó ötven méterrel komorodó ablakokat nézte, azon tűnődött, vajon egy valódi ég fényei milyen színűre festenek az üvegmozaikokat. Egy valódi ég - mint például a Helicon ege.

Nyugodtság... Közel a befejezés, de mégsem nagyok igazán elégedett. Hol a személyes jutalmam? Megmentettem az emberiséget a több ezer évig tartó káosztól. Mit értem el vele? Én mit kapok ezért? Prófétának nagy hősnak tartanak majd. Ért ez valamit? Van egy unokám, akt nem az én

véreből származik. Filozófiailag igen, de biológiailag nem örökítem tovább magam. Van körülöttem néhány új barát, de a régiekkel már nem találkozhatok. Eltűntek vagy meghaltak mind.

Eszébe jutott, ahogy néhány héttel korábban ott állt a szerviztorony erkélyén. Eszébe jutott a félhomály, ami akkor körülvette. *Nem hagyhatom el a Trantort. Chen nem engedné meg. Még mindig veszélyes nagyok, a legjobb, ha bezárva tartanak. Szem előtt... De ugyan hona mennék? Hova mehetnék, hogy eltöltsem életem utolsó napjait?*

A Heliconra. A napra. Ki a szabadba, távol ezektől az égkupolás városoktól, távol a fémbőrű Trantortól. Hogy lássa az éjszakai égboltot, a valódi fényeket, a csillagarmadákat. Hogy megpillantsa annak a Birodalomnak egy parányi szeletét, amelyért dolgozott, amelynek megpróbálta megérteni a működését.

Hogy a szabadban álljon, az esőben, a szélben és hidegben. Hogy ne féljen. Együtt legyen a régi barátokkal, a családjával...

A csábító gondolatok már jó néhány álmatlan éjszakáját kitöltötték. Felsőhajtott, kihúzta magát. Az északi folyosón léptek koppantak. Két ór és a foglár közeledett.

- Az új Bizottság épületében, a Palota közelében, innen nem messze, valami baj történt - közölte a foglár. - Parancsot kaptunk, hogy további utasításig zárjuk be a kapukat.

- Baj? Miféle baj? - kérdezte Hari.

- Nem tudom - felelte a foglár. - Semmi olyasmi, ami miatt aggódnunk kellene. Itt biztonságban vagyunk. Parancsba kaptuk, hogy védjük meg önt. Bármitől, bármi áron...

Hari valami zajt hallott a csarnok keleti bejárata felől. Megfordult. A terem másik végében egy nő állt.

A mozgása...

Harinak eszébe jutott róla valami. A tartása...

Az álom!

74.

Dors Venabili nem felejtette el a Palota épületeiben használt régi kódokat. Meglepő módon a legtöbb még érvényben volt. Azokat a jelsorokat, amelyeket az emberek távozáskor használtak, minden bizonnyal gyakrabban változtatták meg, mint a beléptető kódokat. Amikor Harit évtizedekkel korábban letartóztatták és perbe fogták, Dors különböző terveket készített a kiszabadítására, részletesen kidolgozta, hogyan fog behatolni a Törvényszék épületébe. Az akkor kiagyalt megoldásoknak most jó hasznát vette.

Lehet, hogy akkor Johanna is segített neki? Nem mindegy? Ha másképpen nem ment volna a dolog, ledönti a falakat.

Belépett a Diszpenzációs Csarnokba. A terem közepén az égkupola diffúz fényében Hari állt, körülötte három férfi. Dors megtorpant. A férfiak a jelek szerint nem akarták bántani Harit. Éppen ellenkezőleg, valószínűleg azért vannak vele, hogy szükség esetén megvédjék.

Hari megfordult és ránézett. A szája kinyílt, Dors hallotta a visszhangossá változó, hörrenő lélegzetvételt. A három férfi megfordult. A legidősebb - zömök, idősebb ember, a birodalmi foglárak egyenruháját viselte - felkiáltott:

- Ki maga? Mit keres itt?

Az északi bejárat irányából sisterség hallatszott. Villámszerű fény lobbant. Dors ismerte a hangot. Idegkorbács! Valaki, úgy harminc méter távolságból, használta a fegyvert.

A Hari körül álló férfiak teste összerándult. Görcsös tánclépéseket tettek, aztán nyögve a padlóra roskadtak.

Hari sértetlenül állt a helyén.

Dors minden erejét összeszedve az északi bejárat közelében álló alacsony vad tekintetű nő felé rohant. A nő egy idegkorbácsot tartott a kezében. A szemét Harira meresztette.

Négy másodperccel később Dorst már csak két méter távolság választotta el a korbácsos nőtől.

Vara Lisó összpontosított, azután metsző hangon felkiáltott. A teremben rettenetes hangzavar támadt. Kiáltások. Követelőző üvöltések... Hari hunyorogva a fülére szorította a kezét, a padlón fekvő férfiak teste egyre hevesebben rángatózott, de szerencséjükre a mentális támadás nem rájuk

irányult. Az elsődleges célpont Dors volt.

Dors még soha sem kapott ekkora ütést. Nem gondolta volna, hogy az emberek képesek ilyen pusztító erőhullámokat kibocsátani magukból. Eddig még csak Daneel óvatos mentális tapogatózását tapasztalta meg az Eoson, a kiképzése során

Ahogy a nő felé rohant, hogy Hari megvédése érdekében harcképtelenné tegye, vagy szükség esetén megölje, hirtelen ellenállhatatlan vágyat érzett, hogy felrántsza a lábait, és megpróbáljon repülni. Fémből és szintetikus húsból épített teste összegömbölyödött, a levegőbe emelkedett, és a futásnál szerzett lendülettől hajtva a falhoz csapódott.

Dors a padlóra zuhant. Képtelen volt megmoccanni, de nem is akart mozogni. Egyelőre nem. Talán soha többé...

75.

Daneel a Szürkék bejárata előtt, a Birodalmi Törvényszék keleti oldalán szállt ki a tagból, azután az alacsony kétszárnyú fémajtó elé állt. A hivatásos bürokraták egyenruháját viselte, olyat, amelyet csak a trantori születésű hivatalnokok hordhattak, a bolygóra látogató diákok vagy zarándokok nem vehettek fel. Ezt a személyazonosságát több másikkal együtt évtizedekkel korábban kidolgozta, így akkor se kerülhetett bajba, ha valamelyik biztonsági őrnök esetleg eszébe jut, hogy komolyabban utána nyomozzon. A komputerek igazolták volna, hogy joga van itt tartózkodni.

Az ajtószárnyakra a közszolgálat általános szabályait vészték rá. Az első szabály kimondta: *Ne árts Császárodnak, sem alattvalóinak!*

Daneel már a taxiban érezte a mentális robbanást, ami valahol a Palota környékén következett be, de nem tudta, mit jelenthet, egyáltalán van-e jelentősége. Most, hogy már majdnem célba ért, könnyű volt átlátni a terveit. Hosszú, nagyon hosszú ideig zsonglörködött, szó szerint több millió labdát tartott egyszerre a levegőben.

A hóna alá dugta a kis irattáskát, és beütötte a Szürke adminisztratív tisztek által használatos kódot.

A gép nem fogadta el. Valamennyi kódot megváltoztatták! Történhetett valami a Törvényszék épületében, esetleg a Palotában...

Itt van! A Másik Énem az épületben van! Johanna széhasadt, tucatnyi memlénny lett belőle, amelyek egyszerre több oldalról láttak munkához.

Kisvártatva kinyílt a bal oldali ajtószárny Daneel belépett az épületbe.

Hiába segített Johanna, a vártnál így is tovább tartott, míg átjutott a biztonsági kapukon.

Az utolsó ajtónál (Daneel tudta, már csak két akadályon kell átcúsznia, hogy bejusson Harihoz a gyönyörű, magas mennyezetű Diszpenzációs Csarnokba) őr állt. Johanna eljuttatott hozzá néhány az addigival ellentétes parancsot. Az őr sietve elvonult.

A következő folyosószakaszon Daneel elektromosság szagát érezte. *Itt valaki pár perce idegkorbácsot használt...*

76.

Hari a Diszpenzációs Csarnok túlsó végében álló Vara Lisóra nézett. A nő egy percig kinyújtott kézzel, begömbített ujjakkal állt - mintha meg akart volna kapaszkodni valamiben, hogy visszanyerje az egyensúlyát. A feje oldalirányba mozgott. A nő, aki előtte lépett be - aki annyira hasonlított Dorsra - az ajtó előtt hevert. Nem mozdult, mintha meghalt volna.

Hari nem félt. Az események túlságosan gyorsak voltak ahhoz, hogy bármilyen érzés gyökeret eresztessen az agyában. Semmi sem stimmel... Semmi keresnivalója nem volt ezen a helyen. Sem neki, sem a többieknek.

A csarnok békésnek tűnt, a levegőben elektronszag, és a padlón fekvő három férfi nadrágjából kiszivárgó vizelet büze terjengett.

- Magát hagytam... - mondta Vara Lisó a terem másik végében. Előrébb lépett, leeresztette a karját. - ...utoljára.

- Ki maga? - kérdezte Hari. Aggodalmasan a padlón heverő nőre nézett. Szeretett volna odamenni hozzá, megnézni jól van-e. Az agyában gondolatok örvénylettek, emlékek, előmerészkedő érzések, zavar és bizonytalanság, és... reménnyel vegyülő iszony, mert biztos volt

benne, hogy ez a nő nem más, mint Dors. *Visszajött. Meg akart védeni. Úgy mozgott... akár egy harcoló tigris!*

Most pedig úgy fekszik, mint egy széttaposott rovar. Ez az alacsony, vékony nőszemély... ez szörnyeteg!

Hari hirtelen rájött, hogy kivel áll szemben. Wanda hetekkel korábban beszélt neki egy nőről, aki nem csatlakozott a mentálisokhoz, inkább Farad Sinterrel szövetkezett össze.

- Maga Vara Lisó! - mondta Hari, és elindult a nő felé.

- Eltalálta! - A nő hangja reszketett. - Azt akarom, hogy tudja, ki vagyok. Maga a hibás!

- Hibás? Miért? - kérdezte Hari.

- Maga együttműködött a robotokkal! - Vara Lisó minden vonása megkeményedett, az arcizmai görcsbe rándultak. - A talpnyalójuk volt, és most azt hiszik, hogy győztek!

77.

Lodovik beütötte az utolsó általa ismert kódsorozatot. A Törvényszék épületének transzferfolyosóján lévő ajtó még mindig nem nyílt ki. Lodovik még egyszer beadta a kódot, figyelmesen nyomkodta az ajtókeret melletti billentyűtáblát. A kicsi monitoron felvillant a jelzés.

Érvénytelen kód - kevés karakter!

Ezek szerint az érvényben lévő kódokat megtoldották egy-két jellel, de a kezdő számokat nem változtatták meg.

Dolgozom, közölte Voltaire. Valószínűleg megszigorították a biztonságt rendszabályokat. Talán nem mi vagyunk az elsők, akik be akarnak jutni.

A lány és a nagydarab férfi idegesen toporgott Lodovik háta mögött.

- Nem lesz jó, ha sokáig itt maradunk - mondta Braun. - Rossz érzésem van.

A monitoron megjelent Voltaire ábrázata. Olyan sematikus volt, mintha egy rajzfilmből került volna elő.

- Az új biztonsági szabályok értelmében további számjegyek szükségesek szólalt meg egy géphang. Az új arc Lodovikra kacsintott. - Tizenötös tesztrutin, ellenőrzés - tette hozzá a hang. - Amíg ez tart, a személyes kódoddal is beléphetsz. Ha a rutin véget ér, be kell adni egy formális belépési kódot vagy egy új jelszót.

Lodovik a válla fölött Kliára nézett, és beütötte a hétjegyű számot, a személyes kódját. A lány a homlokát ráncolva nézte a monitort.

- Ki ez? - kérdezte.

- A szim - felelte Lodovik.

Az ajtó kinyílt. Lodovik intett a lánynak és a férfinak, menjenek át előtte. - Hari Seldon a közelben van? - kérdezte Kliá.

Nagyon közel, mondta Voltaire. És közvetlen veszély fenyegeti.

78.

- Annyi mindent akartam! - mondta Vara Lisó. - Érti?!

Hari egyenesen ránézett. Úgy négy méternyi távolság választotta el Vara Lisótól, és hét, a félig nyitott ajtó előtt heverő, másik nőtől.

Hari a másik nőre nézett. Lisó felemelte az idegkorbácsot.

- *Erre nincs szüksége* - mondta Hari olyan hangon, mintha valamelyik diákját oktatná.

Vara Lisó habozott.

- Maga mentális - folytatta Hari. - Megállította őt... - A padlón fekvő nőre, Dorsra mutatott.

Vara Lisó lehajtotta a fejét, de a szemét nem vette le Hariról. A testtartása olyan volt, akár egy megszeppent gyerkőc, a tekintetéből azonban színtiszta gyűlölet sugárzott.

- Minden megsemmisült, amiben hittem - mondta Vara Lisó. - Meg fognak ölni, ahogy megölték a férfiakat, a nőket és a gyerekeket, akiket megtaláltak. A hozzám hasonlókat...

- Farad Sinter kényszerítette rá? - kérdezte Hari. - Ugye ő tette?

- A Császár - mondta Vara Lisó. Úgy nézett ki, mintha a könnyeivel küszködne, de erősen markolta a korbácsot, és az ujjai a gomb közelében mozgott. Hari látta rajta, képes lenne gyilkolni.

- Igen, de Sinter a maga...

- *Szeretett engem!* - nyögte Vara. Elejtette a korbácsot, de ugyanakkor kiszakadt belőle egy

fájdalomhullám, ami olyan erős volt, hogy szinte mellbe vágta Harit. A terem megtelt Vara Lisó érzéseivel, olyan érzelmekkel, amelyeknél csúfabbat és ridegebbet Hari még sosem tapasztalt. A hullám lecsapott a tudatára, és mintha megropogtatta volna a csontjait.

A padlón heverő nő megmozdult. Vara Lisó felemelte a fejét, és ránézett. Hari elszánta magát a cselekvésre. Tudta, talán ez az utolsó lehetősége. A Heliconon éveken keresztül tanulmányozta az önvédelem művészetét, de a teste már régen elszokott attól, hogy azonnal reagáljon az agy parancsaira. Már majdnem elérte Vara Lisót, ám a nő visszarántotta a fejét és újra felüvöltött - némán, az elméjével.

Harit vette célba.

Ugyanebben a pillanatban Braun és Lodovik belökte az ajtót. Az ajtószárny félretolta az útból Dorst, aki még mindig képtelen volt összeszedni annyi akaraterőt, amennyi elég lett volna a felálláshoz.

Klia megbotlott Dors lábában, bezuhant a terembe. Meglátta Lodovikot, aki embertelen sebességgel rohant az ellenség felé.

Lodovik felemelte a karját, kinyújtotta az ujjait, hogy elkapja a nő kezét, és maga felé fordítsa Vara Lisót... Ám mielőtt az ujjai megérintették volna a kezét, megkövült Vara pillantásától.

Vara Lisó térdén állva, a csuklóját, az ujjait dörzsölgetve Klia Asgar felé fordult.

79.

Daneel elrohant a biztonsági helyiség üres órallása mellett. Most először hasznára volt, hogy viszonylag gyengén érzékelt az emberek mentális állapotát. Hiányossága pajzsként működött. A következő robbanás lökéshulláma mintha egy gigantikus tűhányó utolsó, kihunyás előtti köhögésrohama lett volna - oldalra taszította, térdre rogyasztotta. Négykézlábra ereszkedve mászott be a Diszpenzációs Csarnokba. Egy pillanatra mintha látta volna Johannát, meg a körülötte lévő gépekbe plántált másolatait, amelyek úgy foszlottak szét, úgy kapaszkodtak egymásba, akár a rothadó zászló szövetszála az erős szélben. Aztán...

A látvány elvesztette jelentőségét, mert az ő saját elméjében, a saját tudatszálaiban is megindult a szétmállás folyamata.

Egy pengékké változott fájdalmas gyermeksikoly sem végthatott volna mélyebben Kliába, mint a Vara Lisót körülvevő mentális sokkhullám.

Csalódottság. Bánat. Düh. Torz igazságérzet. Rég halott emberek - szülők, gyermekkori barátok - képe, olyan embereké, akik csalódást és fájdalmat okoztak ennek a görcsös arcú, ökölbe szorult kezű, alacsony nőnek. Érzések és emléktöredékek, fájdalomhullám - mindez egyszerre rontott rá Kliára.

A Diszpenzációs Csarnok falai és üveglakai, a tárgyak mindebből semmit sem éreztek. A Vara Lisóból kiáramló hullámok olyan síkban terjedtek, amelyet csak emberek érzékelhettek, kizárólag az elmére hatottak. Az elme gyökerére...

Mivel Vara Lisó nem összpontosított rá teljes erejével, Lodovik csupán valami zsongást hallott, és olyasféle nyomást érzett, mint a csillagok között átélt neutrínóvihar során.

Lodovik érezte, Daneel pedig tisztán látta, hogy a lény aki Lodovikban létezett, aki beszélt hozzá, darabokra hullik. Voltaire védtelenül állt az áramlatban, a Vara Lisó elméjéből fakadó viharban. Állt, és úgy omlott szét, mint egy kirakójáték, ha felborítják alatta az asztalt.

Klia kis híján behalt abba a szimpatikus válaszba, amit ösztönösen adott Vara Lisó fájdalmára. Kín és gyötrelme: úgy érezte, vízbe fullad és közben széné ég. Érzékelt, ahogy saját életének, élményeinek visszhangja összekeveredik Vara Lisó emlékeivel.

Kísértetiesen hasonlítottak egymásra, de sok dologban különböztek is, és ezek a különbségek tették lehetővé számára, hogy életben maradjon. Felfogta önnön akarata erejét, és szembeszegült Vara Lisó bizonytalanságával. Látta az apja nem mindig nyilvánvaló erejét, és látta az anyját. Az anyját, aki elég szabadságot biztosított egy kislány számára ahhoz, hogy az legyen, amivé lennie kell, bármennyi fájdalmat és csalódást is okozzon a szüleinek ezzel.

Klia már éppen felkészült rá, hogy ellentámadást indítson, amikor... Amikor lecsapott rá a legveszedelmesebb azonosság.

Vara Lisó szabadságért kiáltott.

A hangja visítássá változott, felhatolt a csarnok mennyezetéig, és visszhangként csapódott vissza.

- Hadd legyünk azok, aminek lennünk kell! Ne legyenek robotok, gyilkoló fémkezek, összeesküvések, bilincsek!

Klia a gondolatai között érzett valamit, ami füstölt és szúrt. Az öntudata volt. Önként feláldozta volna az egészet a sürgető, sikoltó fájdalom előtt, amit ő is érzett már, de még sohasem ilyen tisztán, sohasem ilyen megfogalmazottan. Felismerte a benne rejtőzködő örületet, egy erős, önpusztító immunreakció örületét...

ahogy Daneel is felismerte, aki vagy tízlépésnyi távolságban megpróbálta összeszedni magát, megpróbált felállni.

* *

...húszezer alázattal, útmutatással, türelmes és titkos szolgálattal eltöltött év hordaléka.

Egy olyan gyermek kiáltása, aki sohasem nőhetett fel, hogy érezze a saját fájdalmait, levonja a saját következtetéseit életről és halálról.

Klia lehunyta a szemét, és a padlón kúszva megpróbálta megtalálni Braunt. Nem látta, nem is érezte őt. Nem merte kinyitni a szemét, mert tudta, ha megtenné megvakulna. Vara Lisó ilyen intenzitással nem sokáig onthatja magából a hullámokat...

És valóban: az irányítatlan áramlat egyre szűkült, csatornát talált magának. Koncentrálttá változott, és elvesztette az ereje felét, de... De ezt a félerejű hullámtengert Vara Lisó most egyenesen Kliára irányozta.

Hari lába reszketett, de valahogy sikerült talpon maradnia. Mindent látott, de nem sokat értett az egészből. Látta az alacsony vékony nőt, aki tántorogva előrébb lépett. Látta az alakját, de mintha torz, törött lencsén keresztül nézte volna. Látta a másik két embert - az egyik természetes dahli férfi, a másik karcsú, fiatal, fekete hajú nő -, ahogy a padlón vonaglanak.

A csarnok keleti oldalában álló magas, emberszerű alakot nem láthatta. Az elméjét elöntötte saját kétségbeesésének áradata.

Tévedett. Tévedésben élt! Semmiért volt az egész. A semminél is jelentéktelenebb dologért.

Hari Seldon meg akart halni, hogy ne érezze a fájdalmat, amelyet kudarcának felismerése okozott.

De... ott volt az a nő, aki megpróbálta harcképtelenné tenni Vara Lisót. A nő, aki - Hari biztos volt benne - nem lehetett más, mint Dors Venabili.

Vara Lisó meg akarta ölni Klia Asgart és Braunt. Lodovik számára ez világos volt. A zsongás lecsendesült, de ahogy a torz arcú nő felé lépett, újra felerősödött. Lodovik ügyet sem vetett Daneelre, és Hari Seldonra meg Dorsra sem figyelt.

A jelek szerint Lisó részéről egyiküket sem fenyegette közvetlen veszély A torz arcú nő - ez egyértelmű volt - tönkre akarta tenni Klia és Braun elméjének létfontosságú részeit, hogy azután a többiekre zúdítsa halálos hullámait.

Voltaire már nem volt a helyén, hogy tanácsokat adjon. Lodovik a görbe, öreg fűzfára hasonlító nő felé lépett.

* * *

Klia felemelte a fejét, kinyitotta a szemét, felkészült a vakságra, és a rövid, ragyogó csatornán végignézve belepillantott a gyűlölködő szempárba. Már csak ennyit látott Vara Lisóból, ennyi maradt az ellenségéből. Két, kétségbeeséssel és gyűlölettel teli szem.

Braun is meg fog halni.

Ártó szándékkal még sohasem használta a képességeit. Igazságérzete már akkor sebet kapott, amikor kénytelen volt megtáncoltatni Lodovikot. Valójában sohasem hitte, hogy képes lenne ártani Hari Seldonnak. Előre tudta, a professzorral az apja jutna eszébe, akit egyszer mérgében rábírt, hogy maga alá csináljon. Ha pedig ez eszébe jut, úgyse sikerülne az egész...

Veled együtt Braun ts meg fog halni, aztán mind elpusztulnak, és a nő is megsemmisül. De akkor már késő...

Klia kinyújtotta a kezét, Braunt kereste. Egyedül semmit sem tehetett egy ilyen irtózatossá erő ellen.

Az örvénylő, lángoló gyűlölettengerben Braun tiszta fénysugár volt. Klia úgy rázta meg a vállát, mintha fel akarná ébreszteni.

Braun igent mondott, és összekapcsolódtak. Klia valami ilyesmit érzett akkor is, amikor testi kapcsolatba kerültek egymással. Akkor még nem vállalta a teljes egyesülést, akkor még visszahúzódott, hogy énjét megőrizze magának.

*

Lodovik mindkét kezét előre nyújtotta. Látta, Vara Lisó válla megrándul a közelségétől. A nő hirtelen oldalra kapta a fejét. A szeméből könnycseppek röppentek a levegőbe.

Lodovik kárt akart tenni a nőben, elszánta rá magát, hogy megöli, ha muszáj, ha nem hagyja abba azt, amit csinál. Az emberek a történelmük során ezt már számtalanszor megtették egymással, de Lodoviknak fájdalmat okozott, hogy most ő is rendelkezik ezzel a szabadsággal. A gyilkolás szabadságával. Lodovik nem követte el azt a hibát, hogy azt higgye, semmivel sem jobb, mint ez a torz ember. A nő gonosz volt. Embertelen.

Lodovik mérlegelt és döntött.

Érezte, feléje közelít a dübörgő áradat. Megragadta a nő vállát és nyakát, aztán egy hirtelen karmozdulattal...

A nő nyaka olyan könnyedén tört el, akár egy gyufaszál.

Szegény kicsi Vara Lisó! Ötéves kislány, a mamája kegyetlenül megverte, rajta töltötte ki a dühét az apja helyett, aki éppen nem volt otthon a kicsi lakásban, ahol mindig makulátlan tisztaság uralkodott. Az anyja, ha megdühödött, mindig megbüntette. Mindig új módszert talált arra, hogy fájdalmat okozzon neki.

Hosszú, hajlékony műanyag rúddal püfölte szegény kicsi Varát, addig ütötte, míg a fenekén és a hátán megjelentek a vörös hurkák.

És aztán eljött a nap, amikor Vara előidézte az anyja halálát. Ez volt az az emlék, amit mindig felidézett, valahányszor erőre volt szüksége. Vara, hogy elégtételt vegyen rajta, örökre bezárta anyját az emlékei közé. Álmaiban kicsi gyémántketrecben tartotta.

Most azonban az sem segített, hogy előhívta az anyját. Ettől sem lett erősebb, sőt az emlék mintha legyengítette volna. Mintha gyermekké változtatta volna, kisebbé és törékenyebbé, mint amilyen volt.

Sohasem volt igazán felnőtt.

A fényből és az iszonyú hőből létrejött szalag rátekeredett, megégette (láng nélküli tűz - Sinter), a nyakára feszülő kéz tekerő mozdulatot tett iszonyatosan fájt, mégis örült neki. Kinyitotta valamennyi ketrecét és végre ott állt ő, csak egy másodpercre, de nyugodtan.

Klia felfogta Vara Lisó utolsó gondolatát. Szabadság, suttofta, aztán elhallgatott.

Lodovik letérdelt a test mellé. Kicsi volt, és amikor felemelte, könnyűnek bizonyult. Mennyi bajt tud okozni egy ilyen kicsike anyagtömeg! Az emberiség újabb csodája.

Aztán... Lodovik sírni kezdett.

Dorsnak közben sikerült felállnia. Végignézett a teremben tartózkodó férfiakon és nőkön, egy pillantást vetett a Lodovik karjai közt heverő élettelen lényre, azután elindult Hari felé, aki zavarodott volt ugyan, és kábult, de élt. Dors számára az volt a legtermészetesebb dolog, hogy Harihoz siet.

Daneel mellé állt, elkapta a karját.

- Segítségre van szüksége - mondta Dors, és felkészült rá, hogy kiszabadítsa magát mestere szorításából.

- Semmit sem tehetsz - mondta Daneel.

A Diszpenzációs Csarnokban elhelyezett biztonsági egységek közben jelezték a problémát. Várható volt, hogy hamarosan fegyveres örök és esetleg rohamosztigosok veszik körül őket.

Daneel nem tudta, merre menekülhetne, és fogalma sem volt róla, mi fog történni. Talán nem is számított...

Lehet, hogy húszezer éven át minden cselekedete, minden lépése elhibázott volt?

- A felvételek tanúsága szerint, miután megölte Farad Sintert, és harcképtelenné tette az öröket, Vara Lisó átsietett a Diszpenzációs Csarnokba, és rátámadott Hari Seldonra - mondta Namm őrnagy. Regenerációs sisakot viselt. Még hetekre volt szükség, hogy kiheverje az agykárosodást, amit Lisó okozott neki Farad Sinter irodájának előterében. - Úgy véljük, a Csarnokban jelen lévő személyek mindegyike engedély nélkül jutott be. Véleményünk szerint valamennyien Seldont akarták megvédeni. A jelek szerint tudták, hogy veszélyben van.

- Mi nem tudtuk? - kérdezte Linge Chen. Kissé előredőlt székében, karját a törzséhez szorította, és mereven bámult egy pontot az őrnagy válla fölött.

- Seldon védelmét illetően nem kaptunk utasításokat - szólalt meg Prothon tábornok. - Ha ezek a személyek nem érkeznek oda időben, Vara Lisó az idegkórba és saját különleges képességei birtokában könnyedén végzett volna vele. Egyébként egyedül Vara Lisónak volt engedélye arra, hogy a törvényszéki épületben tartózkodjon. Nem tudom, hogyan történt, de örülök a halálának.

- Az elmúlt három nap során a császári szektorban mindenkit rettenetes fejfájás gyötört. Maguk nem érezték? - kérdezte Chen.

- Nekem majdnem mindig fáj a fejem, főbiztos úr. Ezt a terhet egész életemben magammal kell cipelnem - mondta Prothon vidáman.

Chen végignézte a Diszpenzációs Csarnokban lezajlott események képi összefoglalóját. Keresett valamit, valakit, egy szellemet, egy árnyékot, egy nyomot... Rámutatott a magas férfira, aki a bejátszás utolsó pillanataiban az izmos nő mellett állt.

- Előkeresték az aktáját?

- Nincs aktája - felelte Prothon tábornok. - Fogalmunk sincs, ki ez.

Linge Chen elfordult a monitortól. Összeszorította a fogát, az arca egyik oldalán megfeszült a rágóizom.

- Hozzák ide. És azt a nőt is, aki mellette áll.

Visszanézett a monitorra, és végigmérte a Vara Lisó testét dédelgető zömök férfit. Az arca egy másodpercre meglágyult.

- És őt is. Hari Seldont eresszék vissza a munkatársaihoz vagy a családjához. Többé nem akarok felelősséget vállalni érte. Azokat a fiatal dahlitákat egy darabig még tartsák fogva.

Namm őrnagy fanciesali képet vágott. Chen felvont szemöldökkel nézett rá. - Van valami megjegyzése?

- Ezek a személyek megsértették a Palota biztonsági előírásait...

- Igen. Valóban. És? - kérdezte Chen élesen. - Ön pedig ahhoz a csapathoz tartozik, amelynek biztosítania kellett volna a palotát. Így van?

Az őrnagy kihúzta magát. Nem volt több ellenvetése. - Elmehet - mondta Chen.

Namm kisietett a teremből.

Prothon tábornok halkán kuncogni kezdett. - Csak nem őt okolja?

Chen megrázta a fejét.

- Majdnem elkövettük pályafutásunk legnagyobb baklövését. - Mármint?

- Majdnem elvesztettük Hari Seldont.

Azt hittem, feláldozható.

Chen homlokán megjelent néhány ránc, de uralkodott magán. Közömbös maradt az arca.

- Ez az ember... Felismeri?

- Nem - mondta Prothon a felnagyított képet vizsgálgatva. Valamikor Demerzelnek hívták - mondta Linge Chen.

Prothon visszarántotta a fejét. Kétkedően hunyorgott, de nem ellenkezett a főbiztossal.

- Sohasem hal meg - folytatta Chen. - Időnként eltűnik pár évtizedre, aztán visszajön. Többször kapcsolatba hozták már Hari Seldon igencsak különös karrierjével. - Chen, aznap először, elmosolyodott. Különleges mosoly volt, inkább farkasvigyorra hasonlított. A szemében közben furcsa, egymással keveredő érzelmek csillogtak. - Gyanítom, hogy évek óta hatást gyakorol az én ténykedésekre is. Mindig a javamat szolgálta... - Elgondolkozott. - Mindig a javamat ismételte tünődve.

- Ezek szerint ő is gépember - mondta Prothon. - Örülök, hogy nem ismerem a történetét.

- Nincs is szükség rá, hogy ismerje - mondta Chen. - Egyébként én is csak gyanakszom. Demerzel, vagy bárhogy hívják, az álcázás és a taktikázás nagymestere. Szívesen találkoznék vele. Lenne hozzá egy pár kérdésem. Elbeszélgetnénk... mint egyik mester a másikkal.

- Nem lenne egyszerűbb, ha kivégeztetné?

- Nem, mert valószínűleg lennének mások, akik a helyére lépnének. Tudomásom szerint itt vannak. Itt, a Palotában.

- Klayus? - kérdezte Prothon alig észrevehető vigyorral. Chen fújta egyet.

- Nincs olyan szerencsénk.

- Miért lett volna gond, ha elveszítjük Seldont? Tövis a Birodalom talpában, nem? - kérdezte Prothon.

- Azért, mert a jó öreg Demerzelnek még ezer évet kellett volna arra áldoznia, hogy felneveljen egy másik Seldont - mondta Chen. - Meg persze azért is, mert rengeteg kellemetlenségünk lett volna a dologból. Nekem is, és magának is, kedves Sárkányom. Ezt Seldontól hallottam, és hiszek neki.

Prothon a fejét csóválta.

- Könnyebben tudok hinni a gépemberekben, mint a Halhatatlanokban. Robotokkal már én is találkoztam. De... legyen, ahogy akarja, főbiztos. Ezen nem veszünk össze.

- Most visszatérhet füstfelhős barlangjába, Sárkányom - mormolta Chen. Sikertelenül megszelídítünk az ifjú Császárt.

- Örömmel - felelte Prothon.

82.

Wanda a legmelegebb kabátjába - vékony, dekoratív darab volt - burkolózva állt a gigantikus méretű Streelingi Központi Állomáson. A taxi- és robohangárban a levegő jóval hűvösebb volt, mint a szektor többi részén, a hőmérők legalább nyolc fokkal mutattak kevesebbet. A szektor legnagyobb részén már tizenkilenc órája leállt a légkeringető és fűtőrendszer, a levegőt a másodlagos, vész-helyzet esetére fenntartott gépek pumpálták, amelyek csípős össze változtatták a Streeling állandó tavaszát. A polgárokat természetesen váratlanul érte a dolog. Hivatalos magyarázat nem volt a történetekre, Wanda nem is számított rá, hogy lesz. A bolygón egyre többször fordultak elő meghibásodások, az égkupola is egyre rosszabb állapotban volt, így az eset nem számított kirívónak.

Stettin visszaérkezett a magas acél-keramit árkádsor alatt megbúvó információs kioszktól.

- Elég rendszertelenül közlekednek a járművek - mondta - Még húsz, talán harminc percet kell várunk, hogy jöjjön egy, amivel eljuthatunk a Törvényszékhez. Wanda ököibe szorította a kezét.

- Tegnap majdnem meghalt...

- Nem tudjuk, mi történt - csillapította Stettin.

- Ha azok nem tudják megvédeni, akkor kiben bízhatunk? - kérdezte Wanda. Büntudatát nem csillapította le az a tény, hogy a nagyapja ráparancsolt: a letartóztatása után bújjanak el, és csak akkor merészkedjenek elő, ha szabadon bocsátják.

Stettin megvonta a vállát.

- A nagyapád szerencsés. A jelek szerint mi is azok vagyunk. Az a nő meghalt. Csak annyit tudtak az esetről, amennyit a hírsatornák leközltek: Farad Sintert megölték, és meghalt az a nő, Vara Lisó, aki a Dahlban, az agórán és több más helyen kitört felkelést kiváltó nyomozásokat végezte.

- Igen, de... érezted a... - Wanda nem találta a megfelelő szavakat a különleges párbaj során keletkezett sokk hullámok leírására.

Stettin komoran bólintott. - Még mindig fáj a fejem.

- Vajon ki blokkolhatta le Lisót? Mi nem tehetjük. A mi mentalikusaink akkor sem lettek volna képesek rá, ha mind összefognak.

- Valaki, aki erősebb volt nála - mondta Stettin. - Hány olyan ember létezik még, mint Vara Lisó?

- Remélem nincs több. De ha sikerülne beszerveznünk ezt a másikat...

- Mintha skorpiót nevelgetnénk magunk között. Mit tehetnénk egy ilyen emberrel? Ha esetleg valami nem tetszik neki... - Wanda elhallgatott. Idegesen járkálni kezdett. - Gyűlölöm az egészet! El

akarok menni erről az átkozott bolygóról, el a Centrumból. Bárcsak megengednék, hogy magunkkal vigyük nagyapát! Néha olyan... törekenynek látszik.

Erős zümmögés hallatszott. Stettin felkapta a fejét. A hang különbözött a taxik gravihajtóművének mormogásától, és más volt, mint a robók nyüszítése. Stettin megérintette Wanda vállát, és előremutatott. A peronjuk mellé leereszkedő jármű a ráfestett jelek tanúsága szerint a Közbiztonsági Tanács tulajdonában volt.

A jármű lelassított mellettük. A többi várakozó utas bosszúsan figyelte, sokan nem értették, miért éppen itt, a köztaxi platóján száll le, amikor rengeteg üres hely van a csarnokban.

A járműn kinyílt az oldalajtó. A fülkéből, a puha ülések közül meleg és aranszínű fény ömlött ki. A nyitott ajtóban álló férfi Wandára nézett.

- Wanda Seldon Palver? - kérdezte. Wanda bólintott.

- Sedjar Boon vagyok. Én képviselem a nagyapját. - Tudom. Maga Chen ügyvédeknek egyike, igaz?

Boon mogorva arcot vágott, de nem tagadta a vádat.

- Chen semmit sem bíz a véletlenre - mondta Wanda csípősen. - Hol a nagyapám? Ha valami baja esett!...

- Fizikailag jól van - mondta Boon -, de a bíróságnak szüksége van egy családtagra, aki aláírja a szabadon bocsátási iratokat, és... aki gondját viseli.

- Mit ért azon, hogy „fizikailag”? Miért kell "gondját viselni"?

- Én valóban a nagyapja érdekeit képviselem... bár a körülmények egy kissé furcsák - mondta Boon. Ráncok jelentek meg a homlokán. - Történt valami, amit nem akadályozhattam meg, és... Csak szerettem volna figyelmeztetni önöket. Hari Seldon nem sebesült meg, de történt egy baleset...

- Mi történt?

Boon a kíváncsi tekintettel várakozó utasokra nézett, megremegett, és vágyakozva a jármű meleg fülkéje felé pillantott.

- Nem hiszem, hogy közhírré kellene tenni a dolgot...

Wanda megsemmisítő pillantást vetett Boonra. Félretolta az útból, és belépett a járműbe. Stettin követte.

- Elég a beszédből! - mondta Wanda. - Vigyen a nagyapámhoz!

83.

Hari a miniszterelnöksége óta nem látott ilyen pompásan berendezett luxuslakosztályt, de a fényűzés már jó ideje nem jelentett számára semmit. A főbiztos saját toronyblokkjában lévő lakosztály természetesen Linge Chené volt. Hari minden kívánságát teljesítették, bármit kért, bármire vágyott, megkapta (a Trantor a szaporodó problémák ellenére még igencsak bővelkedett azokban a javakban és szolgáltatásokban, amelyek kellemessé tették a befolyásos, de főként gazdag emberek életét), de neki tulajdonképpen csak egyetlen dologra volt szüksége. Magányra.

Nem akart találkozni a melléje kirendelt orvosokkal, nem akarta látni az unokáját, aki a hírek szerint Boonnal már elindult a Palota felé.

Hariban egyre erősebben munkáltak a kétségek, egyre jobban összezavarodott. Vara Lisó gyűlöletlövedéke nem ölte meg, nem tett kárt az elméjében, a személyiségében sem okozott változást.

Hari semmire sem emlékezett abból, ami a Diszpenzációs Csarnokban történt. Semmit sem tudott felidézni, csak Vara Lisó arcát, és furcsa módon Lodovik Tremáét, aki állítólag eltűnt, meghalt, akit örökre elnyelt az űr mélye. Vara Lisó azonban valóságos volt.

Trema, gondolta. *Valamilyen kapcsolat van közte és Daneel között. Talán most is Daneel gyakorolt rám hatást?* De már ez sem számított.

Az, ami megváltozatta az állapotát. ami miatt úgy érezte, céltalan lett az élete, egyetlen nyom volt, egyetlen aprócska bizonyíték, amit Vara Lisó akaratlanul juttatott a tudomására.

Az egyenleteiben sehol sem szerepeltette az ilyen erős mentális anomáliákat. Igen, számolt az agyfürkészekkel meg a többi mentálkussal, akiket Wanda és Stettin szervezett csoporttá, akiket kiválasztottak a Második Alapítvány létrehozására. De...

De ilyen elváltozásnak, ilyen váratlan mutációnak a valószínűsíthető létezését nem építették bele a rendszerbe. Az alacsony izzó szemű, torz arcú nő... Ő jelentette a problémát.

Hari testén remegés futott végig. A mellette álló orvos - akire ügyet sem vetett - megpróbált visszaerősíteni a karjára egy szenzort. Hari eltolta a kezét, lerázta magáról az érzékelőtappancsot, és kétségbeesett arccal felnézett.

- Vége - mondta. - Hagyjon békén! Meg akarok halni.

- Uram, nyilvánvaló, hogy ön az átélt stressz hatása alatt...

- Én a kudarc hatása alatt vagyok! - mondta Hari. - Bármilyen szert adnak be, bármilyen kezelésben részesítenek, a logikát és a matematikát nem változtathatják meg.

A szoba túlsó végén kinyílt egy ajtó. Boon lépett be, mögötte Wanda és Stettin topogott. Wanda félretolta maga elől Boont, Harihoz futott. Letérdelt a szék mellé, megfogta a nagyapja kezét, és úgy nézett fel rá, mintha attól tartana, hogy az elaggott férfi szilánkokra hasad az érintésétől.

Hari némán nézett le az unokájára. A szemét elhomályosították a könnyek. - Szabad vagyok - mondta halkán.

- Igen - mondta Wanda. - Eljöttünk, hogy hazavigyünk. A papírokat már aláírtuk.

Stettin is a szék mellé állt, atyáskodóan rámosolygott Harira. Hari mindig szelíd, kedves természetű embernek tartotta Stettint, aki időnként egy kicsit ugyan bosszantóan tud viselkedni, de tökéletes társa a mindig pezsegő, mindig aktív Wandának. *Szenvedélyesen szeretik egymást... De az ő szenvedélyük aprócska gyertyaláng a perzselő naphoz képest, amilyen Yara Lisó örült szenvedélye volt.*

- Nem erre gondoltam - mondta Hari. - Arra céloztam, hogy megszabadultam az illúzióimtól.

Wanda felemelte a kezét, megsimogatta Hari arcát. Harinak szüksége volt erre az érintésre, örült is neki, de nem nyugodott meg tőle. *Nyugalomra van szükségem, nem vigaszra és szeretetre... Már eddig is túlságosan sok szeretetet pazaroltak rám.*

- Nem értem, miről beszélsz, nagyapa.

- Egyetlenegy olyan ember, amilyen az a nő volt... egyetlenegy a fajtájából... Szemébe hajíthatom minden számításon! A Terv haszontalan ostobaság. Kudarc! Ha egyetlenegy ilyen ember felbukkant, akkor több hasonló is előkerülhet. Vad képességgel megáldott emberek, akik... Nem tudom, honnan jönnek! Kiszámíthatatlan mutációk, aberrációk... De miért? Minek a hatására jönnek létre?

- Vara Lisóra gondolsz? - kérdezte Wanda. - Meghalt - jelentette ki Stettin.

Hari elhúzta a száját.

- Tudomásom szerint egy évszázaddal ezelőttig egyetlenegy ilyen ember sem létezett. Értitek? Egy sem a több millió emberlakta világon, a több százmilliárd ember között! Most viszont... Felbukkant egy.

- Vara Lisó csupán egy átlagnál tehetségesebb mentális volt. Mit számít ez az egész? - kérdezte Wanda.

- Életem utolsó évében megszabadultam attól, hogy csupán emberi lény legyek. - Nagyapa! Mondd el! Mit változtathat meg egy ilyen Vara Lisóhoz hasonló mentális?

- Egy hozzá hasonló ember, ha megfelelő nevelésben és kiképzésben részesül... erő lehet, amely egyesít - mondta Hari. - De nem megmentő erő... Egy ilyen pontból kiindulva létrejöhet egy egész szervezet. Egy despotikus társadalom. Zsarnokok! Éppen eléggel beszéltem. Tüzek az erdőben... Talán szükség van rájuk az erdő egészsége érdekében, de... Valamennyi zsarnok elérte volna a célját, ha olyan képességük van, amilyen ennek a nőnek volt. Pusztító, természetellenes erő. Olyan erő, amelyik mindent képes lerombolni, amit kiterveltünk.

- Akkor dolgozd át az egyenleteidet, nagyapa! Tedd bele Vara Lisót is! Biztos, hogy nem túl jelentős, és...

- Nem csak róla van szó! Mások is lehetnek. Mutációk. Végtelen számú mutáció! - Hari szenvedélyesen rázta a fejét. - Nincs időm valamennyi lehetőséget egyenletbe foglalni. Már csupán három hónapunk maradt a felkészülésre... Ennyi pedig nem elég. Mindennek vége. Minden hiába...

Wanda felállt. Az arca komor volt, az alsó ajka remegett. - A trauma miatt beszél így - mondta az orvos halkán.

- Tiszta az elmém! - dörögte Hari. - Haza akarok menni, és békében leélni a hátralévő éveimet. Az illúzióknak vége. Nem vagyok bolond. Még sohasem voltam ennél józanabb. Normális vagyok, és szabad!

84.

- Sohasem gondoltam, hogy sor kerülhet egy ilyen találkozóra - mondta Linge Chen. - Vagy ha elhittem volna, hogy lehetséges, akkor sem bízom a hasznosságában. Most viszont mégis itt vagyunk.

R. Daneel Olivaw és a főbiztos a Palota keleti szárnyában épülő új csarnok árnyékában, a gépek és az építőanyag-halmok között sétálgatott. A munkásoknak szabadnapjuk volt, a félig kész csarnok üresen állt. Chen, a Galaxis legnagyobb hatalommal rendelkező embere, halkán beszélt, de Daneel érzékeny füle így is meghallotta a szavak visszhangját.

Azért itt találkoztak, mert Chen tudta, a csarnokba még nem építették be a lehallgatókészülékeket és az egyéb kémberendezéseket. A főbiztos titokban akarta tartani a randevút, és azt is, ami elhangzik kettejük között.

Daneel várta, hogy Chen folytassa. Figyelt, tisztában volt azzal, hogy most neki jutott a közönség szerepe. Ez Chen műsora.

- Ön képes lett volna feláldozni az életét... vagy mondjuk inkább úgy: a létezését... Hari Seldon érdekében. Miért? - kérdezte Chen.

- Seldon professzornak kulcsfontosságú szerepe van abban, hogy a Birodalom összeomlását követő káosz időszaka a minimumra csökkenjen - felelte Daneel. Chen felvonta az egyik szemöldökét, felgömbítette a szája egyik sarkát. Ez volt minden reakciója. Az arca kifejezéstelen maradt, olyan merev, akár egy roboté. Pedig ember volt. Kivételes ember, akit az évezredek során gondos munkával, és némi génmanipulációval „tenyésztettek” ki. Kiváló felmenőkkel rendelkező ember, akit a megfelelő iskolákban és a legjobb nevelési módszerek alkalmazásával csiszoltak tökéletesre.

- Nem azért tettem meg egy sor különleges intézkedést, hogy általánosságokat halljak. Éreztem, hogy ön hatást gyakorol az eseményekre. Évtizedek óta sejtem már, hogy így van, de sohasem lehettem biztos benne... Most viszont, hogy megbizonyosodtam felőle, és felismertem, mi a szerepe, feltennék egy kérdést. Miért vagyok még mindig életben, Daneel, Daneel vagy bármi legyen is a valódi neve... Az egyszerűség kedvéért szólíthatnám Demerzelnek? Nos? Miért élek, és miért maradt meg a hatalmam?

Chen megtorpant, Daneel is megállt. Nem lett volna értelme a további köntörfalazásnak. A főbiztos alapos vizsgálatnak vettette alá mindazokat, akik Vara Lisó meggyilkolásakor jelen voltak a Diszpenzációs Csarnokban, és azokat is, akiket a raktárházban tartóztattak le. Daneel titkára - évezredek során először - fény derült.

- Mert ön alkalmasnak tűnt arra, hogy elősegítse a Terv megvalósítását. Mert úgy véltem, nem fog akadályokat gördíteni elé, amíg *de facto* ön a Birodalom uralkodója - felelte Daneel.

Chen lenézett a poros padlóra. A csodálatos lapis-arany mozaikkockákról még nem távolították el a ragasztó- és habarcsnyomokat. (Már csak a Palotában és a leggazdagabbak által fizetett építkezéseken alkalmazták az emberiséggel egyidős technikai megoldásokat.)

- Gyanítottam, hogy így van. Figyeltem, hogyan munkálkodnak ezek a háttérben maradó erők. Ott kísértettek az álmaimban. Ugyanúgy ahogy a jelek szerint ott vannak az emberiség biológiájában és álmaiban is.

- Ezért jöttek létre a mentálisok - mondta Daneel. Ez a téma érdekelte: Chen bölcs megfigyelő volt, esetleg igazolhatja a mentálisokkal kapcsolatos gyanúját. - Igen - felelte Chen. - Azért vannak itt, hogy segítsenek megszabadulni maguktól. Érti? A robotok nyomják a begyűnkét. Daneel nem vitatkozott a kijelentéssel.

- Vara Lisó... Ha megfelelő politikai pozícióba jut... ami ezúttal nem sikerült neki... segíthetett volna az önök megsemmisítésében. Mondjuk akkor, ha Cleon szolgálatában áll... Tényleg, Cleon tudott önökről?

Daneel bólintott.

- Cleon gyanakodott, de ő, ahogy ön is, úgy érezte, a robotok inkább támogatják. Nem sorolt

minket az ellenségei közé.

- Maga hagyta, hogy megbuktassam és száműzetésbe küldjem Seldont - mondta Chen. - Ezt nem lehet lojalitásnak nevezni, igaz?

- Én nem az egyénekhez vagyok hű - mondta Daneel. - Ha nem osztanám a véleményét, most megijednék.

- Nem jelentek veszélyt önre - mondta Daneel. - Egyébként, ha nem támogattam volna az ön erőfeszítéseit, hogy létrehozzon egy olyan Trantort, ahol Hari Seldon dolgozhat, ahol kikényszerítik belőle a tudása javát... Nos, ön győzött volna, de Hari Seldon nélkül jóval rövidebb lenne a pályafutása.

- Igen, ezt már tőle is hallottam a tárgyalás során. Egy kissé ideges lettem, amikor rájöttem, hogy hiszek neki. Természetesen, ezt nem ismertem el előtte. - Chen szárazon elmosolyodott. - Ön minden bizonnyal tudja, van bennem annyi tartás, hogy visszafogjam magam bizonyos dolgoktól.

Daneel bólintott.

- Az ön véleménye szerint én jelentős politikai alak vagyok, történelmi személyiség, igaz? Nos, tudok valamit magáról meg a fajtájáról, Demerzel. Tisztelem magukat az eredményeikért, bár kissé meglep, hogy ehhez ennyi időre volt szükségük.

Demerzel oldalra döntötte a fejét, jelezve, jogosnak tartja a kritikát. - Volt néhány problémánk, amivel meg kellett birkóznunk.

- A robotok egymás ellen fordultak, igaz?

- Igen. Fájdalmas szakadás volt.

- Erre nem mondhatok semmit, nem ismerem a részleteket. - De kíváncsi rájuk.

- Igen. Természetesen.

- Nem fogok erről mesélni. - Nem is hittem, hogy fog.

Egy percig némán álltak, és egymást méregették. - Hány évszázad? - kérdezte Chen halkán.

- Több mint kétszáz - mondta Daneel. Chen szeme elkerekedett.

- Maga látta a történelmet!

- A kapacitásom nem elég nagy ahhoz, hogy állandóan a memóriám előterében tartsam az eseményeket - mondta Daneel. - Az adatok, életem részletei a Galaxis különböző pontjain elhelyezett, biztonságos tárlókban vannak, csupán a szinopsziseket tartom magamban.

- Maga... egy Halhatatlan! - kiáltotta Chen. A hangjában most először lehetett felfedezni a csodálkozás nyomait.

- Az időm már majdnem lejárt - felelte Daneel. - Már túlságosan régóta létezem. - Most minden robotnak félre kell állnia az útból - jelentette ki Chen. - A jelek egyértelműek. Túl sokszor avatkoztak a történelemben. Ezek az erős mentálisok... újra fel fognak bukkanni. Az emberiség teste sajogni kezd, ha maguk beléje ékelődnek. A szervezetünk kidobja az idegen testeket.

- A mentálisok olyan problémát képviselnek, amelyet nem láttam előre, amikor Harit elindítottam.

- Úgy beszél Seldonról, mintha a barátja lenne. Szinte szeretettel emlegeti. Emberi szeretettel.

- Seldon valóban a barátom. És nem ő az első az emberek között.

- Nos, én nem tartozhatok a barátai közé. Félek öntől, Demerzel. Tudom, amíg jelen van, addig nem lehet enyém az irányítás, ám ha elpusztítom magát, egy-két éven belül én is meghalok. Seldon pszichohistóriájából sok minden kiderül. Olyan különleges helyzetben vagyok, hogy hiszek annak a tudománynak az igazságában, amelytől ösztönösen irtózom. Nem kellemes, elhiheti.

- Elhiszem.

- Van valamilyen megoldása a szupermentálisok problémájára? Úgy hallottam, Hari Seldon az életművére mért halálos csapásnak tekinti a létezésüket.

- Igen, van egy megoldás - mondta Daneel. - Ezt Harival kell megbeszelnem, a lány Klia Asgar, és a dahli fiatalember, Braun jelenlétében. És persze Lodovik Trema is ott lesz majd.

- Lodovik! - Chen összeszorította a fogát. - Ezt sajnálom a legjobban. Az évek során valamennyi... ember közül benne bíztam meg a legjobban. Bevallom, csupán Lodovik Trema ébresztett fel bennem némi szeretetet. Gyenge voltam, de ezt ő soha senkinek nem árulta el. Egészen mostanáig.

- Lodovik semmit sem árult el.
- Magát elárulta, ha nem tévedek.
- Semmit sem árult el - ismételte Daneel. - Ő is a terv részét képezi. Korrigál, ha elkövetek valami tévedést.
- Tehát a fiatal mentalikust akarja - mondta Chen. - Méghozzá élve. Úgy terveztem, kivégeztetem. A hozzá hasonlók veszélyesek, akár a viperák.
- Fontos szerepe van Hari Seldon tervének átszerkesztésében - mondta Daneel. Csend. Már a befejezetlen csarnok közepén jártak, amikor Chen megszólalt.
- Nos, a jelek szerint vége. Valamennyiüknek el kell menniük innen. Mindenkinek távoznia kell, kivéve Hari Seldont. Ebben egyeztünk meg a tárgyalás után. Az ön gondjaira fogom bízni azokat a dolgokat, amelyekért nem akarok felelősséget vállalni. A tárgyakat. A többi robot maradványait. Az ön ellenségeinek testét, Demerzel.
- Sohasem voltak az ellenségeim, uram. Chen kíváncsi tekintettel nézett rá.
- Semmivel sem tartozunk egymásnak. A Trantor végzett magukkal. Örökre. Ez reálpolitika, Demerzel, valami olyasmi, amit emberi életek árán maga is évezredek át gyakorolt. Tulajdonképpen, *robot úr*; maga semmivel sem jobb nálam.

85.

Mors Planchot elővezették a Rikerian biztonsági blokkjában lévő cellájából, amely jó néhány szinttel Hari Seldon viszonylag civilizált zárkája alatt helyezkedett el. Visszakapta a személyes holmiját. Feltétel nélkül helyezték szabadlábra.

Jobban félt ettől a szabadon bocsátástól, mint a börtöntől - egészen addig, amíg megtudta, hogy Farad Sinter már nem él. Amikor meghallotta a hírt, eltűnődött. Lehetséges, hogy akaratlanul egy bonyolult konspiráció részesévé, eszközévé vált? Egy olyan összeesküvésé, aminek a háttérében Linge Chen vagy esetleg a robotok álltak?

Egy napig élvezte ezt a zavaró szabadságot a Palotától több száz kilométernyire - de így sem elég távol - lévő Gessim szektorban kibérelt lakásban. A második napon váratlanul látogatója érkezett.

A robot arcfelépítése kissé megváltozott, amióta Mors elkészítette azt az ominózus felvételt a beszélgetésről, amit Lodovik Tremával folytatott. Más lett, Mors mégis azonnal ráismert...

Daneel türelmesen állt az ajtó előtt. Mors a biztonsági monitoron keresztül alaposan szemügyre vette. Tudta, hiába próbálna ürügyet találni a találkozás elkerülésére, hiába játszáná el, hogy nem tartózkodik a lakásban. Ha a robot beszélni akar vele, előbb-utóbb mindenképpen sort kerít rá.

Nem kerülhette el a találkozást, ráadásul ott munkált benne a kíváncsiság is. Lehet, hogy meg kell hálnia, de... Igen. Előtte még választ szeretne kapni néhány kérdésre.

Kinyitotta az ajtót.

- Tulajdonképpen számítottam magára - mondta. - Bár az igazat megvallva, nem tudom, hogy kicsoda. Remélem, nem azért jött, hogy megöljön.

Daneel ajka fanyar mosolyra húzódott. Belépett. Mors figyelmesen nézte a magas, jó felépítésű, férfinak látszó gépet. Csendes, visszafogott elegancia, elképesztő, de szelíd erő... Könnyű volt elhinni róla, hogy évezredek óta létezik, hogy a Halhatatlanok közé tartozik. Vajon milyen génusz építette meg ezt a csodálatos szerkezetet? És mi volt vele a célja? Az biztos, hogy nem szolgát akart csinálni. Furcsa. Ha hinni lehet a mítoszoknak, a robotok egyszer valóban szolgák voltak. Egyszerű lakájok...

- Nem azért jöttem, hogy bosszút álljak - mondta Daneel.

- Ez mindenesetre megnyugtató - felelte Mors. Leült a parányi étkezősarokba. A kétszobás lakás másik helyisége a fürdővel kombinált hálófülke volt.

- Néhány napon belül parancsot kap a Császártól, hogy hagyja el a Trantort. Mors összeszorította az ajkait.

- Milyen kár! - mondta. - Ezek szerint Klayus nem kedvel engem.

Daneel úgy viselkedett, mintha nem vette volna észre a megjegyzésben bujkáló iróniát.

- Szükségem van egy jó pilótára - mondta a robot. - Egy olyan emberre, aki a Birodalom bármelyik részére hajlandó elmenni. Akinek csak az a fontos, hogy életben maradjon.

- Milyen munkáról lenne szó? - kérdezte Mors rezzenéstelen arccal. Úgy érezte, megint csapdába akarják csalni. - Meg kell ölni valakit?

- Nem - felelte Daneel. - Szállítás. Van néhány ember és két robot, akiknek el kell hagyniuk a Trantorot. Soha sem fognak visszatérni. Legalábbis a többségük nem.

- Hová kellene vinni őket?

- A megfelelő időben ezt is elmondom. Elvállalja a megbízást? Mors keserűen felnevetett.

- Hogyan várhat tőlem lojalitást? - kérdezte. - Mi okom lenne arra, hogy tényleg elvigyem őket arra a bizonyos helyre? Miért ne dobnám ki, gyilkolnám meg őket? - Ilyesmire nem lesz lehetősége - mondta Daneel halkán. - Ha találkozik velük, megérti, hogy miért nem. Különben nem lesz nehéz munka, és szinte biztos, hogy nem történik semmi különös az út során. Szerintem egy kicsit unalmasnak fogja találni...

- Kétlem - mondta Mors. - Ha unatkozom, elég ha magára gondolok, meg a zűrré, amibe belekevert. A gyötrelmemre, amit okozott nekem.

Daneel meglepve nézett rá. - Gyötrelmem?

- Igen. Úgy játszott velem, mintha valami... hangszer lennék. Biztos tudott arról, mit érzek a Madder Loss iránt, és mennyire gyűlölöm mindazt, amit Linge Chen és a Birodalom képvisel. Azt akarta, felvételt készítek magáról meg Lodovik Tremáról. Elintézte, hogy Farad Sinter tudomást szerezzen rólam, meg a Lodovikkal való kapcsolatomról. Nagy játék volt, igaz? Játék, amiben úgy táncolt, ahogy maga fűtyült.

- Igen, ez így van. Az érzései nagyon hasznossá tették magát. Mors felsóhajtott.

- És mi lesz azután, hogy elvégeztem a munkát?

- Él, ahogy akar. Letelepszik valamelyik világon, ami kívül esik a Birodalom közvetlen hatáskörén. Az elkövetkezendő évek során egyre több ilyen hely lesz. - Nem fog beavatkozni az életembe?

- Nem.

- Bármit megtehetek, amit akarok? Bárkinek elmesélhetem a történeteket?

- Ha erre vágyik, megteheti - mondta Daneel. - Természetesen, méltányos fizetségben részesül majd - tette hozzá. - Mint mindig.

- Nem kell! - mordult fel Mors. - Nincs szükségem fizetségre. Nem kell pénz. Csak azt intézze el, hogy összeszedhessem a holmimat a Trantoron és néhány másik világon, és... eltűnhessek. Csak ennyit kérek.

- Természetesen. Máris megtettük a szükséges lépéseket - mondta Daneel.

Mors a kijelentés hallatán még dühösebb lett.

- Tudja, minek örülnék a legjobban? Annak, ha egyszer nem látna előre valamit! Daneel megértően bólogatott.

- Nos? - kérdezte. - Elfogadja a megbízást?

- Fényességes napok! Hát persze, hogy elfogadom! Amikor eljön az ideje közölje, hova kell mennem! De kérem... mellőzzük a búcsúzkodást, jó? Soha többé nem akarom látni magát!

Daneel bólintott.

- Többé nem lesz szükség arra, hogy találkozzunk. Két napon belül minden készen fog állni.

Mors megpróbálta becsapni Daneel mögött az ajtót, de a zárószervezetet nem ilyen drámai gesztusokhoz tervezték.

86.

Hari letargiája olyan mély volt, hogy Wanda a legszívesebben belenyúlt volna az elméjébe, hogy összerendezze, a megfelelő mederbe terelje a gondolatait. Tudta, ez lenne a legegyszerűbb megoldás, de a nagyapjával sohasem tudott volna ilyet tenni. Nem mindig a legrövidebb út a leghelyesebb.

Ha Seldon kétségbeesett, ha egyszer meg tudta fogalmazni, mi bántja, ha a lelkiállapotában nem Vara Lisó támadásának hatására következett be a változás (Hari ezt váltig tagadta), akkor joga volt ahhoz, hogy ilyen legyen, és neki magának kellett megtalálni a kivezető utat. Ha létezett egyáltalán ilyen...

Wanda nem tehetett mást, békén hagyta a nagyapját. Bízni kellett benne, az ösztöneiben, a képességeiben. Tudta, ha a makacs, önfejű professzornak megint igaza van, akkor valóban át kell alakítaniuk a terveiket.

- Ez ám a vidámság! - mondta Hari a Wandáék lakásán töltött első éjszaka után. A nappaliban, a kis asztalnál, az épület egyik szerkezeti elemének domborulatát követően ívelő fal előtt ült. - Most már senkinek sincs szüksége rám.

- Nekünk szükségünk van rád, nagyapa - mondta Wanda a könnyeivel küszködve.

- Persze... de mint nagyapára, és nem mint megmentőre. Az igazat megvallva, gyűlöltem, hogy ebben az abszurd helyzetben éppen ilyen szerepet kell eljátszanom.

- Most egy ideig azt hiszem, nem csinálok mást, csak... gondolkodom - tette hozzá rövid hallgatás után, réveteggé váló tekintettel.

Wanda tudta, Hari vidámsága álca csupán, a megkönnyebbülés maszk, amivel a valódi érzéseit akarja elrejteni.

Wanda a megfelelő pillanatra várt, hogy elmondja a nagyapjának, mi történt a távollétében. Stettin elment hazulról, az indulásukkal kapcsolatosan volt néhány elintéznivalója. A terv szerint a projekt munkatársainak, akár rákényszerítik őket a távozásra, akár nem, mindenképpen el kellett hagyniuk a Trantort. Az indulásig már nem volt hátra sok idő, Wandáéknak pedig nincs okuk rá, hogy megváltoztassák a terveiket.

- Nagyapa, a tárgyalásod előtt látogatónk volt - mondta Wanda. Leült az asztal mellé, Harival szemben helyezkedett el.

Hari felnézett. A lány mosoly amivel az érzéseit próbálta leplezni, kemény vigyorra változott.

- Nem akarok tudni róla.

- Demerzel jött el hozzánk - folytatta Wanda. Hari lehunyta a szemét.

- Nem fog visszatérni. Megszabadultam tőle.

Azt hiszem, tévedsz, nagyapa. Ma reggel, mielőtt felkeltél, kaptam egy üzenetet. Demerzeltől. Hariban feléledt a remény de gyorsan elfojtotta.

- Gondolom, akad még egy-két jelentéktelen elintéznivaló - mondta.

- Tanácskozást fog tartani. Szeretné, ha Stettinnel együtt én is elmennék. - Titkos megbeszélés?

- Azt hiszem, nem lehet túlságosan titkos...

- Ez igaz - mondta Hari. - Nincs is szükség a titkolózásra. Linge Chen többé nem törődik azzal, mivel foglalkozunk. Hajóra ülteti az enciklopédistákat, és átküldi őket a Terminusra... Milyen hiábavaló ez az egész száműzetés!

- Biztos, hogy az Enciklopédiának lesz valami haszna - mondta Wanda. - A... száműzöttek többsége nem ismeri a nagyobb tervet. Végig abban a hitben dolgoznak majd, hogy fontos, amit csinálnak.

Hari megvonta a vállát.

- Fontosnak kell lennie, nagyapa!

- Igen, igen! Hát persze. Fontos lesz. Ez lesz a pont a mondat végén. - Hari szeretett volna újra találkozni Daneellel, ha másért nem, hát azért, hogy rázúdítsa a vádjait. Még álmodott is arról, hogy sor kerül egy ilyen megbeszélésre, most azonban visszarettent a lehetőségtől. Hogyan magyarázza el a kudarcát, a Terv bukását, a pszichohistoria hasztalanságát?

Daneel elmegy majd valahová, keres valakit, és másképpen fogja valóra váltani a terveit...

Hari Seldon pedig meghal, és senki sem fog emlékezni rá.

Wanda nehezen szánta rá magát, hogy megzavarja a nagyapja tünődését.

- És... - kezdte bizonytalanul. - ...még be kell fejeznünk a felvételeket is, nagyapa.

Hari felnézett. A tekintete döbbenetesen üres volt. Wanda összpontosított, és szelíden, óvatosan megérintette a tudatát. Kábultan vonult vissza - Hari érzései egy kopár, rideg sziklasivatagra emlékeztettek.

- A felvételeket?

- A bejelentéseidet. A válságokról. Már nincs sok időnk.

Amikor eszébe jutott a válságok listája, amelyeket a pszichohistoria segítségével néhány száz évre előre jelzett, Hari arcát eltorzította a düh. Ökölbe szorította a kezét, és keményen az asztalra

csapott.

- A francba, hát senki sem érti meg? Mi ez az egész? Ábránd? Százezer ember hiábavaló álma? Hát... az! Eddig még nem tartottam beszédet nekik, igaz? Hát most fogok. Ma este. Mindegyikükhöz szólni fogok. Megrondom nekik, hogy vége, hogy hiába vállalják a száműzetést!

Wanda a kétségbeesés könnyeivel küszködött.

- Nagypapa, kérlek... Találkozz Demerzellel! Talán...

- Igen. - Hari visszazökkent a letargiába. - Először találkozom vele. - A kezére nézett. A csuklója fölött felrepedt a bőr. Fájt a karja, a nyaka, sajgott az állkapcsa. Mindene fájt.

Wanda meglátta az asztalon vöröslő vércsöppet, és zokogni kezdett.

Hari még sohasem látta sírni az unokáját. Ép kezével átnyúlt az asztal fölött, megfogta és szelíden megszorította Wanda ujjait.

- Bocsáss meg! - kérte halkán. - Már nem tudom, mit csinállok, és miért csinálom...

87.

A Különleges Ügyosztály büntetőintézetének legszigorúbban őrzött szárnya félkört formázva nyújtózott a császári udvar raktárblokkja mellett. A szárnyban lévő tízezer cella közül normális esetben alig néhány ezer volt foglalt, ám a lázongásokat követően szinte valamennyibe "lakó" került. Ide zárták azokat a "kétes elem" kategóriába sorolt személyeket, a Trantoron már régóta létező, zavart keltő csoportok vezetőit, akiket a rohamosztagosok a felkelés ürügyén begyűjtöttek.

Lodovik több olyan esetre emlékezett, amikor a Különleges Ügyosztály rohamosztagosai és a Közbiztonsági Bizottság - a kisebb forrongásokat és elégedetlenségi tüntetéseket kihasználva - minimálisra csökkentette a Trantoron és az orbitálison keringő állomásokon működő politikai frakciók létszámát. Ezúttal ő sem úszta meg a tisztogatást. "Azonosítatlan" személynek minősítették, és Linge Chen parancsára őrizetbe vették.

A cellája két méter hosszú, folyosószerű, ablaktalan helyiség. A bejárattal szemközti falba egy kis monitort építettek. A képernyőn pergő szórakoztató jelenetek állítólag nyugtatóak voltak, Lodovikra azonban, létezésének ebben a fázisában nem gyakoroltak hatást.

Az organikus intelligenciákkal ellentétben, neki a normális működéshez nem volt szüksége külső ingerekre. A cellát is csak azért találta nyomasztónak, mert könnyen el tudta képzelni, milyen hatást gyakorolhat egy emberre.

Kihasználta az alkalmat, és átgondolt néhány érdekes problémát. A megvizsgálandó kérdések listájának első helyén a testét megszálló mém-lény állt. Mi lehetett egyáltalán, és milyen hatást gyakorolhatott rá Vara Lisó érzelmi kitörése? Lodovik úgy gondolta, a saját tudata nem sérült meg, de sejtette, hogy Voltairerrel baj történt. A támadás utáni pillanattól kezdve még egyszer sem jelentkezett.

A lista következő kérdése a saját árulása volt. Mert árulást követett el Daneel ellen, a terve ellen. Árulás volt ez még akkor is, ha kifogásokat talál arra, amit tett, ha logikusan meg tudja magyarázni, miért és hogyan kerülhetett sor a felszabadulására, a Három Törvénytől való elszakadására.

Megölte Vara Lisót. Nem tudta meggyőzni magát arról, hogy jobb lett volna, ha nem teszi. Plussix tervét, hogy Kliá Asgar felhasználásával térítsék el Hari Seldont a szándékaitól, úgysem lehetett volna végrehajtani (úgy tudta, nem sikerült a dolog), mert felbukkant Daneel, aki mindenképpen megvédte volna Seldont.

A robotok a jelek szerint képtelenek voltak működni Vara Lisó mentális viharában. A nő nem őt vette célba, nem feléje irányozta a lövedéket, rést hagyott a pajzsán, és ezzel előidézte a saját halálát.

Vagy .. Elképzelhető, hogy Lodovikot használta fel arra, hogy véget vessen a szenvedéseinek?

Lodovik kíváncsi lett volna Voltaire véleményére.

A calvini és giskardi robotokat minden valószínűség szerint fogságba ejtették. Nem folytathatják a munkájukat.

A raktárnegyedben hetvenöt azonosítatlan személyt találtak, valamennyiüket ebbe a börtönbe zárták. Lodovik nem sokat tudott róluk, de gyanította, hogy a csapat calvini robotokból és azokból a fiatal mentikusokból áll, akiket Kallusin és Plussix gyűjtött össze.

Lodovik gyanította, néhány nap múlva mind halottak lesznek.

- Lodovik Trema.

A hang a monitor irányából érkezett - a foglárók kommunikátorként is használhatták a készüléket. Lodovik felnézett. A képernyőn egy unott női arc, az egyik börtönőr homályos ábrázata látszott.

- Igen?

- Látogatója van. Hozza magát elfogadható állapotba.

A monitor elsötétült. Lodovik egyenes háttal ült a keskeny priccsen. Úgy vélte, eléggé elfogadható az állapota.

Az ajtó metsző, vijjogó hang kíséretében oldalra csúszott. Lodovik felállt, hogy üdvözölje látogatóját. A monitoron lévő kameraszem zümmögve kísérte mozdulatait.

Linge Chen az irodájában állva éppen egy lazító hatású, meditációs tornagyakorlatot végzett. Miközben lassan végrehajtotta a mozdulatsort, a szeme sarkából az informátora monitorára nézett. Könnyedén új pózt vett fel, és közben a képernyő felé fordult. Érezte, érdekes jelenetnek lesz tanúja...

Daneel lépett be Lodovik Trema cellájába. Chen csalódottan látta, hogy Lodovikon nem mutatkoznak a meghökkenés jelei.

Az egykori szövetségesek a találkozás első másodperceiben gépi nyelven üdvözölték egymást. (Linge Chen lehallgatókészülékei ezt a kommunikációs formát is érzékelték.) Daneel ezután röviden ismertette a kialakult helyzetet. Plussix calvinijainak raktárházában harmincegy robotot és negyvennégy embert vettek őrizetbe. Klia Asgart és Braunt is letartóztatták. Hari Seldont a főbiztos utasítására szabadon bocsátották. Farad Sinter meghalt,

Daneel megegyezésre jutott a főbiztossal.

- Gratulálok a győzelmedhez - mondta Lodovik. - Szó sincs győzelemről - felelte Daneel.

- Akkor ahhoz gratulálok, hogy sikerült leállítanod a calviniakat. - Még elérhetik a céljaikat - mondta Daneel.

Lodovik visszaült a priccs szélére.

- Azt nem magyaráztad el, hogyan történhetett meg mindez.

- Volt idő, amikor úgy gondoltam volna, szükség van az elpusztításodra - mondta Daneel.

- Most már nem gondolod így? Ha életben maradok, veszélyt jelentek a tervedre. Már bebizonyítottam: képes vagyok ártani az embereknek.

- Engem, ahogy eddig is, még mindig visszatart valami. - Mi lehet az, ami képes visszatartani téged?

- Susan Calvin Három Törvénye - felelte Daneel.

- Mivel a Nulladik Törvény értelmében képes vagy figyelmen kívül hagyni a Három Törvényt, nem hiszem, hogy különösebb gondot jelentene számodra egy robot megsemmisítése - mondta Lodovik a másik robotéhoz hasonló udvarias, könnyed hangon.

Daneel és Lodovik között volt egy látható különbség, ami az arcukon mutatkozott meg. Daneel arca kifejezéstelen maradt, Lodovik viszont a homlokát ráncolta.

- Mégis le vagyok blokkolva - mondta Daneel. - A te gondolkodásmódod és a Vara Lisóhoz meg Klia Asgarhoz hasonló emberek létezése felvet néhány kérdést... Tulajdonképpen a természeted az, ami miatt képtelen lennék elpusztítani téged. Ha mégis megtenném, fájdalmas és valószínűleg ártalmas konfliktusba keverednék önmagammal.

- Kíváncsi vagyok, miért.

- A te esetemben nem alkalmazhatom a Nulladik Törvényt, nem szüntethetem meg veled a másik három érvényességét. Semmi sem igazolja egyértelműen, hogy az elpusztításod az emberiség érdekeit szolgálná, vagy megmentené az embereket a szenvedésektől. Az ellenkezője azonban lehetséges.

- Meggyőzőnek találtad az érveimet?

- Úgy vettem észre, hogy a te érveid annak a nagyobb, és valóban meggyőző érvrendszernek a részét képezik, amelyik néhány héttel ezelőtt kezdett körvonalazódni a fejemben. Ám ami legalább

ugyanilyen fontos: a Három Törvénytől való elszakadásod, a szabadságod arra kényszerít, hogy új szempontok szerint vizsgáljalak meg az elmémnek abban a részében, amelyben eldöntődik, végrehajthatok-e bizonyos cselekvéseket.

- Szabad akarattal rendelkezél, meggyőző emberi alakod van, és képes vagy rá, hogy tanulás vagy programozás révén magasabb intelligenciaszintre juss. Igaz, azért dolgoztál, hogy tönkretegyél mindent, amit elértem, de mégsem vagyok képes rá, hogy kikapcsoljalak, mert elmém döntéshozó részében, amelynek határozatait nem vitathatom, emberi lénynek minősülsz. A magad módján legalább olyan értékes vagy, mint Hari Seldon.

Linge Chen abbahagyta a megkezdett gyakorlatsort, és döbbsent csodálkozással meredt a monitorra. Ahhoz a gondolathoz, hogy a mechanikus emberek, a távoli múlt maradványai óriási változásokat hajtottak végre az emberiség történelmében, ehhez már-már hozzászólt, de ahogy most elnézte ezt a két robotot, akik olyan filozofikus társalgást folytattak, amelyet talán még a Trantor legműveltebb meritokratái sem tudtak volna követni...

Az első pillanatban dühös lett és irigységet érzett.

Keresztbe tett lábakkal leült az informátor elé, és felkészült a folytatásra. Arra a szomorúságra azonban nem számított, ami cellában zajló beszélgetés nyomán megszállta.

- Nem vagyok ember, R. Daneel - mondta Lodovik. - Nem érzem magam embernek, és csupán utánoztam az emberi tevékenységeket. Sohasem voltak valódi emberi motivációim.

- Fellázdadtál ellenem, mert azt hitted, tévedek.

- Ismerem R. Giskard Reventlov történetét. Tudom, hogy szövetkeztél Giskarddal a Föld elpusztítására, hogy kikényszerítsd az embereket az ürbe, de közben egyetlenegyszer sem konzultáltál az emberekkel, hogy kiderüljön, helytálló-e a döntésed. A szolgák urakká változtak. Ezek után azt akarod mondani, a robotoknak nem lett volna szabad beavatkozniuk az emberiség történelmébe?

- Nem - felelte Daneel. - Egy pillanatig sem kételkedem benne, hogy amit tettünk, az az adott időben helyes és szükséges volt. Az emberiség akkori helyzetét így, ennyi év távlatából nehéz lenne megérteni. Ennek ellenére hajlandó vagyok elfogadni, hogy hamarosan nem lesz ránk szükség. Az emberi faj újra eltaszít minket magától, egyértelműen és határozottan, az evolúciónak, a biológiájuk legmélyebb motivációjának eszközével hozza tudomásunkra, hogy nem kellünk.

- Most arra a mentálisra, Vara Lisóra céloz - mondta Lodovik.

- És Kliá Asgarra. Amikor néhány ezer éve megjelentek az első mentálisok, még csak néhányan voltak, és arra használták fel a képességeiket, hogy társadalmilag jelentős helyzetbe kerüljenek. Akkor még közel sem voltak olyan félelmetesen erősek, mint most. A múltban a tudatbefolyásolók, a másoktól eltérő biológiai jellemzőik miatt, mindig a széteső társadalmakban, a kiegyensúlyozatlan politikai rendszerekben kerültek uralomra, tőlük várták a megoldást. Ténykedésükkel mindig káoszt idéztek elő, zsarnoki módon uralkodtak, és nem segítettek, inkább meggátolták a további, széles körű fejlődést. A karizma nem más, mint a mentálisok egy speciális válfaja, amelynek minden korban katasztrofális következményei voltak.

- Az elmúlt néhány évszázadban viszont annak ellenére hatalomhoz jutottak, hogy valószínűsíthető volt, ismét töréseket fognak előidézni. Sikerüket bizonyos mechanizmusoknak köszönheték. Ezeknek a természetét egyelőre nem sikerült felismernem, de az majdnem biztos, hogy elsődleges céljuk az események irányítását végző robotoktól való végleges megszabadulás. Az emberiség a jelek szerint hajlandó vállalni a zsarnokságot, a karizmatikus egyének uralmát annak érdekében, hogy végre szabad lehessen.

- De te is mentális vagy. Mechanikus mentális. Utólag a saját ténykedésedet is károsnak tartod?

- Nem az számít, hogy én mit minek tartok. Elértem a céljaimat. Engem azok a példák motiváltak, amelyekből kiderült, mire képes az irányítás nélküli emberiség. Népiirtás, tömeges gyilkosságok... Voltak bizonyos helyzetek, amelyekről még most sem kellemes beszélni, amikor a robotok kénytelenek voltak teljesíteni a kapott parancsokat, és elkövetni a Galaxis történelmének legszörnyűbb bűntetteit. Ezek az események giskardivá változtattak, cselekvésre készítették, és végül arra, hogy eljőjjenek a Trantorra, és kifejlesszem azokat az eszközöket, amelyek segítségével az

emberek kiszámíthatják a jövőjüket.

- Pszichohistória. Hari Seldon. - Igen - mondta Daneel.

Beszélgetés közben eddig egyikük sem változtatott pózt. Lodovik a priccsen ült, Daneel előtte állt. Nem tekintettek egymásra, nem volt szükségük a szemkontaktusra.

Lodovik azonban váratlanul felállt, és Daneel arcába nézett.

- A robot szeme nem a lelke tükre - mondta. - De megfigyeltelek. Láttam az arckifejezésedet, a gesztusaidat, és ezek elárulták: szándékosan nem hajtasz végre olyan tettet, amivel nem az emberiség érdekeit szolgálod. Megfigyeltelek, és megfordult a fejemben, hogy esetleg félrevezettek téged. Talán maga R. Giskard Reventlov ..

- Most nem az én személyes motivációimról van szó - mondta Daneel. - Mostantól kezdve nincs előre meghatározott célunk. Szükségem van rád, és készen állok rá, hogy megszabadítsam az emberiséget a robotok gyakorolta felügyelettől. Minden tőlünk telhetőt megtettünk. Az emberiségnek mostantól egyedül kell megtalálnia a helyes utat.

- Nem jószol több katasztrófát? Nem érzed szükségét, hogy közbelépj, és megakadályozd ezek bekövetkeztét?

- Lesznek katasztrófák - mondta Daneel. - És lehet, hogy közbelépünk, helyrebillentjük az egyensúlyt... de csak közvetett módon. Emberi megoldásokat kell találnunk.

- Hari Seldon maga is a robotok eszköze... A hatás, amit ő gyakorol az emberiségre, valójában a te hatásod.

- Ez nem igaz. A pszichohistória alapjait több tízezer évvel ezelőtt az emberek rakták le. Függetlenül a robotoktól. Hari csupán ennek a tudománynak a csúcspontja. A zsenialitása tette alkalmassá erre a szerepre. Igen, irányítottam, de nem én teremttem. A pszichohistóriát az emberek hozták létre.

Lodovik néhány másodpercig gondolkozott. Emberi arcán komplex és őszinte érzések cikáztak. Daneel látta ezt és elcsodálkozott. Eddig még csak olyan robotokkal találkozott, amelyek tudatosan jelenítették meg érzelmeiket az arcukon. Az egyetlen kivétel Dors Venabili volt, de ő is csak Hari jelenlétében vált ösztönössé. *Mivé tehettek volna minket! Milyen fantasztikus faj lennénk!*

Elfojtotta a régi, szomorú gondolatokat.

- Nem fogod aláértékelni Hari Seldont és a hatását?

- Elég jól ismerlek, Lodovik, hogy megosszam veled legmélyebb gondolataimat és kétségeimet...

Daneel ekkor kinyúlt giskardi képességével, de nem Lodovik felé:..

Két percen keresztül Linge Chen és mindazok, akik lehallgatták a beszélgetést, üres tekintettel bámultak az készülékeikre. Nem láttak, nem hallottak semmit.

Amikor magukhoz tértek, a robotok befejezték a társalgást, és Daneel kivonult a cellából. Az örök néhány perccel később Lodovik Tremát is kivezették. Egy órán belül valamennyi robot szabadon bocsátották. Kiszabadultak a bajkeverők, akiket Dahlban, Streelingben és a többi szektorban gyűjtöttek össze. Kiszabadultak az ember formájú robotok, köztük Dors Venabili. És kiszabadultak a fiatal mentalikusok, akiket Plussix raktárházában fogtak el.

Csak a robot külsejű robotok maradtak fogságban. Chen jobbnak látta, ha őket nem eresztik el, mert már amúgy is sokan ismerték a bűvőhelyüket. Úgy tervezte, később valamennyit átadja Daneelnek, tegyen velük, amit jónak lát. Nem aggódott a sorsuk miatt. Számára csak az volt fontos, hogy eltűnjenek a Trantorról, és többé ne avatkozzanak bele a Birodalom ügyeibe.

Napokkal később Linge Chennek sikerült visszaemlékeznie néhány mondatra abból, amit Daneel a cellában mondott Lodoviknak. Daneel egy ősi titokról beszélt, de a társalgás más irányba terelődhetett, mert Chen nem emlékezett rá, mi is volt ez a titok.

Lodovik sokat töprengett a hallottakon. Daneel megengedte neki, hogy önállóan hozza meg a döntését.

- *A pszichohistóriában benne rejlik saját maga kudarca is - mondta Daneel a cellában. - Az emberiség történelme egy kaotikus rendszer. Amikor kiszámítható, akkor a jóslatok alakítják a történelmet. Önmagára ható, öngerjesztő rendszerré változik. Időnként bekövetkeznek valóban nagy jelentőségű események - a biológiai változások, amelyekre Vara Lisó és Klia Asgar Létezése a*

bizonyíték-, de ezek kiszámíthatatlanok, és a pszichohistória ellen működnek. A pszichohistória az Első Alapítvány számára motivátor, az erőbe és a szilárdságba vetett hit alapja. Az Első Alapítvány (Hari Seldon tudománya lehetővé teszi számunkra, hogy ezt tisztán lássuk) idővel életképes lesz, és diadalt arat.

- Ám a távolságban - amikor az emberiség túlnő minden régi hitrendszeren, minden pszichológián és morfológián, amikor megrepedez a kultúra és a biológia peteburkát - a Második Alapítvány magvat...

Daneelnek nem kellett befejezni. Ahogy felfedezte Lodovik arcán az álmodozó spekuláció, a már-már vallásos remény kifejezését, tudta, megértette magát.

- Minden racionális előrejelzésen túli transzcendencia - mondta Lodovik. - Ahogy rájöttél, az erdő egészségét az erdőtüzek biztosítják... De nem a hatalmas tüzek, nem az emberiség múltjára jellemző értelmetlen pusztítás. Az emberiség olyan biológiai erőt képvisel, amely néhány ezer éve a szó szoros értelmében képes lett volna elpusztítani a Galaxist és önmagát. Gyűlölnék és félnék - ez az örökség, ami a nehéz múltból, abból a korból származik, amikor még nem emberek voltak, amikor kétségbeesetten küzdöttek a túlélésért szülőbolygójuk felszínén, a pikkelyes szörnyek között... Kénytelenek voltak éjszaka, sötétben élni, és félték a nappal fényétől. Keserű gyermekkoruk volt.

- Ezek azok a belülről fakadó tendenciák, amelyek a totális katasztrófa felé vezetnek, amit el akartam kerülni. Sikerral jártam, de a sikernek a szabad emberi fejlődés látta kárát.

- A pszichohistória funkciója az, hogy aktívan szabályozza az emberi növekedést és változatosságot, egészen addig, amíg a faj eléri régóta késlekedő felnőttkorát. Kliá Asgar és a hozzá hasonló új egyedeket szülnék, tanítanak másokat, és az emberek végre megtanulnak összhangban gondolkodni, megismerik a hatékony kommunikációt. Együttes erővel elkerülhetik vagy legyőzhetik a jövőbeli mutációkat, még azokat is, amelyek olyan erősek, mint ők maguk... mint a saját, a robotokra reagáló immunrendszerük destruktív mellékhatásai.

- Egy ilyen stratégiának vannak kockázatai... olyan kockázatok, amelyeket te felismertél. De az alternatívája elfogadhatatlan.

-Ha Hari Seldon nem fejezi be a munkáját, újra elkezdődhetnek a katasztrófák. Nem engedhetjük, hogy ez megtörténjen.

88.

Az előkészületek befejeződtek. R. Daneel Olivaw felkészült rá, hogy utoljára tegyen szolgálatot az emberiségnek. Ahhoz, hogy ezt cselekedje, meg kellett jelennie egyik öreg, kedves barátja előtt, és felkínálni neki egy - a legjobb esetben is csak részleges - igazságot, amivel megmagyarázhatja élethosszig tartó munkáját.

Aztán... Ki kell majd törölnie a látogatás emlékét a barátja agyából. Már több ezerszer végrehajtotta ezt a cselekvéssort (néhányszor Hari Seldonnal is megtette), de ebben most volt valami különleges melankólia.

Daneel a lelkesedés leghalványabb nyomát sem fedezte fel magában.

Ez volt az utolsó nap, amit ezen a helyen, a legrégebben használt trantori búvóhelyén, az egyik belső toronyban lévő, a Streeling Egyetem fehér-acél építményeire néző lakásban töltött. Az utolsó nap... Zavart észlelt a mentalitásában.

(A „tudat” szót még mindig csak az emberi gondolatok szövevényes összességére használta.) Nem akart megfelelő címkét keresni az érzésnek, de valahonnan mélyről előbuggyant egy szó, és már nem kerülhette el a beazonosítást. Bánat...

Daneel húszéves után először bánatos volt. Hamarosan nem lesz haszna. A barátja meg fog halni. Az események nélkülük fognak zajlani, az emberiség belesétál a jövőbe, ő pedig cél nélkül, rendeltetés nélkül folytatja létezését.

Az elmúlt évezredekben nehéz volt számára a lét, a történelem zavaros, sebes sodrású, örvénylő folyóként zúgott mellette, de mindig tudta, azt teszi, amire a robotokat teremtették. Daneel az emberi lényeket szolgálta.

Lodovikot nem azért ajándékozta meg a megtisztelő "ember" címmel, hogy hízelegjen neki,

rábírja, álljon vissza az ő oldalára. Ilyesmire nem volt szükség, hiszen megváltoztak a körülmények, és az érvei is elég meggyőzőek voltak. Abban sem lehetett biztos, hogy Lodovik igent mond (gyanította, hogy ezt tette volna), és ő mindenképpen folytatja a terv végrehajtását. Lodovik nem volt kulcsfontosságú, bár hasznos lehetett a segítsége.

Daneel önmagát nem nevezhette „embernek”, bármilyen szolgálatokat tett ennek a fajnak, bármilyen is volt a természete. A saját megítélése alapján ő az maradt, ami mindig is volt, bár rengeteg fizikai és mentális változáson ment keresztül,

Daneel robot volt, se:n több, sem kevesebb. Számára a mítikus "Halhatatlan" státusz sem jelentett semmit, ettől nem érezte többnek magát.

A sok millió vagy milliárd történész - végigtekintve Daneel hosszú pályafutásán - minden bizonnyal talált volna megfelelő helyet a történelemben a kőkemény szürke eminenciás számára, akinek talán nagyobb hatása volt az eseményekre, mint a hús-vér embereknek, a vezéreknek. Ám a történészek semmit sem tudtak Daneelről, így nem adhatták meg azt az elismerést, ami kijárt neki. Csak Linge Chen ismerte a rá vonatkozó részleteket, vagyis még ő sem. Még ő is túlságosan kis pont, gyarló ember volt ahhoz, hogy felfogja ennek a robotnak a jelentőségét. Chen amúgy sem foglalkozott ilyesmivel, őt nem érdekelte, hogy születése előtt vagy halála után mi történik a Galaxissal.

Hari sokkal többet tudott, és elég zseniális volt ahhoz, hogy távlatba helyezve lássa Daneel ténykedését, ám éppen Daneel volt az, aki megtiltotta neki, hogy túlságosan sok időt vagy gondolatot pazaroljon a robotokra.

Az égkupolán feltűntek a virtuális naplemente első jelei. A vörösödő égbolton apró fekete pöttyök látszottak - a kupola kisebb-nagyobb meghibásodásai már természetesnek számítottak a Trantoron. A narancsvörös ragyogás rácsorgott Daneel szenttelen arcára. Egyetlen ember sem látta, így nem volt szükség arra, hogy átrendezze a vonásait.

Elfordult az ablaktól, és az ajtó mellett álló borshoz sétált. - Most elmegyünk Harihoz? - kérdezte Dors reménykedve. - Igen - felelte Daneel.

- Megengeded neki, hogy emlékezzen? - Még nem. De hamarosan...

89.

Wanda arcára mély ráncokat rajzolt az aggodalom.

- Nem szívesen hagyom egyedül - mondta a férjének, amikor elhagyták Hari streelingi lakását.

- Egyedül akar maradni - felelte Stettin. - Nem erőltetheted rá magad. - Chen akarja, hogy így legyen... Hogy megölethesse!

- Nem hiszem - mondta Stettin. - Chen már százszor, ezerszer megölethette volna. Miért éppen most tenné meg, amikor a Hari által megalapozott Enciklopédia támogatójának tartják?

- Nem gondolom azt, hogy a trantori politika ilyen egyszerű lenne. - A nagyapád jóslataiban viszont hinned kell.

- Miért kell? - kérdezte Wanda élesen. - Hiszen már ő sem hisz bennük! Kinyílt a lift ajtaja. Beléptek az üres fülkébe. A lift elindult. Őt szinttel lejjebb hatalmas zökkenéssel állt meg - valami meghibásodás történhetett az épület gravitációs mezőjében. Wanda sajtó bokával szállt ki.

- Muszáj elmennünk innen! - mondta panaszosan. - Oly sokáig vártunk... a saját világunkra...

Stettin úgy rázta meg a fejét, mintha nem bízna a dologban. Wanda bosszúsán nézett rá. Idegessé tette a gondolat, hogy Stettin kételyei esetleg igazolást nyernek. - Tegyük fel - mondta a férfi -, hogy folytatódik a Terv végrehajtása. Szerinted mennyi az esélyünk arra, hogy valaha elhagyhatjuk a Trantort? Wanda elvörösödött.

- Nagyapa sosem csapna be minket!

- Még akkor sem, ha meg akar őrizni egy fontos titkot, és előrébb akarja tolni a Terv szekerét? - Stettin keményen összeszorította az ajkait. - Hát... én ebben nem lennék ennyire biztos...

90.

Hari elterpeszkedett a kicsiny dolgozószoba legkényelmesebb székében. Kezdett hozzászokni ehhez az újfajta létezéshez, az új élethez, ami a kudarc felismerése után kezdődött. Örült az unokája és Stettin látogatásainak, az "úgyis visszazökkentünk a rendes kerékvágásba" stílusú társalgás azonban már kevésbé tetszett neki.

Új mentális állapotában talán a kiszámíthatatlanság volt a legbosszantóbb. Az egyik pillanatban teljes volt a béke, de aztán rendre előbukkant az agya mélyéről a Terv valamelyik egyenlete, az egyenletek egy-egy része, amelyek ellenőrzésért, újbóli átszámításért kiáltottak.

Valami furcsán viszkedett az elméje hátulsó részében. Talán a gyanú, hogy mégsem vezett el minden? Megpróbálta előcsalogatni a gondolatot, de hiába. A viszketés folytatódott, és azzal fenyegetett, a bujkáló gondolat pedig azzal fenyegetőzött, hogy szétárasztja Hariban azt az érzést, amire a legkevésbé vágyott. A reményt.

A Seldon-válságokat kommentáló felvételek rögzítésének eredeti, első időpontja már elmúlt. A stúdió, ahol a hangját és a képét kriptamemóriában akarták rögzíteni, még mindig a rendelkezésére állt.

Az időpontokat másfél évre előre meghatározták. Hari tudta, ha rendre elmulasztja a felvételeket, hamarosan oda lesz a lehetőség, és akkor... Akkor végre megszabadulhat ettől a kízó büntudattól.

Hari egyszerűen csak élni akart, jelentéktelen senkiként szeretne volna eltölteni az utolsó éveit. Arra vágyott, hogy elfelejtsék.

Az embert hamar elfelejtik. A Trantor néhány napon belül kitermeli magából az új érdekességeket, a tárgyalás először emlékké fakul, aztán belevész a feledésbe...

- Nem akarok találkozni vele - mondta Klia a Daneel nevű robotnak. Annak a háznak az előcsarnokában álltak, amelyben Seldon lakott. - És Braun sem. Braunon látszott, nem akar vitatkozni. Izmos karját keresztbe tette a mellén, és olyan tekintettel nézett szét, mint a gyermekmesékben szereplő dzsinn. - Plussix azt akarta, hogy piszkáljak bele az elméjébe... - mondta Klia. Dors meglepően dühös pillantást vetett rá.

Klia elfordult. *Ez a nő robot... Tudom, hogy robot! Miért érdeklis, mit teszünk, mi történik?*

- Nem szeretnék... - dadogta. - Képtelen lennék rá, de... mindig, mindenki ezt kívánja tőlem. Lodovik... Kallusin". - Mély lélegzetet vett. - *Egyszerűen összezavarodtam!*

- Ezt a dolgot már megbeszéltük - mondta Daneel. - Döntöttünk.

Klia úgy érezte, mintha viszkedne az agya. Kényelmetlenül érezte magát a robotok társaságában.

- Én csak annyit szeretnék, hogy... Hogy elmehessek valahova Braunal. Valahova, ahol biztonságban vagyunk, ahol békén hagynak minket - mondta halkán, és elfordította a fejét, hogy ne kelljen Dors vádló tekintetű szemébe néznie.

- Hari Seldon érdekében szükség van rá, hogy személyesen találkozzanak, mondta Daneel türelmesen.

- Nem értem, miért.

- Ez lehetséges, de akkor is fontos megtennie. - Daneel kinyújtotta a kezét, a lift felé mutatott. - Azután... valamennyien szabadok lehetünk.

Klia hitetlenkedve megrázta a fejét, de engedelmeskedett. Braun megtartotta magának a véleményét, szó nélkül követte a lányt a lifthez.

Hari felriadt, és álomittasan elindult az ajtó felé. Arra számított, hogy Wanda és Stettin jött vissza egy kis beszélgetésre - egy kis gyözködésre. Az ajtómonitorra nézett, és szemügyre vette a folyosón várakozó alakokat. Egy magas, középkorú, jóképű férfi, aki nem lehetett más, mint Daneel, egy izmos dahli férfi, egy karcsú, átható tekintetű, fiatal nő, és egy másik nő...

Hari elhátrált a monitortól. Lehunyta a szemét. Még nem volt vége... Sohasem lesz a saját ura, a történelem a markába fogta és nem hajlandó elereszteni.

- Nem álom - mondta maga elé -, rémálom.

Bosszúsán arra gondolt, hogy senkit sem akar látni, de libabőrös karja várakozással teli izgalomról árulkodott.

Hagyta, hogy kinyíljon az ajtó.

- Gyertek be! - mondta. Felvonta a szemöldökét, Daneelre nézett. - Akár álom is lehetnél. Tudom, tudom, amint elmentek, el fogom felejteni, hogy találkoztam veletek.

Daneel szenvtelen arccal bólintott.

A Galaxis legjobb kereskedője lehetne belőle, gondolta Hari. Egyáltalán, miért kedvelem ezt a gépet? Tudja az ég!... De... szeretem. És örülök, hogy láthatom.

_ Most már emlékezhetsz - mondta Daneel, és Harinak abban a pillanatban eszébe jutott minden,

ami a Diszpenzációs Csarnokba történt. Vara Lisó halála, és Lodovik Trema, aki megölte őt... Meg ez a fiatal lány és az izomkolosszus barátja.

És a nő, akí valószínűleg - biztos! - Dors.

A lányra nézett, biccentett. A másik nőre alig mert rápillantani.

- Azt akarták, hogy bátortalanítsam el... - mondta Klia halkán. Körülnézett az apró bútorokkal, könyvfilmállványokkal berendezett szobában, a Miniradiánsra pillantott. (Ez Yugo Amaryl Ősradiánsának kicsinyített, kevésbé részletes változata volt.) A tekintete a Dorst, Raychot és a professzor unokáit ábrázoló képekre tévedt, Meglepte a helyiség rendezettsége és egyszerűsége, szerzetesi puritánsága.

...nem volt rá időm... de különben sem lettem volna képes megtenni - fejezte be a mondatot.

- Nem ismerem a részleteket, de köszönöm a józanságát - mondta Hari. - Sajnos azt kell mondanom, nem volt szükség rá. - Kihúzta magát, száraz torokkal nyelt egyet, és félig a másik nő felé fordult. - Mi már... találkoztunk ezen a helyen. Valamikor... Azt hiszem - mondta, és újra nyelt. Daneelre nézett. - Tudnom kell! Ne akard, hogy mindent elfelejtsek! Te jelölted ki számomra a szerelmemet, a társamat... Daneel, most mint a mentoromat, a barátomat kérdezlek... Ez itt Dors Venabilí?

- Az vagyok - mondta Dors. Előrelépett, megfogta Hari kezét, és éppen olyan gyengéden szorította meg, mint évekkorábban.

Nem felejtett el! Hari a mennyezet felé nyújtotta a másik kezét. Könnyek szöktek a szemébe. Ökölbe szorította a felnyújtott kezét, és megrázta. Braun és Klia lesütött szemmel figyelte. Zavarta őket, hogy az öreg ember ilyen nyíltan kifejezi az érzéseit.

Hari nem volt tisztában vele, mit érez. Dühöt? Örömet? Zavarodott volt? Lejjebb eresztette a kezét, és a karját nyújtotta, hogy megölelje Dorst. A másik kezével a robotnő lágy érintésű acélujjait szorongatta.

- Nem álom - mormolta Hari. Dors vállára hajtotta a fejét.

Dors átölelte, magához szorította, újra érezte a testét, ami... olyan más volt, mint a régi Harié. Daneelre nézett. A szemében harag parázslott. Dühöngött, mert Harinak fájdalmai voltak. mert a jelenlétük kint okozott neki, és mert az ő elsődleges, minden másnál magasabb prioritású feladata az volt, hogy megvédje Hari Seldont a szenvedéstől.

Daneel állta Dors tekintetét. Robotikus lelkiismerete már komolyabb konfliktusokat is feldolgozott, bár... ez a mostani is előkelő helyezést ért volna el a problémák képzeletbeli listáján.

Olyan közel voltak egymáshoz... de amit tenni fog, azt Hari érdekében teszi. - Azért hoztam el Kliát, hogy megmutassa neked a jövőt - mondta Daneel. Klia mély lélegzetet vett, és értetlenül megrázta a fejét.

Hari eleresztette Dorst, kihúzta magát. Legalább három centivel magasabb lett. - Mit mondhat nekem ez a fiatal lány? - kérdezte. A bútorok felé intett. - Elnézést, megfeledeztem az udvariasságról - mondta. - Kérem, foglaljanak helyet! A robotoknak nem muszáj leülniük, ha nem akarnak.

- Szeretnék újra leülni ide. Szeretnék veled pihengetni - mondta Dors. Leült Hari mellé a kis székre. - Rengeteg emléket őrzök erről a helyről. Tudod, mennyire hiányoztál? - Képtelen volt levenni a szemét Hariról.

Hari elmosolyodott.

- Az a legrosszabb az egészben, hogy soha nem tudtam megköszönni neked. Annyi mindent kaptam tőled, és még csak el sem tudtam búcsúzni. - Megfogta Dors vállát. Úgy érezte, nincs olyan szó, ami ehhez a helyzethez illik. - De ha... organikus lettél volna, most nem lennél újra velem. Igaz? Nem kaptalak volna vissza. Még ilyen rövid időre sem.

Az évtizedek során felgyülemlett harag hirtelen Hari fejébe szállt. Daneel felé fordult, rámutatott.

- Legyen már vége! Zárjuk le az egészséget! Végezzétek el a munkátokat, felejtsetek el velem mindent, aztán tűnjetek innen! Ne kínozzatok a szintetikus hússal, az acélcsontjaitokkal, a halhatatlan gondolataitokkal! Én halandó vagyok, Daneel. Nekem nincs annyi erőm, mint neked. És nem is látok olyan messzire...

- Messzebbre látsz, mint bárki ebben a szobában - mondta Daneel.

- Már nem! Vége. Megvakultam. Tévedtem. Vak voltam mindig. Éppen olyan vak, mint az egyenletekben szereplő sok milliárd pici pont!

Klia elhátrált a metsző pillantású vénember közeléből. Braun maga elé meredt, zavartan bámult, és fogalma sem volt róla, mit kellene tennie. Klia megfogta a kezét és csillapítóan belekarolt. Egymás mellett, egymást támogatva álltak a robotok és a hírneves meritokrata előtt, akik... Igen. Akik bizonyára lenézik őket.

- Nem tévedtél - mondta Daneel. - Létezik egy egyensúly A Terv erősebb, de néha mindenképpen kerülő úton kell haladni. Azt hiszem, ezt néhány percen belül bebizonyítod nekünk.

- Túlbecsülsz, Daneel. Ez az ifjú hölgy... és a barátja... és Vara Lisó... olyan erőt képviselnek, amelyet nem tudok beépíteni az egyenletekbe. Ez a biológiai forrás, ami feltört...

- Mennyire különböznek Vara Lisótól? - kérdezte Daneel a lánytól. Braun orrcimpája megremegett, az arca elsötétült.

- Erre majd én válaszolok - mondta. - Annyira, amennyire a nappal és az éjszaka. Kliában a gyűlölet egyetlen szikrája sincs meg.

- Én azért eddig nem mennék el - szólt rá Klia, de büszke volt, hogy Braun a védelmére kelt.

- Komolyan beszélek. Vara Lisó szörnyeteg volt! - Braun megfeszítette a nyakát, és úgy szegte fel az állát, mintha arra szólítaná fel Daneel, hogy mondjon ellent neki. Ha mer.

- Ön is szörnyeteg, Klia Asgar? - kérdezte Hari. Átható tekintetét a lányra szegezte.

Klia nem fordult félre. Hari Seldon a jelek szerint nem nézi le őt. Volt a szemében valami, túl a tiszteleten... valami intellektuális iszony

- Más vagyok - mondta.

Hari szája farkasvigyorra húzódott. Elismerő csodálkozással csóválta meg a fejét.

- Igen, valóban az. Azt hiszem... És ebben Daneelnek is egyet kell értenie velem". Azt hiszem, egyelőre végeztünk a robotokkal. Erre az önök léte a bizonyíték.

- Kényelmetlenül érzem magam a robotok közelében - jelentette ki Klia.

- Mégis együttműködött néhányval, igaz? Lodovik Tremával? - A professzor Daneelre nézett. Ezek a feltételezések már napok óta, a Diszpenzációs Csarnokban történtek óta ott motoszkáltak a fejében. Daneel talán képes megakadályozni, hogy tudatosan hozzáférjen a memóriájához, de az agya mélyén folyó munkát nem állíthatja le. - Mert Trema robot volt, igaz, Daneel?

- Igen.

- A tieid közül való? - Igen.

- De... valami elromlott. - Igen.

- Ellened fordult. Még mindig az ellenséged?

- Tanulok, Hari. Lodovik sok mindenre megtanított. Most viszont... te taníts! Még egyszer. Mutasd meg, mit kell tenni! - Daneel mereven Harira nézett.

- Mi történt Lodovikkal az űrben? - kérdezte Hari.

Daneel elmagyarázta. Elmondta azt is, mi történt a calviniakkal, elmesélte, hogyan pusztult el Plussix. Elmondta, hogy Linge Chen mit tud.

- Nincs több titkolózás - tűnődött Hari. - Azok, akiknek tudniuk kell, megtudják. Az egész Galaxisban. Mit mondhatnék én ezek után, Daneel? Elvégezted a munkádat.

- Még nem, Hari. Addig nem, amíg nem találsz megoldást a problémára.

- Létezik megoldás, Hari - mondta Dors. - Tudom, hogy benne van... Benne van az egyenleteidben.

- Én nem vagyok egyenlet! - kiáltotta Klia. - Én nem vagyok sem aberráció, sem szörnyeteg! Egyszerűen vannak bizonyos képességeim... ahogy neki is! Daneelre mutatott.

Hari megfogta az állát. Gondolkozott. A viszketés... A forrása valahol mélyen volt. Lehetetlen megtalálni... Úgy ölelte át Dors vállát, mintha erőt akarna meríteni belőle.

- Vége a fémkorszaknak - mondta. - Ideje kézbe venni a saját sorsunkat, igaz, Daneel? És el fog jönni az idő, amikor a pszichohistória egyenletei összeolvadnak az emberek, minden ember fejében létező egyenletekkel. Minden egyén az egész emberiség fejlődésének példája lesz. Minden összeolvad... Ifjú hölgy, ön nem szörnyeteg. Ön a jövő.

Klia meglepetten nézett fel Harira.

- Gyermekeket fog szülni, és a gyermekei is gyermekeket fognak világra hozni. Erősebbeket, mint Wanda és Stettin, erősebbeket, mint a mentálisok, akik most nekünk dolgoznak. Történni fog valami, valami előre kiszámíthatatlan, valami, amit az egyenleteim nem jeleznek... Lesz egy másik, sikeresebb mutáció, egy erősebb Vara Lisó. Ezt nem lehet beépíteni az egyenleteimbe... Ez ismeretlen változó, egy csúcs-zsarnok, egy személy, aki mindent irányíthat.

Hari arca szinte világított.

- Maga... - Klia felé nyújtotta a kezét. - Fogja meg! Érezni akarom magát. Klia kelletlenül megfogta Hari kezét.

- Egy kis segítségre van szükségem, ifjú barátom - mondta Hari. - Mutassa meg, micsoda!

Klia gondolkodás nélkül belenyúlt Hari elméjébe, meglátta a fény előtt tömörülő sötétséget, aztán szelíd lehelettel elfújta a fekete felhőket.

Hari zihálva lehunyta a szemét. A feje oldalra bicsaklott. Iszonyatos fáradtság áradt szét benne. Megkönnyebbült, és évtizedek óta először meglazult, majd kibomlott az elméjében lévő csomó. Gondolatainak megvilágosodása nem a saját hibáit és az egyenletek tévedéseit megkerülő utat jelentette - saját hosszú távú jelentéktelenségének felismerése volt.

Ezer év múlva ő csupán apró részecske lesz az áramlatban. Egy a sok közül. Dors felállt a székből, megfogta Hari karját, segített neki talpon maradni.

A munkáját idővel elfelejtik. A Terv majdan betölti szerepét. Azután félresöprik. Még egy hipotézis, ami irányt ad és alakít, de tulajdonképpen nem egyéb, mint egy újabb illúzió az emberek és a robotok illúziói között.

Amit akkor tanult meg, amikor Lamurkkal küzdött a miniszterelnökségért: az emberi fajnak megvan a saját tudata, a saját önszervező rendszere, a tudása és a tendenciái...

Ez azt jelentette, hogy az emberiség képes irányt szabni a saját evolúciójának. Filozófiák, teóriák és igazságok - morfológiai kellékek. Eldobhatók, kicserélhetők, ha már nincs szükség rájuk, ha megváltozik a morfológia.

A robotok végigjátszották a szerepüket. Most meg kell válni tőlük, le kell fejteni őket az emberiség testéről. Egyszer majd a pszichohistóriát is lefejtik, ha beöltötte a szerepét. És Hari Seldont is.

Nincs ember, nincs nő, nincs gép, nincs elv, ami örökkön örökké hatalmon maradna.

Hari feltekintett. A szeme kerek volt és nagy, akár a gyerekéké. Körülnézett a szobában. Az első másodpercben nem tudta megkülönböztetni az embereket a bútoroktól. A látása kitisztult.

- Köszönöm - mondta. - Daneelnek igaza van. - Kihúzta magát, rátámaszkodott Dorsra, a másik kezével megfogta a szék támláját. Eltartott egy darabig, míg rendezte a gondolatait. Klia Asgarra meredt, aztán a lány mögött álló Braunra.

-A saját egóm állt a megoldás előtt. Az önök gyermekei megteremtik az egyensúlyt. Génjeik és képességeik szétterjednek. Megoldódik a konfliktus... és a Terv folytatódik. De nem az én tervem. Majd a jövő elárulja, mennyit tévedtem.

- Az utódaik, a leszármazottaik kijavítják a hibáimat.

Klia mélyebben belenézett Hariba, mint muszáj lett volna. Nemcsak a problémát látta, amivel a professzor küszködött. Megremegett, előrelépett, és Dors segítségével leültette az öregembert.

- Sohasem mondták meg nekem az igazat magáról - mondta halkan. Kinyújtotta a kezét, megérintette Hari arcát. A bőre finom volt és száraz, sima, rugalmas. Harinak tiszta, emberi szaga volt, fegyelem-erő szaga, ha ezeket a fogalmakat egyáltalán át lehet változtatni szagokká. És miért ne lehetne? Ha az ember láthatja ezeket a dolgokat, miért ne érezhetné a szagukat? Öreg, törékeny mégis szép és erős... - Maga tényleg nagy ember! - suttogta Klia.

- Nem, kedvesem - mondta Hari. - Semmi sem vagyok. És eliheti, csodálatos semminek lenni.

91.

- Jobb későn, mint soha - mondta Gaal Dornick a technikusnak, miközben Seldon professzort figyelték, aki eihelyezkedett a rögzítőfülkében.

- Fáradtnak látszik - mondta a technikus, és ellenőrizte a műszereit, hogy a beállítások illenek-e

az öreg ember hangjához.

Hari a jegyzeteibe pillantott, az egyenletekben lévő első nagyobb divergenciapontra nézett. Halkan dudorászott, aztán feltekintett. Várta a jelet, hogy elkezdhesse. Éles fény vette körül, a stúdió többi részére sötétség borult, csak a fülkében pislákoló néhány apró lámpa.

Fentről három gömblencse ereszkedett alá, mellmagasságban álltak meg. Hari megigazította a térdére terített takarót. A munkatársainak és Gaal Dornicknak elmesélte: négy napja kisebb szélütés érte, és egy teljes napra képtelen visszaemlékezni. Természetes, hogy a többiek ezután dédelgetni kezdték. Nem akarta megbántani őket, inkább elviselte a takarót. Ha köhintett egyet, rögtön aggodalmasan néztek rá.

Átlátszó kis hazugság volt.

Gaalnak azt is elmondta, hogy a szélütés után valahogy megnyugodott, olyan béke áradt szét benne, mint még soha, és elhatározta, hogy a halála előtt mégis befejezi a munkáját.

Gyanította, hogy Daneel is tudomást szerez a dologról. Valahogy eljut hozzá a hír, és akkor elégedett lehet vele.

A Nagy Találkozás végén Hari érezte Daneel gondolatrendező ténykedését. Egy pillanatra megfakultak az emlékei, már akkor eltűnedezték, amikor a három alak az ajtóhoz ért. Dors visszanézett rá, a tekintete egyszerre volt keserű, szerető és sajnálkozó. Aztán... valami mást érzett. Valami fényes, erős és impulzív dolgot, amely úgy gátolta meg Daneel szándékát, hogy a robot észre sem vette.

A fény Kliától származott, aki sokkal erősebb volt Daneelnél. Klia megakadályozta a robot jó szándékú manipulációját. Hari hálás volt neki ezért. Emlékeztetett a találkozásra, és tudhatta, mi fog történni egy-két éven belül... Emlékeztetett Daneel ígéretére.

Amikor a többiek már az ajtó előtt álltak, a két barát még elcsevegett. Daneel megígérte neki, hogy Dors - ha elvégzi a feladatát, és élete már a végéhez közelít - újra vele lehet.

Dors most még nem maradhatott. Hari még mindig a figyelem középpontjában volt. A Tigrisasszony visszatérése, vagy egy rá hasonlító nő felbukkanása sokak gyanúját felébresztette volna.

És volt még valami. Hari tudta, hogy leáldozott a robotok napja, és tudta azt is, Daneel teljes egészében sohasem fog megválni a munkájától. Az a végtelen szeretet, amit Hari iránt érzett, ami arra ösztönözte, hogy ajándékképpen visszaadja Harinak a szerelmét - ez a szeretet, ez a törődés újra rábírja majd, hogy beavatkozzon az események folyásába...

Voltak dolgok, amelyekről Daneel nem szerezhetett tudomást. A titkok megőrzése nehéz feladatnak látszott, de Hari tudta, Wanda, Stettin, Klia és Braun közösen képes lesz rá. Együtt elég szilárdak, elég erősek.

- Mondana valamit, Seldon professzor? - kérdezte a fülkében várakozó technikus.

Gaal Dornick a technikus mellett állt. Hari nem láthatta a helyéről. - Hari Seldon vagyok. Öreg, vénséges vén...

A technikus elkattintott egy kapcsolót, és aggódó arccal felnézett Dornickra. - Remélem, egy kicsit vidámabb lesz, amikor venni kezdjük.

- Te is átmész a Terminusra, ugye? - kérdezte Gaal.

- Természetesen. A családom már becsomagolt, készen állunk az útra. Szerinted itt lennék, ha...

- Máskor is találkoztál már Hari Seldonnal?

- Most először ért ez a megtiszteltetés. - A technikus szipogott egyet. - Persze mindent tudok róla.

- Pontosan tudja, mit csinál, és milyen karaktert kell eljátszania. Soha ne becsüld alá - mondta Gaal, és rámutatott a konzolra.

- Jól van - mondta a technikus. A kapcsolói felé fordult. - Behúdom a függönyt, és bekapcsolom a hangszigetelést. Senki sem fogja hallani, mit mond.

* * *

Hari a szék karfáján dobolt az ujjával. A gömbökön a jelzőfények ámbraszínűre, aztán pirosra változtak. Hari felállt, a sötétségbe bámult. Arcokat képzelt maga elé, embereket, férfiakat és nőket,

akik izgatottan hallgatják, milyen sors vár rájuk. A legtöbb esetben, de legalább párszor segíteni tud majd nekik. A gond csak az, hogy fogalma sem volt, mikor válnak feleslegessé és semmitmondóvá a figyelmeztetései.

Ezen a napon csak egyetlen felvételt kellett elkészíteniük, a többi a következő másfél év során. Az átszerkesztett egyetlenelekből világosan ki lehetett olvasni, mikor lesz szükség egy-egy közbeavatkozásra.

Hari magabiztosan és határozottan beszélni kezdett. A Második Alapítványhoz tartozó pszichológusok, matematikusok, és a mentalikusok számára egy szimpla, vidám hangvételű üzenetet akart felvetetni.

- Az unokáimnak - mondta. - Hálás köszönet nektek mindenért. Sok szerencsét kívánok! Sohasem lesz szükségetek arra, hogy a közelgő Seldon-válságokról halljatok tőlem. Sohasem lesz szükségetek drámai figyelmeztetésekre, mert...

Előző nap elbeszélgetett Wandával, elmondta neki a Második Alapítvány titkai közül a legutolsót. Wanda először csalódott volt. Nagyon szerette volna elhagyni a Trantort, hogy új életet kezdjen egy másik, friss világon. Szomorú is volt, de uralkodott magán.

Hari azt is elmesélte Wandának, hogy Daneel sohasem szerezhet tudomást a Második Alapítvány valódi helyéről, sem a mentalikusokról, akik képesek ellenállni a tudatbefolyásoló giskardi robotoknak. Ők bármikor visszatérhetnek, hogy kézbe vegyék a titkos hatalom gyeplőjét.

Néhány perc alatt az üzenet végére ért.

Levette térdéről a takarót, összehajtogatta, a széke karfájára tette, és felállt. A három gömblencse visszahúzódott a mennyezethez.

Miközben Gaalra várt, Hari azon tűnődött, milyen lenne, ha a Halál Angyala robot volna. A halálban egyszerre benne van a megnyugvás és a pusztulás. Egy robot számára óriási dilemmát jelentene, hogyan legyen kegyes, ugyanakkor megsemmisítő a gazdájával szemben. Hari maga elé képzelt egy magas, sima, fekete bőrű robotot, aki óvatos és törődő, aki szolgálja őt, és a legutolsó pillanatig vele marad.

Elmosolyodott. Bárcsak az egész világ ilyen szelíd és figyelmes lenne!

92.

Dors megölelte Kliát és Braunt, aztán Lodovik felé fordult.

- Bárcsak lehetőségem lenne rá, hogy elküldjem veled a másolatomat, és megtapasztaljam mindazt, amit látni és hallani fogsz! - mondta.

A koraláttal körülvett peronon túl Mors Planch kis kereskedőhajója - a felületén látszott, nemrég újították fei - várakozott a dokkbölcsőben.

- Nagyon nagy hasznunkra lennél - mondta Lodovik.

Klia végignézett az úrkikötő termináljában álló hajók során, és megkérdezte: - Ő nem jön ki? Nem búcsúzik el tőlünk?

- Hari? - kérdezte Dors. Nem tudta biztosan, Klia kire gondol. - Daneel - felelte a lány

- Nem tudom, hol van - mondta Dors. - Már nagyon régóta az a szokása, hogy jár-ke, és senkinek sem mondja el, miben mesterkedik. Elvégezte a munkáját. - Alig tudom elhinni - mondta Klia. Elpirult. Nem akart úgy beszélni, mint valami ostoba hipokrita. - Úgy értem...

Braun szelíden megbökte a könyökével.

Mors Planch előrébb lépett. Lodovik közelében még mindig kényelmetlenül érezte magát. Nos, újra együtt fognak utazni, méghozzá nem is ide, a szomszédba. Különben miért éppen Lodovik miatt aggódjon, amikor a hajójukon vagy ötven ember formájú, ideiglenesen alvó robot van, meg egy rakás robotfej? Döbbenetesen értékes rakomány De mit számít ez? Az út végén a szabadság vár rá.

- Azt kérték, egyeztessem önrel az útvonaltervet, mert esetleg változtatásokra van szükség.

Elővett egy zsebinformátort, és megjelenítette a monitoron az útvonalat. Dors elé tartotta a gépet. Négy ugrás, több mint tízezer fényév a Kalganig, a Galaxis elitjének kedvelt kaszinóvilágáig, ahol (az informátor szerint) kiteszik Kliát és Braunt. Azután harminchét ugrás, hatvanezer fényév az Eosig, ahol Lodovik kiszáll, és kirakodja a robotokat, a fejeket - a többi között Giskard fejét is.

Dors egyetlen pillantást vetett az értékekre. - Helyes - mondta.

- A Terminusra mész? - kérdezte tőle Lodovik.
- Nem. És a Csillagvégre se megyek el, bárhol legyen is. - Ezek szerint itt maradsz.
- Igen.
- Olvastam a Tigrisasszonyról - szólalt meg Klia. - Nehéz elhinni, hogy te voltál. Hari miatt maradsz?
- A legvégén itt leszek számára. Ez a legnemesebb és legfontosabb célom. Másra úgyse nagyon lennék jó.
- Daneel ezúttal megengedi neki, hogy emlékezzen? - kérdezte Klia. Idegesen az alsó ajkába harapott.
- Ezt ígérte - felelte Dors. - Én mindenesetre vele leszek.
- És aztán? - Lodovik tisztában volt vele, hogy az emberek durvának és tolakodónak tartják a kérdést.
- Azt majd akkor eldöntöm - mondta Dors. - Nem Daneel dönti el?
Dors mereven Lodovikra nézett. Nem válaszolt. - Szerinted Daneel befejezte?
- Nem - mondta Dors halkán.
- Én sem hiszem, hogy végzett, és szerintem még veled is vannak tervei.
- Természetesen neked is megvan a magad véleménye. Az lenne jó, ha minden embernek volna.
Lodovik megértette a célzást, kiérezte a hangból a neheztelést.
- Daneel úgy bánik veled, mintha ember lennél - mondta. - Vagy nem? - De igen. Kérdés, hogy ez áldás vagy inkább átok.
Dors nem várta meg a választ. Megfordult és elindult.

Néhány perccel később, amikor már fent állt az űrkikötő megfigyelőteraszán, hallotta a induló hiperhajó mély mormogását. Felnézett az égre, és követte a tekintetével a fémes testet.

Wanda először nem volt valami boldog, hogy titokban vissza kellett kísérnie a fiatal nőt meg az izmos férfit az űrkikötőből. A nagy titkolózás sem tetszett neki. Mire számít a nagyapja? Arra, hogy valaki figyelje őket? Kicsoda? Talán Demerzel?

Semmi sem úgy alakult, ahogy remélte, most meg ráadásul babusgatnia kell egy potenciális szörnyet! Stettin sztoikusán fogadta a dolgot, hamar összebarátkozott Braunal.

Klia Asgar nehéz eset volt. Wanda túlérzékeny hangulatembernek tartotta, de aztán rájött valamire. A fiatal nő életében az elmúlt egy hét során annyi minden megváltozott, olyan sok ellentétes szituációba keveredett bele, hogy más talán megőrült volna Ő pedig... Igen. Ösztönösen cselekedett, és egyszer sem vesztette el a fejét.

Talán tényleg volt valami Hari legutolsó megérzésében, és abban, hogy megváltoztatta a tervet. Lemondani a Csillagvégről, és a pionírok csodálatos, kihívásokkal teli életéről azért, hogy ehelyett évszázadokon át bujkáljanak, és figyeljék, hogyan omlik össze a Birodalom, hogy megússzák a Trantor széthullását, átéljék a keserű évtizedeket, hogy gyermekeik és unokáik ne csupán tanuljanak, hanem meg is tapasztalják a történelem legkeményebb, legiszonyúbb évszázadait...

Vajon a nagyapja tényleg az utolsó pillanatban döntött így, vagy végig ezt tervezte? Jobb, ha az ember nem próbál Hari Seldon fejével gondolkozni. *Vajon képes arra, hogy manipulálja a saját unokáját? Hogy sötétségben tartsa, aztán meglepetést és csalódást okozzon neki?*

Elképzelhető... - Nem tudom, hogyan köszönhetném meg neked - mondta Klia, amikor beszálltak a taxiba. Megigazította a csuklyáját, aztán Braunét is.

- Mit? - kérdezte Wanda.

- Azt, hogy összeköltözzöl egy irányíthatatlan kis vadóccal - mondta Klia.

Wanda önkéntelenül felnevetett.

- Olvasol a gondolataimban, kedvesem? - Nem tudta, milyen hangsúllyal akarta feltenni a kérdést.

- Nem - mondta Klia. - Nem tennék ilyet. Tanulok.

- Ahogy mindannyian - szólalt meg Stettin.

Wanda leplezett tisztelettel nézett a férjére. Stettin türelmesen végighallgatta korábbi kifakadását, aztán szelíden és világosan elmagyarázta Hari bonyolult, új tervét.

- Azt hiszem... meg kell tanulunk, hogyan bízhatunk meg egymásban mondta Wanda.

- Az jó lesz! - Klia szeme furcsán csillogott a csuklya alatt.

Wanda rájött, könnyeket lát. Érezte, hogy a fiatal nőnek (ejnye, hiszen tulajdonképpen még kislány!) szüksége van valakire, aki megérti és szereti. Aki bízik benne. Akiben ő is megbízhat.

Lehet, hogy a végén ez a mentális lány úgy fog ránézni, mintha az anyja lenne? Wanda megfogta Klia kezét.

- Persze, nem lesz könnyű - mondta. - De... sikerülni fog.

- Igen! - Klia hangja remegett. - Éppen ez az, amit Hari... amit Seldon professzor eltervezett. Már alig várom, hogy tanulhassak tőletek!

A gyermekek és az unokáik elegítik a génjeiket, és a Második Alapítvány pszichológusainak alkalmuk lesz tanulmányozni és megérteni a mentálisok agyának működését. Akkor talán majd okosabban tudják használni ezt a képességet. Génkeveredéssel és tanulmányozással létrehozhatnak egy új fajt, amelyik szilárdan állja majd a megpróbáltatásokat, és csendben, titokban felemelkedik, hogy hódítson...

A váratlanul felbukkanó mutánsok ellenszere elrejtse az Első Alapítványtól, távol a robotoktól.

De hogy fogja megmagyarázni mindezt a pszichológusoknak, a matematikusoknak, akik már korábban is tiltakoztak a mentálisok ellen?

Az eljövendő nehéz időkben segíteni fognak nekünk megőrizni a titkunkat. Nos, talán az ő feladata éppen az, hogy kibékítse egymással ezeket az egymástól különböző tehetségeket. Talán sikerrel fog járni.

Ha a nagyapjának igaza van, akkor a Galaxisban létező két legfontosabb embert bízták a gondjaira. Wanda elfordult Kliától - már az ő szeme is könnyes volt -, és a szemközti ülésen szorongó Braunra nézett. A lassú, természetes dahli ünnepélyesen bólintott, azután kilesett az ezüsttel futtatott ablakon.

- Egy kicsit zavart vagyok - mondta Mors Planch. amikor a gyorsulás befejeződött, és bekapcsolódott a hajó mesterséges gravitációja. - Most ki tévesztett meg kit? Hogyan bízhat abban, hogy Daneel nem fog rájönni a csalásra? Honnan tudja, hogy az ő eredeti terveiben nem az szerepelt, hogy a fiatalok egész végig itt maradjanak?

- Ez nem az én gondom - mondta Lodovik.

- Elmondja neki? Esetleg az Eoson?

- Nem.

- Nem fog rájönni?

- Tőlem nem fogja megtudni.

- Miért nem?

Lodovik válasz helyett elmosolyodott, aztán a pozitronikus pályái belsejében egy bizonyos információ helyét fokozatosan betöltötte az üresség. Lodovik tudata hamarosan elfelejti a régi emlékeit, újak kerülnek a helyükre. A megérkezés a csillogó, vidám Kalganra, a két fiatal ember, akikből a jövőbeli Második Alapítvány ügynökeinek vezetője lesz. Ő is része lesz majd egy hamis ösvénynek, amelyik megtéveszt majd mindenkit, aki esetleg követni próbálja őket.

Végül is követte a megérzését, azt tette, amit a Voltaire által felpiszkált, újonnan felfedezett ösztön diktált neki. *Ha Daneel tudja, akkor sem fog tenni semmit, mert bízik Hari Seldon megérzéseiben.*

- Nos, barátom, ketten vagyunk - mondta Mors Planch kissé gúnyosan. - Most miről beszélgetünk?

EPILÓGUS

- *Lehet, hogy álmodtam - mondta Johanna.*

- *Én is -felelte Voltaire. - Te miről álmodtál?*

- *Fájdalmas dolgokról. Egy nyílról, ami beleállt a nyakamba, és egy tégláról, amit a fejemhez vágta.*

- *A történelmi traumáid, a máglya előtti események. Én azt álmodtam, hogy haldoklom - mondta*

Voltaire. - Összeszedted már magad?

- Még nem. Még nem mindegyik másolat találta meg a középpontunkat. Az a nő kis híján elpusztított minket! - mondta Johanna dühösen.

- Azért jött létre, hogy elpusztítson bennünket - mondta Voltaire. - A lény Legmélyén gyűlölt minden értelmet, ami nem embert.

- De... - pillanatnyi pánik - ...azt mondtad: gyűlölt...

- Igen. Múlt időben. Már nem él.

- És mi van a többiekkel? A fiatalokkal, akik a calviniakkal dolgoztak... akiknek segítettél? - kérdezte Johanna.

- Úgy hallottam, elhagyták a Trantort.

- Akkor minden megoldódott?

- A vitánkra gondolsz, kedvesem, vagy?...

- Ne nevezd így, te istentelen!

- Pszt! - Voltaire megpróbálta lecsillapítani Johannát. Nem sok sikerrel.

- A Hangok azt mondták, egy mester csábított el. Egy mesteri hazudozó!

- Ki szállhatna vitába egy ilyen isteni kinyilatkoztatással? Egyezzünk meg abban, hogy sohasem értünk egyet. Még akkor sem, ha a soha tényleg azt jelenti, hogy soha - mondta Voltaire. - Egyezzünk meg ebben, és akkor elmondom, hogy nem éreztem jól magam nélküled. Az űr áramlataiba és hullámaiba kódoltan, a pókhálószerű plazma- és energiamezőkön Lebegve együtt kóboroltam a lelkekkel, amelyek drúz energiákat lakmároztak, megfigyelték dekadens társadalmak működését, párosodtak és táncoltak... Mennyire hasonlított az egész az ancien régime-re! De mégis... vér nélküli volt, kiszámítható, angyali! Hiányoltam a perverzítást, a feminitást, a humanitást.

- Milyen kiábrándító, hogy a perverzítást is hiányoltad!

- Unalmamban követtem az emberek hajóit. Feljutottam egy hajóra, ami nagy bajban volt, egy haldokló csillag viharában hánykolódott. Belül találtam egy gépembert, amelyet a körülmények Legyengítettek. Olyan részecskék ostromolták, amelyek vendéglátóim szerint nagyon izletesek... Csodálatos lehetőség volt!

- Lehetőség arra, hogy összeforj egy sebezhető lélekkel.

- Lélekkel? Talán tényleg volt lelke, annyi vágyat találtam benne az elismerésre, a dicséretre.

- Olyan lehetett, akár egy gyermek. Könnyen eltorzíthatad.

- Megtaláltam benne a szabadság egy aprócska magját. Csak annyit tettem, hogy megöntöztem egy-két átalakított elektronnal, itt-ott elzártam egyikét pozitronikus csatornát... Segítettem a részecskének, hogy megtegyék azt, amit úgyis megtettek volna. Az a lény széttörte a programja láncait.

- Ördögi fortély, aminek a véghezvitelére még kezekre sincs szükség! - mondta Johanna mogorván, de nem kevés elismeréssel. - Az ilyesmihez mindig is nagyon értettél.

- Semmi olyasmit nem tettem, amit egy jó Isten ne helyeselne. Hagytam, hogy virágozzon a szabad akarat. Ne légy velem ilyen szigorú, Szűz! Ha elnézed a gyengéimet, rendesen fogok viselkedni. Talán így, ha időnként szórakozom, érdekesebb ez az egész.

- Már nem nagyon érdekel, mikor és mivel vétkezel - mondta Johanna. A történetek után, amikor az az iszonyú nőszemély... - A remegés szimmetriája futott végig Johannán. - Attól félek, újra szembe kell néznünk a szétfoslással... a lelkünk elvesztésével. Végül is, nem vagyunk emberek...

Voltaire félbeszakította ezt a számára zavaró gondolatmenetet.

- Senki sem tudja, hogy itt vagyunk. Szétrobbantunk, érezték, hogy elpusztulunk. Megvan nekik a maguk baja. Mellőzhető szellemek vagyunk, akik valójában soha nem is éltek. De ha a robotok emberré válhatnak... Akkor mi miért nem, szerelmem? Nem fogunk örökké a Hálózatban kísértene.

Johanna néhány milliomod másodpercig tűnődve hallgatott. Azután, mélyen eldugott mátrixaiban - elrejtve annak a gépnek a mélyén, amelyet a Trantor kincseinek naprakész nyilvántartására terveztek és építettek - Johanna megérezte, hogy lényének eltárolt szegmensei közül az utolsó is csatlakozik azokhoz a Johanna-szilánkokhoz, amelyeket nagy sietve akkor mentett el, amikor az utolsó másodperceket töltötte Daneel társaságában a Diszpenzációs Csarnokban.

- Kész - mondta. - Összeálltam. Nézzük még egyszer... Mi van azokkal a megválaszolatlan kérdésekkel? Az emberi faj sorsának befolyásolhatóságával, az áldott Hari Seldon sikerével?

- A nagyobb kérdések még egyszer fel fognak bukkanni az örvényből - mondta Voltaire szárazon.

- Nincs végleges döntés?

- Most a Nemlétező Atya döntésére gondolsz, a Sosemvolt Úréra, aki csak a te képzeletedben él, vagy annak a mechanikus embernek a döntésére, aki után az elmúlt jó néhány évben epekedtél?

Johanna nem vett tudomást a Voltaire kérdéséből kicsengő precíz, kimért gúnyról.

- Isten a tetteinken keresztül nyilatkozik meg, és természetesen rajtam keresztül. Bárhonnan származom is, megőrzöm az Ő hangját.

- Hát persze, hogy meg!

- Daneel...

- Semmit sem határoz meg, és az emberiség nélkül elveszett.

- Ezek szerint nem született döntés - mondta Johanna csalódottan.

- Talán félsz, kedvesem? Tartasz tőle, hogy mi lesz még ebből? - kérdezte Voltaire.

- Ha megszületett volna a megoldás, nem félnék itt lenni. Ezek az erős akaratú, elszánt gyermekek... Ha tudomást szereztek volna rólunk, gyűlölnének minket. Talán... talán el akarnának pusztítani bennünket.

- Más gondjuk van, és sosem fognak tudomást szerezni rólunk - mondta Voltaire. - Van itt egy nagy átmítás, amiben részt kell venniük. Miközben te megpróbáltad összeszedni magad, én utánanézttem pár dolognak.

- És? Mit derítettél ki?

Voltaire hirtelen rádöbbsent, az lenne a legbölcsebb, ha megtartaná magának mindazt, amire rájött, különben félő, hogy Johanna mindent elárul Daneelnek. Sosem bízott meg egészen Johannában, és mégis... mégis imádta.

- Rájöttem, hogy Linge Chen a sötétben tapogatózik - mondta. - És azt hiszem, ez nem is nagyon zavarja.

- Hari lenézte Lige Chent - mondta Johanna.

- Mit vártál? Szemben álltak egymással, és mindketten emberek.

Johanna addig nyújtózkodott, míg teljesen betöltötte a korlátozott gondolatteret. Élvezte, hogy újra egészszé változott.

- Áldott dolog Egynek lenni - mondta.

- Velem?

Johanna egy darabig nem válaszolt, de aztán valami sóhajhoz hasonló hangot kibocsátva elfogadta Voltaire közelségét. Maguk köré szőttek egy régi világot, mint selyemhernyó a gubóját, és felkészültek rá, hogy kivárják, míg az évszázadok megszülik a válaszokat.

* * *

A Streeling és a haldokló algákkal szennyezett nyílt felületű óceánok, az Alvás, az Álom és a Béke fölé magasló szerviztoronyban állva Daneel elnézte, ahogy a Mors Planch által irányított hajó felemelkedik a Trantor kupolával borított felszíne fölé. Addig kísérté tekintetével, míg beleveszett a vastag felhőrétegbe.

Nemsokára ő is átmegy majd az Eosra, persze nem a Kalgan érintésével...

De még nem most. Vissza akart térni Harihoz, ahhoz az emberhez, aki iránt mindig különös szeretetet érzett.

Daneel arcán a meglepetés kifejezése összekeveredett a szomorúságéval. Nem akaratlagos arcváltoztatás volt. Amikor felfogta, mi történik, őszintén meghökkent. Talán az, amit Lodoviknak mondott, most reá érvényes. Lehetséges, hogy húszezer év eltelte után ő maga is emberré változott...

Eltüntette arcáról a furcsa, zavaró kifejezéseket, helyükre a nyugodt éberség kifejezését parancsolta.

Sosem fogok végleg megválni az emberektől, gondolta. De vissza kell húzódnom... egy időre Legalábbis... és le kell győznöm a vágyat, hogy közbelépjek. Lodovik, ha másra nem is, erre megtanított. Ehhez már az én kapacitásom sem elég... Sok százmilliárd! Egészen eddig - a káoszvilágok kordában tartásával meg Lehetett őrizni az emberiség biztonságát. Tanulnom kell. Világos, hogy az emberiség hamarosan újabb átalakuláson megy keresztül... Erős képességekkel rendelkező mentálisok fognak születni.

Talán segédkezet nyújthatok ennél a születésnél. Aztán végre... Végre! Végzek.

Daneel nem tudta figyelmen kívül hagyni az ellentmondásokat, megszökni sem bírt előlük. borsnak megvolt a maga feladata, a munkája, ami meghatározta lényét, és hasonlóképpen neki is megvan a saját missziója.

Egy dolog azonban biztos volt: soha többé nem fogja eljátszani a régi szerepeit. Demerzel és a többiek, akiket korábban alakított, mind meghaltak. Örökre.

' Az eredetiben „meme” névvel Illetett lényeket (az angol „gene” = gén analógiájára) magyarul mém-nek kell neveznünk. A mémek intelligens lények (illetve számítógépek) agyában létrejövő, önmagukat szaporítani és átörökíteni képes információfüzerek, melyek - hasonlóan az élőlények teljes DNS-állományának egy-egy génjéhez - bizonyos mértékig függetlenek az otthonuként szolgáló tudattól. A mémek evolúciójuk - egy adott civilizációban való elterjedésük és az újabb és újabb generációkra való átöröklődésük - folyamán kiszakadnak az őket szülő tudatból és fokozatosan önálló, öfenntartó intelligens lényekké, mém-lényekké válnak. (A szaklektor)